

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

★
שנה חמישית
גיליון מספר 467

★
תרומה
תשפ"ג

מזרחימיה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

זמני קיסת וזיאת הסקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
06:51	06:10	04:57	ירושלים
06:48	06:12	05:12	בני ברק
06:49	06:11	05:02	חיפה
06:48	06:13	05:13	אשדוד
06:50	06:11	04:56	בית שמש
06:50	06:12	05:14	קרית גת
06:49	06:10	05:05	נוף הגליל

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"**

"לחיות מהמינימום"

שיעור מס' 129 | פר' תרומה תשפ"ג

המכונה: "אזור המוות", ומפוזרות שם כמאתיים גופות של מטפסים שקפאו למוות במשך השנים.

מק וותרס טיפס שם על צוק צר להחריד כשמדרונות תלולים בעומק אלפי מטרים פרוסים מכל צד. החשכה שלטה שם. לפי תיאורו של מק כל מה שהיה עליו לעשות הוא להרים רגל ולהניח אותה לפניו וחזור חלילה. צעדים קטנים, פסיעה לצד פסיעה, כשבפסיעה לא נכונה האדם מועד ומחליק בקלות אל מותו, ומצטרף למאות הגופות ששרועות שם. ואז לפתע, מק התעורר. הוא איבד את ראייתו. התברר שהניתוח המוצלח שעשה בקרנית העין לפני שנה להסרת משקפיים, במזג האוויר הקפוא השורר שם, גרם לכך שהקרנית נעשתה והוא לא יכול היה לראות. מק פרש מהקבוצה והחליט להישאר שם לבד על גג העולם עד שיאיר היום. בשמש החזקה היוקדת שם ביום הוא קיווה שתחזור הקרנית הקפואה למצב המקומר, וראייתו תשוב אליו. אכן, בבוקר חזרה ראייתו אך לא לחלוטין. במצבו היה מסוכן להמשיך לעלות ולטפס לפסגת האוורסט, לכן סיכם עם רוב הול, מנהיג הקבוצה, שהוא, וותרס, יחכה לבדו שם עד שרוב הול יחזור בסוף היום ויאסוף את וותרס בדרך חזרה למחנה 4 וותרס חיכה שם בודד עד לילה כשעם רדת החשכה הוא איבד את ראייתו לגמרי בשנית. נוסף לכך, מיכל החמץן שלו אותה שהמלאי הולך ואוזל. ברגע האחרון עברה שם קבוצה אחרת. אנשי הקבוצה הסכימו לקשור את וותרס העיוור בחבל אליהם, וכך הוא נגרר במשך כמה שעות, אך אז פרצה סופת שלגים בה נהרגו כמה מחברי הקבוצה, כולל המנהיג רוב הול. כל אנשי הקבוצה איבדו לחלוטין את חוש הכיוון והסתובבו במעגלים, כי לו היו עוצרים לכמה דקות היו קופאים למוות.

"כי לקח טוב נתתי לכם את תורת אל תעזבו" מסביר רבינו שאין לנו לעזוב התורה אף לא לרגע אז היא לקח טוב.

וותרס הסיר לרגע את הכפפה החיצונית מעל ידו השמאלית, אותה רצה להכניסה לכיס מעילו כדי להתחמם מעט, ואז הרגיש כי קבל כוונת קור נוראה והיד השמאלית קפאה לחלוטין. כך נשאר שם מק עיוור וללא יד שמאל. אחרי כמה ימים ללא אוכל ושתיה איבד את הכרתו. כששככה הסערה הגיעה משלחת חילוץ מבני השרפה (תושבי טיבט המטיעים למטפסים) לחיץ את שאר חברי המשלחת. הם מצאו את וותרס מחוסר הכרה אך עדיין נושם, וכיון שהסטטיסטיקה מראה שאף לא אחד קם מהרדמת היפותרמית שכזו, החליטו להשאירו שם והודיעו לאשתו של וותרס כי בעלה מת בסופה קטלנית יחד עם שמונה מטפסי הרים נוספים.

לאחר כמה שעות ראו חברי המשלחת שהתכרבלו באהלים מחוממים גוש מזור מתגלגל לכיוון המחנה. התברר שהלא יאומן קרה: וותרס המת התעורר לבדו מהתרדמת והיה נחוש להמשיך לזוז. כך בכוחות לא לו הוא דידה בשלג עד לפאתי המחנה. אחד מהחברים שראה אותו מדדה תיאר: "לקח לי זמן להבין שהמפלצת הזו אינה אלא בן אדם. לא האמנתי למראה פניו שהיו מושחתות לחלוטין, שחורות כפחם. זרוע ידו הייתה קפואה מעל ראשו, נראית כמו חתיכת שיש". חבריו הכניסו אותו לתוך כמה שקי שינה ונתנו לו מנת סטרואידים. בבוקר כשחבריו פרקו את המחנה כדי לרדת חזרה למחנה 2, חשבו להשאיר את וותרס שם, כיון שסיכויי להישאר חי שאפו לאפס, ועקב הקושי לסחוב אדם, אך הצעקות שצעק ורצון החיים שלו לא נתנו להם ברירה: שניים מהם סיכנו את חייהם כשסחבו אותו במורדות האוורסט עד למחנה 2, שם, באחד האהלים הקימו בית חולים שדה וטיפלו בו כדי להחזיקו בחיים. מנגד, אשתו הפכה עולמות והגיעה לסנטור ממדינת טקסס שיצר קשר עם נפאל, אך התברר כי למרות הרצון הטוב אין אפשרות להצילו משום שמסוק לא יכול לטוס בגובה כה רב של 6400 מטר. עקב דלילות האוויר בגובה כזה יכול המסוק ליפול. אך האישה, כמו בעלה, לא אמרה נואש, עד שהשיגה טייס נפאלי שהסכים לעשות את מה שלא נעשה עד כה: להמריא לגובה כה רב, הלה קבע שיא עולמי עם הנחת המסוק בכישרון טיס מעולה ובעצבי ברזל על פיסת קרח מוצקה בין שני בקיעים. וותרס נלקח לבית החולים והתחיל שוב לצעוד במסלול ארוך, קשה ומפרך בפסיעות קטנות ומינימליות. מק וותרס עבר אחד עשר ניתוחים אך ניצח והחלים. הוא מתפרנס כיום כפתולוג בבית חולים בדאלאס, שמח בחייו וזוכר ומעריך שהסיכויים להצלתו היו מינימליים ביותר.

פגשתי בחו"ל בחור ישראלי שעובר סאגה רפואית לא פשוטה. התבקשתי ללוות אותו לשיחת חיוזק בביתו של תלמיד חכם מופלג שצלח קשיים בחייו. התפעלתי מהארת פניו של תלמיד חכם זה המקדיש זמן כדי ללמד ולחזק אחרים.

"תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב" - אף על פי שאת התורה צוה לנו משה, גם לאחר מותו התורה תישאר ירושה לנו בתנאי שתהיה מורשה - שנלמד אותה לאחרים. "ומכאן יצא לנו טעם טוב" מוסיף רבינו ה"זרע שמשון" "למה נתן הקדוש ברוך הוא קירון עור פניו למשה כשירד מן ההר, להודיע שאחר הפלפול של התורה שבעל פה שלמד בהר, ובזה יכול לבוא לידי הלכה פסוקה, משום הכי זכה שתשרה השכינה עמו, ולכן ניתן לו קרני הוד לסימן זה, ולהורות את בני ישראל שאם יפלפלו בתורה כראוי כדי לבוא לידי הלכה פסוקה יזכו גם הם שתשרה השכינה עמם".

"עצם הגנתי לעולם הייתה הכרזה לא להתייאש" סיפר אותו תלמיד חכם. "לאמי ז"ל לא היו שנים רבות ילדים והיא כבר נואשה. אחותה הפכה עולמות ו'סחבה' אותה לרופא בעיר מרוחקת, ואכן נולדו לה שני ילדים (שניהם צמחו וגדלו לת"ח מופלגים). לפני כשלושים שנה התגלה בגופי גידול מסוכן ביותר. עברתי כמה ניתוחים, אך המחלה עברה מאיבר לאיבר. הרופאים אמרו נואש, הייתי מוגדר כחולה שסיכויי לשרוד הם אפסיים-4-stage בעגה המקצועית. באותם ימים שאבתי השראה ממטפסי ההרים. אחד מהמפורסמים שבהם שצלח משברים גדולים בחייו כי למד את סוד החיים מטיפוס ההרים: שם על האדם להתרכז רק בפסיעה הבאה. כך למדתי בחיי להתרכז רק בפסיעה הבאה. בכל טיפול וניסיון נוסף אמרתי לעצמי: עליך לצלוח רק את התקופה הקרובה, כי בוודאי בקרוב כבר ימציא השי"ת רפואה למחלה שלי."

זכורני שהגיע לביה"ח אברך ישראלי צעיר ונחמד שעזר לכולנו. מצבו הרפואי היה שפיר בעשרות אחוזים ממצבו, הרופאים ניבאו לו מעל תשעם ותשע אחוזי החלמה, ולי, לעומתו, אפילו לא השאירו אחוז אחד שלם... לאחר כשנה נחרדתי למשמע הבשורה הקשה כי אותו אברך שבחל"ח ל"ע, ואני להב"ח חי עם המינימום שנתנו לי למעלה משלושים שנה ולאורך ימים טובים.

באמצע אחד הניתוחים הקשים והמורכבים שעברתי, בו כרתו לי אבר חייוני, המצב היה נראה חסר סיכויים. הרופא קרא לרעייתי לחדר צדדי. דומה היה שהגיע מהאטלז: בגדיי היו מלוכלכים מכף רגל ועד ראש בדם. בעיניים נפולות אמר לה: "נראה לי שאנחנו מאבדים את בעלך. לצערי זה לא הולך אני עובד קשה אך נראה לי שאני מרים ידיים". רעייתי אספה כוחות ופרצה בבכי ובתחנונים: "יש לי חמשה ילדים בבית, אל תיתן להם להיות יתומים". הרופא חזר על דבריה: "חמשה ילדים..." והתמלא אנרגיה שהחזירה אותו לשולחן הניתוחים, והחזירה לי את חיי. הכלל הזה מלווה אותי בכל אתגרי חיי. תמיד אני מנסה פסיעה מינימלית קטנה נוספת. בתהליך השיקום הארוך שעברתי הכניסו לאולם הפיזיותרפיה גוי גברתן בעל מבנה גוף גדול שהיה משותק לגמרי. הפיזיותרפיסט 'תלה' אותה על סוג של מתלה והתחיל לעסות את גופו ולהכותו. היה זה נראה בשעתו ככוסות רוח למת. חשבתי בליבי: "חבל לכם על המאמץ..." אך ראו זה פלא- אט אט הוא התחיל להזיז אצבע קטנה, ועוד אחת, עד שבמשך תקופה ארוכה ראיתי שהתחיל להזיז יד ורגל, ולאחר תקופה ארוכה ומאמצת בא הרוג ברגליו- והגוי הזה הלך על רגליו. למדתי שאין מינימום למינימום. הצעדים המינימליים, הקטנים והמינוריים הם הצעדים הגדולים לחיים חדשים.

ידיד שמכיר את ההשראה שלי ממטפסי ההרים הביא לי סיפור שהתפרסם על מטפס הרים בשם: "מק וותרס" אשר יצא למסע טיפוס על האוורסט בגובה 8848 מטר. משלחת הטיפוס הונחתה ע"י "רוב הול" שהיה לאדם המנוסה ביותר בעולם בטיפוס לפסגת ההר.

משה רבנו זכה לפסגות רוחניות כיון שעמד בהר ארבעים יום ללמוד פלפולה של תורה, כך הוא זכה להשראת השכינה. "אבל שאר ישראל שאין בהם דעת ללמוד כיצד יעשו לזכות כדי שתשרה השכינה עמם, על זה אמר: "ויקחו לי תרומה" כמו: "ויקחו אותי" - דך עושה התרומה השראת השכינה כמו תורה שבעל פה, וזה מרומז" מוסיף רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א "במילה: "תרומה" = תורה-מ, שתרומה פועלת השראת השכינה כמו שהותו של משה ארבעים יום בהר".

מק וקבוצתו יצאו לכיבוש פסגת ההר באפריל 1996. במשך חודשיים היו אמורים להגיע לפסגת ההר דרך תחנות הממוספרות מ1 עד 4. החלק הקשה ביותר הוא ממחנה מספר 4 עד לפסגת ההר, שם יש אזור

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

ספורים בפרשה

ויקחילי תרומה מאת כלי-איש אשר ידבנו לבו תקחו את-תרומתי (כה, ב)
רבי יוסף דב מברסקי היה אומר: "בצדקה צריך להיות בכל מכל כל", והסביר: "בכל" - לכתת רגלים ולאסוף צדקה, צריך ללכת עם כל מי שמוכן לקב, ואין לאדם להקפיד על פבודו. "מכל" - יש לקחת נדבה מכל אדם ואין לבדק בציציותיו. "כל" - כל נדבה שהיא יש לקחת, קטנה וגדולה.

פעם אחת בא יהודי עשיר גדול אל ה'חפץ חיים' ואמר: "רבי, הקב"ה עזר לי והצלחתי במעשי ואני עשיר גדול, ברצוני לבנות בנין חדש לשיבה בכספי, אולם בתנאי אחד, מבקש אני שהשיבה תקרא על שמי". פגנתה רצויה, השיב ה'חפץ חיים', "אולם אין אני יכול להעטר לבקשתך, משום שרוצה אני לזכות את כל ישראל במצוה חשובה זו של בנין השיבה". "והרי", המשיך הרב, "כך כתוב: 'מאת כלי-איש אשר ידבנו לבו תקחו את-תרומתי, למרות שפאשר יצאו בני ישראל ממצרים יצאו ברכוש גדול, והיה ביכלתו של כל אחד ואחד לבנות לבדו את המשכן, אולם הקב"ה רצה לזכות את כלם במצוה זו, משום כך צוה שיקחו 'מאת כל איש'".

לפני שעלה רבי אברהם מסלונים בעל "יסוד העבודה" למלא את מקום רבו, רבי משה מקוברין, בהנהגת עדת החסידים, שמש בראש ישיבה בסלונים. פעם פגשו רבה של העיר, רבי איזיל חריף שהיה מהמתנגדים לדרך החסידים, במספת מצוה. פנה הרב אל הצדיק בשאלה: "מה זאת רבי אברהם? הלא זה מתמול שלשום אנו מפירים אותך לאיש ככל שאר האנשים, ואיך זה פתאום נהפכת לצדיק וקדוש וקראו לך?" השיב הצדיק: "ומה הפלא? הלא כן מצינו בתורה, כרי של תבואה פשוטה וכן יהודי והפריש מהפרי קב או קבים לשם תרומה, נעשית אותה תרומה קדושה, אסורה לזרים ולטמאים ונאכלת בקדשה וטהרה. כן הוא באיש פשוט, כשעשה של יהודים מפרישים אותו לשם קדשה וקוראים לו 'רבי', על ידי מעשה זה גופו חלה עליו באמת קדשה". חיד רבי איזיל והשיב: "הרי משנה בפרשת היא 'חרש שוטה וקטן שתּרמו אין תרומתן תרומה'..."

ועשית מנרת זהב טהור מקשה תיעשה המנורה (כה, ל)
באשר בקר רבי שאול ידידיה ממודליץ בפעם הראשונה בארץ ישראל בשנת תרפ"ה, התקבל לראיון אצל הנציב העליון הרב רב סמואל. בקש ממנו הנציב להשתדל לעשות שלום ואחדות בין המפלגות החרדיות השונות שבירושלים. אמר לו הרבי: מובא במדרש, בפאמר הקב"ה למושה "ועשית מנרת זהב טהור" אמר לו "רבנו של עולם! כיצד אעשה אותה?" אמר לו "מקשה תיעשה". ואף על פי כן נתקשה משה עד שהראה לו מנורה של אש, ולכסוף השליך זהב לאש ויצאה מנורה. והדברים מפליאים, הקב"ה בעצמו מסביר למושה, בחיר האמה, את מעשה המנורה והוא מתקשה בה? אלא המנורה מרמזת ומסמלת את האחדות. "מקשה תיעשה" היא סוד האחדות, וכך נתקשה משה. מפני שלעשות אחדות בישראל אינו מן הדברים הקלים ביותר, ואז פנה הרבי אל הנציב ושאל "ומה שהיה קשה למושה, הוד מעלתו מבקש ממני?..."

פנינים

ויקחילי תרומה (כה, ב) - פרשת תרומה באה אחר משפטים, ללמד אותנו שאדם שנותן תרומה עליו לדעת שהבסוף אכן שיהיה לו והגיע אליו בצדק ובמשפט. (הרב מברסק)

התרומה תתקבל מאת כל איש אשר ידבנו לבו. ואיך נדע שהוא נותן ברצון? אם הוא יפנה מזמתו, אז תקחו את תרומתי. (רבי יוסף קארו)

ועשי שטים (כה, ה) - שטים ראשי תבות: שלום, טובה, ישועה, מחילה. עשי המשכן הביאו לישראל את הסגלות הללו. (דעת זקנים)

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ח) - ושכנתי אותיות שכן ת"י. רמז למקדש הראשון שעמד ת"י = 410 שנה, ושכנתי הם אותיות ושני ת"י = 420 רמז למקדש השני שעמד ת"י = 420 שנה. ושכנתי בתוכם - בתוככי שני בתי המקדש. (בעל הטורים)

אמתים ויחזי (כה, י) - כל אמות הארון שבזרות הן ולוחות העדות מסמלים את התורה, פי לעולם אי אפשר ללמד את התורה עד תמה, ואין מגיעים אלא עד החצי. (פרדס יוסף)

ועשית שנים כרבים זהב (כה, יח) - שני כרבים - בנימטריה אברהם יצחק יעקב. (בעל הטורים)

ופנייהם איש אל-אחיו (כה, כ) - סופי תבות שלום, כשפני האחד אל חברו ואחד חושב על חברו, מבטח שישאר שלום ביניהם. (פרפראות)

למה נקרא ארון הקדש בלשון ארון? לשון אורה, שהתורה מאירה למי שעוסק בה. (זוהר)

מבין שני הכרבים (כה, כב) - ראשי תבות משה, הקב"ה דבר עמו מבין הכרובים. (בעל הטורים)

אדני-כסף (כו, יט) - אדנים מלשון אדון, אך היו מנחים תחת הקרשים, ללמדנו שמי שמשים עצמו למטה ואינו מתגאה, סופו שיהיה אדון.

אדר ראשי תבות: "אני ד' רופאך". "ראש דברך אמת" - התורה שקבלוה באהבה באדר.

היה היה

לחם הפנים בצפת

ספור נפלא על מעלתה של האמונה התמימה מובא בספרים על אחד מן האנוסים שבא מפורטוגל וקבע את מגוריו בעיר הקדש צפת. פעם אחת, שמע מאחד מרביני העיר צפת בדרשתו, שדרש מענין לחם הפנים שהיה קרב בבית המקדש מדי שבת בשבתו, ואמר באנחה "ועכשו בעוונותינו הרבים אין לנו דבר מוכן כדי שיחול השפע גם על הכלתי מוכן".

אותו אנוס מפורטוגל, ששמע את הדרבן, הלך בתם לבבו לביתו והורה לאשתו שבכל יום ששי תכין לו שתי כפרות לחם, מקמח שנפח 13 פעמים, ושתלוש את הבצק בטירה ובכל מיני יפוי, ושיהיה אפוי בטוב בתנור שבבית. רוצה היה להקריבו לפני היכל ה', אולי יתעשת האלקים לו ויקבלה ויאכל את העולה ההיא.

וכאשר בקש, כך עשתה לו אשתו. וכך, בכל יום ששי היה אותו אנוס לוקח את אותן שתי כפרות הלחם ומביאן לבית הכנסת, לפני ארון הקדש, ומתפלל ומתחנן לפני ה' ותברך שיקבלם ברצון, יאכל אותם, יערב לו ויבשם לו, וכיוצא בזה היה מדבר ומתחנן כבן המתחטא לאביו. לבסוף הניח את הלחם והלך לו.

שמש בית הכנסת, שהגיע ביום ששי לסדר את בית הכנסת, ונתקל בשתי כפרות לחם משבחים, שמח על המציאה ולקחם. ומאז, בכל יום ששי, היה מגיע לבית הכנסת ולוקח את הלחם, מבלי דרישה וחקירה מהיכן באו ומי הביאם, אכל ושמו בהם כשמת בקציר.

בשעת תפלת ערבית, היה אותו אנוס ירא ה' רץ לבית הכנסת ומסתכל בארון הקדש. וכיון שלא היה מוצא שם את הלחם, היה שמח שמחה גדולה ורבה בלבו, והלך ואמר לאשתו "השבח והודאה לאל ותברך שמו, כי לא בזה ענות עני וקרב קבל הלחם ואכלו חס. אל תתירשלי בעשייתם והזקרי מאד, כי הואיל ואין בדינינו במה לכבודו, ואנו רואין שלחם זה ערב לו, חובה עלינו לעשות לו נחת רוח בהם!" והיה אותו אנוס הולך ומתמיד בזה זמן מה.

ויהי היום, וקרה מקרה ואותו רב, שהאנוס הביא את הלחם על פי הדרשה ששמע ממנו, היה ביום ששי בבית הכנסת ועמד על הבימה, על מנת להכין את הדרשה שאמור היה לדרש למקרת בשבת בבית הכנסת. והנה האיש ההוא בא ממנהגו השוב עם הלחם, קרב אל היכל הקדש והתחיל לסדר דבריו ותחנונתיו כנהוג, בלי ששם לב שגם הרב נמצא שם, מרב ההתלהבות והשמחה שהיו לו בעת שהיה מביא את הדורון הזה לפני המקום.

הרב, שהביט וראה ושמע את כל מה שהאיש דבר ועשה, נבהל וכעס מאד. קרא לאותו אנוס ונער בו, ואמר לו: שוטה, וכי הקב"ה אוכל ושותה? ודאי השמש לוקח את הלחם הזה מדי שבוע, ואתה מאמין וסבור שאלקים הוא המקבלם, וזה עון גדול ליחס גשמיות לבורא ותברך, שאין לו דמות הגוף ואינו גוף. וכיוצא בזה השמיע באזניו עוד דברי מוסר, עד שבא השמש כמנהגו לקחת את הלחמניות, והרב פשראה אותו קרא לו, ואמר לו ספר לאיש הזה מדוע באת כעת, ומי לוקח מדי שבוע את שתי הלחם שהוא היה מביא בכל יום ששי! הוזהר השמש ולא בוש.

כששמע האנוס את הדברים, התחיל בוכה ומתאונן, ובקש מהרב שימחל לו שטעה בדרשו שלו, וחשב לעשות מצוה ולא עשה אלא עברה לפי דבריו.

תוך כדי שיחתם, בא שליח מיד מאת האר"י הקדוש, והזמין את הרב לבוא לפניו מיד. כאשר הגיע הרב, אמר לו האר"י: "צו לביתך, כי מקור בזמן שבו היית אמור לדרש, מות תמות, וקרב הפרוז יצא והודיע על כך בשמים!" נבהל הרב מאד מדברי האר"י, ושאלו בפחד: "מה פשעי ומה חטאתי?"

ענה לו האר"י: "שמעתי, שלפי שבטלת את הנחת רוח שהיה לקדוש ברוך הוא. משום שמיום שחבר בית המקדש, לא היה לבנורא העולם נחת רוח כזו, כמו באותה שעה שהאנוס הזה מפורטוגל היה מביא שתי כפרות לחם, בתמימות לבו, ומקריבם לפני היכלו, וסבור היה באמת ובתמים שה' קבלם ממנו. ובגלל שבטלת אותו מלהביאם, נגזרה עליך מיתה, ואין שום דרך לבטל את הגזרה".

הלך הרב לביתו, כתב צוזה, ולמקרת, ביום שבת קדש, בשעה שאמור היה לשאת את דרשתו, נפטר לבית עולמו כאשר אמר לו איש האלקים האר"י ז"ל.

מאזרות

הגאון רבי צדקה חוצין ז"ע
ליום ההולולא א' באדר תשכ"א

גאון מפלג בתורה מתלמידי הגראישיחי ומחשובי חכמי בגד. מזהל ממה, שפתת רגליו להכניס ולדים תחת פני השכינה והפיץ תורה לרבים. עלה לירושלים בשנת תרפ"ו והקים בה בית כנסת בשם "שמש צדקה". בהן פדון בבית הדיו של העדה החרדית הספרדית והקמת לראש רבני העדה הפבליית.

פעם האריך רבי ברציון אבא שאול בגנות הפעם והזכיר את דברי חז"ל שהאדם נבחן דוקא בשעת נסיון אם הוא בועס. והסמיך לדבריו ספור נפלא עם רבי צדקה חוצין, שפעם הזמינו אותו למול תינוק בשבת בשכונת תלפיות בירושלים, ברחוק נקר מביתו. עוד עבר שבת נסע אל המקום והניח שם את תיק המילה, ובשבת קדש הלך ברגליו במשך שעתים תמימות עד שהגיע לבית הכנסת.

כאשר הגיע לשם גלה, כי הגיע מזהל שגר בסמיכות מקום וקל את התינוק, לא הגיב הרב מאומה, נגש לאחל מזל טוב לבעלי השמחה וחזר לביתו. לאחר מכן, פגש את תלמידו ואמר לו: "האמן לי שלא פעסתי על זה כלל ועקר", וזה היה בימי זקנותו לאחר ששרח בה רבות וכתת את רגליו במשך שעות ארוכות. בדרבו, נהג להתבופף ולהרים פסות גיר עם אותיות עבריות והיה גונז אותן.

יוסיף דעת

בפרשתנו מנויים כלי המשכן וביניהם מנורת הזהב שעמדה בקודש ובה דלקו שבעת הנרות. בפרשתנו יש פירוט מלא על סדר עשיית המנורה, אך צורת הקנים אינה ברורה אם היו באלכסון או בעיגול.

הרמב"ם צייר אותה בכתב ידו את המנורה כשקנייה משוכים באלכסון, וכך גם דעתו של ר"י. רבי אברהם בן הרמב"ם כותב שאביו התכוון דווקא באלכסון ולא בעיגול: "הקנים נמשכים בגופה של מנורה לצד ראשה ביושר, כמו שצייר אותה אבא מרי, לא בעיגול כמו שצייר אותה זולתו".

מאידך, בממצאים ארכיאולוגיים רבים נראים ציורים של קנים מעוגלים, וכך גם על שער טיטוס המנציח את גלות ירושלים בבית המקדש השני. אולם כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש ז"ע שלל לחלוטין את השיטה של קנים מעוגלים, והסביר את הממצאים הארכיאולוגיים בכך שהם היו חיקוי בלבד למנורה המקורית עליה הדליק הכהן הגדול, שהיא היתה בוודאות עם קנים אלכסוניים בלבד.

לדעת רב ששת בגמרא, היו קני המנורה עשויים מזהב רך והיה אפשר לכופף אותם מצד לצד, וכך היו הנרות מכוונים לאמצעי.

וזאת התרוימה אשר תקחו מאתם

פניני "אור החיים"

מדברי האור החיים הקדוש על הפקדו

מאת כלי-איש - אולי שיתכן לומר, כי באיש שיוצאים בו שהוא נדיב לב, לא יכניסוהו במשפט ההערכה לרעת מה יקבלו ממנו, כיון שהוא מחזק כי לבו נדיב, יקחו ממנו את אשר יביא. כי ודאי שיוצא הוא עצמו שזה הוא יקבלו, ואת זו אצדיק שהוא תרומתי הצריך לתת, כאומרו את תרומתי עוד יצא לומר, שאינה חשובה לקראות תרומתי אלא המזכה מנדבת לב האדם, והוא אומר "מאת אשר וגו' תקחו את תרומתי", אבל המעשה לא קראו תרומתי אלא "תרומה", דכתיב "ויקחו לי תרומה".

ושכנתי בתוכם - ולא אמר 'בתוכי', לומר שהמקום אשר יקדישו לשכנו יהיה פתוח בני ישראל, שיקיפו המשכן בארבעה גגלים, ואולי, כי דברים אלו הם חשובה למה שישקו וישראל בראותם בהר סיני שהיה בהר הוא מקוה בדגלי המלאכים והוא אות בתוכם וישקו אהבה להיות בן בתוכם, ולזה באה התשובה מבוחר לכות ואמר "ועשו לי מקדש ושכנתי" כמו בן בתוכם.

אמתים ארבו - הנה כשתרבע כל אמות השלחן אמה על אמה פרום אמה, יהיו בין ארבע אמה וגבה שלש אמות קרפעות בארבע אמה ורחב וגבה, והוא סוד השפעת שלחן הקליון משלש הדרגות, כצנח הוד יסוד העולם.

דברי הימים

בא' באדר תקס"ז, התכנסה בצרפת אסיפה רבנית שכונתה 'סנהדרין' בפקודתו של הקיסר נפוליון, שדרש לתת תוקף הלכתי להגדרת הזיקה היהודית לדתם ולצרפת ארץ מולדתם.

ביום זה בשנת ת"ר, החלה פרשת 'עלילת דמשק', לאחר היעלמו של נזיר נוצרי ומשרתו המוסלמי. ראשי הקהילה נכלאו והואשמו בשימוש בדם הנרצחים לצורך אפיית מצות. רק לאחר שתדלנות רבה, בוטלה העלילה הנבזית.

בב' באדר תר"כ, נוסד הארגון הצרפתי "כל ישראל חברים" - כ"ח (ה'אליאנס'). מטרתו היתה להגן על זכויות היהודים ולהנהיג תרבות מערבית מודרנית. תלמידי בתי הספר של כ"ח עזבו את דרך התורה והזניחו את המצוות.

בג' באדר גת"ב, הסתיימה בניית בית המקדש השני בראשות זרובבל בן שאלתיאל ויהושע בן יהוצדק הכהן, שנה שישית לדרישות מלך פרס.

ביום זה, בשנת תשמ"ז, נכלא יונתן פולארד בארה"ב באשמת ריגול, ומאו הוא נמק בכלא זמן רב, עד שזכה ב"ה בימינו לצאת לרווחה.

בד' באדר תש"א, הוקם הגטו היהודי בפאתי העיר המפורסמת קראקא ועשרות אלפי יהודים התייסרו בו עד לחיסול הגטו בו' באדר תש"ג.

ז' באדר, הוא יום פטירתו של משה רבנו. בו נהגו חברי החברה קדישא לצום ולעלות אל בית העלמין כדי לברוק את הטעון תיקון.

ביום חתנתו של רבי אהרן מפלג, בטרם צאתו ללכת אל חפתו, פנה אליו אביו רבי יששכר דב ואמר לו: "הרי נכד אתה מצד אמה אל המגיד רבי מרדכי מטשרנוביל, וידועים לך בודאי דברי הזהר הקדוש כי נשמות הצדיקים יורדות מגן עדן להשתתף בנשואי צאצאיהם. אם כך, יהיה כאן בודאי סבך המגיד מטשרנוביל, ולכן הבה ואספר לך ספור נפלא אודותיו". באחד ממסעותיו הגיע המגיד אל העיר ברוד הגדולה ובעודו יושב במרפבתו סבבוהו רבים מבני העיר. לפתע נעמד הגבאי והודיע, כי הצדיק זקוק לסכום כסף גדול לענין חשבו של מצוה, ומי שיתרם את הסכום הנדרש יזכה לאכסן את האורח הדגול בביתו בשבת קדש, ולא עוד, אלא שמבטח לו לזכות להיות עם הצדיק במחצתו בעולם הבא. תדהמה נפלה על הנאספים כששמעו את ההבטחה הנפלאה, אולם כששמעו את הסכום הדרוש צללו אגנייהם. היה זה סכום עתק שגם לעשירי העיר לא היה האפשרות להמציא סכום כזה גדול בזמן קצר, אך לפתע נקלע אל המקום היהודי העשירי הגדול בעיר, שהיה קמחן וכילי מפלג, ומעולם לא הרים ידו לצדקה. כאשר שמע את דבר הבטחת הצדיק, נעמד על מקומו פהלים רעם וקרא בהתרגשות: "אני מוכן לתת את כל הסכום הדרוש במקומך!" תדהמה נפלה על הקהל וכלם נפנו לראות מי הקורא, נכשזוהו את העשירי הקמחן הכפלה התדהמה שבעתים. בראות המגיד את בני העשירי, הועמו פניו ואמר לו: "מותר אני לך על התרוימה, בתנאי שתותר לי על ההבטחה להיות עמי במחצתי ובחמורה לך מבטיח אני לך עשירות מפלגת יותר ממה שיש לך עתה, לך ולזרעך עד עולם". סרב העשירי ואמר: "אינני מותר ואינני מוחל, אני דורש לבצע את ההסכם והריני שוקל לידי חבלי את הסכום במלואו". ראה הרבי את עקשנותו וסמן לנציא לנטע אל בית העשירי.

המארג קרה ביום חמישי והעשירי מהר לארח את הרבי בביתו וטרח סביבו כדי להנעים את שהותו. ראשית דבר נכנס אל חדר משפחתו, ושקל לידי המגיד את הסכום הדרוש במלואו. לאחר מכן נטל סכום גדול ויצא עם משרתו כדי לרכש את צרכי השבת כיד המלך. קדשתו של הצדיק ונתינתו הגדולה של העשירי, שברה בבת אחת את קמחנותו המפלגת ויצר צרות העין סר ממנו בארץ פלאי. תחלה פנה לחנות המכלת ובקש לרכש שק גדול של קמח, ובסמוך לו עמדה אשה מרת נפש שבקשה אף היא לשקל לה מדה קטנה של קמח, אך כאשר בקש ממנה המוכר לשלם אמרה האשה חרישית: "אין לי כסף". רגז עליה החנוני ואמר: "אם אין לך כסף, לשם מה דרשת ממני לשקל לך קמח?" התעבר העשירי ואמר: "תן לה את הקמח ואני אשלם במקומה".

למרב הפליאה, חזר המארג שוב בחנות הבשר, וכאשר קרה הדבר גם בחנות הדגים, פקעה סבלנותו, פנה אל האשה ושאל: "ביצד זה יוצאים לקנות מאכלים לשבת בלי כסף?" נאנחה האשה וספרה, כי בעלה איש ישר היה וכל ימיו נהג לחלק את הרוחיו בכל שבוע לשנים. מחצית להוצאות ימי השבוע והמחצית השנייה להוצאות שבת. לפני חידשים מספר נפטר האיש והותר את אשתו לבדה עם ילדים רבים, ולמרות מצבה הקשה המשיכה את מנהג בעלה, אולם לאחר שאזל הכסף יצאה אל השוק באמרה: "אני אעשה את שלי ואנסה לרכש את צרכי השבת, והקב"ה יעשה את שלו, והנה באת פשליח מן השמים ושלמת בעד המזון שלי". הספור נגע ללבנו של העשירי שהפך לנדיב, והוא העניק לה במאור פנים סכום גדול של כסף לכלכלת בני ביתה. בליל שבת, תוך כדי סעודתו של המגיד מטשרנוביל בביתו של העשירי, נכנסו להודיע לרבי בבהלה, כי בעל הבית העשירי התעלף ולמרות המאמצים לא נתן לעוררו. אחל לו הרבי רפואה ולבסוף באו לבשר לו כי העשירי התעורר ושב לאיתנו. למחרת, בעצומה של סעודת השבת, שוב נפל האיש בעלפון ולאחר שהרבי העתיר בעדו, שב להפרתו. בסעודה השלישית שוב נפל העשירי בעלפון, וכלם המתינו לשמע את הרבי מברכו בברכת רפואה שלמה, אך הרבי היה שקוע בשרעפיו ולא אמר מאומה. לא עברה שעה קלה והבשורה המרה הפתיעה את כלם. בעל הבית העשירי הסתלק מן העולם ושבק חיים לכל חי. התדהמה היתה גדולה, אולם הרבי בקש לזמן לפניו אלמנה פלונית ובקש ממנה לספר לו מה ארע לה ביום חמישי האחרון. החלה האלמנה לספר על נדיבותו של הנפטר, על הכסף ששלם בעבורה בחינות והסכום הגדול שהעניק לה. בסימה אמרה האשה: "בליל שבת, ישבנו בביתנו ואמרתי לילדי, הרי העשירי הזה האיר לנו את הבית והחיה את נפשתינו, הבה ונברך אותו שהקב"ה ישלם לו שכרו ויעמיד לו פסא כבוד ומקום חשוב בגן עדן".

כשכלתה האלמנה לספר את ספוריה, נענה הצדיק ואמר: "בליל שבת, כשספרו לי על עלפוננו של האיש, התפללתי בעדו ומיד הוטב לו. כך היה גם בבקר יום השבת, אולם בסעודה השלישית באה אולי ונקנתו של העשירי מן העולם העליון ואמרה לי, 'מה רוצים אתם ממנו? הרי הועידו לו מקום חשוב בגן עדן ומידעו אתה מעבדו? הנה לו להגיע אל מקומו בשלום!' לא יכלתי לסרב לה וקד קנה העשיר את עולמו בשעה אחת וזכה לנחלה בלי מצרים בגן עדן.

משפח

מטעם

"ובמנרה ארבעה גבעים משקדים בפתוריה ופרחיה" (שמות כה, לד)

על תבת 'משקדים', אומר רש"י: "זהו אחד מחמשה מקראות שאין להם הכרע, שאין ידוע אם גביעים משקדים או משקדים בפתוריה ופרחיה".

פסוק זה מתפרש בשני אפנים: במנורה היו ארבעה גביעים שהיו משקדים (מצדים), וגם היו להם כפתורים ופרחים שאינם מצדים; ואפשר גם לפרש כך: במנורה היו ארבעה גביעים, ומצדים היו הכפתורים והפרחים שעליה.

מפני שלא ידעו להכריע אם המלה "משקדים" שיבת לחלק הראשון של הפסוק או השני, קבעו לו טעם משלו, שלא משתנה למילים שלפניה או לאחריה. המלה מטעמת בזקדיקטון מלרע, אוכלם יש לעצור קמעה בתחלת המלה שם יש טעם נדיר מאד שנקרא "מקל" (או: מתנה, דרבו). במקומות האשכנזית יש שני סוגי נגינה בטעמים אלו, יש שמנגנים אותו כמעט כמו מנה זקדיקטון רגיל, עם עצירה קטנה בתחלת המלה, ויש שמנגנים את המלה באריכות בנעימה הדומה לזקדיקטון. מפני הספק, פסק הרמב"ם שכל גביעי בפתוריה ופרחיה המנורה היו משקדים.

מדגש

"ויקחורלי תרומה... זהב וכסף ונחשת" (שמות כה, ג) - מפרשים רבים שאולי, מדוע כתוב "ויקחו" ולא "ויתנו לי תרומה". יש ראשונים שהסבירו, שפסוק זה מדבר אל נבאי הצדקה, שהם יקחו ויתנו את הצדקה מעם ישראל. אחרים מסבירים, שכל הנותן צדקה הוא בעצם לוקח, כי כמה שיתן כך יוסיף לו ה' בהנהגה ובהנהגה, ולכן כתוב בלשון לקיחה.

ה"תת"ם סופר" מצא רמז נפלא במילים: "זהב כסף נחשת" לימי קריאת התורה בכל השנה: זהב = ז-י-ם השביעי (שבת), ה- חמישי ב-שני. כסף = ב-בפורים, ס-סכות, פ-פסח, פורים. נחשת = נ-נרות חנוכה, ח-חדש (וראש השנה שחל בראש חודש) ש-שבעות, שמיני עצרת, שמחת תורה ת-תענית.

ממלה

בעיר סלונים היה עשיר קמחן אחד, שהיה האחרון לכל דבר צדקה, ומאדך היה תמיד הראשון להדחיק ולירד לפני התבה, למרות שלא ידע פרק החלכות חנוכה. רבה של סלונים, רבי איזיל קריה, עמד על קנקנו ונהג אותו: "קדש קדשים", לפליאת הקהל הסביר הרב: "הממרא בחלין אומרת 'ישאל קדושים הם, יש מי שיש לו ואינו רוצה ויש שרוצה ואין לו'. עשיר זה קדוש הוא בכפל פסלים, שהרי יש לו כסף ואינו רוצה לתת, אוכלם להתפכל לפני התבה אינו יכול אך רוצה ומשתוקק היא..."

הצדיק רבי צבי הירש מליסקא, נהג שלא להנות מדמי הפדיונות שנתנו לו אנשים בלתי מפרים, ואמר כי הוא חושש שאולי הריוחו את הפסד מעסקים שעשו בשבת קדש. אוכלם אם בא אליו חסיד עני ואמר שיש לו מקרה של פקוח נפש, היה הרבי נותן לו את הפסד הזה, מפני ש"פקוח נפש דוחה את השבת".

ספור נפלא מובא בספרים, על גבורת נפשו של ה'סבא' מנובהרדוק ועל המנעותו מהתערבות במחלוקת, גם כאשר הדבר היה פרוץ בהפסד כספי גדול מאד, ביודעו כי במחלוקת מפסידים לאין ערוך ובהמנעותה מרויחים ללא גבול.

פעם ספרו לו שעשיר מוקיר תורה שגר בגרמניה, צוה לפני מותו למסר בנגן רחב מדות לטובת ישיבת נובהרדוק. הודרו ה'סבא' ונסע במיוחד לגרמניה, כדי לקבל את הירשה הגדולה. באמצע הדרך נודע לו, שגם מישיבה אחרת נוסעים לאותו מקום כדי לקבל את הבגנון לישיבתם. התעמק ה'סבא' והבין, כי עלולה לפרץ מעניין זה מחלוקת קשה, ולכן החליט שהוא מותר על זכותו. הוא אפילו לא נסה להגיע למקום ולקבץ את העניין, אלא שנה מיד את בווך נסיעתו, חזר לביתו ולא היה מעניין לשמע שוב מאומה מעניין הירשה.

אחד מראשוני תלמידי ישיבת פוניבז', לימים אחד מראשי הישיבות בארץ הקודש, כשבא בבית הארושין, לא ידעו הורי שני הצדדים פיצו יצליחו להשיג דירה, אך החתן היה שלו ורגוע. כששאלוהו חבריו בישיבה: "מה יהיה עם דירה? היה משיב: "יש לבטח בה!". כששמע זאת רבי שמואל רוזובסקי שהיה מראשי הישיבה, אמר לו: "אם יש לך בטחון שתקבל דירה, תוכל לחשב אף על דירה גדולה". העדר מקום דיור גרם, שלא עלה בידי המשפחה לקבוע תאריך לחתונה. יום אחד הודיעו לחתן כי מרן ה"חזון אי"ש" מחפשו ורוצה לשוחח עמו. עלה הבחור אל הרב, והוא בשר לו שיכול הוא לקבוע מועד לחתונה, כי יש לו בעבורו דירה, ומעשה שהיה כך היה:

בתל אביב גר יהודי יקר וראש שמים, ממעריציו של ה"חזון אי"ש", והוא בנה את בית הרב בבני ברק. היהודי עלה מארצות הברית להשתקע בארץ הקודש בהיותו בגיל שבעים, כדי לחיות בה את שארית חייו ורכש לעצמו דירת פאר רחבת ידים. לאחר תקופה קצרה, החליטו בני משפחתו שבארצות הברית כי עליו לחזור לארץ מולדתו מסבות שונות. עלה האיש אל ה"חזון אי"ש" ובקש ממנו להמליץ על בן ישיבה שזקוק לדירה, כדי שהדירה תשמר בידים טובות. מיד אמר לו הרב: "בן חתן פלוני יגור בדירתכם". עם צאתו מהבית פנה הגביר לגבעת הישיבה, כדי לבקר את המיסד רבי יוסף שלמה בהנמן, וספר לו כי מחפש הוא בן ישיבה שישמר על דירתו. בטרם סים את דבריו אמר לו הרב בהנמן את שמו של אותו חתן, כמעמד הטוב בעבור הדירה. הלה התרגש מאד לשמע שישני גדולי ישראל אמרו שם זהה, ומיד פסק ואמר: "אכן, חתן זה יקבל את דירתך".

העשיר הזמין את בני המשפחה לדירה, ויחד עם הרב מונובז' החלט שהדירה תמסר לידי אותו החתן. כך בהסדר גדול זכו לדירה רחבת ידים, חנם אין כסף. גם את הוצאות המים והמאור שלם אותו יהודי יקר, ובדירה זו ישבו פארבע שנים. כמו שחזה ה"חזון אי"ש" מראש, כשאמר להם: "שלש עד ארבע שנים תגורו בדירה זו, וגם אחר כך יהיה בסדר וה' יעזר לכם". לאחר שנים אלו, התמנהג האברך לשמש כמגיד שעור באחת הישיבות הגדולות בארץ ושמו הלך לפניו וזכה להתפרנס בהרחבה.

פעם נערכו בירושלים הפגנות למען השבת ורבי יהודה צדקה, שפתח אז במגיד שעור בישיבת "פורת יוסף", בא אל ראש הישיבה רבי עזרא עטיה ואמר לו שבחורי הישיבה רוצים ללכת להפגנה.

אמר לו הרב עטיה: "הלא אתה יודע שהמשטרה עלולה להכות בהזדקה, האם אפשר לשלח את הבחורים לשם"? אמר לו הרב צדקה: "אם יכו הבחורים לכבוד השבת, מה כבר יכול לקרות"? שאל אותו הרב עטיה: "ואם היה מדבר בגן שלך, האם גם אז היית מדבר כך"? באותו ערב נערכה הפגנה והבן של הרב יהודה צדקה דכה ונעצר. כשבאו להודיע על כך לאביו, אמר: "ידעתי זאת כבר מהבקר, מפני שהיה הדבר כשגנה היוצאת מלפני השליט".

"אכל עם קנה ירק, ואזור שק היה חוגר."

ותעב פת נקיה עם חוגר משי, ואתה גר" (רבי שמואל הנגיד)

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת תרומה

"דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה" (כה, ב)
לא משה ולא אהרן יהיו גבאי הצדקה, אלא אחרים
מישראל יהיו, מתרימים, אלה ש"יקחו את תרומתי".
ולמה לא משה ואהרן בעצמם?

אם משה ואהרן עצמם ידפקו על דלתות בתי בני ישראל
ויגבו את תרומת המשכן, האם יהיה אחד מישראל שיעז
לסרב להם? גם מי
שבתוך תוכו אינו רוצה
לתרום מכספו,
כשמדובר בגבאי צדקה
מהסוג של משה ואהרן -
אין לו ברירה אלא לפתוח
את הכיס ולתרום.
אומר הקב"ה: "דבר אל
בני ישראל ויקחו לי
תרומה" - הם יקחו, לא
אתם. אבל אם יהיה "מאת
כל איש אשר ידבנו לבו",
שנותן מרצון, אתם גם
יכולים לקחת.

סיבה נוספת מדוע גבאי
צדקה יקחו את הכסף,
ולא משה ואהרן. משה
רבינו הלא הוא בעל רוח
הקודש וכשיהודי נותן לו
כסף הוא רואה בדיוק מה
טיבו של הכסף ועד כמה
הוא כשר, ואם הוא מוצא
בו איזה פגם - לא יקח
אותו, ואם כך יהיה, הרי
כספי התרומות יהיו
מועטים מאוד...
לכן "דבר אל בני ישראל
ויקחו לי תרומה" - שהם
יהיו גבאי הצדקה. הם
ידפקו בדלת ויקחו כל מה שיתנו להם, בלי חקירות
ודרישות, ואז "מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את
תרומתי".

"מאת כל איש אשר ידבנו לבו" (כה, ב)
מעשה בברון רוטשילד, שכינניו בפי היהודים היה הנדיב

הצדיק, שפגש בו ברחוב
עני בן טובים, וביקש
ממנו צדקה.
מישש הנדיב בכיסו, אך
לא מצא בהם דבר.
ביקש כבר העני לפנות
לדרכו, אלא שהברון
עיכבו מללכת. "המתן
רגע" - ביקש הברון,
ומיהר להוריד את שעון
הזהב מעל ידו, והושיטה
לעני.

"שמא הוא חומד לו לצון"
- תהה העני בלבו, ואולם
לא כך היה. לתדהמתו,
התברר לו כי אכן התכוון
הברון ברצינות להעניק
לו את שעונו היקר.
"אין הדבר בוער כל כך,
אם אין לכבודו כרגע
כסף, יכול אני לבוא אל
ביתכם ולקבל שם נדבה"
- התגמגם העני במבוכה.
אולם הברון נותר נחוש
בדעתו, למסור דוקא את
השעון. "קח את השעון,
כי עכשו התעוררה בלבי
רחמנות, ואיני רוצה
בשום אופן לצנן אותה. איני בטוח שגם בזמן אחר אצליח
לעמוד בניסיון שכזה, ועל כן עשה נא לי טובה וקח ממני
כעת את נדבתי".

"רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: וְלוֹאֵי שְׂתַפְּלַל אָדָם כָּל הַיּוֹם כְּלוֹ" (בְּרֻכּוֹת כ"א ע"א)
אֵל הַרְה"צ ר' אֲשֶׁר פְּרִינְד זיע"א נִגַּשׁ אֶחָד הַחֲבָרִים
וְתַנְּה בְּאָזְנוֹי כִּי לְמִרוֹת שְׁשִׁמְעַ בְּקוֹלוֹ שֶׁל ר' אֲשֶׁר
וְהוֹלִיךְ עֲצָמוֹ לְפַעֲלֵד (הַתְּבוּדָדוֹת בְּשׂוּדָה) לְהַתְּפַלֵּל,
"בְּכֹל זֹאת" סִיִּם הַחֲבָר בְּנִימַת טְרוּנִיָּה "עַל אֶף
שֶׁהַתְּחַנְּנִתִּי, חֲזַרְתִּי מֵהַשְׂדֵּה עִם אוֹתָהּ הַבְּעִיָּה, וְאֶף
יֹתֵר!"
ר' אֲשֶׁר נָתַן בּוֹ אֶת עֵינָיו הַחוֹדְרוֹת וְשָׁאַל "הֲאֵם הִנֵּךְ
חוֹשֵׁב כִּי הַתְּפִלָּה לְשֵׁם אֲמוּנָה לְסַפֵּק לָךְ אֶת כָּל
מְשָׁאֲלוֹתֶיךָ וְלִהְיוֹשִׁיעֶךָ מִיַּד בְּתֵם תְּפַלְתֶּךָ?
טְעוֹת הִיא בְּיָדְךָ! הַתְּפִלָּה נֹעֲדָה עֲבוּרָךְ כְּדִי לְחַבֵּר
אוֹתָךְ עִם בּוֹרְאֶךָ בְּכֹל הַמַּעֲבָרִים שְׁנֹצְבִים לְפַתְחֶךָ, וְעַל
כֵּן אֲתָה צָרִיךְ לְהַתְּפַלֵּל."
מְשַׁל לְשִׁמְשׁ הַזּוֹרְחַת, יֵשׁ חֲפָצִים שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ עוֹזֶרֶת
לָהֶם לְצַמֵּחַ, וְאֵלּוֹ יֵשְׁנֵם דְּבָרִים שְׁבָאִם יִשְׁהוּ מִדֵּי זְמַן
מִחוּץ לְבֵית יְבֵלוֹ.
יֵשׁ שְׁיִשְׁחִירוֹ לְעִמְתָּהּ וְיֵשׁ שְׁדוּקָא יִלְבִּינוּ.
כֵּן הִיא הַתְּפִלָּה, יֵשׁ כְּאֵלּוֹ שֶׁהַתְּפִלָּה בְּעֲבוּרָם הִיא עַל,
אוֹ לְכֹל הַפְּחוֹת עוֹד וְיֵשׁ בְּרִשְׁמִית הַמְּטָלוֹת, מְשׁוּם שֶׁהֵם
אֵינָם מְבִינִים אֶת עֲצֻמַת הַתְּפִלָּה, כְּכֹלִי לְחַבּוֹר בֵּינֵינוּ
לְבֵין קוֹנֵינוּ.
וְיֵשׁ אֶת מִי שֶׁהַתְּפִלָּה מְחַבֵּרֶת אוֹתוֹ בְּכֹל פְּעַם מְחַדָּשׁ
לְקַב"ה, וְאֵין בָּהּ שׁוּם הַתִּישְׁנוּת.

לעי"נ הרה"צ
ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

לוקח את התרומה ומניחה בצד, אז 'מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי' - עתה היא כבר שלו. על ה'ויקחו לי' הראשון אומר התרגום: 'ויפרשון קדמי', ועל 'תקחו את תרומתי' הוא מתרגם 'תסבון'. קודם תפרישו, ואז תקחו. ה'ויקחו' הראשון - לשון נסתר, שהם יניחו את התרומה בצד. (יחי ראובן)

"ויקחו לי תרומה" (כה, ב)

שאלו את הרה"ק רבי מרדכי מטשרנוביל, מדוע הוא נוהג לקבל כספי צדקה גם מאנשים קלים ובעלי עבירה.

והשיב: "לפנים, באמת לא הייתי נוטל אלא מיראי ה', אך גם הייתי מחלק רק לעניים מהוגנים, אבל כשרבו פושטי יד שאינם הוגנים, אפשר גם לקחת מעות מכל אחד ואין לבדוק אחריהם".

"ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו" (כה, ב)

חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם. (משניות סנהדרין ד, ה) שאל יסמוך האדם שאחרים יעשו את העבודה והתיקונים שלו, אלא 'ויקחו לי' האדם יקח את עצמו לעבודת ה', באופן כזה ש'תרומה מאת כל איש' שירומם את עצמו משאר כל האנשים כאילו הוא יחידי בעולם.

(זרע קודש)

"מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי..."

ועצי שטים" (כה, ב-ה)

השעה קרובה לחצות, ממקום מסתורו עוקב התלמיד אחר לימודו המתוק של רבו הנערץ - רבי משה לייב מסאטוב. לפתע פסק הניגון הערב. "מה קרה?" תמה התלמיד בשקט, "מדוע קם הרבי ממקומו בחפזון?"

כ"ק האדמו"ר מסאטמר זצוק"ל, היה בעל צדקה גדול. פעם הגיע אליו אברך נזקק. האדמו"ר הוציא מעטפה ובה סכום כסף ונתן לו. לאחר מכן נכנס לרבי אדם נוסף, יהודי פשוט, ואף הוא ביקש תמיכה כספית. נתן לו הרבי סכום גדול הרבה יותר ממה שנתן לאברך. הדבר נודע לאברך והוא שב ונכנס אל הקודש ותמה: "הלא אני נזקק הרבה יותר מהיהודי השני, מדוע נתן לו הרבי סכום גדול יותר ממה שנתן לי?"

אמר לו הרבי: "האם רוצה אתה מהכסף ההוא? מהכסף ההוא יש לי בשפע. לך נתתי מכסף מיוחד!

דע לך כי יש לי כסף מכמה קופות, הכסף שהבאתי לך הוא מקופה מיוחדת ויש בו ברכה מיוחדת. איך אתה משווה בין הכסף שהבאתי לך לכסף שהבאתי לו?" (יחי ראובן)

"ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" (כה, ב)

לכאורה יש בפסוק כמה וכמה דיוקים. ראשית, השאלה הידועה: למה נאמר 'ויקחו', היה לו לומר 'ויתנו לי תרומה'.

ועוד, לאחר שכבר נאמר 'ויקחו לי תרומה', לשם מה כפל ואמר 'תקחו את תרומתי'?

כמו כן, למה נאמר 'ויקחו', לשון נסתר, היה לו לומר 'תקחו', לשון נוכח?

ועוד, מדוע פתח ב'ויקחו לי תרומה' וחתם ב'תקחו את תרומתי'?

בספרים מובאת הנהגה טובה, שכאשר אדם מקבל שכר עבודה או כל הכנסה כספית אחרת, מיד יפריש ממנה את כסף המעשר ויניחו בצד.

גם אם כעת עדיין אין לו למי לתת את כסף המעשר, עליו להניחו בצד, כדי שיהיה בהישג יד, מוכן ומזומן לתנו בבוא העת.

זה הפירוש בפסוק: 'דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה' - לא 'ויתנו', אלא קודם כל 'ויקחו', שיקחו את התרומה ויניחוה בצד. לכן בינתיים זו "תרומה" בעלמא, זה לא 'תרומתי', כי עדיין אין זה שלו. לאחר שהוא

מִטְרַת הַתְּפִלָּה הַיָּא: 'לְהַגִּיד בְּבִקְרַת חֶסֶדְךָ וְאַמּוֹנַתְךָ בְּלִילוֹת', 'מִן הַמִּצַּר קְרָאתִי ק-ה עֲנֵנִי בְּמִרְחֵב ק-ה'.
 לְאָדָם יֵשׁ שְׁנֵי מִצְבֵּיִם. יֵשׁ אֶת הָאָפֶן שֶׁהֵכֵל הוֹלֵךְ לוֹ, הַלּו"ז מִתְקַתֵּק, הַמְשַׁכֶּרֶת נִכְנָסֶת בְּעִשְׂרֵי, וְיֵשׁ לוֹ גַם כְּמָה גְרוּשִׁים לְעֵשׂוֹת רִשָּׁם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת מוֹל הַגְּבָאִי וְשָׂאָר הַמִּתְפַּלְלִים בַּקְּנִיַת עֲלֵיהָ, בְּמַחִיר גְּבוּהָ, לְעִמַּת זֹאת יֵשׁ גַּם פְּעָמִים שְׁלֹא כָל כֶּף הַכֵּל מִסְתַּדֵּר לְפִי הַתְּכַנִּיַת, לְפַעְמִים הַכֵּל מִסְתַּבֵּךְ וּבְדִיוֹק בְּרָגַע הָאֶחְרוֹן, בְּדִיוֹק בְּשִׁנְיָה שְׁחִיבִים לְרוּץ לְאֶן-שֶׁהוּא, בְּאוֹתָהּ הַשְּׁנִיָּה יִגִּיעוּ הַהִפְרָעוֹת וְהַטְרָדוֹת וְהַדְּבָרִים הַכִּי לֹא צְפוּיִים ו... הַהִמְשָׁךְ יְדוּעַ וּמְכָר....
 מִי שְׁחִי שֶׁהוּא מְצַלַח וְיִכּוֹל לְנַהֵל הַכֵּל בְּהַצְלָחָה מְרֵבִית, אִם בְּאִמַּת מְצַלִּיחַ לוֹ וְהֵכֵל מִסְתַּדֵּר, הוּא נִכְנָס לְגִאָה וְהַתְנַשְׂאוֹת, אָמֵנָם "הַרְבֵּשׁ" עוֹשֶׂה הַכֵּל" "בְּעִזְרַת הַשֵּׁם" "אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם" אֲךָ זֶה רַק מִס שְׁפָתַיִם, בְּפֶעַל, הַתְחוּשָׁה הַיָּא שֶׁהוּא הַמְנַהֵל וְהַשְּׁלִיט הַיְחִיד פֶּה.
 אֲךָ בְּצוּרָה הַשְּׁנִיָּה שֶׁל הַחַיִּים. כְּאֲשֶׁר הַתְּכַנִּיּוֹת כֵּלָן מִתְרַסְקוֹת וְנוֹפְלוֹת, הוּא נִכְנָס לְסַחְרוֹר וּפְחָד, חוֹזֶה קְרִיסָה טוֹטְלִית, וְהַיָּאוֹשׁ מְשַׁתְּלֵט עֲלָיו.
 "אִיךָ יִכּוֹל לְהִיּוֹת שְׂזָה קְרָה לִי"? "דְּוָקָא לִי"?

ענה הרבי בדיבור מגושם, בסגנון האופייני לחוטבי עצים גויים: "כבדה לי החבילה, אין לי כח לשאת אותה, אשאר אותה כאן, ופעם אחרת תשלמו לי!"

מיד נגש רבי משה לייב אל התנור, השליך לתוכו את גזרי העצים, והדליק את האש.

חמימות נעימה החלה להתפשט ברחבי החדר הקר. התלמיד שעקב אחרי המתרחש, היה בטוח שכעת ישוב הרבי לביתו, אך טעה.

הרבי לא מיהר לעזוב את הבית האומלל. הוא ניגש אל הכיריים, והכין תבשיל חם למען האם וילדיה.

למרבה תדהמתו של התלמיד המסתתר, ראה הוא את רבו הגדול נגש אל הארון, ושולף מתוכו בגד אכרים מגושם, וכובע שעיר ורחב.

הרבי לבש את הבגדים המגושמים, ואף נעל לרגליו מגפיים שחורים וגדולים.

הרבי קרב אל הפתח, עטף את זקנו ופאותיו בצעיף עבה, ובידיו אחז הוא גרזן, ובלבוש משונה זה, יצא רבי משה לייב מביתו, והתלמיד אף הוא צעד בעקבותיו, חרישית בחושך השורר בחוץ, אין איש אשר יוכל לזהות את הרבי.

בלבושו ובמגפיו נראה הוא כאחד האיכרים.

רבי משה לייב פסע בדרכים החשוכות, עד שהגיע אל היער הסמוך לעיירה.

כבקי ורגיל הניף הוא את גרזנו על גזעי העצים.

"הרבי חוטב עצים"!? נדהם התלמיד, אך פליאתו גדלה יותר כאשר ראה כיצד הרבי שלף חבל מכיסו, כרך את ערימת גזרי העצים, ופסע עמם אל מחוץ ליער.

והנה עצר הרבי בסמוך לאחד הבתים בפאתי העיירה. היה זה בית דל ומט לנפול.

בעדינות נקש הרבי על דלת הבקתה, עד ששמע קול חלוש בוקע מן הבית: "בבקשה להיכנס!"

פתח רבי משה לייב את הדלת, ונכנס אל תוך הבקתה הרעועה.

מן החלון הציץ התלמיד, ומה שראה בתוך הבית - עורר את רחמיו. העוני זעק מכל פנה, הילדים הקפואים שכבו על הרצפה הקרה, ובפינת החדר היתה אשה ולידה תינוק רך בן ימים ספורים.

שניהם היו לבושים בבגדים קלים, ורעדו מקור. אל תוך החדר הדל נכנס רבי משה לייב, הלבוש כאיכר גוי.

"שלום לכם"! אמר בקול נעים, "התרצו לקנות ממני גזרי עצים לחימום הבית"?

"רוצים אנו בהחלט", ענתה האם, "אך אין בידי פרוטה לשלם על כך!"

דָּרַךְ הָאֲמוֹנָה שֶׁהַטְּבִיעַ הַבְּעֵשׂ"ט הַק' הַיָּא לְאֶזֶן בֵּין שְׁנֵי הַדְּבָרִים, מֵהֵצֵד הָרֵאשׁוֹן "עֲנֵנִי בְּמִרְקָב ק-ה". בְּהִצְלָחוֹת אֲנִי צָרִיךְ לְזַכֵּר כִּי כָּל הַהִצְלָחָה הַנָּה סֶבֶה עֲבוּרֵי לְדַעַת שֶׁהַקֵּב"ה נָתַן לִי אֶת הַהִצְלָחָה, כִּי אִם אֲחִיָּה רַק בִּירִידָה, אֲשֶׁבֶר, וְאִם כֵּן זֶה שְׂאֵנִי מִחֲזִיק מִעֲמֵד בִּירִידָה זֶה מְשׁוּם ש"גִּם שָׁם יָדָךְ תִּנְחַנְנִי וְהֵאחֲזֵנִי יְמִינְךָ".

מִצַּד שְׁנֵי "מִן הַמְצַר קָרָאתִי ק-ה". כֹּאֲשֶׁר אֲנִי בְּמִצַּר אֲנִי יוֹדֵעַ כִּי כָּל הִירִידָה הַיָּא סֶבֶה מְשָׁמִים לְהִרְאוֹת לִי כְּמָה אֲנִי לֹא יָכוֹל, וְהַהִצְלָחוֹת שְׁלִי הֵם רַק חֲסָדֵי הַשֵּׁם.

זֶה הַיָּא מְטַרְת הַבְּרִיָּאָה. בְּמִרְקָב - "לִית לָהּ מַגְרָמִיָּה כְּלוּם" (- אֵין לוֹ מְשָׁל עֲצָמוֹ כְּלוּם), יֵשׁ רַק אֶחָד שְׁמִנְהֵל אֶת הָעֲנִינִים.

וּבְמִצַּר - "לִית אֲתֵר פְּנוֹי מִינִיָּה, וְלִית מַחְשָׁבָה תְּפִיסָא בֵּיה כְּלָל", הַרְבֵּשׁ"ע רוֹאָה בְּצַרְתִּי וְהוּא עֹשֶׂה אֶת זֶה כִּי זֶה הַטּוֹב בְּיוֹתֵר בְּעֲבוּרֵי בְּרָגַע זֶה.

הַמְּבָחָן לְאָדָם הוּא הָאֵם כְּשֶׁהוּא בְּעֲלִיָּה אֵינוֹ מִתְנַאָּה, וּבִירִידָה אֵינוֹ נִשְׁבָּר.

הַיְדִיעָה הַזֹּאת, הַיָּא הִיא הַתְּפִלָּה!

(הַחֲבוּרָה - סְפִינְקָא)

רק לאחר ששבועו כולם, פנה לצאת. במהירות צעד הרבי אל ביתו, פשט מעליו את הבגדים, טמן את הגרזן, והמשיך ללמד באותה נעימה, כאלו מאום לא קרה הלילה...

לאחר שנים רבות נודע התלמיד כרבי צבי הירש מזידיטשוב, שהנהיג חסידים רבים.

כאשר הסב פעם עם תלמידיו, סיפר להם את סיפורו של הלילה המופלא במחיצתו של רבי משה לייב מסאסוב, וסיים: עליו נאמר בתהלים: "ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נודעו" - לאהבת ישראל שפעמה בלבו של הרבי, לא היה שעור וגבול!"

"ועשו לי מקדש ושכנתי (כה, ח)

האלשיך הקדוש מביא בשם המדרש: 'בתוכו' לא

נאמר אלא 'בתוכם', שתהא השכינה שורה בכל אחד ואחד.

ויש להבין לפי זה למה ציוה כאן על המשכן וכליו, ויש לפרש על פי מה שאמרו חז"ל, שכאשר חטאו ישראל, כילה הקב"ה את כעסו על בית המקדש ושפך חמתו על עצים ואבנים, ולא כילה את בני ישראל.

לכן ציוה "ועשו לי מקדש" של עצים ואבנים שעליהם אוכל לשפוך חמתי, וכך "ושכנתי בתוכם" ישארו בני ישראל קיימים ואוכל לשכון בתוך כל אחד ואחד.

(ילקוט הגרשוני)

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כה, ח)

'בתוכו' לא נאמר אלא 'בתוכם', שתהא השכינה שורה בכל אחד ואחד.

במדרש (פרשה ל"ד סימן א), לא מצינו כוח גבורתו של הקדוש ברוך הוא עם בריותיו, שאין הקדוש ברוך הוא בא בטרחות עם בריותיו, לא בא על האדם אלא לפי כוחו.

אתה מוצא כשנתן הקדוש ברוך הוא את התורה לישראל אילו היה בא עליהם בחוזק כוחו, לא היו יכולים לעמוד שנאמר (דברים ה) 'אם יוספים אנחנו לשמוע...' אלא לא בא עליהם אלא לפי כוחם שנאמר (תהילים כט) 'קול ה'

בכוח', בכוחו אינו אומר אלא בכוח לפי כוחו של כל אחד ואחד.

מרון החפץ חיים זצ"ל מסביר שכתוב כאן במדרש יסוד גדול, ה' מדבר לכל אחד לפי כוחותיו ולפי דרגתו וה' כשהוא מבקש מאיתנו לעבדו, זה לפי כוחות האדם שמקבל את ההוראה ממנו. לכן לא שייך שבן אדם יסתכל איך חברו מתקדם בעבודת ה' כי ה' מצפה מכל אחד למשהו אחר, לפי הכוחות שקיבל ממנו.

משל לחמור שעבד קשה במשך היום, ובסוף יומו בעל הבית הגיע, והכניס אותו לאורווה עם שאר הבהמות.

החמור רואה מרחוק, איך שהכלב נשאר עם בעל הבית ונכנסים ביחד לבית ואוכלים ביחד וישנים באותו חדר.

החמור כשראה זאת, שאל את עצמו "מדוע הכלב זכה ליחס טוב ושונה ממנו?"

למחרת החמור רואה איך שהכלב קופץ על בעליו בשעה שחוזר מעבודת יומו, מקיף אותו, מלקק ומלטף אותו. הבין החמור שכנראה זו היא הסיבה.

למחרת, כאשר הגיע האדון לביתו, מיד קפץ עליו החמור, הרים את רגליו עליו, והתחיל ללקק ולהתחכך בו, עד שהפילו.

מיד בעל הבית התעצבן עליו נתן לו מכות, וזרק אותו לאורווה מתוך כעס, וגם אוכל לא הביא לו.

החמור בשכלו לא הבין שכל אחד עם תפקידו הייחודי.

"בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו" (כה, ט)

יחד, במחיצה אחת, עם תלמידי החכמים העוסקים התורה, יזכו להיות גם אלו ה"מחזיקים בתורה".

כך מבאר ה"חפץ חיים" את הפסוק שלפנינו: ה"ארון" - הם תלמידי החכמים עצמם. ה"בדים", הנושאים את הארון - הם מחזיקי התורה, התומכים באורייתא.

ואומרת התורה: "לא יסורו ממנו" - הבדים אינם סרים מן הארון, הם נשארים מחוברים אליו תמיד, וכמו שכתב רש"י:

"לא יסורו ממנו" - לא יסורו ממנו - האים סרים מן הארון, הם נשארים מחוברים אליו תמיד, וכמו שכתב רש"י:

"לא יסורו ממנו" - לעולם! כך, אומר ה"חפץ חיים", מחזיקי התורה ימצאו ביחד עם תלמידי החכמים בעולם הבא!

מספרים על גביר אחד שהגיע לשיבתו של ה"חפץ חיים" ורצה לתרום סכום גדול של כסף לשיבה.

דא עקא, אותו גביר היה מחלל שבת, רחמנא ליצלן.

אמר לו ה"חפץ חיים": "כדי לקבל ממך את הכסף חייב אני להיכנס לבית המדרש ולשאל את התלמידים אם הם מוכנים לקבל אותו..."

האיש התפלא מאד ושאל: "וכי הרבי צריך לקבל רשות מתלמידיו? וכי הם בעלי הבתים של השיבה?"

אמר לו ה"חפץ חיים": "לעתיד לבוא הקדוש ברוך הוא יעשה חופה גדולה, משותפת, לתלמידי חכמים ולתומכי התורה, 'בצל החכמה בצל הכסף' (קהלת ז, יב) כולם יהיו תחת צלה של אותה חופה. אינני יודע אם תלמידי השיבה מעוניינים להיות תחת חופה אחת עם מחלל שבת... חייב אני לברר אם הם מסכימים לכך..."

(מעשי ראובן)

"וְהוּי מְחַשֵּׁב הַפֶּסֶד מִצְוַת כְּנֶגֶד שְׂכָרָה" (מְשָׁנִיּוֹת אָבוֹת ב, א)

וְשִׁמְעֵתִי מִמּוֹרֵי שִׁיחִי בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ מוֹה"ר מְנַחֵם מְעַנְדֵּל מְרִימֵנוּב זצ"ל, שְׁאֵם אַחַר שְׁאָדָם עָשָׂה מִצְוַת וּמִתְבוֹנֵן בְּמִצְוַת אֵם לֹא הִיָּה בַּהּ חֶסֶד, וְאִינוּ מוֹצֵא שׁוֹם חֶסֶד כָּלל בְּמִצְוַת, יָדַע נֶאֱמַנָה כִּי לֹא עֲלָתָה לְרִצּוֹן כָּלל לְפָנָיו ית"ש, כִּי הָאָדָם בְּשׁוֹר וְדָם אֵי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת דְּבָר בְּשִׁלְמוֹת בְּלִי שׁוֹם חֶסֶד, אֲךָ אֵם מוֹצֵא כְּמָה חֶסֶד וְנֹת, אֲזִי יָכוֹל לְהִיֹּת שְׁעֵלָה מִצְוֹתָיו וּמְעֻשָׂיו לְרִצּוֹן לְפָנָיו ית"ש, כִּי אֵם הָאָדָם עוֹשֶׂה מָה שְׁבִיכְלָתוֹ לַעֲשׂוֹת, וְשׁוֹמֵר עֲצֻמוֹ מִן הַפְּנִיּוֹת וְשֶׁאֵר דְּבָרִים הַמְּפַסְדִּים הַמִּצְוָה וְהַתְּפִלָּה, אֲף שְׁמַכְל מְקוֹם אֵי אֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, מְכַל מְקוֹם הַקֵּב"ה, ב"ה וּב"ש, מְקַבֵּל בְּרִצּוֹן, כִּיִּן שְׁעֵשָׂה מָה שְׁבִכּוּחוֹ לַעֲשׂוֹת.

ע"כ שִׁמְעֵתִי וְאֵנִי הִרְחַבְתִּי הַבְּאוֹר, וְזֶהוּ יֵשׁ לְרִמּוֹ בְּלִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה 'וְהוּי מְחַשֵּׁב הַפֶּסֶד מִצְוַת כְּנֶגֶד שְׂכָרָה' לְאַחַר שְׁעֵשִׂית הַמִּצְוָה, מוֹטֵב שְׁתַּחֲשֵׁב בְּדְבָרִים הַמְּפַסְדִּים הַמִּצְוָה, ר"ל שְׁתַּחֲשֵׁב כְּמָה חֶסֶד וְנֹת וּדְבָרִים מְפַסְדִּים אֲשֶׁר הִיוּ בְּמִצְוַת שְׁעֵשִׂית, מִשְׁתַּחֲשֵׁב בְּשְׂכָרָה, שְׁעֵשִׂית מִצְוַת גְּדוּלָה וְתַקְבֵּל שְׂכָר הַרְבֵּה, כִּי לְמָה לָךְ הַמְחַשְׁבָּה זֶה.

(אמרי יוסף - ספינקא)

א גוט שבת

גליון 563
שנה י"ב תשפ"ג

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

ברוך המחזיר אבידה לבעלים

מסופר במדרש: מעשה בסוחר אחד שהלך למקום רחוק לקנות סחורה, והיו לו חמש מאות זהובים בארנקו, ומכיון שחשש שיגנבו ממנו את הכסף, לכן הטמין את הכסף במקום צנוע באדמה, ואדם אחד ראה זאת וגנב לו את הכסף מהקרקע, כשבא הסוחר לקחת את כספו ראה שהכסף לא נמצא, והבין שמישהו גנב את הכסף, נשא עיניו וראה שיש בית קרוב לאותו מקום, ועלה בדעתו שבעל הבית גנב את הכסף, והסוחר בהיותו חכם ונבון, ניגש לבעל הבית ואמר לו, שהוא הביא שני ארנקים אחד של חמש מאות זהובים ואחד של שמונה מאות זהובים, ואת הארנק של חמש מאות הטמין באדמה, וכעת רוצה להתייעץ אתו אם כדאי להטמין גם את הארנק של השמונה מאות באותו מקום? בעל הבית הגנב הציע לו שכדאי לו להטמין גם את הארנק השני כיון שזה מקום בטוח, ובלבו חשב לגנוב גם את הארנק השני, תיכף מיהר בעל הבית להחזיר את הארנק למקומו, כיון שאם יראה הסוחר שהארנק לא נמצא לא יניח את הארנק השני, לאחר זמן מועט בא הסוחר ומצא את הארנק ואמר: "ברוך המחזיר אבידה לבעלים"

(מדרש עשרת הדברות)

פרשת השבוע

חברת אשה אל אחתה (כ"ו - ג')

מסופר על הרה"ק מקופישניץ זיע"א, שהתגורר בארה"ב, שבוקר אחד נסע מביתו כדי לפגוש את אחד ממתפללי בית הכנסת שלו. האיש שלא ידע שהרבי עומד לבקר. הופתע ושאל. מדוע הרבי הגיע לכאן? יכולתי להגיע אל הרבי מכל מקום שהיה קורא לי. חי"ק הרבי בעדינות וענה, כעת אני הוא זה שזקוק לך, לכן מן הראוי שאני אבוא אליך. רבי, הפציר בעל הבית בבקשה יאמר לי במה יכול אני לעזור? הרבי דיבר באיטיות כשהוא מביט אל תוך עיניו של בעל הבית, ידוע לי על משפחה הזקוקה לתרומה דחופה ביותר, הבעל ללא עבודה, האשה חייבת להימצא בבית כדי לטפל בילדים הרכים חלק מהילדים חולים והיה עליהם לשלם לרופא סכומים נכבדים, ואפילו אוכל קשה להם להשיג. בימים אלה אני זקוק לסכום נכבד עבורם. אבל, מחה בעל הבית, אם הרבי הגיע רק בשביל זה, יכול היה להתקשר עימי ואני ודאי הייתי יכול להיענות לבקשה. לא, אמר הרבי, מדובר בבקשה מאד חשובה עבורי, ולכן הרגשתי צורך לגשת אליך בצורה אישית יותר. אתן כמה כסף שיבקש הרבי ענה בעל הבית. הרבי הסביר שסכום הכסף שאדם נותן לצדקה הינו החלטה בלעדית שרק התורם יכול להחליט. האם יכול אני לתת צ'ק? שאל בעל הבית, ודאי, ענה הרבי. על שמו של מי עלי לרשום את הצ'ק? הרבי הביט לרגע לארץ ואמר בלחש, כתוב את הצ'ק על שמו של אחיך.

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כ"ה - ב')

בשעה שהחפץ חיים הקדוש זיע"א ביקש לבנות בניין חדש לשיבתו בראדין, בא אליו יהודי עשיר גדול ואמר לו, הקדוש ברוך הוא זיכני בעושר רב, ורצוני להקים את כל בניין השיבה בכספי, בתנאי מפורש שזו תיקרא על שמי. החפץ חיים נראה נבוך מהצעת הגביר הנדיב, ולאחר הרחוק קל, השיב לו, כוונתך בוודאי רצויה והלוואי שירבו נדבנים כמותך בישראל, עם זאת איני מוכן לקבל את הצעתך הנדיבה, כיוון שאני מבקש לזכות את כל ישראל במצווה זו של הרמת נדבך לבניין השיבה הקדושה.

דרך זו נמצאנו למדים מהכתוב בהקמת המשכן "מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי". וכבר אמרו חז"ל, שבאותו זמן היה ביכולתו של כל אדם מיישראל להקים את המשכן בכספו הפרטי, אולם הקדוש ברוך הוא ביקש לזכות במצווה זו את כל ישראל, והלכה פסוקה היא בשולחן ערוך, שאם רוצים לבנות לעיר בית כנסת, ויש במקום עשיר המוכן לנדב את כל הסכום הדרוש להקמתו, אין מקבלים זאת ממנו, כיוון שצריכים לאפשר לכל בני העיר ליטול חלק במצווה. ואף אני, סיים החפץ חיים' אשתף אי"ה בבנין השיבה שלי כל איש אשר ידבנו לבו, כדי לזכות במצווה זו את הרבים.

זמני השבת

זמני כניסת השבת

ירושלים: 4:58 ת"א: 5:12

זמני יציאת השבת

ירושלים: 6:10 ת"א: 6:11 ר"ת: 6:47

פרשת תרומה

הוא מתקרב אל השער הנעול, לוחץ על הידית, והנה פלא: השער נפתח כאילו לא היה נעול מעולם. הכלבים האימתניים המשוטטים בחצר ומשחרים לטרף, רובצים על מקומם ללא נוע, כאילו נבהלו מפני הצדיק שנכנס בשער הראשי של הטירה, כשהשומרים והמשרתים עומדים על מקומם, ובכלל אינם רואים אותו. יהודי הכפר עמדו מרחוק, מלאים פחד וחרדה. כשראו את השער הנפתח ושמעו את הדממה הלא אופיינית שקידמה את פני הצדיק, הבינו כי אכן איש קדוש הוא, ושהוא יודע מה הוא עושה. הצדיק הגיע אל חדרו של הפריץ שראה את דמותו ההדורה מופיעה לפניו, ושאל ביראת כבוד "מה כבוד הרב רוצה ממני?". "עוד מעט ייכנס יום הכיפורים!", השיב לו הרב. "בוא והצטרף אלינו לתפילה. חסר לנו עשירי למניין". הפריץ נדהם מהבקשה החצופה ומהתזכורת הכואבת על עברו היהודי, אבל דמותו ההדורה של הרב הטילה עליו אימה וחרדה, והוא מיהר לעשות כדבריו. כשהגיעו לבית הכנסת, שלף רבי לייב מהארון טלית ישנה, והגיש לפריץ כדי שיתעטף בה.

הוא פתח את ארון הקודש, הוציא ספר תורה ונתן לפריץ להחזיק, לאחר מכן הוציא ספר תורה נוסף ומסר אותו לאחד מיהודי הכפר. את ספר התורה השלישי החזיק בידיו הקדושות, ניגש אל התיבה, כדי לפתוח בתפילת כל נדרי. "בישיבה של מעלה ובישיבה של מטה אנו מתירין להתפלל עם העבריינים", התנגן קולו בחשאי. "בישיבה של מעלה ובישיבה של מטה, אנו מתירין להתפלל עם העבריינים", אמר בפעם השניה בקול גבוה יותר. בפעם השלישית פרצה ממנו זעקה אדירה שהרעידה את אמות הסיפים של בית המדרש הישן: "בישיבה של מעלה ובישיבה של מטה אנו מתירין להתפלל עם העבריינים!". מלבו של הפריץ בקעה אנחה כבדה וכאובה במיוחד, הוא ידע היטב שכשמדברים על 'עבריינים' הכוונה היא אליו, יהודי שבגלל תאוות הכסף והכבוד השליך מאחוריו את עברו היהודי, שכח את מורשת אבותיו, והלך לרעות בשדות זרים, כאחד מגויי הארץ הנוצרים. הוא נזכר בכל החטאים החמורים שעבר בימי חייו. הוא זכר את בשר הטריפה שאכל יום יום, את הצער הרב שגרם לאחיו היהודים, את השבתות שחילל, ימי הכיפור שבהם אכל ושתה לרווייה... דמעות החלו להתגלגל במורד לחייו של הפריץ היהודי, בעוד רבי לייב והקהל המצומצם ממשיכים בתפילת 'כל נדרי', ולאחריה תפילת 'ערבית'. בסיום התפילה, פנו היהודים לגשת לבתיהם כדי לנוח בלילה ולאגור כוחות לתפילת היום, אך הרבי נשאר בבית המדרש לאמירת פרקי תהילים ולימוד תורה, וגם הפריץ נותר על עמדו, ממשיך לבכות ולהתוודות על החטאים הרבים שחטא במשך ימי חייו.

ליומא דהילולא של הרה"ק רבי לייב שרה'ס זיע"א (ד' אדר) בית הכנסת הישן והמאובק היה כמעט ריק מאדם. הצדיק הקדוש רבי לייב בן שרה, המכונה רבי לייב שרה'ס, ישב בירכתי בית המדרש כשהוא לבוש בבגדי לבן, ועטוף בטלית רחבת ממדים שכיסתה אותו עד למעלה מראשו. ערב יום כיפורים הוא היום. רבי לייב מתכונן בחיל ורעדה לקראת היום הקדוש. אט אט נכנסים לבית הכנסת כמה יהודים נוספים. מביטים בתמיהה לעבר האורח שפניו הקורנות מקדושה מלמדות על כך שהוא אינו אדם פשוט. "כיצד הגיע לכאן", הם שואלים זה את זה, "מדוע בחר להעביר את היום הקדוש דווקא בכפר כה קטן ונידח, יחד עם אנשים פשוטים כמונו?". השמש כבר פונה לשקוע במערב, ורבי לייב מרים את עיניו הטהורות: "האם יש כאן מניין בכפר שלכם?", הוא שואל את המקומיים שמשיבים לו בשלילה. "אנחנו שמונה יהודים. בכל שנה מגיעים לכאן בערב יום הכיפורים שני יהודים נוספים המתגוררים בקרבת מקום וכך יש לנו מניין יום אחד בשנה. אבל השנה הם שלחו להודיע לנו שלא יוכלו להגיע. יחד איתך אנחנו תשעה, וחסר לנו עשירי למניין". הרבי הצדיק מהרהר מעט ושוב שואל אותם: "אתם בטוחים שאין כאן אף יהודי נוסף בכפר?". "בטוחים", הם משיבים, "אם היה כאן יהודי נוסף, בוודאי שהוא היה בא להתפלל עמנו ביום הכיפורים".

"ואולי מתגורר כאן יהודי שהמיר את דתו חלילה?". תושבי הכפר מביטים זה אל זה בתימהון: "כן. משיב אחד מהם בהיסוס. יש כאן יהודי מומר, אבל ממנו אנחנו לא מצפים לכלום". הרב מנסה לשכנע אותם שייגשו אל אותו יהודי שהתנצר ויבקשו ממנו להשלים להם מניין. הרי כבר נפסק להלכה שביום הכיפורים מותר להתפלל עם העבריינים, כלומר עם אלו שאינם מקיימים את מצוות התורה. "כבוד הרב", משיבים לו היהודים בלהט, "היהודי הזה, שהתנצר, הוא הפריץ של הכפר. הוא אדון הכפר, הוא שונא יהודים ואבוי למי שיזכיר לו שהוא עצמו נולד יהודי... הוא עלול להתמלא בבעס ולהעניש אותנו בעונשים חמורים רק על כך שהעזנו להזכיר לו את עברו הרחוק". הצדיק ננער ממקומו: "הראו לי היכן הוא מתגורר", אמר להם, "אני רוצה לגשת אליו להזמין אותו שיצטרף אלינו וישלים לנו מניין". פניהם של תושבי הכפר החווירו: "לא כבוד הרב, בבקשה אל תעשה את זה. הוא עלול להרוג אותך וגם לפגוע בנו ובבני משפחותינו". אבל הרב שעניו צופיות למרחוק אינו חושש מפני הפריץ. הוא יוצא לדרך והיהודים המקומיים מבינים שאין להם ברירה אלא להסביר לו היכן גר הפריץ. אחרי הליכה בת מספר דקות נשקפה לנגד עיני הצדיק הטירה המפוארת בה התגורר הפריץ.

משל ונמשל

ויקחו לי תרומה (כ"ה – ב')

צריך להבין מדוע נקט כאן הכתוב לשון תרומה, והרי תרומה הנוכר בכתוב הוא על מה שמפרישים מהדגן, וכאן שמדובר על דברים שהביאו למשכן. היה צריך לומר ויקחו לי נדבה, וכמו שכתוב בפרשת (ויקהל ל"ה כ"ט) "כל איש ואשה אשר נדב לבם אותם להביא לכל המלאכה אשר צוה ה' לעשות ביד משה הביאו בני ישראל נדבה לה'". כי לשון נדבה ייאמר על דבר שאינו מסויים וקצוב להפרישו משיעור מסויים וקצוב. ואם כן לפי זה היה צריך לומר ויקחו לי נדבה. ויש לומר על פי משל, לראובן שהיה מוכר יין בעירו, והיה לו באוצרו מאה חביות מלאים יין, והנה בא אדם אחד לאותה עיר, והביא עמו מאה חביות יין למכירה, ומכיון שהאורח ידע שלא יצליח למכור את יינו, כיון שכל בני העיר די להם בפחות ממאה חביות יין, על כן שכר שני בני אדם מאנשי העיר ואמר להם, שישבו במקום שמתאספים אנשים רבים, כגון בבתי קפה וכדומה, ויספרו לפני האנשים היושבים שם, שכל החביות של ראובן החמיצו, וכן עשו, שסיפרו כך לפני אנשי העיר שהחביות של ראובן החמיצו, ומכיון שברית כרותה לשפתים, על כן כל החביות של ראובן החמיצו, והאורח שמח על כך שמחה גדולה, כי עתה כולם יקנו יין רק ממנו. והנה בחמלת ה' על ראובן הביא על אנשי העיר מחלה מיוחדת, שהתגבר הדם בעור בשרם ונעשה עורם אדום כדם, וגורו הרופאים שצריכים לרחוץ את עורם בחומץ חזק של ענבים, וכולם הוכרחו לבוא לראובן ולקנות ממנו חומץ ומכר את החומץ בסכום גבוה.

וכן הענין בצדקה, זכותה גדולה שלא צריך לסלק את הרע ולהביא במקומו טוב, אלא ישאר הרע כמו שהוא ויוצא ממנו טוב, וכפי שהיה לגבי היין שלא נהפך החומץ שוב ליין אלא בחומץ עצמו נעשה לו תועלת, כלומר שהרפואה תבוא מהמכה עצמה, ולכן כתוב וצדקה תציל ממות, שאם נגזר נגף לא יסתלקו אותיות נגף, אלא יתהפך סדרם לסדר גפן, וכן בזכות הצדקה יסתלק הנזק מנגע ותמורת סדר נגע יהיה סדר ענג, ועל זה נאמר (דברים כג ו) ויהפוך ה' אלהיך לך את הקללה לברכה, דהיינו שהקללה עצמה תיהפך לברכה. ולפי זה מובן מדוע נקט כאן הכתוב בלשון תרומה, כי אותיות תרומה יתהפכו ויהיו תמורה, דהיינו שיש כח גדול בנדבה וצדקה לעשות תמורה לרע שיתהפך לטוב, שתיבת נגע תתהפך לתיבת ענג, ותיבת נגף תתהפך לתיבת גפן וכן כל כיוצא בזה.

(עוד יוסף ח'י)

כשבו תושבי הכפר בבוקר השכם, הם נדהמו למצוא את הפריץ עומד על מקומו כשהוא עדיין עטוף בטלית מאתמול, ובוכה בכי מר על חטאיו הרבים. רבי לייב ניגש לפני התיבה לתפילת שחרית שנמשכה שעות ארוכות, לאחריה קריאת התורה, תפילת מוסף, מנחה ולבסוף תפילת נעילה. במשך כל היום עמד הפריץ והתפלל, כשהאנחות הבוקעות מלבו הולכות ומתגברות, הופכות לזעקות חזקות, המלוות בבכי ודמעות חמות שולגו על הקרקע ויצרו שלולית קנה למרגלותיו. בסיום תפילת נעילה, הגיע מעמד קבלת עול מלכות שמים. רבי לייב זועק בקול גדול "שמע ישראל, ה' אלוהינו ה' אחד", ואחריו כל יהודי הכפר, ובראשם הפריץ שזועק את הפסוק בשארית כוחותיו.

לאחר מכן אמרו את הפסוקים הנוספים, ולבסוף זעק רבי לייב בקול גדול שבע פעמים "השם הוא האלוקים", וכך עשו אחריו כל המתפללים. הפעם כבר הרעידו זעקותיו של הפריץ את הכפר כולו. "השם הוא האלוקים", זעק הפריץ בכתפיים רוטטות... "השם הוא האלוקים", צעק פעם נוספת בגרון ניחר, "השם הוא האלוקים", קרא בשלישית בקול גדול, וכך הוסיף בפעם הרביעית, החמישית והשישית. כשהגיע לפעם השביעי, התרומם קולו של הפריץ לזעקה אדירה שהשתחררה מלבו בכוחות על אנושיים: "השם הוא האלוקים", קרא ונפל תחתיו. המתפללים מיהרו לגשת אליו, ניסו להעיר אותו מעלפוננו, אבל בתוך זמן קצר הם הבינו שהפריץ הרשע, היהודי שהמיר את דתו והפך לנוצרי השונא את אחיו היהודים, נפח את נשמתו במוצאי יום הכיפורים, כשהיא זכה ומזוככת מכל שמץ של עוון, לאחר שבמשך כל יום הכיפורים שב בתשובה על חטאיו הנוראיים, וחזר בתשובה מעומק לבו.

הביטו יהודי הכפר זה בזה, והנהנו בראשם... עכשיו הם כבר מבינים מה חיפש הרבי הקדוש בכפר הנידח והקטן. הם כבר יודעים למה הוא בחר להתפלל דווקא איתם. ברוח הקדוש שלו הוא ידע שכאן בכפר ישנו יהודי הזקוק לתיקון גדול, יהודי שעומד למות במוצאי יום הכיפורים, וזקוק למי שיבוא וינער אותו מהאבק הרב שהצטבר על נשמתו, מישהו שיעורר אותו לחזור בתשובה וישיב אותו לכור מחצבתו. לחיק עם ישראל. מאותה השנה ועד סוף ימי חייו, נוהג היה רבי לייב לומר בכל יום הכיפורים את תפילת הקדיש לעילוי נשמתו של הפריץ שנפטר כשהוא זך וטהור, לאחר ששב לחיק אבינו שבשמים.

ישר כח לסופר הדגול ר' יעקב א. לוסטיגמן ואתר "אחינו"

צ'ין אדם לחברו

לנשמה אין מנוחה למעלה
בגלל שפגע באדם

סיפר הרה"ק רבי משה צבי מסווראן זיע"א: בומנו נכנס לאשה אחת גלגול, הביאו אותה לפני הרב של אותה העיר, והיה אותו רוח מדבר מתוך האישה, והיה מבקש שיתקנו את נשמתו בזה שיאמר עם מנין אנשים תהילים לעילוי נשמתו, ורק אז יצא. ביקש ממנו הרב שיספר לו למה נענש להתגלגל בעולם? סיפר הרוח, בימי חיי הרביתי לחטוא, ברם התחרטתי על מעשי וחזרתי בתשובה גמורה. כשהגיעה שעת להיפטר מהעולם נפטרתי מתוך תשובה. בבואי לפני בית דין של מעלה נוכחתי כי אכן תיקנתי את חטאי, זולת חטא אחד שלא שמתי אל לבי לשוב עליו, ודווקא חטא זה טורדני מעולם האמת, וממנו אין לי מנוחה עד היום הזה. ומעשה שהיה כך היה: פעם אחת ראיתי אברך בן תורה שעמד סמוך לחותנו ואמר פרקי תהילים, בהגיעו לפסוק מסוים טעה בהגייתו, צחקתי ממנו בפני חותנו ואמרתי: הטועה בהגייה בן תורה יחשב? נכלם האברך מאוד. ועבירה זו שלא ייחסתי לה כל עניין, חוסמת בעדי את הכניסה לגן עדן, אף על פי שנטהרתי מכל עוונותי והנני נע ונד ומגולגל בעולם בגללה.

דברי תורה אמיתיים

הרה"ק מווארקא זיע"א פירש את המאמר של חז"ל "שניים שיושבים ואין ביניהם דברי תורה" באופן זה: שניים שיושבים, שני יהודים שיושבים, ואין ביניהם לא

שנאה, לא קנאה, לא מחלוקת ולא לשון הרע. "דברי תורה" זה בעצמו דברי תורה.

צריך היתר של מאה רבנים לדבר לשון הרע

מדקדק נפלא היה הרה"ק רבי נפתלי מאמסטרדם זיע"א בשפתיו, שלא להוציא מילה אסורה, ובעיקר היה נזהר מאד בלשון הרע, כיון שראה בני אדם מזלזלים באיסור חמור זה קרא בהתפעלות: תימה, מדוע אנשים מחפשים היתר של מאה רבנים כדי לישא אשה שניה, שאין זה אלא חרם דרבינו גרשום, ואינם מחפשים היתר של מאה רבנים לדבר לשון הרע שהוא איסור חמור מדאורייתא.

כדי שהאורח לא יתבייש

הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א היה אומר לחסידיו: יהודי המזמין אורח לסעודה עליו לפרוס הרבה פרוסות מהפת, כדי שהאורח לא יתבייש לפרוס לעצמו, ולא זו בלבד אלא שעל בעל הבית לאכול בעצמו כראוי, אף על פי שאינו צריך לכך, שמא האורח רעב ויתבייש לאכול יותר מבעל הבית, רמו לדבר יש בתורה (פרשת שמיני י"א - ד') "את הגמל כי מעלה גרה הוא ופרסה איננו מפריס", הוא בעצמו אוכל כראוי אך לאורח אין הוא פורס מספיק פרוסות, "טמא הוא לכם". "ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא והוא גרה לא יגר" (י"א - ז'), פורס לאורח אך אינו אוכל בעצמו "טמא הוא לכם". רק מי שמקיים את שניהם הוא הטהור.

תילולא דצדקיא

שבת קודש ד' אדר
הרה"ק רבי יהודה לייב ב"ר יוסף (רבי לייב שרה"ס תקנ"א)

יום ראשון ה' אדר
הרה"ק רבי זאב וואלף מטשארני-אוסטראה ב"ר נפתלי צבי (תקפ"ג)

הרה"ק רבי ישעיה מפראגא ב"ר יעקב משה תרכ"ח

יום שני ו' אדר
הרה"ק רבי דוד מאוסטראה ב"ר מרדכי טעבל (תלמיד הבעש"ט - תק"י)

יום שלישי ז' אדר
משה רבינו בן עמרם (ב"א תפ"ח)

הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב ב"ר משה יחזקאל (תקפ"א)

הרה"ק יעקב יששכר בער מנדבורנה ב"ר חיים מרדכי (תשע"ב)

יום רביעי ח' אדר
הרה"ק רבי אליהו הכהן ב"ר שלמה אברהם (שבת מוסר - תפ"ט)

הרה"ק רבי גרשון מלאצק (תלמיד הבעש"ט - תקמ"ה)

יום חמישי ט' אדר
הרה"ק רבי יוסף יואל היילפרין אב"ד סטעפין (תלמיד הבעש"ט - ב"ר יעקב אהרן)

הרה"ק רבי שמואל שמעלקא קליין אב"ד סעליש (צרוח החיים - תרל"ה)

יום שישי י' אדר
הרה"ק רבי יוסף ברוך מניישטאט ב"ר קלונימוס קלמן הלוי מקראקא (הגוטער יוד - תרכ"ז)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

צ'אונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רביטבין שליט"א
מח"ס "ב"א אורח" רפרום יוסף הירש" על המצוות.

שמיעת קריאת התורה (ב')

א) מי שמוכרח לצאת באמצע קריאת התורה, ההלכה היא שאין לצאת עד אחרי שיסיים העולה לתורה הברכה אחרונה שמברך בסיום הקריאה. (ביאור הלכה סימן קמ"ו, בד"ה שפיר דמי, ובכף החיים שם, ס"ק ד')

ב) כיון שפתחו הספר תורה לקרוא בו, אסור לדבר אפילו בדברי תורה. (שוע"ש, סעיף ב', ובמשנה ברורה ס"ק ד')

ג) בין גברא לגברא, המיקל ללמוד או בינו לבין עצמו, אין למחות בידו, אבל עם אחרים, אין להקל ללמוד, שמא ימשוך ללמוד גם בשעת קריאת התורה, ולהורות הוראה לפי שעה, אין להחמיר, דלא שכיח כל כך בזה שמא ימשוך. (משנה ברורה שם ס"ק ו')

ד) ירגיל את עצמו להתפלל בכל כוחו, וכו', ובשעת קריאת התורה להטות אוזנו על כל דיבור ודיבור מהקורא כקורא את המגילה, ולעשות עצמו כאילם בבית הכנסת וכו'. (צעטיל קטן, לבעל הנועם אלימלך זיע"ע, סעיף י"א)

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת תְּרוּמָה - שְׁתַּפּוֹת בְּבִנּוֹן הַבַּיִת

"וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבָבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי" (שמות כה, ב)

משום שלא היו מתכוונים לטובה אלא שיסמכו גם עליהם וישמעו לעצתם. הם בכוונה יאחרו את הבניה עד שיסבו את לב כורש שלא לבנותו.

כלומר היתה להם כוונה רעה. הם תכננו להיכנס לוועד שאחראי על הבניה ולהתחיל לערוך אסיפות שיתמשכו ויתמשכו, עד שבסופו של דבר לא יבנו מאומה.

אבל בפשטות אפשר לבאר שבניית בית המקדש צריכה להיות מכסף של יהודים או ליתר דיוק מהנשמה של היהודים.

כשבני ישראל הביאו התרומה למשכן- הם עשו זאת עם כל הנשמה! הם הביאו בלי סוף.

כשהשטן בא לקטרג על היהודים, הקב"ה אומר לו: תראה איך הם נותנים לבתי כנסת. תראה איך הם מפארים את בית מקדש מעט!

ארץ ישראל ב"ה מלאה בתי כנסיות מפוארים ברוך ה'. כל הזמן בונים עוד ועוד בתי כנסיות ומפארים אותם בארונות קודש ובכל דבר שבקדושה. כך אנחנו זוכים להיות שותפים של בורא העולם!

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	בינון חס
יום	16: 58	18: 11	18: 49
ת"א	17: 15	18: 08	18: 45
מיטב	17: 15	18: 08	18: 46
ב"ל	17: 17	18: 10	18: 48

הקב"ה יכול לבנות את בית המקדש בכוחות עצמו. בורא עולם לא צריך אותנו, אבל הוא רוצה אותנו שותפים בבניה. הוא רוצה שנהיה חלק מביתו.

לצערנו הרב אנחנו היום לא יכולים להבין מה זה בית המקדש ומה הם הקורבנות. חז"ל אומרים שאם הגויים היו יודעים מה הם מרוויחים מפר אחד שמקריבים עבורם בסוכות- לא היו מחריבים את בית המקדש.

יתר על כן, הנביא ישעיהו אומר: "כִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל הָעַמִּים" (ישעיהו נז, ז). אמרו חז"ל, שלו הגויים היו יודעים את עוצמת הברכה והשפע שהם מקבלים מבית-המקדש, הם בעצמם היו מקיפים אותו בשומרים כדי להגן עליו.

הקב"ה רצה אותנו כשותפים בבניית בית-המקדש.

הגמרא (ערכין ע"ב) מספרת שבימי עזרא הסופר הכותים רצו לתרום לבניין בית המקדש. גם הם רצו להיות שותפים בבנייתו.

עזרא אמר להם: "לא לְכֶם וְלָנוּ לְבָנוֹת בֵּית לְאַלְקֵינוּ" (עזרא ד, ג). אתם לא יכולים להיות שותפים בבניין. נדרים ונדבות אפשר לקבל מהם אבל לתרומת בית-המקדש- לא!

צריך להבין: מפני מה אסור שיהיה להם חלק בבניין?

רש"י הקדוש מסביר: משום רפיון ידים-

- זש"ק, פנחסה טובה ובריאות איתנה לאלהו ניזירי בני ימנה וגלית בת מסודי
- להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה
- העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

הצלחה בגו"ר
יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה
אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרוך בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי לאה בת תמר

זרע קודש בר קיימא
גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה
מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזירי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזירי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי

סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קנטש בת דגטו רותית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שלולט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יחודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה - משקאות - פרק ו'

האם צריך כשרות לקוקה-קולה, שמן זית של גוים, בירה שחורה ולבנה?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

משקה קוקה קולה בארץ ישראל כיום הוא בכשרות מהודרת. בחוץ לארץ יש מקומות, שלמרות שלא מופיע עליו כשרות, מקובל ככשר. אולם ראוי ונכון לוודא זאת עם ועדי הכשרות שבמקום. **הערה:** למרות שתמצית המשקה נלקח מאטלנטה שבארה"ב, ומשם משווקת לכל המפעלים בעולם - ויש כשרות לתמצית זאת, מכל מקום סוג הסוכר וגליצרין נלקחים לפי שיקול הדעת של בעלי המפעל באותו מקום. התגלה באחת ממדינות מרכז אמריקה, שמפיקים צבעי המאכל למשקה מזגי ענבים שמקורם מייצור יין גויים אסור. בעניין תהליך עשיית משקה קוקה קולה, ראה באריכות מאמר של הרב עמרם אדרעי בקובץ בית הלל (אלול תשס"א עמוד ד).

גם במדינות שיש הכשר למשקה זה, מכל מקום יש להקפיד בפסח לשתות רק אם יש כשרות מיוחדת לפסח.

שמן זית של גויים מותר באכילה כאשר ידוע שהוא 100% שמן ללא תוספת כלשהיא. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן קיד ס"ז). בספר חזון עובדיה - תרומות ומעשרות (עמוד פז) כתב לעניין מפעל בית הבד לשמן זית ששיך לגוי ועובדים בו פועלים יהודים בסחיטת שמן מהזיתים, השמן פטור מתרומות ומעשרות מכיוון שהמפעל הוא של גוי לכן נחשב כמירוח גוי.

שמן [בין שמן זית ובין שמנים אחרים] שטיגנו בו בשר נבילות וטריפות ואח"כ טיגנו בשמן צ'יפס או פלאפל וכיוצא של היתר, המאכל נאסר. **מקורות:** שו"ת דברי דוד ח"ד (חיו"ד סימן ח) ואף דמרן השו"ע בשו"ע (יו"ד סימן קד ס"ד) פסק דשמן של גוי אע"פ שהם מבושלים מותרים מפני שהבשר פוגם את השמן ומסריחו, מכל מקום בשמנים שלנו שהם מזוקקים אפילו בשמן זית אין הבשר פוגמו. ודחה דברי המקילין, ע"ש.

שמן שזיקקו אותו במערכת זיקוק שומן איסור, אסור באכילה.

בירה שחורה עלולה להכיל תוספת כדי להעמיק את הצבע הכהה ולכן אין לשתות ללא הכשר.

יש שמקילים בשתיית בירה לבנה בכל מקום בעולם כאשר המשקה ללא תוספת טעם וריח. **הערה:** בירה עשויה מארבעה מוצרי גלם: מים, לתת, כשות ושמרים. מכיוון שיש היום התפתחות ושיכלול גדול בנושא הבירה שמוסיפים בה הרבה חומרי גלם לכן יכולות להיות בעיות כשרות. בארץ ישראל או בחו"ל בבעלות יהודית יש להקפיד על מכירת חמץ. לעניין איסור 'חדש' יש שמקילים בחוץ לארץ כמבואר לעיל בהלכות חדש ובפרט כשהוא ספק איסור חדש. ע"ש. לעניין בישולי גויים, מבואר בתוספות ע"ז (לא ע"ב ד"ה ותרוייהו) להתיר. כ"פ השו"ע (יו"ד סימן קיד ס"א). ע"ע שו"ת אדני פז ח"ד (סימן קב).

מכל מקום, יש לוודא עם ועד הכשרות המקומית איזה סוגי בירה מקובלים ככשרים. אולם, להלכה יש להקפיד על שתיית בירה דווקא אם יש לה כשרות מהטעמים הבאים: א. אחד המרכיבים הכימיים שבו משתמשים בבתי היצור בייצור בירה, הוא חומר שנקרא 'לאקטיק אסיד'. החומר מיוצר בדרך כלל מסוכר, שבו אין חשש כשרות. אומנם במדינות ששיש בהם גידול משמעותי של בקר ומשקי חלב, מייצרים את החומר הנזכר מחלב. עלולה להיווצר בעיית כשרות, אם מדין חלב נוכרי ואם מצד חשש בשר בחלב במקרה של שתיית הבירה בסעודה בשרית.

ב. חומר נוסף אשר עלול להימצא בבירה, הוא חומר הקצפה מיוחד שעשוי לבירה. במספר בתי ייצור בעולם משתמשים בחומר זה כדי לקצר את תהליכי הייצור. מתוך שלושה סוגים שונים של חומרים מקציפים, יש סוג אחד שעשוי ממרכיב שמקורו מן החי.

ג. במקומות שונים בעולם שמייצרים בירה, מקובל להשתמש בתהליך התסיסה בחומר עזר בשם 'אנטיפוס', כדי למנוע קצף מיותר בזמן זה. בחומר זה יש חשש כשרות ואין להשתמש בו ללא כשרות. יש מפעלים שמשתמשים באנזים כדי להפסיק את תסיסת השמרים בתהליך הייצור. דרושה השגחה לאנזים שאין בו חשש כשרות. כמו כן יש שמשתמשים להצללת הבירה בג'לטין שמיוצר מן החי.

דאגה לעני

הגאון רבי רפאל ברוך טולידאנו זצ"ל (רבה של מקנס שבמרקו) היה מבקש בתפילתו עבור צורכי העניים, כפי שביקש עבור בני ביתו. כשקיבל את משכורתו היה מחלק שני שלישים ממנה לעניים ורק שלישי אחד לצרכי ביתו! ביתו התנהל בצמצום מכיוון שמשליש זה התפרנסו גם האורחים הרבים שהיו פוקדים את מעונו. יום אחד הרבנית ביקשה כסף כדי לתקן את שיניה. הרב השיב לה, שאין בידו את הכסף הדרוש. באותו יום בא אליו עני לבקש עזרה.

הוא דיבר, הכביר מילים ושטח את מצוקתו הרבה, את דוחקו ועוניו. תוך כדי דיבור הרב הבחין ששיניו מקולקלות. הרב מיוזמתו נתן לו סכום הגון לתקן ללא דיחוי. הרבנית הופתעה ואמרה: "הן רק עתה השבת את פני ריקם, כאשר ביקשתי ממך כסף לאותה מטרה!". הרב השיב לה: "עני זה נקלע לביתי. הרי זאת הזדמנות שאסור להחמיצה. אם לא אתן לו עכשיו מעות, איש לא ישגיח עליו מחר. אבל את, ברוך השם, חיה במחיצתי. אם לא אתן לך עכשיו, אתן לך בפעם אחרת"...

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnneEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'
נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084
כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

שאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב אברהם אביטבול זצ"ל

הגאון הרב אברהם אביטבול זצ"ל - נולד במרקש. נצר משושלת ארוכה של חכמים, דיינים, משוררים ונגידים. למד תורה בישיבות מרקש. עם הזמן שמו נודע ברבים והוא החל ללמד בבית הכנסת 'צלאת אל עזמא' בעיר, לצד הגאון הרב יעקב דהאן (הרב דהאן לימד בעיקר את בני הכפרים שבאזור ואילו רבינו לימד בעיקר את בני מרקש עצמה).

רבינו לימד בשיטת הפלפול. במקביל, היה נושא שיעורי תורה לבעלי בתים בשבתות (שיעורים אלו היו נמשכים כארבע שעות, והיו נאמרים ללא כל ספר פתוח, כאשר המחצית הראשונה הייתה בעיון ופלפול והמחצית השנייה הייתה דרשה עממית). ישיבתו הכשירה תלמידים לרבנות ולמקצועות הקודש ברחבי מרוקו.

הרב סירב להצעה לכהן כדיין בעיר, ולפרנסתו עסק כסוכן של חברת ייצוא. בשנת ה'תרפ"ה (1924) עזב את מרקש, ונדד בין קהילות מרוקו. ייסד ישיבה בעיר זאן, וכיהן בה כרב. לאחר כשנה, עבר לכהן כרב בעיר אל-עריש שבמרוקו הספרדית, וגם בה ייסד ישיבה ועמד בראשה. לאחר כשש שנים, שב למרקש.

עמד בקשרים עם גדולי רבני מרוקו, בהם הרבנים הראשיים למרוקו הרב רפאל אנקווא, אשר התפעל מגדולתו התורנית בעת שביקר בבית מדרשו ברבאט. גאון בתורה. בעל מתק שפתיים ורבים התקבצו לשמוע את דרשותיו. פזרן בצדקה. אבי העניים. דאג ליתומים בלב ובנפש. אהב שלום ורדף שלום. ענוותן מופלא. דוברם של אלמנות. סגורם של הנדכאים. נפטר ב-י' אדר ה'תש"ה (1945). ציונו במרקש.

סבא (מצד אביו): ר' יוסף (שימש כדיין). **אביו:** ר' שלמה (המשורר). **אישתו:** מרת שרה (בת הגביר ר' שלמה אלפסי - נישא ב-ו' ניסן ה'תרפ"ט). **מרבותיו:** הגאונים ר' שלמה הכהן, ר' אלעזר הלוי. **מתלמידיו:** הגאונים ר' חיים ביטון (רב העיר מלייה. מח"ס 'לב חיים' על 'אבן העזר'), ר' יאיר חפוטא (רבה של באר יעקב), המקובל ר' לוי סעדיה נחמני (מח"ס 'ברית הלוי' על קהולת), ר' יוסף פרץ (רב המושבים מגדים וגורן), ר' שמעון אחיון (ראש ישיבת 'כתר תורה' בקזבלנקה ורבה של יפו, מח"ס 'הליכות שבא'), ר' יעקב פרץ (רב הכפר 'אית חכים' ורב קהילת 'אליהו הנביא' באשדוד), ר' חנניה דרעי (רבה של יפו), הפייטן ר' דוד בוזגלו, ר' שלום אלבז (רבה של חדרה). **מילדינו:** ר' יצחק ומספר בנות.

באחד מימי חמישי הלך רבינו עם חתניו לעשות קניות לכבוד שבת קודש. בדרכם לשוק של מרקש שהיה מחוץ למלאח, רואה ר' אברהם יהודי אשר נראה מיואש שיושב בקרן הרחוב, ראשו מורכן והוא מתעלם מהעוברים והשבים. הרב עמד במקום ופנה לאותו יהודי שהכיר בשמו: "שלום לך ר' פלוני, האם כבודו לא חש בטוב?". היהודי קם ממקומו וענה: "רבי, ב"ה אני מרגיש טוב".

"אולי אם כן משהו מעיק עליך?", שאל הרב, "הנה מחר יום שישי וצריכים אנו לקבל את פני שבת המלכה בשמחה. אתה יודע בני, כתוב דאגה בלב איש ישיחנה". האיש נכנע להפצרותיו של הרב ואמר לו: "זה מספר שבועות שאשתי חולה. אני לא יצאתי לעבוד כי טיפולתי בילדים ובאישה. בתקופה זו לקחתי בהקפה מצרכי מזון, ועכשיו לא רק שאין בידי להחזיר את מה שלקחתי, אלא מתבייש אני לבקש לקנות עוד בהקפה. לפשוט יד איני יכול, ובאתי לפינה הזו לבקש את רחמי ה' יתברך".

רבינו ללא אומר ודברים שלח את ידו לכיסו והוציא את כל הכסף שהיה ברשותו. הכסף שנועד לקניית מצרכים לשבת. ומסר אותו ליהודי הנמצא במצוקה. ולא רק זאת, אלא שהפציר בו לקחת את הכסף מידו תוך שהוא מוסיף דברי עידוד וברכה. "אל תדאג יהיה בסדר. לך לאשתך ולילדים, שעה זו תחלוף במהרה. ובאה שבת באה מנוחה - מנוחת הנפש והגוף".

חתניו שהתלוו אליו עמדו השתאו מול נדיבות ליבו של הרב מאחר שידעו בבירור שגם לו לא נשאר כלום בכיסו. הרב ציווה עליהם להמשיך יחד בדרך אל השוק. לפני הכניסה לשוק מחוץ למלאח, הייתה שורה של חנויות של כמה מעשירי העיר. חנויות גדולות שבעליהן עסקו במסחר סיטונאי.

באחת החנויות ישבו מספר העשירים ושוחחו ביניהם. כמה מהם הבחינו ברב העובר לידם. הם קמו לכבודו, החליפו עימו דברי נימוס ואמרו לו: "ברוך הבא! כבודו בא בזמן. זה עתה גמרנו להתחשבן והפרשנו סכום לנצרכים". אחד מהם היה מודאג מחלום שחלם על אביו. הוא סיפר את חלומו לרב, הרב פתר לו לטובה והוא הגדיל תרומתו.

הרב נפרד מהקבוצה בדברים מעודדים. תוך כמה דקות מאז שנתן רבינו ליהודי במצוקה את כל מה שהיה לו מצא את עצמו מכפיל פי כמה את הסכום שהיה ברשותו. הרב המשיך עם חתניו לכיוון השוק, כשהחתנים שמחים ומתפעלים מן הנס שקרה להם. **הרי עכשיו יש לרב מספיק כסף לקנות מצרכים לכמה שבתות ולא רק לשבת אחת.**

רבינו לא חשב כך. הוא ראה בזה סייעתא דשמיא לעזור לעוד כמה עניים לעשות את השבת. רבינו נכנס לשוק. קנה לעצמו את המצרכים הנחוצים לו לשבת כפי מה שהקציב לעצמו בהתחלה ואת יתרת הכסף העביר לגזבר העניים תוך שהוא מורה לו לחלקם לנצרכים עוד באותו יום. (מעובד מתוך 'פורום סיפורי צדיקים')

בין אדם לחברו

מעט ולא יישאר מהם כלום, אבל שתי הלחמניות שהבאנו לעני, זה מה שנשאר לנו – זה יישאר לנצח נצחים. במאזן הזכויות בשמיים נרשמו כרגע שני יהלומים רוחניים זוהרים, ואת זה – איש לא ייקח מאיתנו!"

נהנתי מהחיזוק ובאתי להחזיר את העלון לגניזה. לפתע עצרתי. חזרתי לשולחן עם העלון, הנחתי אותו ליד אשתי ואמרתי לה: תקראי את הסיפור שכתוב כאן. היא קראה. כשסיימה היא ניסתה לנחש לאן אני חותר.

אמרתי לה: "האדם בסיפור הרוויח שני יהלומים בעולם הבא. גם לנו יש הזדמנות לזכות ביהלומים כאלו! לא שניים ולא ארבעה, לא מאה ולא אלף, אלא שלושים אלף יהלומים! הלוואה של שלושים אלף ש"ח, הרי מזכה את החשבון הרוחני שלנו ב-30,000 מצוות!". לשבחה של אשתי יאמר שהיא לא היססה יותר. "אתה צודק", אמרה, "ניתן לו את ההלוואה".

מיד צלצלתי לחבר הוודיע לו שאכן אני יכול להלוות לו את הסכום הדרוש לו. את השמחה שלו לא ניתן לתאר במילים. אכן ענקית נגולה מעל ליבו. זה היה בשבילו ממש קרש הצלה! ניתקתי את השיחה בהרגשת רוממות ושמחה על הזכות הגדולה שנפלה בחלקי ואז נזכרתי בבדיקה הגורלית שנקבעה למחר.

מיד עמדתי, פניתי לקב"ה ואמרתי: "יהי רצון שזכות המצווה הזאת תעמוד לבני הי"ו. מחר הרופא יבדוק ויאמר שאין כלום, שהכל בסדר ואין צורך בניתוח!". כך ביקשתי, למרות שידעתי שבדרך הטבע הסיכוי שהבעיה תיעלם מעצמה היא אפסית. אבל ניצלתי את שעת הרצון הזאת והתחננתי לה' בכל ליבי שיראה לנו ניסים ונפלאות.

למחרת אשתי נסעה עם הילד לבדיקה. אני נשארתי בבית עם שאר הילדים, ממתין במתח. לפתע היא מתקשרת נסערת: "לא תאמיני", היא אמרה בהתרגשות, "הרופא אומר שהכל בסדר! הבעיה נפתרה מעצמה! אין צורך בניתוח!"

הייתי בהלם. דמעות התחילו לזלוג על לחיי. "האומנם רופא כל בשר שמע את תפילתי וסידר את הבעיה? נס של ממש התרחש לנגד עינינו!". הדבר הראשון שעלה במוחי באותם רגעים מרגשים, היה המשנה הראשונה במסכת פאה שאותה אנחנו אומרים בכל יום בתפילת שחרית: "אלו דברים שאדם (העושה אותם) אוכל מפירותיהם בעולם הזה, והקרן קיימת לו לעולם הבא, ואלו הן: גמילות חסדים וכו'".

אכן, שלושים אלף יהלומים רוחניים, זוהרים באור יקרות, ממתניים לנו בעולם העליון, אבל זכינו לאכול גם מפירות המצווה בעולם הזה ולזכות ל'בונוס' מופלא- נס רפואי של ממש.

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך 'הפותר'. יש בו כדי ללמדנו כי כאשר אדם עוזר לזולת, הרי שבורא עולם עוזר גם לו. כידוע המילה חסד מורכבת משתי מילים - חס ד'. כאשר אדם חס על זולתו, הרי שבורא עולם חס עליו. להלן הסיפור מפי בעל המעשה:

בעת ביקור שגרתי בטיפת חלב, האחות חשדה שיש בעיה רפואית מסוימת אצל בני הי"ו, שבפורים האחרון מלאה לו שנה. האחות הפנתה אותנו לרופא מומחה בתחום. אחרי בדיקה מעמיקה הרופא המומחה קבע שאכן יש צורך בניתוח דחוף.

הבשורה נחתה עלינו כרעם ביום בהיר. ניתוח? לתינוק בגיל שנה? צריך להיות בצום מהבוקר, לראות את התינוק בוכה וצורח, כשאסור לך להביא לו אף טיפת מטרנה. זאת כאשר הניתוחים מתחילים בשעות אחר הצהריים, ויכולים להגיע גם לשעות הערב המאוחרות. שלא נדבר על ההחלמה של אחרי הניתוח, כאב חד שלא נותן לתינוק לישון בצורה נורמלית, ומשבש את כל סדר היום של ההורים למשך ימים שלמים.

לא היתה לנו ברירה. בהמלצת הרופא קבענו תור לרופא המנתח בבית הרפואה 'הדסה עין כרם'. במזכירות הודיעו לנו שהרופא צריך לראות את התינוק לפני הניתוח ולתת אבחנה משלו. קבענו תור לבדיקה שלא היתה אמורה להיות שונה מהבדיקה של הרופא הראשון והירבנו בתפילות לרופא כל בשר. התור נקבע ליום שלישי א' דר"ח אייר.

יום לפני כן, שמתי לב שאחד מחברי בכולל שבדרך כלל שקוע בתלמודו ללא הפסק, מוטרד מאוד. שאלתי אותו מה מעיק עליו. הוא סיפר לי שהוא זקוק בדחיפות רבה להלוואה של 30,000 ₪ למשך חודש. הוא טרוד במחשבות מהיכן להשיג סכום כזה גדול.

צערו נגע לליבי ובפרט שמדובר באברך ת"ח משכמו ומעלה. אמרתי לו שאני חושב שאני אנסה לארגן את הסכום כהלוואה לחודש, אבל לפני כן אני צריך לברר זאת. בארוחת ערב שוחחתי עם אשתי על כך, אבל היא חששה מעט. מדובר בסכום גדול. לא לחצתי עליה. סיימנו את הארוחה ולאחר ברכת המזון קמתי לצאת לכולל ערב.

בדרך להביא את הכובע והחליפה, אני שם לב לעלון 'מטעמים לשולחן שבת' פרשת שמיני שמציץ בשקית הגניזה. הוצאתי אותו ועיינתי בו קלות. הובא שם סיפור מתוך 'מעייני השבוע' על אדם ובנו שהיה בידם חמישה לחמניות, כאשר עני הפועל וביקש משהו לאכול. האבא נתן לו מיד שתי לחמניות. לאחר מכן פנה לבנו ושאל אותו: "כמה לחמניות נשאר לנו?". הבן לא הבין את השאלה: "אם נתנו לו שתי לחמניות, הרי שנשארו לנו שלושה!". אבל האבא אמר: "לא כן. את שלושת הלחמניות שנשארו לנו נאכל עוד

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	ולד יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברקו דב ז"ל
יצחק יצחק בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בת דבורה ז"ל	אביגדור בן ג'ולי ז"ל
סעידה בת תפוחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
רחל רפאל בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
ליטף בן פרוחה ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרוחה ז"ל
אביבה לויש ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה
שרה בת נרקיס ע"ה	אילנה (מתרזה) בת שרה ע"ה	רחמה בת מסעודה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל	חיים משה גרשון בן סטה מקנין זצ"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	שמואל בן רבקה ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
נעימה בת גורג'יה ע"ה	רפאל בן אסתר ז"ל	נעימה בת גורג'יה ע"ה
חי זידי בן קלרה ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	חי זידי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	אסתר בת נעמי ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	דב בן יצחק ז"ל	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה	סוליקה בת עישה ע"ה	מישא אסתר בת זורה ע"ה
מסעוד בן יקוט ז"ל	סלימה בן פרוחה ז"ל	מסעוד בן יקוט ז"ל
	יעקב בן סלימה ז"ל	
	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	
	יהודה בן סעדה ז"ל	
	עפאת בת השמת ע"ה	

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "תרומה"

"דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה" [כה, ב]. המתים צריכים כפרה.

בספרי הפוסקים כתוב, שיש עניין לתת צדקה לעילוי נשמת הנפטרים. למשל, בהלכות ראש השנה כתב הרמ"א שנהגו ללכת לקברי הצדיקים לבקש שם רחמים, וכתב המהרש"ל שצריך גם לתת צדקה לעילוי נשמתם. וכן כשעולים לתורה, מזכירים את שם הנפטר ושם אימו, אומרים את תפילת ההשכבה ונותנים צדקה. מדוע אומרים רק את שם האם ולא את שם האב?

הזוהר הקדוש פירש, שצריך לומר שם שהוא וודאי ולא שם שהוא לא וודאי. אמא זה וודאי, כולם יודעים שהיא ילדה אותו. אבל אבא זה לא וודאי.

יש טעם נוסף להזכיר את שם אימו: האמא, אין לה עוונות רבים, ובהזכרתה אין קטרוג. אך האב – עלולים להיות לו עוונות חמורים של ביטול תורה, ועוון ברית קודש, שהוא חמור ביותר, והם עלולים לקטרג על החולה או על הנפטר. זו הסיבה שהספרדים מזכירים את שם האם בין אצל חולה ובין אצל נפטר.

על הפסוק: "כפר לעמך ישראל אשר פדית" נאמר בספרי: "עמך ישראל – אלו החיים. אשר פדית – אלו הנפטרים, כלומר שהנפטרים צריכים כפרה".

מדוע צריכים הנפטרים כפרה? משום שאם הבן עושה כעת עוון, הוא גורם צער לאביו שבגן עדן, וסבו גם הוא סובל, וכך גם אבי סבו וסב סבו, עד יוצאי מצרים. לכן, אם אנו חלילה עושים עוונות, עלינו להתוודות גם על עוונות אבותינו. מסיבה זו אומרים בידוי: "חטאנו עווינו פשענו אנחנו, אבותינו ואנשי ביתנו", וכן: "חטאנו עם אבותינו העווינו והרשענו", כי גם ההורים נידונים בעוון הבנים.

משום כך כתבו הפוסקים שיש עניין לתת צדקה לעילוי נשמת הנפטרים. אך עלינו לתת צדקה ללא תנאי, לא להתכוון לתת דווקא בשביל הנפטרים, אלא לבקש שבזכות הצדקה שאנו נותנים יהיה עילוי נשמה לנפטרים.

"ויקחו לי תרומה" [כה, ב].

אפשר לרמוז, כי "תרומה" אותיות "המותר", על דרך מן המותר בפיך, שהצדקה צריך לעשותה מנכסיו שהרויח במשפט וביושר, ולא מגזל ועושק וזה שאמר הכתוב: בצדקה תכונני, אך רחמי מעושק... ('חומת אנך' לרבינו החיד"א).

מעשה ביהודי באמריקה, שנכנס באחד מימי שישי בצהריים למגרש לממכר מכוניות, ורכש מכונית מפוארת, תוך שהוא משלם את מחירה במזומן - מאה אלף דולרים.

יצא אותו יהודי ממגרש המכוניות בנסיעה עם הרכב החדש שקנה, אולם, שעה קלה לאחר מכן, חזר אל מגרש המכוניות ולמרבה ההפתעה ביקש למכור את הרכב בחזרה, וזאת תמורת חמישים אלף דולר בלבד...

מיותר לציין, כי הסיפור נראה חשוד מאוד בעיני המוכר, בפרט נוכח העובדה שהאיש לא ניאות לספק כל הסבר. המוכר חשש אפוא כי מדובר ב'תרגילי' כלשהו, אשר נועד להסוות ביצועו של פשע, ולפיכך ביקש מהקונה להמתין מספר רגעים, אותם ניצל בכדי להזעיק את המשטרה, שאכן מיהרה להגיע. השוטרים שאלו את הקונה לסיבת המכירה המוזרה שהוא רוצה לבצע, ותגובתו היתה: "אינני חייב למסור לכם דו"ח. כך אני רוצה לעשות, וזהו".

בארה"ב, תשובה שכזו רק מכפילה את החשדות נגד האדם. השוטרים לקחו את היהודי וכלאוהו בבית המעצר, בחשד למרמה, עד הבאתו לידי שופט.

במהלך אותם ימים נערכו חקירות ודרישות רבות, אך הן העלו חרס. כמובן שגם הרכב שקנה האיש נבדק היטב, שמא הוא ממולכד וכדומה, אך הבודקים והחבלנים המומחים לא מצאו שום דבר יוצא דופן ברכב.

לאחר שלא נמצא כל פסול בהתנהלותו של האיש, ולא במקור כספו או במכונית שרכש, לא נותרה ברירה כי אם לשחרר את האיש ממעצר תוך התנצלות. היהודי לא הסתפק בהתנצלות. הוא תבע את הרשויות על מעצר שווא שכרוך היה בפגיעה בכבודו ובעוגמת נפש מרובה, ואף זכה בפיצוי אדיר, בסך של שני מיליון דולר!!

לאחר שהתפרסם הסיפור, הודיע האיש כי בכוונתו לתרום עשירית מהסכום לשיבה מפורסמת בארה"ב. (חשבון פשוט מוכיח כי מדובר היה בסכום עתק של כמאתיים אלף דולרים!).

אלא, שבדיעבד התברר, כי התהליך כולו היה מתוכנן מראש...

כלומר, האיש שיער שאם יחזיר את הרכב ויבקש למכרו במחיר מגוחך הוא ייחשד ויעצר; הוא ידע כי לא ימצא כל מניע בלתי כשר למעשיו, ותכנן מלכתחילה לתבוע את הרשויות לפצותו בגין עוגמת הנפש. ואכן, התכנית הצליחה מעל ומעבר למשוער... התקשורת האמריקאית סערה בעקבות ההתרחשות, אך לאחר שכבר זכה האיש בסכום הרב על פי פסק בית המשפט האמריקאי (בעקבות מעצרו הלא-מוצדק), לא היתה אפשרות להוציא ממנו את הכסף...

ובכן, ראש הישיבה לה ייעד האיש את כספו, פנה אל מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בשאלה: האם מותר לקבל את כספי התרומה מידו של אדם זה, לאחר שפורסם ברבים שנהג שלא כשורה, והרוויח את הכסף שלא ביושר?

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: הצעתי את השאלה בפני מורי חמי, מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, ותשובתו היתה חד-משמעית: "כסף שהרווח שלא ביושר אלא בעקמומיות, ותוך חילול שם שמים - אינו יכול

לשמש לומדי תורה בטהרה המרבים כבוד שמים! זה פשוט לא יתכן... כשמבקשים להרים תרומה לשיבה קדושה למטרת לימוד התורה, על הכסף להיות קדוש וטהור בתכלית, בלי נדנדו של חטא!!
ויש להוסיף את המובא ב"טללי אורות" (בראשית א', י"א) על הפסוק "עץ פרי עושה פרי" - שיהיה טעם העץ כטעם הפרי (רש"י), ופירש מהר"י דושינסקי זצ"ל: מוסר השכל יש בדבר, שכן העץ הוא צינור המעביר את מזונו וחיותו של הפרי, ונצטווה האדמה, שהאמצעי הזן ומקיים את הפרי, יהיה כטעם הפרי, ללמדך, כי גם מי שמהנה תלמידי חכמים [שהוא בבחינת "עץ חיים" היא למחזיקים בה], צריך להיות כטעמם, משלומי אמוני ישראל.
והיהודי דן נהג להיפך משלומי אמוני ישראל, כי כידוע, האומה היהודית מתאפיינת ביושרה וניקיון כפיה, כפי שכתוב בנביא (ישעיה מ"ב, ו') "אני ה' קראתיך בצדק, ואתנך לברית עם לאור גוים", ובהוצאת הכסף מהרשויות בדרכי מרמה, הציג האיש את היהודים כחורשי-מזימות העושים בנוכלות את כספי המדינה, ועבר בכך לכאורה על "ולא תחללו את שם קודשי".

וידועים דברי ה"באר הגולה" (ח"מ ש"מ"ח-ה'): "עייני בשולחן ערוך ריש סימן רס"ו, שאם החזיר יהודי אבידה לגוי לקדש את השם, כדי שיפארו הנכרים את ישראל, וידעו שהם בעלי אמונה, הרי זה משובח וכו'. וכן הדין בהחזרת הטעות שטעה הגוי מעצמו. ואני כותב זאת לדורות, כי ראיתי רבים גדלו והעשירו מן טעויות שהטעו את הגויים, אך לא הצליחו, וירדו נכסיהם לטמיון, ולא הניחו אחריהם ברכה. ורבים אשר קידשו ה' והחזירו טעויות הגויים, גדלו והעשירו והצליחו והניחו יתום לעולליהם!! וצייני שם הבאר הגולה לדברי הספר חסידים (סי' תתרע"ד) שכתב: "אל יעשה אדם עוול אפילו לנכרי, ואלו דברים מורידים את האדם, ואין הצלחה בנכסיו, ואם השעה עומדת לו יהיו נפרעין מזרעו".
לסיכום: השיבה הקדושה תמנע מקבלת התרומה מהכסף שהורווח תוך חילול ה' (והערב נא).

"ונתת על השולחן לחם פנים לפני תמיד" [כה, ל]. קדושת השולחן.

קדושת השולחן שלפני ה' מובנת מאליה - הוא כלי שרת המונח בהיכל בית ה'. לא רבים יודעים כי גם בשולחן שבתוך ביתם יכולה להיות קדושה מיוחדת, שהרי כאשר עושה האדם את מלאכתו באמונה, והוא פועל ביושר ובצדק - רצויים מעשיו לפני ה'. רבי יצחק קארו היה דודו וחותנו של מרן ה"בית יוסף" - רבי יוסף קארו. הוא היה זה שלמעשה גידל את מרן הבית יוסף, שהיה אביו נפטר עליו בתקופת גרוש ספרד, בהיותו בן ארבע שנים בלבד. מרן ואחותו גורשו מספרד לפורטוגל, ומשם נדדו לאנדריפולי שביוון, ובמשך שנים ארוכות חיו לבדם בן משפחה. היתומים היו משוטטים בחוצות בלי מכר וגואל, עד שמצאם דודם, רבי יצחק קארו. הוא גידל את אחיינו רבי יוסף בביתו, ונתן לו בתו לאשה. (אשה זו לא האריכה ימים, אך הספיקה ללדת לו ילדים. אחריה נשא מרן אישה שנייה, וגם היא נפטרה על פניו, ולקראת גיל שבעים נשא אישה נוספת שילדה לו בן.)
בספרו "תולדות יצחק", שבו פרוש נפלא על התורה, כותב רבי יצחק קארו, בפרשת תרומה: "ומנהג חסידים שבצרפת שעושים משולחנם ארון לקבורה, לומר שהאדם לא יישא מאומה בידו ולא ילוננו בעמלו אלא הצדקה שעשה והטובה שהיטיב על שולחנו".
בארץ ישראל אין לקבור בארון, שכן על מתי ארץ ישראל נאמר: "וכיפר אדמתו עמו" - צריך שהמת יגע בעפר של הארץ שמכפר. אבל בחו"ל המנהג היה לקבור בתוך ארון, והזוהר אומר שכך ראוי לעשות משום שזו ארץ טמאה. רמז לכך בפסוק: "ויישם בארון במצרים" - דווקא במצרים קוברים בארון (מלבד המתים על קידוש ה' שנהרגים בידי גויים, שאינם צריכים שום כפרה, ואפילו היו רשעים גדולים על ידי צער המיתה הם נהפכים להיות צדיקים, כמאמר הפסוק: "נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר חסידך לחיתו ארץ" - בתחילה אמר: 'נבלת עבדיך', ואחר כך 'בשר חסידך', לומר, שכיוון שנהרגו על קידוש ה' נהפכו לחסידים. מסיבה זו חיילים שנהרגו על קידוש ה', מותר לקברם בתוך ארון).

מנהגם של החסידים - כותב רבי יצחק - היה לעשות את ארון הקבורה שלהם משולחנם, כדי שיעיד עליהם שלמדו תורה עליו, שכל מה שאכלו עליו לא היה בו גזל, ושהיו עניים בני ביתם. כל זאת כדי שיצילו אותם מעשיהם הטובים מן הדין. עוד הוסיף רבי יצחק קארו וסיפר מעשה בחייט אחד מספרד, שנהרג מאד שלא לרמות במידה. היה לו שולחן במידה של מטר, ועל פיו היה גוזר ומודד. לפני מותו ציווה החייט שיעשו מן השולחן ארון, ויקברו אותו בו, כדי שיעיד עליו שלא גזל.

מעשה דומה ארע עם רבי משה זבארו, סופר סת"ם ידוע בספרד בדרך הגרוש. רבי משה היה איש קדוש ונורא, ומרן החיד"א כתב אודותיו בספרו "שם הגדולים" שהוא כתב מאתיים ספרי תורה! ועוד העיד עליו בספרו "לדוד אמת" שספריו הם המוסמכים ביותר להלכות ספר תורה תפילין ומזוזות, ולא נמצאה שום טעות בספריו! כידוע, יש פרטי הלכות רבים בעניינים אלו, וישנן מחלוקות רבות. מי שאינו בקיא בהלכות, יכול להתיר האסור ולאסור המותר חס ושלום. כל המסתפקים בפרטים אלו נוהגים היו לפנות אליו, שיפסוק להם כראוי.

מנהגו של רבי משה היה שהחזיק קולמוס מיוחד לכתוב שמות הקודש, כי חש שלא ראוי לכתוב באותו קולמוס את שם ה', ולהבדיל - את פרעה, את עמלק, ואפילו לא "ויאמר... אל משה בא אל פרעה". מעולם לא ארע לו שהתבלבל בין הקולמוסים שלו. בספר "מלכי רבנן" מסופר כי לפני מותו ציווה את בניו שקולמוס זה, שבו כתב את שמות הקודש, יניחו בידו בין שתי אצבעותיו ויקברו אותו עימו. בזוהר מובאים ייחודים עצומים שיש בזה סוד, נצח, הוד ויסוד, והקולמוס הוא המלכות, כנגד ארבע אותיות הוי"ה, וזה סוד האל"ף שיש לו ארבע ראשים - שתיים למעלה ושתיים למטה, כנגד ארבע אותיות הוי"ה. ביקש רבי משה שקולמוס זה ינח בין אצבעותיו באופן הראוי.

כשנפטר רבי משה זבארו עשו לו טהרה, וכולם כיבדו ופארו אותו ביותר. כאשר באו לשאת אותו ולצאת ללוויה, ניסו להרימו מן הקרקע, והנה - לא ניתן היה להזיז אותו, כאילו נדבק לקרקע.

אמרו כולם "יושב בסתר" - ולא עזר להם. עשו לו הקפות - והמצב נשאר כפי שהיה. ניסו לחשוב אולי שכחו משהו, ואז נזכר אחד הבנים בבקשתו של אביו להניח בתוך ידיו את הקולמוס. מיד הניחו בידו את הקולמוס, והרימו אותו כאילו היה קל כנוצה. כל זאת כדי להראות כמה קדוש היה, ועושה מלאכתו נאמנה, ולגרום לקידוש שם שמים ברבים. הוא אשר אמרנו, מלאכתו של אדם מעידה עליו שהוא עושה אותה נאמנה, ושולחנו של אדם ביכולתו להעיד על תורתו, על נקיון כפיו ועל המצוות שעשה כל חייו (דורש ציון).

"ונתת על השולחן לחם פנים לפני תמיד" [כה, ל]. ישאיר פת על שולחנו כל השבת.

בסעודות השבת נהגו שבברכת המזון משאירים חתיכת פת על השולחן. כתוב בזוהר הקדוש, שאין להסיר את חתיכת הפת מהשולחן אחרי שמסיים ברכת המזון, אלא ישאירנה שם כל הלילה. בבוקר, בסעודת השבת, אפשר לאכול חתיכה זו, כי יש על השולחן לחם חדש, אך בסוף הסעודה יניח חתיכת פת עד סעודה שלישית, וכן על זה הדרך עד סעודה רביעית. כך ייצא שבמשך עשרים וארבע שעות יהיה לחם על השולחן. לא חייב להיות שלם, אפילו פרוסה או חצי פרוסה, וכל זאת - ואומר הזוהר - כדי להניח ברכה אל ביתך, ובזכות זה כל השבוע לא יחסר מזונך.

העניין הוא דווקא בשבת, אבל בחול לא צריך להשאיר לחם, כי כל השבוע מתברך משבת קודש. היא מקור הברכה (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת גוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ עניית בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד חבסוב בן רבקה ז"ל, לע"נ בנימין בן רחל ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ מאיר בן עזיזה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איטש לרענהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור לתעתוק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ד אדר תשפג: הדלקת נרות: ירושלים: 4:57 תל-אביב: 5:12 חיפה: 5:02 מוצאי שבת: ירושלים: 6:10 תל-אביב: 6:12 חיפה: 6:11 ר"ת: 6:49

פרשת תרומה

זיכוי הרבים

לימוד התורה מגן ומציל...

רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל יצא בשנת תרכ"ט לדרך לארץ ישראל, עם עוד יהודים רכובים על גמלים. נוסעי השירה עשו דרכם במרחבי המדבר כשערבי שכיר משמש להם מורה דרך.

רבי יוסף חיים התנה עם הערבי קודם הנסיעה, שביום השבת שובת הוא ולא ימשיך בדרכו. הערבי סבר וקיבל. אך בפרוס השבת חזר בו הערבי מהבטחתו וניסה להפחיד את הנוסעים ולהזהיר אותם כי סכנה גדולה להתעכב במקום, מחשש שודדי המדבר ששרצו בסביבה.

ואולם רבי יוסף חיים לא שעה לאימויו ואזהרותיו. הוא ירד מעל הגמל ונטע אהלו לשבות שם הוא ואנשיו.

אותו ערבי התרחק מהם והתחבא באחד מנזקי הסלעים רחוק מן האוהל, וכך חשב להנצל מן השודדים. והנה מה נדהם בליל שבת קודש בראותו כי אכן באו השודדים לאהלו של רבי יוסף חיים וביקשו להתנפל עליו ולבוזזו, אך בראותם אותו יושב והוגה בספר קודש, ופניו מאירות כפני מלאך, פג ליבם ושובו על עקבותיהם. מיד הגיח הערבי במרוצה ממקום מחבואו וקרע למרגלותיו של רבי יוסף חיים, בבקשו ממנו סליחה אחר שראה כי איש אלוקים קדוש הוא.

גדוה"ד

החלמה מהירה בזכות לימוד התורה...

רגיל היה הגאון **רבי יעקב ישראל קניבסקי** – הסטייפלער זצ"ל לומר, כי ע"י לימוד התורה אפשר לרפא הרבה חולים. פעם ישבו אנשים ושוחחו עמו בדברי תורה, והנה נכנס אדם וביקש מהסטייפלער להתפלל על חולה שיש לו בתוך ביתו. מיד נענה ואמר: "זכות לימוד התורה שאנו עוסקים בה עכשיו, תגן עליו להחלימו מהרה.

והיה מוסיף ואומר: "ככל שעוסקים יותר בלימוד התורה, כך התפילות מקובלות יותר. וכבר כתבו שלכן נקראת התורה "רחמנא", כי כל הרחמים באים מכוחה!

כשנשאל הסטייפלער בזמן המלחמה, כמה פרקי תהלים צריכים לומר? השיב: העיקר הוא להרבות בתורה, כמאמר חז"ל (מכות י). מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה – שערי ירושלים שהיו עוסקין בתורה, ורק אחרי התפלה יאמרו כמה פרקי תהלים.

תולדות יעקב

להיות שותף בהפצת אור התורה והמצוות בעולם!

נלמד מהפסוק: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (פרק כה-ח)

והובא בשו"ת שדי חמד מספרי האחרונים שאף כי לא מצינו מצוה מפורשת בפסוק לבנות בית הכנסת, וגם מוני המצוות לא מנו מצוה זו, מכל מקום נכלל ענין זה במצות עשה "ועשו לי מקדש" כיון דומים הם. וכן מובא בזהר הק' (פרשת נשא): "ועשו לי מקדש" – סתם דכל בי כנישתא דעלמא מקדש איקרי [=כל בית כנסת בעולם נקרא מקדש].

אמרו חז"ל (ברכות ז): כל הקובע מקום לתורתו (כגירסת הרי"ף) אויבי נופלים תחתיו, שנאמר "ושמתי מקום לעמי ישראל ונטעתי ושכן תחתיו ולא ירגז עוד ולא יוסיפו עוד בני עולה לענותו כאשר בראשונה".

ופירש רבינו יונה ז"ל: זה הפסוק נאמר על בית המקדש, שהקב"ה היה משרה שכירתו שם, ובזכותו היו ישראל יושבים לבטח ולא היו מפחדים מהאויבים. ועכשיו שאין בית המקדש קיים, מקום התורה הוא תחתיו כדאמרין "מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה בלבד". לפיכך בזה ניצל מהאויבים.

המשנה (פאה פ"א) מונה דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה וכו' מפני שדברים אלו טובים לשמים ולבריות. ושאל הגאון **רבי אלחנן וסרמן** זצ"ל (בסוף קובץ הערות): הרי בתוך דברים אלו נמנה תלמוד תורה שהוא כנגד כולם. איזה "טוב לבריות" יש בזה יותר מבכל המצוות שבין אדם למקום?!

וביאר עפ"י מש"כ הגאון **רבי חיים מוואלוז'ין** זצ"ל (בנפש החיים) שכמו שתחילת בריאת העולם היתה בשביל התורה, ככתוב "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי", כך גם קיום הבריאה בכל רגע תלוי בתלמוד תורה, ואילו היה נפסק לימוד התורה רגע אחד בכל העולם ח"ו, מיד תתבטל כל מציאות העולם. נמצא שללמוד תורה יש לו חלק בקיום כל הבריאה כולה ואין לך טוב ומטיב לבריות יותר מזה.

אחד מהפעילים המפיצים את אור התורה במקומות הנחשבים כמסוכנים, מחמת שאירעו בהם פיגועי טירור, שאל את הגר"י **זילברשטיין** שליט"א האם מותר לו לפעול במקומות אלו, או שיש לו לחשוש לסכנה?

הובאה השאלה לפני הגאון **רבי חיים קניבסקי** זצ"ל, והשיב, כי על הפעיל להתבונן בעצמו, האם הוא בדרגת בטחון כזו שיכול לסמוך ולבטוח בהקב"ה שיגן עליו. ואילו הגר"ש **אלישיב** זצ"ל השיב שהמבחן הוא, מה יהיה עושה אם היה צריך לנסוע למקומות כאלו למטרות מסחר. אם היה מוכן לנסוע לשם, רשאי לנסוע גם עכשיו, שכן אין לך עסק מסחרי רווחי יותר מזה!

עלון איש לרעהו תרומה מוקדש לזכות רפואתו השלימה והחלמתו המהירה של האברך הרב אברהם נח בן יהודית פאלי שליט"א

זכות גדולה ומעלה נשגבה להפריש מהממוץ והנכסים לצרכי צדקה!

נלמד מהפסוק: "דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה" (פרק כה-ב)

וידועה קושיית המפרשים: מדוע כתבה תורה בלשון "ויקחו" ולא בלשון "ויתנו"? ותירץ הגרי"ד סולוביץ' זצ"ל (בספרו בית הלוי) כי לאמיתו של דבר, מה שיש לו לאדם בממונו הוא רק אותו חלק שנותן לצדקה. ויתכן שיהיה לו לאדם ממוץ הרבה, אין זה נחשב ממון שלו אלא רק "מופקד" אצלו. ורק מה שנותן לצדקה זהו שלו ממש וכדברי חז"ל ("ב"ב יא) על מונבז המלך, עיי"ש. נמצא איפוא, שהנתינה היא בעצם לקיחה לעצמו ומתאים הלשון "ויקחו".

הגאון רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל המחיש רעיון זה של הבית הלוי במשל: מעשה במלך ספרד ששאל את השר דון יצחק אברבנאל זצ"ל: "כמה ממון יש לך?" השיבו: "מאה אלף דינרים!" כעס המלך ואמר: "שקר אתה דובר! הלא קרקעותך בעצמן שוות חמש מאות אלף, מלבד כסף מזומן ורכוש רב שברשותך!"

ענה לו השר: שאלת אותי כמה ממון יש לי. הקרקעות, הכסף והרכוש אינם שלי. כי מי יודע מה יהיה ברגע הבא. אולי אני לא אהיה. אולי הרכוש לא יהיה. אולי אתה תחרים את רכושי. מה שאמרתי לך, הוא הסכום שנתתי לצדקה. כסף זה, וודאי שלי הוא!

משל למה הדבר דומה? לאב ששאל את בנו הקטן: "לבתינו ירדו עשרה עופות ונחתו על הגג. בא צייד, ירה והרג ארבעה מהם. כמה ציפורים נשארו על הגג? ענה הילד: "נשארו שש".

אמר האב: "טעות היא בידך, שכן אם ירה הצייד ברובהו, התעופפו כל הציפורים מקול היריות ולא נשארו על הגג אלא ארבע הציפורים שמתו..."

כך הענין בממונו של אדם. כספו וזהבו וכל רכושו, הם ברשותו ומחר יתעופפו חלילה, או שהוא ילך מהם, ואין מלוים לו לאדם כספו וזהבו אלא מצוותיו ומעשיו הטובים. אך ממון אחד הוא שלו לנצח: הכסף שפיזר לצדקה ולהחזקת תורה!

הגה"צ רבי ירוחם לייבוביץ זצ"ל מביא בספרו (דעת תורה - פר' בא) שאלה גדולה ששאל הפילוסוף היווני אריסטו: מצד טבע הדברים היה מן הראוי כי מקבל צדקה יאהב יותר את נותן הצדקה מאשר הנותן יאהב את המקבל, ואנו רואים שבאמת לא כך הם פני הדברים, אלא הנותן אוהב את המקבל יותר!?

לדעתו של אריסטו הסיבה לכך היא משום שהאהבה תלויה באיכות הקבלה. והנה מקבל הצדקה מקבל רק פרוטה, נמצא שלפי ערך הפרוטה שמקבל, כך הוא אוהב את הנותן. אך הנותן, על ידי נתינתו קונה מהמקבל מדת הנדיבות בנפשו, יוצא שהוא מקבל מהעני הרבה יותר מאשר העני קיבל ממנו, ולפי הערך שהוא מקבל מהעני כך הוא אוהבו. על כן אוהבו הרבה יותר מאשר העני אוהב אותו.

ואולם - הוסיף רבי ירוחם - כל זה נכון מצד החכמה, אך זו ידיעה מוגבלת, שכן חז"ל הקדושים שידעו את סודות הטבע לאמיתם, אמרו (במד"ר רוט פ"ט) "יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעה"ב... העני הזה עומד על פתחך והקב"ה עומד על ימינו, אם נתת לו זה שעומד על ימינו מברכך... שנאמר (תהלים קט-לא) "כי יעמוד לימין אביון". נמצא לדעת חז"ל כי על ידי הפרוטה שנותן לעני, מחובר הוא אל מקור הברכות עצמו! הקף נשגב כזה אי אפשר להשיג על פי חכמה בגוים, עומק כזה מתגלה רק לחז"ל שידעו טבע הדברים באמת ולא בהשערות.

אי אפשר לעניים בלי "קופת צדקה"...

יום אחד נכנסו עשירי העיר רדזימין לביתו של כ"ק האדמו"ר רבי שלמה מרדזימין זצ"ל וטענו בפניו: "או שתבטול קופת הצדקה, או שפרנסים אחרים יטפלו בה. אנו לא נמשיך יותר לחלק צדקה לעניים שבעיר, הנוהגים כעשירים... הנה פלוני הנהנה מקופת הצדקה קנה לאשתו שביס נאה, שלושה רובל מחירו... השני, הנהנה אף הוא מצידקת הקהל, הלביש את בנו מעיל יפה, מעשה עשיר..."

החזיר להם רבי שלמה: "כשם שא"א לה לקהילה בלי עניים, כך א"א לעניים בלי קופת צדקה. תאמרו לבטלה, יתעורר רעש בשמים: קהילה בישראל בלי קופ"צ? יבואו מלאכים לכאן, יחקרו בדבר, ויווכחו: עולם הפוך - רדזימין. העניים יודעים הלכות עשירים, והעשירים יודעים הלכות עניים, משום כך בטלה הקופה מה יעשו המלאכים? יחזרו לשמים ויציעו להעמיד את הדבר על מכונו: העשירים היודעים הלכות עניים ייהפכו לעניים והעניים היודעים הלכות עשירים ייהפכו לעשירים... ניחא לכם?

"כדי להפר עצה זו" - הפטיר רבי שלמה - "מוטב שתמשיכו לנהל את קופת הצדקה, ואל תספרו לאיש על שינוי סדרי בראשית שברדזימין..."

מרבצי תורה מעולם החסידות

40,000 ילדים בארץ ישראל, קודמים...

הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל היה עושה ומעשה לצדקה והחזקת תורה. באחת הפעמים שטרח לכתת רגליו כדי לאסוף כסף בעבור מוסדות החינוך העצמאי, טען לו מזכיר ישיבת לייקווד ר' יעקב ויסברג: "הרי לישיבת לייקווד חובות גדולים מאוד. רוצים לסגור לנו את המים, לנתק את החשמל והגז... וראש הישיבה אוסף כסף לחינוך העצמאי, היתכן? ומה יהיה על ישיבת לייקווד!?"

השיב לו רבי אהרן: "אכן אתם צודקים, אבל מה אעשה ואני לא יכול לנטוש ארבעים אלף ילדים בארץ ישראל!"

על הקפדתו של רבי אהרן בנתינת צדקה מסופר: באחד מביקוריו בארץ הקודש, הלך בליווי חותנו הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל. בדרכם עברו ליד מקום ששם נהגו להתקבץ עניים רבים ולפשוט יד. רבי אהרן עבר והעניק לכל אחד מהם מטבע. כשהגיע לעני האחרון בשורה, העניק לו שני מטבעות...

לפליאתו של רבי איסר זלמן על כך, אמר לו רבי אהרן: "לפני שלוש שנים, כשהגעתי לארץ ישראל, גם אז עברתי כאן, והעני האחרון בשורה היה אותו עני שגם עכשיו עמד אחרון, וזכרתי שלאותו עני לא נותר לי עבורו מטבע בפעם הקודמת. על כן הענקתי לו בפעם הזאת מנה כפולה.

הלמות עמלים-ח"ב

צדקה סגולה לבנים...

יהודי בא לפני כ"ק האדמו"ר רבי נחמן מברסלב זצ"ל וביקש ברכתו שיזכה לבנים. אמר לו רבי נחמן: תן צדקה ובכך תזכה להוושע בזרע של קיימא. אמר היהודי: פרנסתי אינה מצויה וקשה לי להוסיף בנתינת צדקה. אמר לו רבי נחמן: א"כ ישועתך תבוא ע"י שתאמין בהש"ת, שיושיעך, כי באמונה כח הצדקה, ככתוב: "והאמין בה' ויחשבה לו צדקה..."

מפי השמועה

משכיל אל דל...

הגאון רבי פנחס שרייבר זצ"ל (אב"ד אשדוד) היה משכיל אל דל ובראייתו החדה ידע להבחין במצוקת העני. ומעשה ששאלוהו על אדם ששקוע בחובות של מאות אלפי שקלים וזקוק לתמיכה גדולה, ולעומתו אדם שיש לו מינוס של אלפים ש"ח בבנק ומבקש גם הוא סיוע, את מי להעדיף?

השיב רבי פנחס: "יש לתת תמיכה גדולה יותר לאותו אדם שיש לו מינוס של אלפים ש"ח בחשבונו". ונימוקו עמו: "השאלה היא לא רק כמה כסף חסר אלא גם איך האדם מרגיש עם זה. אני מזהה על יהודי זה שכשהוא צריך לגייס אלפים שקל, זה מדיד שינה מעניינו, ומעיק עליו הרבה יותר ממה שמעיק חוב של מאות אלפים על השני, לכן הנתינה לו קודמת וחשובה יותר..."

הלמות עמלים-ח"ב

זכות גדולה לגבות מעות מן הציבור לצרכי צדקה!

נלמד מהפסוק: "מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" (פרק כה-ב)

לומדים המפרשים רמז מכאן אף למגביות לצרכי צדקה שמצווים ישראל, כיצד עליהם להתרים את הציבור, דאף כי אמנם הנותן בעצמו מעות לצדקה אינו צריך ליתן דוקא לשם המצוה, אלא גם אם הפריש מעות לצדקה על מנת שיחיה בנו "הרי זה צדיק גמור" (פסחים ח.), מכל מקום, הגובה מן הציבור, עליו לעשות כן לשם שמים ולא להנאתו האישית. הוא שנאמר "ויקחו לי תרומה" – לי לשמי.

הגר"ש פינקוס זצ"ל היה אומר: "העולם הוא ים סוער, והסכנות הרבות שבו אופפות את האדם כגלים שוצפים בכל רגע ורגע מהחיים. התורה והמצוות הם ה"אניה" שבה האדם מסתתר מפני הסכנות. אם עבר אדם עבירות, הרי הוא שובר את האניה, וכביכול נזרק ללב ים, אל הגלים המאיימים להטביעו, אבל אם תהיה סירת הצלה, יוכל להציל את נפשו, גם אם האניה כבר נשברה והוא בתוך הים.

סירת ההצלה הזו היא מצות הצדקה! כל המצוות לא יועילו להצילו ממות אם רבו עוונותיו, ורק מצות הצדקה מיוחדת בזה שהיא עוגן ההצלה להצילו אפילו אם כבר נגזרו עליו גזירות רעות.

ובאמת - מוסיף הרב פינקוס - כאשר מישהו משתדל ומזרז את חברו לעשות אחת מן המצוות, בוודאי שעושה לו את הטובה הגדולה ביותר בעולם! **אבל כשבא אליו אדם ומתרימו לצדקה - טובתו עמו גדולה הרבה יותר! כי הרי זה כמי שבא להציל את נפשו!**

ולפעמים יתכן שהדבר הוא כפשוטו ממש, שכבר נגזרה על האדם איזו תאוה קשה רח"ל, או גזירה רעה, והקב"ה ברוחב רחמיו, שלח עני או גבאי צדקה לדפוק על דלתו, להכין לו את קרש ההצלה להצילו מהן.

מסכם הרב פינקוס: אם כן, מה נואלו, איפוא, אותם האנשים המתייחסים אל המתרים כמטרד ומעמסה, ובפנים זועפות נותנים לו כמה פרוטות, ואינם מבינים שיש לקבלו בסבר פנים יפות ולשפוך עליו רוב תודות על שהכניס לביתם ברכה וחיים להם ולמשפחותיהם.

זהו שנאמר: "לא יועיל הון ביום עברה, וצדקה תציל ממות" (משלי יא-ד): "הון" - היינו מצוות רבות. לפעמים הון לאן לא יועילו כאשר ישנו חרון אף וכעס עליו במרומים. אבל הצדקה, אפילו ביום כעס ועברה, תציל ממות. וכל מי שנותן יותר - ניצול יותר. ומביא ברכה ושלוש לביתו, כדכתיב "והיה מעשה הצדקה שלום".

יסוד נפלא אמר החפץ חיים, לאחד מתלמידיו שהקים "תלמוד תורה", והמוסד נקלע למצוקה כספית גדולה, החליט בלית ברירה להתדפק על דלתות נדיבים. הוא נכנס לרבו החפץ חיים ושאל אותו מה לומר לנדיבים לשכנעם שירימו תרומתם ל"חיידר".

השיב לו החפץ חיים: "תאמר להם, שאנחנו רואים את ירידת הדורות הגדולה שיש מדור לדור, מתנאים לאמוראים ומהם לרבנן סבוראי, גאונים, ראשונים ואחרונים, והירידה עד לדור שלנו היא לאין שיעור. אבל בדבר אחד ויחיד אין ירידת הדורות והוא נותר כימים קדמונים, הוא תינוקות של בית רבן. הבל פיהם של תינוקות אלו שלא טעמו טעם חטא נשאר זך וטהור כמאז כן עתה. וכך תאמר לנדיבים: תארו לעצמכם שאתם מרימים תרומתכם לחיידר בו לומדים אביי ורבא בילדותם, זה אותו הבל פה שאין בו חטא כמו ילדי ה"חיידר" בדורינו! ולהם אתם תורמים.

התרומה למוסדות תורה לעומת התרומה למוסדות חולין...

הרב מפוניבז' - הגרי"ש כהנמן זצ"ל, תינה צערו וכאבו לפני החזון איש על כך שבשעה שמכתת רגליו בכל העולם, יום ולילה, על פתחי נדיבים ותורמים לקיום הישיבה הק' פוניבז', הרי שבזמן זה, הולכת ונבנית, להבדיל, אוניברסיטה, אשר היא פורחת ונבנית בנינים על גבי בנינים, אגפים על-גבי אגפים, ללא קושי, ללא טירחה מרובה...

השיב לו החזון איש על אתר: ידוע כי התורה צייתה להציב סימנים לרוצח שנס לעיר מקלט, שיידע את הדרך לברוח מגואל הדם. נשאלת השאלה, מדוע א"כ לא צייתה תורה לעשות אותם סימנים גם לעולי רגלים אשר היו הולכים ממקום למקום ושואלים על הדרך העולה לירושלים, מדוע לא יציבו להם סימנים?

אלא, הטעים החזון איש, אילו יבוא רוצח וישאל על הדרך לערי מקלט, יכול להיות מצב כי כל זמן-מה, יבוא רוצח אחר וישאל, ואחריו עוד אחד ועוד אחד, ונמצא שישמעו הרבה על רציחה. את זה רצתה התורה למנוע, כי השמועה החוזרת ונשנית, בכוחה לקלקל הנפש.

ולכן הציבו לו סימנים, חיצים, שלא יהיה עליו לשאול, וידע את הדרך לבדו. מה שאין כן, עולי רגלים, בעלותם להראות פני ה'. אדרבה, התורה, דוקא רוצה שיבואו לכל עיר וישאלו בכל מקום היאך עולים לרגל, ומה היא הדרך, ועל ידי זה בודאי יצטרפו אליהם ויעלו עמם לרגל לראות פני ה', ולכן לא הציבו להם סימנים.

טללי אורות

מלאכת ההתרמה על מי?

סיפר כ"ק האדמו"ר מגור בעל הפני מנחם: פעם נפגשו כ"ק האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת והגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל בלודז'. תוך כדי הילוכם ברחוב, התענין הרבי מה הביא את ראש הישיבה דברנוביץ' לעיר לודז'.

השיב לו רבי אלחנן בקצרה: בגלל המצוקה הכספית של הישיבה... "ביטול תורה מה יהא עליו?" תמה הרבי. רבי אלחנן משך בכתפיו כמרמז שאין לו ברירה.

אולם הרבי ללא שהות נתן בידו של רבי אלחנן את הסכום שהיה דרוש לו וזירזו בנעימה ידידותית שישוב לתלמידיו: "מלאכה כזאת צריכה להעשות ע"י אחרים".

אור אלחנן

"לא יאונה לכם כל רע"...

בתקופת מלחמת המפרץ (בחורף תשנ"א), שאלו תלמידי ישיבת קול תורה את ראש הישיבה הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, האם יכולים הם לנסוע לאיזור גוש דן, אשר היה כזכור, בטווח נפילת טילי הסקאד ששוגרו מעיראק, לצורך התרמה לענין של הת"ת של הישיבה (התומכת בחתנים ובחורים מעוטי יכולת, והיה זה מספר ימים לפני פורים).

השיב להם רבי שלמה זלמן שהוא לוקח על עצמו את האחריות, שלא יאונה להם כל רע, וכי יכולים הם לנסוע אפילו למקומות שיש בהם סיכון...

אבל כל זאת בתנאי שלא יעשו בהזדמנות זו את סידוריהם הפרטיים, אלא יסעו אך ורק עבור מטרת הצדקה הזו בלבד.

חיכו ממתקים כ"ב

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

ביחד נצליח! / הרב נפתלי זינברג

זה לזה? לא ולא. אומרת הגמרא (יבמות יד.) שלפני סגירת שידוך היו מודיעים המחוננים לצד השני שבמקרה דיון לא חלה המחלוקת ההלכתית שבין ב"ש וב"ה.

שום אמוציות! שום משקעים שליליים! שום כלום! מדוע חז"ל מספרים לנו את זה אם לא כדי שנלמד מכך הלכה למעשה?! מסקנה: חילוקי שיטות לא אמורות, ולא מתירות, לשנוא את הזולת.

בא יצר-הרע וטוען: אם תוותר לקבוצה היריבה תפסיד!

מעניין. הגמרא בעירובין (יג:) אומרת את ההיפך הגמור: מפני מה זכו בית הלל לקבוע הלכה כמותן, מפני שנוחין ועלובין היו ושונין דבריהם ודברי בית שמאי, ולא עוד אלא שמקדימין דברי בית שמאי לדבריהם!

הזכייה שזכו בית הלל שהם "ניצחו" והלכה כמותן, הגיעה דווקא מחמת שוויתרו, דווקא על ידי מידות טובות, נתינת כבוד איש לרעהו ואי-הרגשה כלל כשפגעו בהם, הנהגה של יחס לדעת השני מתוך רצון להבין דבריו ועומק דעתו. זו ורק זו הדרך להצלחה!

* * *

לצערנו אנשים משחקים באש ועם-ישראל נדרש לשלם את המחיר. האם לא הספיקו לנו אסון מירון? והפיגועים בליל-שבת בנוה-יעקב? ובערב-שבת ברמות?

פשוט לבכות! לבכות! ושוב לבכות! דם ישראל נשפך כמים, ואנשים לא עושים חשבון נפש על מעשיהם. והכי צד יעשה בעל מחלוקת חשבון נפש אם האינטרס מסמא את עיניו? לאן הגענו? מלשינים בתוך המשפחה אחד על השני כמו ברוסיה הקומוניסטית! הצילו! מישהו חשב שמצב כזה יעבור בשתיקה מצד ההשגחה העליונה?

שיהיה ברור לכל יהודי באשר הוא: הפילוג הזה עולה לנו, לי ולכולנו, ביוקר! ישראל ערבים זה לזה וכולם נדרשים לשלם על כך.

אנחנו פונים שוב לציבור, כל אחד שמוגל להרים את הראש מעל העיגול האגואיסטי של "אז מה יצא לי מזה..." להרים טלפון, הבה נתאחד יחד לפעולה גדולה ומועילה שתשפיע בס"ד על הכלל ותמנע מכל היהודים הרבה צער יגון ואנחה. כבר הרחבנו בעבר על תוכנית הפעולה הקיימת להשפיע על הרבים בתחום של בין אדם לחברו, אך ללא הירתמות הרבים לא נוכל. התקשרו עכשיו: 02-5671812

אני בהלם. עדיין בהלם משיחת-טלפון שקיבלתי השבוע. בתוך עמי אנוכי יושבת, ומידי פעם שומעים על קהילות בהן התפתח פילוג. תמיד גורמות הידיעות הללו צער רב. הפעם התקשר אלי יהודי יקר, וסיפר על דברים מאוד מצערים שהתפתחו בעקבות פילוג שעבר על הקהילה שלו. היהודי הזה עוסק שנים רבות בחינוך, והפרספקטיבה שלו כלפי הנושא היא אחראית וכוללת.

הוא מדבר על חילול השם, לשון-הרע, קנאה ושנאה, הוצאת שם-רע, ועל כולנה: משפחות בהן מתערער השלום-בית, ועד כדי פירוק וגירושין רח"ל. במילה אחת: כל מה שמשמח וגורם לרקוד ליצר הרע, הוא השטן, הוא מלאך המוות!

כמו תמיד, הכל נעשה "לשם-שמים" כאשר כל בר-דעת מבין שמדובר או בשקר או בדמיון. החשבון פשוט: לא ייתכן לעשות "לשם שמים" דברים שהם נגד השמים... אנחנו יכולים ללמד זכות ולומר שאנשים באמת **חושבים** שהם עושים לשם-שמים. כן. זה בהחלט ייתכן. אך מאידך זו גופא הבעיה:

כאשר אדם יודע שהוא חולה, יש לו סיכוי להתרפא. אבל חולה סופני שמסתובב כרגיל ולא מוכן לקבל את העובדה שהוא חולה, הלוא אחת-דתו לסכנה גדולה מאוד. הזיהום ממשיך להתפשט עוד ועוד, ומה לעשות שהזיהום לא שמע ולא מודע לכל המסכה הדמיונית שהחולה הניח על פניו... אז מה יותר גרוע להכיר באמת המרה, או לחיות עם שקר מתוק זמן קצוב?

תוך-כדי שהדמות החינוכית הזו משתפת אותי במתרחש, השחלתי שאלה קטנה:

"האם עדיין יש ספק למה נופלים עלינו אסונות קשים?"

התשובה לדידו פשוטה בתכלית: "כשיש שלום בינינו יש לנו מטריית הגנה (ובבחינת "הפורש סוכת שלום עלינו") אך ברגע שפותחים פתח לפילוג ולמחלוקת מסירים את מטריית ההגנה. זה המחיר הכבד והטראגי שיש לשלם..."

* * *

וכאן הבן שואל: אבל אנחנו הרי מנהלים ויכוח השקפתי, ערכי, רוחני, הכי צד נוותר?

תשובה: המשנה במסכת יבמות (פ"א מ"ד) מספרת "לא נמנעו בית שמאי מלְשָׂא נשים מבית הלל, ולא בית הלל מבית שמאי". וכלפי מה אומרת זאת המשנה? כלפי המחלוקת שלהם אודות פסולי-חיתון!

האם הם ויתרו על העקרונות שלהם כאשר הסכימו להינשא

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

אור הזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל
זאסתר זצ"ל ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

654

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-10,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת מורנו הרב שלום כהן זצוק"ל לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

סופה של תפילה שמתקבלת לרצון

פנחס גדל כנער בירושלים שלאחר מלחמת העולם השנייה, בין בתיה של שכונת בתי אונגרין העתיקה. הוא היה בן יחיד להורים מתבגרים, אנשי מעלה, משרידי יהדות הונגריה המפוארת. הוריו המסורים עשו את כל המאמצים כדי לגדל את בנם יחידם לתורה וליראת שמים. אביו שהיה תלמיד חכם, השקיע שעות בלימוד משותף עמו, בעוד אמו הצדקת שפכה בעבורו דמעות כמים בתפילותיה, בכל עת מצוא, ובפרט בערב שבת בשעת הדלקת הנרות. פנחס היה צעיר לימים כאשר בדרכו לבית המדרש פזלו עיניו לעבר חבריו שנסחפו אחר רוח החלוציות שנשבה באותם ימים וסחפה אחריה רבים וטובים לעבר פי פחת. כך, הנער המוכשר שעתידי התורני היה פרוש לפניו, נמשך אחר חבריו הפוחזים. הוא בילה לילות וימים כשותף בפעולות נועזות בארגונים הנודעים שלחמו בערבים ובשותפיהם הבריטים.

הוריו הבחינו באיחור בשינוי העובר על בנם מחדם עיניהם. הם ניסו לעשות הכל כדי להשיבו לדרך הישיבה, אולם היה זה מאוחר מדי. פנחס כבר עבר כברת דרך בדרכו החדשה, ולא ארכו הימים עד שהגיע לבית הוריו כשבפיו ההודעה המטלטלת והקשה ביותר שיכולים היו לשמוע. הוא החליט לעזוב את הבית ולעבור לאחד מקיבוצי השרון. ההורים ההמומים ניסו לדבר על ליבו, הם התחננו אליו בדמעות לבל יכזיב את תקוותיהם ויוביל את עתידו לאבדון, אולם הנער שהיה בגיל המרד, ביצר להתעלם מזעקתם ולברוח אל הבלתי נודע. השהות בקיבוץ הסבה לפנחס קשיים רבים, והוא לא חדל מלהיזכר בבית החם שנטש מאחור. בפרט בלילות שבת, עת נזכר בזמירותיו של אביו ומטעמיה של אמו, היו עיניו מוצפות דמעות. באותה העת הוא היה פורש לחדרו, שקוע בהרהורים. עובדה זו גרמה לו להתרחק מחבריו, וכך להימנע מחילול שבת. לא ארכו הימים עד שנטש פנחס את הקיבוץ ועבר להתגורר באחת הערים הסמוכות, תוך שהוא ממיר את עמל הכפיים בלימודים אינטנסיביים.

בבית, בירושלים, למרות הקשר הרופף שהיה להוריו עמו, לא חדלו הללו לרגע ממאמציהם להשיבו לכור מחצבתו. אמו אף נועצה במוך החזון איש זצ"ל, אשר לאחר שבכרה בחום הורה לה שלא לחדול לרגע מלהתפלל עליו, שכן מקובלנו שתפילות ודמעות אינן שבות ריקם.

זמן מה לאחר מכן נפטר החזון איש, והאם שראתה בדבריו כצוואה בעבורה, החליטה להוסיף בתפילותיה. ברבות השנים, לאחר מלחמת ששת הימים, החלה לפקוד דרך קבע את הכותל המערבי ואת קבר רחל אמנו, כשבליבה התקווה שיקוים בה הפסוק: "מנעי קולך... ועיניי מדמעה... יש שכר... ושבנו בנים...".

בבית, גדל הבן והיה לעורך דין מצליח, בעל משרד גדול ורב מוניטין. בלהט התקדמותו כמעט ושכח מהוריו הזקנים, הוא העלים אזניו כמעט לחלוטין מפניות מגוונות שלא חדלו להגיע אליו מכיוונו. באותן שנים נישא פנחס, ואף נולדו לו שני ילדים. פנחס חיבב

במיוחד את הקטן מביניהם שכבר מינקות ניתן היה להבחין בהיותו מחונן. פנחס תלה בו תקוות שיהיה ממשיכו בניהול משרדו המפואר, ולשם כך החל מלמדו כבר מגיל צעיר את ענייני המשפט המסופעים. באחד הימים צלצל לפתע הטלפון במשרדו של פנחס. על הקו היתה אמו הזקנה, היא סיפרה לו בדמעות כי אביו חולה מאוד ומבקש לראותו טרם פטירתו. פנחס התלבט האם להיענות להצעה לאחר נתק של שנים, ולבסוף נעתר. למחלקת טיפול נמרץ בבית החולים שבירושלים הגיע פנחס עם בנו ובתו, שאותם זכה הסב לראות עתה לראשונה בחייו. ההתרגשות היתה בשיאה, הסב אחז בידי הגרומות בידי של בנו ונכדו, כביכול מעולם לא התנתק מהם.

בשארית כוחותיו ברך הסב את נכדו, ואחר שלף מאחורי מיטתו שקיק קטיפה ישן ומהוה, הושיט אותו לנכדו ואמר לו: "תפילין אלו יקרות מפי, הן נכתבו על ידי הסופר הנודע, מצדיקי ירושלים, רבי נתנאל תפילנסקי. אני מבקש להעניק לך אותן לאחר פטירתו, ובתנאי שתבטיח להניחן מיום בר המצוה".

האב והבן שהתקשו לעמוד מול דמעות הסב הבטיחו למלא את הבקשה, ואז פנה הישיש לזוגתו המסורה ואמר לה: "מוך החזון איש הבטיח שתפילה לא חוזרת ריקם, המשיכי להתפלל". אלו היו מילותיו האחרונות של הזקן, ומשסימן נטל כוס מים, ברך 'שהכל', שתי מעט ואחר עצם את עיניו לנצח.

את חגיגת הבר מצוה לבנו, כחודשיים לאחר פטירת אביו, חגג פנחס באולם מפואר בהתאם למעמדו. בשיאו של המעמד העניק לבנו את התפילין, שאותן ארז בשקית חדשה ומהודרת. הנער היה נרגש ביותר מהמתנה המיוחדת, והוא ביקש מאביו להניחם בימים הקרובים בבית הכנסת.

הבקשה הטרידה מעט את אביו, אשר לרגע לא זנח את חלומו לראות את בנו עתיר הכשרונות ממשיך בדרכו, ואכן, תוך זמן קצר הוברר לו כי חששו לא היה לשוא.

בבית הכנסת נקשרה נפשו של הבן בנפש אחד המתפללים, אברך כמדרשו, והוא ביקש ממנו להדריכו בהנחת התפילין. לאחר שיחה קצרה שערכו השניים הופתע האברך לראות נער נבון במיוחד, שהוא כבור ועם הארץ בכל הנוגע לתורת ישראל, מנהיגה והליכותיה. מיד החל ללמדו על קצה המזלג מושגים יהודיים בסיסיים, והדברים משכו את לב הנער בעבותות.

זמן מה לאחר מכן יצאו הוריו של הנער לנופש לכמה ימים בחו"ל, והציעו לו להצטרף אליהם. מה רבה היתה הפתעתם כאשר הנער ויתר על מקומו לאחותו, בתואנה כי הוא מבקש להשקיע את הימים בלימודיו, לקראת מבחני הבגרות. ההורים נסעו בלעדיו, ולרגע זה המתין הנער. הוא התקשר לאברך שעמו היה בקשר וביקש להתארח בביתו לשבת הקרובה. האברך נענה בשמחה, וכך זכה הנער לחוות לראשונה בחייו שבת כהלכתה. הוא לא חדל מלהתלהב מהמראות המיוחדים שאליהם נחשף, החל ממעמד הדלקת הנרות, המשך בתפילות המרגשות, בסעודות העשירות בתוך רוחני וגשמי ובדברי התורה הנעימים.

אור השבת שהועבר כפתיל דקיק מבית סבא, דרך האב שנטש את הדרך, שב והועבר בלב הנכד והיה לאש בוערת שהאירה את כל

הטרייה והחדשה שקיבלו במתנה, נמצאת בסכנה גדולה. בינתיים הגיעה חופשת בין הזמנים של חודש אב. כמדי שנה בשנה עלתה כל המשפחה בצוותא לצפון הרחוק לימי הנופש הקבועים, מותרים אוזן פקוחה למתרחש במרכז הארץ - המלחמה על חייה של אחייניתם הקטנטנה.

גם הסב הטרי והמודאג הצטרף לחופשה, כשליבו נתון כל העת בעדמונים מהמתרחש בבית החולים שניידר... באחד מימי החופש נמנו וגמרו בני המשפחה לסור לציונו הקדוש של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי במירון, ולשאת שם תפילת רבים בצוותא למען בת משפחתם, התינוקת הצעירה, המוטלת בין חיים... ואיש אינו יודע מה יעלה בגורלה. הם התכנסו בציון הרשב"י, והחלו לומר פרקי תהילים בדמעות רותחות במשך שעה שלימה, למען ירחם ה' על הילדה הקטנה. לפני התיבה עבר הסב, הרב שמעון, שהרטיט את הקהל באמירת תהילים נרגשת כשדמעות רותחות זולגות מעיניו.

עם סיום התפילה עצם ר' שמעון את עיניו בדבקות, ונשא תפילה נרגשת מעומק הלב: "ריבונו של עולם, הלא אתה רפא כל בשר ומפליא לעשות, וכפי שהגידול הנורא הגיע בפתע פתאום - כך אתה יכול גם להעלימו בפתע פתאום", בכה הסב בדמעות תחנונים, ואז הוסיף: "ריבונו של עולם! מקבל אני על עצמי בלי נדח, כי מהיום ואילך מקבל אני לומר את ברכת 'אשר יצר' בכוונה, בהתלהבות, בהודאה עמוקה לך על הנס שהתחולל, ואין כמוך רופא כל בשר ומפליא לעשות - להעלים גידול מסוכן כל כך מצווארה של התינוקת האומללה", זעקו המילים מליבו, כשהוא רועד בבכי נרגש...

לא בכדי בחר הסב דווקא בסגולה זו, שכן נודע ומפורסם כי הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע, כשהיו מזכירים בפניו חולה, היה ממליץ כסגולה לרפואה לומר לזכותו את ברכת 'אשר יצר' בכוונה, באומרו כי סגולה זו בדוקה ומנוסה לרפואה ולבריאות. על כן בחר הסב היקר בסגולה זו כהצלה אחרונה לנכדתו הראשונה והיקרה.

המעמד הנשגב בציון הרשב"י התרחש ביום חמישי, כשביום ראשון שלאחריו התקיימה פגישה מכריעה בין ההורים לבין הצוות הרפואי ובכרי המנתחים בארץ, כולל הרב פירר שליט"א בעצמו שהגיע לבית החולים לאור נדירות המקרה.

לאחר התייעצות קשה, החליט ד"ר יורם שטרן, מנהל מחלקת אף אוזן גרון בבית החולים שניידר, כי הניתוח המורכב יבוצע בעוד כמה שעות. אלא שאז, באורח פלא, הגיע עיכוב לא צפוי... הרופא המומחה שבא להתחיל בניתוח, קרב אל התינוקת הזעזערת שישנה בעריסתה, שב ומישש את הגידול המסוכן והמוזר שעלה בצווארה, ונראה מבולבל ונבוך. הוא הרכיב את משקפיו ובדק שוב את הנתונים, ואז אמר: 'איני יודע אם נוכל לערוך את הניתוח היום, משהו מוזר קורה כאן, הגידול נהיה קטן לפתע... יתכן שנצטרך לדחות את הניתוח למועד אחר. ומי יודע' - נשא עיניו מצפות, 'אולי בעוד כמה ימים יסתבר שבכלל אין צורך בניתוח הזה!'. ואכן, גם ביום המחרת אירע הבלתי יאומן, הגידול נסוג, הולך ומתקטן, כמעט ונעלם.

כעבור שלושה ימים, ביום רביעי, בהתרגשות ובשמחה שלא ניתן לתאר, שמע הרב שמעון את בנו קורא אליו ושואג משמחה, כאשר שפורפרת הטלפון בקושי עומדת בסאת התרגשות: "זהו! השתחררנו! הרופאים אומרים שזה נעלם מעצמו! לא הותר כל זכר! התבקשנו לשוב לבית החולים לביקורת בעוד שבועיים, המחלה נעלמה כלא היתה, בלי ניתוח, ובלי כל בעיה!"

(יוצא עמו בששון)

הפינות האפלות בליבו.

לא חלף זמן רב, עד שהנער הצעיר ניגש לאביו וגילה לו כי הוא החליט להתקרב לתורה ולמצוות. קשה לתאר את ההלם שאחז באביו. בתחילה ניסה להניאו ותיאר לו בצבעים ורודים את העתיד הצפוי לו בעולם המשפט, ומאידיך צבע בשחור את העתיד הצפוי לו כחרדי מן המונין, אלא שהבן, כפי הנראה, ירש ממנו את עקשנותו, ולאביו לא נותר אלא להיכנע.

הנער עבר ללמוד בישיבה קדושה, תוך שהוא משקיע את מיטב כשרונותיו בתורה, עושה חיל וגדל לאחד מבחירי הישיבה. שנים מספר לאחר מכן נשא לבת למשפחה מיוחסת והקים בית נאמן בישראל. כעת היה זה תורו של אביו להתארח בבית בנו, יחד עם רעייתו וביתו המתבגרת. שנים רבות עברו מאז זכה בפעם האחרונה לחוות שבת יהודית אמיתית, והמראות צרבו את זכרונותיו הישנים משנות ילדותו בבית היהודי שבו גדל, הפיחו בו רוח חיים ועוררוהו לשוב בתשובה שלמה. כמה הצר פנחס על כך שאמו הישישה הסתלקה זה מכבר לבית עולמה ולא זכתה לראות בהתגשמות תפילותיה. הוא לא יכול היה לשכוח את שעת פטירתו של אביו, עת פנה לאמו ואמר לה את מילותיו האחרונות: "מחן החזון איש הבטיח שתפילה לא חוזרת ריקם, המשיכי להתפלל!"

עם צאת השבת ביקש מבנו להתלוות אליו לקבר הוריו בהר המנוחות. שם, כשדמעות זולגות מעיניו אמר בקול בוטח וצלול: "אבא ואמא היקרים, אני מבקש את סליחתכם על הצער העצום שגרמתי לכם עד סוף ימיכם. אולם דעו לכם שהתפילות הרבות ששפכתם הביאו אותי, לכל הפחות בשארית ימי, לשוב אל אור התורה שהנחלתם לי בילדותי, ולהיות אב לבן וסב לנכדים ההולכים בדרך התורה!"

(מוסף שב"ק ויקהל תשע"ט)

(24/7)

מעשה נפלא הממחיש לנו עד היכן מגיע כוחה של תפילה מעומק הלב בברכת 'אשר יצר'.

סיפור הרב אשר קובלסקי שליט"א, היה זה ביום צום שבעה עשר בתמוז תשע"ו. בשעה טובה ומוצלחת נולדה לאוויר העולם תינוקת חמודה ומתוקה. גדולה היתה השמחה, שכן היתה היא הבת הבכורה להוריה, ואף הנכדה הראשונה לרב שמעון שליט"א, אשר שלח לנו את הסיפור על כל פרטיו.

לאחר שלושה ימים, רגע לפני שחרור התינוקת מבית החולים שניידר, עברה התינוקת בדיקה שגרתית, אלא שאז הגיע הרגע הנורא מכל. הרופא מבחין כי בצווארה של התינוקת הרכה ישנה ציסטה קטנה וחשודה הבולטת מאוד, ומיד הורה להשאיר את התינוקת למעקב. ההורים המודאגים קיוו בליבם כי הדבר יעבור עד ליום המחר, אז יוכלו לשוב לביתם בשמחה ובצהלה, אלא שלא כך היו פני הדברים. יום ועוד יום חולף, והציסטה הקטנה לא רק שאינה נעלמת, אלא היא הולכת וגדילה באופן מאיים ואף מפחיד למדי. הפעם כבר הסבירו הרופאים כי הדבר נראה מסוכן ומאיים, וכי ישנה סכנת חיים לתינוקת אשר תהא חייבת לעבור ניתוח, בתפילה שהיא תצא ממנה בריאה ושלמה.

ההורים בכו ללא הרף ולא ידעו את נפשם מרחב צער - התינוקת

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

<p>לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה,</p>	<p>אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא! יחזקאל בן מהין ורעייתו כרמית בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פניה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.</p>	<p>העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה נא להתפלל לזוג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, משה נחמן בן אורנית תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזוג הגון ליוסף בן שולה</p>	<p>שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה - 21:00 - 22:30 טל: 036766049 שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה 9:00 - 10:00 - 058-3297225 ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 0527646963.</p>
--	--	--	---

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: כח הצדקה

פרשת תרומה

בס"ד | גליון מס' 419

כיצד טרמפ למקדחה הציל חיי תינוק?!

ויקחו לי תרומה (כ"ה, ב)

הוא אשר כתוב בפרשת השבוע, במילים 'ויקחו לי תרומה'. כשאדם נותן, מתברר שהוא בעצם לוקח... לוקח השפעות, אוסף ישועות, פותח שערים לעצמו. למה? כי התרומה הזו היא 'לי' - לבורא עולם! וכשנותנים לבורא עולם זו שעת הזדמנות, כשמעניקים לאבא שבשמים הוא תמיד מעניק בחזרה הרבה יותר!

הבה נאמץ את המצוה הזו אל ליבנו, ובפרט בשבועות אלה, כשנכנסים לאוירת 'כל הפושט יד נותנים לו'. נזכור תמיד, כי הרגע בו העני מבקש את עזרתנו הוא רגע של הזדמנות, ואבא שבשמים דופק עמו בדלת, מדבר עמו יחדיו, מבקש את עזרתך למען בנו הדל וממתין לראות כיצד תגיב...

הבה ננצל את שעת הכושר הזו, את ההזדמנות הנפלאה שהעני נוקש בדלתנו. נגיב כראוי, בחיוך רחב, בכבוד לעני, ובנתינה הגונה. כך נזכה בהשפעות הטובות והמבורכות של המצוה הייחודית הזו!

התחייבות שהעניקה עשירות

היה זה לפני כעשר שנים, ביום ששי בצהריים, ברחוב שקט וצדדי בפאתי שכונת פלטבוש שבברוקלין - ניו יורק. ר' יעקב ישב ברכבו ומולל את עטו בעצבנות, מצחו קמוט בדאגה ומתח גדול מכסה את פניו. זה עתה הגיע הבשורה המרה, כי גם ההשקעה הנוכחית בה השקיע - כשלה, והצטרפה לקודמותיה שהמיטו עליו אסון כלכלי. זה לא שר' יעקב היה משקיע לא מחושב או לוקח סיכונים מיותרים. ההיפך, ר' יעקב נודע בזהירותו הרבה, ונכנס לעסקאות שהבטיחו לא פחות מ-90 אחוזי הצלחה. אך מזה תקופה ממושכת, לצערו ולצער בני משפחתו, תמיד עשרת האחוזים הנותרים התגברו על הרוב המוצק, והותירו אותו חסר כל, מבכה בשקט את סכומי העתק שהשקיע בעסקאות הכושלות.

עתה, היתה השעה אחת בצהריים. בעוד כמה שעות תיכנס השבת, וביתו ריקן מכל דברי מאכל לכבד את השבת. הוא יצא אמנם לקניות, אך אין לו מזומנים בכיס, וגם הבנק לא מאפשר לו למשוך מזומן. הוא ממשיך להרהר, אוי, כמה השקיע יכולות ומאמצים, לילות כימים ואף סכומי כסף ניכרים, בניסיון לפרנס את בני משפחתו ברווח. אפס, כי כל מאמציו עולים בתוהו, והוא הפך לדל ואביון שאין לו מזון לשבת!

לפתע, תוך כדי הבכי המצמרר, נפל בו רעיון. הוא עצם את עיניו בחוזקה, נשא את ראשו אל על, וקרא ברורות: 'רבונו של עולם הזן ומפרנס את כל ברואי תבל! אני מבטיחך נאמנה, כי אם תוציאני ממצבי הקשה, ואם תזכה אותי לשוב לדרך המלך ולפרנס בכבוד, אני מבטיח לשאת בכוחי ובממוני בעול הציבור, להיות שליח נאמן לתת אוכל ומזון לכל מי שחסר לו, ולהקדיש חלק נכבד מכספי לביצוע שליחותי לדאוג למחסורם של בניך!

אבא שבשמים! - הוסיף בהתרגשות - 'אני מודע לחלוטין לכובד המשימה שאני נוטל על כתפיי, אך אני מתחייב בפניך בצורה הכי ברורה וחדה, שאם תפתח לי את שערי

כשרשרת פנינים ומרגליות, מעטרת שרשרת מצוות את עם ישראל. זכינו לקבל 613 מצוות יקרות ואהובות, כמו אוצר של יהלומים העומד לרשותנו ומאפשר לנו לזכות עוד ועוד, מניות כדאיות, שערים שנפתחים, עשייה בלתי פוסקת בשירותו של בורא עולם האהוב, אשרינו מה טוב חלקנו!

וכפינת חן בכתר המצוות, ניצבת מצות הצדקה בראש התורן, מצוה ייחודית ואהובה שסגולותיה רבות מספור ואת עוצמתה אין לשער ולתאר. זו מצוה אצילית וייחודית שכולנו שותפים בה, ופותחים לב וכיס להעניק סיוע כספי ליהודים נזקקים, לתת להם כסף לכלכלת ביתם ולסייעם במזונות בני משפחתם. זו מצוה שכוחה וסגולותיה נדיירים מאוד:

חז"ל מגלים, כי מצות הצדקה היא כמו שכפ"ץ הגנה עלינו ועל בני המשפחה. הרי השאיפה הכמוסה ביותר בליבנו והרצון החזק ביותר הפועם בנו, הוא למצוא את הדרך להגן על עצמנו ועל צאצאינו מכל פגיעה רעה, גשמית כרוחנית. הרי מה נשאף יותר מהשאיפה שילדינו יחונכו ויגדלו לתפארה, יהיו בריאים ושלמים בגופם ובנפשם, יצליחו ויפרחו, יהיו חברתיים ומוכשרים ואהובים? מה נבקש יותר מהצלחת ילדינו בכל תחומי החיים?

וחז"ל חושפים במסכת בבא בתרא, כי כל הרגיל בצדקה זוכה בבנים בעלי חכמה ובעלי עושר. מדהים: מצות הצדקה מעניקה לנו את השילוב האופטימלי למען ילדינו, שיהיו גם חכמים, גם למדנים, גם מבינים, וגם בעלי פרנסה ועשירים. הצדקה היא כמו 'עיסקת חבילה' כדאית במיוחד: אתה נותן צדקה לעניים, והקדוש ברוך הוא מעניק 'מעטפת הטבות' לילדיך!

מעניין להתבונן: מהו סוד כח הצדקה, שהיא מעניקה כל כך הרבה הטבות והבטחות? איזו עוצמה נסתרת חבויה בה, מה יש בו באותו שקל או שטר הניתן לעני, הפותח בפנינו את כל השערים ומרעיף עלינו כזה שפע של הטבות? מהיכן נובעת עוצמתה של הצדקה, בהיותה מצוה המזכה את האדם ברשימה כה ארוכה של מתנות?

התשובה היא, כי כשיהודי נותן צדקה הוא נותן את הכסף לידי העני, אך לידו ניצב מישוהו אחר... כשאביון נוקש בדלתנו, כשעני נישא אלינו, כשקופת הצדקה השכונתית מגיעה לבקש מאיתנו, אנו לא נותנים את הכסף לעניים, אלא לבורא עולם הניצב לימינו של העני והדל. הוא הנוקש בדלת ומבקש צדקה, הוא העומד לצידו של העני ומבקש עזרה, ככתוב בפסוק: 'כי יעמוד לימין אביון, והוא זה שמקבל מידינו את הכסף למען העני!'

ולכן, ברגע הזה, נפתחים כל השערים ואבא שבשמים משיב לנו באהבה ומעניק לנו מטובו עד בלי די. אין לו מגבלות ואין מחסומים, והוא נותן לנו ולילדינו באותו רגע חיים טובים ומאושרים, מוגנים ושמחים, מלאי בריאות ופרנסה וטעונו אושר וסיפוק בכל תחומי החיים. ואם נתת לעני ושימחת את לבו, ואם כיבדת אותו בנתינתך כי חשת שאבא שבשמים אתו - הרי שאבא שבשמים יוכיח לך שהיה אתו, וישיב לך בשפע רב של ישועות ונחמות!

טלפון בהול בערב החג...

היה זה כמה שעות לפני התקדש חג הפסח, בבית מורי ורבי - כ"ק האדמו"ר מנדבורנה ז"ע שבמוצאי שבת יחול יום ההילולא שלו ויהיו הדברים לטובת נשמתו. הרבי עסק באותן שעות בהכנות לקראת החג, כשהוא מתרומם ומתקדש בסילודין לקראת עת גאולת עם ישראל...

לפתע, ביקש הרבי לשוחח עם יהודי עשיר פלוני מתל אביב, וביקש את עזרתו למען ידידו מנוער, שהתעשר מאוד בעבר אך למרבה הצער והכאב - הפסיד את כספו וירד מנכסיו, והוא שרוי בדחוקות גדולה. הרבי ביקש כי העשיר יירתם לעזרת ידידו מהעבר, ויעביר לו תרומה הגונה.

העשיר נענה מיד לבקשה, והתחייב כי יתרום למען רעהו \$100,000 טבין ותקילין. בת שחוק נחה על פני הרבי, הוא בירך את הנדיב בברכות מעומק לבו, ובאנחת רווחה השיב את השפופרת על כנה. אלא שעתה, הגיעה עת תמיהת בני ביתו, אשר קרבו אליו ושאלו:

'למדנו רבינו, מה היתה הדחיפות הרבה להתקשר אליו דווקא עכשיו? הרי התרומה כבר לא תסייע ליהודי הנזקק לצוכי החג, הכסף יגיע בעוד ימים או אולי יותר. מה בעד להתקשר אליו דווקא ברגע זה? הרי היה ניתן לדחות את השיחה לחול המועד או אחרי החג?'

השיב להם הרבי, ודבריו כשיעור מוסר: 'נכון מאוד, ייקח זמן עד שהלה יראה את הכסף... אך לא פחות חשוב מעצם הכסף, הוא השמחה וההנאה שהכסף יסב לו, ועל זה אני יכול לבשרו כבר מהיום... ורק בשביל זה, כבר כדאי הדבר לדחות את כל ההכנות לחג, ובלבד שאותו נזקק ייכנס אליו בחיוך ובשמחה, בידיעה שכסף שיציל אותו בדרך אליו!'

הסיפור, שפורסם בספר הנפלא 'אביהם של ישראל', קורא לעברנו ומחזק את ידינו: מצות צדקה היא חשובה מאוד, אך עוד יותר חשוב ממנה - זו הצורה, הדרך. צריך לתת מכל הלב, אבל לדאוג גם שהנתינה תגרום לעני לשמחה, לכבוד אותו, להקל עליו, לעשות הכל כדי שיקבל ערך מוסף בנוסף לכסף. כך עושים צדקה מהודרת, כך זוכים לברכתה!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטובל לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רוזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ז

לעילוי נשמת

ר שלמה פרוץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אראלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

הפרנסה ואשוב להיות בעל יכולת - כל אחד מבניך שלא יהיה לו אוכל יהיה מוזמן אליי, כל יהודי שיתקשה בהשגת מזון לבני משפחתו יהיה סמוך על שולחני, כל אדם שלא תהיה לו אפשרות לתת מזון לילדיו - אני פותר לו את הבעיה הזו, בהתחייבות!

הוא פקח את עיניו לרגע, וניגב את הדמעות שזלגו מהן. הוא שב על התחייבותו פעמיים ושלוש, והתחייבות החזקה הזו נטעה בו כוחות, הטעינה אותו באנרגיות חדשות. הוא השיג הלוואה לקנות מעט מצרכים עבור השבת המתקרבת, ובכל יום השבת היה שרוי בהתרוממות הרוח, לנוכח הבטחתו האמיצה והכנה: שכל אדם שיחסר לו מזון - הוא יעמוד איתן לצידו ויעזור לו להביא טרף לבני ביתו!

השבת חלפה בניעמים, וביום ראשון יצא שוב לחפש הזדמנות להתפרנס. מישהו הציע לו עיסקת תיווך, והוא נכנס אליה במלוא העוצמה - בטוח בכוחה של הבטחתו ובזכות מצוות הצדקה שקיבל על עצמו, כי העיסקה תצליח ותעלה יפה. כעבור שבועיים היא נחתמה, והניבה רווחים יפים מהמשוער...

בפעם הראשונה שעמד מול מסך חשבון הבנק, והביט בעיניים נוצצות על סכום העתק שהונס אליו - ידעה כי הבטחתו נשאה פרי, מצוות הצדקה החלה לעבוד עבורו... עוד באותו שבוע יצא לעיסקה נוספת, ואת רווחיו משתי העיסקות עשה - הכניס לעיסקת רכש ענקית, שגם היא הצליחה מעל ומעבר לציפיות...

באותו שבוע, כתב פתק קטן על ביתו: 'כל מי שצריך עזרה עבור מזון - מוזמן!' ואכן, לא מעט נקישות החלו להישמע בדלתו. לכולם פתח בחיוך רחב, שמע על צרכי המזון, ורשם מיד צ'ק. הוא לא התעכב ולא חיכה, לא דחה ולא המתין - כל מי שביקש עזרה עבור מזון, יצא עם סכום כסף לקניית מזון, ולא פעם עם מזון מבושל ממש מביתו, מעשה ידי רעייתו...

מאז, הצלחתו עלתה ופרחה, וכיום הוא נחשב לאדם עשיר מאוד, מולטי מיליונר של ממש. השקעותיו מפוזרות ברחבי העולם, הרווחים זורמים בכסף משביע רצון, וגם כל עני נזקק שצריך מזון - זורם לביתו ומקבל את מלוא מחסורו. 'וכי איך לא אעמוד בהבטחתו' - הוא אומר תמיד, 'והרי ראיתי במו עיניי איך ההתחייבות הזו לספק מזון לכל נצרך - הביאה את הברכה בעסקי וזיכתה אותי בעושר מופלג!'

את הסיפור כולו שמענו מפיו של ר' יעקב בעצמו, המוכר היטב בפלטבוש שכונת מגוריו, והכל יודעים על ההרגל הוותיק שלו לספק מזון או תלושים לקניית מזון, מלוא מחסורו של כל נוקש בדלתו. לא רבים יודעים את הסיבה לכך, אך אנו זכינו לשמוע מפיו את סיפורו האישי, ולפתוח נקודת מבט מחודשת על עוצמתה של מצוות הצדקה:

כי ככל שיהודי מחליט בהחלטה חזקה, שמעתה ואילך הוא רוצה להיות אדם שנותן, אדם שמעניק, אדם שלא דואג רק לעצמו אלא מתמסר למען יהודים אחרים - צינורות השפע כלפיו נפתחים ומתרחבים, משמים שולחים לו כוחות ויכולות לעמוד במשימתו ולהצליח לתת ולהעניק ברוחב לב וביד נדיבה.

ואת הגילוי הזה חשפו בפנינו חז"ל בבבא בתרא דף ט: 'כל הרודף אחרי הצדקה - הקדוש ברוך הוא מזמין לו מעות לעשות בהן צדקה', והוא זוכה גם להעניק לעניים הגונים. כלומר, אדם המקבל על עצמו להיות למען הנזקק, אדם הפועל מתוך תחושת שליחות ומסירות למען יהודים אחרים - ה' שולח לו כסף להצליח לעמוד בשאיפותיו, להצליח להעניק לעניים ונזקקים מלוא מחסורם!

הבה נבין ונפנים את המסר העולה מסיפורו, ונבין כי הנתינה לעני לא רק שאינה גורעת מכספנו, אלא להפך - היא מעשירה אותנו ונותנת לנו רווחים גבוהים הרבה יותר! הבה נחפש כל הזדמנות לתמוך בעני, לסייע לנזקק, לתמוך בארגון העושה חסד וצדקה עם יהודים נזקקים, ונפתח לנו את שערי השפע, להוריק עלינו שפע טובה וברכה!

סגירת מעגל בשדה התעופה

ר' משה נחשב ליהודי אמיד, לא עשיר מדי אך גם לא דל נכסים. התפרנס בכבוד, רכש כמה השקעות, הפרוטות והשטרות היו מצויים בכיסו. על אף זאת, דבר לא הכין אותו לרגע הדרמטי בחייו:

היה זה בערב של יום, כשבביתו נקשו שני יהודים מוכרים, וביקשו את עזרתו למען כלה יתומה שצריכה להינשא. הוא קיבלם בכבוד רב, האזין לסיפור קורע הלב על הנערה המסכנה שהתייתמה מאביה, והקשיב גם למצב הכלכלי הדחוק של העוסקים במלאכה. מבועי הרגש שלו נפתחו, לבו התרכך, ובאחת קם והכריז: 'הריני מקבל על עצמי את כל הוצאות נישואיה - חתונה, נדוניה, הלבושה, קניית דירה, הכל בכל מכל כל. הכל עליי!'

מבקשי טובתו היו מופתעים מנדבותו, אך הוא הסביר במילים פשוטות: 'לא מגיע לנערה שסבלה כה רבות סבל נוסף, לא מתאים שגם בעת נישואיה תהא שמחתה באופן המינימלי ביותר. בשביל זה אני כאן!' - אמר ושלף את פנקס השיקים שלו, והעביר את כולו חתום לידי העוסקים במלאכה הקודש להכניס את הכלה לחופה, לכל יחסר המזג...

הנערה נישאה, ר' משה עמד בדיבורו ושילם את כל הוצאות החתונה, ולא נחה דעתו עד שראה כי הזוג הצעיר יושב שליו ושנאן בדירה החדשה שקנה להם בפרוייקט נאה. הוא

שמח והתמלא סיפוק מהעובדה כי זכה להעניק תרומה הגונה להקמת בית בישראל, וחש כי הזכויות הללו עוד יעמדו לו לדורי דורות...

כמה שנים אחר כך, החל ר' משה לחוש כאבים בחזהו. הוא החל לדרוש ברופאים, עבר כמה בדיקות וצילומים, ולבסוף, נקרא לפגישה שהוגדרה רצינית בחדרו של רופא בכיר. 'הנוראה שבמחלות!' - פסק הרופא את פסוקו ולא העז להביט בר' משה שלבו צנח לנוכח בשורת האיוב...

ר' משה יצא את חדרו של הרופא, ומיד קרס על הכסא הסמוך. לבו לא עמד לו לבשר את הבשורה לבני משפחתו, עד שאזר אומץ וסיפר לרעייתו על האבחנה המדוייקת והכואבת, תרתי משמע. מני אז הפכו ימיו ולילותיו לסייט מתמשך, הוא נכנס ובא בשערי בתי החולים, ולבסוף גם עבר טיפול מסויים שנכשל - והטיל עוד סלע ענקית על לבו המחשב להישבר...

לאחר אינסוף התייעצויות והתלבטויות, בעצת העסקן הרפואי הנועד הרה"ח ר' אלימלך פירר ה"ו, הוחלט כי ר' משה יסע לנייתוח רפואי סבוך ומורכב בחו"ל. ארגון 'עזרה למרפא' הצמיד לו מתנדב שילווח אותו בהליך הניתוח המסובך, והם קבעו להיפגש בשדה התעופה לפני העליה לטיסה.

בשדה התעופה, פגש ר' משה את המתנדב, זה שילווח אותו לאורך המסע כולו ויטפל בכל הסיידורים הטכניים הדרושים. ר' משה הביט בו פעם ופעמיים, משהו בתויו פניו היה מוכר, ולפתע, הגיחה דמותו של המתנדב כחתן צעיר וחייכן ממבועי זכרונו של ר' משה, והוא שאל-צעק-שאג: 'וסי?'

'אכן כן' - השיב המתנדב בחיוך רחב, 'זה אני. אני פה ללוות אותך, להיות איתך. אבל ר' משה לא שמע, עיניו הצטעפו בדמעות, רעד חלף בגוו וכל כוו התנועע בהתרגשות: 'התחנתת אולי לפני שבע שנים, בתאריך פלוני, באולם פלוני, עם כלה פלונית?'

'אכן כן', שב יוסי ואישר בחיוך רחב. 'אוי אני לא מאמין!' - קרא ר' משה בהתרגשות ונתן דרור לדמעותיו. הוא לחץ את ידו של יוסי בחום, ואמר לו: 'אני כבר יודע שהניתוח יצליח, אני כבר מרגיש שהטיפול יצליח!'

'בעזרת השם, כמובן!' - השיב המתנדב המבולבל, אינו מבין ותוהה מה מתרחש לנגד עיניו. 'הרי זכיתי לשאת בהוצאות נישואיכם, אני הייתי האיש שמימן את כל ההוצאות לחתונה שלך ושל רעייתך, וגם את הדירה בה אתם חיים עד היום הזה!' - אמר ר' משה ושפשף עיניו כלא מאמין...

'הלא תבין', הסביר, 'כי אני חש שברגע הזה, שלח לי אבא שבשמים מלאך להצילני. מאלפי המתנדבים הפעילים נבחר דווקא מתנדב שזכיתי להעניק לו צדקה ברוחב לב לפני הרבה שנים. יש חשבונות שמים בענין הזה, בורא עולם שלח אותך אלי! כי כפי שזכיתי להיות השליח להצילכם בעת נישואיכם, כך נשלחת אתה להציל אותי בעת האיום על חיי!'

קשה לתאר את ההתרגשות הרבה, כשהתברר שהמתנדב שנשלח להיות לעזר ואחיסמך בהצלת חייו של ר' משה, הוא לא אחר מהחתן שעבור כל מחסורו דאג ר' משה עצמו, לפני שבע שנים!

ואכן, ר' משה ויוסי שהו בחו"ל כחודש ימים, במהלכו עבר ר' משה את הניתוח המסובך בהצלחה כבירה, כשידו של יוסי - לו סייע בעבר ועתה השיב לו בסיוע - לא משה מתוך ידו. יחדיו עברו את התהליכים הרפואיים הסבוכים, יחדיו התבשרו כי הניתוח הצליח מעל ומעבר למשוער, ויחדיו שבו לארץ כשר' משה בריא ומחייך כמקדם!

וסיפור זה, שפורסם בספר 'האמנתי ואספרה' בשם הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, חושף את האמת המוחלטת הידועה לנו זה מכבר: לתת זה לקבל, להעניק זה לזכות! כשיהודי נותן מעצמו, מקדיש מכספו, מסייע לנזקק, פותח לב למען דל ואביון - הוא עוזר קודם כל לעצמו, וזוכה שבורא עולם ישיב לו שבעתיים ויזכה אותו באינסוף ישועות ונחמות!

הבה נפתח את הלב ואת הכיס, הבה נכבד את העני ונעניק לו ברוחב לב. העני הזה עשוי להתברר כשליח ההשגחה העליונה להציל את חייו, ברבות השנים והימים אולי עוד יתברר עד כמה כשסייענו לו - זיכינו את עצמנו. וגם אם לעולם לא נדע, אך את זאת בטוח נדע:

שלעולם אין אדם מעני מן הצדקה, תמיד זה עובד הפוך... ההשקעה בצדקה היא הטובה בעולם, היא המניבה והכדאית ביותר. כשיהודי מעניק בחיוך רחב תרומה ככל יכולתו - הוא זוכה לפתוח לעצמו שערי ישועות ורפואות, בריאות ופרנסה, ברכה והצלחה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 926

פרשת תרומה - "מעלת מחזיקי התורה"

לנצח. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. הסיפור הבא מטלטל ומסעיר במיוחד. יש בו חשיפה של רובד חסוי בדרך כלל, גילוי שמימי של ממש. הוא סופר על ידי הגאון רבי מיכל פיינשטיין זצ"ל – ששמעו כנראה מחותנו הרב מבריסק זצ"ל, וזה דבר המעשה הפלאי: הגאון רבי חיים מוואלאז'ין זצ"ל, התמסר כל ימיו להקמת והחזקת הישיבה אשר הקים במסירות נפש בוואלאז'ין, בה למדו והתעלו גדולי תורה רבים. רבי חיים כיתת את רגליו אל פתחי נדיבים, ביקש את עזרתם, התרימם בדברים היוצאים מן הלב. באחד הימים הגיע לביתו של יהודי זקן ועתיר ממון וביקש ממנו תרומה בסכום גבוה למען הישיבה. הלה נעתר והקדיש חלק גדול מהונו לטובת הישיבה, כשרבי חיים מביטיח לו כי בתמורה הוא ילמד משניות לעילוי נשמתו, לאחר פטירתו מהעולם הזה. העיסקה דוברת במילים ברורות, נסגרה בין שושביניה: הגביר מאושר על הזכות שנפלה בחלקו – שלאחר עלייתו למרומים ילמד רבי חיים משניות לעילוי נשמתו, ורבי חיים מרוצה מתרומת העתק שניתנה לטובת הישיבה. חלף זמן, והיהודי העשיר הלך בדרך כל הארץ והובא למנוחות. רבי חיים לא שכח את הבטחתו, ומאותו יום ואילך – החל ללמוד משניות לעילוי נשמתו של הנדבן היקר, שהותיר חלק ניכר מרכושו לטובת הישיבה. באחד הימים, רבי חיים יושב ולומד משניות כדרכו, ולפתע הוא נתקל במשנה קשה להבנה, שכלל שהוא מרבה לעיין בה ובמפרשיה – הוא חש כי היא מסובכת ומורכבת יותר ויותר והוא פשוט לא מצליח לפצח אותה. שעה ארוכה עמל רבי חיים בנסיון לרדת לשורשי המשנה ולהבינה, אך לא עלה בידו. מתוך יגיעתו המרובה ואימוץ מוחו נפלה עליו תרדמה, שמורות עיניו נעצמו. ולפתע פתאום, בעיצומה של השינה הקלה שחטפה אותו, הגיח לעברו בחלום אותו יהודי גביר שלעילוי נשמתו עסק בלימוד המשנה ופניו קורנות ומאירות... היהודי הלז, שכל ימיו עסק במסחר ובקושי ידע ללמוד, הרצה בפניו את המשנה, הסבירה יפה יפה, האיר אותה באור חדש ובוהק, תירץ את כל השאלות, יישב את כל הסתירות, סיכם את הדברים בצורה נאותה, ולאחר ש'ווידא' שרבי חיים הבין את המשנה היטב – דמותו נמוגה מנגד עיניו של רבי חיים, שהתעורר מבוהל וכל גופו מכוסה זיעה קרה... לאחר כמה שניות של התאוששות, כשעודו משתומם לנוכח המחזה המבהיל אותו ראה, בעודו המום מהעובדה שאותו יהודי סוחר ביאר לו את המשנה הדק היטב – הפטיר רבי חיים ואמר: "ואנוכי לא ידעתי, ששם למעלה זה הולך כל כך מהר... שכל כך מהר מבינים את התורה היטב, שכל כך מהר ניתנת הזכות לרכוש קנייני תורה...". כלומר: עצם העובדה שיהודי שמחזיק לומדי תורה זוכה בקנייני התורה והופך לגאון תורני בעולם האמת – זה כלל לא היה חידוש בעיני רבי חיים, פשוט שזה כך. החידוש היה שזה קרה כל כך מהר – שיהודי שבעולם הזה בקושי ידע צורת אות, הופך בעולם הבא לגאון תורני – זו חדשה מסעירה, זו עובדה אותה גילה רבי חיים עכשיו... וסוד נשגב זה, חושף בפנינו טפח מכבשונו של עולם, מהמתרחש מעלינו – בשמי שמים. יהודי יושב כאן ומחזיק תורה ואינו יודע כי כל הידע התורני שנצבר ללומדי התורה הלומדים בזכותו – שייך גם לו, הוא הופך לבעליו באותה מידה. וזה עובד בדיוק ככה, אחת לאחת, זו העיסקה, זו משמעותה: אתה מחזיק לומדי תורה – וקנייני התורה שלהם הם שלך לעולמי עד, קניין נצחי אינסופי! הסיפור

על הפסוק בפרשתנו "בְּטָעַת הָאָרֶן יִהְיוּ הַבַּדִּים לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ" (שמות כה, טו) אמרו רבותינו (יומא עב). "המסיר בדי הארון – לוקה", היינו שהמוציא אפילו אחת ממוטות הנשיאה של הארון ממקומו, עובר בלאו וחייב מלקות. בספר "ברכת דוד" כתב כי לכאורה יש לשאול, מדוע נשתנה דינם של בדי הארון מבדי שאר כלי המקדש? את בדי השולחן למשל, או את בדי שני המזבחות היה ניתן להסיר ברגע שהגיעו למקום חנייתם, ומדוע בארון חייבים בדי הנשיאה להישאר עליו לעולם, גם כשאין נושאים אותו עוד? ונראה שהדבר רומז לכך, שאכן לעולם אין הלויים נושאים את הארון! הארון – הוא שהיה נושא את נושאינו. אם יותר להסיר את הבדים כאשר הארון חונה, תעלה המחשבה כאילו כעת ברגע שאין נושאים אותו, ניתן להסיר את הבדים בעוד שבאמת אין כל הבדל וכל העיתים שוות. לעולם אין הארון צריך לבדים, כי לעולם אין בני האדם נושאים את הארון, אלא הוא זה שהיה הנושא את נושאינו. כי התורה שבארון היא הנושאת את עם ישראל ולא להיפך.

כשאומרים "עץ תיים היא לפחזיקים פה" (משלי פרק ג פסוק יח), אין פירושו רק שהתורה היא "עץ החיים" לאותם ה"מחזיקים בה" ותומכים בלומדיה, אלא גם ובעיקר ה"לפחזיקים פה" לבל יפלו הם. היינו שהתורה היא-היא חבל ההצלה שלהם בעולם, להם אכן התורה היא "עץ תיים". וכתב ה"חפץ חיים" זצ"ל בספרו "שמירת הלשון" (שער ג, פרק ו): "ודע עוד, שנמצא בספרים הקדושים, שהאדם המחזיק לומדי תורה, אף על פי שהיה עם הארץ בעולם הזה, זוכה שלעתיד לבוא ידע גם הוא את התורה. ובאמת, דבר פשוט הוא, כיוון שיש לו חלק בעצם שכר תורתו. מתברר, כי בניגוד לכל קניין רוחני אחר, דווקא בקנייני תורה – ניתנת הזכות לרכוש חיבור וקניין אמיתי בתורה, בעזרת כסף גשמי ופשוט. אדם אינו יכול לרכוש בכסף זכויות של מצוות, אבל הוא יכול גם יכול וצריך גם צריך ואשריו גם אשריו כשיזכה – לרכוש בכסף חיבור אמיתי עם התורה, קשר תמידי עימה, קניין נצחי בה. זהו גילוי מדהים, שכותב ה"חפץ חיים" זצ"ל, וכדאי לצטט את דבריו הדרמטיים הנובעים כלפידים: "ידעתי, כי יש הרבה אנשים שכבר נשקעו בעסקיהם ומצאנו להם תקנה מן התורה. והוא, כי עליו להתאמץ בכל עוז לקחת לו שותף "יששכר", לקנות חלקו בתורה על ידו ואז בוודאי יקנה לנפשו חלק בתורתו, ואם עושה כן, אשרי חלקו בוודאי לא יחסר לו חלקו בתורתו, ככתוב "שמח זבלון בצאתך" – כי על כל בצאתו מן העולם לא יחסר לו כלום ויוכל לשמוח, כי בוודאי חלקו שמור שם, וישיג שם ידיעת התורה הרבה, מתורת יששכר שהיה יושב באוהליו...". מדהים! יושב לו יהודי במשרדו, עוסק במסחרו, נפגש עם סוחרים, מתמקח על מחירים. יהודי אחר אף רץ באותה עת לסופרמרקט מרוחק, בכדי לרכוש מוצרים בזול. עוד יהודי יושב כקופאי או כנהג מונית וכל אחד מהם, באותה עת ממש – כשהוא עוסק בדברים אחרים, קונה לעצמו נכסים רוחניים אדירים, קנייני תורה של ממש, סוגיות מקיפות בהלכה ובאגדה שהופכות לשלו ממש, באותן שעות בדיוק! וכל זה איך? כי הם אלו שמחזיקים את לומד התורה. כי באותה עת, בזכותם יושב יהודי אחר ולומד תורה. הלה שקוע בסוגיא, מקשה ומתרחץ, מבאר ומסביר, והסוגיות שהוא לומד, קנייני התורה שלו, ואפילו הידע שלו – נרשמים בטאבו השמימי על שם מי שמחזיק אותו, לזכותו של מי שמממן את ישיבתו באוהלי תורה. והזכות הזו היא שלו

המפעים הזה, מציב בפנינו מחזה חי של החזקת התורה – עד היכן היא מגעת, ועד כמה אדם חכם המשקיע בה. בספר "פניני פרשת השבוע" כתב כי אין ספק כי כל יהודי חפץ לקבל את התורה, לקיים אותה, ללומדה בהתמדה, להתענג על אוצרותיה ולהתחבר אליה בכל לבו. כולנו מבינים כי התורה היא מקור הכוח והעוצמה שלנו, היא השומרת ומגינה עלינו תמיד, והיא גם זו שנותנת לנו הנחיות לחיים. אז איך נוכל להתחבר אליה עוד ועוד? כיצד נוכל לחזק את הקשר שלנו עם התורה? האם יש משהו שכל אדם – עני כעשיר, עם הארץ כתלמיד חכם – יכול לעשות כדי לזכות בתורה ובעוצמת הקשר עמה? התשובה היא שכן, יש דרך כזאת. הנה זה ידוע כי שבט זבולון, היו מחזיקי התורה לשבט יששכר – עוסקי התורה. בעל הטורים מציין כי שבט זבולון אינו מוזכר כטפל לשבט יששכר, אלא כשותף שווה זכויות עמו! כי כשיהודי זוכה לתמוך בעמלי התורה, להיות שותף בעסק התורה שלהם, לסייע ללומדי התורה ככל יכולתו – הוא לא רק גומל חסד או עושה צדקה, הוא נחשב כשווה זכויות וכשווה ערך עם לומדי התורה, הוא כלומד התורה ממש. וככל שיהודי מחזק ומעצים את שותפותו האמיצה עם לומדי התורה, ככל שהוא פועל למענם ועמל לרווחתם – כך הוא זוכה ביותר זכויות ויותר חלק בתורתם ומתחבר עם התורה הקדושה האהובה – ממש כמוהם! הדברים נכונים תמיד, אולם בעת הזו, תקופת סחרחרות כלכלית בעולם, כדאי לשוב ולשקן אותם, להחדירם אל הלב. כולנו יכולים להתחזק תורה, בעלי היכולת – בתמיכה כלכלית, אלה שבידם לדבר על ליבם של בעלי היכולת – לשכנע אותם ולזכותם במצווה, וכל אחד ואחד, אפילו ילד צעיר או בחור בשיבה, יכול להכין כוס קפה לחברותא או למגיד השיעור, לסדר את הספרים או להדליק את המזגן מבעוד מועד, כדי לסייע ללומדי התורה! נכון, זה אולי נראה מוזר ולא יתכן. מעורר כאב לחשוב כמה יהודים – חלקם מחזיקי התורה בסכומי עתק – איבדו חלק ניכר מהונם בעת האחרונה, וגם אחרים, כאלה שהחזיקו הוראת קבע של כמה עשרות או מאות שקלים להחזקת תורה, ולפתע הם מתקשים לעמוד בתרומתם זו. אבל, כאן חשוב להיזכר בדבריו של בעל ה"שבט מוסר" בספרו 'מעיל צדקה' סיי' שסי', שמתאר את המצב כך: דומה הדבר לאדם שבביתו פרצה שריפה, והוא זורק על הדליקה חבילות תבן. ברגע הראשון נראה כי האש נחנקת ונעלמת, אולם ברגע שאחריו – האש תשוב ותתלקח, וכל התבן שהשליך – יהפוך לחומר בעירה שרק יגדיל ויעצים את השריפה. כך גם אדם שנקלע לקשיים כספיים, קיצוץ בתמיכה בתורה – שווה להשלכת תבן על השריפה, זה נראה שהדבר יסייע לו, אולם בעצם הוא מעמיק את המשבר בו הוא נתון, ומקצץ את היכולת של התורה לפתוח לו מחדש את שערי השפע! ומאידיך, ככל שיהודי זוכה למרות כל הקשיים ועל אף כל ההפסדים, גם אם המשכורת קוצצה ואף אם יצא לחל"ת (חופשה ללא תשלום), ועם כל זאת הוא מוסיף ומחזיק בעמוד התורה באהבה, תומך בה ככל יכולתו, מעניק לה מכספו ומסייע ללומדיה – כך הוא זוכה בברכת הקדוש ברוך הוא להצלחתו הכלכלית ובכל תחומי החיים, כך הוא מבטיח את המשך שגשוגו! הרי לנו סגולה עוצמתית וחזקה, סגולה בטוחה ובדוקה, לפתוח לנו שערי שמים. הבה נאמץ אותה בחום ונפעל ככל יכולתנו, ונזכה בברכת ה' למחזיקי התורה ובישועות נכספות. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. ולאדיק גרודצקי היה צעיר שאפתן ונמרץ, עת החל בחייו העסקיים. תחילה ייבא משאיות ממצרים, בהמשך הקים את חברת "המאחד" - שמה הקודם של "אגוז", ואחר כך ייסד את תאגיד "אמקור – אמפא". הוא נחשב לעילוי עסקי שעשה הון רב, אולם להצלחתו העסקית יש שותף סמוי – אותו נחשוף עכשיו. וזה דבר המעשה: היה זה כשעלה בדעתו של הגאון רבי בן ציון מובשוביץ זצ"ל להקים את ישיבת "השרון" בהרצליה והוא חיפש שותפים שיתרמו מהונם לרכישת הקרקע ולהקמת הישיבה. הוא פנה לסוחר הצעיר ולאדיק ששמו הלך לפניו כמי שעושה חיל, והלה נענה בחפץ לב, ותרם סכום נכבד לרכישת הקרקע ואף להקמת הבניינים.

באחד מימי הפורים, ערך הרב מובשוביץ סעודת פורים גדולה לתלמידי הישיבה והזמין את שותפו ולאדיק, התומך הגדול של הישיבה, להשתתף בסעודה. ולאדיק הגיע, השמחה הרקיעה שחקים, אולם ממש בעיצומה - החל ולאדיק מתלונן על כאבי בטן שתקפו אותו. הרב מובשוביץ ניסה להרגיעו, אולם הואיל ולא חש בטוב – קרא לנהג שהסיק את ולאדיק למנוחה בבית. כעבור כמה ימים, התקשר ולאדיק אל הרב, וביקש ממנו לסוור לשכנתו. "שמע נא", אמר בקול נכאים, "זה לא סתם כאב בטן, גילו גידול ממאיר בקיבתי. כפי שאני מבין מהרופאים, אני חי כיום על זמן שאול, בכל רגע שחולף אני צועד לקראת מותי...". פתאום, התפרץ ולאדיק העשיר בבכי ואמר: "ראש הישיבה! אני בקושי בן 40, עוד לא חיתנתי אף ילד ואני בשיא תנופתי העסקית. רק המחלה הארורה הזו משבשת אותי לחלוטין, ובעצם רומזת שימי המאושרים בעולם הזה הסתיימו!". ולאדיק הוסיף והסביר, שכבר היה אצל שני ענקי הרפואה בתחום, הפרופסור נתן מתל אביב, ופרופסור רחמילביץ' הנוודע מירושלים, ושניהם הביטו בצילומים וקבעו שגורלו נחתם. הרב מובשוביץ לא מצא מילים לעודד והשיחה הסתיימה באיחולי החלמה ובאווירה קודרת, מתוך תקווה וייאוש גם יחד... ימים ספורים אחר כך, נערכה בישיבה שמחת ברית מילה, כשהגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי - ה'סטייפלר' זצ"ל, הוזמן לשמש כסנדק. לאחר ששמחת הברית נערכה כהלכה, ביקש הרב מובשוביץ להראות לאורח הנכבד את בנייני הישיבה, והחל מסייר עמו כשהוא מראה באצבע על היכל הישיבה, על חדר האוכל, חדרי הפנימיה וחדרי השיעורים, כשבכל אחד מהמקומות הוא מציין כי המקום נבנה בתרומתו של יהודי תומך תורה נלהב בשם ולאדיק גרודצקי. כשהסיוור הסתיים, התכופף ראש הישיבה אל ה"סטייפלר" ואמר: "ויהודי זה, תומך התורה שהוביל את הקמת הישיבה והחזקתה – שרוי בצרה נוראה, מחלה קשה מאיימת על חייו! הוא מבקש להמשיך לנהל את חייו על מי מנוחות ולתמוך בישיבה, אולם גידול מסוכן השתלט על קיבתו, והרופאים מיואשים מחייו!" זעק ראש הישיבה בכאב. ה"סטייפלר" הקשיב, וכהרף עין הרים את עיניו והשיב קצרות: 'הוא מחזיק תורה, אזי יש לו זכויות. המחלה תיעלם, הוא ישיא את ילדיו, יצליח בעסקיו ויזכה לתמוך בישיבה עוד ועוד!' חתם, ברכה ברורה וקולעת, חדה ונחרצת! ראש הישיבה התרגש, ומיד לאחר שנפרד מה"סטייפלר" מיהר להתקשר ולבשר. אולם ולאדיק, שהיה נתון בלחץ ובמתח, רק הפטיר 'הלואי', וביקש מהרב מובשוביץ להתלוות אליו לבית החולים, כי עליו לבצע צילום נוסף שיעקוב אחר התפתחות המחלה. כשמר גרודצקי יצא מהצילום, הפטיר ביובש 'בוא ניסע'. רק בדרך, כשהחלו לשוחח, סיפר ולאדיק: "תראה, הם כל כך מיואשים ממני, שהחליטו לעשות לי טוב על הלב לפני מותי...". ואז הוסיף ותיאר, איך הפרופסורים הנכבדים עיינו בצילום, והאחד שאל את חברו בתדהמה להיכן הגידול נעלם. שניהם חיפשו היטב, ולבסוף קבעו כי הגידול פשוט נעלם, נ-ע-ל-ם! "בשורה טובה!" צהל הרב מובשוביץ. "מה פתאום?" הגיב ולאדיק. "האינך מבין? הם חוששים לבשר לי את הנורא מכל, אז הם החליטו לתת לי למות מתוך תחושה טובה. תגייד לי, שמעת בחיידך על גידול שנעלם, בלי טיפול, בלי ניתוח, סתם כך תפס רגליים וברח? טרם קרה כדבר הזה!" קבע גרודצקי וביקש מהרב מובשוביץ לפנות בהקדם לפרופסור רחמילביץ' ולפרופסור נתן, ולחקור אותם היטב עד שיגלה את האמת! הרב מובשוביץ נענה, אולם שני הפרופסורים, איש איש ב"חקירתו", אמרו כי אכן נדהמו, אבל זו המציאות - ללא כחל ושרק. הם גם הראו את הצילומים לרב מובשוביץ, והוכיחו – צילום על גבי שקף: "הנה, כאן היה הגידול בצילום הראשון, רואים אותו בבירור, גדול, עוצמתי, מחריד. והנה כאן" הצביעו על הצילום השני, "הגידול איננו, איננו. הוא אכן נעלם. אין לנו הסבר לכך, אבל זה בדיוק מה שקרה!". כשהרב מובשוביץ שב למר גרודצקי עם אותה התשובה ונתקל שוב בחוסר

אמון, הגיב לו בשאלה: "אמור לי, אולי הכאבים פסקו?" ואז השיבו ולאדיק: "אכן, הם פסקו לפני שבוע, אבל זה לא מדד אמיתי. לפעמים הכאבים פוסקים מעת לעת, והגידול עודו כאן!". "ואני דווקא חושב", המשיך הרב מובשביץ, "שהכאבים פסקו בדיוק ביום בו קיבלת את ברכת ה"הכטייפלה". וממילא, אין פלא בעיניי שאכן הגידול נעלם...". ואכן, יאמין או לא יאמין מר גרודצקי, עוד ועוד בדיקות נעשו, ובכולם – הגידול איננו. נעלם. הוא הוסיף והאריך ימים, הצליח במסחרו והתעשר עושר רב, זכה להשיא את ילדיו בבריאות איתנה, וכמובן – הוסיף לתמוך בישיבה! סיפור מפעים זה, שהופיע בגיליון 'קול ברמה', מחדד ומאיר: אכן כן, להחזקת התורה יש כוח סגולי נדיר, עוצמה שאי אפשר להעריך. הנה כי כן, יהודי בצרה כה גדולה, מחלה קשה מאיימת עליו, ובכל זאת – הוא ניצל ממנה וזכה באורך ימים ושנים, הצלחה במסחר והמשך החזקת התורה – בזכות החזקת התורה שהצילה את חייו. כן, החזקת תורה היא מניח טובה ומשתלמת, שאין לדעת לאן תוביל וכמה תרוויח. כי כל רגע שיהודי לומד תורה בזכותך, כל רגע של שלוה וצלילות הדעת שזכית להעניק לו, כל יום וכל שעה שהוא עמל בתורה – היא בזכותך וליוכותך, וזו זכות שאי אפשר לתאר, זכות שפותחת את שערי השפע, זכות שמעניקה לך ברכת שמים.

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, כי אחזקת התורה היא ה"ביזנס" הטוב בעולם, ככל שנתמוך בעמל התורה, ככל שנתמסר למענם, ככל שנתאמץ יותר עבורם – כך נבטיח לעצמנו אחוזים גבוהים וניכרים יותר של רווח אדיר בזכויות איכותיות נפלאות, ההופכות לברכת שמים צמודה ואיכותית...

אני תושב הרצליה, מנהל חברה מצליחה וסב לנכדים. הסיפור מתחיל לפני כחמש שנים כאשר החברה שבבעלותי, זו שאבי הקים, שהפכה את משפחתי לאמידה בכל קנה מידה ונחשבה למשגשגת ביותר, נקלעה לקשיים שאיימו על קיומה ולמען האמת גם על עתידה הכלכלי של משפחתי. המשמעות המיידית לזה היא גם מחיקת המעמד החברתי שלי. מעבר לבעיה ניהולית, היה סיבוך רציני עם שלטונות מס הכנסה ומע"מ שהפכו את הבעיה מכלכלית לפלילית וכך נכנסתי לשואה כלכלית שמובילה אותי למצב של חובות אדירים, לחסימת כל חשבונות הבנק, לעיקול כל הנכסים שהיו בבעלותי וכמה שזה נשמע הזוי, בתוך שנה הייתי מגיע למצב של קבצן שאוכל בבתי תמחוי. מעולם לא הכנו את עצמנו למצב כזה וחשפנו את עצמנו בצורה שעמדנו לפני מחיקת הכל ללא יכולת הגנה. גם ידעתי שמשמעות הדבר היא להוציא את אבי הישיש מהבית המוגן שנמצא בו לבית זקנים סיעודי של המדינה. רק המחשבה על זה שברה את ליבי וגרמה לי לאבד את הרצון לחיות. לא ישנתי בלילות, ובוקר אחד פשוט קמתי, לקחתי את התפילין שאותן הנחתי רק במסיבת בר המצווה שלי ונסעתי לבני ברק להתפלל שחרית לאלוקים. פשוט הגעתי למקום שידעתי שאין לי שום תקווה אחרת. מצבי הנפשי משך אותי למקום שבו אוכל לבקש. היה זה סוג של צעד אחרון שיש לי לעשות לפני שאני פושט יד ורגל. כשהגעתי לבני ברק ושאלתי עובר אורח היכן אפשר להתפלל בשעה כזו. השיב לי ב"איצקוביץ". הגעתי לשם, הנחתי תפילין והתחלתי להתפלל. לפתע החלו הדמעות לזלוג מעיני. בכיתי כמו שלא בכיתי מעולם. תוך כדי תפילה אני שם לב שלידי יושב יהודי כבן עשרים ושימונה וגם הוא בוכה בתפילות, אמרתי לעצמי, אולי אושיט לו עזרה, ואז הקדוש ברוך הוא יעזור גם לי. בסוף התפילה ניגשתי אליו ושאלתי אותו בעדינות, שאולי אוכל לעזור לו ובסופו של דבר נעתר האיש לספר את אשר על ליבו. מתברר שהוא נקלע למצב כספי קשה מאוד שלא באשמתו ושהוא חייב ארבעים ושש אלף ושימונה מאות שקל ואין לו מושג מאיפה להחזיר. הוא לומד בכולל יום שלם ואשתו עובדת. יש להם כסף בשביל לחיות ולגדל את ילדיהם אבל פרוטה לא יותר. הוא רץ ומגלגל הלוואות ממקום למקום ועל זה הוא מתפלל לקדוש ברוך הוא שישלח לו כסף להחזיר את החובות המעיקים עליו.

בתור אדם שחי בתקציב חודשי של ארבע מאות אלף שקל, ארבעים ושש אלף שקל היה סכום שלא מתייחסים אליו בכלל. ולכן בלי לחשוב הוצאתי פנקס שקים ומילאתי בו סכום של חמישים אלף שקלים ואמרתי לו: "תפדה של השק ותחזיר את החובות שלך. אבל יש לי שני תנאים: א. תרשום את המספר של המזכירה שלי, תתקשר אליה כדי להצהיר שקיבלת ממני, שלא אסתבך עם מס הכנסה יותר מכפי שאני מסובך כבר. ב. תתפלל עלי ללא הפסקה במשך חודש שחברה שלי תיחלץ מהמשבר שאליו נקלעה". להפתעתי הוא לא לקח ממני את השק אלא הסביר "אני לא רוצה לעבוד עליך, אבל אני לא מתפלל כל היום. אני לומד גמרא בכולל רוב היום ומתפלל שלוש תפילות. יש לי עוד כולל בערב, אולי אוכל לבטל אותו ובמקומו לומר תהילים עליך, כי אומנם הסכום שאתה מציע לי מציל אותי. אבל אני לא אשקר לך שאני מתפלל כל היום, אני לומד רוב היום". זה ריגש אותי והפעים אותי. ידעתי שהחמישים אלף האלה מצילים אותנו והוא כזה ישר ואמיתי, מסרב לקחת את ההמחאה ומצהיר לי שהוא לומד רוב היום ולא מתפלל. זה כבש אותי לגמרי והייתי מספיק חכם להבין שלימוד הגמרא הזה שווה כמו תפילה, ואולי אפילו יותר ולכן הסברתי לו "עוזב, תמשיך את הלימוד שלך כרגיל, אבל תקדיש אותו בשבילי, וחוץ מזה תחשוב בתפילה עלי". לבסוף "הסכים" לקחת את השק. לקחתי ממנו מספר טלפון, בשביל להודיע לו מתי החברה עומדת על הרגליים והוא משתחרר מההתחייבות שלו כלפי. באותו יום בצהריים אני מקבל שיחת טלפון מילד בן עשרים ושלוש. השיחה הזו הפכה את הקערה על פיה. שלוש שנים לפני כן בא אבא של הילד ואמר לי: "יש לי בן גאון שממציא משהו במחשבים, בוא תשקיע במאמץ שלו, יהיה לך שבע אחוז מהרווחים". שילמתי לו אז סכום של מליון וחצי שקל, ומאז לא שמעתי ממנו וגם לא יותר מדי התעניינתי בדבר. זה היה סוג של השקעה שצריך פשוט לשכוח ממנה והנה לפתע מודיע לי האב שהם קיבלו הצעה מחברה בארצות הברית בסכום של מאות מליוני דולרים ולכן מגיע לי שבע אחוז. הוא אמר לי "אתה רואה, כנראה שהיה כדאי לך להשקיע את המליון וחצי אז..." ואני חושב בלב, זה לא היה המליון וחצי מלפני שלוש שנים, זה היה החמישים אלף שנתתי הבוקר לאברך שלומד ומתפלל עלי. אחרי חודש בוצעה העסקה, וכך הסתדרתי עם מס הכנסה ומע"מ בלי כל בעיה והחברה שלנו נעמדה על הרגליים, המזומנים חזרו, משפחתי ניצלה ואני נשמתי לרווחה. חלפו מספר שנים, בני וכלתי אינם מצליחים להיפקד בילדים. כל הטיפולים שניסו לא עזרו. ערב אחד מגיע הבן שלי לביתי ומספר שהם חיים באושר אבל הרופאים ייאשו אותם שאין להם סיכוי לילד משלהם. וכעת הם חושבים לטוס לקטמנדו לאמץ ילד. היה קשה לנו לשמוע על כך, אך הבנו שכך סוף סוף יהיה להם ילד, וכעת אני אעזור להם במה שהם צריכים. רגע לפני שיצא מהבית, לפתע אמרתי לבני: "חכה רגע". וכך בפעם הראשונה סיפרתי למשפחתי את כל הסיפור מתחילתו כאשר הסכנה ריחפה על כולם ועד הישועה הגדולה. להפתעתי הם לא צחקו עלי, וכך יכולתי להמשיך ולהפנות את בני לבני ברק שם יוכל למצוא יהודי שלומד כל היום ולבקש ממנו שילמד ויתפלל עבורו. אולי זה יעזור. ומעניין שבני הסכים לרעיון המעניין ואמר: "אין שום בעיה. אני נותן זמן של חודש ואת הטיסה לקטמנדו אני לא מבטל". חלף חודש ועוד שבוע ואני מתקשר לבני בעניין הטיסה והוא עונה לי "אבא, אנחנו בדרך לבדיקות, ייתכן שלא נצטרך לנסוע...". ואכן, הוא סיפר שעשה בערך כמוני. הוא נסע לבני ברק וביקש מהאנשים להוביל אותו לכולל. הוא נכנס לכולל "חזון איש" וכולם היו שקועים שם בלימוד ואפילו לא הסתכלו עליו. הוא התבונן ונגעל על אדם כבן שלושים ששקוע בדבקות בלימודו. לאחר זמן מה ניגש אליו ושאל אם אפשר לדבר איתו על משהו אישי. "שאלתי אותו אם יש לו חובות שהיה שמח להיפטר מהם", הוא ענה לי "כן. יש לי משכנתא בגובה של אלפיים חמש מאות שקל לחודש, אבל חוץ מזה אני מסתדר". "ממה אתה מתפרנס" שאל בני והאיש השיב

ברק והפעם בשביל בתי מיכל. הבת המוצלחת ביותר שלי אישיות מקסימה. היא היתה כבר בת שלוש ושבע ועדיין לא נשואה, ואין שום דבר באופק. הפעם היה זה חרדי שהיה נראה לי טרוד. לשאלתי מה מציק לו, ענה שהוא צריך לבנות כי כל השכנים בבניין בוניס וחבל לו לא לבנות איתם ביחד מבחינת עלויות... רק שאין לו מושג מאיפה לשלם את זה וגם משכנתא הבנק לא מאשר לו, כי אשתו לא עובדת. עשינו חשבון שהוא זקוק לכמאתיים אלף שקל. נתתי לו מספר טלפון שיתקשר ונטפל בעניין, כמובן עם בקשה שיתפלל על הבת שלי. זה היה ביום ראשון בשבת התארחו אצלנו ידידים וראו את מיכל. הם אמרו שיש להם מישהו שמתאים לה. תקופה לאחר מכן הם נישאו, ובשבת האחרונה, נולד להם הבן הראשון. מבחינתי אין ספק מה עומד מאחרי שלושת הסיפורים הללו. אולי יהיו כאלה שיטילו ספק או שילגלגו אבל הייתי מציע להם בכל מצב את האופציה הזו גם יועיל וגם בטוח לא יזיק. אני מקווה שיבוא יום וגם אני אחזור בתשובה ובכל מקרה, תספרו סיפור זה אולי מישהו יעזר בו....!

"אשתי מורה ומרוויחה ארבעת אלפים שקל לחודש ואני מקבל מלגה של אלף שקל". בני שאל "וכמה ילדים יש לך?". "שבעה" הוא אמר, ואחר כך הוסיף "כן ירבו". "ואיך אתה מצליח להסתדר עם חמשת אלפים שקל לחודש?". "אלפיים חמש מאות", תיקן אותו האברך, "אילו היו לנו חמשת אלפים, היינו עשירים". בני אמר לו "ראה זאת כמסודר. בוא איתי לבנק ואני פורע לך את המשכנתא". האברך מסתכל עליו ואז בני הסביר לו "בוא איתי ותראה, אני משלם לך את המשכנתא, רק תתפלל עלי שיהיה לי כבר ילד...". "אני מאמין לך אמר האברך "אבל אם לא איכפת לך, אנחנו לומדים עד אחת... הבנק פתוח עד אחת וחצי אולי..." בני לא האמין שזה קורה לו, הוא חיכה עוד שעתים. בחיים שלו לא חשב שיגיע יום שמישהו יגרום לו לחכות לתת לו כסף, במקום לרדוף אחריו. הם פנו אחר כך לבנק ובני פרע עבורו את המשכנתא כולה. ותקופה קצרה לאחר מכן התברר שכנראה הטיפול הבא הצליח והנסיעה לקטמנדו כנראה מיותרת. ההתרגשות הייתה גדולה. הרגשתי שיש לי חלק בנס הזה, בכך שפתחתי את סגור ליבי וסיפרתי מה הציל אותי... שבע לאחר מכן נסעתי שוב לבני

אחים יקרים!

מסתבר, שחיבור עם התורה הוא בר השגה, קניין בה הוא אפשרי, קשר טוב וחזק איתה הוא בהישג יד וידע גדול בתורה שיעמוד לרשותנו בעולם הבא – הוא במחי עיסקת רכישה אחת. זו עיסקה שלא ניתן לסרב לה, עיסקה שכל מה שנאמר על כדאיותה – ימעט מערכה האמיתי. הבה נתפוס את ההזדמנות הזו בשתי ידיים, נשוש בכל עת בה מזדמן לנו לסייע להחזקת תורה ואף נאמץ לומדי תורה באורח קבע, נפעל ליצור עיסקת "יששכר וזבולון" ככל יכולתנו. כולנו יחד, אנשי מסחר הזקוקים לחיבור לתורה כאוויר לנשימה, יהודים מבוססים, אמידים, עשירים ועניים, ואף לומדי תורה בקביעות – שיכולים לפתע לזכות בעוד עושר תורני מופלג בשותפות טובה אחת – הן אף אחד לא יכול לוותר על הזדמנות כזו, כולנו ניקח חלק בהחזקת התורה! בחרו לכם את לומד התורה שלכם, את המסגרת התורנית הקרובה לליבכם, את מי שיזכה להיות השותף שלכם. גם עמלי תורה זכאים לשדרג את מעמדם, ידיעותיהם וחלקם בתורה, ועל אחת כמה אלה העוסקים לפרנסתם. הבה ניקח את המסר הזה לתשומת ליבנו, החזקת התורה היא פוליסת הביטוח הטובה בעולם, היא המעניקה ברכה ואושר אמיתיים מידינו של בורא עולם. ככל שנחזק את עמודי התורה, ככל שנתמוך בלומדי התורה, ככל שנתאמץ למען עמלי התורה – כך נובטח לברכת שמים אף למעלה מדרך הטבע, שתעמוד לצידנו ותעניק לנו חיי אושר ושמחה בזה ובבא, אמן.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לרפואת אסתר בת תמר סוניה ולרפואת ראשל שמואל בן בתי
לרפואת עליזה בת מסעודה ולרפואת רונית בת שושנה,
לרפואת שפרה בת ציפורה, לרפואת הילד יעקב בן רבקה חיה
ולרפואת אבישי יוסף בן שרה לרפו"ש בתוך שאר חולי ישראל

פרשת תרומה

הנהגת תלמיד חכם

ועשו ארון עצי שיטים אמתיים וחצי אורכו וכו' מובא במסכת יומא דף עב: אמר רבי יוחנן שלשה זרי זהב הן במשכן: זר זהב של מזבח הקטורת, זר זהב של ארון הקודש וזר זהב של שלחן. זר של מזבח זכה אהרן ונטלו וזהו כתר כהונה, זר של שלחן זכה דוד ונטלו וזהו כתר מלכות, זר של ארון הקודש שמשמל את כתר התורה עדיין מונח הוא כל הרוצה ליקח יבא ויקח שמא תאמר פחות הוא זר של תורה תלמוד לומר: "בני מלכים ימלכו" שהתורה היא הנותנת מלכות.

רבי יוחנן הקשה כתוב "ועשית לך ארון" עץ ביחיד וכתוב בפסוק אחר "ועשו ארון עצי שטים" ברבים מכאן לתלמיד חכם שבני עירו מצווין לעשות לו מלאכתו, מכאן רואים שהתורה מצווה לעזור לתלמידי חכמים כדי שילמדו בלי הפרעות ודאגות] מבית ומחוץ ותצפנו בזהב את ארון הקודש אמר רבא שזה מסמל שכל תלמיד חכם שאין תוכו כברו אינו תלמיד חכם

רואים מדברי רבי יוחנן שכל כלי במקדש מסמל כתר: השולחן מסמל את כתר המלוכה והעושר כמו שכתוב הרוצה להעשיר יצפן שהשולחן נמצא בצפון ההיכל, הרוצה להחכים ידרים שהמנורה בדרום מסמלת את החכמה, מזבח הקטורת מסמל את כתר הכהונה, וארון מסמל את כתר התורה והתלמיד חכם, שהוא גופו תורה כמו שאומרת הגמרא במסכת מכות הבבליים טיפשים שעומדים בפני ספר תורה ואין עומדים בפני תלמידי חכם

הארון כל מידותיו חצויות אמתיים וחצי אורכו אמה וחצי אורכו אמה וחצי קומתו כל מידותיו של הארון הם חצאים זה מסמל שתלמיד חכם צריך ענוה יתרה כמו הארון שמידותיו חצויות כך התלמיד חכם צריך להרגיש שעדיין הוא לא עשה אפילו חצי ממה שהוא צריך להגיע וכן כיכול להרגיש כלי חצוי שעדין צריך לו הרבה להגיע לשלמות.

ארון הקודש היה עשוי שלשה ארונות ארון בתוך ארון, ארון האמצעי הפנימי מעץ ואילו הארון הראשון הכולל כלפי חוץ והארון השלישי היו מזהב יוצא שהארון האמצעי מעץ מחופה משני צדדיו בארונות זהב וזה מסמל את התלמיד חכם שאע"פ שכלפי חוץ (ארונות הזהב) צריך להתנהג בצורה מכובדת ולשמור על כבודו

וכפי שהגמרא אומרת שכל תלמיד חכם שיש רבב שומן על בגדו חייב מיתה שמבזה את התורה שהרי הוא מסמל את התורה שנאמר: "כל משנאי אהבו מוות" אל תקרא משנאי אלא משנאי חכמים איתם התורה חס ושלום ולכן צריך ללכת בלבוש מכובד ולהתנהג בצורה מכובדת שמכבדת את התורה.

כמובא במסכת יומא דף כב: אמר רב יהודה אמר רב מפני מה נעשו שאלו מפני שמוחל על כבודו שנאמר ובי בליעל למרוג מה יושענו זה ויבחר ולא הביאו לו מנחה ויהי כמחריש דהיינו שאלו שתק ולא מחה על כבודו ונענש על כך שנחש העמוני חנה על יבש גלעד ונלחם עם ישראל ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק כל ת"ח שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו תלמיד חכם

שואלת הגמרא הרי כתוב בראשון ולא תיטור ?עונה הגמרא שאיסור זה נאמר בממון שאם חברו לא השאיל לו למרות זאת הוא חייב להשאיל לו אבל צער הגוף שפגעו בו מותר לנקום ולנטור **שואלת הגמרא** ועל צער הגוף לא צריך למחול

והרי כתוב בברייתא הנעלבין ואינן עולבין שומעין חרפתן ואינן משיבין עושיין מאהבה ושמוחין ביסורין עליהן הכתוב אומר "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו"

מתרצת הגמרא ששומר את הטינה בליבו כיון שכבודו הוא כבוד התורה ואם ביזו אותו, ביזו את כבוד התורה ולכן שומר טינה בליבו **ואומר שם רש"י** שהכוונה שאם משהו אחר ינקום על כבודו ישתוק, **שואלת הגמרא** והרי אמר רבא כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו **מתרצת הגמ'** שאם מפייסים אותו מתפייס מגמרות אלו רואים שתלמיד חכם צריך לשמור על כבודו, כבוד התורה כלפי חוץ אבל בליבו פנימה כולו ענווה וזה מסמל הארון שהארון הפנימי מעץ ושני הארונות שעודפים את העץ מזהב לומר כלפי חוץ תשמור על כבודך שהוא כבוד התורה כזהב אבל פנימה יהיה כעץ בענווה ושפלות

כפי שמסופר על רבי עקיבא איגר שכשדבר נגע לעצמו מחל וכשהיה הדבר נוגע לביזיון כבוד התורה הקפיד מאד, לדפוס

סלביטא נתנו הרבנים אישור לעשר שנים שרק הם ידפסו את הש"ס כדי לא יפסידו לאחר חמש שנים הם מכרו את כל הסטים ונשארו כמה סטים רבי עקיבא איגר פסק שכל המטרה שאסור להדפיס לעשר שנים הם כדי שהדפוס לא יפסיד אם כן כיון שמכרו את הכל והכרכים הבודדים שנשארו מוכנים בעליהדפוס השניים לקנותם, לכן מותר לבית דפוס השני להדפיס את הש"ס דפוס סלביטא אמרו שהוא פסק כך כיון שהוא זקן ובנו השפיע עליו לפסוק לא לפי האמת,

שמעו זאת רבי עקיבא איגר פתח את ההיכל ואמר רבונו של עולם אפילו אם על כבודי אני מוחל על כבוד התורה ובזיונה לא תמחול למחרת מצאו עובד גוי שהתאבד תלוי בבית דפוס סלביטא והאשימו הגוים את בעלי הדפוס שהם הרגו אותו ונגזר עליהם לעבור בשורה של חיילים כשידיהם קשורות ומצליפים בהם ואם לאחר מכן ישרדו ילכו לסביר ל-15 שנה במהלך ההצלפה נפל לאחד מהם הכיפה והוא לא המשיך עד שאחד החיילים שם לו את הכיפה וידעו שכל זה נגרם להם משום שפגעו בכבוד התורה וקיבלו את הדין.

המתנהג כך שליבו פנימה ענווה ורק כלפי חוץ שומר על כבודה של תורה זוכה לכתרה של תורה וזה מסמל הזר זהב שמעל לארון הקודש

הגמרא אומרת במסכת עירובים דף יג: שבית הלל הלכה כמותם כיון שהם עלובים ונוחים ולא עוד אלא שמקדימים דברי בית שמאי לבית הלל ולכן זכו שלכה כמותם

שמעתי ממרן הרב עובדיה זצ"ל שהבית יוסף שואל מה אכפת לי שעלובים ונוחים הרי ההלכה היא לפי האמת ולא בגלל שבית הלל ענוותנים **ומתוך הבית יוסף** שמתוך שהם עלובים ונוחים בשמים מזכים אותם לכוון לאמיתיה של תורה ולכן הלכה כמותם וכן אומרת הגמרא במסכת יומא דף כו: שאם הנך רואה תלמיד חכם שמורה הוראת בישראל או שהוא משבט לוי או משבט יששכר **שואל המהרש"א** מדוע זכה דוד המלך שה' עימו שהלכה כמותו בכל מקום הרי דוד המלך משבט יהודה **מתוך המהרש"א** שאם יש לו ענווה זוכה לכתרה של תורה וזה מסמל הארון שאם בליבו פנימה הוא כעץ ענוותן זוכה לכתרה של תורה והתורה מכבדת ומרוממת אותו

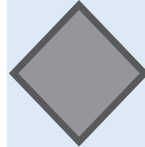
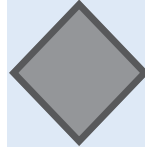
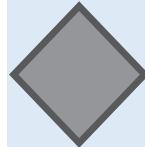
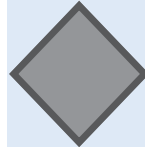
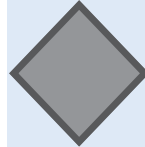
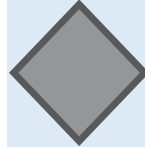
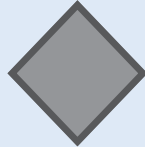
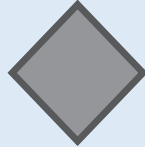
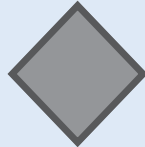
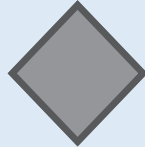
כפי שמסופר במסכת ברכות דף מח. ינאי המלך והמלכה עשו סעודה ביחד וכיון שינאי המלך הרג את כל חכמי ישראל לא היה תלמיד חכם שיברך להם ברכת הזימון אמר לאשתו המלכה מי יביא לנו עכשיו תלמיד חכם שיברך לנו אמרה לו תשבע לי שאם אני יביא לך תלמיד חכם שלא תצער אותו נשבע לה הביאה לו את אחיה שמעון בן שטח הושיב המלך ינאי את שמעון בן שטח בין המלך והמלכה אמר לו המלך תראה כמה כבוד אני עושה לך אמר לו שמעון בן שטח **לא אתה עושה לי כבוד אלא התורה שבגופי היא מכבדת אותי שנאמר "סלסלה ותרוממך תכבדך כי תחבקנה" שאם אדם מסלסל ומפלפל ועוסק בתורה התורה תדאג שיכבדו אותו** אמר ינאי לאשתו את רואה שהוא לא מקבל מרות (ועיין בראשית רבה פרשה צא' פסקה ג') וכן עיין ירושלמי ברכות נד/א שמביאים את הסיפור בשוני (מנט)

וכן התורה מעלה חן על לומדיה כפי שמובא במסכת כתובות דף עז: רבי יהושע בן לוי נדבק עם אנשים שיש להם חולי מדבק ומסוכן ועוסק איתם בתורה ולא היה חושש מהחולים היכולים להדביק אותו אמר רבי יהושע בן לוי כתוב על התורה "אילת אהבים ויעלת חן" אם התורה מעלה חן מעלה על לומדיה כל שכן שמגנה עליו מהדבקות

הארון היה בקודש הקודשים שהוא הכלי המקודש ביותר **שמסמל את התלמיד חכם, התלמיד חכם הוא המגן על העיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה ובזכותו עם ישראל ניצלים מכל פורענות**

ופעם התבטא החזו"א ואמר שכל זמן שהגר"ש שקאפ והגר"ב ליבוביץ היו בחיים, לא יכלו הנאצים ימ"ש לכבוש את ליטא, כי עמלם בתורה עד נשימתם האחרונה, הגנה על ליטא רק לאחר שנפטרו נפלה ליטא בידי הארורים. ("מעשה איש", עמ' קע"א).

השיעור של הרב מציל את כל השכונה מהפגזים **מסופר** (שכרן של מצוות) בשכונת "זכרון משה" בירושלים, היה תלמיד ותיק בדף היומי, ורבי ישראל לוריא ז"ל שמו. הסיפור דלהלן התרחש בימי מלחמת האחרונה, הגנה על ליטא לישוב היהודי בתוך ישראל, כאשר פגזים נפלו בכל פינה, וכמעט שאפשר היה להלך ברחובות ירושלים. כשבאו בניו של מרן הרב מברייסק לנחם את משפחת הרב לוריא בפטירתו, סיפרו, שאביהם אמר בעיצומן של ההפגזות, ש"כל עוד ר"י ישראל לוריא אומר שיעור בדף היומי, אפשר ללכת ברחובות ללא פחד מפגיעת הפגזים. הלימוד הזה "יצייל את כל השכונה" מכל פגע!!!

ה' שומר על עמו ישראל על ידי החלום שחלם המלך

בזמן ההמלך אלפונסו המושל על ספרד שהיתה מרכז העולם הנוצרי כמרים רשעים ביקשו לקדש מלחמה ביהודים העקשנים, אשר הוכיחו בנהרות של דם כי אמונתם חזקה ואין הם מוכנים להחליפה בעד שום הון שבעולם. בעת ההיא, המלך אלפונסו מושל על ספרד אך בניגוד לקודמיו, הוא היה טוב ליהודים. יום אחד שלח המלך נסער וזועף מתוך חלום בלהות. הוא ביקש ממשורריו להזעיק בדחיפות את סגל היועצים, את המשנה למלך דון פידרו ואת טומאש, החכם מכל אדם בארמונו.

בתוך זמן קצר ישבו כולם סביב למיטתו של המלך אלפונסו. המלך התחיל לספר להם חלום שחלם וחזר על עצמו כמה פעמים בלילה:

"בחלומי הריני רועה צאן על עדר בן מאות כבשים לבנים ויפים. אני מטפל בהם בחמלה וברחמים, לוקח אותם אל מרעה משובח, משקה אותם מים זכים מהבאר ושומר עליהם בשבע עיניים. לפתע עדת זאבים התקרבה במהירות לאזור המרעה. פניהם היו רעות, פיותיהם הפעורים חשפו ניבים מפחידים ועיני הזאבים היו מרשעות, חורשות רע.

אך הזאבים לא פנו אל הצאן. הם ניגשו אלי, הרועה, ואמרו בתקיפות: "אדוני הרועה, הכבשים הללו שאתה משגיח עליהן, רעות וחצופות. הן פשעו ועשו מעשה חמור מאוד. אם אתה הרועה תעניש אותן כהוגן - מוטב, אך אם לא - אנו נעניש אותן ונטרוף את כולן".

לא ידעתי איזו עבירה עשו הכבשים שלי, אך מתוך פחד השבתי לזאבים: "לדברכם, אני אעניש את הצאן ואהרוג את כולם". הזאבים האמינו להבטחתי והלכו משם, אך אז התחלתי לחשוב: "מה אעשה עתה? איך אוכל להשמיד את הצאן אשר עלי לשומרו?! אך אם אמרה את פי הזאבים, ולא אקיים את הבטחתי, מה יהיה אתי?" תוך כדי התלבטות, הגיע לפתע גור אריות שוחר צדק ונהם בקול דברי שבח על הצאן, שלא יתכן שעשו רע, וגינה את הזאבים הרעים. דבריו היו כה נכונים וצודקים, עד שאני האמנתי לו. כבר לא תפדתי מהזאבים הרעים ולצאן היתה הרווחה. לאחר ימים אחדים הגיחו לפתע הזאבים הרעים, נטלו כמה טלאים מן העדר, ונעלמו משם עם טרפם האומלל בפייהם".

המלך הסביר שהבין שמשוהו רע עומד לקרות ולכן זימן את היועצים החכמים, וביקש מכולם להציע פתרונות לחלום כדי שיוכל לקדם את פני הרעה. היועצים ניסו להפעיל את גלגלי המוח החלודים במציאת פתרון הולם, אך מכיוון שלא עברו 'קורס על בסיסי' בפתרון חלומות, הם השיבו למלך במבוכה: "אדונינו המלך, ירום הודו, דבר גדול דרשת מאתנו. אין כיום מי שבקי בחכמת פתרון החלומות. אין לנו ברירה אלא להמתין ולראות כיצד ייפול דבר".

המלך חרד מפני הבאות ואמר בכעס: "מה בצע לי ביועצים וחכמים מדופלמים, אם אין לי תועלת מהם ביום פקודה... איך אוכל לאכול או לישון אם איני יודע מה פתרון החלום?!" המלך יצא עם טומאש, ראש החכמים, אל הגן המקיף את הארמון, כדי להרגיע מעט את נפשו בטויל. תוך כדי הטויל בן ניגש אחד משומרי הארמון אל המלך בקידה והודיעו כי רבי אברהם בנבנישתי היהודי מבקש לראות את המלך בדחיפות. המלך בהתחלה רצה לדחות אותו, אך לפתע התעשת ואמר: "איך לא עלה על דעתנו לשאול את היהודים: הרי הם חכמים ואין כמותם בפתרון חלומות... יבוא אברהם היהודי".

רבי אברהם בנבנישתי היה היהודי המקורב ביותר אל המלך, והגיע עתה כדי לדבר על לב המלך ולהתחנן על עמו בעקבות צרה חדשה שהתרגשה עליהם. המלך קיבל את רבי אברהם בחביבות ואמר לו: "שלום עליך רבי אברהם. חלמתי חלום ופותר אין אותו. אני אתאר לפניך את סיפור החלום, ואתה ברוחך הגדולה ובסייעתא דשמיא תפתור אותו אל נכון".

רבי אברהם רצה לטוב בנימוס, אך המלך לא נתן לו את האפשרות להשחיל אפילו מילה אחת ופתח מיד בסיפור החלום שמטריד אותו בלי להחסיר אפילו פרט אחד. המלך ציפה לפתרון והזהיר את רבי אברהם שאם לא יאמר לו פתרון מניח את הדעת - ענוש ייענש. רבי אברהם בנבנישתי הגיע למלך בגלל עניין של פיקוח נפש הרובץ על כל יהודי הממלכה, ועכשיו המלך לא מוכן לשמוע כלום חוץ מפתרון חלומו...

קודם לכן נערכה התלוכה של אנשי הדת הנוצרית. התהלוכה עברה לאיטה וההמונים הנבערים הריעו בשמחה. התהלוכה עברה גם ברחוב היהודים, אבל שם נעצרה בהפתעה. עיני הכמרים כולם הופנו אל אחד החלונות שנסגר במהירות. אבן נשלחה משם ופגעה בפסל מפואר שהיה ביד הבישוף הראשי. מישוהו ביקש לפגוע בפסל.

התהלוכה נעצרה, והכמרים ביקשו מי הוא היהודי שביקש לחלל את היקודשי ולפגוע בהמממד. היה ברור להם שזה יהודי ארור, וביקשו לדעת מיהו זה ואיזה הוא, כדי למצות אותו את הדין. משליך האבן היה מתוחכם. המוני הנוצרים הגיחו מכל עבר בכדי ללכודו ולעשות בו שפטים, אך הוא נעלם. ראשי הנוצרים הסיתו את ההמונים הנבערים לנקום ביהודים, אך התאפקו מלערוך פוגרומים לפני שייגשו אל המלך וביקשו ממנו רשות לערוך פרעות יהודי המדינה אשר נציג מטעמם 'חילל' את הפסל.

היהודים המפוחדים שלחו את רבי אברהם בנבנישתי אל המלך כדי לדבר אל לבו לפני בואה של משלחת המקטרגים הנוצריים. רבי אברהם הספיק להגיע אל המלך לפני שהגיעה משלחת הכמרים, ורצה להשתדל ולהתחנן על אחיו היהודים, אך המלך החל לספר לו את החלום ודרש ממנו פתרון.

רבי אברהם קישר בחכמתו את דבר החלום עם העניין שלשמו הגיע אל המלך, ולחש לו סיפור דברים מה עתיד להתרחש בממלכה עפ"י החלום... המלך הקשיב בעניין ולבסוף אמר: "הדברים אכן נשמעים ומתקבלים על הדעת, אך עד לך - אם פתרון החלום יתקיים - כבד אכבדך מאוד, אולם אם לא, ענוש תיענש על פגיעה בממלכותי". שעה קלה לאחר מכן הופיעו אצל המלך נכבדי הכמרים אשר תיארו בזעם את חוצפתם של יהודי המדינה: "במקום שאמרו תודה על טוב לבם של הנוצרים אשר נותנים להם לדור בשקט, מעזים הם פנים בכל היקר לנו. עליך להעניש את היהודים הארורים בכל חומרת הדין ואם לא - נעניש אותם בעצמנו!" "יפה", לחש המלך באוזני טומאש, "חלקו הראשון של פתרון החלום שהציע הרב מתקיים - אני הרועה, היהודים הם העניי ומשלחת הכמרים הם הנוצרים הנחמדים שביקשו לחלל את היקודשי".

לאמת". המלך שאל את הכמרים הנכבדים: "האם אתם בטוחים במאת האחוזים שהיהודים זרקו אבן על הפסל?!" "בטוחים, ויש עדים לדבר", ענו הכמרים. חרה להם על המלך על שאינו קנאי מספיק על חילול הקודש ומתעכב בבירורים במקום לתת אישור לפוגרום ולגרש את כל היהודים מארצו. המלך התלבט וביקש מהם להמתין לתשובה בחדר ההמתנה המלכותי. באותו רגע נכנס לחדר המלך בנו הנסיך. המלך וטומאש הביטו בו המומים. הנסיך הצעיר שמעולם לא התערב בענייני המלוכה, ביקש הפעם מהאב הסברים אודות סיעת הכמרים הממתניה בחוץ במתח רב.

המלך אמר לנסיך את טענת הכמרים, ולמשמע הדבריה נזעק ואמר: "וכי יש במחשבתך להשיב להם בחיוב?!" היהודים הם נתינים נאמנים וישרי דרך... מדוע אמרת לכמרים להמתין, במקום לשלוח אותם לכל הרוחות?! הרי ברור שהם שונאים את היהודים שנאת חנים וחורשים עליהם רע, אין להם הוכחה ברורה שיהודי זרק את האבן, וגם אם כן, האם בגלל יהודי אחד תעניש את כולם? לא יקום ולא יעדה! הרי אתה מלך של חסד יושר ואמת, וכי לא מספיק מה שסיפקו ליהודים על עתה?!"

המלך וטומאש הקשיבו לדברי הנסיך וחיוך השתפך על פניהם. הנה מתקיים המשך הפתרון שהציע החכם היהודי - גור האריות שבא להציל את הכבשים בטענות של צדק ואמת הוא הנסיך, בן המלך.

הנסיך ביקש מאביו סיעה של שוטרים וחקוקים, והוא עצמו ינהל חקירה מי הוא זה שזרק את האבן, ורק הוא ייענש. המלך הסכים והשיב לחבורת הכמרים שברצונו לבדוק את הדברים ולהעניש רק את החוטאים, והכמרים יצאו מהארמון מאוכזבים. הנסיך פתח בחקירה ועד מהרה התברר שאחד מהכמרים שכנע ילד נוצרי להכנס לאחד מבתי היהודים ולהשליך משם אבן על הפסל. הוא שילם לו פרוטה שחוקה והבטיח לו עולם הזה ועולם הבא וכל נחצ סלע, וברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, עבור המלאכה הקלה. המלך שמח במסקנת החקירה ופרסם את הדברים בציבור, תוך כדי שהוא מזהיר את העם לבל יפגעו בנתיניו היהודים אשר הוכח שהם חפים מפשע. לחבורת הכמרים הייתה מבוכה וביזיון והם כעסו וקצפו.

כאשר הרב פתר למלך את החלום, רצה המלך לדעת גם מה פתרון סופו של החלום בו הזאבים חוזרים ולוקחים כמה כבשים בפייהם, אך הרב התחמק מלהסביר את פשר הדבר. כשבאו היהודים להודות למלך על שעשה עמם צדק ולא נתן להמונים לערוך בהם פרעות, הם סיפרו לו שלא יצאו נקיים לגמרי מהעלילה המרושעת. קבוצת חמומי מח שהסיתו אותם הכמרים, לא ציינו להוראת המלך ופגעו קשות בארבעה יהודים תמימים שהלכו לתומם. "אכן נודע פתרון החלום בשלמותו", התרגש המלך, "סיעת הזאבים לא ייתרה, ונטלה ארבעה כבשים מן העדר".

אחר הדברים האלה גידל המלך אלפונסו את רבי אברהם בנבנישתי, החכם היהודי, ושם אותו מעל כל השרים. ליהודים היתה רווחה בזכותו במשך שנים רבות.

שמרתי על קדושת י ועל קדושת עיני, וממילא אין לי מה לפחד מהאריות"

מעשה ברבי אברהם גלאנטי זצ"ל הראשון שגשש לטורקיה כדי להתרים את יהודי האזור לטובת עניי ארץ ישראל הרעבים. הרב הפליג לשם בספינה, אך כאשר הגיעו לנמל, היתה בהלה נוראה בקרב תושבי העיר - שני אריות השייכים למלך (כדי לבצע גזר דין מוות למורדים בממלכות) ברחו מכלובם והחלו לשוטט בעיר כדי לחפש טרף. כל התושבים עלו על הגגות וחיפשו מחסה. שוטרי הנמל הזהירו את כולם שלא ירדו מהספינה, אבל רבי אברהם גלאנטי ניגש רב חובל וביקש ממנו שיוירד אותו ליבשה, והוא כבר יידע מה לעשות. רב החובל הביט ברב הצדיק וראה מולו אדם בעל הדרת פנים, כולו קדושה וטהרה. הוא הוריד אותו בזהירות עם סירה קטנה והרב התקדם לחוף. כאשר ראוהו השוטרים, הם ניסו למנוע ממנו להגיע ליבשה, אך הרב אמר להם: "זהה בסדר, אל תדאגו לי! הוא לי בבקשה היכן נמצאים האריות?". השוטרים האריות, והוא הלך אליהם יכול למצוא 'בשר חי', צורח, בדיוק כמו שהוא אוהב. הרב ניגש לאריה וקרא לו. כאשר ראה האריה את הרב הדומה למלאך, מיד הוריד את ראשו מתוך כניעה לרב. הרב תפסו באוזנו והלך עמו לכיוון האריה השני. האריה השני ניסה לטפס על עץ כדי לתפוס ילד מבוהל... הרב קרא לו, והאריה בא והשתחוה לרב. הרב תפס את שני האריות באוזניהם והולך ואתם לכיוון הארמון, מול עיני כל אנשי העיר שצפו במתרחש מהגגות ומחלונות ביתם, המומים ולא מאמינים למראה עיניהם.

הרב הגיע לארמון המלך עם האריות, הוא ראה את המלך עומד במרפסת ושאל אותו: "היכן הכלוב של האריות?!" המלך ההמום הצביע ביד רועדת על הכלוב, והרב הכניס את האריות הנחמדים לכלוב הברזל, תוך כדי שהוא מבקש שיאכילו אותם, כי זה ממש צער בעלי חיים להרעיק ככה אריות מסכנים... והכל בא על מקומו בשלום.

המלך קרא אליו את הרב ושאל אותו מיהו, ואיך הצליח לעשות את הפלא הזה? אמר לו הרב: "אני יהודי מירושלים. כל ימי חיי נזהרתי שלא לפגום בברית ולא לחטוא בעיני, שמרתי על קדושת וממילא אין לי ממה לפחד". המלך שאלו לאיזו מטרה הוא הגיע לכאן, והרב הסביר למלך שהוא בא כדי לאסוף כספים לעניי ארץ ישראל, הוא תיאר את הרעב הנורא, העוני והמחסור אשר שוררים בארץ, והמלך נתן לו מאוצרו סכום גדול מאוד, הרבה יותר ממה שחשב הרב לאסוף. כבר באותו יום יצא משם רבי אברהם בספינה של המלך כנכבד גדול.

זכות שמירת העיניים ניצל האוטובוס ממטען חבלה

ומסופר: על איזה בחור ישיבה שחזר מהישיבה הבית לשבת חופשה ועלה לאוטובוס, אך כיוון שראה שבתחילת האוטובוס ישבו נשים לא כל כך צנועות הלך לשבת בסוף האוטובוס וירדם. ופתאום בא אליו איזה זקן בחלום והוא אמר אליו קום מהר בן אדם מה לך נרדם מתחתוך יש פצצה, והנה קם הבחור המחלום והנה הוא רואה ליד רגליו תיק משונה מאוד, וילך כל הנגה וייספר לו זאת ומיד פינו את האוטובוס וקראו לחבלן משטרה והכל בא על מקומו בשלום ואותו בחור ישיבה נסע לבבא סאלי זיע"א לספר לו זאת ואיך שנכנס לבבא סאלי מיד אמר לו הבבא סאלי אשריך בזכות ישיבתך הישיבה שלל האוטובוס ילך

[א] מה שתיקנו הז"ל קדישים בשחרית, עניינם הוא כך, דהתפלה היא לצורך תיקון ועילוי עולמות אבי"ע, [אצילות בריאה יצירה עשה] והוא כי מן התחלת התפלה עד ברוך שאמר הוא בעולם העשיה, ומשם עד יוצר אור בעולם היצירה, ומשם עד תפילת י"ח בעולם הבריאה, ותפילת י"ח היא באצילות, ואח"כ יורדים מעילא לתתא, לפי שבמי החול אין בנו כח להעמיד בעילוי הנעשה להם אלא רק לפי שעה ושבך חוזרים למקומו, והנה מן אשרי עד תפלה לדוד בבריאה, ומשם עד אין קדוש כה' ביצירה, ומשם עד עלינו לשבח בעשיה. ולכן תקנו קדיש בין כל עולם ועולם, דע"י הקדיש המתוקן ע"פ הסוד במספר התיבות והאותיות שבו תהיה שלמות עליית העולמות למעלה ממדרגתם, ולזה באו כל תיבותיו וכן החמשה אמנים הראשונים שבו כמספר ידוע ומכוון לצורך עליית העולמות, ולכך נתקן הקדיש בלשון תרגום כדי שלא יעלו הקליפות גם כן בעליית העולמות להתאחו בהם ולינק שפע מהם לעת עתה, והוא כי הם מכירים ומבינים לשון התרגום וכאשר שומעין השבח הגדול והנורא והקדוש הזה של הקדיש הם נכנעים ואין עולים, וגם עוד על ידי כוונתנו בקדיש יסתלק הניצוץ של הקדושה שהוא החיות שבתוך הקליפות ויעלה למעלה ויתחבר עם הקדושה, ובה יהיה הקנעה גדולה מאד להשלימות ויתפרדו כל פועלי און, ולכן אמרו **בוזה"ק על הקדיש דאיהו מתבר ששלליות דפרולא:**

[ב] מן יהא שמייה רבא מברך עד בעלמא צריך להיות כ"ח תיבות על פי הסוד ולכן יאמר מן כל ברכתא ולא מכל ברכתא:

[ג] מצות עניית הקדיש יהא שמייה רבא הוא שישמע העונה תחילת הקדיש שהוא ב' תיבות יתגדל ויתקדש, כי יש"ר מברך הוא עליונה היתגדל, לכך כתיבה לשון כי שמו של הציבור לבס שומע כל הקדיש מן תיבת יתגדל כדי לכוון על מה הם עונין, מיהו מייד שנכנס לבית הכנסת, או, שסיים תפילת ידי חובה ומצא הציבור עונין קדיש יענה עמהם, ובאמירת אמן דקודם יהא שמייה רבה שלא שמע את הקדיש מהתחלה יש אמרים שיתחיל לענות מן יש"ר מברך ולא יאמר אמן דחשיב אמן יתומה, ויש אמרים שיוכל לענות אמן גם כן ולא היו אמן יתומה ולהלכה דעבד דעבד ומאן דעבד כמר עבד, וראוי שיענו אמן **(ה"ע-ראוי לא לענות אמן)**

[ד]אם התחיל לומר קדיש בעשרה ויצאו מקצם גומרין את הקדיש, ודווקא שנשתירו רובו, ואותם שיצאו עליהם נאמר ועוזבי ה' יכלו, ואם נשארו עשרה לית לן בה אם יצאו, ואם היו עשרה בקרבנות ויצאו מהם לא יוכל לומר קדיש אם אין עשרה, וכן הוא הדין אם יש עשרה בפסוקי דזמרה ויצאו מהם קודם שיתחיל הקדיש לא יאמר קדיש בפחות מעשרה, וכן הוא הדין אם היו עשרה באמירת אשרי דקודם מנחה ויצאו מקצתן קודם שהתחיל הקדיש לא יאמר בפחות מעשרה:

[ה] אם הם עשרה בצמצום ואחד או אפילו ארבעה מהם מתפללים תפלת ידי חובה אף על פי כן יאמרו קדיש כל שנשארו רוב שעונין קדיש, משאם כן בחזרה תפילה, מיהו אחד מהעשרה ישן אין מצטרף ולכן יעירו אותן: **(ה"ע-ע"ע משה להעירו מצטרף)**

[ו]חרש המדבר ואינו שומע, או שומע ואינו מדבר מצטרפים לכל דבר שבקדושה אף על פי שאין עונין, ואפילו הם ארבעה מתוך עשרה, חוץ מן החזרה של תפלת ידי חובה דבעינן תשעה שומעין לחזרת שליח ציבור ועונין אמן **(ה"ע- מצטרף גם לחזרה)**, אבל מי שאינו שומע ולא מדבר הרי הוא כשוטה וקטן דאינו מצטרף, **(ה"ע-היום שלומדים בבית ספר לחישוב ומדברים קצת, מצטרפים לקדיש, קדושה, ברכו אבל בחזרת תפילה ראוי לנהוג שאם אין מנין בלעדיו, לא יאמר השליח ציבור חזרת התפלה, אלא יאמר תפלת שמונה עשרה בקול רם פעם אחת בלבד עם הציבור, עם הקדושה, ולספר תורה אין מצטרפים)** וכן מנודה ואונן אין מצטרפים לכל דבר שבקדושה, אבל עבריין שערב על גזרת ציבור שגזרו בחרם מאחר שלא נידוהו בפירוש מצטרף, והשיכור אם אינו יכול לדבר בפני המלך אינו מצטרף: **(ה"ע- שיכור מצטרף ורק אם שיכור כמו לוט לא מצטרף)**

[ז] צריך שיהיו כל העשרה כולל השליח ציבור במקום אחד, ואם מקצתם בחדר זה ובמקצתם בחדר זה אינם מצטרפים אף על פי שפתח פתוח ביניהם, בימה שבבית הכנסת שעומד עליה השליח ציבור אף על פי שהיא גבוהה עשרה טפחים ורחבה דרבה ויש לה מציצות גבוהים עשרה, השליח ציבור מצטרף עמהם, כיון דעשויה לצורך בית הכנסת היא. אם יש עשרה במקום אחד שאומרים קדיש או קדושה כל השומע קולם ואפילו יש בינו לבינם כמה בתים יענה עמהם קדיש, ורק שלא יהיה מפסיק בינו לבינם או עכו"ם, והא דאמרנו דיטנוף או עכו"ם מפסיק אינו עונה היינו אם זה עומד בבית אשר שדניו הוא שמינו מצטרף עמהם, אבל עם עומד במקום אחד אפילו הוא באותו מקום עכו"ם אחר עומד שם הרי זה עונה עם הציבור קדיש וקדושה וכל דבר שבקדושה, אם נכנס העכו"ם בתוך בית הכנסת יענו קדיש וקדושה גם העומדים אחרי העכו"ם:

[ח] קדיש שתפסו כהוא עומד ישאר עומד עד אחר עניית איש"ר כולה:
[ט] כשם שצריך להזהר מברכה שאינה צריכה כך יזהר שלא להרבות בקדישים מיהו אם למד תורה שכתב רוצה לומר קדיש יהא שלמא, ואחר כך למד תורה שבעל פי ואומר קדיש על ישראל או להפך לית לן בה שאין בזה מרבה בקדישים: [י] אסור לעבור לפני האומר קדיש כמו שאסור לעבור לפני המתפלל, אם הגיע ליעל ישראל"י ויש לו צורך לעבור מותר:
[יא] יהא שמייה רבה מברך הוא תרגום של יהי שמו הגדול מבורך, לכן ימשוך מלת מברך עם מלת רבה ויאמר מברך, שאז פירושו כאלו מבורך, ויאמר תשבחתא בחיריק, גם כשיאמר לעלם לעלמי למישוך מלת יתברך של מלת עלמיא שלא יפסיק בין עלמיא למלת יתברך, גם יזהר העונה קדיש להפסיק מעט בין אמן ובין יהא שמייה רבה כי אמן זה קאי אדלעיל, ומתחיל

השבח מן יהא שמייה, ויזהר העונה קדיש לענות בכל כוונתו, וגם ירים קולו מעט, אבל לא ירים יותר מקול האומר קדיש, כדן העונה אמן שאינו רשאי להגביה קולו יותר מן המברך ועניית קדיש קודמת לעניית קדושה אם באים לשומע ביחד, אבל אם כבר התחיל לענות קדושה לא יפסיק לענות קדיש, וכן אם כבר שמע קדיש אחד וענה, אבל קדושה עדיין לא שמע באותו היום דבזה עניית קדושה קדים כדי שיצא ידי חובה קדיש וקדושה, ואם שנים אומרים קדיש וזה מקדים וזה מאחר יענה אחר המקדים:

[יב] הקדישים שלפני: הודו, יוצר, אחר העמידה קודם שארי, לפני תפלה לדוד ולפני פטום הקטורת, כל חמשה אלו חובה הם ואין הקטן יוכל לאומרם לבדו, וקדיש שקודם עלינו לשבח נקרא קדיש יתום, ויש תועלת לנפטר אם יאמר אותו בנו תוך י"ב חודש, וביום יארציט, ויש בו ב' תועלות הא' להצילו מדין גיהנם, והב' להכניסו לג"ע ולהעלותו ממדרגה למדרגה, לכך אומרים אותו היתומים תוך י"ב חודש, וגם ביום יארציט בכל שנה ושנה, ראוי לנהוג שכיאמר הקדיש יתום יאמר לפני כן בלחש פסוקים מאלפ"א בית"א המתחילים באותיות שם אביו או אמו שאומר קדיש זה בעד, וכנגד כל אות משמותם יאמר פסוק אחד דוקא בלחש, **פרישת שמות א'** כשיתחיל יוצר אור ומשמש תפילין של יד בלבד כי תפלת יוצר בעולם הבריאה ותפילין של יד הוא בעולם הבריאה:

[יג] קדושת יוצר צריך לאמרה מיושב ואם היה עומד צריך לשבת:
[יד] יפסיק בין יוצר ובין אור שלא יתערב יצורו, וצריך לומר ובטובו מחדש, גם צ"ל רצון קוניהם, גם צ"ל קדושה בשור"ק, כולם כאחד עונים דקאי אכולם כאחד כלומר קדושה כולם כאחד עונים ולכן יפסיק בין מלת ובניעמה למילת קדושה, גם צ"ל לעומת השרפים לעומתם משבחים ואומרים, גם לאל ברוך נעימות יהיה הלמד בקמ"ץ רוצה לומר לאל הידוע שהוא ברוך נתנו נעימות, וכן למלך אל חי וקים הלמד של למלך בקמ"ץ, גם ותשבחות ישמעו התי"י נקודה בחיר"ק, ומברכין ומשבחין וכו' כולם וא"י בריש תיבה ונו"ן בסופה וכשואמר בעל גבורות ידגיש העי"ן שלא יבולע ויהיה כאומר בל גבורות ח"ו, ולא יאמר למען לא נבוש אלא יאמר ולא נבוש ולא נכלם: [טז] מצא עצמו בהגדול והגבור ונסתפק אי קאי בשם קדוש הגדול הגבור והנורא בטחנו או קאי בהגבור והנורא קדוש הוא שבברכת יוצר, לא יחזור לברכה ראשונה אלא יחזור לברכת אהבת עולם ויתחיל מראש אהבת משום סב"ל:

[ה] כשיאמר מהו והבא עלינו ישים ב' צדדי הטלית על כתפיו, וכשיאמר ברכה ושלוס מהרה מארבע כנפות כל הארץ יקבץ כל ארבע כנפות הטלית ויאחזם בידו מהרמאלית כנגד הלב שהוא בשמאל, ותעשה כך עד שתאמר ודבריו חיים וקיימים ונאמנים וכו' דאחד אמת ויצ"ב, וכתיב החיד"א ושאר אחרונים שיניח הציציות בין קמיצה לזרת, אך לא נמצא דבר זה מפורש בס' הכוונת, וכשואמר ובנו בחרת מכל עם ולשון וקרבנתו מלכנו יכוין לקיים מצוות עשה ליכור מעמד הר סיני ונתנית התורה שקרבנו השי"ת לשמו הגדול על ידי התורה וקבלנו מלכותו עלינו, וכשואמר לשמך הגדול יכוין לקיים מצוות עשה ליכור מעשה עמלק שבעבורו אין השם שלם ואין הכסא שלם, ויכוין לצפות לה' שבקרב ימחה שם עמלק ויהיה שמו יתברך גדול שישתלם השם והכסא וכשיאמר באהבה להודות לך יכוין לקיים מצוות עשה ליכור מה שעשה הקב"ה למרים כי השי"ת לא ברא את הפה לאדם אלא רק להודות לו בו ולא ישתמש בו באיסור, ובפסוק אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים יכוין לקיים זכירת מצרים

[ו] אם הוא בברכות קריאת שמע וקראוהו לספר תורה בשמו כיון דקראוהו בשמו יעלה ויקרא עם החזן בלחש ולא יפסיק לדבר עם החזן בנדבת הדקדק וכיוצא ואם קראוהו באמצע ברכת לאל נעימות או באמצע אהבת עולם אז כשירד יחזור לקרות מתחילת אותה הברכה, ורק בברכה ראשונה של יוצר אור לא יחזור לתחילת הברכה מפני שיש בה הזכרת השם אלא יחזור לראש ענין, כדי שיהיו הדברים סדורים לנכון, גם בברכות קריאת שמע פוסק לענות קדיש או ברוך ה' המבורך הן לברכו דקדיש, הן לברכו דעליית ספר תורה וכן יענה בקדושה פסוק קק"ק ופסוק ברוך, וכן שלשה תיבות מודים אנחנו לך דוקא וכן חמשה אמנים הראשונים של קדיש **ה"ע- לא יענה אמן של "ויקרב משיחה" והעונה אמן יש לו על מין לסמוך העונה יהא שמייה רבא ולפני שסיים דאמין בעלמא הגיע חזן לשמייה דקדושה בריך הוא לא יענה אמן כיון שאינה חיובית כל כך מהדין]**

אבל שאר אמנים של תתקבל ועל ישראל ויהא שלמא לא יענה, וכן אמן דברכות אפילו אמן דהאל הקדוש ואמן דהשומע תפלה לא יענה, ואם הוא בתחלת הברכה שאמר בא"י אמי"ה לא יפסיק לשום דבר קודם שיאמר יוצר אור ובורא חושך, כדן ברכות קצרות של הנהנין או של המצות דאינו פוסק בהם כלל, שאם יפסיק או תתערבב הברכה בדברים שאין להם משמעות אחר הזכרת השם, כן הדין בברכת ברוך שאמר אחר שהתחיל הברכה: [ז] בט"ו ווי"ן של אמת ויצ"ב וכו' יזהר להוציאם בפיו היטב, וצריך לחבר מלת הדבר עם ט"ו ווי"ן הנזכר, אם נזדמן לו לענות דבר מדברים שבקדושה שיענה בתוך ברכות דקריאת שמע יענה גם באמצע ט"ו ווי"ן, אלא שצריך לחזור ולומר ויצ"ב וכו' כדי לחבר ט"ו ווי"ן הנזכר עם הי"א של הדבר בלתי הפסק בדבר אחר בנתיים

זוהר הקדוש מתורגם - לקנות את המצוות בכסף ולא בחינם

פּתח רבי שִׁמְעוֹן פְּרָאשׁ וְאָמַר, וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבַּנּוּ לְבוֹ תִּקְחוּ אֵת תְּרוּמָתִי. וְיִקְחוּ לִי, מִי שִׁרְצָה לְהִשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוָה וּלְהִשְׁתַּדֵּל בְּקֹדֶשׁ בְּרַחֲמֵי הַאֱלֹהִים, אֵלָּא צְרִיךְ הַאֲדָם לְהִשְׁתַּדֵּל בּוֹ בְּרִאיוֹ כְּפִי כחוֹ. וְהָרִי בְּאֵרְנוּ דְבָר הַזֶּה בְּכַמְּהַ מְקוּמוֹת, יָגֵה לְאָדָם לְשַׂאת אוֹתָהּ הַשְׁתַּדְּלוּת שֶׁל תְּקוּשׁוֹת בְּרַחֲמֵי הַאֱלֹהִים, כִּמּוֹ שֶׁיִּצְאָר (דברים טז) אִישׁ מִתְּנַת יָדוֹ וְגוֹ אֲבָל... מִצְוָה אֲסוּר לְקַחְתָּ אוֹתָהּ לְחֻנָּם וּבְרִיקוּתָהּ, כִּי אֵינְנוּ זוֹכְרֵי כֶּף בְּאוֹתוֹ מְעַשֶּׂה כִּלְכָל לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו רִיחַ הַקְּדוּשָׁה, אֵלָּא רַק בְּשֶׁכַר שֶׁלֹּם

אמרי חז"ל תעשה את המוטל עליך - הַאֲדָמוֹר מוֹר מִגּוּר בְּעַל הַיְשׁוּפֵת אֲמֵת - כִּבּוּד שֶׁבָּם סָבוּ בְּעַל הַחִידוּשִׁי הַרְי"מ, שֶׁבְּאֵר אֵת הַמְשַׁנֶּה דָּ: לְכָל אָדָם יֵשׁ אֵת תְּפִילוֹת הַמִּיחָד רַק לוֹ, וְלָכֵן "אִם אֵין אֲנִי לִי", דִּהְיִינוּ אִם אֲנִי לֹא אֲעִיָּה אֵת הַמְּסִל עָלַי, "מִי לִי", אֵין אָדָם אֲחֵר בְּעוֹלָם שְׂיוֹכֵל לְעִשׂוֹת זֹאת בְּמִקּוּמוֹ, שֶׁהָרִי לְשׁוֹן יֵשׁ תְּפִילוֹת וּמְשִׁימָה אַחֲרָיו וְשׁוֹנֵה בְּעוֹלָם. "וְאִם לֹא עֲכָשְׁיוֹ, אִמְתִּי", דִּהְיִינוּ לְכָל שְׁעָה וְשְׁעָה יֵשׁ אֵת הַסְּגֻלָּה הַמִּיחָדֶת אֲדָ וְרַק לָהּ, וְעַל פִּי, אִם הַאֲדָם אֵינוֹ מְשִׁיג אֵת מוֹ שְׂיוֹכֵל לְהַשִּׁיג בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, שׁוּב לֹא יוֹכֵל לְתַקְּנוֹ אֵת הַחֲדָר, שֶׁהָרִי בְּשְׁעָה הַבָּאָה לֹא יוֹכֵל לְהַשִּׁיג אֵת מַה שֶׁהַפְּסִיד בְּשְׁעָה הַסְּוֻדָּת.

רש"י בפרק י"ח בתהלים על הפסוק "מהלל אקרא ה' ומון איבי אנשע": יב'הלולים אקרא ואתפלל לפניך תמיד, כלומר אף לפני התשיעה אני מהללו, לפי שבטוח אני שאנשע מאויבי'. והו סגולה להודות על הישועה ועוד לפני שהאה אליו הישועה כבר נעשתה ולהודות עליה כמו שעשה דוד המלך וכך זוכים לישועה באמת

שאלה : המקבל בדין לתפור מהם בגדים באופן תעשייתי גודל מסיים של כל בגד כפי שמקובל עשות את הבגד מהבד והחייט מצמצם מאד כך שמספיק פחות בד מהמקובל כדי לעשות את הבגד האם השיריים שנשארו מהבגד שייכים לחייט או למוסר הבדים לתפירה תשובה : אם המנהג הוא שנשאר לחייט אזי בודאי שהנשאר לחייט כמבואר בסימן שני"ח סעיף י"א ובדליכא מנהג אם בעל הבית אינו מקפיד אזי זכה בהם החייט אבל אם בעל הבית מקפיד פסק המנחת יצחק חלק ז' סימן קלו שחוזרים לדון השו"ע שהוא ששאריות הבגד הוא למוסר הבדים לתפירה ע"כ ובמה שקימץ מהגריל ועשה בגד בפחות בד בודאי צריך לשלם לו שכר טרחה על זה שטרחה ועשה בפחות בד מהמקובל בגד מושלם וטוב ביותר שמתנה מראש שכל שאריות הבדים בין צמצמתי בין עשיתי רגיל הכל נשאר לו ואני מתחייב לעשות לך את הבגדים שבקשת

שאלה : האם מותר לחתוך עץ המפריע הנכנס לתוך חצירו של השני תשובה : כתב בספר חוט השני שיכול לחתוך את הענפים הנכנסים לחצר ביתו ואין בזה משום חזקת תשמישים

חינוך ילדים הוא קודש קודשים

והיו הַכְּרֵבִים פְּרָשֵׁי כְּנָפִים לְמַעַל סֻכּוֹת בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַפְּתָרֹת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו אֶל הַפְּתָרֹת יָהִיו פְּנֵי הַכְּרֵבִים : הגמרא במסכת סוכה דף ה' אומרת : ומאי כרוב? אמר רבי אבהו : כרביא, כלומר תינוק, אך בבבל קורין לינוקא "רביא". אם כן פני הכרוב הם כפני תינוק. הכרובים שפניהם כפני תינוק נמצאים בקודש הקודשים לרמזו שהעיקר הוא חינוך הבנים וזה קודש קודשים וכן כתוב על אברהם פי ידעתיו למען אשר יצווה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט פירש רש"י ז"ל, כי ידעתיו מלשון חיבה. בספר קול יהודה של הרב יהודה צדקה זצ"ל כותב

הנה אברהם אבינו נתנסה בעשרה ניסיונות ובכל זה אין אומר הכתוב "ידעתיו" מלשון חיבה אלא רק עבור אשר חתך את בניו ואת ביתו אחריו.

ומכאן רואים מה גדולה מעלת חינוך הבנים שרק משום כך הקב"ה מגלה לאברהם את מה שעתידי להעשות ומשרה עליו את שכינו התורה לא מזכירה שעמד בניסיונות הרבים אלא דוקא על חינוך הבנים, אנו רואים בפרשת תולדות כיצד אברהם דואג שליצחק תהיה אישה כשרה וראויה כדי לדאוג להמשך הדורות שיהיו צדיקים וראויים כיון שהעיקר הוא חינוך הבנים, ודקדק לומר "אחריו" כי לפעמים אדם מנחך את בניו אך זה לא חודר פנימה רק בפניו למראית עין הם מתנהגים כשורה, אך לאחר שהוא פונה עושים הם מה שליבם חפץ. לזה בא הכתוב ומדגיש אחריו כי זה העיקר שידע לחנך את בניו שיהיו שומרי צדקה ומשפט גם אחריו וגם שהוא הולך לעולמו ויהיה בטוח שבניו אחריו ממשיכים דרכו בדרך התורה

כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו כשהבנים לומדים תורה מזכים את האבא בשמים ואפילו רשע נכנס לן עדן בזכותם

סיפור תלמיד חכם וירא שמים מה שמעו במו אוזניו מאשה בעלת תשובה, אשר סיפרה בפני סמינריון לבעלי תשובה את הסיפור האישי המרטיט אשר הביא אותה ואת ילדיה אל דרך התשובה ולחיי תורה מלאים. האשה סיפרה כי היא ושלושת ילדיה, שני בנים ובת, נלוו לבעלה בנסיעה לארה"ב, לשם יצא בשליחות בתשובה של מדינת ישראל. הבן הגדול היה אז בן עשר וחצי, הבן השני בן שבע והילדה היתה בת שנתיים וחצי. פעם אחת יצאה כל המשפחה לטיול במכוניתם. לאחר שנסעו מחוץ לעיר כברת דרך מסויימת, התרחש אסון. המכונית הידרדרה מהכביש לעבר תהום, אלא שבעומק של מאתיים מטר נתקלה המכונית בסלע ענקי שלט מקיר התהום ונעצרה עליו. האשה התעלפה, אבל הילדים שנשארו ערים פרצו בככי מר וזעקו "אמא, אמא", ומקול הצעקות היא התעוררה. בתחילה היתה מבולבלת ולא תפסה מה קורה עמה, אבל חלפו כמה רגעים וחזרה להכרה צלולה. מיד התחילה לבחון את המצב וראתה איך המכונית תלויה באוויר. המחשבה הראשונה שעלתה במוחה היתה, כי צריכה היא לנסות ולהציל את הילדים, אבל לא ידעה כיצד לעשות זאת. היא פתחה אפילו לזוז, מחשש שכל תזוזה תגרום לנפילת המכונית למטה. אך מיד אמרה לעצמה, אני אמא, ואני מוכרחה לעשות משהו להצלת הילדים. באיטיות ובוזהירות פתחה את הדלת וראתה שהמכונית עומדת יציבה על הסלע. מיד הוציאה בזירות רבה את שני הבנים החוצה והושיבה אותם מתחת לעץ שצמח במקום, ואז חזרה למכונית וניסתה לחלץ גם את הילדה ששכבה בעריסה על המושב האחורי. היא ניסתה לפתוח את הדלת האחורית, אך זו לא נפתחה, חזרה ונכנסה למכונית דרך הדלת הקדמית אבל הילדה היתה רחוקה מדי.

היא הושיטה את ידה אליה "ולפתע" הרגישה שהילדה נמצאת בידיה, ולא ידעה בשום פנים כיצד הדבר קרה. מיד נטלה את הילדה והביאה אותה למקום שבו הושיבה את שני הבנים. היא אמרה להם לשמור על הילדה וחזרה למכונית כדי לראות מה עם בעלה. היא ראתה שהוא שוכב ללא הכרה ואינו מגיב בכלל. שוב התעלפה ועוד פעם התעוררה למשמע קולות הילדים הקוראים : הנה אבא, הנה אבא! היא התחילה להתבונן מסביב וראתה אדם זר מתקרב לכיוון הילדים. מסתבר כי עוד מכונית נפלה ליד המכונית של המשפחה, אלא שמקום נפילתם לא היה תלול כל כך אלא יותר שטוח, כך שהוא נפגע רק ברגלו ויצא מן המכונית כדי לבדוק את מצב רגלו, ואז הבחינו בו הילדים והתחילו לצעוק "הנה אבא".

האיש הזה הלך והזעיק עזרה, העלו את כולם למעלה והעבירו אותם לבית חולים. האשה, אם הילדים, סיפרה כי היתה כל כך פצועה עד שבפנים בלבד היו צריכים לעשות לה שמונה ניתוחים. כאשר התחילה להרגיש קצת יותר טוב, שאלה מיד איפה בעלה, וגילו לה שהוא נפטר, ואז שוב התעלפה.

אין היא זוכרת כמה זמן שכבה כך בלי הכרה, אך כאשר התעוררה והתחזקה קצת הביאו לפניה את הילדים, ואז נזכרה בכל פרטי האירוע, ובמיוחד נזכרה בצורה הפלאית שבה קיבלה לידיה את הילדה הקטנה, כשהיא משוכנעת שמלאכים עשו זאת, מאחר והיה מרחק גדול בינה לבין הילדה ששכבה כאמור בעריסה במושב האחורי של המכונית. בחושבה על כל הנסים שקרו להם, החליטה שכאשר תביא ותצא מבית החולים, הם חוזרים לארץ, נוסעים לבני ברק כדי לחזור בתשובה ולהיות יהודים אמתיים. וכך אמנם עשתה. ובספרה את קורותיה בפני משתפי הסמינריון לבעלי תשובה, אמרה, כי היא מתגוררת בדירה בבני ברק והילדים לומדים בבית ספר דתי וביה עושים חיל בלימודיהם, וכאן הוסיפה סיפור מרטיט נוסף :

הבן הגדול, בן השתיים עשרה, בא לפני כמה חדשים וככה לפני אמו : אני כבר לומד גמרא, אבל לומדים את הפרק שור שנגח את הפרה, כולם יודעים את הגמרא, אבל אני לא יודע, ומחר יש לנו בחינה איך אעמוד בה? ניחמתי אותו ואמרתי לו כי עוד ידע, הן רק לפני זמן קצר התחילו ללמוד, ואם הוא ימשיך ויתאמץ הוא יצליח. אבל הוא המשיך לבכות עד שהרדם. כשהוא קם בבוקר משנתו המשיכה האם לסיפור זה שגד בא אלי ואומר לי : אמא, אני הולך לבחינה, אני כבר יודע את הגמרא. חשבתי שהוא מדבר מתוך השינה. מה פירוש שאתה כבר יודע? הרי בלילה בכית ואמרת שאיך יודע? והילד חוזר ואומר : אני יודע את הגמרא, אני יודע...

אבא בא אלי בחלום ולימד אותי... חלמתי שאבא בא אלי והלך עמי ברחוב לקנות לי משהו : אמרתי לו : אבא, אתה יודע שאנחנו כבר דתיים? והוא ענה לי : כן, אני יודע. אמרתי לו שוב : ואתה יודע שאני כבר לומד גמרא? גם על זה השיב לי בחיוב. ומנין אתה יודע? - שאלתי, והוא ענה לי, כי כאשר אתם נעשיתם בעלי תשובה הכניסו אותי לגן עדן, והגמרא שאתה לומד למטה, מלמדים אותי שם למעלה בן ערן. אתה לומד "שור שנגח את הפרה"? שאל, כמוכן שאמרתי כן ומיד ביקשתי אותו : אם כן, תלמד אותי את הגמרא, מחר יש לי בחינה ואני מוכרח לדעת. הוא הסכים ולימד אותי כל מה שלא ידעתי, ועכשיו אני כבר יודע הכל!... הילד, סיפרה האשה, הלך שמו טוב לבית הספר, נבחן וקיבל ציון מאה, שהוא הציון הטוב ביותר. כך סיפרה האשה לתדהמת כל הנוכחים שלא יכלו להסתיר את התרגשותם הרבה והעצומה. (שאל איך ויגדך ח"יב עמוד קמ"ה) היום שני בניה הם רבנים כוללים

מעשה שהיה אדם הנמצא בחו"ל ומתקשר למטרה ואומר להם אני רואה אנשים בבית תבואו בדחיפות המשטרה : מצטערים אין ניידות לאחר דקה מתקשר שוב הגנבים מרוקנים לי את הבית תבואו בדחיפות משטרה מצטערים אין ניידות מתקשר פעם שלישית ואומר אתם לא צריכים לבא, הרגתי את הגנבים. תוך דקה מגיעים שש ניידות ותופסים את הגנבים אומר לו השוטף חשבתי שאמרת שהרגת את הגנבים עונה לו המתקשר חשבתי ששמעתי שאין ניידות פנויות

רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן ליסור ופתח בסוגיא [שבת ל:]

מי שבידך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אחרון דוד ושלמה הוא יברך וישמרו וינצרו ויעזרו ויורמים ויצלה את התורמים היקרים ובני ביתם : חדד אשר, דוד ושרה חניה, צבן יגאל וציפורה, יצחק ויובד התלה חדד, דג חדד, ישראל וקרין חניה, ציפורה חדד ושפחה, חי ואביבה חדד, זבולון וברברה חדד, משה חיים בן אביבה, עמי ושושנה כהן, אליהו ורות נחמה חדד, רפי ואביבה זנדור, יסכה ויעקב שמשיאן, שמואל ונורית חדד, כהן שמעון ומרים, מיכאל אליס חדד, ענוש רזיאל ואורית חדד, יצחק וכוכבה חדד, כהן יואל, כהן עזריאל, שרון וקנין, יהונתן ושילת חדד, דודס ודניאל פראגני, יוסף ומינה חדד, הרב אסף נתן, בת שבע חדד וכל משפחתה, אברהם וסיוגילת מסס, ר' יעקב צבאן, דוד ואילה בתין, ר' אלון אוביב, כהן רחמים סטויז, בר רבקה ובן, מנושן יונתן, לויגון חנון תחילה בת שרה, רות בת תמר, רבקה בת רות עינב ליסט ומול אורחן בני ציפורה. ותורמים לכוללי קול כמוסון, כולל לוי, כולל ליל ששי, כוללי בן הוסימ, ועוד) ולעלון השבועי. מלך מלכי המלכים המרומים ושמואל ויחיים מכל צרה ונזק יצילם יצביה כוכב מרומם ובכל אשר יפנו וישכילו וכל אשר יעשו ויגלילו ויבטלו האל-כוללים כל גזירות קשות ורעות ויגורו עליהם האל-גזירות טובות וברכות מרובות, וזכות התורה תגן בעדם וימלא כל משאלות ליבם לטובה, לחיים טובים ומוצלחים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונחמה תמיד שמחים ומאושרים אייכר. לעי"ן : יורם בן זילר, רחל בת מילה אליהו בן מביכה.

קבלת העלון במייל : ALON.DVAR.HAMELEH@GMAIL.COM 054-8464024 אלקו שמורות לערוך וזיכר הרבים חול מותר

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

471

פרשת תרומה תשפ"ג

"תקפיאי את החשבון, בינתיים, כדי שלא אפריע, ואני כבר אסדר את העניין", הציעה הלקוחה בקול נמוך.

אבל המוכרת לא נרמזה ודיברה בטון גבוה במיוחד: "מה פתאום להקפיא? את משלמת עכשיו, או מפרקת את השקיות. אני לא מסכימה שאחר כך תיעלמי ללא שאבחין, ובסוף היום אצטרך לפרק בעצמי את כל מה שאספת", היא נשמעה נרגזת במיוחד.

שיערתי שכנראה היא בעלת ניסיון, וכבר קרו לה מקרים לא נעימים מהסוג שאותו היא תיארה, כך שהלקוחה שלפניה לא מצליחה לקנות את אמונה, על אף שראו על עדינותה שהיא לא תתנהג בצורה כזאת.

בינתיים השיגה הלקוחה את בעלה, והוא ביקש ממנה להמתין מספר דקות עד שהוא יבדוק מדוע הכרטיס לא עובר. המוכרת רטנה לעצמה בכעס והקונים מאחור הגיבו בפרצופים לחוצים. העדינים שבהם רק העיפו מבטים קצרי רוח בשעון, האחרים הביעו דעות לא ממש מחמיאות על התנהלות לא מאוזנת, על חוסר אחריות, ועל זמנם היקר שמתבזבז לריק.

אני, שעמדתי מאחורי אותה לקוחה, ניסיתי להוות חייץ אנושי בין הלקוחות הממורמרים [עדיין בשקט, בשלב זה], לבין הקונה המובכת. עלה בי רצון לעזור לה, לא הייתי מסוגלת לשאת את החרפה שהיתה מנת חלקה.

חיפשתי פתרון למצב המביך, ואז נזכרתי שלמרות שבדרך כלל אני משלמת על קניותי במזומן, בכל זאת באותו יום בהשגחה פרטית היה מונח אצלי כרטיס האשראי בארנק. הצעתי לה שאני אשלם על קנייתה, והיא תחזיר לי את הסכום מאוחר יותר. ההקלה והשמחה שעל פניה הראו לי שהצעתי הגיעה במקום המתאים. שילמתי על קנייתה בכרטיס שהיה ברשותי, והמוכרת וכל באי המכולת נשמו אף הם לרווחה.

כשיצאתי מהמכולת ראיתי את אותה אישה ממתינה לי בחוץ. היא הודתה לי פעם נוספת, וביקשה את פרטי חשבון הבנק כדי להפקיד את הסכום המדובר. נתתי לה, והרגעתי אותה שמבחינתי היא יכולה להמתין מספר ימים בהעברת התשלום, הוא לא דחוף בעבורי. נפרדנו לשלום, כשמילות הברכה שבהן היא מברכת אותי, מהדהדות באוזניי.

ויקחו לי תרומה (כה, ב)

התורה אינה אומרת 'ויתנו לי תרומה', אלא 'ויקחו לי תרומה'. כי כאשר יהודי תומך במטרות של בורא עולם, הוא יותר לוקח מאשר נותן, הוא מרוויח הרבה יותר ממה שהשקיע.

* * *

מספרת בעלת המעשה: אני אם לשלושה ילדים קטנים, חינוניים ומלאי מרץ. במשך רוב שעות היממה אני עסוקה בשמירה עליהם, בטיפול בהם ובמציאת פתרונות יצירתיים כיצד להעסיק אותם. לרוב, בשעות אחר הצהריים הפרויקט הזה אינו פשוט. מהניסיון שאותו רכשתי עם הזמן, גיליתי שהשהות בגינה השכונתית היא הפתרון המוצלח ביותר מבחינתם ומבחינתי. הם נהנים מהמרחבים ומהמשחקים, ואני פנויה לשחק איתם ולנוח, במינימום מאמץ, להרפות קצת מהמרוץ ולצבור כוחות לקראת ארוחת הערב וההשכבה. לכן בדרך כלל, כשמזג האוויר מאפשר זאת, אני עושה עם ילדיי את המסלול לכיוון הגינה, לשמחתם הרבה.

באותו יום שבו התרחש סיפורנו, יצאתי עם ילדיי לכיוון הגינה. בדרך עברנו סמוך למכולת השכונתית, ואני נכנסתי כדי לקנות להם לבן לארוחת הערב. לשמחתי, התור לא היה ארוך במיוחד, כך שהילדים היו עדיין רגועים וסבלנים. לפניי בתור עמדה אישה המוכרת לי מהשכונה, היא ערכה קניה לא קטנה, העבירה את המוצרים זה אחר זה, כשבמהלך עריכת החשבון היא אורזת את המצרכים בשקיות...

המוכרת סיימה את חשבונה ונקבה בסכום לתשלום. הקונה הגישה לה את כרטיס האשראי תוך שהיא מסיימת את אריזת המוצרים בשקיות, אבל אז עצרה המוכרת את ההתארגנות: "מופיע סירוב", היא הודיעה בקול לא ממש נמוך, כך שכל העומדות בתור [שהתארך בינתיים] היו שותפות, בעל כורחן, להודעה הלא נעימה...

הקונה נעצרה על עומדה סמוקה. היה נראה שהסיטואציה מביכה אותה במיוחד. "רגע" היא ביקשה וחייגה לבעלה, "אני אדאג לכרטיס חילופי", היא הסבירה.

בעלה לא היה זמין, והמוכרת החלה לגלות קוצר רוח בולט.

המשכתי עם ילדי לכיוון הגינה. נותר לנו רק לחצות את הכביש ולהגיע ליעד המבוקש - הגינה שקורצת לילדי בשלל צבעיה העליזים. מדובר בכביש ראשי די סואן בשכונתנו.

ביקשתי מהילדים שיאחזו היטב בידי העגלה כדי שנוכל לחצות את הכביש בבטחה. הילדה בת השלוש וחצי נעמדה הכן בצד ימין, אך בן השנתיים וחצי שקלט את מראה הגינה מן הצד השני של הכביש, וסבלנותו כנראה פגה בעקבות השהות הארוכה במכולת, רץ לפנינו... ועוד לפני שהספקתי לעצור אותו הוא התפרץ לתוך הכביש...

בזווית עיני ראיתי ג'יפ שחור שועט על הכביש, והבנתי שהנהג לא יכול להבחין בבני הקטן והנמוך, כיוון שסמוך למעבר החצייה עמד רכב שעל ידו עמדה אישה לא מוכרת, שהעמיסה שקיות מהקנייה במכולת לתוך תא המטען, הרכב הסתיר לנהג הג'יפ את שדה הראייה.

צעקתי בכל כוחותיי: "לא! לא! לא!" וקפצתי לכביש בעקבות בני. משכתי אותו בכוח לכיוון המדרכה, ועוד הספקתי להרגיש את המגע המתכתי של פח המכונית לפני שהתגלגלו שנינו אחורנית לכיוון המדרכה...

מצאתי את עצמי על שפת המדרכה. האישה שהיתה עסוקה בהעמסת חבילותיה לתוך הרכב החונה נזעקה לעזרתי, היא סייעה לי להתרומם, אך אני חששתי. לא העזתי לבדוק מה קרה לבני. לפתע שמעתי אותו בוכה, ורווח לי, הוא חי! הילד שלי בוכה! נס!...

בינתיים התאספו אנשים ששמעו את צעקותי ההיסטריות ושאלו איזו עזרה להושיט לי. ביקשתי מהם בבכי: "תבדקו מה קרה לילד שלי, תבדקו אם הוא מסוגל ללכת".

"הכל בסדר", הם הרגיעו אותי, "הילד הולך, הוא בריא ושלם". לאט לאט הוא אף נרגע מהבכי ההיסטרי שלו וחזר לעצמו, חי, בריא ושלם.

זמן-רב חלף עד שהייתי מסוגלת להירגע מהחוויה הקשה שעברה עלי. ואז, בתוך ההתאוששות, נזכרתי בחסד שגמלתי דקות ספורות קודם לכן. מדובר בצירוף מקרים בזמן כה קצר, שהעלה בי מיד את המחשבה כי בוודאי זכות הצדקה שעליה כתוב שהיא מצילה ממוות, והרצון למנוע בושה מהזולת, עמדו לנו, וראינו ניסים גדולים, שלא פספסתי בשבריר שניה את בני, וגם שהרכב לא נסע במהירות גבוהה יותר ובכך נמנע אסון, ר"ל.

חזרתי הביתה נרעשת, ויותר מכל רציתי לשתף בסיפורי את האישה שעימה גמלתי חסד. רציתי שתדע שיותר ממה שהיטבתי עמה, היא היטיבה עמי... התקשרתי אליה וסיפרתי לה הכל וביקשתי ממנה שלא תחזיר לי את הכסף ששילמתי עבורה...

המסקנה היא: בחיים אל תחמיצו הזדמנויות להיטיב עם הזולת. אנחנו לא יודעים לאן יתגלגלו הדברים וכמה תועלת

הם יביאו לנזקק וגם לנו. כשאנחנו מיטיבים עם הזולת אנחנו משפיעים על עצמנו שפע ברכה ורחמים. "אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעוה"ז, והקרן קיימת לו לעוה"ב... וגמילות חסדים..." [מתוך 'בך בטחוני-הרב צבי נקר]

* * *

לפני כ-13 שנה נפטר בבני ברק באופן פתאומי רבי משה לב ז"ל שהיה אוסף כסף לשיבת 'נתיבות עולם'. ר' משה הזה, חמש עשרה שנה לפני שנפטר היה עדיין חילוני ובאותו הזמן הוא החל לשוב אל כור מחצבתו. היה זה ביום תענית אסתר שנת תשנ"ו, רבי משה שבאותם ימים החל להתחזק לקח עמו חבילה וופלים לעבודה [ר' משה עבד בדוכן פיס בצומת הרחובות דיזינגוף-קינג ג'ורג' בתל אביב, היה לו דוכן פיס חשוף שהיה מתנייד בכל פעם למקום אחר], כדי שיוכל לאכול בצאת הצום. לקראת הערב הגיע אליו עני לדוכן וביקש נדבה. ר' משה רצה להוציא לו כסף אך העני שהיה נראה תשוש מאוד ביקש את חבילת הוופלים. רבי משה לא ידע את נפשו כי מצד אחד אותו עני רעב, ומצד שני זה מה שהוא שומר לסוף הצום, ויהיה לו קשה ללכת בשיא העומס לקניות, כי הוא יפסיד לקוחות. אבל בכ"ז רבי משה התגבר ונתן את כל החבילה של הוופלים לעני והחיה בכך את נפשו. לקראת סוף הצום עזב ר' משה את דוכן הפיס לקנות לעצמו משהו לאכול בקיוסק הסמוך. באותו הרגע הגיע מחבל עם מטען חבלה גדול ופוצץ עצמו בסמוך לדוכן של ר' משה... התוצאה באותו פיגוע היתה - 13 הרוגים וכ-150 פצועים, ר"ל, והדוכן ניזוק קשות... משמעות הדבר שר' משה ניצל ממוות בטוח. תמיד כשמרן הרב שטיינמן זצ"ל היה מגיע לשיבת 'נתיבות עולם' לסנדקאות, הוא היה ניגש לר' משה שהיה יושב בכניסה, ומבקש ממנו שיספר לו שוב ושוב את הסיפור הזה.

* * *

ארגון 'מתנת חיים' פועל לאתר תורמי כליה. ארגון זה הוקם ע"י רבי ישעיהו הבר זצ"ל. יום אחד הם מקבלים שיחה מיהודי בשם א. שמתגורר בשומרון שמודיע בשמחה שהוא מעוניין לתרום כליה. אותו יהודי שואל מה הפרוצדורה ומה בדיוק צריך לעשות. השמחה היתה גדולה שעוד יהודי יזכה לצאת מהסבל של הדיאליזה ולחיות חיים רגילים. מיד התחילו בהליך הבדיקות המצריך התאמה רפואית. במהלך התהליך המתקדם הודיע א. שהוא מעוניין שההשתלה תבצע בהקדם האפשרי, משום שבקרוב בס"ד יתווסף ילד נוסף למשפחתם, והוא מאד רוצה להיות כבר בריא וחזק לאחר הניתוח, כדי שיוכל לעזור לרעייתו. ואכן בשעה טובה ומוצלחת הגיע לחדר ניתוח התורם והמושלת, ובחסידי שמים זכה יהודי להחלים בעזרת כלייתו של א. ששימחה את לבבות שני הצדדים.

שלושה חודשים לאחר מכן, מתקשר א. לרב הבר ומבשר בהתרגשות 'נולד לנו בן במזל טוב', ואז הוא אומר שיש לו סיפור מיוחד שרוצה לספר: "במשך עשר שנים עשינו הכל כדי לזכות לילד נוסף, אך שום דבר לא עזר. והנה יום אחד,

כשאנחנו בצער, דופקים בדלת, ובפתח עומדת אישה שמבקשת תרומה. התעניינתי בשביל מה היא צריכה תרומה, והיא הסבירה שהכסף נועד לרכישת מזון. יש לה ארגון שמחלק מזון למשפחות ברוכות ילדים בירושלים. מדובר במשפחות שהאם לא מתפקדת מכל סיבה שהיא, וצריכים ארוחות חמות לילדים. האישה מבשלת ומכינה אוכל במטבחה, מעבירה לכלים, ושולחת לאותם בתים, אך אין ביכולתה לממן את מצרכי המזון לבדה. שאלתי אותה מהיכן עלה בדעתה לעשות כזה דבר? והיא הסבירה שבמשך שנים רבות לא זכתה להיפקד, ופנתה לביתו של רבי **שלמה זלמן אויערבך** זצ"ל ובכתה על מר גורלה. הרב אמר לה: 'הקב"ה לא חייב לך ילדים, אבל אם תעשי לאנשים מה שאת לא חייבת לעשות, יעשו מהשמים בעבורך מה שהם לא חייבים לעשות'. האישה עשתה למען הכלל וזכתה בשלושה ילדים.

ממשיך א. ומספר: "תרמתי בעין טובה לארגון. הדברים שאמרה נכנסו לליבי, אבל לא מצאתי שום רעיון שאני יכול לעשות כדי לתרום משלי לאחרים. והנה, בשבת קודש כשאני יושב בבית הכנסת, אני רואה שמונחת לפני חוברת של ארגון 'מתנת חיים', ושם הם פונים לאנשים שימסרו נפש ויתרמו כליה למען חולי דיאליזה. מיד נזכרתי באותה גברת, ובעצה שנתן לה הרב והחלטתי שאני תורם כליה. גם אשתי הצטרפה להחלטה וברכה על כך. לא יאומן, אבל בשבועות שעברתי את בדיקות ההתאמה, נפקדה אשתי, ולכן בקשתי ממך לזרז את התהליך כדי שאהיה בריא וחזק כשיולד התינוק... וכל זה 'מידה כנגד מידה': תרמתי כליה - מעשה שאני לא חייב לעשות, ומן השמים עשו מה שהם אינם חייבים לעשות. הכל ברחמים, והכל לפנים משורת הדין...".

וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם (כה, ז)

כי הת"ח הקדושים בדרכיהם ובכל מעשיהם, הנה הם ממש כמקדש וכמזבח, מפני שהשכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש ממש (מס"י פרק כו)

דברים מבהילים כתובים כאן ב'מסילת ישרים'. השראת השכינה כמו במקדש ממש שורה על תלמידי החכמים הקדושים. א"כ גם בדורות האחרונים יכולים אנחנו לזכות להשראת השכינה אם נשכיל להתדבק באותם ת"ח הקדושים שבדור. אבל מאידך גיסא, היות ומדובר בהשראת השכינה צריך להיזהר הרבה בכבודם, וכמו שמוזהרים אנו על כבוד הקודש והמקדש, כי כבודם הוא כבוד שמים.

* * *

מספר הגאון רבי **אליעזר טורק** שליט"א: בשכונתנו בקריית 'זכרון מאיר' בבני-ברק, התגורר בזמנו אדמו"ר חשוב ורם המעלה, הרבי ממחנבוקא, הגאון הצדיק רבי **אברהם יהושע העשיל טברסקי** זצ"ל. חייו היו מלאי תלאות ויסורים קשים,

ורצופים אמונה מופלאה ומסירות נפש לשמירת התורה והמצוות. הוא שתה את כוס התרעלה בשנות השואה בצורה קשה, כשלאחר מכן נשלח על ידי הקומוניסטים לחמש שנות עבודת פרך בגלות סיביר. העילה היתה על כך שלא הסכים להיות רב ראשי מטעמים במוסקבה, ומאז ועד סוף ימיו ידע חולי ומכאוב. אולם למרות זאת היה שקדן עצום שהקדיש את כל עתותיו לעמל התורה ועבודת ה'.

זכורני בבחרותי, כשאושפז בבית החולים חפצו בני משפחתו שמרן ראש הישיבה **הגרא"מ שך** זצ"ל, יבוא לבקרו, כדי לעודדו ולחזק את רוחו. הם היו סבורים שבכך יוקל לו מעט מחוליו ומייסוריו הקשים. פנו אז אל אבי מורי זצ"ל שיואיל בטובו ללכת אל הרב שך ולשטוח בפניו משאלה זו.

זכיתי אז להתלוות אל אבי בדרכו אל הרב שך. הדרך הקצרה הזו היתה עבורי מוסר השכל חשוב, כיצד מוטל עלינו להיזהר בכבודם וזמנם של גדולי ישראל.

כל הדרך היה אבי מהרהר ומפחד איך להציג את הדברים בפני רבן של ישראל. אני כנער צעיר הרגשתי היטב את המתח שאבי שרוי בו, ושאלתי: "אבא! מה ההיסוסים האלו? הרי אנחנו תלמידי הישיבה מרגישים מספיק רגועים לדבר עם הרב שך באופן פתוח, בלי רמזים, בגובה העיניים!?"

אך אבי דחה את הטענות שהשמעתי ואמר: "אתם בחורים צעירים. אין לכם מספיק שכל להבין מיהו הרב שך. אני שכבר הספקתי להתבגר מעט, אולי יודע קצת יותר טוב מכם מיהו. אך זאת ברור שלא מדברים עם אדם גדול בצורה פשוטה, בלי מחשבה ברורה ונהירה מה מוציאים מהפה כשעומדים בפניו".

וכך המשיך אבי להיות אחוז בהרהוריו, עד שנכנסנו בחדרת קודש למעונו של הרב שך, ברחוב ראב"ד בגבעת הישיבה. הרב שך קיבל אותנו בסבר פנים יפות, כשלאחר מכן התעניין אצל אבי: "מה הביא אתכם הנה לבקרני?".

אבי עמד לפניו כעבדא קמיה מריה, והשיב במילים מדודות: "יש לי שכן שקדן עצום, שלא פסיק פומיה מגירסא".

הרב שך מיד שאל: "מי? מי?".

השיב אבי: "הרבי ממחנבוקא".

אחרי שתיקה של רגעים ספורים, שאל הרב שך את אבי: "אולי כוונתכם שכדאי לבקרו, היות והגיעה לאוזני השמועה כי אינו חש בטוב?".

השיב אבי: "זו תהיה מצווה רבה מאד!".

כך הסתיימה השיחה.

לא עברה דקה קלה, הרב שך התנער ממקומו בזריזות כנער צעיר, האיץ את פסיעותיו לכיוון המתלה הנעוץ ב'הול'

* * *

דוגמא להשראת השכינה על ת"ח הקדושים, וההשפעה שלהם על סביבתם נראה מהמעשה הבא שגם אותו סיפר הגר"א טורק שליט"א: "שמעתי מתלמיד חכם חשוב, כי לפני כמה שנים נסע בנו עם משפחתו לפארק גדול במרכז הארץ. באוטובוס בו נסעו, עלתה באחת התחנות אשה עם מספר ילדים קטנים. האשה ביקשה מהנהג להמתין עד שהיא תושיב את הילדים במקומם ומיד תבוא לשלם דמי נסיעה. לאחר כדקה היא שבה אל הנהג בפיק ברכים, והתנצלה כי שכחה בבית את הארנק ובו כרטיסי הרב-קו, והוסיפה כי כנראה אירע הדבר מרוב מהירות ובהילות שלא להפסיד את האוטובוס. אך למעשה כרגע אין לה איך לשלם על הנסיעה, וכבר התכוננה שהנהג יורה לה לרדת.

אלא שכאן קרה דבר בלתי צפוי. הנהג, שהיה נראה רחוק מהדת ומשמירת תורה ומצוות, הגיב בצורה נינוחה ונעימה: "אין לך כלל מה לדאוג. יש מי שישלם עבורך ועבור הילדים...". ובעודה עומדת נדהמת מהתשובה, הוציא הנהג מכיסו הפרטי כרטיסי 'רב קו' הנדרשים לתשלום עבור מבוגרים ונוער, ו... פשוט שילם בעצמו במקומה.

איש שיחנו מספר, שההנהגה המיוחדת הזאת של הנהג הפעימה את רוח בנו. איך יתכן שנהג הלבוש כאדם חילוני, עד שבקושי ניתן לשער אודותיו אם הינו שומר שבת, ינהג במידת חסידות נפלאה שכזאת, והחליט להתחקות אחר סודו. הוא ניגש אל הנהג והתעניין לדעת אצלו מה עומד מאחורי ההנהגה המאלפת הזאת?

הנהג השיב בפשטות, כי בהזדמנות מסוימת עלה בדעתו להחזיק בכיסו כרטיסים אלו, שישמשו כמין גמ"ח למקרים דומים, כאשר אנשים נתקעים מבלי שיש להם מספיק דמי נסיעה.

תמיהתו של הלה רק גברה לשמע דברי הנהג. עד עתה היה סבור שהנהג נהג כן באופן חד פעמי, ואילו כעת שמע שזוהי הנהגה קבועה שלו. הוא לא התאפק ושאל את הנהג: "אשמח אם תגלה לי מהיכן למדת הנהגות טובות כאלה?".

השיב לו הנהג: "תראה, אני תושב רמת-השרון, והרב יעקב אדלשטיין הוא רב העיר".

"מה? הוא המממן של הגמ"ח הזה?" - תמה הלה בפליאה.

"לא! לא!", השיב הנהג בשלילה, "מה פתאום! וכי יעלה על דעתך שאני אלך להטריד את הרב בדברים פעוטים כאלה?, אך אומר לך: כאשר רואים כזה טוב לב כמו של הרב, אי אפשר לנהוג אחרת!..."

מדהים עד כמה הנהגתו של ת"ח קדוש משפיעה גם על הרחוקים משמירת התורה והמצוות, ומשתקפת במעשי הטבה וחסד כאלו. [מתוך 'אוצרותיהם אמלא']

עליו היו תלויים מגבעתו ומעילו העליון. חבש את כובעו, העטה על גופו את המעיל, וקרא למשמשו: "רבי יחזקאל (חזקוני), יורדים ל'תל השומר', קח מהרב טורק בבקשה את הכתובת המדויקת וניסע לרבי ממחנבוקא...".

הרושם העצום שנחרט בי מאותו ביקור, נתן בי את אותותיו שנים רבות לאחר מכן. כל כך השתוממתי אז, הן מאופן השיחה והן מצורת הפגישה, כולה הביעה הבעת כבוד מופלגת לתלמידי חכמים. למדתי אז מאבי כיצד יש לעמוד, כיצד לדבר כשמצויים בארבע אמותיהם של גדולי ומאורי הדור. לנגד עיני יישם אבי למעשה את דבריו הנוקבים של ה'רבנו יונה' (בפירושו על אבות פ"ב י) הכותב כך: 'הוי מתחמם כנגד אורן של תלמידי חכמים, והוי זהיר בגחלתן שלא תיכווה'. משל למתחמם נגד האש, אם עמד רחוק כראוי לו - נהנה ואינו נכווה, ואם קרב יותר מדאי, נכווה. כך המתחמם כנגד האש של תלמידי חכמים ונהנה מחכמתם, צריך לעמוד לפנייהם באימה ויראה וכובד ראש, ואל ינהג קלות ראש בפניהם, ואל יתקרב אליהם יותר ממה שקירבוהו, שאם ינהג כך יתחייב עונש גדול', עד כאן לשונו.

* * *

ממשיך הרב טורק: מקרה נוסף חרוט בזיכרוני מימות בחרותי. היה זה בתקופה בה זכינו לשמוע שיעורי הלכה מדי שבת בשבתו מפי מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, לאחר תפילת שחרית בהיכל כולל פוניבז'. באחד השיעורים הקריא הרב שטיינמן את הגהת רבי עקיבא איגר על ה'שולחן ערוך', בה העתיק את דברי בעל ה'בשמים ראש', אשר כידוע רבים פקפקו באמיתות ספר זה וטענו שהוא מזויף. הרב שטיינמן הוסיף בפני השומעים ואמר: "מכך שרבי עקיבא איגר העתיק את דברי בעל ה'בשמים ראש' אז רואים ש...". ולא המשיך בדבריו. הוא רצה רק לרמוז בכך, כי אפשר לראות מכאן כי רבי עקיבא איגר סבור שהספר 'בשמים ראש' הוא ספר מוסמך ואמיתי. לפתע התפרץ אחד השומעים, שהיה תלמיד חכם וידען נכבד, ושאל בצורת ביקורת: "אז רואים שמה?...".

המשיך הרב שטיינמן ואמר: "רואים כי רבי עקיבא איגר התייחס לדברי בעל ה'בשמים ראש' כדברים מוסמכים...".

אולם אותו תלמיד-חכם שאורייתא קא מרתחא ביה, הרהיב עוז ועמד בדעתו: "הרי בסך הכל רואים שה'בשמים ראש' מדבר על זה, אך עדיין אין ראייה מכך שרבי עקיבא איגר סבר כי דבריו מוסמכים...".

הרב שטיינמן ראה בכך זלזול קל שבקל בגאון הדורות רבי עקיבא איגר, והביע זעזוע עמוק שהותיר בשומעים רושם עז. הוא הביט בשואל במראה נוזף, שתמונתו עומדת למול עיני עד היום, והתרעם על הדברים: "וכי עולה על דעתך הווה אמינא שרבי עקיבא איגר יביא דברים שאינם נכונים ומוסמכים!?". וכך במשך דקה ארוכה לא נחה דעתו... ראו במוחש כי הדברים חרו לו.

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

זכר מואמינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמונים'

פרשת תרומה תשפ"ג שנה ט | גליון מס' 472

בני אמונים

בני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

עשרה שמשפטים לענית אמן

בשבת זו, נקרא את הפסוק המצווה על בניית המשכן: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", אשר בהר הק' (נשא ככו א) נכתב שצווי זה מורה אף על חובת בניית בתי כנסיות בכל דור ודור.

לאור זאת מתבקש אפוא כי נעסק בקדושת בית הכנסת המקנה: "מקדש מעט". בדברנו בענין זה ראוי שנתן דעתנו לנקדה יסודית וחשובה העולה מהפסוק האמור; הפסוק מדגיש: "ושכנתי בתוכם" - כלומר בבאים למשכן. ללמדנו שהשקראת השכינה בבית הכנסת אינה תלויה בפינו או בגדלו, כי אם בבאים בשערי.

הדברים מפורשים בדברי הגמרא (ברכות ו ב): "בשעה שהקדוש ברוך הוא בא בבית הכנסת ולא מצא בה עשרה, מיד הוא כועס, שצאמר (ישעיה נ ב): 'מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה'". כלומר: באשר בא הקדוש ברוך הוא להשרות שכנתו בבית הכנסת, כהבטחת: "ושכנתי בתוכם", אם אינו מוצא עשרה המשפטים ונבאים לתוכו, לא רק שאינו משרה שכנתו, אלא שאף הדבר מעורר חרון אף.

נשים לב, חרון אף זה למה? כי בשעה שהגיעה השכינה עדיו לא היו עשרה אנשים! אף שאחר כך הגיע מנון מכבד, זה כבר מאחר מדי.

כבר הזכרנו רבות מעל במה זו: השקמת בית הכנסת תלויה מאד באפן אמירת ברכות השחר! המציאות מוכיחה באפן ברור שבבית הכנסת שמתפלליו מקפידים על ברכות השחר בחברותא, תמיד יהיו 'עשרה משפטים', ומתוך כך תהיה השכינה שרויה בתוכו.

הרבי מבאבוב, הקדשת ציון, מצא לכך רמז בפסוק שהביאה הגמרא: "מדוע באתי ואין איש"; "איש" - ראשי תבות: "שעונים אמן" (קדשת ציון ח"ב עמ' קח). חשבתי להוסיף שאף המשורר הפסוק מלמד על כך: "קראתי ואין עונה"; "עונה" משמע ענית אמן.

גם תקנת חז"ל הידועה (מגלה ג ב) שבכל עיר חביבים להמצא 'עשרה בטלנים', כלומר אנשים הבטלים ממלאכתם ונמצאים בבית הכנסת, נועדה כדי שחלילה לא יוצר מצב שביבא הקדוש ברוך הוא בבית הכנסת ולא ימצא בו עשרה. מסתבר כי תפקידם של אותם 'עשרה בטלנים', הוא אף לענות אמן אחר המברכים, וסימנא: 'בטלן' בגימטריה אמן. הבה נשפיע ונקבל את פני השכינה הבאה לשרות בתוכנו באמירת ברכות וענית אמן כהלכה.

בקריאת 'ושכנתי בתוכם'

218 219 נחמאל

לישראל, "לשאת את הארץ בהם" - כדי שבאמצעותם יתבארו דברי התורה העמוקים לפשוטי העם. המשלים, כמו הבדים, נראים כ'עץ פשוט', ובכל זאת מורה התורה: "וצפית אתם זהב" - עליכם ליקרם ולהחשיבם, ויתרה מזאת: "בטבעת הארץ" - היא התורה "היא הבדים" - המשלים, "לא יסרו ממנו", שכן שבו אמצעותם מתבארים דברי התורה, חלה עליהם קדשת התורה (מדרש תלפיות ערך ארון).

בדרך זו פרש האר"י הקדוש את גסח ברפת אתה חונן:

"אתה חונן לאדם דעת" - אתה ה' נותן חכמה בלב אנשי המעלה המכונים 'אדם', לתקן את דבריכם במשל ומלצה. "ומלמד לאנוש בינה" - שמתוך כך אף פשוטי העם המכונים 'אנוש' זוכים להבין את דברי התורה (שער פת רבים).

דין 'במשפטו' בסכה וטלית

"והקמת את המשכן כמשפטו אשר הראית בהר" (כו ל)

הירושלמי (שבת יב ג) מפרש ש"כמשפטו" האמור בפסוק זה משמעותו 'כסדרו'. שבכל פעם שמקיימים את המשכן יש להעמיד את קרשי המשכן כפי שסדרו בעת הקמתו לראשונה; קרש שהצב בצפון ינתן תמיד בצפון, ואלו קרש שנתן בדרום ינתן תמיד בדרום.

בפוסקים הזכרו כמה דינים המיוסדים על ירושלמי זה, להלן שנים מהם: א. מהר"ש מנויטשט רבו של המהר"ל נהג לסמן את לוחות העץ של סכתו, כדי שלא ישתנה מקומם משנה לשנה (מהר"ל מנהגים סכות ו, ע"פ באר היטב או"ח תרל ו). ב. השל"ה הק' כתב שיש לעשות עטרה לטלית בצד העוטף את הראש, כדי שחוטאי הציצית יעמדו באותו הצד שהיו בעת שלבש את הטלית לראשונה; חוטי הציצית שמלפניו ישארו מלפניו, ואותם שהיו מאחוריו ישארו כף (של"ה מס' חלין גר מצוה כא).

ואולם בעל הערוך לנר' אינו מסכים עם השו"א זו. לדבריו, הסכה שבקרשי המשכן הקפידו שלא לשנות מהסדר היא לפי שהיתה במשכן עדיפות לצד אחד על משנה; הצד הצפוני השתבח מחמת קרבתו לשלחן, ואלו הצד הדרומי השתבח מחמת קרבתו למנורה. ואולם בסכה וטלית אין עדיפות לצד אחד על משנה, ולכן אין ענין להקפיד שקרשי הסכה וציציות הטלית ינתנו תמיד באותו הצד (בפניו יעקב הל' סכה תרל טו).

בניית המשכן לשם שמים

"דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה" (כה ב) את המלה "לי" פרש רש"י (ע"פ תנחומא א) "לשמי". את עמק פונת רש"י באר בעל הפנים מאירות כך:

אמרו חכמים (סוטה לח א) שבבית המקדש היו הוגים את שם הוי"ה כפי שהוא נכתב, ולא כשם אדנות, כפי שיש להגותו מוחץ למקדש. לכן פרש רש"י: "ויקחו לי" תרומה לבניית המשכן, "לשמי" - למען יוכלו להשמיע בו את שם הוי"ה ככתבתו (פנתות אור).

המקבל רבי מאיר ביקי"אס מביא כי ענין זה נרמז בכתוב (תהלים קל א-ב): "שיר המעלות ממעמקים קראתה ה'; ה' שמעה בקולי"; בתחלה הזכיר המשורר שם הוי"ה, ואחרי כן שם אדנות, לפי שכן אמר: "ממעמקים קראתה ה'" - במעמקי לבי הנני מכון לשם הוי"ה, ואולם "ה' שמעה בקולי" - בקולי אני מזכירו כשם אדנות (מאורי אורי נשא).

באור נוסף לדברי רש"י אמר רבי משה שלמה לוינזון, רבה של פראצובה:

אמרו חכמים (נדרים י א, ע"פ של"ה פסחים רנ) כי המקדש בהמה לקרבו צריך לומר: "קרבו לה" ולא: "לה קרבו", שפא מות לאחר שיזכיר "לה", ונמצא מזכיר שם שמים לבטלה. ויש לומר כי בעת בניית המשכן, שבו עתידים להקריב קרבנות, באה התורה להזכירנו יסוד זה; בהקדישכם קרבן, תחלה: "ויקחו לי" - את הבמה, ורק אחר כך: "לשמי" - הזכירו עליה את שם ה' (שו"ת חשק שלמה דרושים עמ' קסג).

קדשות המשלים פקדשת הבדים

"ועשית בדי עצי שטים וצפית אתם זהב; והבאת את הבדים בטבעת על צלעת הארץ לשאת את הארץ בהם; בטבעת הארץ יהיו הבדים לא יסרו ממנו" (כה יג-טו)

דרש רבי אליהו הכהן מאזמיר בעל 'שבט מוסר':

מפסוקים אלו, העוסקים בקדשת בדי הארון, יכולים אנו ללמד סמוך לחשיבותם ומעלתם של משלי החכמים, שכבדים המשמשים לנשיאת ארון הקדש, אף הם תחנוו כדי שבאמצעותם תתבאר התורה לפשוטי העם. וכפי שצאמר על שלמה (קהלת יב ט): "ויתר שהיה קהלת חכם עוד למד דעת את העם ואזו וחסור תסון משלים הרבה".

"ועשית בדי עצי שטים" - תקן משלים

הדרך שנסללה במטה התפלה

מאז ומתמיד חשקו גדולי עולם, רבים מראשי ישיבות ורבני קהלות אירופה, לעלות ולהשתקע בארץ הקדש. אלא שעמיד הישיבות והקהלות שבראשותם בצורף חששם מהמצב הרוחני והגשמי בארץ הקדש אלצו אותם לכבש את רצונם העז.

בשנים שבין שתי מלחמות עולם, ובעקרו

מאחר שלא נמצא בכל האזור מישהו שיוכל לתוך בינו לבין הפקיד, נטל הרב שך את אמונות אבותיו בידי. כמעשה כל יהודי ירא בעת צרה, נעמד בפנת המסדרון, מחוץ לחדרו של הפקיד והחל להתפלל בהתרגשות ובדמעות שליש. הוא התחנן לפני בורא כל העולמים שיסייע בעדו להנצל מאדמת אירופה הבווערת ולעלות לארץ ישראל.

אחת מהאניות ששמשו להעלות את יהודי אירופה לארץ ישראל

תרפ"ה ומנה לעמד בראשות ישיבת צע"י המפרסמת בעיר הקדש.

הקשר העז והאמיץ שהיה בין הגרא"ז לאחינו, הגאון רבי אלעזר מנחם שך זצ"ל, גרם לו לרצות לעלות בעקבותיו, אך בעצת גדולי הדור נאלץ לדחות זאת שוב ושוב.

בשנת ת"ש התקדדו השמים על יהודי אירופה. מיום ליום הלכו ורבבו עליהם הגזרות, ובד בבד הלכו והצטמצמו האפשרויות לצאת מאירופה אל חוף מבטחים. הרב שך הבין שזו ההזדמנות האחרונה עבורו למלט אותו ואת משפחתו מן התפת ולהגשים את חלומו לעלות לארץ הקדש, אך מאידך היה לו קשה לעזב את בני ישיבתו לבדם. השאלה הייתה קשה, והוא שטח אותה באזני גאון הדור מרן הגר"ע גרוז'ינסקי זצ"ל.

בתחלה הורה לו הגר"ע להשאר עם תלמידיו בקלצק, אך תקופה קצרה לאחר מכן, כשכבר הייתה זו שאלה של פקוח נפש שטח הרב שך את שאלתו בשנית, והפעם הסכים הגר"ע שעליו לעשות כל מאמץ כדי לעלות לארץ הקדש. דא עקא ובאותה עת השגת אשרות כניסה לארץ הקדש כבר הפכה לדבר בלתי אפשרי. כל מי ששאף להגיע לארץ הקדש נסה למצא דרך יחודית להשיג אשרה כלשהי שתקרב אותו ליעדו הנכסף.

הרב שך החליט לפנות לקונסוליה הטורקית במוסקבה ולהתחנן בקניי הקונסול שיעניק לו אשרת כניסה לטורקיה, משם קנה למצא את הדרך לעלות לארץ ישראל. בהגיע תורו נעמד הרב שך לפני הפקיד הטורקי,

אלא שהרב שך לא ידע טורקית, והפקיד לא ידע יידיש. כך התנהלה ביניהם שיחת חרשים, כשהרב שך מנסה בכל דרך להתחנן ולהסביר את מבקשו, והפקיד לעמתו כצפוי אינו מבין מלה. לאחר דקות ארוכות של נסיונות נאלץ הרב שך לסב על עקביו בפחי נפש בלי שהצליח להביע את משאלתו.

מאחר שלא נמצא בכל האזור מישהו שיוכל לתוך בינו לבין הפקיד, נטל הרב שך את אמונות אבותיו בידי. כמעשה כל יהודי ירא בעת צרה, נעמד בפנת המסדרון, מחוץ לחדרו של הפקיד, והחל להתפלל בהתרגשות ובדמעות שליש. הוא התחנן לפני בורא כל העולמים שיסייע בעדו

להנצל מאדמת אירופה הבווערת ולעלות לארץ ישראל.

יחד עם הרב שך הגיע לקונסוליה הגאון רבי שבתי יגל זצ"ל, ראש ישיבת סלונים. אף הוא בקש לקבל אשרה טורקית עבורו ועבור משפחתו. בעוד רעהו עומד ומתפלל הגיע תורו של הרב יגל. הוא נכנס לפקיד לבקש את האשרות המיחלות והבין במהרה שעליו לעבר משפת הפה לשפת הגוף. הוא נעמד אפוא לפני הפקיד, סמן בידו האחת כלפי מעלה, ולאחר מכן התכופף וסמן בידו השנייה כלפי מטה. בדרך זו, בתוספת אי אלו תנועות, נסה להסביר לפקיד כי אם לא יעניק להם אשרת יציאה, גוזר הוא עליהם בכף גזרת מות. אין לדעת אם הפקיד הבין אם לאו, אך המציאות הייתה שמיד עם סיום ה'הצגה', חתם הפקיד על אשרת יציאה עבור שתי המשפחות.

כשאשרת היציאה בידיהם עשו הרב שך והרב יגל את דרכם לנמל אודסה, שם קוו למצא אניה שתובילם לעיר איסטנבול שבטורקיה. כאשר הגיעה האנייה המיעדת, נדחסו על ספונה עם מאות אנשים נוספים. אולם בכך לא הסתיימו תלאותיהם. ממשלת טורקיה לא הרשתה לשתי המשפחות לרדת אל הנמל מחשש שמא ישתקעו בטורקיה. לא הועילו כל נסיונותיהם לשכנע את נציגי השלטון כי אין בכונתם לעשות זאת, ופקידי הממשל הורו לקברניט הספינה להובילם חזרה לאירופה.

גם כאן השתמש הרב שך בעצה שבה השתמש בקונסוליה הטורקית. הוא נעמד בירכתי האניה ונשא תפלה נרגשת מעמק לבו כי יצליח ה' דרכו ויסייע בעדו ובעד משפחתו למלט את נפשם ולעלות לארץ.

גם הפעם התקבלה תפלתו. אל הספינה שפבר עמדה לעזב את הנמל הגיע לפתע יהודי נכבד והדור פנים, שגראה כי הוא מנכבדי הקהלה היהודית בטורקיה. בטון סמכותי הוא הודיע לפקיד השלטון כי הוא ערב לכך ששתי המשפחות לא ישתקעו בטורקיה, ובחסדי שמים דבריו התקבלו. המשפחות הרשו לרדת בנמל הטורקי, וזמן מה לאחר מכן כבר עשו את דרכם לארץ הקדש דרך אדמת סוריה.

היהודי הטורקי שסייע להם נעלם מן האפק, ועד היום לא נודע מיהו. ואולם, לימים הבינו הכל כי היה זה שליח מאת ההשגחה העליונה להצלתם של גדולי התורה ובני משפחותיהם, אך לא פחות מכך להצלת עולם התורה בארץ ישראל, שנגנה והתבסס מכחם.

ספר 'מרן הרב שך' ח"א פרק כג

ברכות שאינן נענות באמן

אחר המשבשים את הברכה

אין עונים אמן אחר ברכתם של עמי ארצות המשבשים ומחליפים את אותיות הברכה. ואולם יש הסובר שמתר לענות אחריהם אמן.

מקורות ובאורים:

בספר 'ברך את אברהם' (נה ג) כתב שאין לענות אמן אחר המשבשים ומחליפים אותיות הברכה, "לפי שאין כאן נסח ברכה ולא פלוס". בספר 'דמשק אליעזר' (מערכת א אות ל) כתב שאין לענות אמן אחר המשבש ואומר בברכת 'הגומל' 'הגומל לחיבים טובים', במקום 'הגומל לחיבים טובות', לפי שהוא משנה בכך ממטבע הברכה, וברכתו אף נחשבת כברכה לבטלה (כפי שפסק ב'חטד לאלפים' או"ח ריח ז).

ואולם בשו"ת 'קנין תורה בהלכה' (ח"ה סי' ט) כתב שאף מי שמשבש ברכתו, כיון שפונתו לשמים, ברכתו ברכה ויש לענות אמן אחריה. וכפי שכתב בספר חסידים (סי' יח): "אותם הקוראים פסוקי דזמרה בקול רם ונגעים זמר, ואינם יודעים הפסוקים ואומרים בטעות, תפלתם וזמירותם מתקבלת פריח נוחח. וגם הקדוש ברוך הוא שמח עליו שמחה גדולה ואומר כמה הוא מזמר לפני לפי דעתו. על זה נאמר (שה"ש ב ד): 'ודגלו עלי אהבה'". ופרש (על פי התרגום משלי טז י) 'ש'דגלו' פרושו מעילתו, כלומר שעל אף שמועל באהבה ובחובת התפלה המוטלת עליו ומשבש המלים, מתקבלת תפלתו באהבה וברצון. כמו כן במדרש (שה"ש ב א) דרשו כתוב זה כאלו נאמר: 'ודלוגו עלי אהבה', שאף תפלת עם הארץ הנאמרת בדלוג אותיות מתקבלת באהבה.

דין אמן יתומה

א. אסרו חכמים לענות 'אמן יתומה', והינו שעונה אמן מבלי לשמע את הברכה או מבלי לדעת על איזו ברכה הוא עונה, וכפי שיבאר בפרק זה.

מקורות ובאורים:

בריאתא במסכת ברכות (מז א), ובראשונים שם, להלן יבאר כי האסור לענות אמן כאשר אינו שומע את הברכה נוהג רק כאשר השומע חייב בברכה זו ומבקש לצאת ידי חובתו בשמיעתה. עניית אמן ללא שמיעת ברכה מכנה 'אמן יתומה', לפי שאמן ללא ברכה היא כיתום ללא אב (סמ"ג עשין מז).

ב. גם מי שלא שמע את כל הברכה מפי המברך, אלא רק את הזכרת השם וחתימת הברכה, כגון "ברוך אתה ה' מגן אברהם", חייב לענות אמן. יש אומרים שאף אם לא שמע את הזכרת השם, כל ששמע חתימת הברכה חייב לענות אמן. ואולם הכריעו הפוסקים שאף אם לא שמע כלל את הברכה, כל שידע איזו ברכה ברוך המברך, חייב לענות אמן אחריו.

מקורות ובאורים:

נחלקו הראשונים אם יש לענות אמן אחר ברכה, כשהשומע לא שמע שם שמים יוצא מפי המברך: דעת הרא"ש (ברכות ח ח) ותלמידו רבנו יונה (שם מ א בדה"ר, הובאה ב'משנה ברורה' רטו ב) שאין האדם חייב לענות אמן אחר ברכה, אלא אם שמע את הזכרת השם. ה'באור הלכה' (שם ד"ה שלא) באר שהטעם לכך הוא מפני שחובת עניית אמן נלמדת מהכתוב (דברים לב ג): 'כי שם ה' אקרא הבוגדל לאלקיני', ואם כן כל שלא שמע את קריאת שם ה' אינו מחייב לענות אמן. ה'באור הלכה' מוסיף ומבאר שאין פונת ראשונים אילו לאסר עניית אמן, אלא לומר

שאין חובה לענות אמן אם לא שמע הזכרת ה' וסיום הברכה. וראה ט"ז (שם ב) שבאר בדעת הטור שאין חובה לענות אמן אלא אם כן שמע את כל הברכה מפי המברך. אמנם דעת רש"י (ברכות נא ב ד"ה עונין) וה'אור זרוע' (הל' סעדה סי' רי, הובאה במ"ב שם) שדי בשמיעת הברכה כדי להתחייב בעניית אמן.

ה'רמב"ם (ברכות א יג) כתב: "כל השומע אחד מישראל מברך ברכה מכל הברכות כלן אף על פי שלא שמע הברכה כלה מתחלתה ועד סופה... חייב לענות אמן", וה'שלחן ערוך' (רטו ב) העתיק לשונו. וכתב ה'באור הלכה' שם שמשתימת לשון הרמב"ם משמע שסובר פרש"י, שגם אם לא שמע הזכרת ה', די בשמיעת סוף הברכה כדי לחייבו בעניית אמן.

ואולם למעשה הכריעו השו"ע הרב (שם א) וה'משנה ברורה' (שם ו, וב'באור הלכה' שם) שאף מי שלא שמע את הברכה כלל, כל שידע איזו ברכה מברכים חייב לענות אמן. וראה ב'משנה ברורה' (נה לח) שפסק שחרש [המדבר] יכול לענות אמן כל שידע איזו ברכה ברכה, אף שאינו שומע את הברכה.

ג. אין הדברים אמורים אלא ביחס לעונה אמן אחר ברכה שאינו מחייב בה. אך המבקש לענות אמן אחר ברכה שמחייב בה כדי לצאת בכך ידי חובתו, עליו לשמע את כל הברכה, ואם לא שמע את כל הברכה, אף שידע איזו ברכה ברוך המברך, אסור לו לענות אמן, ואם עבר וענה הרי זו 'אמן יתומה'.

מקורות ובאורים:

במסכת ספח (נא ב) מספר שבאלכסנדריה שבמצרים היה בית כנסת גדול מאד, שלפי שלרב גדלו לא יכלו כל המתפללים לשמע את שליח הצבור, היה שמש בית הכנסת מניף 'סודר' בסוף כל ברכה, כדי שידעו הצבור מתי לענות אמן. הראשונים הקשו מדוע אין זו 'אמן יתומה' שאסרו חכמים (ברכות מז א) לענותה? ובאר רבי נסים גאון שרק לגבי ברכות שהאדם מחייב בהן אמרו חכמים שאם לא שמע את כל הברכה, עניית אמן אחריה נחשבת 'אמן יתומה'. ואכן באלכסנדריה נהגו כך רק בברכות שאין הצבור מחייב בהן (ספר 'הערוך' ערך אמן). ה'רמב"ם (ברכות א יד) וה'שלחן ערוך' (או"ח ריג ג) פסקו להלכה כדברי רבי נסים גאון, ולגרסת החרדים בפרושו לירושלמי (ברכות ח ח ד"ה איזה הוא) חלוק זה מפרש בירושלמי.

את הסבה לכך שאסור זה נאמר רק בברכה שאדם מחייב בה מבאר ה'חדושי רבי אריה ליב מאלין' (חלק א' סי' ה): אמן הנענית אחר ברכה שהשומע מחייב בה ומבקש לצאת ידי חובתו בשמיעתה היא חלק מנסח הברכה, ולכן אם לא שמע את הברכה, אסור לו לענות אמן אחריה, ואם ענה הרי זו 'אמן יתומה'. אך אמן הנענית אחר שאר הברכות, כיון שאינה חלק מן הברכה, אין חובה להקפיד על שמיעת הברכה כדי לענותה. ברם תמה ה'באור הלכה' (שם ד"ה וזה), אף בברכה שהעונה מחייב בה, כיון שבסופו של דבר לא יצא בה ידי חובה, שהרי לא שמע את כלה, מדוע לא יענה אחריה אמן כמו אחר כל ברכה אחרת שאין השומע מבקש לצאת בה ידי חובתו? ובאר: "אלא על כרחך, דכיון שהוא רוצה לצאת בה והוא עשאה באפן שאינו יוצא בה אסרו רבנן לענות אמן עליה". ה'באור הלכה' לא פרש טעם לאסור זה, אולם כבר פרושו החרדים בפרושו לירושלמי (שם ד"ה כשלא) שחששו חכמים שאם יתירו לו לענות אמן ברכה זו, יבוא לטעות שיצא ידי חובתו, למרות שלא שמע את הברכה.

ב'שלחן הטהור' (שם טו) כתב שאסור 'אמן יתומה' בברכה שהשומע חייב בה, נוהג רק כאשר כיון השומע בתחלת הברכה לצאת ידי חובה בשמיעת ברכה זו, ובסופו של דבר לא שמעה כלה. ואולם אם מתחילה לא היתה דעתו לצאת בשמיעת ברכה זו, יכול לענות אמן אחריה, גם אם לא שמעה.

הברכה מסתיימת ומתקיימת בעניית אמן

אמרה מפרסמת המלמדת על גדל מעלתה של עניית אמן נכפלה ונשנתה בשני מקומות בתלמוד; במסכת ברכות (נג ב) ובמסכת נזיר (סו ב): "דבי יוסי אומר: גדול העונה אמן יותר מן המברך. אמר לו רבי נהוראי: השמים [לשון שבועה]! כף הוא. תדע, שהרי גולג'רים [חזלים פשוטים] מתגרים במלחמה, וגבורים נוצחים". כלומר: כפי שבעת מלחמה מסיימים את המערכה החזלים הגבורים, כף העונה אמן המסיים את הברכה, "משבח מן המברך" (המפרטי על נזיר שם ד"ה שהרי).

רבי יעקב ברוכין, אב"ד קרלין ובעל המ'שפנות יעקב, מבאר (קהלת יעקב ברכות מו א) שמקף שחכמים (ברכות נג ב) משוים את האומר ברכה לחיל פשוט הפותח במערכה, ואלו את העונה אמן לחיל גבור המנצח ומכריע את המערכה, נתן ללמד שתי נקודות יסודיות בגדרה של עניית אמן:

- א. כפי שבמשל - הגולג'רים והגבורים עושים את המלחמה בשתפות, כף בנמשל - המברך והעונה אמן משלימים את הברכה בשתפות. ללמד שהאמן אינה תוספת על הברכה אלא חלק בלתי נפרד ממנה.
- ב. כפי שבמלחמה עקר הנצחון תלוי בגבורים, כף בעניית אמן שחכמים המשיליה לאותם גבורים, "עקר קיום הברכה הוא בעניית אמן".

כל השבטים שוים בעניית אמן

חכמים (שפת קיט ב) הבטיחו שכן מפלא ומיוחד למקפיד לענות אמן כראוי: "כל העונה אמן בכל כחו פותחים לו שערי גן עדן", והסמיכו לכך את הנאמר בכתוב (תהלים כו ב): "פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמר אמונים - אל תקרי שמר אמונים אלא שאומרים אמן".

מדוע נאמר "שערי" בלשון רבים?

בעל הלהורות נתן באר זאת על פי דברי הארי"ק שהביא המגן אברהם (ריש סי' סח) שאין לאדם לשנות מוסחי ומנהגי התפלות הנהוגים במקומו, לפי שבשמים יש שנים עשר שערין פגוד שנים עשר שבטי ישראל וכל שבט יש לו שער מיוחד עבורו שדרכו נכנסות תפלותיו. ויש לפרש שלגבי עניית אמן נאמר "שערי" לשון רבים ללמדנו שעל אף שאין שערי השבטים שוים וכלל שבט יש תפלה ומצוה שממתקבלת ברצון דוקא בשער שלו, בפני מצות עניית אמן - שערי כל השבטים פתוחים (להורות נתן אלו - תשרי ח"א מ' רצו).

לכבוד ראשי מפעל בני אמונים אשר בזכותם מקפידים רבבות בני ישראל על אמירת ברכות השחר בחברותא, שלום רב לאוהבי תורת אמן.

ברצוני לשתף אתכם בגס ופלא שזכינו לראות בזכות עניית אמן.

אבי שליט"א, שזכה למשפחה ברוכה ושבעה מילדיו טרם נשאו, קבל לפני כחצי שנה שבץ מחי ל"ע. הוא הרדם והנשם, ובמהרה הדרדר מצבו והפך לאנוש, עד שהרופאים הרפו את ידיו ולא נתנו כל סכוי.

לאור דברי חכמים (ברכות מא א) "כל המאריך באמן - מאריךין לו ימיו ושנותיו", החלטנו כל בני המשפחה להאריך באמן לזכותו. הרבינו בעניית אמן והקפדנו להגותה כדיו, וכפי שכתבו התוספות (שם ד"ה כל) שמשמעות המאריך באמן היא שעונה אמן במתינות כראוי, כשעור אמירת התבות א- ל מלך נאמן, ובחסידי שמים זכינו ולאחר כשבועים שבהם הקפדנו באדיקות על קיום הקבלה, חל שפור נכר בבריאותו של אבינו ואט אט הוא שב לאיתנו בגס מפלא.

בראש חדש טבת ערכנו סעדת הודיה גדולה. אבי מורי נשא דברים נרגשים, שבהם הודה לכל בני המשפחה על השתדלותם בכלל, ובפרט על השתדלותם הרוחנית בהקפדה על עניית אמן למענו. הוא אף בקש מאתנו להמשיך בכך, כהודאה על היס הגדול שהוא זכה לו, וזכינו כלנו.

בתוך דבריו הוא אמר רמז נפלא שעלה ברעיונו בתקופת החלמתו. הפסוק (תהלים כא ה) אומר: "חיים שאל ממה נשתה לו ארץ ימים עולם ועד". ראשי התבות: "נתתה לו ארץ ימים", עולים לגימטריה תשעים ואחת, בדיוק פגימטריה של אמן.

החזתם בהודאה, מתוך הפרה כי פעלכם הרב למען עניית אמן, מביא שפע בריאות ופרנסה לעם ישראל כלו בכלל ובפרט.

פינחס ש.
בית שמש.

נתן לשלח מכתבים לפקס שמספרו 08-9746102 או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

צדיק באמונתו

ברכות ואמן במשנת בעל ההלולא

האהל על קברו של רבי יצחק אייזיק מקאליב

האדמו"ר רבי יצחק אייזיק מקאליב ז' באדר תקפ"א

רבי יצחק אייזיק טויב מקאליב נולד בשנת תקי"א בעיר סרניץ שבהונגריה לאביו רבי משה יחזקאל, שנפטר זמן קצר לאחר לידתו. כבר בנעורו התבלט בין חבריו כעלוי ושקדן.

נפשו הגבוהה נשארה אותו להתבודד ימים ושבעות, ובכך היה עוזר לפרנסת אמו העניה ברעית ארזים במקומות מבודדים. המקבל הצדיק רבי ליב שרה"ס שפגש בו, עמד על טיבו ודבר על לבו שיבוא השמלתו של הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג. בעת שבקר הרבי רבי אלימלך מליזנסק בניקלשבורג פגש בו רבי יצחק אייזיק ומאז דבק בר' אלימלך.

בשנת תקמ"א הכתר כרבה של קאליב וכהן במשורה זו ארבעים שנה. שמו נודע לשם ולתהלה, ותורתו וקדשותו התפרסמו בכל רחבי הונגריה.

כל ימיו היה ידוע חלי ומכאוב, ולעת זקנתו תקפה עליו מחלתו. בשכבו על ערש דוי בקש שלא יכתבו על מצבתו שום שבת, מלבד הדברים הבאים: "היה יכול ללמד על הדף, והיה ערליכער ויד". ביום שבת קדש ז' באדר תקפ"א השיב את נשמתו הטהורה לבוראה, ונטמן בבית העלמין שבקאליב.

מנהגו של הרבי מקאליב

רבי יצחק אייזיק מקאליב היה נוהג ללכת מדי בקר לתלמוד תורה שהקים בעירו, כדי לשמע ברכות השחר מפי תלמידי הת"ת. ספר רבי שמואל רוזנפלד שהיה בעל תפלה אצל האדמו"ר רבי משלם פייש מטהאש ולמד בילדותו בת"ת בקאליב: באחד הימים לאחר שענה הרבי אמן אחר ברכותי, שם ידו על ראשי וברכני: "עוד תהיה בעל תפלה טוב, ותעורר רחמים מרבים עבור כלל ישראל" (עבודת הלוים ח"א עמ' קעב).

"ועשית מנורת זהב טהור". (פ"ה לא)

אלו מנורות "אין לנו רשות להשתמש בהם..."

מנורה שהיתה בבית עבודה זרה וביטלונה, מותר לאדם רגיל להשתמש בה, אבל אין להדליק בה לצורך מצוה, כמו נרות שבת וכדומה. אף שה"אליה רבא" פסק להקל, ה"פרי מגדים" והגאון רבי עקיבא איגר צידדו להחמיר בזה, כדעת הט"ז. (משנ"ב קנ"ד מ"ו)

ובבית כנסת אין להשתמש במנורה כזו, הדבר מאוס. (ט"ז י"ד קנ"ד ח) נר תמיד כסף של בית עכו"ם אסור לבית כנסת דמאיס. וכן העידו מעשה שהיה פה ליורנו לפני שנים רבות, שגזבר משיבה אחת קנה נר תמיד של כסף, והרבנים לא התירו שישתמשו בו בישיבה, דמאיס. ("זכור לאברהם", "פחד יצחק" מנורה קמ"ח)

בבתי הכנסת באשכנז היו נברשות מעוטרות. לעיתים עם הנשר הגרמני או סמלי מגן אבירים... כנראה היו שייכות לפני כן לבעלים גויים, אפשר שהגיעו מארמונות נוספים.

"ועשית את נרותיה שבעה ... והאיר על עבר פניה". (פ"ה ל"ז)

'כי התורה מוללת כל ההוראות'

יש בני אדם שדרכם להדליק שבעה נרות לכבוד שבת ומניחים בהם שמן רב, שיהיו דולקים עד צאת השבת, וכן עושים ביום טוב. האם יש לזה סמך או רמז בדברי חכמים?

השיב רבינו ה"בן איש חי": להדליק שבעה נרות לכבוד שבת יש סמך ורמז בספרי הקודש. אבל למה שמניחים שמן הרבה שידלק גם ביום השבת לא מצאתי סמך ורמז בספרי הקודש. ואני אומר לא יפה מנהג זה וצריך לבטלו, יען כי עוברים על "בל תשחית", מה תועלת יש לאור נר ביום?! רק בבית הכנסת או לכבוד הנפטרים דהוי ענין כבוד יש מקום להדליק גם ביום.

וכך הובא בגמרא (שבת ס"ז) האי מאן דמכסי שרגא דמשחא ומגלי נפטא, עבר על "בל תשחית", שגורם לו לנר לדלוק מהר יותר.

לכן גם הוריתי לאותם שדרכם להניח שתי פתילות בנר כדי להרבות אור בביתם, ודרכם להניח את הנרות דולקים כל הלילה גם בזמן שהם ישנים עד הבוקר, שצריכים לאורו, שכאשר קמים בלילה מן המיטה לאיזה צורך, שיהיה אור בבית.

פסקתי שיסירו את הפתילות מן הכלי וישאירו רק פתילה אחת, כי בעת השינה אינם צריכים ריבוי אור ויש בזה משום בל תשחית!
(ש"ת "תורה לשמה" ע"ז)

ונוהגים להדליק לכבוד שבת שבע נרות כנגד שבעת ימי השבוע.
(באה"ט או"ח רס"ג מהר"א"י הק) מול פני המנורה שנרותיה שבעה. (השל"ה הק)

"ועשו ארון" - לשון רבים, וכל הכלים בלשון יחיד? ויתכן שירמוז שיהיו כל ישראל משתתפין בעשיית הארון בעבור שהוא קדוש משכני עליו, ושיזכו כולם לתורה.
(רמב"ן כ"ה י')

אולי רמז שאין גופה של תורה יכול להתקיים אלא רק בכל ישראל, אין מציאות בעולם שאחד יכול לעשות כל עיקרי התורה וזה לך האות: כהן אינו מקיים נתינת מתנות כהונה וכו'. ואם הוא ישראל הרי אינו יכול לקיים מצוות הקרבנות וכו', וכן לוי ... לזה אמר לשון רבים. (אה"ח)

"בטבעת הארון יהיו הבדים לא יסרו ממנו". (פ"ה ט"ו)

מתוך מכתבו של המשגיח רבינו ירוחם מומיר

"... חודש אדר א' תרפ"ט. שלום רב וכל טוב סלה להו"כ הגאון הגדול, שר התורה, אביר הרועים ...

זה כשני ימים שנודע לנו מאחורי הפרגוד קול שמועה, אף שלא אאמין לזה בשום אופן, אכן קול ענות שמענו שמצאו מסילות בלבבו הקדוש והטהור לעזוב אותנו ואת מקומו הקדוש, לעזוב את צאן מרעיתו לארץ אמריקה.

ומי אנכי ... כנגד ארי שבחבורה להרהיב עוז בנפשו ולהתווכח עמו, ואף שישמע לדברי, ובכל זאת ההכרח לא יגונה. ואם כן אבקש ממנו מחילה וסליחה על שאכניס עצמי להתערב בעניני זולתי, כי אין זאת זולתנו כי אם נוגע לכל עצמיותנו ... ואף שאיני יודע באיזה טענה אתחיל לדבר אכן אנסה בזה:

א. אף אם היו כל מחשבותיו צודקות. אי אפשר לנו על פי דין בשום אופן לעזוב מקום תורה בלא רשות שאלת אורים ותומים. כל עבודת הקודש שעל שכמנו היא עבודת ה'. מן השמים נתנו לנו, ואנחנו קיבלנו עלינו, מי הוא שיכול לפטור את האדם ממשרתו, אם לא שברור לנו רצון ה' כבאורים ותומים.

ב. על ענוותנותו הכבירה אני סומך, ואספר לו איזה מעשה: בעת שהייתי בליטא, והיו לי מחשבות לעזוב מקומנו ישיבת מיר, כדי שאוכל לשבת בקלם. ראיתי מן השמים כמה עיכובים. ופעם הטלתי גורל הידוע, ונפל לי פסוק שנבהלתי מראות, וגם חידוש גדול נתחדש לי מהפסוק, וזהו: "בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסרו ממנו". והדבר ברור שלא לפי מעשי נתגלה לי הפסוק כי אם בזכות הרבים.

זהו ביאור נחמד, ורמז גדול שיצא מההלכה הזאת: הבדים הם האנשים שנושאים את ארון התורה, ונמשלו לבדי ארון שלא יסרו ממנו לעולם ועד, כהלכות בדים! ומני אז יש לי חששות בעת שההכרח יאלצני לעזוב את הישיבה אף על זמן קצר!
(דעת חכמה ומוסר" ח"ג ועיי"ש - הרגשה זו ליוותה את רבי ירוחם עד סוף ימיו!)

"תודיעני אורה חיים שובע שמחות את פניך נעימות בימיך נצח".
רמז למנורה שבימין. אל תקרי 'שובע' אלא 'שבע', אלו שבע כיתות
של צדיקים שפניהם דומים לחמה וללבנה ולרקיע ולכוכבים
ולברקים ולשמשנים ולמנורה הטהורה.
הזכיר ז' מיני אורה חלוקים בדרגתם כנגד ז' קני המנורה, לפי שהצדיקים
מקבלים האורה מזיו שכניתו כמו ז' קני מנורה אלו. (כלי יקר כ"ה ל"א)

את המכתב הבא שלח הגאון רבי שמואל אהרן אסאד, בנו של גאון
יהדות הונגריה רבי יהודא אסאד אל כבוד המנורה הטהורה

לכבוד אדוני הרב הגאון העצום שר התורה, מנורה הטהורה,
רשכבה"ג קקש"ת יוסף שאול נתנזון ... אב"ד ור"מ לעמברג:
שמחתי מאד על אשר זכיתי לראות פני קודשו. והנני מבקש
ואבוא בתפילה שימחול נא כבוד הדר"ג לזרז ולעורר את ידידי
דוד ארוך נ"י שיתחיל מיד להדפיס הספר שו"ת ממר אבי הגאון
הק' צ"ל, כאשר הבטיחתי שיתחיל עוד השבוע בהדפסה בכתב
ידו ובחתימתו. גם שיהיה מאד מאד שיהיה נקי מכל סיג וטעות
שיהיה מוגה כראוי ונכון. שלא יצא חלילה דבר שאינו מתוקן.

וגם מהדיין רבא המאוה"ג הצדיק יוסף נתן היושב בתוך ביתו
לדון ולהורות אבקש שיקיים את הבטחתו אלי להשגיח ... וגם
אני אקיים הבטחתי ביתר שאת ועוז לשלם לו. ימחול נא אדוני
לשים עין פקוחה על הדפסת הספר ...

ואם לא בגללי יעשה בגין נשמת אבי הקדוש המפורסם בעולם
בצדקתו ותורתו ואקווה שינענע לי ראשו. אשרי הדור
שהגדולים נשמעים לקטנים. הק' שמואל אהרן בה"ג מהר"י
אסאד צ"ל. (שאלת שמואל" אגרות - ה' אייר תרל"ג)

"מנורת זהב טהור" - המנורה מחוברת ונסמכת לטהור. זהו שכתוב "מנורה
הטהורה", לא משום שהיתה עשויה זהב טהור, אלא מפני שתכונתה בעצם
טהורה. המנורה אינה מאירה כראוי אלא כשהדור טהור במעשיו. משום כך
בבית שני אחרי שנתקלקל הדור כתבה המנורה. (העמק דבר כ"ה ל"א)

השבוע חל יום הזכרון לגאון ישראל רבי אליהו דוד רבינוביץ
תאומים רבה של פוניבז', מיר וירושלים, נפטר ג' אדר תרס"ה

מתוך צוואתו המופלאה של האדר"ת, בעלת תשעים סעיפים!

מטבעי אני שונא את הגאווה. עוד מילדותי תיעבתי בלבי את
האיש אשר ראיתי בו סימני גאווה. כפי דמיוני ב"ה שאין בי שום
שמץ גאווה, אם כי פעמים רבות אני רואה טיב כשרונות
ומעלות המעטות בי, אך ב"ה אינני נפעל להתגאות על ידי זה.

ביחוד אין רצוני כלל להשתרר על זולתי, יהיה מי שיהיה, איש
או אישה, גדול או קטן, יודע ספר או בור, ומה שעשיתי כעין
השתררות היה זה למרות רצוני, ובשביל עבודת הציבור
המוטלת עלי, ולבי חלל בקרבי על אונסי בזה. (א)

אהבת הבצע לא קיננה בי מעודי, אם כי לא אוכל להתפאר
בטהרת לבי עד כי הייתי שונא בצע, למידה כזו לא הגעתי עוד,
אבל לאהוב ממון - לא. (ב)

גם שנאתי את הכבוד, ולבי דווה עלי בעת שמכבדים אותי,
וביותר כשמכבדים אותי גדולים וטובים ממני, ואני יודע שהם
אינם מכירים אותי בטוב, ובעוונותי אני מקבל כבוד יותר
מהמגיע לי... ואי אפשר לי להגיד להם, שזה ללא תועלת שלא
ישמעו אלי, ויתלו בי גם ענווה יתירה, ומה אעשה... (ג)

אהבת התורה הקדושה ולומדיה ביחוד לגדולי תלמידי חכמים
ויראי אלוקים אמיתית היא בלבי ונפשי, מאד הנני צמא גם עוד
היום לעמוד ולשרת את אחד הגאונים האמיתיים, פשוט
לשמשו כעבד לאדונו. בעוונותי עוד לא זכיתי לזה - במקום
שמכירים אותי הוא מן הנמנע, ובמקום אחר לא נזדמן לי
למגינת לבי. ביחוד גדלה אהבתי לגדולי הדור צדיקי עולם, גם
את אלה אשר לא ראיתי! (ה)

האמת נר לרגלי, ואת השקר שנאתי ואתעבנו עד מאד. לא
אחפה על אוהבי ולא על קרובי במקום שהוא מתנגד לאמת!
כל המידות האלה מורשה הם לי מאבא מרי הרב צ"ל. (ד)

במצות מזוזה, הייתי זריז וזהיר הרבה ומזרז לזולתי מאד. עד
שנתפלאו רבים על הצלחתי למצוא ברוב הבתים שאני נכנס
דרך ארעי איזה דבר במזוזה: אם שנקבעה אחרי הדלת, למטה
משליש העליון, בצד שמאל, או חסירה, וכיוצא בהן. (ט)

מעודי לא נתעצלתי לעשות גמילות חסד בגופי כפי יכולתי...
כל מעשי הצדקה בעיר כמו ביקור חולים, ומאכל כשר לאחינו
בצבא הקיר"ה. וכשעשיתי כן יגעתי, לא נחתי ולא שקטתי מבלי
הרף ימים ולילות. כאשר עשיתי שבועות רצופים בפוניבז'
לעשות מעמד לגמילות חסדים ... ובנין בית המדרש הגדול
בראשית תרמ"ב ועוד ועוד, כאשר סובבתי את כל העיר מקצה
לקצה, ולא חסתי על כבודי ועמלי לילך על פתחי כל הבתים
בעליות ובמרתפים, עד שאספתי הכל כרצוננו. (כ)

כן היו עמי ציציות וכמה זוגות תפילין, למען זכות בהם עוברי
אורח להתפלל בציבור ובזמן. וגם כיפות קטנות הנחוצות מאד
בעת התפילה, שיהא התפילין של ראש במקומו. (ח)

בדרך היתה עמי צלוחית מים עם כלי לנטילת ידים, וגם כל
צורכי הדרך - דברים קטנים לגמול חסד לזולתי. (ז)

בפורים שנת תרכ"ה, בעת היותו בדרך פגש האדר"ת - שהיה
אברך צעיר - את רבי ישראל סלנטר. הזהירו רבי ישראל לבל
יתפלל בתחנת הרכבת, כי ממשלת הצאר המרושעת הדביקו
על זה מודעות שהעונש לעושה כן הוא קנס עשרים וחמישה
רובל כסף, משכורת חודשית ממוצעת באותן שנים. (אדר האדר"ת)

"ושכנתי בתוכם" - פעם פסק האדר"ת על הכשר שהוא מזויף,
כי חתימת הרב היתה כתובה בתאריך לועזי...
"וחלילה שיעשה כן הצדיק שלא כתב כלל לפי החשבון שלנו
אלא לפי חשבון אזרחי. חלילה לו לכתוב לזמן הנהוג ושלא
להזכיר למספר בני ישראל". (ש)

כתב האדר"ת בספרו "ילקוט דוד": ישנם דברים בהם נחלקו
רבותינו מן הקצה אל הקצה - אם הם מצוה או אדרבה איסור:

המהר"ם שיף הזכיר שנים:

עשיית פשרה: מ"ד אסור לבצוע ומ"ד מצוה לבצוע. (סנהדרין ו)
וידוי על עבירות שכבר התוודה עליהם בשנה שעברה. (יזמא פז)

ואחי הגאון רבי צבי יהודה הוסיף:

להתפלל מנחה עם דמדומי חמה: רבי יוסי אמר יהא חלקי
עמהם. ובמערבא לייטי, שמא עבר זמנו. (שבת קיח: ברכות כט)

לימוד תורה לנשים: רבי אליעזר אמר כאילו מלמדה תפלות, לבן
עזאי חובה, שתדע שהזכות תולה במים המאירים. (סוטה כ.)

לא קרא אלא ק"ש שחרית וערבית קיים 'לא ימוש': לרשב"י
אסור לומר בפני עם הארץ, ורבא אמר מצוה לאומרו. (מנחות סט)

ואני הוספת:

לקנא לאשתו: יש אומרים שזו מצוה "ועבר רוח קנאה" - רוח
טהרה. ויש אומרים אסור והוי רוח טומאה. (סוטה ג.)

ת"ח צריך שיהיה בו שמינית בשמינית גאוה - כך רב הונא בריה
דרב יהושע. ורב נחמן ב"י אמר לא מיניה ולא מקצתיה. (סוטה ה.)

צרת ערוה: לבית שמאי מתייבמת והוי מצוה. ולבית הלל
נפטרות וממילא אסורות. (יבמות מג.)

הדס שעליו הם 'תרי וחד': לרב כהנא הוא עבות, ורב אחא היה
מהדר אחריו. אמרימר קרי ליה הדס שוטה. (סוכה לב)

לתגובות הערות: שגיא 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 17:13

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 18:11

ר"ת: 18:47

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 590 23.2.2023 - ג' אדר תשפ"ג

וְהָיוּ הַכְּרָבִים פְּרָשֵׁי כְּנָפִים לְמַעַלָּה סְכָכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפְרֹת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו

פְּרָשֵׁת - תְּרוּבָה

וְהָיוּ הַכְּרָבִים פְּרָשֵׁי כְּנָפִים לְמַעַלָּה סְכָכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפְרֹת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו
אֶל הַכַּפְרֹת יִהְיוּ פְּנֵי הַכְּרָבִים (כה,כ)

ובדברי הימים ב' (ג,ג) נאמר: "כְּנָפֵי הַכְּרוּבִים הָאֵלֶּה פְּרָשִׁים אַמּוֹת עֶשְׂרִים וְהֵם עֹמְדִים עַל
רְגְלֵיהֶם וּפְנֵיהֶם לְבַיִת. מַדּוּעַ הַשֵּׁנוּי הַזֶּה?"

חז"ל תירצו בגמרא (בבא בתרא צט,א): חד אמר- "וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו", וחד אמר-
"וּפְנֵיהֶם לְבַיִת". למאן דאמר "פְּנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו" הא כתיב "וּפְנֵיהֶם לְבַיִת" - לא קשיא.
כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, כאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של
מקום.

מסביר הרב יהושע שפירא: לפי הדעה הראשונה המובאת בדברי הגמרא, הכרובים נעשו
באופן שפניהם איש אל אחיו, דוגמת זכר ונקבה האוהבין זה לזה. בכך הם מהווים סימן
לכך ששכינה שורה בישראל, וישראל עושים רצונו של מקום באהבה. אולם אם וכאשר
מתפרדת החבילה, הכרובים, בדרך נס, מפנים פניהם לבית.

הרב ראובן אדרי שליט"א בספרו "נפלאות מתורתך" כתב חידוש נפלא: פעמים שאדם נפטר
ומשאיר אחריו בנים. כאשר הבנים צדיקים ויודעים שהעיקר בחיים היא התורה
והמצוות וחיי העולם הבא, אז האחד דואג לשני בנכסים ומחלקים הם את הירושה
ביניהם בשווה וללא מחלוקת.

אך אם חלילה, הבנים אינם צדיקים ולהוטים הם אחר הקנאה והגאווה והכבוד, אז הרי
שהם רבים ומתווכחים ביניהם: מי יזכה בזה? מי ייקח הירושה?

וזה רמוז בפסוק: "וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו", אלו הבנים היורשים הצדיקים שפניהם איש
אל אחיו, האחד דואג לשני, אבל אם הם לא צדיקים, אז "וּפְנֵיהֶם לְבַיִת", שדעתם
ותאוותם על הבית והירושה, מי יירש כך, ומי יקבל את זה... ה' ישמור!

וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה (כה,ב)

כולם מכירים את הגמרא (ברכות יח,ב) הזו... אבל בכל זאת. מעשה בחסיד אחד שנתן דינר לעני... מי החסיד? או ר' יהודה בר אילעאי או ר' יהודה בן בבא... קדושי עליון! ערב ראש השנה, בצורת במדינה, רעב כבד בכל האזור, הבית ריק, אין שימורים, במקפיא נשאר רק קרח... נשאר בכיס שלו מטבע אחד, לקנות חלה וקופסת טונה לכבוד סעודת ראש השנה... יומיים חג!

מגיע ערב ראש השנה, הרבנית פותחת את הארנק, ואין מטבע... בעלי היקר, איפה המטבע שהיה בארנק? "כשהוא קורן מאושר הוא מספר לה שהוא נתן את המטבע לעני... הרבנית כועסת, "מה אני כבר מבקשת, חלה וקופסת שימורים לראש השנה? למה שאני ארעב? הדם שלו אדום יותר מהדם שלי? יש גבול לצדקה"... החסיד מנסה להרגיע אותה, אבל הוא מקבל צו הרחקה מהבית...

לתנא הקדוש, מלאך ה', אין כניסה לבית שלו! לאכול בין כך אין לו, אבל לפחות להניח את הראש על הכרית... עכשיו גם את זה אין! מה עושים? התנא מתלבט איפה ללכת לישון... אפשר ללכת לישון בבית המדרש, בטח גם חם שם מהתנור שדלק בערבית...

אבל מצד שני, בבוקר כשיגלו אותו ישן בבית המדרש, מה יאמרו עליו? שאשתו זרקה אותו מהבית?! כל קווי הנייע'ס ידברו על הקלאפטה שיש לו בבית. הוא החיה עני בפרוטתו, אבל את אשתו הוא יקבור בבזיונות! הוא לא מוכן לפגוע ברבנית, ומחליט לישון בבית הקברות... הרבה פעמים אדם עושה מצוה גדולה, אבל בדרך הוא רומס ודורס את השני, ואפילו מבלי משים לב...

אומר הבית יוסף: התנא הקדוש מוכן ללכת לישון במקום טומאה, ובלבד שלא ירננו על אשתו. טוב, המשך הסיפור ידוע... שתי רוחות, שתי ילדות, שנה הבאה... המסקנה של הגמרא היא שהמתים יודעים מה שנעשה עם החיים.

אבל יש עוד מסקנה, שלגמרא פשוט מדי בכדי לכתוב את זה... החסיד שנתן את המטבע האחרון שלו לעני בכזו מסירות נפש, ערב החג כשרעב שורר בעולם, ובבית אין לחמנייה לאכול... איזו עוגמת נפש בבית, איזה שגעון לישון בין המתים... איזו ברכת 'שהחיינו' בירך אותו חסיד בליל ראש השנה?!

אבל מה השורה התחתונה? הלך זרע ברביעה שנייה, של כל העולם כולו לקה, שלו לא לקה! כשאתה נותן לשני אתה לא באמת נותן, אתה לוקח! התנא הקדוש שחי בחרפת רעב, הפך תוך שנתיים להיות המליונר הכי גדול במדינה! למי הברכה ולמי התודה? כמובן, אך ורק למצות הצדקה! ('אפריון שלמה').

וְהָיוּ הַכִּרְבִּים פְּרָשֵׁי כְנָפִים לְמַעַלָּה (כה,ג)

המילה 'הַכִּרְבִּים' בפרשת בראשית פורשה ע"י רש"י כמלאכי חבלה, ובפרשתנו רש"י פירש כתינוקות. וביארו בעלי המוסר כי ההבדל טמון בהורים והמחנכים, כי בכוחם ומילותיהם יש השפעה עצומה ליצור 'תינוק' אשר מסמל דבר טהור וללא חטא, שרוצה רק לינוק מהקדושה ולגדול. או להיפך ליצור מהילד 'מלאך חבלה'. התינוקות של בית רבן, הילדים שלנו פורשים כנפיים למעלה (כמו שדרשו על הפסוק בתהלים (קכא,א): "שִׁיר לְמַעְלוֹת אֲשֶׁר עֵינֵי אֵל הֶהָרִים", אל תאמר הרים אלא הורים) לאמא ואבא, ולמחנכים ומצפים לשאוב מהם את הכח 'לפרוש כנפיים למעלה'. ובס"ד רמוז בפסוק: וְהָיוּ הַכִּרְבִּים פְּרָשֵׁי כְנָפִים לְמַעַלָּה ר"ת 'להפוך'. כי בכח ההורה והמחנך להפוך את הילד לטובה או לרעה! (עורך העלון).

וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שֹׁטִים (כה,י)

מובא בגמרא (יומא כא): "אמר רבי לוי, דבר זה מסורת בידינו מאבותינו: מקום ארון אינו מן המידה". אין ספק בכך, שמציאות נסית זו, בה הארון לא תפס כל מקום פיזי בבית קודש הקודשים – נועדה לרמוז לנו וללמד אותנו דבר מה. מעתה, שומה עלינו לבאר מה טיבו של אותו לימוד. נוכל להבין זאת על פי המעשה הבא:

היה זה באחת השבתות, כאשר הזדמן הגאון רבי עקיבא איגר מפוזנא לשבת בעיר מסויימת, עם הגאון בעל ה'חזונו דעת' מליסא. השנים התפללו יחדיו באותו בית כנסת, ומשהגיעה שעת קריאת התורה, כובד רבי עקיבא איגר לעלות לתורה כ'שלישי', העלייה המכובדת ביותר.

אלא שכאשר הכריז הגבאי כי הינו מכבד את רבי עקיבא איגר בעלייה זו, מיד פשט חורון מות על פניו, והוא כמעט התעלף. הצבור כמובן לא הבין את פשר הדבר, בבית הכנסת השתררה מהומה, וכלם נחרדו בדאגה לשלומו של הגאון.

היחיד אשר הבין את אשר ארע, היה הגאון בעל ה'חזונו דעת', אשר ירד לסוף דעתו של רעהו, הגאון רבי עקיבא איגר... הוא שער, כי בענוותנותו הרבה, סבור רבי עקיבא איגר כי אינו ראוי לעליה מכבדת זו במקום בו נמצא רבה של ליסא, וכי יש בכך משום פגיעה חמורה בכבוד התורה, פגיעה אשר כמעט וגרמה לרבה של פוזנא להתעלף.

מאחר והבין הגאון מליסא כי מאומה לא יניח את דעתו של רבי עקיבא איגר עד שישתכנע כי לא היתה כאן פגיעה בכבוד התורה חלילה, ומאחר וידע כי בשום אופן לא יעלה בידו של איש לשכנעו כי הינו גדול ונכבד יותר מרבה של ליסא, ניגש אליו ולחש לאזנו: "ידע נא מר, כי הסבה לכך שכיבדוהו לעלות לתורה כ'שלישי' – הנה משום שקהילתו פוזנא גדולה מקהילתי ליסא... אין זה מפאת כבודו של מר, אלא מפאת כבוד עירו!"

ואכן, לשמע הדברים שבה רוחו של רבי עקיבא איגר, והוא יכול היה לגשת ולברך את ברכת התורה, לכבודה של עירו...

לימים, סופר מעשה זה בפני רבנו ה'חזון איש', אשר נשאל האם נתן להאמין לספור זה ולקבל כי רבי עקיבא איגר התעלף משום שכובד בכבוד נכבד יותר מרעהו, רבה של ליסא. תשובתו של ה'חזון איש' היתה כזו: "אינני מכיר את המעשה, כך שאינני יכול לומר האם יש בו אמת... אולם דבר אחד ברור, המעשה יכול היה לקרות במציאות!"

הלא משנה מפרשת היא ביחס לתורה הקדושה (אבות ו-א): 'וּמְלַבְּשֵׁתוּ עֲנָה וְיָרְאָה'. ומעתה, ענק שבענקים כרבי עקיבא איגר, שקניינו בתורה היה בלא מצרים – בוודאי חדור היה בעונה עצומה מחד, וביראה כבירה מאידך, שלוב אשר עשוי היה להוביל להתרחשות כעין זו שתארה!"

הרי לנו, כי ככל שהאדם גדול יותר בתורה – כך גדלה מידת ה'מְלַבְּשֵׁתוּ עֲנָה וְיָרְאָה', והוא נעשה ענו יותר ויותר! ומכאן, תשובה לשאלתנו: את היסוד הזה, בקשה התורה לרמוז לנו בכך שהארון המקדש מכל כלי המשכן, בו נתונים היו הלוחות, כלומר התורה הקדושה – לא תפס מקום כלל בבית קודש הקודשים. שכן הרמוז בכך לתלמיד חכם אמיתי, שהתורה בקירבו, כיככל שיש בו יותר תורה, כך הוא 'תופס פחות מקום', בשל ענוותנותו הגורמת לכך שלא מיחס כל משמעות לעצמו ולנוכחותו... (ללמדך!).

ועֲשִׂיתָ שָׁנִים כְּרַבִּים (כה, יח)

המילה 'כְּרַבִּים' מוזכרת לראשונה בפרשת בראשית (ג, כד) אך בעוד ששם רש"י מפרש שהם מלאכי חבלה, הרי שכאן רש"י מבאר שהכרובים היו בדמות תינוקות. מלאכי חבלה ותינוקות הם שני מושגים שרחוקים זה מזה כרחוק מזרח ממערב, ואם כן מה היו באמת הכרובים? וביארנו בעלי המוסר: שהכל תלוי במקום שבו מניחים את הכרובים. אם מניחים אותם במשכן, סמוך לארון, במקום של קדושה, הרי שהם תינוקות שלומדים יחד תורה. אך אם מניחים אותם ליד להט החרב המתהפכת הם הופכים למלאכי חבלה...

הילד הוא כחומר ביד היוצר, תשקה אותו במילים טובות, ובחום ובאהבה, תראה לו דוגמא אישית חיובית, תעצים אותו, והוא יהפוך לתלמיד חכם ובעל מידות, אך אם תנהג שלא בחכמה, ותרעיף עליו ביקורת אישית ופגיעות, תנמיך את קומתו, ותכבה אותו, לא ירחק היום שבו הוא יהפוך למלאך חבלה.

מסופר על חסיד בעלזא אשר לימים נהיה איש מצליח: הוא סיפר בכאב לב ובבכי מרטיט לב על ילדותו הקשה. כשהיה נער, הוא היה דחוי, וכולן נהגו לזלול בו וביכולותיו. הוריו, חבריו ומוריו נהגו לומר לו: 'ממך לא יצא כלום, ואחד אף הגדיל והשווה או לסיפרה אפס. כמובן שזה השפיע עליו לרעה, והוא ירד מטה מטה.

יום אחד בעודו עומד ביחד עם קבוצת חסידים עבר שם הרבי מבלעזא, באותה שעה ענד הבחור על הווסט שלו שעון זהב עם שרשרת זהב כמנהג חסידי בעלזא, ולפתע עצר הרבי לידו והביט בשעון כמה רגעים, ואמר לו: 'שעון זהב כה תואם לבחור זהב כמוך!'

לקבל מחמאה כזו מהרבי בכבודו ובעצמו זה דבר שאי אפשר לתאר. המחמאה המיסה אותו וחלחלה עמוק בליבו, וחוללה מהפכה עצומה ושינוי משמעותי בחייו. מאותו יום הוא נהפך לאדם אחר, לבחור זהב עם כל המשתמע מכך.

הוא החל להאמין בעצמו, להשקיע, הוא טעם לראשונה טעם של סיפוק והצלחה, וזה העיף אותו למעלה. הוא רק הלך והתקדם, התחתן והקים בית, וכיום הוא מנהל עסק מצליח בארה"ב כשיש לו עשרות עובדים תחתיו.

גם אם אתה לא הרבי מבלעזא, אבל בעיני הברן שלך אתה דמות, דמות משפיעה שאין כמותה, ומשפטים ואמירות יכולים לחרוץ את גורלו ועתידו לכאן ולכאן. ('בארה של תורה')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.
לורע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.
לפרנסה טובה: שגי'א בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה,
שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן
יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת
עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל,
בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל,
מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה
ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן
רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מנולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה
רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה
ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת
ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר
בן אסתר ז"ל.

תְּרוּמָה

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 721 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 611 שנה י"ג העלון מוקדש לע"נ הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל כ"ט שבט תשפ"ג

999 ה'תשפ"ג

תְּרוּמָה - תוכן ענייני הפרשה

- א. ציווי ה' לקחת מאת בני ישראל י"ג סוגי חומרי גלם כתְרוּמָה לצורך בניית המשכן (כה, א-ט).
- ב. מצות עשיית ארון העדות ובדיו (לנשיאתו), ועליו הכפורת שעל גבה הכרובים.
- ג. ציווי עשיית השולחן וכליו - קערות לאפיית לחם הפנים, כפות ללבונה, עמודים, ומקלות בין הלחמים (כה, כג-ל).
- ד. ציווי עשיית המנורה וכליה (נרות, מלקחיים, ומחיתה).
- ה. ציווי עשיית האוהל שעל גבי המשכן, המורכב משלוש שכבות של כיסויים: מצמר - 10 יריעות מחוברות זו לזו שאורכן יחד 40 אמה, מעיזים - 11 יריעות משיער עזים, שאורכן יחד 44 אמה ומעל שתיהן מכסה של עורות אילים ועורות תחשים (כו, א-ד).
- ו. מצות עשיית 48 קרשי המשכן (המשמשים כקירות למשכן) והעמדתם מלמטה על אדני כסף, טבעות לחיזוק מלמעלה, ובתווך נוסף חיזוק ע"י הבריחים (כו, טו-ל).
- ז. מצות עשיית הפרוכת להבדיל בין הקודש לבין קודש הקודשים, וסדר העמדת כלי המשכן ומסך לפתח האוהל.
- ח. ציווי עשיית מזבח מנחושת לקרבנות (בחצר המשכן) (כז).
- ט. הוראות על עשיית חצר מסביב למשכן; מוקפת קלעים מפשתן, על עמודי כסף, ואדני נחושת. אורך החצר מאה אמה, ורוחב חמישים אמה, ומסך לפתח חצר המשכן.

"וַעֲשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שֵׁטִים... וְעָשִׂיתָ עָלָיו זָר

זָהָב סָבִיב" (כה, י-יא)

אומרת הגמרא (יומא עב.) אמר רבי יוחנן: שלושה זרים (כתרים) הן: של מזבח, של ארון ושל שולחן. של מזבח - זכה אהרן ונטלו, של שולחן - זכה דוד ונטלו, של ארון - עדין מונח הוא, כל הרוצה ליקח יבוא וייקח. שמא תאמר פחות הוא? תלמוד לומר (משלי ה, טו): "בִּי מְלָכִים מְלָכוֹ".

ובמדרש (קהלת רבה ז, ב) נאמר: "תני רבי שמעון בן יוחאי: שלושה כתרים הם, כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות. כתר כהונה - זכה בו אהרון ונטלו, כתר מלכות - זכה בו דוד ונטלו, כתר תורה - הרי מונח לדורות. כל מי שזוכה לתורה כאילו זכה לשלושתן, וכל שלא זכה לתורה כאילו לא זכה לאחת מהן".

מכאן, כתר התורה הוא אשר מעניק לכתר הכהונה ולכתר המלכות את מעלתם. וכך מבאר זאת ה"בן יהודע": כתר התורה הוא הכתר החשוב, משום שהן המלך הנושא על ראשו את כתר המלכות והן הכהן הנושא את כתר הכהונה זקוקים לכתר התורה כדי למלא את תפקידם כראוי! רמז לכך שבכתר התורה יכול כל אחד לזכות, יכולים אנו למצוא בכך שלגבי הארון נאמר: "וַעֲשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שֵׁטִים" - בלשון רבים, בשונה משאר הכלים, שלגביהם נאמר בלשון יחיד: "וְעָשִׂיתָ..."

פותחת הפרשה: "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנֶנּוּ לְבוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמַתִּי". הלשון "וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה", במקום 'ויתנו לי תְרוּמָה' - כפי המקובל, מלמד אותנו כי "יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית" (מדרש רבה ויקרא - פרשה לד, פסקה ח).

כך היה ה'חפץ חיים' רגיל לומר לשלוחים היוצאים לקבץ כסף עבור ישיבות והחזקת תורה, שלא ידברו ולא יתעסקו מהצורך של הישיבה וצורכם של תלמידי חכמים שחיים מתוך הדחק. לא זו הגישה! צריכים רק להסביר ליהודים את גודל הזכות שיש לכל מי שיש לו חלק בתורה, ומי שמבין זאת כראוי יתן. והוסיף, כי אין זה כבוד התורה לבקש רחמנות עבור הישיבות והכוללים, כמו לבית יתומים, הגישה הנכונה היא שאינו בא אל הנדיב לקחת ממנו, אלא לתת לו. "מֵאֵת כָּל אִישׁ", כשמרן בעל ה'חפץ חיים' זצ"ל הלך לקבץ תרומות מנדיבי לב לבניית בית מדרש לישיבה בראדן, הגיע לכפר קטן ליד העירה, שם גר גביר אחד בשם ר' משה גרוברקוף, שלא היו לו ילדים. הוא החליט כי זו הזדמנות עבורו לעשות שם ושארית לו ולרעייתו. פנה הגביר אל רעייתו ואמר לה: "בנים אין לנו ואת הכסף לא נקח איתנו. הבה נתרום מכספנו להקמת בית המדרש ויקויים בנו מקרא שכתוב (ישעיה נו, ה): "וַיִּנְתְּתֵי לָהֶם גְּבִיטֵי וּבְחֹמְתֵי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת, שֵׁם עוֹלָם אֲתֶנּוּ לָהֶם... הוא פנה ל'חפץ חיים' ובקשתו בפיו: "למה הרב צריך להטריח את עצמו כל כך? והוא הציע לתת את כל הסכום הנדרש להקמת בית המדרש. ואולם ה'חפץ חיים' מיאן. הוא הסביר זאת בכך שהרי שאר היהודים גם כן צריכים חלק בתורה, ואינו מן היושר שאחד יקח את הכל לעצמו שהרי הכתוב אומר: "מֵאֵת כָּל אִישׁ" - שלכל אחד יהיה חלק בהחזקת התורה. הגביר הופתע ולא האמין כי לא יוכל ממש את חזונו. הישמע כזאת בישראל? והוא הזמין את ה'חפץ חיים' לדין תורה. והיכן ידונו? אצל הגאון ר' חיים עוזר. הם נסעו יחד אליו, שטחו את טענותיהם והרב אומר להם כי שניהם צודקים. ומה למעשה עושים? - פשרה! וכך הוסכם כי כותל המזרח, ארון הקודש וספרי התורה - יהיו מנת חלקו של ר' משה גרוברקוף, שאף שמו הונצח על גבי כותל המזרח, ושאר בנין בית הכנסת - יהיה נדבת העם. סופו של הסיפור היה, כי אותו נדיב פנה אל ה'חפץ חיים' ואמר לו, 'דין תורה - דין תורה...' ומה שנאמר נעשה. אך לפחות שאזכה לברכה מהרב... ה'חפץ חיים' אחז בידו ואמר לו: "אני מאחל לך שתגיע לשנים שלי". ואכן זכה וחי כמניין שנותיו של ה'חפץ חיים'. ועוד אמר ה'חפץ חיים': כי הפסוק אומר: "וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה", "וַיִּתְּנוּ לִי תְרוּמָה" אין כתיב כאן, ללמדנו, כי כאשר נותנים כסף להחזקת המשכן, לא נותנים אלא לוקחים. וכי ישר הדבר שאחד יחיד יקח הכל לעצמו ולא יותיר מאומה לאחרים! ואף שזה בודאי גרם ל'חפץ חיים' טרחה יתירה וביטול תורה, אך מידת החסד של ה'חפץ חיים' לא הרשתה לו בשום אופן להסכים שיבוא אחד ויקח את הכל".

”וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה...” (כה, ב)

וברש"י: ”וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה” - לי לשמי.

רבי מנחם רקאנטי זצ"ל, מחכמי ספרד לפני כ-700 שנה, היה חכם ומקובל גדול ובקי מכמוני התורה, כותב, שכל מצוה שאנו עושים, יש דוגמתה למעלה. אנחנו מתעטפים בציצית - אף הקב"ה מתעטף בציצית, שנאמר (תהלים קד, ב): "עֲטֹף אֹרֶךְ פְּשָׁלְמָה נוֹטֵה שְׁמַיִם פְּרִיעָה". אנחנו מניחים תפילין - אף הקב"ה מניח תפילין, כפי שאומרת הגמרא (ברכות ו): "הני תפילין דמרי עלמא מה כתיב בהו? אמר ליה: 'וְמִי כְעֶמְדָּה יִשְׁרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ'". שבת אנחנו שומרים ואף הוא יתברך שומר, שנאמר (שמות כ, י): "וַיִּנַּח בְּיָוֶם הַשְּׁבִיעִי עַל כַּף בְּרַךְ ה' אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֶׁהוּ". אם כן, מה שאנחנו עושים גם הקב"ה עושה.

על דרך זו, ממשיך הרקאנטי ואומר; כשאדם מושיט את ידו לתת צדקה, מיד הקב"ה מושיט ידו מתחת כסא הכבוד ונותן כביכול 'צדקה' לשכינה.

השכינה נמצאת במצב קשה, השכינה סובלת. ילדים קטנים מתים, אנשים סובלים מחולי, מעניות, אין שלום בית, אין ילדים. כל זה כאב של השכינה, היא האמא הרוחנית שלנו. כשאדם נותן צדקה, גם הקב"ה מושיט ידו ונותן צדקה לשכינה. לכן אין דבר גדול ועצום כמו נתינת צדקה.

רבנו האר"י ז"ל אומר רעיון דומה: 'צדקה' אותיות 'צדק ה'!' אות ה'א' שהיא האחרונה מאותיות שם הו"ה, מרמזת לשכינה הקדושה. נתינת צדקה היא צדק עם השכינה וזהו שביאר רש"י: לי - לשמי.

”וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם” (כה, ח) -

המשכן הראשון בעולם היה באהל האבות הקדושים

כתב המלבי"ם, תמה משה רבינו ואמר לקב"ה: מי הוא זה שיכול לעשות משכן לה? אמר לו הקב"ה: אפילו אדם אחד יכול לעשות משכן! ורמז ה' למשה בחיר הבריה שיקידש נפשו והכין לבבו - וזכה שיתקיים בו 'וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם'. ומוסיף המלבי"ם קדמו למשה, האבות הקדושים שהיו מרכבה לשכינה. והענן שכן תדיר על אוהל האבות כמו ששרתה השכינה במשכן.

ותפקיד האדם בעולם להידמות לאבות שהורידו את השכינה לעולם הזה, ע"י שמשלו בגופם ותאוותיהם לחלוטין, וכך נעשה הגוף מקודש - מרכבה לה'.

וכך מבאר הרמב"ן (בהקדמה לספר שמות) כבר היה משכן בעולם, באוהל האבות ששרתה עליו שכינה וכיסה ענן האוהל יומם וליל. וסיום הגאולה ממצרים הייתה כשבנו משכן לה', ואז שוב שכן הענן על אהליהם.

האבות הקדושים "תרמו" דברים חשובים למשכן

מביא רעיון נפלא: נתבונן ונראה עד כמה היה לאבות הקדושים חלק נפלא בבנין המשכן:

אברהם אבינו - נתן את הברית התיכון, הוא הקרש המרכזי שמסתובב בתוך כל הקרשים, שהוא היסוד והמעמיד של המשכן. שאמרו במדרש רבה, בשעה שיעקב אבינו נתבשר שיוסף חי, לא ירד מיד למצרים, אלא הלך תחילה לבאר שבע כדי לקצוץ ארזים שנטע אברהם זקנו בבאר שבע, כי מהארזים הללו עשו את הברית התיכון שמברית מהקצה לקצה.

וכך אמרו בגמרא (מסכת שבת צ"ח): הברית התיכון בנס היה עומד.

וכעין זה כתוב בתרגום יונתן בן עוזיאל (כו, כח) הברית התיכון נכנס בעובי הקרשים והתעקל בפניות המשכן, ונעשה כאות ח' והחזיק את המשכן - בא מאברהם אבינו, ולכן שָׁרָה בו הנס והיה חזק וגמיש, והתעקל כנחש הצידה (בתשעים מעלות) וכך החזיק את המשכן בנס ופלא, כי העץ הזה מקורו מהאילן שנטע אברהם אבינו בבאר שבע - ולשם הכניס אורחים וגיירם תחת כנפי השכינה. וממילא, כפי שאיחד את העולם בעץ זה - כך איחד העץ את המשכן (לדעת התרגום העץ הגיע לבני ישראל רק בסוף קריעת ים סוף - בשעה שהמלאכים כרתו את העץ והשליכוהו לים, ואז עם ישראל נטלוהו ובנו המשכן).

והזהר (וירא ש"א) הוסיף: ע"י האילן בדק אברהם מיהו אורחו ומה מדרגתו הרוחנית. אם האילן פרש ענפיו וכיסה ראש האדם - סימן שמאמין בה' קצת, ואפשר לגיירו בנקל. אולם אם היה אדוק בעבודה זרה - לא היה האילן מקבלו. ואז נצרך אברהם להטבילו תחילה במעין שזורם תחת אותו אילן, ואותו העץ היה מעין עץ החיים שהשאר אדם הראשון אחריו בגן עדן, ומהעץ נוצר הברית התיכון, מתרומת אברהם אבינו.

יצחק אבינו - המשכן נבנה בראש חודש ניסן, ובמדרש (תנחומא פקודי י"א) מבואר שיצחק אבינו נולד בר"ח ניסן. ואפילו לדעת הגמרא (ראש השנה י): שיצחק נולד בפסח, מכל מקום בחודש ניסן היה. ולכן אמרו אף על פי שהחלו לתרום למשכן ממחרת יום הכיפור וסיימו לבנותו בחנוכה, דחה ה' את הקמת המשכן ג' חודשים עד ר"ח ניסן, חודש שבו נולד יצחק, ויצחק היה הקרבן הראשון, לכן היה צורך שבני ישראל ימתינו בהקמת המשכן עד לחודש שנולד בו יצחק.

יעקב אבינו - נטע ארזים במצרים וציווה לבניו להעלותם - לבנות מהם המשכן. וזה "עֲצֵי שִׁטִּים עֲמֻדִים" עומדים ומזומנים לכך. וזה מרומז "וְעִשְׂתִּי אֶת הַקְּרָשִׁים" (כו, יח) בה' הידיעה, הקרשים שיעקב הכין עבור המשכן.

האמהות הקדושות תרמו נר, ענן וברכה בעיסה - בזכותן היו נר דולק, ברכה בעיסה וענן על האוהל.

נר דולק - כנגד המנורה, כפי שמובא (במסכת יבמות ס"ג). שאשה מאירה עיניו של אדם.

ברכה בעיסה - כנגד השולחן, ולכן אמרו בגמרא (בבא מציעא נ"ט.) מי שחפץ בעושר יכבד את אשתו. כי הברכה באה לביתו רק בזכות אשתו, כפי שהשולחן הוא המעשיר, והרוצה להעשיר יצפין, וסימנך שולחן בצפון.

וענן - כנגד הקטורת שהייתה מיתמרת ועולה כענן על המשכן, מבואר בזוהר (א', נ) שהשכינה שורה בביתו של אדם בזכות האשה, נמצא שאוהל האבות היה כדוגמת ההיכל שבמשכן - שבא בזכות האימהות. כי הענן, הנר והברכה בעיסה הם כנגד מזבח הקטורת, המנורה והשולחן שבהיכל, וזה עיקר עבודתנו - לנסות להידמות לאבות במעשינו ולהיטהר במידות מזוככות ובמעשים טובים, כדי להשרות שכינה בתוכנו, בבחינת "וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם" - בתוך כל אחר ואחד.

וכך ננסה להדמות לאבותינו ואמותינו הקדושים, שביתם היה המשכן הראשון והגדול להשם יתברך, וזכו להיות מרכבה לשכינה. וזוהי תכלית האדם בעולמו, כי אדם הוא עולם קטן המקביל למשכן שמקביל לעולם המופלא שברא ה' מהעולם הזה ועד חיות אופנים ושרפים עד כסא הכבוד!

וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם (כה, ח) -

איך לעשות את רצון ה' - סיפור

"וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם" - מדייק האלשייך הקדוש: "בתוכו" לא נאמר, אלא "בתוכם" - ללמדנו שהקדוש ברוך הוא שוכן בתוך כל אחד ואחד מעם ישראל. מהתבוננות בפסוק נראה שקודם נאמר "ועשו", ורק אחר כך "ושכנת". כלומר - לאחר שתתאמצו ותשתדלו מלמטה, אשרה את שכינתי בתוכם ממש, בכל אחד ואחד.

ר' נוריאל אשקי ז"ל, לא היה אדם מפורסם. הוא התפרנס מיגיע כפיו וקבע עתים לתורה. מעטים הכירוהו, בעיקר שכניו לרחוב שערי תורה בשכונת בית וגן בירושלים, שם התגורר. ר' נוריאל חלה במחלה קשה - בגרונו התגלתה המחלה הנוראה, שהתמקמה במיתרי הקול.

במשך תקופה ארוכה עבר טיפולים כימותרפיים קשים ומורכבים. לאחר תקופה ארוכה ומושכת של ייסורים, כשנאשו הרופאים מלהציל את מיתרי קולו הפגועים, התקבלה ההחלטה הקשה - לכרות את מיתרי הקול, כדי להציל את חייו, למען לא תתפשט המחלה לשאר איברי הגוף. אדם ללא מיתרי קול הוא למעשה אילם, אינו יכול להתפלל עוד, לדבר, לשוחח, להסביר.

הניתוח בוצע בהצלחה, וכשהתעורר ר' נוריאל מההרדמה - הפך לאילם... לא עוד שיחות, לא עוד דיבורים - הוא יכול להניע את שפתיו בחופשיות אך אף הגה לא יוצא מפיו. נטול מיתרי קול החל ר' נוריאל להתרגל לחייו החדשים, כאשר כל בקשה נכתבת על פתק, וכל התקשורת שלו עם סביבתו מתנהלת באמצעות תנועות וכתובה בלבד... קשה לדמיין חיים מייסרים שכאלה. גם לאחר הכריתה המשיכו הטיפולים הכימותרפיים, ורק כעבור כשנה וחצי מהניתוח - היתה בפי הרופאים בשורה משמחת: הגוף התגבר על המחלה, בעזרת ה' היא כבר לא תחזור. אפשר להשתיל מיתרי קול חדשים, ולהשיב את יכולת הדיבור!

בני המשפחה התרגשו, ושמחתם לא ידעה גבול. סוף סוף, לאחר שנה וחצי של אילמות מצערת, יוכל אביהם לחזור ולדבר כאחד האדם!

רק אדם אחד לא התרגש מדי מהבשורה המשמחת: היה זה ר' נוריאל עצמו... הרופאים החלו לשוחח עמו, מבקשים לקבוע מועד לניתוח בו יחזירו לו את מיתרי הקול.

בתחילה דחה אותם בלך ושוב, ורק לאחר כן הבינו כי הדחיות מכוונות, והוא דוחה את הניתוח מסיבות השמורות עמו. הרופאים חשבו כי הוא חושש מהניתוח, ודיברו על לבו כי מדובר בניתוח פשוט וקצר, אשר נערך בהרדמה מקומית בלבד. "אין לך מה לחשוש", חזרו ואמרו, "רק נקבע מועד, נבצע את הניתוח בפשטות ובהצלחה, ובס"ד תוכל לשוב לדבר כמו לפני הניתוח הראשון!"

אך ר' נוריאל עודו דוחה ומסרב, וטעמו עמו, אך בו לא שיתף אף את בני משפחתו הקרובים. אלו ראו כיצד אביהם מתקשה בתקשורת עם סובביו, ולא הבינו מה טעם בסירובו. בצר להם, פנו בני המשפחה אל רבי יעקב עדס שליט"א, אליו היה אביהם מקורב. "אולי יעלה הרב לשוחח עם אבינו", ביקשו, "וישמע את הסיבה מדוע הוא מסרב לעבור את הניתוח. הרי לאחר הניתוח יוכל לחזור להתפלל, מחכים לו חיים מאושרים מלאי שיג ושיח, שיחות ודיבורים - למה הוא דוחה אותו כל העת"?

רבי יעקב נענה להזמנה, וטרח ובא לביתו של ר' נוריאל, אשר קיבלו בהתרגשות רבה. הוא סימן לרב לשבת, וביקש מקרובי המשפחה לצאת מן החדר. הפגישה ביניהם ארכה זמן ממושך, ובסיומה יצא רבי יעקב ולא אמר דבר...

וְהָיוּ הַפְּרָבִים... וּפְנִיָּהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו (כה)

כ - חיים אל מול פני ה'

מובא בגמרא (בבא בתרא צ"ט): כיצד נעשו הכרובים, נחלקו בזה רבי יוחנן ור' אלעזר, חד אמר: פניהם איש אל אחיו, וחד אמר: פניהם לבית.

מקשה הגמרא: ולמאן דאמר פניהם איש אל אחיו, הא כתיב 'ופניהם לבית'? ומתרצת: כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, כאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום.

מקשה הגמרא: ולמאן דאמר ופניהם לבית הא כתיב 'ופניהם איש אל אחיו'? ומתרצת: דמצדדי אצדודי. ופרש"י שהיו הכרובים קצת לבית וקצת זה לזה, כאדם שמדבר עם חברו, אך בשעת עשייתם נעשו באופן שפניהם לבית.

נתבאר בגמרא כי לפי מאן דאמר אחד לכרובים שעמדו בקודש הקדשים היו מצבים שונים: בזמן שישראל עושים רצונו של מקום היו 'ופניהם איש אל אחיו' - פנים אל פנים, ובזמן שאין עושים רצונו של מקום, מצבם היה 'ופניהם לבית' - פונים הצידה.

מה הכוונה 'פנים אל פנים'? ידועים דברי חז"ל (יומא נ"ד) 'בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגללין להם את הפרוכת ומראין להם הכרובים שהיו מעורים זה בזה, ואומרים להן: 'ראו חיבתכם לפני המקום' - היו מראים להם הכרובים שניצבים אחד מול השני פנים אל פנים, לרמז להם, כי כך צריך להיות יחסם של ישראל כלפי הקב"ה: 'פנים אל פנים!' הסתפקות ב"אור פני מלך חיים", הכרה עמוקה בעובדה 'כי גָּאוֹר פְּנִיךָ נִתְּתָ לָנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ', תוך נקיטת משנה זהירות מ'פזילת' העיניים הצידה לעולם הסובב אותנו. כל נטייה הצידה מהווה פגיעה במעלת 'ראו חיבתכם לפני המקום'. ויתירה מזאת, גם בעת החורבן היה מצבם הכרובים כך: 'אמר ריש לקיש, בשעה שנכנסו נכרים להיכל ראו כרובים המעורין זה בזה' (שם ע"ב).

וכבר הקשו, כיצד יתכן הדבר, הן הכרובים היו פנים אל פנים רק בשעה שכלל ישראל היו עושין רצונו של מקום, וכאן הרי מדובר בזמן החורבן? ויש שתירצו, שמאחר והנס התבטל, חזרו הכרובים למצבם הראשון כפי שהיו בשעה שעשאים שלמה המלך. אלא שקשה על זה מדברי הגמרא (בבא בתרא צ"ט). שם מבואר לשיטה אחת ששלמה המלך ע"ה עשאים באופן שפניהם היו כלפי הבית, אלא שהיו 'מצדדי אצדודי', ופירש"י: "קצת לבית וקצת זה לזה, כאדם שמדבר אל חברו והופך ראשו קצת לצד אחר". הרי מבואר כי תחילת עשייתם לא הייתה באופן של 'פנים אל פנים', אלא 'מצדדי אצדודי'.

ושמעתי בשם גדולים ליישב, שמה שהכרובים היו במצב של 'פנים אל פנים' בעת החורבן, הייתה זו מעין 'נשיקת פרידה' לכלל ישראל מאת הקב"ה לפני צאתם לגלות. כך היא הצורה הראויה להיפרד איש מרעהו. ואפשר לומר עוד, שהייתה זו מעין 'צוואה' לכלל ישראל. אכן בעודם יושבים על אדמתם בארץ ישראל איש תחת גפנו ותחת תאנתו, ניתן לחיות גם במצב של 'מצדדי אצדודי' ביחס לקב"ה, אך בשעה שיוצאים אל הגלות המרה בין העמים, שם נפתח תחתם פתחו של הגיהנום, ומאיים הוא לשאוב אותם פנימה - עליהם לדעת כי אין כל אפשרות לעבור את הגלות בשלום אלא כשחיים כל הזמן עם הקב"ה 'פנים אל פנים' - שהבית הפרטי שלנו יהיה בבחינת בית המקדש, וכל מה שברור לכל בר-דעת שלא ניתן להכניסו לבית המדרש, גם לבית לא ייכנס. גם כשיוצאים לטייל, יש 'לקחת' את בית המדרש יחד אתנו - 'פְּאֶשֶׁר יִחַנוּ כֵּן יִסְעוּ' (במדבר ב, יז) - אף על פי שנסע, עדיין 'אוהל מועד' הוא!

[תפארת שמשון]

בריכה יקצורו

שאלתו הובאה לפני הגר"י זילברשטיין שליט"א, והוא דן בעניין בעניין באריכות (מופיע בהרחבה ב'זוי העמודים' עמ' כ"ג), וכתב בסוף דבריו: 'לאור זאת בעינינו ראוי לאדם שיחזיר לעצמו את כוח הדיבור, וישמור עליו מכל משמר שלא ייכשל, ואם ייכשל - מיד יחזור בתשובה... אך כל זה כהנהגה לרבים. אבל יחיד שרוצה להתקדש ולהיטהר, ומרגיש נפשו שלימה, ואינו רוצה להיכשל - נראה שמותר לו להישאר אילם כדי שלא ייכשל בלשונו'. והוכיח כן מהמדרש תנחומא (פרשת חוקת) מהמעשה ברבי מתיא בן חרש שנטל מעצמו את כוח הראיה כדי שלא להיכשל בדבר עבירה, וקרא הקב"ה למלאך רפאל שירפא את מאור עיניו, אך רבי מתיא בן חרש לא חפץ להחזיר לעצמו את מאור עיניו, שמא ייכשל, עד שהבטיחו הקב"ה שלא ישלוט בו יצר הרע כל ימי חייו. וכיון ששמעו כן - קיבל רפואתו ונתרפא.

בדידי הווה עובדא, מו"ר הגאון הגדול הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל (כ"ז שבט), בשנים האחרונות לחייו סבל מצריות שהלכה וגברה עם השנים, עד שלבסוף בעצה אחת עם אחיו הגדול מרן ראש הישיבה הרב גרשון אדלשטיין שליט"א הוחלט לבצע את הניתוח במיתרי הקול למרות גילו המופלג. בזמן ההתאוששות של הרב בבית חולים תל השומר מאחר ולא חזר לו הקול הרב היה עונה בפתקים לשאלות או לייעוץ או ברכה או בכל דבר ועניין וכך חתם הרב: "החונה פה זמנית בגן עדן שיבא". וכשנשאל מדוע הוא מכנה את המקום 'גן עדן', כתב בחזרה: "בגן עדן לא יהיה בית חולים כמו שיבא, אבל בשיבא יש גן עדן, גן עדן שבו ישנם בני אדם שבמחלתם תיקנו מכשולים בדרך אל גן עדן". כשנשאל הרב באים יחזור לך הקול מה הדבר הראשון שתגיד? כתב הרב ללא היסוס "תודה"!... כזה היה מו"ר לא רק שהצדיק עליו את הדין אלא קיים את מה שאמרו חז"ל חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה. יהי זכרו ברוך, זיע"א.

בני המשפחה היו בטוחים כי הבעיה נפתרה וניתן לקבוע מועד לניתוח, אך גילו כי אביהם איתן בסירובו לביצוע הניתוח, ואף הרב עדס דחה אותם מלפניו, אינו משיב באופן ברור מתי יבוצע הניתוח, אם בכלל...

חלפו עוד כמה שנים, בהן יכול היה ר' נוריאל לעבור את הניתוח בכל רגע נתון, ולקבל בחזרה את יכולת הדיבור, אך הוא בחר בדעה צלולה שלא לעשות זאת. ברור היה כי ר' נוריאל עומד בדעתו שלא לעבור את הניתוח, ומבקש לסיים את חייו כאילם... וכך אכן קרה, לאחר כמה שנים נפטר ר' נוריאל לבית עולמו. הלווייתו יצאה מביתו שבשכונת בית וגן בנוכחות קהל רב ממכריו ומוקיריו, שביכו את לכתו לאחר ייסורים קשים, בהם שנים ארוכות של אילמות מרצון.

בהלווייתו ספד לו רבי יעקב עדס שליט"א, וחשף את הסיבה העומדת מאחורי הסירוב לניתוח "הנפטר דנך", אמר הרב עדס והשתנק בבכי, "יכול היה לקבל בחזרה את כוח הדיבור, ולחיות את העשור האחרון לחייו כאדם מדבר ורגיל, תחת היותו מוגבל ואילם. אך הוא בחר להישאר אילם מבחירה, ועתה - אגלה לכם את הסוד מדוע נהג כך. הייתי אצלו, ניסיתי לדבר על לבו, לשכנעו לעבור את הניתוח שיחזיר לו את יכולת הדיבור, אך נתקלתי בסירוב עקשן. בהמשך, גילה לי את הסיבה לסירובו, וגזר עליי לא לספר לאיש עד יום מותו... הסכיתו ושמעו", הרעים הרב עדס בקולו, "הוא הסביר כי הקדוש ברוך הוא ברא באדם את כוח הדיבור למטרות טובות, ללמוד, להתפלל, לשוחח דברים טובים ומחזקים איש עם רעהו... אך כוח הדיבור הזה הוא גם כוח מסוכן עד מאוד... במילה אחת ניתן לגרום לנזק בלתי הפיך ולתוצאות קשות וכואבות עבור האדם המדובר, משפחתו וסובביו... כל עוד נולדתי עם כוח הדיבור", - הסביר לי רבי נוריאל - "עליי לשמור עליו, לעשות כל שביכולתי. אבל משהקדוש ברוך הוא נטל ממני כוח זה, איני חפץ לעשות פעולות יזומות מצדי כדי להחזיר לי כוח זה - למרות התועלת העצומה שטמונה בו - יען כי חושש אני שאכשל ואחטא בדיבורי. לכן מעדיף אני להישאר אילם כל חיי, ובלבד שלא אחטא חלילה בדיבורים אסורים!!!"

הרב עדס פרץ בבכי מר זועק: "לא ייאמן!" ר' נוריאל הקריב את מיתרי קולו ובחר לחיות יותר מעשר שנים כאילם, ובלבד שלא להיכשל פעם אחת בדיבור אסור! כמה עלינו ללמוד ממנו, שהלשון עשויה להיות כחרב פיפיות, וכל מאמץ שבעולם כדאי ומשתלם הוא כדי לשמור על הפה והלשון נקיים וזכים, בוודאי כאשר מדובר בלימוד הלכות שמירת הלשון והקדשת תשומת לב לפני שמוציאים דיבורים מפינו! [פנינים לשולחן שבת]

סיפור זה התפרסם, עד אשר ביום מן הימים הגיע לידיעת יהודי אשר באותה תקופה התמודד בעצמו עם מציאות דומה לזו המתוארת בסיפור: גידול מסוכן התמקם על מיתרי הקול שלו, והוא עבר ניתוח לכריתת מיתרי הקול.

לאחר שעברו כמה חודשים מהניתוח, והרופאים ראו כי אין חשש שהגידול יחזור - המליצו לו לבצע ניתוח להשתלת מיתרי קול. אותו יהודי שמח עד מאד על הבשורה הטובה, לאחר תקופה מייסרת בה לא יכול היה לדבר כלל, והודה להקב"ה על כי בקרוב יוכל לקיים את המצוות התלויות בדיבור - תפילה, לימוד תורה, קידוש, סיפור יציאת מצרים ועוד, אך מששמע את סיפורו של הרב נוריאל - החל לתהות מה רצון ה' ממנו, והאם עליו לבצע את הניתוח כדי להחזיר את יכולת הדיבור וקיום המצוות, או שעליו להישאר במצבו הנוכחי, ללא יכולת דיבור, כדי שלא להיכשל בדיבורים אסורים.

בברכת התורה

ברינה

רוח

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון הגר בת אהרן והרטה: כתון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה

להצלחת: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הרס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זרבה בת אטווג'ימי שמואל בן אסתר-נעמה בת אסתר-יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחל בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עוזר בן הגר: גולן בן דינה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת גוהר: רות בת לינה: נטורית בת רחל לימור הודיה, ושחנה בנות תורן יפה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: לאה בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

התמייה מבוארת, למה נצרך זה הציווי, הא פשיטא שכל עיקרו של ארון נועד בשביל העדות שבו, כאשר מפורש כמה פעמים בפסוקי הארון, ואם לא יתן את העדות בתוכו למה לי כל הארון.
וכבר תמה בזה רש"י ז"ל: "ואל הארון תתן את העדות - לא ידעתי למה נכפל, שהרי כבר נאמר (לעיל טו) 'ונתת אל הארון את העדות' ע"כ.

ברם תירצו בזה על פי מעשה נאה שהתרחש בבית מדרשו של החידושי הרי"ם זצוק"ל בתחילת נשואותו, והובא בספרה"ק "שיח שרפי קודש" (ש"ך יצירי אות ג).
בעת שהתחיל הגה"ק החידושי הרי"ם להנהיג את נשיאותו ברמה בעיירה גור הסמוכה לזאראש, היתה בזה שמחה גדולה מאוד לחסידים, שהיה מפורסם כגאון עצום ואחד מגדולי צדיקי הדור, ולכבוד השבת

הראשונה שנהג רבנותו הגיעו מאות אורחים להסתופף בצל הקודש בגור, ועשו מזה עסק גדול בקבלת פני כל האנשים וסידורם על הצד היותר טוב, והיו הכל רוחשים וגועשים בהתרגשות לכבוד המאורע הגדול.
בליל שבת קודש לאחר התפילה, עברו כל הציבור הגדול לפני הרבי הקדוש, כדי לקבל ברכת שלום כנהוג. והיו הכל דוחפים ונדחפים מחמת הצפיפות הגדולה, שרצו כולם לראות את פני הקודש. י"ד הגבאים הנאמנים היו מלאות עבודה, בניסיון להשליט סדר מסוים, כדי שיוכלו כולם לעבור בתוך כראוי, אך מרוב הציבור והבלגן הגדול לא עלתה בידיהם כל כך.
לפתע בתוך כל אותה המולה רבתי, עלה הרבי החידושי הרי"ם ונעמד על הספסל, וביקש לומר כמה מילים לציבור.

תיכף הושלך הס בכל רחבי בית המדרש, והכל עשו אהזם כאפרסכת לשמוע מה בפיו של הרבי החדש, שזה עתה עלה על כס ההנהגה.
הרבי פתח את דברי קדשו בקול רם, ומנהמת ליבו אמר, הנה שלמה המלך ע"ה, החכם מכל אדם, אמר בסיום ספר קהלת (כ"ב י) "סוף דְּבָרַי הִנֵּל נְשָׁמָה, אֶת הָאֱלֹקִים יָרָא, וְאֶת מִצְוֹתָיו שָׁמָר, פִּי זֶה קָל הָאָדָם".
על מה הזהיר זקן הכתוב?

אך לפעמים, בעק הרבי, 'גונב' היצר הרע מן היהודי את 'הקודש הפנימית' שבכל דבר, ומשאיר לו רק את כל המעטפת החיצונית... הוא מניח לו לטרוח ולעסוק הרבה בכל המעשים החיצוניים, שאין בהם כלום, ומשכיח ממנו את עיקר התכלית הנרצה שבכל דבר...

כדי שלא יתבלבל האדם ממראה עיניו ומן הבלגן החיצוני הגדול, מזהירנו הכתוב לבל נשכח את העיקר: "סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצוותיו שמור, כי זה כל האדם!"

אף אנו, הרעים הרבי, בעמדנו כה בתוך כל הבלגן [ראשית] וכל החיצונית, ניתן אולי להתבלבל שזה עיקר החסידות, בכל הדברים החיצוניים, כאשר יש לנו ב"ה 'עולם גדול' ורבי חדש... ובית מדרש מפואר... וכל כיוצא בזה - יש לזכור היטב מה טפל ומה עיקר, שלא נעשה מן הטפל עיקר!
דברי קדשו עשו רושם גדול בלבבות, וכן היה מנהיג נשיאותו בקודש תדיר, לחפש בכל דבר את 'הקודש הפנימית', ולא להיטחף אחר המראה החיצוני. הוא שהכתוב עומד ומזהיר בפרשתנו 'וְאֶל הָאָרוֹן תִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֲלֶיךָ', אחר שיראו ישראל את כל היופי החיצוני וההדר המופלא של המשכן וכליו, כאשר הכל נעשה מזהב טהור וכסף ונחושת תכלת וארגמן, והכל נראה מבחוץ 'נוצץ' ויפה מאוד. ויכולים אולי להתבלבל בזה, ולהחשיב רק את ההדר והברק החיצוני [ראשית] - לפיכך נצרך הכתוב להזהיר לבל נשכח התכלית והעיקר הגדול, לכוננת השראת השכינה עמו ודבקתנו בהש"ת ובתורתו.

לכמה נצרך הכתוב להזהיר בזה, 'וְאֶל הָאָרוֹן תִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת', שזו כל עיקר תכלית הארון שיחא כלי להחזיק בו את העדות, עדות שהשכינה שורה בישראל, ודבקים בכל ליבם בתורה הקדושה הנמוחת כאן בתוככי פנימיות הארון, ודו"ק.

• § •

כ"ק מרנא ורבנא הגה"ק רבי דוב בער, המגיד הגדול ממעורטיט זצוק"ל, שלח כידוע את גדולי תלמידיו להרבה מקומות, בכדי לקרב את לבבות ישראל בכל מקומות פזוניהם אל השם יתברך ולתורתו הקדושה. והיה מתאים לכל תלמיד לפי עניינו את המקום שילך להפיץ בו תורה וקדושה, והורה להם את דרכם בקודש.

לכמה מן התלמידים גדולי התורה ציווה להוציא את ספריהם וחיבורם בגולה, כדוגמת הרה"ק בעל התניא זצוק"ל שהורה לו לערוך את 'שולחן ערוך הרב', וכן הרה"ק הרבי ר' פנחס רבה של פרנקפורט זצוק"ל, אחיו של הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זצוק"ל, ציווה לחבר את הספר 'הפלאה' על

מסכת כתובות, ואת ספר 'מקנה' על מסכת קידושין, ולהפיצם בישראל. את תלמידו הגה"ק רבי לוי יצחק זצוק"ל שלח לשמש ברבנות העיר הגדולה ברייטשוב, שמה שימש כגאון אב בית דין, ולימד תורה לרבים ולהליה את לבבם לעבודתו יתברך, וכן רבים מתלמידי המגיד שמשו ברבנות בקהילות שונות.

ואילו את תלמידו הגדול הרה"ק רבי מנחם מענדל מוויטבסק זצוק"ל בעל "פרי הארץ" שלח אל מדינת 'רייסן', שהיתה מחוז ענק עם אלפי יהודים, ואכן רבי מענדלי פעל בה רבות ונצורות, ורבים ושלמים התקרבו על ידו לתורה ועבודה.

באחת מנסיעותיו מעורטיטה לקבל פני רבו הגדול, שאלו המגיד על מעשיו שם ברייטען. ענה ר' מענדל בחכמותו: הנה כאשר הגעתי שם לרייטען, מצאתי יהודים 'מיט צורייטענע קאפטייענע'ס און גאנצע הערצער'... [עם קפוטות קרועות ולבבות שלמים], רצה לומר, שמבחוץ בצורה החיצונית היו נראים כעובדי ה' המהלכים קרועי בגדים, אבל מבפנים בפנימיותם היה ליבם שלם, ולא חדרה עבודתם פנימה כדי לשבר את הלב... - לפיכך הפכתי שם את היוצרות, כדי שיהיו 'גאנצע קאפטייענע'ס מיט צובראקענע הערצער'...! כלומר, שמבחוץ לא יתגאו ביראתם, ויראו כמהלכים בבגדים שלמים, אבל מבפנים יתהלכו בלבבות נשברים, בענווה ובשפלות פנימית, ועבודת ה' בפנימיות הלב!

ונאים הדברים למי שאמרם, כאשר יזוע דרכו בקודש הנשגבה של הרה"ק מוויטבסק זצוק"ל, שכלפי חוץ היה נוהג בשררה ומתנהג במלכות, ומבפנים לבבו נכנע ונשבר לרסיסים, כמו שהיה חותם תדיר: "השפל באמת!"
בהזדמנות אחרת שלח הרבי ר' בער שניים מתלמידיו, שהיו רבנים חשובים, לאחת העיירות, כדי להשיב שם לב ישראל בתשובה לאביהם שבשמים, לרוממם ולקרנם לתורה ועבודת השם יתברך.
התלמידים הנאמנים יצאו לדרךם, ובבואם אל המקום ניסו מתחילה לדבר אל ליבם, להוכיחם ולהעוררם אל תכלית החיים והעבודה שבהם. אך עד מהרה ראו והבינו שאין דבריהם עושים רושם מספיק, מחמת שהידי אותה עיירה היו עמי הארץ והדיוטות הרחוקים מן התורה, ולא היו להם 'כלים' ראויים לקבל דברי מוסר והתעוררות.

התלמידים הגדולים הללו לא אמרו נושא, והחליטו שאינם זזים משם עד שיקיימו כראוי את השליחות שפקד עליהם רבם, המגיד הקדוש. התיישבו להם אפוא הני תרי צנתרי דדהבא בבית המדרש המקומי, והחלו לעסוק בעצמם בלהב אש קודש בתורה ובתפילה ועבודת השם יתברך כדרכם בקודש. אט אט החלו התושבים המקומיים להתקרב לצדיקים הקדושים האלו, ללמוד מקרוב ולהתבונן כיצד צריכה להיות תפילתו של איש ישראל בפנימיותו, ומה היא איכות 'גיעת התורה' בנאמנות, כיצד מקפידים על קלה כבחמורה בשמירת התורה והמצוה. מה היא פנימיות שבת קודש, ומהי שגב מעלתה, וכל כיוצא בזה - ונתנו אל תוככי ליבם לעשות 'תשובה מאהבה'!

שני התלמידים לא מיהרו לעזוב את המקום, בראותם שככל שנוקפים הימים כן מתחילים אנשי העיר להבין ולקלוט עד היכן מגיעים הדברים. היהודים הפשוטים התחברו והתדבקו בשני הצדיקים האורחים הדגולים שהתיישבו לזמן מה בעיר. והם אף הם השיבו להם מנה אחת אפיים, לימדו אותם דרכי תורה ויראה, ורוממו את מדרגתם להתעלות רוחנית פנימית נפלאה.

התקיים בהם בחברותא זו, מה שאמרו בגמרא שלהי יומא (ט"ז): "תניא, ואהבת את ה' אלקיך' (דברים י, ח), שיהא שם שמים מתאהב על ידך, שיהא קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים, ויהא משאו ומתנו נוחת עם הבריות. מה הבריות אומרות עליו, אשרי אביו שלמדו תורה, אשרי רבו שלמדו תורה. אוי להם לבריות שלא למדו תורה, פלוני שלמדו תורה וראו כמה נאים דרכיו, כמה מתוקנים מעשיו, עליו הכתוב אומר (שמיטה ט"ז, א) 'ויאמר לי עבדי אתה, ישראל אשר בך אתפאר' ע"כ.

במשך כשנה ישבו שני התלמידים באותה עיירה במילוי שליחות רבם, ורק לאחר שנה שלמה כראותם שהעלו אותם על דרך המלך שבו למעורטיט אל רבם הגדול.

בהגיעם לפני המלך שאל אותם הרבי ובירר את כל קורותיהם באותה עיירה, ומדוע נותרו שם זמן רב כל כך?

סיפרו התלמידים לפניו דברים כהווייתם, שכשניסו מתחילה לדבר אל ליבם מצאו שאין הם מבינים כראוי את אשר לפניהם בפנימיות, ויש לפתוח מסילות של אהבה בפנימיות לבבם. ולכן הוכרחו להתהלך עמם

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

איש בער לא יבין את זאת

היה זה ביום חמישי בשעה תשע וחצי בערב עת ערכת קניות לביתי לכבוד שבת קודש, ניגש אלי אברך ושאל אם אוכל להעביר לו חמישים שקלים שחסרים לו להשלמת הקניות שלו עבור שבת והוא יחזיר לי בהעברה בהזדמנות אחרת.

הסברתי לו שאין לי בפלאפון שלי את השירות הזה מהבנק כך שאין באפשרותי להעביר לו כסף דרך המכשיר הנייד...

הוא לא הבין אותי ואני לא הבנתי אותו ובעודי מנסה לתקשר הוא כבר פנה למישהו אחר שהיה בסופר.

לבן אדם השני הוא התנסח בשפה יותר מובנת וברורה ואמר: "אתה יכול בבקשה להלוות אותי חמישים שקלים ואחזיר לך בדרך של העברה לחשבון הבנק שלך?!" פשוט סיימתי את הקנייה וחסרים לי בדיוק חמישים שקלים שאשמח אם תלווה לי אותם."

עכשיו הכל היה ברור ורציתי לשלוף שטר של חמישים שקלים ולתת לו, אבל זה לא דרך ארץ להתפרץ כך לשיחה שלהם. המתנתי בצד וחיכיתי לראות כיצד ייפול דבר.

הבן אדם שלף שטר של מאתיים שקלים ונתן לו את הכסף באומרו: "עכשיו שאני נותן לך העברה ממני אליך, יהא זה כאילו שכבר ביצעת העברה חזרה לחשבון הבנק שלי". ענינו לו האברך אורו ועמד המלון נעלם מהשטח...

המקבל ועד המום נשא עיניו לשמים ואמר: "אני מזדה לך בורא עולם ששלחת לי שפע לכבוד שבת קודש!!!"

גם אני נשאתי עיני למרומים ואמרתי: "תודה לך בורא עולם שגרמת לו לדבר באופן לא ברור וכך לא הבנתי מה הוא רוצה ממני. כי אם הייתי מבין הייתי נותן לו את ההלוואה של החמישים שקלים, אז הוא היה צריך להחזיר לי את הכסף דרך העברה, ועכשיו שלא הבנתי אותו ומה חפצו, קיבל מאתיים שקלים נקיים ללא צורך להחזיר!!!"

למדתי מזה שפעמים לא להבין משהו זה גם השגחה פרטית...

בעל המעשה: א.ד.ב.

הפענוץ לכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזנן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפקס: 15326517922

בדרך אחר, וכענין שאמר הכתוב (דברים כה, ז): 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך, ויראו ממך'. - שבשביל 'עמי הארץ' לא יעילו דברי מוסר ותוכחה, רק צריכים לראות הישרות בעיניהם. ומתוך שיקיים בהם 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך', אז ממיילא יושפע עליהם יראת שמים טהורה, 'ויראו ממך', וישובו בתשובה שלימה לפני קונם!

• § •

כנס אצלי יהודי אחד, והראה לפני שמחזיק בכיסו תדיר את הספה"ק 'נועם אלימלך', בצילום זעיר של 'דפוס ראשון', והתפאר בו שבכל מקום שהולך 'הנועם אלימלך' עמו.

כנודע שבשנים אחרונות מצוי בחנויות הספרים ספר 'נועם אלימלך' קטן בתוך כיס פלסטיק, צילום זעיר של דפוס הראשון, ונמכר כסגולה להחזיקו כל אחד בכיסו, או בנרתיק הטלית ותפילין.

כאשר גודל סגולת זה הספר הקדוש מפורסמת בשער בת רבים, ובפרט 'דפוס ראשון' של הספר שיש בו סגולה יתרה. כמ"ש בספה"ק 'אהל אלימלך' (סיני ספ"א): "הספר 'נועם אלימלך' דפוס ראשון תקמ"ח

האיזה ס'יה אחר ?

הוא מסוגל למקשה לילד, שתשים הספר במיטתה ותלד בניקל".

וכן כתב בספרה"ק "פרקי רבי אלעזר" (דף קפ"ד): "חיבה יתרה נודעת לדפוס הראשון, כי כפי המקובל הוא סגולה נפלאה למקשה לילד שתיושע במהרה - הנראה מזה, כי לאו דווקא 'דפוס הראשון' הוא סגולה, כי בכלל הספרה"ק 'נועם אלימלך' הוא מסוגל, וכמוכן שדפוס הראשון על אחת כמה וכמה" ע"כ.

שאלתי את האיש שלפני, האם הוא פותח את הספר הקדוש ללמוד בו לפעמים, וענה בשלילה מחמת שהוא מחזיקו בכיסו לסגולה בלבד.

דכתיב (משלי י, ז) 'ושם רשעים ירקב'. - ולכן נהגו לקרות אדם על שם זקנו, כי כל איש אביו צדיק" עכ"ל.

מבואר להדיא שפוסק לפנינו לכל איש בישראל, שיכול לקרות בנו על שם זקנו, וכמו שנהגו בזה. והגם שישנם רשעים שאין ראוי לקרות על שמם, מכל מקום כלפי בניהם ונכדיהם, הלא צריכים הם להחזיק את זקנם בגדר 'צדיק', כמ"ש "כי כל איש אביו צדיק", שכל אחד צריך להחשיב אביו חזקו צדיקים, ולכן רשאי לקרות על שמם. - וטעמא כנראה, משום שכל איש אביו צדיק ממנו, כסדר ירידת הדורות.

למדנו אם כן מדברי ספר האגודה שהוצאת לאור עולם, סיים רבי מנחם מנדל בארשת ניצחון, שצריכים הנכדים להחזיק את זקנם בתורת 'צדיק', ואשר לפי זה שפיר ראו לו לנכד ה'בעל מקרא' לקרוא את זקנו בתואר

"הרב הצדיק"!

כשומעו זאת נענה רבי אלעזר ואמר: ידעתי שלא ישמעו לי! אך מאידך ידוע אדע היטב בנפשי כי אלו התארים אינם נכונים, 'ולב ידוע מרת נפש' (משלי י, ז) - ברם אף פעם לא מאחר... (ס"א י"א ק"ס"א) יגיש שפ"ט, ועדיין יכול אני להשתדל לכל הפחות מכאן ואילך שיהלמו אותי אותם הכיבודים... יכול אני לקבל על עצמי מעתה להיות צדיק, שכן אף פעם אין זה מאוחר! ואפילו רשע כל ימיו ועשה תשובה באחרונה, כמו שנפסק ברמב"ם הלכות תשובה (פ"א ה"ג).

ובכן במשך זכות ארוכות החל רבי אלעזר לפזם ברעדה והתרגשות גדולה: "לאמרי האבן! אהבת ה'! לאמרי האבן! ידאת ה'! ס"א י"א ק"ס"א יגיש צו שפ"ט: אף גיי זך יעצט נעמען! און פון יעצט וועל אף ווערן גוט!" [הבה נתחוק באבות ה' ובידאת ה'! אף פעם לא מאחר... אנתחוק בלי נד

§ • §

זצוק"ל.

עם כניסתם יחידיו אל הרבי שמח מאוד לקראת שני הירושלמים הצדיקים, ובחיוך פיקח נסוך על שפתי קדשו שאל בהורפתות: נו, בחיצוניות ניתן לראות על פי המלבושים המקודשים שלכם שהנכם 'ערליכע יודען', אבל מה קורה בפנימיות...?

תיכף נענה לעומתו הרב קסטלניץ, ואמר: בדיוק בשביל כך הגענו לפה! שכן קיימא לן ב"פ"ק דראש השנה (ט"ו): "חייב אדם להקביל פני רבו ברגל", תיבת 'פני' רומזת על הפנימיות, שלכן צריך להקביל פני רבו, כדי שיחידיו בו יראת שמים בפנימיות!

§ • §

ועיקר המכון בפנימיות הוא כדי שילמדו בספר הקדוש, שהוא מלא מן און זן דרכי תשובה ויראת שמים, ומלמד לאדם דעת כיצד להתקרב אל השי"ת, ולקיים תכלית ביאתו לעולם הזה. - ולכן אין ראוי לרכוש ספר קטנטן כזה שאין שום אפשרות ללמוד בו, רק מן המהדורה הגדולה יותר שניתן ללמוד בספר, ואף היא נכנסת אל הכיס, ומפעם לפעם יוציא הספר הקדוש ללמוד בו, לעורר את לבבו לתורה ויראת שמים.

שכן הדברים קל וחומר, אם על החזקת הספר הקדוש בארון הספרים בלבד או בתוך התיק העיוני הצדיקים שיש בו סגולה טובה, כל שכן וקל וחומר כשמחזיקו בראש ובלב, והספר הקדוש חי בקרבו, ללמוד בו ולהדריכו להועיל, שבוודאי תגדל הסגולה בזה פי כמה וכמה לטובה ולברכה.

§ • §

מכאן ואילך לשפר התנהגותי ומעשיו].

כך עמד וחזר על דברים אלו פעם אחר פעם, כשהכל משתאים ומתפלאים לנוכח יחודי זקן שהגיע כבר לגבורות, ועדיין לא נס ליחו, ואינו מסוגל לסבול את החיצוניות המזויפת... ואף עד זקנה ושיבה אינו מניח עצמו חלילה ליפול בזרועות הייאוש! המכלה כל חלקה טובה, וכל ליבו משתוקק למצות התשובה בפנימיות לב תמים!

וסיפר לי הרה"ח הגודע רבי ישראל [ס"ט] רחצונוי צ"ל, שלפני הרבה שנים [עד לפני מלחמת העולם השנייה] נסע פעם לחברון, ובהיותו שמה הגיע אחד מגדולי התורה והאדמו"רים המפורסמים מחוץ לארץ, ונפגש שם עם רבי אלעזר בריזל צ"ל שהיה אז אברך צעיר, ושוחח עימו בידידות.

עודם מדברים והנה הגיע לשם גם הרה"ק רבי אהרן ראטה זצוק"ל בעל "שומר אמונים". שמע רבי ישראל רחצונוי אף שהרבי ר' אהרלה אומר למלוויו [מחביש על רבי אלעזר]: האברך הזה מוצא חן בעיני יותר מן הגדול הזה, שהגיע עתה מחוץ לארץ עם הרבה חסידים... טיב מעשה זה מלמדנו, שאין לעמוד על טיבו של אדם, לפי מראהו ומעשיו החיצוניים, ויש לעבוד ולתקן בעיקר את הפנימיות של האדם. חסידים מעולם לא נתנו מקום לחיצוניות, ובכל דבר עבדו על הפנימיות. לפעמים אדם שמנחוץ נראה כאדם גדול וחשוב מנפנים אין תוכו כבדו, ובהיפך אנשים שנראים לעינינו כאנשים פשוטים בפנימיותם הם יושבים ראשונה במלכות. כענין שאמרו:

ז"ל (מסחים ג) כשסיפר אמורא אחד מה שראה כשעלה למעלה: "עולם הפוך ראיתי, עליונים למטה ותחתונים למעלה".

פעם הביא רבי מאיר את זקנו רבי אלעזר צ"ל וליווה להשתתף בשמחת 'ברית מילה' של אחד מצאצאיו, שנערכה בבית המדרש הגדול תולדות אברהם יצחק שבתוכי שכונת 'מאה שערים' פתיה"ק, היה זה כבר בערוב ימיו בהיותו בשנות התשעים לחייו. בהגיעו אל השמחה ניגש היישר אל נכדו בעל השמחה, ולאחר שבידכו בברכת 'מזל טוב' נאמנה מעומק לבבו, ביקש לברר מי הוא הבעל מקרא את הכיבודים בברית הזו?...

כשהביאו את ה'בעל מקרא' לפניו ביקש ממנו בקשה מוזרה מעט, שכאשר יזמין אותו ויכבדהו ב'כבוד' מסוים, לא יוסיף שום תואר של כבוד לשמו כפי שנהגו הבריות לכנותו 'הרב הצדיק' וכיוצא, רק יכריז: 'הסבא ר' אלעזר בריזל'...

האמן לי, הוסיף ר' אלעזר, ופנשי בוחלת מכל הכבוד החיצוני הזה של עולם השקר, הכל הכל הבלים! השאר נא אותי כפי שאני ר' אלעזר בריזל, ותו לא מידי!

מן הצד עמד שם חתנו הגה"צ רבי מנחם מנדל מונדרו זצ"ל, שהיה הסבא של הרך הנימול, וכששמע את בקשת חתנו העיר לפניו בבת שחוק, ממה שנמצא להדיא בספר 'אגודה' לאחד מן הקדמונים (גלב"ע ה' אלפים צ"ד), והגה"צ רבי אלעזר צ"ל ההדיר בעצמו את זה הספר והוציאו לאור עולם, אחר שלא נמצא ממנו בשוק. [מחבר הספר היה הר"ר אלכסנדר יודיקי ב"ר משה זלדה"ן, קיבץ פסקים מכמה תלמידי הרא"ש, וקראם בשם 'אגודה', ומכר הרבה בבית יוסף ושאר פוסקים]. - שהוא כתב (פ"ק דשבת ט"ו ס"ח) וזה"ל: "לא יקרא אדם את בנו על שם אדם רשע,

§ • §

נכנסים אצלי הרבה יהודים מחוץ לארץ, אורחים ותיירים שבאו מאמריקה ושאר מדינות הים, והדבר הראשון שהם רוצים ומבקשים הוא 'להצטלם' איתי ביחד... כנראה סבידא להו שאם אינם מצטלמים איתי הרי זה נחשב כאילו לא היו אצלי... אך אני עונה לעומתם, ששם למעלה בשמים יש גם כן 'מצלמה', כמ"ש (בבות ב, א): 'יַעַם מַה לְמַעַלָּהּ מִמֶּנּוּ, עֵין רֹאֵה וְאֵין שׁוֹפֵעֵת!' - אבל שם מצלמים כל העת, גם בזמן שאדם לא כל כך רוצה שיעצמו אותו... ובנוסף, במצלמה זו שלפנינו מקליטים דיבורים ומצלמים מעשים, אבל מחשבות לא ניתן לצלם... ואילו שם בשמים מקליטים ומצלמים גם את המחשבות.

על דרך שאמרו ב"פ דתענית (א): 'בשעת פטירתו של אדם לבית עולמו, כל מעשיו נפרטין לפניו, ואומרים לו: כך וכך עשית במקום פלוני, ביום פלוני, והוא אומר הן. ואומרים לו חתום, וחותרם, שנאמר (איוב לו, ז) ביד כל אדם יחתום" ע"כ.

§ • §

בירושלים של מעלה בדור שלפנינו היו שני ידידים ורעים, חסידים מופלגים יראים ושלמים מנקי הדעת, ה"ה מוה"ר ישראל שמעון קסטלניץ זצ"ל, ומוה"ר נחמן סופר זצ"ל [ומקרא רבי נחמן מפריזא]. שניהם היו מפורסמים כמשפיעים גדולים מסולתה ומשמנה, ובהיותם מתושבי ירושלים הוותיקה היו מלובשים בשבנות ובימים טובים בבגדי השבת הנהוגים בקרב אנשי ירושלים הקדושים, ובתנות הפסיים המפורסמת.

באחד החגים נכנסו יחדיו לחצר הקודש גור, כדי להתברך בברכת החג מפי קדשו של האדמו"ר בעל 'בית ישראל' מגור

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

לע"נ הרב יעקב מיכאל זצ"ל בן הבור הרב' ישראל זצ"ל מיינע ולנעי"א אל תשפ"ג תצב"ב	יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	שרה שיינדל בת טילה רחא להצלחה בכל העניינים	לע"נ מרת חיה סאסא בת לאה ולנעי"א סיון תצב"ב.	לע"נ החבור שמואל סאיר ז"ל בן יבלח"א רבי ישראל יצחק ולנעי"א נסלו תצב"ב.	גרפצ'יק סל: 02-5002321	קשת הרשת יחיד יחיד ויחידים מכירות 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il	גל-19
---	-------------------------------	---	--	--	--	------------------------	---	-------

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון בכייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר שבת אורה

אזהרה המורה: העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעינים בעלון ובשאר דברים. נעילוי נשמח ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

תרומה

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

מסופר שנשאל רבי משה פיינשטיין זצ"ל: על מעשה בשתי משפחות של יהודים יראי שמים שהיגרו מפולין לארה"ב. וכידוע שבאותה תקופה לא ניתן היה למצוא עבודה ללא חילול שבת. ומרי שבת הם היו נעדרו מהעבודה עם תירוצים והתחכמויות. לא תמיד הלך להם. וביום שני כשהופיעו לעבודה, הם פוטרו. כך הם נדרו מעבודה לעבודה. ממשפחה אחת יצאו בנים יראי ה' אוהבי תורה ותלמידי חכמים. ואילו בני המשפחה השניה יצאו בניהם לתרבות רעה. את הסיפור הזה סיפר השכן שלהם לרבי משה פיינשטיין זצ"ל - ושאלתו בפיו מה נשתנו אלו מאלו? הסביר לו רבי משה: הראשון ישב עם ילדיו בליל שבת שמח וטוב לב. הוא סיפר לילדיו בשמחה, על שזכה למסור נפש על שמירת השבת ועל בטחונו בהי שיומן לו עבודה חדשה. את הסוכה שלו הוא קישט במכתבי הפיטורין הרבים שהיו לו. ואילו השני ישב בליל שבת עיניו ודואג מהעתיד ומתמרמר איך הקב"ה מעניש אותו. שניהם ירדו וקדקו במצוות ושמרו שבת עם אותה מסירות. ההבדל היה ברור. כאן היתה שמחה של מצווה ודביקות בה' וכאן היו מצוות קודרות ועצובות. בסופו של דבר, בשתי המשפחות, הילדים בחרו בטוב. כל בית וה' טוב"ו שלו. (נחמד למראה)

מעשה היה בישיבת וולוז'ין, בעת סעודת פורים, ניגש אחד מהתלמידים אל ראש הישיבה רבי נפתלי צבי ברלין (הנצי"ב) וצ"ל ושאלו בדרך צחות: ילמדנו רבנו, הן כולנו רואים ויודעים, כי כל איש הבא לוולוז'ין, אין גבול להתפעלותו מרוממות הדר כבוד התורה השורר בתוכה. בכל פינה וקורן וזית, אפשר לפגוש בני ישיבה המשוחחים בדברי תורה. אם כן מעצמה מתבקשת השאלה, מדוע בני העיר וולוז'ין עצמה, הרואים בכבוד התורה כל היום וכל הלילה, מיום לידתם ועד יום פטירתם, אינם מתפעלים מכבוד התורה ונראים כאילו לא ראו אור תורה מימיהם. השיב רבי נפתלי צבי ברלין באומרו: אספר לכם מעשה אמיתי שסיפר לי חזן אחד. ביום שמחת תורה, כשהיה אותו חזן עובר לפני הציבור וספר התורה בידו, הנה רואה הוא ילדים וילדות, הקופצים ודוחקים עצמם לנשק את ספרי התורה אשר ביד כל אחד מהמקיפים והם מפוזרים ומכרכרים בהתפעלות הנפש, לכבוד התורה. אך בצד עמדה ילדה קטנה, שבכל ההקפות לא נדחקה לנשק את ספר התורה ולא הראתה כל שמחה והתפעלות לנוכח המראה של תהלוכת ספרי התורה. בתום ההקפות, ניגש אותו חזן אל הילדה הקטנה ושאל אותה: מדוע לא קמת לנשק את ספרי התורה כאשר עשו חברותיך? האינך יודעת כי מצוה היא לנשק? השיבה הילדה: אצלי ספר התורה אינו חידוש. אם אחל לנשק ספרי תורה, אצטרך לעשות זאת יום ולילה. כי בביתנו אני רואה כל היום, בכל פינה וספסל פנוי, ספרי תורה וחלקי ספרי תורה. אני אוכלת, וספרי תורה בצדי. אני משחקת וספר תורה מולי. בכל מקום בו אני הולכת ויושבת ועומדת, אני רואה ספרי תורה. תמה החזן ושאל אותה: בתי, בת מי אתי השיבה הילדה: בת סופר סת"ם. זו התשובה לשאלתכם, המשיך רבי נפתלי צבי (הנצי"ב) ואמר, על הנהגת תושבי וולוז'ין. אדרבה, היא הנותנת, דווקא בגלל שהם שקועים מלידתם במחזה קודש זה, וכל ימי חייהם אינם מפסיקים מלשמע קול הורה בכל פינה ופינה, אין הם חשים רגש קודש ועונג הנפש, כמו שחשים אורחים מבחוץ הבאים לעיר לשעות או ימים ורואים בהדרת כבוד התורה ותפארת עוזה. (מקור ברוך)

המעמד של תפילה צריך להביא את האדם למרא גדול ושמחה עצומה, ויתענג בזה שהוא עומד ומתדבק בקב"ה. אי אפשר להעלות על הכתב רגש זה. מי שהרגיש זאת פעם אחת, יודע שזוהו התענוג הנפלא מכל תענוגי עולם הזה. (שערים בתפילה רבי שמשון פינקוס זצ"ל)

אם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלוא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם. (אור החיים)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

... וְעַצֵּי שָׁשִׁים: ומאין היו להם במדבר, פירש רבי תנחומא (תרומה ט.). יעקב אבינו צפה ברוח הקדש שעתידין ישראל לבנות משכן במדבר, והביא ארזים למצרים ונטעם, וצוה לבניו ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים. (רש"י). הבה נדמיין לעצמנו מעמד זה, כיצד יעקב אבינו מכין חלקת אדמה, חורשה ומזבלה והופכה, אחר כך חופר בה גומות ומעמיד בהם את הארזים, מכסה עפר סביב סביב ומשקה. מה סוברים עוברים ושבים הצופים במראה? הנה עוד איכר אחד העובד את אדמתו ועוסק בנטיעות ארציות רגילות. אבל מה באמת היה טמון במעשיו? בניית המשכן? יעקב אבינו נטע ארזים באדמת מצרים, ובעצם הוא בונה בזאת את משכן העדות, משכן לשכינה - קודש הקדשים. זהו הסוד הטמון בכל מעשה ופעולה שעשו האבות הקדושים. (פנינים משולחן גבוה 'בשם רבי יוסף ליב נדיק זצ"ל)

וְצִפִּיתָ אֹתוֹ וְהָבַ טְהוֹר מִבֵּית וּמִחוּץ תִּצְפְּנֵנּוּ וְעֲשִׂיתָ עֲלָיו זֶר וְהָבַ סָבִיב: ראו היה הארון להיות כולו זהב, אלא לפי שהיה נישא על הכתף, כדי שלא יכביד יותר מדי, היה תוכו מעץ ומבחוץ מצופה זהב, ואף על גב שהיה נושא את נושאי נושא לפי שעה היה (דעת זקנים מבעלי התוס'). ונשאלת השאלה מדוע בעצם, עם ישראל נצטוו לצפות את הארון אשר בו לוחות הברית מזהב, הלא הארון מסמל לשיא הרוחניות ואילו הזהב הוא סמל שיא הגשמיות? ברם הביאור הוא כי בורא עולם יתברך, רצה ללמדנו שאת הדבר הנשמע ביותר בעולם הזה אפשר להפוך לשיא הרוחניות, ולכן הזהב למרות שלפני כן היה דבר חולין מכל מקום כעת נהפך להיות דבר קדוש. כמו כן ספר תורה נכתב על קלף בעוד שאמש היה בסך הכל עור של בהמה, ובזמן קצר נהפך לדבר הקדוש ביותר. (עוד יוסף חי - לבוש יוסף)

וְעֲשִׂיתָ מִנְרֵת וְהָבַ טְהוֹר מְקֻשָּׁה תִּיעָשֶׂה הַמְּנוֹרָה וְגו': א"ל הקב"ה למשה ועשית מנורת זהב טהור, א"ל משה, כיצד נעשה אותה וכו' ואף על פי כן נתקשה משה וכו' עד שנשלט מטבע של אש והראה לו עשייתה, ואף על פי כן נתקשה משה. אמר לו הקב"ה לך אצל בצלאל והוא יעשה אותה, ואמר לבצלאל מיד עשאה (ב"ר). הכי צד זה משה רבינו, ארון הנביאים, התקשה בעשיית המנורה, עד שבא בצלאל ועשאה מיד. האדמו"ר הזקן מגור העיר על עצמו, כי במשך ארבעים שנה התקשה בדברי המדרש הללו ולא מצא להם פתרון, עד שהגיע מעשה לידו. חתנו של האדמו"ר נאלץ לעבור ניתוח ואושפז בבית חולים בורשא. לאחר שחלה הסתבכות בנייתו סר האדמו"ר לבית החולים לבקר את חתנו. התעניין האדמו"ר לשלמו אצל הרופא המנתח. השיב הרופא: למה הדבר דומה, למלך גדול, שהיתה גנוזה באוצרותיו אבן טובה, שערכה לא יסולא בפז, אך היה בה כתם קטן. כל המומחים שהתבקשו להסיר את הכתם מן האבן נמנעו מליטול על עצמם את האחריות, כי חששו שמא האבן תפגע ותיזק על ידם. מה עשו, מסרו את האבן לבעל מלאכה פשוט, אשר לא ידע מי הם בעליה של האבן, ועשה את מלאכתו בלי כל חשש ומורא, ועלה בידו להסיר את הכתם מן האבן לשביעות רצון המלך. המשיך הרופא: כבר היו דברים מעולם. אשת המלך נפוליאון הקשתה ללדת וכל המיילדות נמנעו מלסייע לה בלידתה, כי חששו פן לא יצליחו בתפקידן. מה עשו, קראו למיילדת כפרית אשר לא ידעה כלל מיהי האשה הכורעת ללדת, ואכן יילדה אותה בנקל. אף במקרה הזה, סיים הרופא את תשובתו אל האדמו"ר, בדרך כלל זהו ניתוח קל אשר אני מורגל בו מימים ימימה. אך כיון שגורע לי כי מדובר בחתנו של האדמו"ר, אחזה אותי התרגשות גדולה, עד שהתקשיתי בביצוע הניתוח כראוי, וכתוצאה מכך חלה הסתבכות, לימים סיפר האדמו"ר, כי באותה שעה נתבהרו לו דברי המדרש התמורהים. משה רבינו, יותר מכל אדם אחר, ידע את עמקי סודותיה וגורל קדושתה של המנורה, ירכה וקנה, גביעיה וכפתוריה ופרחיה. לכן, דווקא משום כך, נתקשה בעשייתה. לא כן בצלאל, אשר לא הגיע לדרגתו של משה, על כן לא נתקשה בה ועשאה מיד. (סלי אורות בשם ליכטי יהודה)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

מסופר שפעם אבא אחד, פנה אל האדמו"ר בעל הבית ישראל מגור זצ"ל ושאלתו בפיו, כיצד עליו לנהוג עם בנו הילד שכפי הנראה יש לו נשמה גבוהה, ועליו לקבל הדרכה מיוחדת כדי לחנך אותו בדרך המתאימה לו. ניסה האדמו"ר הבית ישראל, לברר אצל האב, מהיכן הגיע למסקנה הזאת ועל מה ולמה סמך ידותיו והחליט שנשמה גבוהה שוכנת בקרבו של בנו האהוב. ענה לו האב, שהוא שם לב לעובדה מעניינת שהילד? ענה לו האב שהוא שם לב לעובדה מעניינת, שהילד בעת משחקו קושר על ידו השמאלית חוט ארוך, ומניח על ראשו קוביה קטנה, ואף מתעטף במגבת גדולה, ומתחיל להתנועע בדביקות כיהודי המתעטר בטלית ותפילין ומתפלל. מה שמראה לבטח על שאיפות השגות גבוהות במקנות בקרבו. למשמע הדברים פסק תיכף הרבי, את פסוקי לאותו אחי: "הפסק מיד להתפלל בבית, ואז יפסיק גם בנך לחקות את מעשיך". (ורש יעקב)

"עניו של טעם"

הטעם שתקנו ההבדלה בחונן הדעת לפי שאין אדם מגיע לדעת, בין קודם לחול ואור לחושך, אלא אחר חכמה גדולה ויגיעה רבה. ועוד כשם שאין לו לאדם לעשות מלאכה במוצאי שבת קודם שיבדיל, כך אין לו לתבוע צרכיו קודם שיבדיל, ולכן קבעו ההבדלה בברכת "חונן הדעת" שהיא ראש לכל הצרכים. וכך מובא בירושלמי: אסור לאדם לתבוע צרכיו עד שעה שיבדיל. (אבודרהם)

"מפי כתבם"

כאשר רואים גוים השומרים על מסורת אומתם, בלבוש בשפה וכדומה צריך ללמוד מהם שאין לנו במה להתבייש במסורתנו. בצעירותי שמעתי מעשה בניו-יורק, בילדה יהודיה צעירה שנסעה ברכבת תחתית יחד עם סבתה, והזקנה התחילה לדבר אליה באידיש. הילדה פנתה וביקשה ממנה: "סבתא, לא פה". היא התביישה ששמעו אותם מדברים בשפה יהודית. אך הנה ליצדים ישבו איטלקים ושוחחו בקול רם בשפתם. האיטלקי גם בתוך אמריקה נשאר איטלקי, והיהודי משתדל להיות כבני המקום ונעשה אמריקאי! וכן שמעתי על יהודי חסידי שנסע ברכבת בלושו החסידי, ונגש אליו יהודי אחר ושען כנגדו שהוא מעורר את שנאת הגוים: "מדוע להתלבש בצורה כזו, אינך יכול להתלבש כמו בן אדם"? היהודי החסידי ענה לו, שהוא מהאומה של "קווקר", שמסורתם ללבוש סוג כובע הדומה למגבעת ירושלמית. מיד התנצל לפניו היהודי ושבו על שמירת המסורת של האומה הנכחדת מהמפה האנושית... או אז גילה לו היהודי שאכן יהודי הוא, ושאלו: "מדוע לדעתך מותר לגוי לשמור על מסורת אומתו, ולנו היהודים יש נטיה להתבייש במסורתנו"? מעשה נפלא המלמד מוסר השכל על הנהגת היהודי ושמירת צורתו המיוחדת. מעלת היהודי ויפיו היא עד כמה שנסקפת בו ובמעשיו התורה, שאפשר לראות בו את הקב"ה ככל שנהיה נקיים יותר מהשפעת הגוים, ניראה כבני אברהם יצחק ויעקב, ויבלוט למרחוק היופי היהודי. (שיחות רבי שמשון פינקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן, יום, שגוהגים בו מקצת שמחה, זכר לנס, ואינו נוהג בכל שנה?
תשובה: פורים קטן, נוהג רק בשנה מעוברת, שיש בו שני אדרים, ונוהג באדר ראשון.

והבית בהבנתו אכן שלמה מסע בנה סיפור מופלא שסיפר ר' אברהם כהנמן זצ"ל, על תרומה מיוחדת במינה שקיבל אביו. אלה היו דבריו: באחד ממסעותיו של הרב מפוניבז' זצ"ל הגיע לעיר יוהנסבורג שבדרום אפריקה, ושם נערך דינר עבור ישיבת פוניבז'. במהלך הדינר נערמו על שולחנו של הרב מעטפות רבות שהכילו תרומות לישיבה. רק למחרת בצהריים התפנה ראש הישיבה לפתוח את המעטפות, ואחת מהן הפתיעה אותו עד מאד, בגלל שסכום הצ'ק שהיה בה היה גדול מאד, גדול בהרבה ממה שהיה מקובל לתת. הרב, שרצה בכל מאודו לבקר בביתו של התורם הנכבד, לא חסך מאמץ כדי לזהותו. הוא פנה אל הבנק, וכעבור שלושה ימים סיפק לו הבנק את פרטי התורם ואת כתובתו המדויקת. התברר שהאיש מתגורר במרחק של שמונה שעות נסיעה ברכבת מיוהנסבורג, אך אדם כמו הרב מפוניבז' לא יידע מכך. כאשר הגיע הרב לאותה עיר ביקש מנהג מוגית להביאו אל הכתובת שהיתה בידו. הרב שעקב בדריכות אחרי מסלול הנסיעה, שאל את הנהג להיכן הוא לוקח אותו. הרי לא יתכן, כך הוא טען, שהגביר הגדול מתגורר במשכנות העוני! אולם הנהג טען בתוקף, שהוא בדרך אל הכתובת המדויקת. בסופו של דבר נכנסה המוגית לשכונה מוזנחת של "פחונים", ונעצרה ליד אחד מהם. הנה הבית, אמר הנהג, כשהוא מצביע על מבנה עלוב שלא היה נראה כמו בית. הרב ביקש מהנהג שימתין לו, מפני שחשש להתהלך לבדו במקום כה עזוב ומוזנח. הוא הקיש בדלת, וחיש מהר ניצב בעל הבית מולו. היה זה יהודי ליטאי נמוך קומה בעל זקנון. "שלום, הרב מפוניבז'!" הכריז האיש בקול, והוסיף: ידעתי שתבואו לכאן. סימני השאלה ריחפו באויר: מי הוא זה ואיזה הוא! איך ידע שאבוא אלי? ומדוע גביר כה גדול מתגורר בבית דל כזה? תעלומה רדפה תעלומה. המארח הבין שעליו להסביד את הנסיבות, ולכן פתח וסיפר את סיפור חייו המרהים. נתימתמי בגיל רך מאד, ואמי האלמנה גידלה אותי ואת שמונת אחי היתומים בעיר סמוכה לפוניבז'. הם חסכו לחם מפיחם, פשוטו כמשמעו, על מנת להאכיל את העגלה הקטנה שהיתה להם. לשם מה האכילו אותה? כדי שתגדל ותיתן חלב! לשם מה היה דרוש החלב? כדי שיוכלו למכור אותה! ומה יעשו בכסף? ישכרו מלמד שילמד את הילדים הרכים. הזמן חלף, העגלה אכלה את פת לחמם, אך חלב לא נתנה. ותורה מה תהא עליה? אמי שהיתה נחושה בדעתה וברצונה שהילדים ילמדו תורה, שכרה מלמד על חשבון החלב העתידי. המלמד עשה את מלאכתו נאמנה, החודש תם אך כסף לא שולם, כי עדיין חלב אין. פרצה האלמנה בכבי מר והבטיחה למלמד שהוא יהיה הראשון אשר יהנה מתגובת העגלה. חלף חודש נוסף והמלמד הודיע שיש לו הצעת עבודה תמורת כסף מוזמן ולא תמורת חלב עתידי. גם לו יש ילדים להאכיל, איילזאת הוא נאלץ להפסיק ללמד את היתומים. אמי האלמנה ע"ה ניצבה מולו, כולה רועדת, ומעיניה ולגו דמעות. לפתע הכריזה בנימת נצחון: קח לך את העגלה במתנה! תלמד את הילדים שלי תורה ככל שווי העגלה, ובהמשך ה' הטוב יעזור! בלב כבד נטל המלמד את העגלה. האלמנה והיתומים נותרו ללא משען, אך עם תורה! כך חינכה אותנו אמא! סיים היהודי את סיפורו המרטיט. ומיד הוסיף ואמר: כאשר הגיעה לאזני השמועה המרנינה והמרגשת כאחת, שאחרי המלחמה קמתם להעמיד מחדש את התורה ומסורתיה בארץ ישראל, החלטתי לעמוד בדרכה של אמי. מכרתי את כל אשר לי, ועברתי להתגורר כאן. את מותר הכסף שנשאר בידי אחרי המכירה והרכישה, הקדשתי לישיבת פוניבז'. זהו "סוד" הסכום הגדול הרשום בצ'ק, כאשר חותם החתימה על הצ'ק, מתגורר בדלי דלות במבנה אשר בקושי ראוי לתואר בית. ידוע ידעתי שלמראה הסכום הנקוב בצ'ק, תבואו לכאן. אך דעו לכם שזוהי התרומה האחרונה שלי! (ליקט יוסיף ליקח)

מפתגמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

ככל שימעטו דבריו של אדם כן ימעטו טעויותיו. (מבחר הפנינים)
מי שמביא עצמו לידי חשד אל יאשים מי שחושב עליו רע. (אבן גבירול)
גזר הדין הקשה ביותר לאדם, הוא שיישאר על טבעו הקודם בלי להשתנות. (הסבא מנוברהדוק)

פניני הפרשה

תרומה

עלון מס'

1178

שנה כ"ד התשפ"ג

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

מבית ומחוץ – זהב

ועשו עצי שטים אמתים וחצי אורכו וגו' – רש"י מביא את דברי הגמרא: שלשה ארונות עשה בצלאל, שניים מזהב ואחד מעץ, נתן ארון עץ בתוך ארון זהב ושל זהב בתוך עץ, נמצא מצופה מבית ומחוץ בזהב. ע"כ. והנה הארון מרמז על "בית קיבול" לתורה. אדם הלומד תורה דומה לארון הקודש, ובמה הוא דומה לזהב? ללמדנו כי הלומד תורה, עליו להתנהג כזהב טהור במדותיו ובהליכותיו. לא רק בחיצוניותו אלא גם בלבו פנימה, שלא יתנהג אחד בפה ואחד בלב, כי כל אומן, דרכו להדר את הכלי מבחוץ יותר ממה שמהדרו בפנים מפני הרואים. וכתב הכלי יקר: על כן לא הוצרך להזכיר זהב טהור רק על הצד הפנימי אך מחוץ אין צריך להזכיר כי קל וחומר הוא מבפנים, ולהורות נתן בלבם שכמוהם יהיו עושיהם כי כל לומדי התורה צריכים ביותר אזהרה על טהרת הלב הפנימי שאינו נראה בלתי לה' לבדו.

אמצע הארון שהוא הדבר העיקרי היה עשוי מעץ שטים, והסיבה "כי האדם עץ השדה", שעל האדם להיות בעונה ושפלות כעץ השדה, הגם שצריך להראות את תפארת התורה. אמנם התורה בתוך תוכו צריכה לרומם אותו בהיותו בית קיבול לתורה, בבחינת ציפוי זהב מבית ומחוץ, אך עם זאת יש לו לדעת שהוא כעץ השדה בעונה ונתינה, ועי"ז זוכה להיות עץ עושה פרי לתת ולהשפיע לאחרים.

*

הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי זצ"ל הלך פעם ברחוב בוילנא בלוויית תלמידיו. לפתע פנה אליו אדם, ושאלו כיצד מגיעים לרחוב מסוים. הרב שהיה כבר זקן ושבע ימים לא הסתפק בהסבר קצר היכן המקום, אלא נסלו עמו, והלך עמו במשך זמן לא קצר עד שהראה לו בדיוק את המקום. שאלוהו תלמידיו: וכי לא יכולת להסביר לו כיצד ללכת, ואם לא היה מוצא – היה שואל בהתקרבו למקום?! ענה להם: כאשר הוא שאלני היכן הרחוב, שמתני לב שהוא מגמגם וכבד פה, ראיתי כמה קשה עליו הדיבור והפניה לאנשים. אם לא אסביר לו היכן המקום המדויק, מן הסתם יהיה עליו לשאול עוד אנשים, ותגרם לו מכך בושה. רציתי לחסוך ממנו צער זה, והעדפתי ללכת עמו כמה שיזדקק, ובלבד שלא יצטער ויתבייש. כדי לחסוך בושה מיהודי, כדאי להתאמץ. תלמידיו שהיו עמו – לא שמו לב כי לפניהם עומד אדם שלא נוח לו לשאול. רק ר' חיים עוזר היה רגיש לכך, והיה מוכן לטרוח כדי שלא לצער. הרי לנו גדול הדור ארון הקודש זהב טהור מבית ומחוץ, ובכל זאת נהג במדה של עץ השדה בעונה ורגישות גדולה.

עצה טובה	מִפְּל מִלְמִדֵי הַשְּׂפָלָתִי
אתה רוצה להחמיא לבנך על הצלחה במבחן, כדאי שתמקד את המחמאה בהשקעה שלו ופחות בתוצאה. תשאל את הילד "מה עשית שהצלחת להגיע להישג המרשים הזה?". הילד יכול לענות "למדתי עם חבר, למדתי אתך באבות ובנים...". "ומה עוד?" תנסה לדלות ממנו. הוא יכול לענות "בשבוע האחרון הלכתי לישון מוקדם". כעת לאחר שהוא אמר בעצמו את סיבת ההצלחה, הוא כבר ילמד לשכפל אותה למבחן הבא. (הרב מרדכי ששון שליט"א).	מה לומדים מ – דבורה מה ההבדל בין דבורה לעפכיש? מדוע זה מוצר דבש וזה סתם חוטים? אלא שהעפכיש עושה הכל לבד, והדבורה לעמתו לוקחת צוף מהפרחים ועושה מהם דבש. עצמאיות יתר אינה בהכרח טובה. (הגאון רבי יעקב פרידמן שליט"א, ראש ישיבת תפארה)

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוניד סערון זצ"ל

"העם היהודי לכל שבטיו ומשפחותיו המפוזרים בכל קצוי תבל, לעולם הוא נמשל לגוף אחד ונפש אחת, למרות כל פזוריו ונדחיו וטלטוליו וגלויותיו בכל המקומות בעולם". (מגיד חדשות" ח"י עמ' ש"ה).

ועשית שלחן עצי שטים (כ"ה כ"ג) – "זעשית שלחן עצי" ר"ת שוע, היינו עשיר (עי' איוב ל"ד י"ט בפי' הרלב"ג עשיר ע"ש), ורמוז בזה שהשלחן מסמל לעושר (כמ"ש בב"ב דף כ"ה ע"ב). (הרה"ג ר' רחביה הדוק שליט"א).

נקודת חן / עובדיה חן

ישנו עם – אחד

הצום והתפלה ביקשה "לך כנוס את כל היהודים" (אסתר ד, טו), ביודעה שבעצם ההתכנסות וההתלכדות יש כוח לעורר רחמים לבטל הגזרה.

ובאמת מרדכי הוא היה האיש המתאים לכנס ולאחד את כל עם ישראל בהיותו איש שאיחד לבבות. מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל בספרו "מאור ישראל" דרושים (עמ' קל"א) לומד זאת מהפסוק "איש יהודי היה בשושן הבירה וכו' איש ימיני" (אסתר ב, ה). ורז"ל (מגילה י"ב ע"ב) הקשו: למה פעם קורא לו "איש יהודי" דהיינו מיהודה, ופעם קורא לו "איש ימיני" מבנימין? אלא שבא לומר שלא היה אצלו הבדל בין שבט לשבט - אם משבט יהודה וזרע הממלכה או מבנימין הצעיר מקטני שבטי ישראל.

ואכן, המצוקה המשותפת קירבה לבבות, כמדויק מהפסוק "נקהלו ועמוד על נפשם" (אסתר ט, טז) בלשון יחיד. כולם הבינו לפתע כי מבחינת המן ושונאי ישראל, כל היהודים ראויים להשמדה, מנער ועד זקן – אין הבדל בין חוג למשנהו, אצל מי אתה מתפלל ובעד מי אתה מצביע. ולכן פונה המן "צורר כל היהודים" (אסתר ט, כד), שעל ידו נצורו כל היהודים בצוותא חדא (רבי יצחק אייזיק מקוריץ זצ"ל). וזהו שייסד הפייט "שושנת יעקב צהלה ושמחה - בראותם יחד תכלת מרדכי" (שפת אמת).

ומכח אחדותם, זכו לקבל את התורה מחדש מאהבה (כמ"ש בשבת פ"ח ע"א). מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א בספר "קובץ מאמרים" ח"ב (עמ' נ"ה) לומד זאת ממה שנאמר "וקבל היהודים את אשר החלו לעשות" בלשון יחיד, שקיבלו את התורה כאיש אחד בלב אחד כמו במתן תורה, שכן האחדות היא תנאי לקבלת התורה.

לזכר הנס שניצלו מגזרתו של המן, קבעו חז"ל כי ביום הפורים יתנו איש לרעהו משלוח מנות ומתנות לאביונים שמטרתם להרבות אהבה ואחוה שלום ורעות ("מנות הלוי"). ומרן ראש הישיבה שליט"א בספרו "סנסן ליאיר" (חידושי ש"ע סי' תרצ"ה) מפרש שלכן אמרו בתקוני הזוהר (תקון כ"א) שפורים על שם יום הכפורים, שכמו שביום הכפורים עושים כולם שלום ומתפייסים זה עם זה, כן ביום פורים באים לידי זה בקיום מצוות היום.

בספר "כסא דוד" (דרוש עשירי לשבת זכור), מבאר מרן החיד"א זצ"ל שבדורו של המן עם ישראל היו בחוסר אחדות, ולכן היו מחוסרים הגנה. ואף שעיקר הגזרה היתה בגלל שהשתחוו לצלם בימי נבוכדנצר ונהנו מסעודתו של אחשוורוש, בכל זאת אילו היו מאוחדים לא היתה מדת הדין יכולה לפגוע בהם. והנה אחשוורוש שהכיר את ההיסטוריה של צוררי ישראל שנענשו קשות על שהצרו לישראל, לא במהרה השתכנע להמן. אך המן שידע את סוד האחדות היהודי מאבותיו העמלקים שבאו על ישראל מחמת שנאת חנם, השתמש בזה כדי לשכנע את אחשוורוש שכעת אפשר להשמידם וה' לא יקצוף על כך. וזהו שאמר לו המן: "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד" (אסתר ג, ח) - אותו עם ישראל שבמהותו הוא "עם אחד" ומאוחד, כעת הוא "מפוזר ומפורד". "מפוזר" הוא מצב מציאותי שבגין פיזורו בארצות שונות לא יוכל להתארגן להגנתו, ואילו "מפורד" בא לתאר את מצבו הפנימי בכל אחד מקצווי פזוריו, שהם מפורדים ביניהם ואינם מסוגלים להתאחד. "ולמלך" מלכי המלכים "אין שווה להניחם".

ומוסיף מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל בדרך הלצה שכוונת המן באומרו "ודתיהם שונות מכל עם" – אפילו בדת שלהם עצמה הם שונים אחד מהשני יותר מכל עם - הספרדים קיבלו דברי מרן, והאשכנזים יוצאים ביד רמ"א, והתימנים כדברי רמב"ם...

ממשיך מרן החיד"א ומבאר שמסיבה זו שקל המן לאחשוורוש עשרת אלפים ככר כסף שהם כמנין שקלי מחצית השקל (כמו שביארו המפרשים), כדי לקטרג על עם ישראל שאינם מקיימים את הלקח של מחצית השקל. שכן הסיבה שהתבקשו ישראל ליתן דוקא מחצית השקל ולא שקל שלם, כדי להורות יחס אחדותם, שיראה כל אחד עצמו כאילו הוא חצי, ובהתחברו עם כל אחד ואחד מישראל נעשה שלם. ולא ידע אותו ערל שכל שקלי מחצית השקל לא באו אלא כדי להקדים רפואה לשקליו וקטרוגיו.

כאשר שמעה אסתר שמרדכי לובש שק ואפר, ביקשה "לְדַעַת מַה יָּהּ וְעַל מַה יָּהּ" (אסתר ד, ה) - לא רק מה הגזרה אלא גם "על מה זה" - מה הסיבה הרוחנית שבגינה נגזרה הגזרה. וכשהבינה שהפירוד הוא שעומד בעוכריהם, עוד לפני שדיברה עם מרדכי על

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

מי יתן חליפתו?

וכך עברו מאדם לאדם, והנה מתברר שלכל אחד יש ה"חבילה" שלו והדאגות שלו שמונעות ממנו להיות מאושר באמת.

לעת ערב, כאשר כבר כמעט ונואשו, שמעו לפתע קול שירה בוקע מאחד מבתי העיר הפשוטים ביותר. נקשו בדלת, נכנסו וראו איש עני רוקד שש ושמת. האיש שהיה נראה עני ודל כשרק בגד דק לעורו, קיבלם בשמחה ובמאור פנים. כל צל של דאגה לא נראה על פניו השלוות, והוא היה נראה מאושר עלי אדמות.

הם ניסו לברר אם יש דבר מה המדיר את שלוותו, אך הוא השיב להם בבת שחוק כי הוא שמח בחלקו. טוב לו בחייו הפשוטים והוא מאושר לגמרי.

"אתה חייב לבוא אתנו אל המלך!" פקדו המשרתים.
"אל המלך?" התפלא העני וחיוך רחב האיר את פניו, "אבוא בשמחה".

הגיעו המשרתים אל הארמון ומצאו את המלך עדיין שוכב במיטתו מתבוסס במרירותו, מצפה ומיחל מי יתן לו חליפתו, יתן לו הכל תמורתה.

"מי זה?" בירר המלך מעמקי מטתו.

"סוף סוף מצאנו את האיש המאושר ביותר, והנה הוא לפניך".

המלך פקח בקושי את עיניו וחקר את העני: "אכן אתה מאושר?"

"הכי מאושר בעולם!" אישר האיש המאושר.

"תוכל להשאל לי בטובך את חליפתך? ברגע שאלבש אותה אבריא..."

"החליפה שלי?" צחק המאושר, "הייתי נותנה לך ברצון, יש רק בעיה קטנה - בכלל אין לי חליפה..."

המלך הביט בו בתדהמה, ולאט לאט הפכה התמיהה לחיוך, והוא פרץ בצחוק גדול ומשחרר. למפרע הבין שכוונתו של אותו חכם היתה להמחיש לו שהאושר אינו תלוי בממון או בכבוד, ואפילו אדם ללא חליפה, יכול להיות מאושר אם אכן יודע הוא לשמוח במה שיש לו.

למלך אחד אדיר ונישא היתה חסרה שמחת חיים, ותדיר היה שרוי בעצבות ובדיכאון. כה שקוע היה ביגונו עד שנפל למשכב.

ביקשו משרתיו להעלות ארוכה לנפשו ולא מצאו, עד אשר הגיע רופא מיוחד זקן וחכם שפסק את פסוקו: "רפואתו של המלך פשוטה, עליו ללבוש חליפה של איש שיעיד עליו יודע תעלומות שהוא מאושר באמת!".

התרופה אמנם נשמעה מוזרה, אך מה לא עושים כדי להשיג תעלה ומזור. מיד פנה המלך לאחד מעמיתיו המלכים שהכירו כאדם מאושר שאינו חסר מאומה, וביקש ממנו שיואיל לתת לו ללבוש את חליפתו, אולי בכך ימצא מזור למחלתו.

כששמע אותו מלך את מטרת בקשתו, עיקם את פרצופו ולחש לו: "אינני הכתובת הנכונה, גם לי יש את הטרדות והבעיות שלי, איני מאושר כמו שאתה חושב..."

ניסה לפנות למלך אחר, ואף שם נענה בתשובה דומה. כך הסתובב בין מלכים ורוזנים, ולא מצא מישהו שאכן יכול היה לומר שהוא מאושר באמת.

העצה שנראתה בתחילה פשוטה, התבררה כמשימה לא קלה.

משרתיו של המלך נחלצו לתור ולחפש אחר החליפה המבוקשת. פנו לעשיר הגדול ביותר בממלכה וביקשו את חליפתו, מתוך הנחה שהוא בוודאי עונה על דרישת האושר.

העשיר ששמע את הבקשה, החמיץ פנים והשיב: "בעיקרון אני אכן מאושר, אלא שאיני בטוח שאני עונה על הדרישה, שכן דבר אחד טורד את מנוחתתי... ישנו איש בעיר שהולך ומתעשר, וחוששני כי יעלה עלי בעושרו..."

הבינו המשרתים כי טעו בכתובת, ומשם המשיכו לביתו של ליצן העיר, אשר כל עסקו בצחוק ובשמחה, "מי אם לא הוא איש מאושר" אמרו בבטחה.

אלא שגם הוא משך בכתפיו ואמר: "אמנם עוסק אני בלהצחיק אנשים, אך אותי עצמי אין מי שיצחיק, לבי מלא בדאגות, ורק בכדי לא לקפח את פרנסתי, אני מראה כלפי חוץ שאני שמח ומבדח..."

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאוזו שליט"א
(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ד שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: כהן שנוטל ידיו אחר שעשה צרכיו ומיד עולה לדוכן, האם צריך ליטול שוב לברכת כהנים על ידי לוי?
תשובה: אם נטל מן הכלי וכיוון גם לעליה לדוכן שפיר דמי.

שאלה: מדי פעם מגיעים מתפללים חדשים לבית הכנסת שלנו "חיי שלום" שבעיירה גדרה, ומשנים את הנוסח שנהגו בעדתנו לומר בהוצאת ספר תורה שהוא "תנו כבוד לתורה" לנוסח "גדלו לה' אתי". וישנה התנגדות פנימית ויצירת מחלוקת בשינוי הנוסח הקבוע. על כן רצינו שכבוד תורתו יפסוק לנו בענין זה וכן בענין הולכת ספר תורה מההיכל לדוכן שנהגנו להוליכו כשהוא סגור, ויש מערערים שצריך להוליכו כשהוא פתוח?
תשובה: אל תשנו ממנהג אבותיכם, ויש לומר "תנו כבוד לתורה" כמנהגכם מימים ימימה. להוליך ס"ת סגור מההיכל לתיבה (לדוכן). וכן מנהגנו בארץ ובחול.

שאלה: האם אפשר לקרוא פרשת זכור בנפרד, לנשים שלא היו נוכחות בשעת קריאת התורה, ומה הדין לגבי הברכה?
תשובה: מן הדין נשים פטורות משמיעת פרשת זכור, וכמו שהעליתי בס"ד בשו"ת סנסן ליאיר (סימן ג' וד') באורך, ושכן היה המנהג פשוט מדורי דורות בכל עדות ישראל, ודעת ר' נתן אדלר זצ"ל יחידאה היא, ואפילו תלמידיו (החת"ס וצאצאיו) לא חשו לה. ע"ש. [וע"ע במג"א סימן רפ"ב סק"ו שנהגו הנשים לצאת חוץ לביהמ"ד בזמן קריאת התורה ע"ש. ולא הוציא מן הכלל שבת זכור]. ואשה שחשבה שזה חובה מן הדין ורצתה לבטל מנהגה, אפילו התרה אינה צריכה כמבואר בש"ע יו"ד (סימן רי"ד ס"א), ופשיטא שאסור לברך להן.

שאלה: שמעתי מפי כת"ר שליט"א שאפשר לתת ממעות מעשר, זכר למחצית השקל על נשים וקטנים פחות מגיל י"ב. ומעם הפטור לנשים, לפי שחשבון מחצית השקל לא היה כולל נשים. עכ"ד. ולכאורה לפי זה אפשר להקל יותר ולומר שגם על בחורים קודם שהגיעו לגיל עשרים, אפשר להקל ולתת ממעות מעשר, היות שכל זה רק זכר בעלמא מתורת מנהג?
תשובה: עיין בשו"ת סנסן ליאיר (סוף סימן ב') שסמכתי בזה על הרמב"ם דנשים וקטנים פטורים ממחצית השקל, אבל מבני י"ג ומעלה חייבים אע"פ שלא נתנו למשכן, ע"ש.

שאלה: האם מותר להלביש את הילדים בבגדים שמצויר עליהם בעלי חיים, וכן האם מותר לילדים להתחפש לבעלי חיים?
תשובה: בעלי חיים כשרים, מותר בהחלט. גם אריה (דוב) וזאב שנמשלו בהם ישראל מותר. ועיין רש"י פרשת שמות (א' י"ט) בפסוק "כי חיות הנה" בשם המדרש. ע"ש.

שאלה: אם אינו יכול לקרוא את עשרת בני המן גם בנשימה אחת וגם עם טעמים, האם עדיף לקרוא בנשימה אחת ללא טעמים, או שעדיף לקרוא בטעמים ולא בנשימה אחת?
תשובה: ללא טעמים ובנשימה אחת, כי זה דינא דגמרא.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

אֵלֶּזְנֹת

הס"ד, אֵלֶּיוֹן קא"ז

לְפָנֵינוּ עֹפֶת

פְּרֶשֶׁת תְּרוּמָה

מעלים מהם. תרץ על כל הרה"ק רבי פינחס מנחם מפילץ זיע"א ששמאחר ואת האבנים הטובות הביאו רק יחידים ובודדים הרי שחשיבותם פחותה מהמינים הקודמים שאותם הביאו אנשים רבים, כי אין דומה מרבים העושים את המצוה למועטים העושים את המצוה. ואלו דבריו בספר 'שפתי צדיק' (אות יג): אולי יש לומר קצת, שרואים אנו שלא קבלו כל שוה כסף רק המינים הנצרכים לגוף עבודת הקדש, ובמינים המנויים קדם לא היה קצבה, עד שהיו באמת מרבים להביא, והיה רבוי עבודת צבור חשוב יותר, מה שאין כן אבני שהם ומלוואים שהכתוב מפרש לאפוד ולחשן, הינו שלא לקח יותר, רק הצורך לב' כלים אלו, ולא היו יכולין לזכות לזה רק מעט אנשים, לכך נמנה באחרונה, להורות שחשוב יותר מרבים העושים אף עבודה פשוטה, כגון הבאת נחשת וכדומה.

ומתוך כך מפליג הרה"ק מפילץ בתוכחת מוסר אודות מעלת התפלה במנין שיש בה כח הרבים: על כן מוזר בעיני מה שנתפשט טעות בין החסידים שכל אחד מתפלל ביחידות, ואין ראיה מקדושי עליון רבותינו ז"ל ואף החסידים בעלי מדרגה, דאין לנו השגה בהם ובעבודתם בקדש, והמה דבוקים ומכללים תמיד בכלל ישראל, אבל פשוטים כערבנו נכון לכלל עצמנו בפעל ממש בצבור, והלואי שנזכר להיות בכלל ישראל.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

זאת בדרך התפעלות, שמסתמא יש לו נשמה גבוהה. שאל אותו הרבי על אתר: היכן מתפלל אתה שחרית כל בקר? האברך הנ"ל בשמע שאלה זו מהרבי נסקמו פניו מבושה והתחיל לגמגם ולהתנצל כי הוא יוצא למקום עבודתו בשעה מקדמת בבקר, ופעמים הרבה מתאחר קצת להתעורר משנתו, ואין לו די זמן להתפלל במנין, והוא אנוס להתפלל בביתו. חסיד זה לא הבין עדין מדוע שואל אותו הרבי על תפלת שחרית שלו, מה השכיחות של זה למה שספר, ומדוע הרבי אינו מתניחס למה שספר מילדו הקטן. אך הרבי ממשיך ושואל אותו: היכן מתפלל אתה שחרית כשהנך מתפלל בבית? ומתשובת האברך נתחורר כי הוא מתפלל בחדרו של ילדו הקט הנ"ל ופעמים שהוא מתעורר מתפלת אביו. כשמע זאת הרבי, חיך ואמר לחסיד הנ"ל: עכשו נודע הדבר! לא נשמה גבוהה יש כאן אלא שלך צריך להיות נשמה גבוהה ולהקפיד על תפלה במנין, ואז תנכח שילדך יפסיק ממנהגו, כי מה שהתינוק רואה אצל אביו מנסה הוא לחקות בעצמו (אגרא דבי הילולי' עמוד 358).

...

על הפסוק (שמות כה ז): 'אבני שהם ואבני מלאים לאפוד ולחשן', הקשה רבנו האור החיים הקדוש על כך שאחר הכתוב והזכיר את האבנים הטובות בסוף בעוד שהם יקרים וחשובים יותר מהקודמים להם: צריך לדעת, למה כתב 'אבני שהם ואבני מלאים' בסדר אחר כל הי"א מינים, וכן הראוי היה לו לסדרם קדם זהב וכסף כי הם

תפלה במנין

הרה"ק רבי שלמה מזוויהל זיע"א, בחזרו פעם אחת ממירון, קרוב לשעת חצות לילה, מלוג באחד ממקורביו, חש כל כך ברע עד שבקש שלא לצרף הפעם נוסעים נוספים למזונית, שכן קשתה עליו הנשימה. בהגיעם לירושלים באישון לילה ואפלה, כמעט ולא נראתה נפש חיה ברחוב. המלוג נכנס עם רבי שלמה אל ביתו וראה כי הלך לשכב מפאת חלשתו הרבה. המלוג, מתוך הנחה ששוב אין בעת מנינים לתפלת ערבית, התפלל ביחידות. אבל בלילה ההוא, בשעה מאחרת, הופיע רבי שלמה במפתיע ב'שטיבלאך' של מאה שערים. איש מן הנוכחים לא ידע כמובן כי רבי שלמה הוא נגוע חלי ומסבל במכאובים, שהגיע בעת מנסיעה ארצה ומתשה בת שעות רבות. הוא לא ותר על תפלת ערבית בצבור ולא זו משם עד שנאסף מנין מתפללים, ועלתה שמחתו למעלה על שזכה שלא להפסיד תפלה במנין. למחרת שאל את המלוג כיצד נהג, וספר לו כי הוא עוד טפס במאמץ רב עד מאה שערים ועוד הספיק תפלה בצבור ('סודי עולם' ח"א עמוד 358).

...

חסידים מספרים שאצל הרה"ק הפני מנחם זיע"א הגיע פעם אחד מן החסידים וספר לו אודות בנו הקטן שעדין לא דבר אפלו, ועם כל זאת כל היום עסוק בלכרוך סביבות ידיו ועל ראשו רצועות עם קביות לגו למיניהם הדומים לתפלין, ועומד ליד הכתל ומתנענע אנה ואנה כמתפלל. ואמר

חידון אֵלֶּזְנֹת - נושא פרסים איזה חפץ מזכר בפרשתנו שהביאו מארץ ישראל?

פתרון החידה - פרשת וישב:

ש. איזה שני מילים סמוכים בפרשתנו, שניהם אותם אותיות אך הניקוד שונה? ת. טרף טרף יוסף (בראשית לו, לג).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת וישב.
ה' בניהו בוהדנה מרכסים.

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה

על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".

את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.

בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

מה יקוץ הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

חרדת אלקים בטיש אצל הרבי הקדוש מרן הבאר יעקב מנדבורנה זי"ע

ביום י"א שבט תשע"ב, שלשה חצי שבועות לפני הסתלקותו, היה לי איזו שאלה לשאול את פי קדשו. נכנסתי אל רבינו, ואני רואה אותו יושב באפס כח. הושטתי לו יד, ואף שכבר היה ממש בלי כוחות הושיט לי את ידי קדשו והאיר לי פניו, שאלתי אותו שאלה בעניני רפואה ורבינו הציע לי איזה רופא ואמר שרופא זה הוא פרופסור גדול בצבא ואני יכול להתקשר אליו.

לפתע שואל אותי רבינו: "רבי אהרן, ראיתם את ה'ט"ז על 'רצה ה' אלקינו בעמך ישראל ובתפלתם והשב את העבודה לדביר ביתך"? רבינו נטל את כרד השו"ע והראה לי את דברי ה'ט"ז המסביר ש'השב את העבודה' עולה על הצדיקים, ומספר שם כל מה שהיה עם המלאך מיכאל, ואז שאל אותי רבינו לאן אני הולך, ואמרתי לו שאני הולך לישבה כי ביום ראשון אני נותן שמוע"ס ביישיבה, אמר לי רבינו שאראה לבחורים את דברי ה'ט"ז האלו. כמובן שפקודתו שמרה רוחי ומסרתי לבחורים את השליחות.

איש לא פילל, שבעוד שלשה שבועות יהיה היום המר לבית ישראל בהסתלקותו לשמי מרום של רבינו זיע"א - 'השב את העבודה לדביר ביתך'---

אחר אותו מעשה פניתי שוב אל רבינו, ואמרתי שאני מבקש מחילה על כל אותם הטישין שכיבדתי לדבר - בפרט בימי הפורים - והייתי כהדיוט הקופץ בראש, ויתכן שבהזדמנויות מסוימות לא היו הדברים דיים לפי רום כבודו והיה עליי לנצור לשוני. ענה לי רבינו: "אתה לא יכול לעשות רע לאנשים... והמשיך ואמר: "אני רוצה להגיד לך, שהסתכלת הנאהרבה כל פעם בדיבורך, וגם לכלל הציבור היתה הנאה מרובה מכלל הדבורים שלך, ואני אכיר לך טובה על כל מה שהנהיגת אותי..."

לא זו בלבד, אלא שהוסיף וציין את עצרת התפילה שהתקיימה לזכות רפואתו בכותל המערבי, בה נשאתי דברי התעוררות לקרוע שערי שמים עבורו, ואמר לי: "שמעתי שהייתה התעוררות גדולה, ואני אכיר לך טובה על כך..." כששמעתי דבורים אלו נפלו עלי פחד וחלחלה.

בחמשה עשר שבט הגעתי אליו, ובחדר נכחו כ"ק מרן הגה"צ ממאקאווא שליט"א ועוד כמה יהודים. רבינו מילא לי כוס עם מרקחת אתרוג וציין שהיום הוא ר"ה, ואני בתומי אלך שאלתי אם אפשר לומר משהו, רבינו הסכים, ואמרתי: היום ר"ה, והרי אצל כל הצדיקים לאחר השולח"ט בר"ה מזמרים 'תהא השעה הזאת' ו'וימלא כל הארץ יראת ה'... שמא הרבי חפץ שישירו כן גם עכשיו. אמר לי רבינו: איני 'רוצה', אלא 'מבקש'...

התחלתי לשייר, ורבינו ביקש לעמוד על רגליו ולרקוד, ובשל חולשתו היתירה נתקשה מאד המשמשים המסורים ביקשו למנוע בעדו, אך רבינו לא שת אליהם וקם בכל כוחותיו במס"ג, ותפס את שני ידיו אחד אל הגה"צ ממאקאווא והשני אל הגאון ר' שמואל שושן, ושרו את שני הניגונים שהזכרתי, והיה המקום לחרדת אלקים ממש.

אח"כ ביקש ממני רבינו שאגיד משהו, אמרתי שמתאמרא משמיה דהרה"ק מרוזין זיע"א שבט"ו שבט היה מברך שהשורשים יהיו חזקים והפירות יהיו בריאים, השורשים אלו האבות והפירות אלו הבנים, והזכרתי להרבי את שאמר לי ביום ראשון...

אמר לי רבינו: "אהרן, וכי מה אני רוצה, אני רוצה להיות מקושר עם האבות למעלה!"

עניתי ואמרתי שהאבות ינחו למעלה בגן-עדן, אך הרבי ישר עמנו לאורך ימים ושנים טובות. הרי הרבים זקוקים לו, ואני מברך מעומק הלב שהשורש יהיה חזק ובריא ושכל הצאצאים יהיו בריאים וחזקים. שאל רבינו את גאב"ד מאקאווא האם אכן אומר הרה"ק מרוזין כדברים האלו, ומשהיב לו גאב"ד מאקאווא שאכן כן, התרגש רבינו מאד ופתחו שוב בשירת הניגון...

טוב עין הוא יבורך

ישר כח למכון דבר חיים אשר הוקם על ידי הרבי הקדוש הבאר יעקב מנדבורנה זי"ע על שליחת הדברים המרגשים מתוך הגלין הנפלא אתקינו סעודתא

ליומא דהילולא של כ"ק מרן אדמו"ר הרבי הבאר יעקב מנדבורנה. הרה"ק רבי יעקב ישכר בער זצוק"ל בן כ"ק מרן אדמו"ר בעל הדבר חיים רבי חיים מרדכי מנדבורנה זצוק"ל נלב"ע ז' באדר תשע"ב

אסופה נפלאה ומתוקה מדבש ומנופת, של עובדין טבין וסיפורי הוד, שנשמעו מפי האי גאון וחסיד מחשובי משפיעי החסידות בדורנו, הגאון החסיד רבי אהרן טויסיג שליט"א

אשר זכה לקיורה יתירה מאת הקדוש, ורדה מיצרת דבשו של רבינו מלא חפניו בתבונה ובעדע, ובמתק שפתיו מעביר את אוצרות זכרונותיו הערבים, שיעמדו לזכרון ימים רבים

רבינו נשאל מדוע אינו אומר 'תורה' בשולחנו הטהור בעידן רעוא דרעוין, והשיב: "אינני מסוגל לפצות את פי ולדבר בנוכחות אבי הקדוש"---

*

בבוקרו של יום ראשון, כ"ו באדר תשס"ב, כששב רבנו מתפילת שחרית נחרד לראות מודעות אבל המבשרות על פטירתו של הגאון הצדיק רבי חיים ברים זצוק"ל, שהתבקש לישבה של מעלה במוצאי שבת קדש.

רב היה צער, שכן ידידות קרובה ואיתנה שררה ביניהם, עוד מהימים שרבי חיים ברים הרביץ תורה ביישיבת סלבודקה והיו רגליו מוליכות אותו תדיר אל רבינו, עד שנעשתה קביעות ביניהם מדי שבוע בשבוע לדון בצוותא בשאלות חינוכיות וכדו'.

התבונן רבינו בעצב במודעת האבל, ומפיו נשטטה אמירה: "אתמול בתפילת מנחה גם בעידן רעוא דרעוין נזכרתי מרבי חיים ברים, וכל הזמן צפה דמותו ועמדה במחשבותי מבלי שיכולתי לסלקה. התפלאתי על עצמי, מה קרה לי שאני מהרהר רבני חיים. עתה אני מבין".

ואכן, באורח פלא, באותה שבת אף שאל רבנו את אחד מבניו האם ידוע לו מה שלומנו של רבי חיים ברים!

*

אחד מאנ"ש נזקק לישועה גדולה מאד וניסה כמה פעמים להיכנס לרבנו ולבקש ברכתו, אך היה בתקופת מחלתו של רבינו ולא הצליח להגשים משאלתו. בצר לו, פנה אליו, וביקש אם אוכל להיכנס ולהזכירו בקדש.

בתוך הדברים הוסיף האיש וסיפר לי, כי גמר בדעתו לעשות דבר שהוא למעלה מגדר היכולת, במסירות נפש שלא כדרך הטבע, ועל ידי כך ביקש לעורר על עצמו רחמים מהיכולת עליונים למעלה מגדר הטבע. פשפש במעשיו ובענייניו והחליט למחול על חוב בסך עצום שפלוגי היה חייב לו והשתמט מתשלומו. לא בנקל היה מסוגל לוותר ולמחול, דווקא בגין הקושי הגדול בחר לעשות זאת.

ביקשתי ממנו שיעלה את כל ענייניו על גבי הכתב, ונטלתי עמי את הפתק כדי להביאו לרבינו.

שעת הכושר נקרתה באחד מימי חול המועד דפסח, כאשר באתי להקביל פני רבינו במעון קדשו. לאחר ששתה רבינו 'לחיים' (ורבינו ביקש ממני שאוציאו בברכה אחרונה, כי הרופאים אסרו עליו לשתות כשיעור), הוצאתי את המכתב והראיתיו לרבינו, והדגשתי כי אברך פלוגי מוותר ומוחל לעמיתו על חובו, ובשכר זאת הוא מבקש לעורר לו ישועה שלא כדרך הטבע.

התפעל רבינו ואמר: "אם יהודי מסוגל להגיע בשנת תשע"א למדרגה כזו של ויתור, בוודאי שבשכר זה יזכה לישועה גדולה".

לאחר מכן שאל אותי רבינו אם יוכל להשאיר את המכתב אצלו, ואמר: "מכתב כזה יגיע לשימוש בבית דין של מעלה", והיניו שיש בו כדי ללמד סניגוריה על עם ישראל.

שבועות אחדים חלפו, ובזמן מתן תורתנו פנה אלי רבינו ולחש על אזני: "המכתב בא כבר לידי שימוש למעלה"---

*

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

מרן המשגיח הגאון הצדיק רבי דן סגל שליט"א

אם הייתי מגיע למקום קדוש רק כדי לראות - ותחזינה עינינו, מקום תורה שוקק חיים בכל שעה בריתא דאורייתא, דיינו. אם הייתי מגיע רק בשביל לחזות בפניו הקדושים, דיינו. אם הייתי מגיע רק כדי לקבל ברכה, דיינו. על אחת כמה וכמה טובה כפולה ומכופלת, הודאה לבורא עולם, שזכיתי לשבת דקות ממושכות ליד הצדיק, שצריך הכנה דרבה להיות עמו במחיצתו, ואני מדבר על מרן המשגיח עמוד צלותהו דירשאל, רבינו רבי דן סגל שליט"א.

מי שראה פעם אחת את השתפכות הנפש של רבינו בתפילה, מי ששמע פעם אחת שיעור מרבינו, לא יוכל לשכוח זאת לעולם. מי בדורינו זכה לכוזה קירבה יתירה ממרן הסטייפלר הקדוש זצוק"ל, מי בדורינו זכה לכוזה קירבה ממרן המשגיח הרב יחזקאל לווינשטיין זצוק"ל.

חשבתי בדרך חזור הביתה, הפסוק בפרשת כי תבוא (כח, י) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, מ'קען נישט נישט ציטען - אי אפשר לא לרעוד, כשעומדים ליד המשגיח. המשגיח מרבה לחייך, מרבה לברך, אבל כשמתעמקים בדמותו, רואים שהוא יודע הכל ורואה הכל. אשרי הדור שזכה צדיק נשגב שומר עליו, אבל חשבתי עוד קוועטש בדרש, כידוע שם הוי"ה מרמז על רחמים וחסדים, וראו כל עמי הארץ, גם מי שהוא עם הארץ, רואה להדיא איך הצדיק המשגיח מעורר רחמים וחסדים, כי שם הוי"ה נקרא עליו.

הרמב"ם בספר שופטים בהלכות מלכים ומלחמות (פ"ג ה"ו) מדבר על מלך, וכך לשונו הקדוש, שלבו הוא לב כל קהל ישראל. וכתוב להדיא במסכת גיטין (סב.) דרבנן איקרו מלכים, ובדף היומי בנדרים (כ.) למדנו, מאן מלאכי השרת, רבנן.

המשגיח שכל רגע וכל שניה יקרה לו, מתעניין לפרטי פרטים כרחם אב על בנים. כשהוא שומע מצוקה, הוא חש בלבו אַ וְיוֹטֵיג - כאב של יהודי. אז מה הפלא שבזמן שרבינו מוסר "וועד" אין מקום למחט, כשרבינו זועק לבורא עולם בסליחות, עם ישראל נוהג בהמוניו מכל הגוונים, להיות עמו במחיצתו.

שנים חיכיתי והתפללתי לרגע הזה, והיום ערב עשרה בטבת - אנחנו מתפללים שהימים האלו יהפכו לששון ולשמחה, זכיתי לכך בזכות אבותי. רבינו מברך אותי להמשך הרבצת התורה, שיהיו דברי נשמעים בכל העולם כולו, שיהיה לי את המילים הנכונות איך לחזק ולרומם את עם ישראל. המשגיח התעניין על השיעורים בקול הלשון, על גליון "מתיקות הדף היומי" ממה הוא מורכב, ממה הספר "מתיקות הדף היומי" מורכב.

טאטא'לע קום ש'יין אַהיים, כמה צער יש למשגיח מבנים שלא הולכים לא עליכם בדרכי אבות. המשגיח מספר על אבי מורי הצדיק רבי שמואל צבי בן רבי משה בנימין זצ"ל. זכיתי לקבל מאחד התלמידים שהיה נוכח בשיחה, את הספר הקדוש מסילת ישרים, ספר שאנחנו מכירים מילדות כספר דק, אבל כשהתלמידים הוציאו ספר מסילת ישרים עם השיעורים הנפלאים שהמשגיח מסר בוועד, הספר נהפך להיות עב כרס, ספר מאיר עינים שעשה מהפכה בעולם, אנשים מכל החוגים קיבלו תשוקה לבעור בספר מסילת ישרים שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו.

הזכרנו כמה וכמה פעמים את הרמב"ם הידוע בהלכות דיעות (פ"ב ה"א), שהוא מדבר על חולי הגוף וחולי הנפש, ואומר הרמב"ם, "ומה היא תקנת חולי הנפשות, ילכו אצל החכמים שהן רופאי הנפשות, וירפאו חליים בדעות שמלמדין אותם, עד שיחזירוהו לדרך הטובה".

מרן המשגיח מתעניין למה טרחתו להגיע, כשעניתי שבאתי לחזות פני צדיק, המשגיח חיך ואמר לי שאני טועה! איי איי, איפוא רואים כאלו צדיקים, אַז די יוועלט ציטעקט - שכל העולם רועד ממילה של המשגיח, והמשגיח עצמו חש שטועים בו.

חיפשתי בספר מסילת ישרים שקיבלתי מהתלמיד, ש'טיקל - קטע שזה יהיה בבחינת "הוא היה אומר". נקריא מקודם את לשונו הקדוש של המסילת ישרים (פ"א), "והנה מה שהורנו חכמינו זכרונם לברכה הוא, שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו, שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא". ועכשיו נלמד ש'טיקל שמודפס בספר ממה שהמשגיח דיבר בשיעור:

ענין הרצון להרויח, הוטבע בנפש האדם הישראלית, היהודים נחשבים לסוחרים טובים, ומדוע הוא כך שבנפש הישראלית מונחת רצון להרויח, אלא שהמטרה שלשמה הוטבע הרצון הזה בנפש היהודי הוא, בכדי להרויח שכר נצח בעולם הבא, ואילו אנשים רבים מחליפים זאת בנסיון להרויח הבלים, פֶּאַרְדֵינען אַ בֵּיטֶל עולם הזה - לזכות במעט עולם הזה, אדם שחי עם חשבון של נצח, חשבון של ריווח והפסד בעולם הבא, זה מוסיף לו כוחות בעבודתו.

כשסיימתי את הדקות הנצחיות שילוו אותי בסייעתא דשמיא לכל החיים, פגש אותי תלמיד ותיק ואמר לי בזה הלשון, אַיִהר האט דא געמאכט אַ מֶהֶפֶכָה אֵין שוּהָל - עשית פה מהפכה בבית מדרש, אחרי מנחה, כמה קורת רוח היה למרן המשגיח שליט"א מהשיחה, עד שזה נהיה בבחינת כולם נקבצו ובאו לשמוע חלק מדברי אלקים חיים של רבינו המשגיח.

לפני שהמשגיח יצא מבית המדרש הוא שואל את נכדו חביבו, וואו איז דער ספר - איפוא הספר מתיקות הדף היומי. אמרתי למרן המשגיח, שאני יבוא בקרוב לבשר בשורות טובות. מורי ורבותי, רבינו שליט"א הוא בחינת האורים ותומים של הדור, כל השאלות הקשות והקלות מגיע לפתחו, אבל תקבלו על עצמכם גם לבוא ולעדכן ולבשר בשורות טובות.

לא דיברנו על גודל קדושתו, לא דיברנו על צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידם, יש סיפור נורא, ממקוה מהודר שנגידים מכל העולם בנו לכבודו, אך רבינו אמר, שהמקוה לא מוצא חן בעיניו. הביאו מומחה גדול שיפרק את כל המקוה, כל האינסטלציה, ואכן מצאו שהיה צינור פסול שפסל את המקוה! תיקנו את זה תיכף ומיד, ואז כשהמשגיח בא שוב למקוה הוא אמר: ס'איז אַ גוטע מְקוּה - זה מקוה טובה, מבלי שידע מה היה ה'טוּהָט-ז'יך מאחורי הקלעים. אין לנו שום הבנה בקדושת הצדיקים, ובסייעתא דשמיא שבורא עולם מלווה אותם על כל צעד ושעל.

נתפלל לבורא עולם שהמשגיח רבינו רבי דן זאב סגל שליט"א יאריך ימים על ממלכתו, ממלכת התורה, ממלכת הצדקה, ממלכת הקדושה, מתוך בריות גופא, ושנזכה שילווה אותנו בקרוב לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - נדרים דף סח, עשרה בטבת תשפ"ג)

לזכרון עולם

נעלה את זכרו של האי רעיא מהימנא קדישא צדיק תמים היה בדורותיו, איש אלוקים קדוש ונורא, שכונה מדברת מגורנו

אדוננו מורנו ורבינו הקדוש והטהור, הרבי של כלל ישראל

כ"ק מרן ה'באר יעקב' רבי יעקב בער זצוקלה"ה מנדבורנה

בן אדוננו מורנו ורבינו הקדוש והטהור כ"ק מרן ה'דבר חיים' רבי חיים מרדכי זצוקלה"ה מנדבורנה

נתבקש למתיבתא דקיעא ואיקטר בחד קטירא לחיי עלמא בהאי רעוא דאיסתליק משה רעיא מהימנא ביום ז' באדר תשע"ב

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

מספורי המגיד

יוסי, אברך נשוי 8 שנים, לומד חב היום בכלל [אבל משמש לפתסתו, ככונן מד"א בשעות לחץ] החזק על ידי אמו לברר את מצבו של החדד רב מאיר, לאחר שעשה טיפול החייאה בכל האופנים קבע את מותו, נראה שר מאיר מת מזדמן לב פתאומי, מותו היה כה מהיר שלא היה סיסי להחיותו.

יוסי סבר שצריכים לפנותו לבית הלוויות בלי להזיק את חברה קדישא בשעה כה מאוחרת, לחסוך בעלויות והחל בפינוי זריז, הוא סידר את אברי הנפטר שלא יתקשחו במשך הלילה, כיסה אותו בטליתו, אך לפתע קרס ארצה מנפילת סוכר פתאומית שאירעה לאחר מאמץ פיזי רב שעבר אותו לילה, שתי החייאות קודם לטיפול בחדד המנוח.

האמא הייתה דאוגה.

"שמוליק אי אפשר להשאיר את החדד המנוח בסלון עד הבוקר, אני מאד מפחדת, גם אבא חש צמרמורת מאפשרות כזו, אבל אין מצב שיוסי יעשה זאת, אני צריכה אותך בבית כדי שתוכל להעביר את הנפטר ע"ה לבית הלוויות וקצת שמירה על הנפטר הצדיק".

עיניו של שמוליק חשכו, הוא לא רצה להחזות שהוא פחדן גדול מאד, מאז ומתמיד לא רצה להתקרב למחלקה שנקראת "שמירת כבוד האדם" הוא היה מוכן לבקר חולים ולסעוד אותם במיטת חולים, אבל לא להתעסק עם נפטרים בר מינן ועוד לבד בשעה כה מאוחרת.

לפתע אורו עימו, בשביל זה יש לו את דחי החבר הנאמן, תמיד השוויץ בפניו שאין לו פחד ללכת בבית הקברות לבד גם בחצות לילה, הוא בטוח שלא יתקשה לשמור על כמה מתים, אם יוסף קליינרמן הבחור המבוגר ביותר בישיבה (29) עושה מזה כסף טוב, גם הוא מוכן לעשות כסף כיס, כשזה עוד כולל התעסקות בכבוד האדם, מצוה עילאית ביותר.

הוא שב לבית המדרש במהירות, מוצא את דחי סוגר את הגמ' ולבש את חליפתו וכובעו במגמה לצאת מבית המדרש.

"דחי אתה חייב לעזור לי, אני חייב ממך כעת עזרה דחופה, זה חסד עם החיים והמתים יחד, יש לי הרגשה שאם תעשה את החסד שאני מבקש ממך תיושע בקרב ממש, אני מברך אותך עם כל הלב שכן זה יהיה".

"על מה אתה מדבר?" מסתקן דחי.

"יש לי דח זקן מאד, אח של סבא שלי ז"ל, יהידי שחצה את הגבורות מזמן, אבל אומלל גדול, יש לו שתי בנות, אך לצערנו הרב הן חזוקות מאתנו כחזוק מזרח ממערב, על אחרת אפשר לומר שהיא כופרת גמורה, רחוקה ר"ק פרסות מכל מה ששייך ליהדות ומביעה זאת בריש גל, השניה אמנם חילונית גמורה, אך לא אנטי.

כיון שרחקו מהדת, ניתק אביהן מהן כל קשר, הוא אינו רוצה להכיר בהן בשל היותו יהודי חרד ושלם ואף קנאי גדול שלא פסק מלהוכיחן בלשון חריפה מאד על מעשיהן הרעים, הוא לא יוכל לסבול את אלו שמזלזלים במצוות התורה אפילו אם הם ילדיו, כשראה שדבריו לא נקלטים ניתק עמן את הקשר.

לאחר שהתאלמן מרעייתו ע"ה לפני חמש שנים עבר לגור אצל סבי ז"ל, אך כשסבי ע"ה נסתלק לפני חצי שנה לא היה שייך שיגור במקום, הדירה על כל תכולתה נמכרה לאחר השבעה והכסף חולק בין הירושים. אבל אל דאגה, אבי שיח' לא ויתר על המצוה המחילה, עוד בשבעה הדיע לחדד שיש לו חדר פני בבית, הוא הוציא שלושה ילדים מהחדד ושיכן אותם בסלון, ומאז הוא היה בן בית רצוי אצלנו.

חצי שנה התנהלו החיים בצורה סבירה מאד, החדד רבי מאיר חיטבונת ז"ל היה יהודי קליל, מעולם לא ביקש דבר מזולתו, מה שיכול היה עושה בעצמו, רק לא להטריח את זולתו, על דבר אחד לא ויתר, שנלמד איתו בחברותא, ראשו כבר היה איטי מאד, הוא לא קלט את הגמ', גם גמרות שלמד אותן עשרות פעמים שכח והיה צריך להתחיל הכל מחדש, אך הוא לא נואש, הוא התעקש ללמד את כל הגמרות הקשות, בכך לימד את הצעירים, כי ללמוד לומדים בכל מצב, הוא שימש לנו כדוגמא, אך צריכים להזדקן כיהודי.

עתה בלי כל הודעה מוקדמת צנח בסלון, כשידו האחת חובקת חומש רב פנינים שהוציא באותו רגע מהארון, הוא נפטר בתע ארד בלי להשמיע הגה, אמי תח' הזעיקה את אחי יוסי שמשמש ככונן במג"א, הוא הגיע בדחיפות וביצע בו החייאה משך ארבעים דקות, אבל קיבל אפס תגובות.

החדד היקר לא רצה להכביד במוותו, הוא עשה זאת בזריזות, רק חבל שעשה זאת בשעה מאוחרת מאד, בירושלים כבר לא עושים לוויית בשעות כאלו, יוסי החליט שלא יקרא לחברא קדישא לפנות את הנפטר כדי לחסוך בהוצאות, הוא טיפל בו וכך אותו בטלית והתכונן להוציאו מהבית, אבל לפתע חש חולשה נוראה עקב ירדת סוכר קשה (59 למ"ג היפוגליקמיה ברמה חזקה מאד) במצב כזה אסור לצאת מהבית, הוא ידע שאני יודע לנהוג ויש לי רישיון לאמבולנס, לפיכך ביקש מאמי שתטיל עלי את התפקיד האחראי, אבל קשה לי לבד לבצע את המטלה, האם תהיה מוכן להיות עמי חברותא גם בתפקיד הזה?

"אני מבטיח לך שאם תעשה את החסד הזה שזה חסד עם מות צדיק וכמעט גלמוד, ה' יקרב את ישועתך והזיווג שאותה כה מחכה לו יגיע בקרוב".

"אוקיי בוא נלך" שיתף דחי פעולה.

כעבור חצי שעה היו בבית משפחת לוי, במרכז הסלון היה מונח החדד המנוח כשהוא מכוסה בטליתו, סביבו היו דלוקות עשרות נרות, שני אחיו הקטנים עמדו ואמרו תהילים בלא הרף, שמוליק הוריד דמעות כחל, הוא אהב את דחו היקר וכל עוד לא ראה את המציאות מול העיניים לא הפנים, אבל עתה ראה את הגופה חסרת הישע מוטלת וממתנה לאלו שעדיין חיים בעולם שיעזרו לה להגיע אל המנוחה הנכונה.

יוסי שכב בחדרו של שמוליק חיזור כולו, אותות ירדת הסוכר עוד ניכרו עליו, הוא היה חלוש למדי מלהושיט להם עזרה, הוא אותת לשמוליק היכן המפתחות מונחים ובקול חלוש ביקש סליחה על הנטל הקשה שהטיל עליו, הוא שמח שהגיע עם עוד חבר, יחד עם אבא יוכלו לקחת את הגופה אל האמבולנס, בבית הלוויות ימצאו אנשים שיוכלו להושיט עזרה להכניסו לחדד הקירור עד ללוויה.

כשהתחילו לשאת את הנפטר נוכחו לדעת שזה לא אפשרי, רבי מאיר היה כבד גוף, גם בחייו לא היה פשוט לשאתו, לא כ"ש לאחר פטירתו, שלושת הנשאים חשו שכוחותיהם נגמרים מנשיאת האלונקה, אבל בס"ד הצליחו להכניסו לאמבולנס.

שמוליק התניע את הרכב הגיע לבית הלוויות, אך אוכזב לגלותו שומם, בשל השעה מאוחרת כבר לא היו נוכח איש, ההלוויה האחרונה הייתה לפני כמה שעות הם מצאו עגלת מתים ויקנית שכאלו חיכתה להם, הם המחו עליה את הנפטר והובילו אותו אל חדי הקירור, אך לאכזבתם המרה מצאום מעולם, איש חברא קדישא האחרון שיצא דאג לנעול אותם היטב שחלילה וחס לא תיגע יד זרה במתים שנאופסטים במקום.

"מה עושים? תהה דחי, הוא לא התכונן לכה סיפור לא שגרת.

"נותיר אותו על גבי העגלה, אין לנו כוח להוריד אותו ולהניחו על הרצפה" ענה שמוליק בקלילות.

"אולי זה לא כבוד למת? השיבו דחי, שמעתי פעם מאבי שיח' שיש ענין גדול שהמת צריך להיות מונח על הרצפה כשהוא מוקף בנרות נשמה סביבו, כך נהגו מאז ומתמיד בירושלים".

"בימים סניקנם אתה צודק, אבל כעת מי יעזור לנו להוריד את הנפטר ולהניחו על הארץ, הוא כבד מאד, אנטונו שני בחורים דלי כוחות, בקושי הצלחנו להניחו על העגלה, צריכים לכל הפחות עוד שני כוחות עוד, בכל לוויה נושאים את המיטה שמונה אנשים אם לא יותר, אפילו מת דל בשר, לא כ"ש אדם שהיה במחילה

מספרי המגיד

מסורבל בבשר, הוא שוקל כפליים מארתנו, אך נצליח להורידו על הרצפה בלי שיפול מידנו? לדעתי עשינו את המוטל עלינו, ברגע שיגיע איש חברה קדישא הוא ינחה אותנו מה עושים"

הם נותרו ליד הגופה והחלו באמירת תהילים, דודי היה מצויד תמיד בתהילים קטן כדי שיוכל לומר בכל עת מצוא, עתה זה בא לדי שימוש.

כעבור חצי שעה חש שמוליק שאינו מסוגל להיות כל הלילה עם המת, גופו הצטמרר מרוב פחד, היה לו גם תירוץ טוב, הוא חייב להחזיר את האמבולנס לבית, הרכב הוא רכוש ציבורי, יתכן שמד"א תבקש אותו בכל רגע, הוא ביקש את סליחת דודי על שמוותר אותו לבד עם הנפטר, הוא הרעף עליו ברכות רבות, מי בזכות המצוה הגדולה שעושה יקבל את שידוכו במהרה.

אם בתחילה היה דודי מרצה מהמצוה שלקח על עצמו, אבל כעבור שעה וחצי החל להשתעמם, הוא הספיק לומר כמעט את כל ספר התהילים והלילה עדיין ארוך, הוא לבדו עם הנפטר, לפתע גילה שזה לא נחמד לחלוטין, הוא הסתובב אנה ואנה כדי להפיג את חוסר הנעימות, הוא גם חש עייפות נוראה.

לפתע החלו להתרצץ מחשבות שונות במוחו.

"מי אומר שאני צריך להיות יותר מסור משמוליק שברח מהמקום כעבר מפחד, אולי גם אני הולך לבית? ההורים עלולים להיות דאוגים, לא הודעתי כלום שהלילה לא אגיע, אמנם פעמים רבות אני עושה משמור, אבל תמיד זה נעשה בהסכמה, הפעם לא הודעתי להם כלום.

אם כן, אולי זו "מצוה הבאה בעבירה" היה עלי לידע את ההורים לפני כן, לא רק שלא אקבל שכר על מה שעשיתי אולי איענש על זלזול בכבוד הורים יקרים?" חשב לעצמו.

הוא כמעט גמר אומר בלבו לצאת. אבל לפתע חשב לעצמו. "צריך קצת מענטשליכקייט (אנושיות) הנפטר כעת לבד, בלי שומר".

אך מחשבה נוספת באה כנגדה: "יש עוד הרבה נפטרים בתאי הקירור, מי שומר עליהם? האם דמו של נפטר זה סומק טפי? כל נפטר מבלה לבדו בקבר מרגע שכוסה בעפר, יותר הוא לא מנהל חי קהילה, הוא נפרד מהעולם לעולם שכולו טוב, עד לקץ הימין. מה מוסיפה לו החברה שלי ברגע זה?"

מחשבה חדשה מגיעה: "אבל אם אומרים תהילים מגרשים מלאכי חבלה שמתנכלים לנפטר, כל עוד לא הגיע למנוחה הנכונה הנפטר סובל מכל מיני מזיקים שמציקים לו, בזה שאומרים תהילים מגרשים אותם".

הוא שמע פעם מאביו שכל מיני מזיקים מתנכלים לנפטר עד שהוא מגיע לקברו, לכן אומרים שיר של פגעים בשעת ההלוויה, יש עניין לקבור את הנפטר ממש סמוך לפטירתו, אין עניין לעכב את הקבורה אפילו רגע אחד, רק אם זה ממש לכבודו. אביו הוסיף לו באותה הזדמנות, שאם היו אנשים יודעים עד כמה לא טוב לנפטר מוחץ לקבר, היו רצים לקבר למות שם, על כל פנים, עניין גדול לקבור את המת שעה שעתים סמוך לפטירה ולא להשהותו מעבר לכן.

"עלי להישאר ולומר תהילים עד שיגיעו אנשים אחרים, או אנשי חברה קדישא" באה מחשבה בעקבות זה.

ק התרצצו בקרבו מחשבות לכאן ולכאן, לבסוף החליט להישאר ולהתחזק באמירת תהילים, הוא אסף כוחות והמשיך עוד מספר פרקי תהילים.

אבל התפקיד מוכיח עליו מאוד, אם היה לו חבר אחד עמו, אפילו איש זר שישבור את הפחד שמתגנב בקרבו להיות בחד עם נפטר, כל מה שהשווץ בעבר התברר לו כנטול יסוד, הוא לא גיבור חיל כמו יוסף קליינרמן האלטרנטיבי של הישיבה שעושה כסף טוב משמירה תמידית על נפטרים, הוא מבלה לילות שלימים עם נפטרים לבקשת בני משפחות שמבקשים שיהיה אדם שיאמר תהילים ליד הנפטר, הם מבטיחים כסף טוב על כך.

לשאלתו, איך הוא מחזיק מעמד עם כל ק הרבה משמרים בחד המתים? הצחק יוסקה על תמימותו.

"אני ישן טוב מאוד, אפילו יותר מנמך, אין לי כל פחד לישון ביחד עם הנפטר, אפילו במיטה אחת, הוא שקט ונוח, ממש לא מפריע, אני בז לפחד ממתים, מעולם לא היקרו לאיש, אם אני יכול להפיק מהם תועלת כספית, למה לא?"

"אם אתה ישן במקום לומר תהילים כפי שהתפקיד מחייב, אתה מועיל בתפקידך!" טען דודי אל הצדיקל.

"תעשה לי טובה, טלם עושים כן, מקובל שהשומרים עושים את תפקידם, למחצה שליש ורביע, אל דאגה המשלמים גם כן עיניהם צרה ולא משלמים לי מיד. גם אם כן, הם מחלקים את זה לשעורין, הם עוברים על "הלנת שכר שכיר" ואני עובר על "הלנת המת שלהם ביחד עמי" סיים בגיחוך רב נהנה מהווארט שאמר.

אבל דודי רק שומר חינוך ולא גייל בתפקיד הזה, להיות לבד עם נפטר, הוא מתלבט אם לעזוב את הנפטר, או להמתין לכל הפחות לקראת הבוקר. הוא מנסה להתחזק עוד קצת זמן, אבל משום מה, הלילה מתארך לו. איך סוגרים את פערי השעות?

לפתע נפל במוחו רעיון הזוי.

מעולם לא ראה מת מספר שעות מהפטירה, המת היחיד שראה היה סבו ז'ל בשעת יציאת הנשמה בבית החולים, הוא לא היה לבד, מראה הנפטר דמה לאדם ישן, אבל איך נראה נפטר אחרי כמה שעות?

יוסקה השופע בסיפורי מתים לרוב, סיפר לו שראה מת ארבעה ימים לאחר פטירתו ומעשה שהיה ק היה.

בן דודו חסיד חב"ד מתגורר בארה"ב כבר עשרות שנים, לימים הגיע אמו להתגורר אצלו, בערוב ימיה.

כששקבה חיים לכל חי, היה תהליך מסובך של הטסת הנפטרת והובלתה אלי קבר, מעל ארבעה ימים עברו מעת מותה עד הגעתה אלי קבר, כבן משפחה הגיע ללוויה מצומצמת של מניין יהודים, היא הוטמנה בבית העלמין "קרית שאול" בתל אביב.

לפי שהכניסו את הנפטרת אל הקבר, שאלו אנשי ח"ק אם יש אדם שיכול לזהות את הנפטרת. החוק מחייב שלא קוברים נפטר עד שמזהים אותו, כדי למנוע טעויות טרגיות. לא היה איש מלבדו שיכול לזהות את הנפטרת, הוא התנדב לזהותה, בטוח היה שיכיר אותה.

איש החברא קדישא השיל את התכריכים של הנפטרת וחשף את פניה ושאל את יוסקה. "האם אתה מזהה כעת את הנפטרת?"

יוסקה הזדזר לומר שכן, כדי לא לסבך עניינים. אבל לאחר מיכן הודה שלא היה יכול בשום אופן לזהותה, היא דמתה למומיה חנוטה במצרים, או לפסל שעוזה במוזיאון, לא היה שום דמיון למציאות שלה בחיים, אפילו אדם קר מזג כמותו חש צמרמורת עוברת בגו למראה הלא אנושי.

עתה נעורה הסקרנות בלבו של דודי, לראות נפטר ולא סתם נפטר, אלא כזה שכבר לא חי מספר שעות, האם עבר תהליך שינוי מסוים מעת פטירתו, הוא זכר היטב את רב מאיר בעת שביקר את שמוליק בביתו, יצא לו לראותו מספר פעמים יושב רכון על גבי ספרים ולומד בהתמדה עצומה, היו לו פנים חייכניות מאוד, טוב לב שנשפך החוצה, עתה רצה לראות, האם יש זהות מסוימת לעבר.

הוא מגש בזיזיות אל הנפטר והשיל את הטלית מעליו. הוא ראה פנים כחולות מאד חסרות מבע, העיניים היו חלולות מאוד, נדמה לו שהוא חזרה פחד בעיניים, כנראה בשל המפגש שלו עם מלאך המוות, הוא קרא מספר פעמים שהפחד מהמוות הוא נורא ואיום, אפילו אם מתים מיתת נשיקה, המלאך בעל אלף העיניים

מספורי המגיד

אינו עושה הנחות, הסובבים לא מבחינים בזה כשנשמעת הנפטר פורחת לה בשקט רב, הם מכריזים זאת כ'מיתת נשיקה' אבל הנשיקה היא לא פשוטה, ודאי שלא מחממת, היא מטילה פחד איום על הנפטר והפחד הזה משתקף בעיניו.

לפתע נשמע קול עמום, דומה שזהו קולו של הנפטר.

"שיגעון איפה הכבוד לנפטר? קן אתה מען לעשות לאדם אומלל שלא יוכל להתגונן מפני יצר הסקרנות שלך? בושה וחרפה, ביזת את כבוד האדם ועל קן אין קן מחילה עולמית"

ליותר לא היה זקוק דוד, הוא הרים את ידיו ואת גלגו ונס החוצה, כמו מפני מלאך המוות בעצמו.

אם היה אמיץ, היה מבין שנפטר אינו מדבר, לץ ירושלמי מאנשי חברה קדישא שהגיע לעשות סיוור הבחין בנעשה מהצד, הוא הסתתר בתוך גומחה צדדית וחיכה קולו של נפטר, הוא נהנה לראות את אמיץ הלב בורח מהמקום כמו שפן מפורח, הוא יצא לכסות את הנפטר, היו לו צרור מפתחות של חדי הקירור, הוא הכניס את הנפטר לתוך אחד המקורים, כעבור רגע נעלם מהאופק דך דלת צדדית.

לאחר שנרגע דוד מפחדו הבין שעשה שגיאה חמורה.

הוא השאיר נפטר עם פנים מעורטלות, בכך ביזה את הנפטר וחילל את כבודו. לבו הכה אותו על קן, הוא שמע קול מפחיד שמזהיר אותו על קן, אסור להותיר את הנפטר במצבו. הוא החליט לחזור ולכסות את הנפטר ולבקש ממנו מחילה על הביזין.

כשחזר נפער עיניו בתדהמה, העגלה הייתה ריקה, הנפטר פשוט קם והלך. נס תחיית המתים אמיץ.

בכך היה ד', הוא נס לביתו, המזרח החל להאדים מעט, כנראה שהגיעה שעת נץ החמה, הוא נכנס לאחד מבתי הכנסת בסביבה שמתפללים נץ, לחפש תפילין ולהתפלל במניין הראשון. לפתע הוא רואה את אביו נכנס לבית הכנסת, בניגוד לנוהג להתפלל שעה אחרי הנץ.

מה יהיה כעת? אבא יתחיל לחקור אותו על הבילוי המפוקפק בחדר המתים.

האבא מתקרב אליו עם חיוך גדול על פניו.

"שיעורתי שתתפלל וותיקן, כנראה עשית משמר לא לפי התוכנית ואין קן תפילין, לפיך הקדמתי להביא קן תפילין שלא תצטוך לטרוח למצוא תפילין אחרים".

רווח לדוד, האבא כלל לא התרעם עליו. הוא התפלל ואחרי קן הלך לבית לסעוד פת שחורת, למרות העייפות הרבה החליט ללכת לשיבה, עדיף להיחם על גבי הסטנד ולא לחסר.

שמוליק לא היה בשיבה, כנראה שהמשפחה מטפלת בצרכי הלוויה, לפתע צפה אליו השאלה, איך יטפלו בנפטר אם הוא נעלם לפתע פתאום? האם רוח חטפה את המת? רח"ל.

המחשבה הלא רציונלית סחפה את דוד לגמור, כל הבאבע מייסעס (סיפורי מעשיות מבית היוצר של ראובן נענה ושופר) שקרא בימי ילדותו החלו לצוף החוצה, הוא קרא פעם שלפני מאה שנים היו ממהרים באיזה מקום ליד הר הזיתים כי היו רוחות שהיו מתנכלות לנפטרים ולא אחת ולא שתיים המתים פשוט נעלמו ואיש לא ראה יותר.

אחרי הצהרים בא שמוליק לזין לשיבה עם פנים נפולות לחלוטין.

כשראה את דודי לחש באוזנו, מה עשית? לא שמרת על הנפטר, ברחות באמצע הלילה, אתה לא יודע איזה בלגן היה. כמעט הכריזו על דודי כמת מצוה, אנשי חברה קדישא הגיעו בבקר לעשות סדר עם הנפטרים ששכבו במקורים והנה הם מגלים מת אלמוני לא נודע מי הכהו.

הייתה סעודה עצומה, הפלא המדול היה איך הגיע למקור, הרי הכל היה נעול, עד שהגיע אחד בשם ליבל שטרייכער שסיפר שמצא את המת בעגלה שטוב משאיש לא נמצא על ידו, הוא חס על כבוד המת שגם לא היה מטסה כראוי והכניסו למקור פני.

אלמלי שאבי הגיע בשעה 11 מתוך דאגה לנפטר, היו עושים מעשה וטומנים אותו בחלקת מתי מצווה, קן זקנו אליו אנשי חברה קדישא.

אבי לא התרגש מהצעקות, האיום היה טיפשי, לא כל קן מהר מניחים מת במקום ההוא, עד שלא עושים בירור רציני, רק לאחר שנואשים ממצאית קרובים עושים מעשה, זה יכול לקרות שבוע אם לא יותר. (מעשה היה לפני 45 שנים שנפטר אדם ברחוב בל מסמכים מזוהים, איש לא ידע עליו כלום, כנראה היה בחדר לחלוטין, קרוב לחצי שנה שכב באחד המקורים, כשנמדי פעם מפרסמים פתקים בכל מיני מקומות לבוא ללוויתו, בבית הכנסת זכרון מנחם בתי ראנד היה תלוי הפתק וחדשים מספר, עזרת מכלי ראשון).

אבל את הצעקות הוא חטף על הראש, על חוסר האחריות, להביא מת לבית ההלוויות ולהניחו בל שום תיעוד. זה מעשה פסול בתכלית, קמזן שכמוך, לא מסתכלים על כסף, כסף בא וכסף הולך וכבוד האדם לא יתבזה, זקנו אליו חברי ההנהלה.

אבי המסכן התנצל על כל המשגה, רק בשעה 3 אישרו את ההלוויה שתצא עוד מעט, דודי המסכן לא כובד כהוגן, מישהו חילל את כבודו וחשף אותו הוא נמצא בל טלית ה' ישמור, אתה גם נעלמת ולא שמרת עליו כפי שהבטחת, אני כבר לא מתחייב קן שמעשה זה יקדם את השידוך, אלמלי שהפקדת את הנפטר, היו יודעים כבר בבוקר את כל הפרטים של הנפטר וההלוויה הייתה מתקיימת עוד בשעות הבוקר המאוחרות, כעת יצא ששעות רבות יהיה דודי המסכן מוחץ לקבר" האשים שמוליק בכעס רב את דודי.

דודי חש את עצמו מתכווץ כתולעת, במקום ששמוליק יקח אחריות על הברחה שלו הוא מטיל את כל האחריות על ראשו.

בימים כתיקונם לא היה שותק על כזה עלבון, אבל הפעם חש שהצדק אק עם שמוליק, הוא ביזה את הנפטר וגם הותיר אותו בלא שמירה, היה מישהו שראה את הנפטר בעליבותו והכניס אותו למקור, איש לא ידע מי הוא וכך נסחב העניין עד אחרי הצהרים ומי יודע אם לא עד שעות הערב.

במקום לקיים מצוה, הוא עשה עבירה רח"ל, הוא החליט שיבוא עם מניין אנשים ללוויה ויבקש מחילה מן הנפטר, אולי בכך יכפר על חטאו.

האם זה יספיק, או שיצטוך להתמרק יותר, על זה נקרא בפרקים הבאים.

פְּנֵינֵי קִדְשׁ

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפואר מוה"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריעדמאן

א ווארט אויף די פרשה

שלשה מדות בנותני צדקה

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. וזאת התרומה אשר תקחו מאתם וגו' (שמות כה, ב-ג).

צריך להבין: א. מדוע התחיל **"ויקחו לי תרומה"** בלשון נסתר, וסיים **"תקחו את תרומתי"** בלשון נוכח. ב. תיבת **"מאתם"** נראה כשפת יתר, כי היה די באמרו **"וזאת התרומה אשר תקחו זהב וכסף ונחושת"**.

ונראה לפרש, כי הנה ישנם שלש חלוקות בנותני צדקה: א. אלו הנותנים **"מתן בסתר"**, באופן שהמקבל לא יודע מזה. ב. אלו הנותנים **"מתן בגלוי"**, אך הנתניה היא עם רצון ונדבת הלב. ג. אלו הנותנים **"מתן בגלוי"**, אך נתינתם אינה עם רצון ונדבת לבב, אלא מחמת שהם מתביישים מאחרים, ואינם רוצים שיהיה מצב שכולם נותנים והם אינם נותנים (על דרך שכתבו התוס' חולין ז. ב: "ישראל קדושים הן, יש רוצה ואין לו, ויש שיש לו ואינו רוצה", ואפילו הכי איקרי קדוש, שמומן את חברו לאכול אצלו מפני הבושת").

שלש כתות אלו רמוזות יפה בפסוקים שלפנינו: א. **"ויקחו לי תרומה"** - בלשון נסתר, רמז לאלו שנותנים צדקה בסתר. ב. **"מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי"** - בלשון נוכח, רמז לאלו שנותנים צדקה בגלוי **לנוכח העני**, אולם, נתינתם היא מרצון ומנדבת לבם. ג. **"וזאת התרומה אשר תקחו מאתם"** - בלשון נוכח ובלשון רבים, רמז לאלו שנותנים צדקה בגלוי **לנוכח העני בפני רבים**, כי כל סיבת נתינתם היא מחמת הבושה (כדי שיראו שגם הם נותנים כמו כולם).

אלו ואלו רצויים ומקובלים לפניו ית"ש, ויפה כוחם להפך מדת רוגז לרחמים (רש"י דברים כו, טו).

(סעודה א' תשל"ו)

בני לא נצטוו כמה יתנו - כדי שתהא הנתניה בדרך "אינו מצווה ועושה"

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה... ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (שמות כה, ב-ח). במדרש (תנא דבי אליהו רבה פ"ה): **"כיון שקבלו ישראל עול מלכות שמים בשמחה ואמרו** (שמות כד, ז) **"כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע"**, **מיד אמר הקב"ה למשה** (שמות כה, ב-ח): **"דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה... ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"**.

יש לתמוה, מאחר שלא העניק להם הקב"ה שיעור כמה יתנו, יוצא, שמצד הציווי היה די להם ליתן נתינה כל-דהו, והמותר הוא בבחינת **"אינו מצווה ועושה"**, ומדוע אפוא לא העניק להם הקב"ה שיעור כמה יתנו, כדי **שכל הנתניה תהא בבחינת "מצווה ועושה"** שהיא עדיפה מבחינת **"אינו מצווה ועושה"** (קידושין לא, א)?!

ונראה לבאר בהקדם תמיהה נוספת, מדוע הקדימו ישראל **"נעשה"** ל**"נשמע"**, שהם מוכנים לעשות רצון הש"ת קודם שיצטוו, הרי אדרבה עדיף להם לעשות רצונו יתברך לאחר הציווי, כי **"גדול מצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה"!**

אמנם, הענין יתיישב היטב עפ"י דברי הריטב"א (קידושין לא, א) בטעמא דמילתא מדוע **"גדול מצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה"** - שזה שטן מקטרגו כשהוא מצווה, וזה אין שטן מקטרגו, ולפום צערא אגרא, וממילא רק כשיש לאדם מלחמה מצד יצרו, אז מצווה ועושה גדול מאינו מצווה ועושה (כי במצווה ועושה המלחמה מצד היצר גדולה יותר), ואילו

כשאין לו כלל מלחמה מצד יצרו, אז אדרבה אינו מצווה ועושה גדול ממצווה ועושה, כי כשהוא עושה רצונו של מקום ללא ציווי, הריהו מגלה יותרת אהבה וחיבה להש"ת. ומעתה אתיא שפיר, כי מאחר שבשעת מתן תורה נעקר יצר הרע מלבם ופסקה זוהמתם (שבת קמו, א), ממילא באותו עת היה **"אינו מצווה ועושה"** גדול מ**"מצווה ועושה"**, ולכן הקדימו **"נעשה"** ל**"נשמע"**, כי רצו להיות בבחינת **"אינו מצווה ועושה"**. בזה יומתקו לחיך דברי רז"ל: **"כיון שקבלו ישראל עול מלכות שמים בשמחה ואמרו** (שמות כד, ז) **"כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע"**, כי אז לא היה להם יצר הרע כלל, ולכן היה **"אינו מצווה ועושה"** גדול יותר מ**"מצווה ועושה"**, **"מיד אמר הקב"ה למשה** (שמות כה, ב-ח) **דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו"** בנדיבות לב דייקא, ולא בציווי מפורש כמה יתנו, כי באותו עת היה עדיף להם להיות בבחינת **"אינו מצווה ועושה"**, מאחר שלא היה להם יצר הרע כלל.

(סעודה א' תשל"ח)

השפעת פרנסה לישראל - גם כשאינם כדאיים וראויים לכך

ושמת את השלחן מחוץ לפרוכת ואת המנורה נוכח השלחן על צלע המשכן תימנה והשלחן תתן על צלע צפון (שמות כו, לה).

ידוע הדיוק על כפל לשון הכתוב **"ושמת את השלחן מחוץ לפרוכת"**, ושוב שנית בסוף הפסוק **"והשלחן תתן על צלע צפון"**.

ויבואר עפ"י הקדמה יקרה מפז **מכ"ק מרן מהר"ש זי"ע** על מאמר רז"ל (פסחים ק"ח, א) **"קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף"**, שבקריעת ים סוף מצינו שתנאי התנה הקב"ה עם הים שיהא נקרע לישראל (ב"ר ה, ה), ואמנם, כשעמדו ישראל לפני הים טען שרו של ים לפני הקב"ה **"הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה"**, והתנאי היה שאבקע לפני ערליכע אידן, ולא לפני עובדי עבודה זרה, ולכן לא רצה להבקע, ואמנם, על אף זאת הכריח אותו הקב"ה להבקע לפני בני-ישראל.

ובדמיון זה הוא גם כן בענין הפרנסה, שעל כל אחד ואחד לדעת ולהאמין בלב שלם, ש**"הפרנסה קצובה לי מעיקרא, אולם, כאשר 'הרעותי את מעשיל', באה הטענה שהפרנסה נקצבה ליהודי כשר וישר, ולא ליהודי כמוני, ולכן 'קפחתי את פרנסתי'"** (קידושין פ"ד מ"ד), כעין טענת שרו של ים שלא להבקע בפני בני-ישראל.

אולם, תיכף יחזק את עצמו ויאמר לעצמו: **"כמו שבקריעת ים סוף צוה הקב"ה לים להבקע על אף טענה זו, כך גם יש ביכלתי להמשיך על עצמי - ע"י תפילה - את הפרנסה הקצובה לי, על אף הטענה האמורה"**. ע"כ.

זהו פירוש הפסוק: **"ושמת את השלחן מחוץ לפרוכת"** הרומז לפרנסה (ה"רצוה שיעשיר יצפין וסימנן שלחן בצפון, ב"ב כה, ב), **"ואת המנורה"** הרומזת לתורה ומצוות (ה"רצוה שיחכים ידריים וסימנן מנורה בדרום, שם) **"נוכח השלחן על צלע המשכן תימנה"**, כי לפי שורת הדין הפרנסה והתורה ומצוות הן מקבילות זו כנגד זו, כי אם הוא עוסק בתורה ומצוות כראוי, הריהו זוכה להמשכת פרנסה במדה גדושה, ואם לאו - לאו.

אולם, חוזר הכתוב ואומר **"והשלחן תתן על צלע צפון"** מבלי להזכיר את המנורה, כי לפנים משורת הדין הקב"ה משפיע פרנסה על האדם אף אם מצד התורה ומצוות אינו כדאי וראוי לכך.

(סעודה ב' תשל"ב)

ברכת **"מזל טוב"** נאמנה מאת חברי המערכת שלווחה ושגורה, קדם העומד מאחורי הקלעים לתפארה, בראש המערכת המעטירה, שם לעינינו מטרה, להו"ל בצורה זכה ובורה, את הגליונות **פְּנֵינֵי קִדְשׁ** הנפלאים המפורסמים לתלה, ומפארים את שלחן השבת בהדרה, וגם לרבות בשירה, את חוברות **מְשֻׁנֵי קִדְשׁ** האדירה, וי"ד קופת הצדקה **"צדקת ארץ ישראל"** שע"י מרכז מוסדות בעלזא, ה"ה

הרה"ח ר' מנשה ברמ"א רייזמן שליט"א מייסד ויו"ר המכון במסירות נאמנה

לרגל שמחת נישואי בנו הבה"ח **זאב** נ"ו - ממצוייני תלמידי ישיבתנו הק' חיפה עב"ג בת הרה"ח ר' **משה שווייצער** הי"ו - אנטווערפן יצ"ו, במז"ט ובשעה טובה ומוצלחת זכות זכיו הרבים תגן בעדו להתברך בכל הברכות, ויעלה הזיווג יפה בקשר של קיימא ולבנין עדי עד, ולדורות ישרים ומבורכים, וירעיף ה' לו ולבני ביתו בני חיי ומוזני מיט אלע בעלזער פירושים.

סדר העבודה: מצוות - תורה - דביקות

כיון שקבלו ישראל עול מלכות שמים בשמחה ואמרו (שמות כד, ט) "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע", מיד אמר הקב"ה למשה (שמות כה, ב-ח): "דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה... ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (תנא דבי אביהו רבה פרק יז).

ישנן שתי תרות בקרב לומדי התורה, א. אלו הלומדים "לשמה" כדי לקיים מצוות ה' - לידע את המעשה אשר יעשון ואת המעשה אשר לא יעשון. ב. אלו הלומדים "לשמה" כדי לדבקה בו יתברך בכל לב ובכל נפש, שזוהי תכלית כל הבריאה ותכלית כל המצוות כולן "לדבקה בו" (דברים יא, כב).

החילוק ביניהן הוא, שבעלי הכת הראשונה סבורים שמצוות עדיף מתלמוד-תורה, כי לפי שיטתן, תכלית התורה היא כדי לקיים המצוות (כשיטת רבי טרפון בקידושין מ, ב"ש"מעשה גדול" מתלמוד-תורה).

לעומתם, בעלי הכת השניה סבורים שתלמוד-תורה עדיף ממצוות, כי לפי שיטתם התכלית היא להדבק בהש"ת, ושלמות הדביקות היא ע"י תורה, ולדבריהם צריכים לקיים תחלה מצוות המזככות את האיברים, כדי שמתוך כך יוכלו ללמוד תורה עם רמ"ה איברים זכים ומזוקקים, כדי שמתוך כך יוכלו להגיע לשלימות הדביקות (והיינו כשיטת רבי עקיבא שם, וכמסקנת הגמרא שם, ש"תלמוד גדול" ממעשה).

ענה נבוא לבאר דברי המדרש כמין חומר, כי הנה "נעשה" קאי על קיום המצוות ו"נשמע" קאי על תלמוד-תורה.

ולפי האמור יוצא, שלפי הכת הראשונה יש להקדים "נשמע" ל"נעשה" כי תכלית התורה היא כדי לקיים מצוות, ולפי הכת השניה יש להקדים "נעשה" ל"נשמע", כי תכלית המצוות היא כדי ללמוד תורה עם איברים מקודשים שבאמצעותה יוכלו לזכות לדביקות אמיתית.

זהו: "כיון שקבלו ישראל עול מלכות שמים בשמחה ואמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע", גילו בכך שאצלם הסדר הוא מצוות ואח"כ תורה (כמו הכת השניה הנ"ל), ולכן "מיד אמר הקב"ה למשה דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה... ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", כדי להוכיח להם את צדקת דרכם שע"י מצוות זוכים לתורה, וע"י תורה זוכים ל"ושכנתי בתוכם" - בתוך כל אחד ואחד, שהיא שלמות הדביקות בהש"ת.

(סעודה ג' תשמ)

ויקחו לי תרומה (שמות כה, ב).

בתקופת הבעש"ט הק' ז"ע היו בני קהילה אחת שהתרעמו והתלוננו על מנהג העניים לקשקש בקערותיהם בשעת התפילה כדי לאסוף כסף, וטענתם היתה, שקול קשקוש הקערות מפריע לתפילה.

פעם בערב יום הכיפורים נמנו וגמרו שחייבים לבטל מנהג זה לכה"פ להאי יומא, כי קשקוש הקערות מפריע למתפללים להתפלל עם כוונה זכה, ומי אינו רוצה להתפלל בשלימות הכוונה בעריו"כ?!

אולם, כדי שהעניים לא יצאו נפסדים ח"ו, הציע מאן-דו הצעה מחכימה, שיקציבו סכום קצוב מבני הקהילה לכל עני שרוצה לאסוף כסף בשעת התפילה, וכך יפסק קשקוש הקערות מבלי שהעניים יפסידו מכך.

הלכו לשאול בעצת הבעש"ט הק' ז"ע, והבעש"ט אמר להם, שבשום אופן לא יבטלו מנהג טוב זה, ואמר טעמו ונימוקו, כי בב"ד של מעלה נשמע קול צוחה מפי המקטרגים המשטינים על בני"מ מחמת עוונותיהם, ואולם, קול קשקוש הקערות ע"י העניים גורם שלא יישמע קול קטרוג המשטינים.

ולכן הורה להם להחזיק במנהג זה ולא לבטלו בשום אופן.

(*גמרא שו"ת אש"ת)

סיפור נורא על חומר האיסור שלא לדבר בשעת התפילה

בעיר אוסטררה התחוללה פעם מגיפה גדולה שהפילה חללים רבים וטובים מבני העיר, ונחרדו בני העיר בחיל ורעדה ואמרו מה חרי האף הגדול הזה?! חמיי העיר התכנסו בראשות המרא דאתרא לפשפש במעשים ולחשב חשבון נפש כללי ולראות מה צריך לתקן בעיר, ולאחר חיפוש ופשפש לא מצאו ענין מיוחד לתיקון שביגנו באה עליהם צרה.

באחד הימים הגיע אחד מבני העיר ללחוש לאזני המרא דאתרא על פלוני בן פלוני המתגורר בעיר, שאינו נכנס לבית הכנסת לתפילה כלל, לא לשחרית ולא למנחה ולא למערב, ובלילה הוא יוצא ליער להתבודד, ומי יודע אלו עבירות הוא עובר שם?! ואולי כל המגיפה היא בגללו. הרב השיב לו, כי אי-אפשר לדון עפ"י ספק, והוא כבר יבדוק את הענין לאשורו.

בלילה שלח הרב שני אנשים שיעקבו אחריו, והללו החלו לעקוב אחריו, אולם, כשנכנס למעבה היער אחזתם רעדה וברחו משם כל עוד רוחם ונשמתם בקרבם.

בליל המחר הלך הרב בעצמו לעקוב אחריו בלויית שני אנשים. במעבה היער החלו האנשים לרעוד מפחד, אולם, הרב הרגיע אותם ודבר על לבם, אולם, כשנכנסו לעומק היער הרגישו שאינם מסוגלים להמשיך, ונשארו על עמדם, והרב המשיך לעקוב לבדו אחרי האיש.

והנה, נדהם הרב לראות את האיש הפשוט מתיישב על הקרקע, ואומר תיקון חצות בבכיות ויללות גדולות, והוא בוכה ומקונן ללא הרף על שכינתא בגלותא ועל גלות בני-ישראל, כשבמשך כל הזמן נשמעים תרי קלא, קולו של הרב וקול נעלם נוסף.

הרב הבין שאין מדובר כאן בקטלא-קניא, וכי יש לו עסק עם אחד הל"ו צדיקים נסתרים, והלך אחריו בדרכו הביתה. בתחלת היער הצטרפו אליו שני האנשים שהמתינו לו בכליון עינים, וכאשר הגיע האיש סמוך לביתו, ניגש אליו הרב, וסיפר לו את כל מה שראו עיניו, וביקש הימנו שישביר לו פשר דבר, וכן מי הוא הקול השני שנשמע ביער.

האיש ענה לו: "מחר אבוא לתפילת שחרית בבית הכנסת, על אף שבכל יום אינני בא, ואז תבין הכל". בני-לוייתו של הרב לחשו מפה לאוזן את דבר המעשה, ולמחרת היה בית הכנסת מלא עד אפס מקום, כי כולם רצו לראות את האיש ולשמוע את סודו, אולם, האיש בושש לבוא, והרב הורה להתחיל את התפילה בלעדיו.

באמצע התפילה הגיע האיש לביהכ"נ מעוטף בטלית ותפילין, וכאשר ראוהו האנשים נפלה עליהם אימה ופחד, חלק מהם התעלפו מרוב פחד, חלק מהם ברחו במנוסה, ורק מיעוט נשאר בביהכ"נ.

לאחר התפילה ניגשו לשאול אותו: "מה פשר הפחד והיראה שהרגישו כולם כשנכנסתם לבית הכנסת?!" ענה להם: "הרי פסוק מפורש הוא (דברים כח, י) 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך', ודרשו חז"ל (ברכות נו, א) 'אלו תפילין שבראש', ולכן כשראיתם אותי מעוטף בתפילין, נפל עליכם מורא גדול".

שאלוהו שוב: "הרי גם אנו מעוטרים בתפילין, ומדוע כשרואים אותנו לא מתקיים ה'ויראו ממך' כמו כשרואים אתכם?!" השיב להם: "החילוק ביני וביניכם הוא, שאני נזהר מלדבר עם התפילין, ולכן קדושת התפילין שלי עומדת בעינה, ולכן מתקיים בי ה'ויראו ממך', ואילו אתם אינכם נזהרים בכך, ולכן קדושת התפילין שלכם אינה עומדת בעינה, וגלל כן גם ה'ויראו ממך' מתפוגג... והוסיף לאמר: "מסיבה זו גופא אינני בא להתפלל בבית הכנסת, כי חושש אני שתשכילו אותי בדיבור עם התפילין".

ואמר להם תוכחה כמצליף: "תדעו לכם, שסיבת המגיפה בעירנו היא, מחמת שמדברים עם התפילין, וכן משום שמדברים בשעת התפילה, ואם תקבלו על עצמכם להשמר מהיום והלאה שלא לדבר כלל בשעת התפילה, ושלא לדבר עם התפילין, תיפסק המגיפה". וכאשר שאלוהו: "מי היה הקול השני שאמר עמכם תיקון חצות", השיב: "זה היה ירמיה הנביא שבא לבכות ולקונן אתי בכל לילה על חורבן בית המקדש".

(שיחת קודש - שבט תשסג)

מורה זה נרדב ע"י ידידת הרה"ח ר' יצחק אייזיק פריער שליט"א לעילוי נשמת אביו החסיד המפורסם הגה"ח נשכח, א"ר קודש לבעלזא ר' אליעזר כ"ר אברהם צבי ז"ל פריער

תורתנו והוקרתנו נתונה לידידינו שתרמו מהונם להצלחת הוצאת גליון זה

ברכת מוזל טוב נאמנה לידידנו עתיר המעש מקבל כ"א בספי" הרה"ח ר' מנשה ברמ"א רייזמן שליט"א מייסד ומקים העירון הנפלא של "פני מושנת קודש" - מנהל קופת הצדקה "צדקת ארץ ישראל" שער מרכז מוסדות בעלזא לרגל שמחת נישואי בנו החתן זאב נ"ו במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת המאחלים ומברכים חברי החברה: אריה פרידמן, רז, חיים מרלין, יהודה ליב גראס, יצחק פריד, משה מרדכי בראון, ישעי' עידל, בא מצנר: יצחק טרוביץ

ברכת מוזל טוב לידידינו הקר והנעלה הרה"ח ר' יהושע אריה גרינוולד שליט"א מפיץ הגליון בביהמ"ד "בית גדליה" בית שמש לרגל שמחת נישואי בנו החתן יעקב נ"ו עב"ג בת הרה"ח ר' יצחק יקטר שליט"א - אשדוד במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת יום ראשון אולם "אחוזת פרידמן" באשדוד

העסקן הדגול הרה"ח ר' יצחק אייזיק בראון שליט"א - י"ם לרגל שמחת נישואי בתו במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת

הרה"ח ר' יעקב וובר שליט"א - י"ם לרגל שמחת לידת בתו במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' משה יהודה בנימין שליט"א - אשדוד לרגל שמחת נישואי בנו במז"ט ובשעט"מ יום שני "נחלת יהודה" ירושלים

הרה"ח ר' שלמה גוטמן שליט"א - י"ם לרגל שמחת נישואי בנו במז"ט ובשעט"מ יום שלישי "נחלת יהודה" ירושלים

הרה"ח ר' שלום פולק שליט"א - חיפה לרגל שמחת אירוסיו בנו במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' יונתן ברייש שליט"א - י"ם לרגל שמחת נישואי בתו במז"ט ובשעט"מ

לעילוי נשמת העסקן הדגול הרה"ח ר' אברהם יצחק ב"ר אברהם מרדכי ז"ל מרת ביילא בת ר' אהרן זאב ע"ה שוויץ

הרה"ח ר' צבי יש דמן שליט"א - י"ם לרגל שמחת לידת בתו במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' אברהם צבי קאצנבורג שליט"א - חיפה לרגל שמחת לידת בתו במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' שמעלקע קליין שליט"א - ב"ב לרגל שמחת אירוסיו בתו במז"ט ובשעט"מ

תרומה תשפ"ג גליון קמז שנה ד

מליצי יושר

זרע שמשון חיים

רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל הבטיח למי שילמוד בספריו: תשלומי חן וחסד ושלמה רבא מן שמיא ועיניכם תראנה בנים ובני בנים כשתלי יזיתם סביב לשולחנכם, חכמים ונבונים ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו', בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה צינץ זצ"ל ביקש קודם פטירתו שיתנו לו דף ורשם בשארית כוחותיו: מי שישתדל בהדפסת ספרי אריה לו למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי דוד הכהן מלובלין וז"ל: הבטיח הגאון שיעשה טובה לכל המשתדלים והמסייעים בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת שעשה טובה לכולם. (הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב נחום בורגשטיין זצ"ל הבטיח קודם פטירתו: אם ילמדו בספרים שלי, אחיה למנוח ולעזר גם אחר פטירתי ממש כמו בחיים. (ארץ צבי להגה"ק נקח"יגלוב עה"ת עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל: ובטח יהיה למליץ יושר למיימינים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר זוסמאן סופר זצ"ל כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם לפני אל חי, ואם יבואו על קברי יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע קול בכיות עמו ישראל ברחמים ואצטרף תפלתי עמכם לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל כתב בצוואתו בקשתו שטוחה שישתדלו להדפיס ספרים שלי, ואני תפילה להשית, צעק לבי אל ה' בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

אתון דאורייתא

רבי יוסף ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל העיד חתנו הגאון רבי יצחק מנחם מארגענשטערן זצ"ל בהספדו רבינו בטרם עלה השמימה הבטיח כל מי שישיע בהפסת החיבורים שלו יהיה לו למליץ יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר אנשיל הורמן הרב מרעננה זצ"ל כתב בספרו: הגני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל בלי נזר בכל יום על כל אלה שיעיינו בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה לאחרים שיושעו מכל צרה שצרכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב, וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש, והצלחה בכל טוב, בזה ובבא וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי זלמן אברמסקי זצ"ל: הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת הספדו בשעת הלויה הכריז: נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם, שהבטיח שימליץ טוב לכל מי שילמוד בספריו, וכן מליץ טוב לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו. (רבבות אפרים או"ח ח"ב עמוד רמ"ח, מלך בישו פרק מ"ב).

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב? פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה? פארוואס האב איך צער גידול בנים? פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען? פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר

פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלו"ב ו'ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

ויקחו לי תרומה וגו', תקחו את תרומתי, וזאת התרומה אשר תקחו. קשה מפני מה הוזכרו בפסוק ג' פעמים תרומה, ועוד יש לדקדק מדוע כתיב ב' פעמים 'תרומה', ופעם אחת 'תרומתי'. וכן מדוע בתחילה כתיב 'ויקחו', ובהמשך כתיב 'תקחו'. וז"ל עפ"י מה שמצינו בגמרא (ר"ה ו.) בענין קרבנות נדרים ונדבות שיש בהם ג' חלוקות: (א) נדבה, שאומר 'הרי זו עולה', ואז אם מת אינו חייב באחריות הבהמה. (ב) נדר שאומר 'הרי עלי עולה על מנת שאיני חייב באחריות', שדומה לנדבה, ואם מת אינו חייב באחריות. (ג) נדר גמור, שאומר 'הרי עלי עולה' שאם מת חייב באחריות. ולפי"ז יבונה הדקדוקים, שהפסוק בא לרמוז על ג' תרומות אלו, 'ויקחו לי תרומה' רומז על הנדבה, ולכן אמר 'ויקחו', שתלוי ברצונם אם ירצו יקחו, שהרי אין ב"ד יכול לכפותם להתנדב. והמשך הכתוב לומר 'מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי', 'תקחו' משמע אף בעל כרחו, ומיירי אחר שכבר התנדב, או במי שאמר 'הרי עלי עולה על מנת שאיני חייב באחריות', ולכן אמר 'תקחו', כי עתה לאחר שהתנדב, או כשנדר אף שאינו חייב באחריות, כל זמן שהבהמה קיימת חייב להקריבה, והזהירה תורה את ב"ד שיכפוהו שיביא את הבהמה כשהיא קיימת. אך אם היא מתה ותו אינה קיימת, אין ב"ד יכולים לכפותו להביאה, לכן כתיב 'תקחו את תרומתי', לרמוז שדוקא באופן זה יכולים לכפותו, שזה התרומה עצמה ולא תמורתה, שהרי לא נתחייב רק אותה עצמה.

ולבסוף מדבר הכתוב בנדר גמור, ולכן אמר 'וזאת התרומה אשר תקחו', שהזהיר על ב"ד שיכפוהו שיתן את התרומה שחייב בכל אופן ולכן כתיב 'תרומה' בסתמא, שמרמז שצריך ליתן כל תרומה שהיא, אף כשאין זה התרומה בעצמה שנדר עליה. (זרע שמשון אות ז').

לע"נ הגר"י י"ט ליפמאן ב"ר אריהו לייב לעווין זצ"ל יא"צ ד' אדר ויבהלו להביא את המן אל המשתה אשר עשתה אסתר. ודרשו חז"ל (מגילה טז.), שהביאוהו בבהלה, כלומר שכבר פסק אז כבודו, שמדך ארץ כשמוזמנים אדם גדול באים אליו להזמינו דרך כבוד ובדברים רכים, אבל הם הביאוהו בבהלה לבא אל המשתה אשר עשתה אסתר, ולא אמר 'המלכה', שלא היה כבוד לאסתר, להזכיר תואר 'מלכה' בהזמנת המן, כי כבר הורד מכבודו.

והעיר שושן צהלה ושמחה. אף שמסתמא בעיר שושן רובן היו פרסיים, ומדוע היו שמחים, אך באמת רק עשו עצמן שמחים, לסיבת 'כי נפל פחד היהודים עליהם'. אבל ליהודים היתה השמחה באמיתות. לזה אמר 'ליהודים היתה אורה ושמחה', שהיה להם 'אורה' וגם 'שמחה וששון ויקר', כי כולם היו מיקרין אותם.

דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו. סיפר צדקת הצדיק, שלא היה דורש לטובת זרעו לעשותם לשרים ושופטי ארץ, אלא דורש טוב לכללות עם בני ישראל, ועל"ז 'דובר שלום לכל זרעו', שלא נתקנאו כלל ישראל בזרעו, באמרם כי עם בניו הגדיל לעשות מה שלא עשה כן ליתר העם מבני ישראל. או יאמר 'דובר שלום לכל זרעו', שדיבר דברי שלום לזרעו שלא יהיה סינא בלבם עליו מדוע לא הגדיל כבודם יותר מבני ישראל, וזה שאמר 'דובר שלום לכל זרעו' שלא ירע בעיניהם, כי הסביר להם שלא יחרה אפם, כי אין ראוי לדרוש לעצמו כי אם לטובת הכלל.

לע"נ הרבנית גיציא ראכליל בת הגר"ד דוד שפרבר יא"צ כ"ח שבט **שמירת המקדש בזמן הזה.** ז"ל אבני נזר (י"ד סימן תמ"ט): על דברת מעלת אם חובה בזמנה"ז להושיב שומרים למקדש. הנה אשיבהו כפי קוצר שכלי אולם לא להלכה ולא למעשה, כי לא בי הוא להכריע בדבר הנוגע לכלל ישראל, ותהילה לקל לא אלמן ישראל, אך הנני כותב דרך משא ומתן בעלמא. הנה בפשיטות ז"ל דאף דאין שמירת המקדש מפני הגנבים, שהרי אין שם גנבים, כמ"ש הרמב"ם (פ"ח הל' ביה"ב ה"א), וז"ל: שמירת

המקדש מצות עשה, ואע"פ שאין שם פחד מאויבים ולא מלסטים, שאין שמירתו אלא כבוד לו, דאינו דומה פלטרין שיש עליו שומרין לפלטרין שאין עליו שומרין]. מ"מ נראה דכוונת הרמב"ם דאין תכלית המכוון של השמירה עבור הגנבים, אבל מ"מ צריך שיהיה שם 'שימור' עליו, והיינו דשומר כדי לשמור הכלים, דאף שבלא"ה לא היו גנבים, מ"מ אין כבוד

תולדות בעל האבני נזר זי"ע

מסופר על חסיד אחד שחלה, והיה שרוי בצער רב על שאינו יכול לקיים מצות תפילין, ושלח את בנו אל האבני נזר להזכיר לפניו את צערו, בא הבן, וסיפר לרבי שאביו חולה מאד ובוכה על שאינו יכול להניח תפילין.

אמר לו הרבי: תמה אני על אביך, אף אני בהיותי בקוצק, נחליתי פעם בערב יוה"כ, והרופאים אסרו עלי להתפלל וללמוד כל אותו הלילה, יכול אתה לתאר לעצמך אני בלא תפלה ובלא לימוד בליל יוה"כ? ובכל זאת לא נעצבתי אל לבי, והייתי שרוי בשמחה רבה, מאחר שזה היה רצוני יתברך, שמחתי לקיים את רצוני. אף אתה לך אמור לאביך בשמי, שאם רצון הבורא שלא יניח תפילין, אל יתעצב, ויעשה את רצון הבורא יתברך באהבה ובשמחה.

האבני"ז היה רגיל תמיד לומר לכל חולה: "חולה פטור מכל המצוות האמורות בתורה, חוץ ממצוה אחת וינשמתם לנפשתיכם", שכנגדה מרקד היצה"ר ומפתה שלא לקיימה".

בנו בעל השם משמואל נסע פעם על פי מצות הרופאים למעיינות הרחצה בקרסלבד, והרופאים שם אסרו עליו מפת מחלתו ללמוד, כתב אל אביו האדמו"ר על הגזרה שגזרו עליו הרופאים.

ענה לו אביו, מה שמע מפני האדמו"ר מקוצק, דהתורה מספרת לנו בפרשת מטות "שא את ראש מלקוח השבי באדם ובבהמה וגו' ונפש אדם מן הנשים וגו' שנים ושליש אלף, ויעש משה ואלעזר הכהן כאשר צוה ה' את משה". מה היתה בעצם המצוה כאן? הלא רק "למנות את הנכריות" (-צו ציילן די שיקסעס), ובכל זאת מדגישה התורה "ויעש משה כאשר צוה ה'", דאם רצון הבורא למנות את הנכריות, גם זאת היא מצוה, וגדול הנביאים משה רבינו עשה את המצוה הזאת. וכן גם אתה, אם רצון הבורא הוא שתרפא את נפשך, גם זאת היא מצוה, ולכן תעסוק עכשיו רק ברפואה ולא בתורה. (מגדולי התורה והחסידות ח"ה).

המקדש שיהיה הפקר ואם היו רוצים היו גונבים, לכן צריך שמירה, אבל בזמנה"ז [דאין כלום במקודם המקדש], מה ישמור.

אולם יש לפרש דהשמירה הוא שלא יבוא שם מי שאסור לבוא, ולמ"ד קדשה לעתיד לבוא, אף בזמנה"ז הנכנס לתוכה חייב כגון ערל וטמא וגוי או שלא יבא זר להיכל, וזה כעין שמירת תרומה שהיא שלא תטמא. וכן במקדש [יש חיוב שמירה, דכתיב] "כי את מקדש ה' טימא". ואע"ג שגם [בלי השומר] לא היו נכנסין שם [טמא וגוי וכדומה], מ"מ שוב הוא כבוד המקדש בזה דיש שמירה שם שלא כל הרוצה לכנס יכנס.

וזה שייך אף בזמנה"ז, ולא מבעיא אם אפשר לפעול אצל הסולטאן שיניחו לשמור שלא יכנס שם אפילו גוי, דהוי שימור יפה, כיון דמן הדין אסור לגוי לכנס אף בזמנה"ז. אבל אפי' אם לא יוכלו לשמור נגד הגוים, מ"מ שייך שימור נגד ישראל, שהרי הגוי אינו מקבל טומאה מה"ת.

וירא המן וגו' וימלא המן חימה. אח"כ כתיב "וימלא המן על מרדכי חימה", להבין השינוי מדוע מקודם לא אמר וימלא המן חימה "על מרדכי". נראה, דהנה המן אף בגודל רשעתו, היה מכיר מעלת מרדכי, ולכן לא היתה החימה כל כך על מרדכי שעשה עוולה כנגדו, כי היה מכיר שמרדכי למעלתו לא היה צריך להשתחוות לו, רק החימה היתה שבין כה וכה לא נתמלאה תאות לבבו, ולכן כתיב סתם "וימלא המן חימה". אבל אח"כ שנהנה מסעודתה של אסתר ושאל מה מהקדושה, שהרי כתוב "ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב", ושמחה היא מידת הקדושה, לכן בגודל לבבו כאשר הרגיש בעצמו מעט קדושה, שוב היה ישר בעיניו שגם מרדכי ישתחוה לו, וע"כ כתוב "וימלא המן על מרדכי חימה". (נאות הדשא ח"א פורים).

לע"נ הגר"ר מנחם מענדל חיים ב"ר יעקב לנדא זצ"ל יא"צ ד' אדר

מחצית השקל. פירוש (פ"א): זה יתנו כל העובר על הפקודים, כל דעבר בימא יתן (-מי שעבר הים סוף יתן). ותמוה, מה משמיענו בזה, הלא כל ישראל עברו בים. ויש לבאר לפי מה שכתב הבינה לעתים (דרוש כ') טעם למצות מחצית השקל, דהיינו משום דבעגל היו ד' כתות: א) שעשו בלא עדים והתראה, ולאלו השקה משה רבינו השקאת סוטה. ב) שעשו בעדים והתראה, ואלו נהרגו ע"י בני לוי. ג) שעשו בעדים בלא התראה, והם העם אשר נגף ה'. ד) אלה שלא חטאו כלל בפועל, רק נחשב להם לחטא מה שלא מחו, ועליהם אמר ה' לך נחה את העם וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם, וכיון שרצה הקב"ה לתקן בעדם, צוה שיתנו כופר על הנפש אשר היא לבדה חטאה במה שלא מיחו, ולא על הגוף, שהרי לא חטאו בפועל המעשה, ולכן היה די במחצית השקל, כי הנפש והגוף הוא האדם השלם, והגוף לא חטא רק הנפש, לכן די במחצית השקל, עכ"ד.

והנה כבר כתבו בספרים להשיב על טענת הים שלא רצה לבקוע בפני בני

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$180 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי און חזון יחזקאל** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

א' אדר יא"צ של בן החפץ חיים זי"ע

הרב אהרן בן הגר"ר ישראל מאיר ז"ל שנפטר בבחרותו ולא השאיר אחריו זש"ק קברו נמצא בקווינס סמוך להציון של הרה"ק בעל שיש אליעזר מיאמפלא זי"ע (בצד ימין) ודאי מי שמתפלל שם ונותן צדקה לעילוי נשמתו, ועושה שליח שיודיע בקשתו לאביו החפץ חיים זצ"ל דיעשה תפילתו פירות

הכתובת

81-14 Cypress Avenue
Ridgewood, NY 11385

לכבוד מע"כ מזכה הרבים בהפצת ד"ת של קדושי עליון ז"ל שהבטיחו וברכו למי שילמוד דבריהם שיזכו לכל טוב

בזה ובכא.

ראשית כל תודה בלי שיעור על עבודתכם החשובה, ובעיקר באתי בשורות אלו להודות לכם על פיענוח דברי האבני נזר בהערות וביאורים, אשרי חלקכם.

והנה עלה ברעיוני שכדאי מאד אם תוכלו להדפיס ספר 'פניני אבני נזר', והיינו להוציא מהגליונות קטעים של האבני נזר, ובעיקר ההגדרות והיסודות, כגון היסוד שהבאתם של 'גיטו וידו באין כאחד', והיסוד של 'שהיטה היתר נמשך', ועוד ועוד. התועלת בזה הוא בלי שיעור לבני הישיבות וכוללים ומרביצי תורה, ואין ערוך הזכות בזה.

ואסיים בברכה שזכות הצדיקים הקדושים שהבטיחו וברכו למי שילמוד ופיין תורתם, יעמדו לזכותכם ולזכות כל העוסקים והתורמים והמפיצים והמסיעים בתוך שאר כלל ישראל בשפע ברכה והצלחה ועושר ואושר וכמ"ס בזה ובכא.

מינאי המוקירכם
מאיר גולדברג. לייקוואד

ישראל בטענה של 'אני קשיש ממך' (שמות רבה פכ"א), דכיון דישאל עלו במחשבה תחלה (בראשית רבה פ"א ד'), נמצא דישאל קדמו לכולם. וזה ביאור דברי הירושלמי 'כל דעבר בימא', ששם עברו מכה המחשבה, כיון שישראל קדמו במחשבה תחלה, הם יתנו מחצית השקל לכפר על נפשם, ולא יאמרו דכיון שחטא רק במחשבה לבד ולא אזר חיל בנפש לילך למחות אינו צריך כפרה, דמהא שעברו בים, רואים שהולכים בתר מחשבה.

ליכות ר.מ.ב. ש.ה. להצלחה בכ"ע

לישא אשה בפורים. בש"ע (סימן תרצ"ו סעיף ח') איתא דמותר לישא אשה בפורים. והקשה המג"א (שם סק"ח) דהא קיימ"ל אין מערבים שמחה בשמחה, וא"כ איך מותר לערב שמחת הנשואין בשמחת פורים, ולכן מסיק שאסור ויעשה החופה ביום "ג. וולענ"ד לתרץ זה, בדשלמא אם השמחה יש לה סיבה, כגון 'זכר ליציאת מצרים', א"כ אם יעשה נשואין במועד, יהיה שמח בשביל הנשואין, ונתבלבל השמחה, שהרי צריך לכוון לשמח בסעודת המועד זכר ליציאת מצרים, וכיון ששמח בשמחת הנשואין ולא מחמת יציאת מצרים, בזה אמרינן אין מערבים שמחה בשמחה. משא"כ שמחת פורים הוא שמחה בלא כוונה, ויש חיוב רק בעצם השמחה, ולזה עושים מלבושים מיוחדים ומנגנים רק לתכלית השמחה, שמחה לשם שמחה, א"כ אם עושה נישואין ויש לו שמחה, יוצא בזה שמחת פורים, כי שמחת פורים היא באיזה אופן שיהיה, בלי לדעת לשמחה זו מה היא עושה, הרי צריך לשתות עד דלא ידע, וכהאי גוונא לא שייך אין מערבים שמחה בשמחה, ואדרבא ע"י שמחת חתן וכלה מרבה לו תוספות שמחה על שמחת פורים".

(שו"ת ר' עקיבא יוסף אר"ח ח"א סי' רכ"ה).

חולה אם חייב לבסומי. על דבר מי שרופא הזהירו שלא לשתות יין, ורוצה לקיים בפורים 'חייב לבסומי', ותלה עצמו מה שאומרים בשם הגר"א (ומובא במעשה רב בספר עליות אליהו) שכל מקום שאמרו חז"ל 'חייב', מחויב למסור נפשו על זה. אומר אני שאין לסמוך על זה, ואין למדין הלכה ממעשה (כדאיתא בב"ב ק"ל) דאולי השומע שמע וטעה, וחלילה לעבור על זה, ומתחייב בנפשו, וכי סלק"ד שיהיה חמור דברי סופרים אשר ספקו להקל, מדאורייתא, דרק בג' עבירות החמורות צריך למסור הנפש, וכל שאר מצות דאורייתא נדחית מפני פיקוח נפש, ויוה"כ"פ ושבת נדחים מפני פיקוח נפש, ואילו מה שחייב אינש לבסומי לא נדחה, אתמהא וכו'. ודבר זה מפורש בשערי תשובה (סימן תרצ"ה סק"ב) בשם הירושלמי שמי שיין מזיק לו, אין לו לשתות בפורים יין, ובאמת זה גמרא ערוכה בנדרים דף מ"ט, וא"כ מפורש דלא כהשמועה הנ"ל.

ואנן בדין הייתי מסופק כי בעוה"ר ע"י חוליי ל"ע לא יכלתי לשתות יין לקידוש ולהבדלה, ונסתפקתי בפורים כיון שזה פעם אחת בשנה אולי לא יזיק, וסמכתי על דעת הרופאים שאמרו שיין ישן נושן לא יזיק לי, לכן שתיתי בפורים, וזכות המצוה יעמוד לנו רב להושיע. (שו"ת אר"ח ח"א סי' ר"ל).

ליכות משה בן הינדא להצלחה בכ"ע

מפני שנהנו מסעודתו של אותו הרשע. בספר בית שמואל אחרון (פ' תרומה) כתב, דהא דלא אמר מפני 'שאכלו' מסעודתו של אותו הרשע, היינו משום דהאכילה איננו חטא, דהיו מוכרחין עליה, דהאכילה איננה

א כעין זה כתב בהגהות יד אפרים ס"ל תרצ"ה סעיף ב' וז"ל: עיקר חיוב של המשתה שיהיה שרוי בשמחה, ומחמת שיהיה שרוי בשמחה יהיה חדות ה' מעוון.

ביהרג ואל יעבור, ורק העונש היה על 'שנהנו' מהאכילה, דלא היה להם להרגיש הנאה, רק אדרבה להצטער ממנה, ע"ש. ולפי דבריו מיושבת קושיית התוס' (ע"ז י. ד"ה צנון) דהקשו אהך דאנטונינוס ורבי שלא פסקו מעל שלחנם לא צנון ולא חזרת, מהך דכתובות דאמר רבי לא נהניתי מעוה"ז אפי' באצבע קטנה ע"ש. אבל להנ"ל ניחא, דשפיר אכל, ואעפ"כ לא נהנה". (גליוני הש"ס מגילה ב.).

מזמורא יתמא. אמרו בע"ז (דף כד:), דמזמור צ"ח בתהלים 'מזמור שירו לה' שיר חדש', מיקרי "מזמורא יתמא", וע"ש ברש"י ובתוס' הטעם. והגר"י ענגיל (גליוני הש"ס שם) כתב טעם אחר, וז"ל: יש לפרש ע"פ הגמ' במגילה (דף יא.), רבי יוחנן פתח לה פיתחא להאי פרשתא מהכא (תהלים צח:ג): "זכר חסדו ואמונתו לבית ישראל ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלקינו", אימתי ראו וכו' בימי מרדכי ואסתר. והנה מקרא זה הוא ב"מזמור שירו לה' שיר חדש", וא"כ מזמור הנ"ל קאי על נס פורים, ונס פורים היה ע"י אסתר דהיתה יתומה מאב ומאם, ולכן נקרא "מזמורא יתמא".

לע"נ הר"ר אהרן ב"ר נח זבלוצקי ז"ל י"א צ"א אדר

ותשלח בגדים להלביש את מרדכי ולא קיבל וגו' אשר קרהו. זה פלא, דוכי חשבה שבשביל זה הולך בשק שאין לו לבוש, ומה התשובה שהשיב 'אשר קרהו', ובאסתר רבה (פ"ח ה') איתא דרמז לה דבן בנו של 'קרהו' היינו עמלק עומד לנגדו. וצ"ב הענין.

ויש לומר לפי דברי זוהר נק' (ח"ב רמז. וח"ג ריד.), דממעשה המצוות נעשים לבושי יקר, ומעבירות נעשים לבושי צואים, כדכתיב ביהושע הכהן הגדול (זכריה ג:ד) "הסירו הבגדים הצואים מעלי", ומבואר בסנהדרין (צג.) שזה היה חטא בניו שנשאו נשים נכריות. וכשמוע אסתר דמרדכי הולך ברחוב לבוש שק, הבינה שבני ישראל חוטאים, וזה גורם לו בתור מנהיגם

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה – ברכת הבית על מסכת חלה
במהדורה מפוארת בתכלית ההידור והיופי

ע"י מכון עבודה ברורה
אפשר להשיג הספר בארה"ב: הרב יצחק מיטניק שליט"א 732-987-47.33
בירושלים: מכון עבודה ברורה 02-6576577

ב בביאור הגר"א (אר"ח סימן רל"א) מציינן על מה שכתב המחבר דכל מעשיך יהיו לשם שמים - את דברי התוס' כאן. וכנראה שרצונו לומר כדברי הגר"י ענגיל, דכיון דכוונתו היתה לשם שמים, לכן לא מיקרי דנהנה מהעוה"ז. וכ"כ הרה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין (ישראל קדושים עמוד 12, צדקת הצדיק אות רס"ב, מחשבות חרוץ עמוד 181, תקנת השבין אות י' עמוד 101, פרי צדיק וישב אות ז), כי אף שהיה אוכל ממעדני עולם באמת לא היתה בזה הנאה גופנית, כי כל אכילתו היתה בקדושה, וזו מעלת הקדושה העליונה שכל המעשים הגשמיים כאכילה ושתיה ודומיהן כולם לשם שמים נעשים ללא כוונה לגרמיה ולהנאת הגוף, ולכן נתכנה 'רבינו הקדוש'.

חדש ויצא לאור

הרושי רבנו חיים הלוי

על הרמב"ם
עם מורשת הגר"ח

• כרך ראשון •

י"ל מחדש בחוספת מביאות, צינים, צינים, כותרות, בקורות וכו' וכו' וכו'

מהדורה מושקעת ומורחבת
בעריכת מכון מורשת הגר"ח לאחר
הרכה שנים בניגעה עצומה

הוצאת מכון מורשת הגר"ח
מורשת הגר"ח

מכון
מורשת
הגר"ח

מכון מורשת הגר"ח
moreshet@grach@gmail.com

הוצאה ראשונה
עם הספר "לעין"

קמח

לכות משה בן נדא להצלחה בכ"ע

קטנים בקריאת מגילה. בתוספתא (מגילה פ"ב ה"ז): נשים ועבדים וקטנים

פטורין מקריאת מגילה, ואין מוציאין את הרבים ידי חובתן. אמר רבי, קטן הייתי וקריאתי לפני ר' יהודה באושה, והיו שם זקנים ולא אמר אחד מהן דבר. אמרו לו אין מביאין ראייה מן הקטן, ע"כ. והקשה בברכי יוסף (ח"מ סי' ל"ד) מה דאמרו בכתובות (דף כ"ח) דבדיני דרבנן נאמנים הקטנים להעיד בגודלם מה שראו בקוטנם. ויתרין שם בדוחק.

ולענ"ד נראה לחלק דשאני התם בכתובות, דבכל מילי דקחשיב התם דנאמנין להעיד בגודלם מה שראו בקוטנם אינו מכחיש בעדות זו שום דבר, אבל הכא בנידון דידן דמצד הסברא נראה להו לרבנן דאין קטן מוציא את הרבים ידי חובתן, לכן אינו נאמן בעדותו על מה שראה בקוטנו לסתור את סברתם של חכמים. (חז"י שם).

ה' מלך תגל הארץ וגו' ה' מלך ירגזו עמים. צ"ב מדוע בפרק צ"ז כתוב דבעת אשר ה' מלך, אז "תגל" הארץ, ואילו בפרק צ"ט כתוב דבעת אשר ה' מלך, אז "ירגז" עמים.

ו"ל שהשינוי נעוץ בסיום של המזמורים הקודמים להם. פרק צ"ו מסתיים "ישפוט תבל בצדק ועמים באמונתו", כשהקב"ה ישפוט את העמים על "אמונה", הם חושבים שייצליחו להסתדר בדין, כי אמונה זה דבר קשה, יש הרבה דברים בעולם הגורמים לטעות, ואם הקב"ה יתנהג במידת הרחמים, הם סבורים לעבור את הדין בשלום, לכן "תגל הארץ". אבל פרק צ"ח מסתיים "ישפוט תבל בצדק ועמים במישרים", במשפט על יושר אין לאף אחד תירוע על מעשיו, וכשהקב"ה ישפוט אותם על כך, אז "ירגזו עמים".

לכבוד עורך הגליון מליצי יושר

רציתי לעורר תשומת לבכם, על מה שאתם מפענחים **דברי האבני נזר** על פי רוב לפי ההגדרות של הגר"ח והגר"ז והגר"א וסורמק ושאר ראשי ישיבות.

לדעתי הענייה יש שבעים פנים לתורה, והאבני נזר אינו מושועבד ל'בריסקה הגדרות', יש לו מהלך משלו, ואין לערוב מהלך של בריסק, עם מהלך של סאכטשוב.

סליחה על ההערה
דב לוי. בני ברק

תגובת המערכת

נכון דזה שני מהלכים, ודרך הלימוד של האבני נזר אי אפשר למצוא בדברי הגר"ח. ברם הגדרות של הגר"ח, אפשר למצוא לפעמים בדברי האבני נזר. ולפי הכלל הידוע ד"יש ליישב בדוחק, ואין להקשות בדוחק", לכן במקומות שדבריהם זהים, אין סיבה "לפרש בדוחק" דזה מהלך אחר.

איר קענט באשטעלען פאר שבת באווארפען-שבע
ברכות-בר מצוה

א ספעציעלע גליון מיט די נאמען פון די בעלי שמה
ארויפגעדרוקט
אין דאס פארטיילען ביי די שמה!

אין די זכות פון די צדיקים וועט נמשך ווערען שטענדיג

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען ידאת חטא אין אייערע קינד
דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכון דורות ישרים:

- א ת"ח ירד'ש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישועה כפיוואט, בנאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענעקייט. מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 יאר.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מלאוט איר וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען, שהוא עת רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגן די תפילה.
- די ת"ח גיט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מקען אויך אפנעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מקען באשטעלען אסאך שטיינער כדי מזאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון **מכון דורות ישרים** זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: **יצדק הלב** (-אנצידען זיין הארץ צו אדישקייט), **שיחמך לבו לשמים** (טובה ו-סיידישע די גאנצע מענטש), **ותראה מלאים** (-וועסט זעהן וואונדער), מקען עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים רופט-טקסט מכון דורות ישרים

dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכון דורות ישרים זאגן:

מיון קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערענט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

מיון זעהן בעהט מיון זעקס מין אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

מיון יצחק האט ארויפגעלייגט א מילטער

איר האב נישט געהאט קיין מצוה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיון בחור טוהט

כהאב גענומען זעהן ווען הצלחה מיט מיינע קינדער נאכטן מנדב זיין פאר מיון חברים קינד

שבת תצוה י"א אדר יומא דהילולא של בעל האבני נזר זי"ע זייט מנדב להוצאת הגליון לע"נ רבי אברהם ב"ר זאב נחום זי"ע אין איר וועט זוכה זיין צו די מורא'דיגע הבטחה "אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתו ממש כמו בחיים"

הבנינו ואלמדה

אוצרות דעת, נספי וזיוק ופיקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגדו"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

היכן שוכן המשכן בימינו?

פרשת תרומה באור אחר

האדם להרגיל את עצמו שכל מה שהוא עושה הוא למען כבודו יתברך ולא כדי להרוויח שום דבר כגון כבוד או ממון או שאר תועלת עצמית.

זהו החידוש של פרשת תרומה. פרשת בא חידשה שכל אדם יכול לצאת ממצרים, פרשת בשלח חידשה קריעת ים סוף, פרשת יתרו חידשה שהקב"ה יכול להתגלות בזה העולם, פרשת משפטים לימדה אותנו איך להיות יהודים יראים ושלמים, ועכשיו באה פרשת תרומה ונוסכת אור חדש על כל העבודות ה' שלנו שהתחילה בפרשת יתרו ומשפטים. היא מלמדת אותנו שהדרך להביא השראת השכינה על האדם באופן קבוע היא על ידי שיהפוך את לבו ליתן מנדיבות לבו. עד כדי כך שאין הדבר תלוי כלל במה הוא עושה ומה הוא נותן, כי לא זהו הקובע, כי אם נדיבות הלב.

וכבר כתבו כן הצדיקים והוא מבואר במאמרי חז"ל רבים, שיתכן שיישבו שני אנשים וילמדו ומבחוץ לא יהיה ביניהם שום חילוק, שניהם באותו דור, שניהם באותו גיל, שניהם באותה רמה של כשרון, ועם כל זה על האחד תהיה השראת השכינה ועל השני לא תהיה, וסיבת הדבר, כי הראשון לומד אך ורק למען עשיית רצונו יתברך, והשני לומד כשכל מגמתו להרוויח ולהיקרא רבי.

תעשה לו מסיבת פרידה...

הן לאחרונה יצא לי לדבר עם אברך שעוסק בניתוח ייעוץ לבחורים באופן אנונימי. הוא יושב מאחורי אפרכסת הטלפון וכל בחור שיש לו איזה קושי, מתקשר אליו והוא עונה מבלי שייכירו האחד את השני. סיפר לי האברך שיום אחד הרים את האפרכסת ומהעבר השני התחיל קולו של בחור אחד להשתפר. "כבר עשיתי הכל כדי להצליח בלימוד", תינה הבחור, "עשיתי את כל העצות שיעצוני, כבר הסכמתי לקבל בזיונות, כבר הסכמתי לשלם כסף, מה לא עשיתי? אך התורה אינה נקלטת במוחי. כעת נשבר לבי בקרבי ואני שוקל את צעדי לעזוב את הישיבה ולהתחבר אל נערי הרחוב".

האברך האזין לו ברוב קשב ואח"כ הזמינו לבוא אליו לביתו ולדבר באופן יותר פתוח. כשהיה אצלו בביתו, ראה שמדובר בבחור מבוגר שלא המשיך בעמוד ג' ← נשאר מה לחדש לו. הבחור כבר

שורה על הרצונות הטובים, כך כל אימת שיהיה לאדם רצון טוב, רצון של מסירות נפש, תהיה שם השראת השכינה. מה שאין כן אם האדם עושה פעולות, אך אין לו נדיבות הלב, שאין השכינה יכולה לשרות בו. אין זה תלוי במה האדם נותן אלא בסיבת הדבר שהוא נותן, והקב"ה הוא בוחן כליות ולב, והוא יודע מאיזו סיבה האדם נותן.

עיקר השראת השכינה הוא בלב האדם

וכתב עוד שלפי מה שנתבאר שהשראת השכינה תלויה בנדיבות הלב, דהיינו במה שהאדם מתעורר ליתן זה להקב"ה ואינו עושה שום חשבונות אלא נותן כדי לעשות לו נחת רוח, נמצא שעיקר מקום השראת השכינה הוא בלב האדם עצמו, ואם כן נמצא שיראי ה' הצדיקים שיש להם נדיבות הלב להקב"ה, נבנה אצלם המשכן בשלמותו. ומסיים שם בלשונו הקדוש: וזהו הפירוש "ככל אשר אני מראה אותך", לשון מראות הצובאות, שהמסתכל במראה נראה צורת דוגמתו, וכן משה רבינו ע"ה היה בו כל תבנית המשכן וכל כליו, כי הוא מובחר המין האנושי. וזהו שמסיים הפסוק "וכן תעשו לדורות". פירושו, שהקב"ה הבטיח כן, כי לא ידח ממנו נדח בכל דור ודור אתפשטותיה דמשה ללב יגרע מצדיק עינו שיהיה כן בכל דור צדיק אשר יהיה בו תבנית המשכן וכל כליו ולבבו יהיה נכון וטוב!

החידוש של פרשת תרומה

מעתה מקבלת אצלנו פרשת תרומה אור אחר. הפרשה מלמדת אותנו שהאדם צריך ללמוד ליתן משלו להקב"ה, כלומר, בלי שום חשבונות וכלי שום כוונת רצון לקבל משהו בתמורה, כי אם לעשות רצונו יתברך. כך נעשה האדם מזוכך וראוי להשראת השכינה. כל עוד האדם עוסק בלקבל, לקבל רחוניות, לקבל גשמיות, לקבל ולקבל, אין הוא יכול להיעשות משכן לשכינה, כי אין השכינה יכולה לשרות על מי שכל מהותו לקיחה וקבלה.

אכן הגוף מחפש תמיד לקחת ולקבל, והוא מסכים שהנשמה תעשה מצוות, אבל הוא מבקש שתעשה אותו באופן של לקיחה וקבלה. "הוא כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס" הוא צורת עבודה. על

בפסוק נאמר: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו, וכן תעשו". ופירש רש"י: "וכן תעשו - לדורות, אם יאבד אחד מן הכלים או כשתעשו לי כלי בית עולמים, כגון שולחנות ומנורות וכיורות ומכונות שעשה שלמה, כתבנית אלו תעשו אותם". ותמה עליו הרמב"ן, וזה לשונו: "ולא ידעתי שיהיה זה אמת שיתחייב שלמה לעשות כלי בית עולמים כתבנית אלו, ומזבח הנחשת עשה שלמה עשרים אמה אורך ועשרים רוחב". עיי"ש.

המשכן נבנה ע"י הרצון הטוב

ובספה"ק "תפארת שלמה" כתב לבאר על פי יסוד מוסד בדת היהודית, ואלו דבריו: בפסוק נאמר שהמשכן נבנה על ידי "כל איש אשר ידבנו לבו", כוונת הדבר שהמשכן נבנה על ידי רצונותיהם של בני ישראל לבנות את המשכן, כי השכינה שורה על רצונותיהם הטובים של בני ישראל, לא על הכסף והזהב, התכלת והארגמן. הללו רק כלים הם כדי שיוכל האדם לעורר את רצונו הטוב אשר על זה תשרה השכינה.

והנה הרצון הטוב יש בו מדרגות רבות, כי הוא תלוי בכמה דברים, כגון כמה קשה הוא לאדם, כמה ממון יש לו וכמה נסיונות היו לו לפני שנתבקש לתרום את תרומתו. כשמודדים את פנימיות לב האדם לראות כמה הוא רוצה למסור את עצמו להקב"ה, יש בכך מדרגות בלי סוף. והנה כל אחד כשהביא את תרומתו, ידעו בשמים מה היתה מדרגת רצונו, ולפי זה נבחן מה ייעשה בתרומתו. מי שהיתה נדבתו יותר ברצון טוב, נעשה ממנו דברים המקודשים יותר, כגון ארון וכפורת וכדומה. ומי שלא זכה להיות נדבתו ברצון הנכון, היה נעשה ממנו שאר הכלים והחצר (אך לא ארון וכפורת, כי השכינה אינה יכולה לחול על זה סתם. וכי מפני שלקח האדם את הזהב בבית הים, יכולה כבר השכינה לשרות עליהם! רק אם האדם מסר את נפשו בשעה שהביא את הזהב, רק אז יכולה השכינה לשרות עליו, כי לא עליו השכינה שורה אלא על רצונו הטוב). ויש מהם שהיה בא לבחינת מותרות, כמו שכתוב והמלאכה היתה דיים לעשות אותה והותר.

רצון הטוב לדורות

וממשיך ה'תפארת שלמה' שזהו הפירוש "וכן תעשו לדורות". אין זה עולה על כלי המשכן, אלא על הרצון הטוב. הקב"ה אמר לישראל: כפי שעכשיו השכינה

משנכנס אדר מרבים בשמחה!

חוש הזמור – למה, מתי וכמה?

מקומם הראוי של זוערטלעך ומילתא דבדיחותא בראי התורה והיהדות

בכוח עצמה, אלא שכדי להדליקה היא היתה זקוקה לדחיפתם.

אף כאן, כל איש יהודי יש לו משל עצמו חיות עצומה וכלים נפלאים לקבל השפע המזומן לו, יש לו גם דברי חיזוק ואמונה לרוב אותם שמע בעבר וכבר התחזק על ידם כמה וכמה פעמים, אלא שעכשיו הוא תקוע וחסום והכל נשכח ממנו על-ידי דאגתו שגולה ממנו את כוח שכלו.

הלא כן תראה שהשרוי בדאגה ובלחץ זו הדחק, שוכח אפילו דברים פשוטים. קחו לדוגמא בחורי חמד הנבחרים כדי להתקבל לשייבה, שיימצאו ביניהם רבים שגם אם ישלטו בחומר ויכינו את עצמם היטב, בשעת המבחן יתבלבלו ואפילו הדברים הפשוטים לא יעלו על לוח זכרונם, וכל זה מפני שהדאגה והלחץ יגזלו מהם את כוח שכלם.

ואף אלו מבינו שקבלו על עצמם להתחזק באמונה ובטחון מיום ליום, אם יהיו כנים עם עצמם יגלו שעדיין יכולים להיווצר מצבים שבהם יתערער מצבם כל-כך, עד שמורב דאגתם ומצוקתם, ייאטמו מוחם ולבם וישכחו מכל מחשבות האמונה והבטחון שהיו מנת חלקם בימים הרגילים.

ולשם כך נועדה המילתא דבדיחותא. על ידי המילתא דבדיחותא נפתח לב האדם שהיה אטום עד כה מחמת הדאגה, וכשהוא נפתח, ממילא פורצת החוצה כל אותה חיות שהיתה טמונה אצלו בפנים, ואז כל מחשבות האמונה והבטחון חוזרות ועולות אל הרעיון והאדם מתחיל לנוע ולקבל את השפע המזומן לו בכתחילה.

שלב ג'

עזרה לתלמיד במילתא דבדיחותא

וכעת נפנה אל דברי הגמרא הידועים במסכת פסחים, שם מבואר שרבה היה פותח את לימודו עם תלמידיו במילתא דבדיחותא. הנה לפי האמור כאן, מלבד מה שיש בו כדי לפתוח את לב התלמיד ולמשוך אותו ללימוד התורה, עוד יש בזה כדי לגרום לתלמיד שהוא יפעל בכוחות עצמו, שהרי התכלית איננה לדחוף את המכונת מאחוריה בכל עת על מנת שתנוע, אלא התכלית היא להדליק בה את הניצוץ כדי שתוכל לנוע מאליה.

אף כאן, כאשר הרב לומד עם התלמיד, אין מטרתו ללמוד עד זקנה ושיבה על ידי מסירה בפה. אלא מטרתו לעורר את התלמיד שיוציא הוא עצמו את דיבורי התורה מפיו, כי רק כך הוא ייבנה ויזכה לאור התורה המיוחד לו. והלא כן אמר התנא במסכת אבות (פ"ו מ"ו) שכדי לקנות את התורה צריך התלמיד להיות "שומע ומוסיף", שלא יהיה שומע בלבד, אלא אף יוסיף מעצמו.

שלב ד'

כוחם של אלו שניחנו בכוח זה

נמצאנו למדים מעתה, שאלו שניחנו ב"חוש הזמור",

שלב ב'

ניצוץ של אור

אמנם כן, עדיין צריך להבין איך פועלת המילתא דבדיחותא את פועלתה, והלא כאן וכאפס היא המילתא דבדיחותא לעומת היסורים שעובר האדם. דמו בנפשכם איש אחד ששקוע בחובות של מיליון דולר ובא אחד ונותן לו שטר של חמישים דולר, היתכן שחמישים דולר אלו יפדו אותו מעצבותו?! (הגע עצמך!)

אילו היו חובותיו מלכתחילה רק מיליון דולר פחות חמישים, וכי לא היה עצב אז? הלא בוודאי היה עצב! ואם כן מדוע יצא מעצבתו עכשיו כאשר הלה נתן לו חמישים דולר? אף כאן, הלא האדם סובל יסורי איוב, ומה תועיל לו מילתא דבדיחותא, טובה ככל שתהיה?

אכן נבאר הדבר על פי מה שסיפר לי יהודי אחד, שהוא עצמו נזקק פעם לסכום עצום של כסף, הוא נסע לשם כך לחו"ל, שם דיבר עם יהודי אחד והלה הושיט לו שטר של מאה דולר. בקבלו ממנו שטר זה, נעשה מלא שמחה. הלה שאל אותו מיד לשמחה מה זו עושה, והרי נתינה זו לא הועילה לך מאומה! והשיב לו, שמנתינה זו ראה שבשמים דואגים לו.

הוא אומר: מה שמועיל לו לאדם, אינו הפרוטות שקיבל, אלא השינוי שהוא רואה. מזה שהוא רואה

שמרויח משהו, הוא מבין שבשמים חושבים עליו ודואגים לו, ואז ממילא הוא מתמלא תקווה כי הנה יפתחו לו שערי הצלחה וירוחו לו.

ומעתה נבין גם עניינה של מילתא דבדיחותא. אין ספק שהמילתא דבדיחותא לכשעצמה אינה יכולה להפיח רוח חיות באדם לזמן הרבה, כי איך תגבר מילתא דבדיחותא על יסורי איוב. היא יכולה רק להכניס באדם ניצוץ אחד ובוזה להפיח בו רוח של תקוה, ואז ממילא יקום האדם לתחיה וינוע מאז ואילך בכוח החיות שהיתה טמונה בו מתחילה.

משל למכונת תקועה

יש לדמות זאת למכונת שבעליה מנסים להניעה ואינם מצליחים, באים כמה אנשים ודוחפים את המכונת מאחוריה, דוחפים ודוחפים והנה המנוע נדלק והמכונת נוסעת מאז מאליה. אין המכונת נוסעת בכוח דחיפתם של אותם בני אדם; היא נוסעת

ידוע מה שפירש הרה"ק מרוז'ין זיע"א: "ולשמחה מה זו עושה" - אפילו שמחה שהיא "מה זו", היינו שאין בה תוכן רב, "עושה" - אף היא פועלת את פעולת השמחה! וכן כתב בספר "תהלה לדוד" להגה"ח רבי דוד (דו"א) אורטינברג אב"ד בארדיטשוב זצ"ל, ששמע מהרה"ק מרוז'ין זיע"א, שאברך צריך לחפש לעצמו שמחה אפילו מ"גלייך ווערטל, אבי נישט קיין הוללות" [אפילו מבדיחה טובה, העיקר שלא תהיה זו הוללות].

הנה כי כן ידוע על צדיקים מפורסמים, כגון הגה"ק מראפשיץ זיע"א, הגה"ק מגארליץ זיע"א ועוד, שהיו משתמשים בכוחא דמילתא דבדיחותא כמהלך חיים. ואמנם מהם לא היינו יכולים ללמוד, שהרי אין אנו משווים ח"ו את הקטנוניות שלנו לכוונותיהם הנשגבות של קדושי עליון שאין לנו שיג ושיח בהן. אבל אם נרצה נוכל ללמוד מזקני החסידים, יהודים ישרים ויראי שמים שהסתופפו בצל אילנא דרברבי, אשר היו משתמשים בכוחא דמילתא דבדיחותא כדי לשמח את עצמם ואת זולתם בכל עת מצוא.

הרבה השתמשו בכוח זה זקני החסידים כדי לעורר את השמחה במצבים קשים. הגיעו הדברים לידי כך, שאפילו הגויים ידעו לומר שהיהודים יש להם בדיחות שונות לענות מצוקה כדי לצאת מעצבותם.

שלב א'

מפתח לפתיחת הרב

אכן מאחר שנראה לעין שרבים מתפתים להשתמש עם כוח זה באופן מעוות, על כן ראוי ונכון ללבן סוגיא זו כדי להבין משמעותו של כוח זה וכיצד לנצל כראוי.

הנה כאשר אחד אומר מילתא דבדיחותא או שומע מילתא דבדיחותא, אע"פ שלא התגלגל על הארץ מרוב צחוק, אלא העלה בת שחוק על פניו, היתה לו מעין פתיחת הלב. אותו לב שעד כה היה נעול על מסגר ובריח, לפתע נפתח מעט ונעשה ראוי לשמוע ולדבר.

והיינו כי האדם שרוי מידי פעם בדאגה על דבר גדול או על דבר קטן, ודאגה זו אינה מועילה לו כי הוא זה, אלא אדרבא, חוסמת את מוחו ולבו ומונעת ממנו מלקבל השפע, וכשנחסם השפע שמזומן לו לאדם, לא רק המזון הגשמי נמנע ממנו, אלא גם האור הרוחני נמנע ממנו וממילא אינו יכול להעלות ברעיוניו מחשבות נכונות ואמיתיות. כשאיש יהודי נמצא בישוב הדעת ולבו פתוח לרווחה, ללא שום חילוק למהירות התפיסה שלו, יעלו ברעיוניו מחשבות טהורות ואמיתיות אשר מקורם בקבלת השפע מן השמים, וכשאינו נמצא בישוב הדעת מחמת הדאגה האופפת אותו, נמנע ממנו כל זה.

ואולם על ידי מילתא דבדיחותא, האדם מצליח להסיח את דעתו מדאגתו, ואז ממילא השפע חוזר ומגיע אליו. ואכן מלבד מה שהיא גורמת לו להסיח דעתו מדאגתו, היא גם פותחת לו את לבו, וכשהלב נפתח, נעשה האדם ראוי לקבל את כל השפע המזומן לו.

אף כאן נאמר כך: הא תינח בעלי כשרונות חלשים שאינם חושבים להגיע לאיזה שהוא מעמד וחשיבות במהלך חייהם, יש להם עצה להגיע אל תכלית חייהם, שהרי אם יזדמן להם אחד שילמד אותם איך ללמוד, קל יהיה להם להיעשות משכן לה', כי הם אינם יודעים ללמוד. **הם אינם יודעים ללמוד מלבד הסיבה האחת והיחידה, לעשות רצון ה', והרי הם שמחים ורוקדים עם כל פסוק בחומש שהם זוכים ללמוד עם פירוש רש"י ולהבין.** אך בעלי הכישרונות המעולים מה יהא עליהם? איך יזכו המה להיעשות משכן לה'?

אכן, בעלי הכישרונות שמצליחים בסביבתם, הם אלה שזקוקים לתפילות הרבה שיצליחו ללמוד לשם שמים, ולמשל, **ללמוד לימוד מסוים שאף אחד אינו יודע ממנו והוא קיים רק בינו לבין קונו.** הן כך דרשו חז"ל (מ"ק טו, א): "חמוקי ירכיך כמו חלאים, מה ירך בסתר - אף דברי תורה בסתר". דבר אישי הוא בינו לבין קונו, ולא דבר שיעריכו אותו על זה, ורק כשהאדם לומד כך, הוא נעשה משכן לה'.

טעם של עולם הבא

עלינו להבין שהתורה מתוקה. בדרך כלל כשאומרים שצריך ללמוד בלי פניות, אנו סבורים שאם נלמד בלי פניות לא נרגיש טעם. אך אין הדבר כן. התורה הנלמדת בלי פניות מתוקה עד מאוד, אף גם מצד העולם הזה. אכן זה שלומד על מנת לקבל, שרוי בפחד תמידי שאם יפסיק לקבל - ימות. הוא אינו קולט איזה טוב הוא מפסיד בגלל כך. **אם רק יתהפך פעם אחת וילמד שלא על מנת לקבל, הלא תשרה השכינה עליו, ואז יראה שיש עולם אחר.**

מסיבה זו צריך האדם לזכור תמיד שיש עולם הבא, כי זה נוגע לעבודת ה' שלו. הוא חי לו בעולמו הקטן והמצומצם וסבור שזהו עבודת ה'. הוא אמנם לומד ומתפלל ונותן צדקה וכולו גועש ורועש, אך כל מגמתו אינה אלא לקחת ולקבל. תפילותיו הן תמיד שיכניס יותר כסף ויתעשר, לימוד התורה שלו הוא בשביל הסגולה שבו או בגלל חשבונות אחרים, וכשעושה מצוות אחרות, הוא צריך שכולם יידעו ויראו ויתפרסם שמו ברבים. הוא אמנם מתעסק ברוחניות, וללא ספק יקבל שכר לפי ערך על כל מה שעושה, מה גם שכבר אמר הבעש"ט הק' ז"ע שעל מעשה צדקה מקבל האדם שכר אע"פ שהוא עושה אותו שלא לשמה, משום שסוף כל סוף, העני קיבל והחיה את נפשו, אך השראת השכינה לא תהיה לו, והשראת השכינה הלא היא עולם חדש לגמרי.

אכן **בשביל להיות יהודי חייבים להכנס לעולם זה, והכניסה לעולם הזה היא עלידי נדיבות הלב, דהיינו להסכים למסור את הכל להקב"ה וליהודים אחרים.** וזהו "וכן תעשו לדורות", שהתורה והתפילה וכל המצוות יהיו באופן זה.

שמע את כל ה'תורות' והחיזוקים וכל אלה לא הועילו לו. מה עשה האברך? דיבר אל הבחור ואמר לו כך: "אתה יודע מה? הלא אתה הולך להיפרד מהקב"ה, בוא תעשה לו מסיבת פרידה. תוציא גמרא ותלמד רבע שעה לשם כך". אלה הם הדברים שהקב"ה השתיל במוחו של האברך שיאמר אותם לאותו בחור נדכא ונשבר. הבחור שאל אותו מה ללמוד, והאברך השיב לו: "תלמד אלו מציאות, הפרק שבו התחלת את לימוד הגמרא".

סיפר האברך שהבחור התחיל ללמוד בעודו יושב בביתו. עבר רבע שעה, ועוד רבע, ועדיין הוא לומד. לאחר שעה שלמה של לימוד במתיקות, הרים את עיניו מהגמרא ואמר לו: "איני יודע מה קורה כאן... מעולם לא טעמתי טעם כזה בתורה..." סוף דבר היה שקיבל על עצמו לנסות שוב ונפתח לו פתח לתקופה חדשה בחייו...

לראשונה למד בשביל הקב"ה

כעבור זמן מה, שוחח האברך עם הבחור כדי לשמוע מה פשר הנס שקרה לו. ומה התברר? התברר דבר פשוט מאוד. בחור היושב בישיבה, מטבע הדברים מוחו עסוק במה שקורה בסביבתו - מי חזק יותר, מי חלש יותר, מי נקרא מוצלח, מי אינו נקרא מוצלח, את מי כולם מעריכים ואת מי אינם מעריכים. קיצורן של דברים, התחרות שולטת שם ויש ביניהם קנאה, לא הקנאה הבריאה שנקראת 'קנאת סופרים', אלא הקנאה החולה שעליה נאמר "רקב עצמות קנאה". אף בחור זה היה שקוע בהסתכלות על הסיביבה, וכשלא הלך לו בדרך אחת, ניסה דרך אחרת, אך כל הדרכים כולן שניסה ללכת בהן, סובבו סביב נקודה זו - "איך אני עושה זאת? איך אני מעלה את הערכתי בעיני האחרים?". רק אז כשישב בבית האברך למד לראשונה בשביל הקב"ה, אמנם בשביל להפריד ממנו, אבל בשבילו, ולא בשביל להשיג שום דבר, שהרי לא היתה לו אז שום תקווה לקבל איזה כבוד ותהילה. לראשונה בחייו טעם הבחור את הטעם של השראת השכינה, וטעם זה הרי מתוק מאוד. מעתה לא היה צריך אלא להדריכו איך להמשיך ללמוד בדרך זו.

ברוך מרחם על הבריות

דבר זה מזכיר את מה שאמרו צדיקים בענין פרנסת הבריות: הא תינח מי שאין לו הרווחה בביתו, כי מאחר שהוא מרגיש תלוי בכל עת בהקב"ה, לכן יש לו פרנסה, אבל אותם בני אדם שבוטחים בממונם, איך יש להם פרנסה? מהיכן הם ניזונים? ואחד מהצדיקים אמר שזהו הפירוש "ברוך מרחם על הבריות" - ברוך הוא ה' שמרחם אפילו על הבריות, אלו ה'חברה-לייט' שסבורים להסתדר לבד, כי מה שהוא מרחם על אלו שלא מסתדרים לבד - זה פשוט, אבל מה שהוא מרחם על הסבורים להסתדר לבד, זה חידוש גדול.

דהיינו בכוח להציג מצב מסויים בצורה מסויימת המעוררת צחוק אצל השומעים, יש בידיהם כוח עצום, והוא הכוח לפתוח לבותיהם של אחרים. ומזה נבין מדוע אותם אנשים 'בדחנים' המוזמנים לשמח חתנים וכלות, יכולים באותו מעמד גם לעורר את השומעים בצחוק וגם לעוררם בכבי, כי הכוח שלהם אינו דווקא לגרום לאחרים לצחוק, אלא לפתוח לבותיהם של אחרים פעם באופן זה ופעם באופן אחר.

היות שכן, על 'בדחנים' אלו לדעת, שיש בידיהם כוח חזק לבנות ולהרוס, לנטוע ולעקור, והכל תלוי אם ישכילו בעת כזאת לנצל את שעת הכושר אם לאו. כלומר: אם לאחר שיצליחו בכוח כשרונם לפתוח את לבותיהם של השומעים, ישכילו להחזיר בהם מושגים של תורה ויראת שמים, אמונה ובטחון, כי אז ידעו שבנו ונטעו ושכרם הרבה מאוד. אבל אם ישאירו את לבותיהם פתוחים מבלי למלאות בהם כלום, או גרוע מכך, ימלאום בדברי הבל ורעות רוח, כי אז ידעו שלקחו כוח גדול ועצום וניצלו אותו לרעה.

ניתוח לב

אמור מעתה: על האדם לדעת שלאחר שהצליח לפתוח את לב זולתו בכוח חוש ההומור שהבורא חנן אותו בו, הוא נמצא מעתה בשעה 'קריטית' מאוד, שעה של פיקוח נפש, כי מצב זולתו יהיה תלוי מעתה בידי האם ימלא אותו או ישאיר אותו פתוח וריקן, ואם ימלא אותו, במה ימלא אותו, בטוב או ברע.

ואם יבחר שלא למלאותו בכלום, אלא להשאירו פתוח כמו שהוא, ידמה בכך לרופא שפתח את לב האדם השוכב על מיטת המנתחים, ומיד עזב אותו וחזר לביתו לבשר לכל קרוביו וידידיו שהצליח לפתוח לבו של חולה באזמל שבידו. הלא לאכזר ורשע ייחשב! הרי הרגת את החולה במו ידיך ואתה עוד מתגאה בכך?! אם לא מלאת את לב השני בדברים שבקדושה, מה יש לך להתגאות על שהצלחת לפתוח את לבו???

אם תרצה לקיים את שליחותך על ידי הכשרון שניחנת בו, יהיה עליך לעמוד היכון ולראות מתי נפתח לב זולתך, וכשתבחין שהוא נפתח, מיד תתחיל להכניס בו דברי תורה ויראה, כי זה כל התכלית אשר בגללה נתן לך הקב"ה כשרון זה.

שלב ה'

חוש הומור כלפי עצמך

ודברים אלו אמורים גם לאדם כלפי עצמו. שמחת את עצמך באיזה דבר משמח, מה לך נרדם? קום וחדש איזה חידוש בתורה ואמונה...

משנכנס אדר מרבים בשמחה - חודש זה יש לו סגולה לרכך את הלב ולגרום לו להפתח, וכשהוא נפתח ממילא נקלטים בו כל אותם דברים שהיו עד כה במוחו ולא הצליחו לרדת אל הלב, ואז ממילא הוא נעשה בשמחה גדולה.

זהו הכוח שראינו אצל זקני החסידים. מלאים וגדושים היו אלו במושגים של אמונה ובטחון, אלא שלפעמים היה לבם נאטם מחמת הצער והיגון וכל המושגים שלהם נכנסו לתרדמה. מה עשו? מיד הוציאו את המפתח, הלא הוא "מילתא דבדיחותא" ופתחו בו את הלב, ואז ממילא היו מתעוררים לתחיה כל אותם מושגים של אמונה ובטחון והיו חוזרים להיות שמחים ועליזים!

גילך אף אנו בעקבי הרועים וירוחו לנו כל הימים!

הרבונות

כותב התפארת שלמה שזהו פירוש הכתוב "והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפילתי", ודרשו רז"ל 'תפילתם' לא נאמר אלא 'תפילתי'. הפירוש הוא שבית המקדש ייבנה על ידי אנשים שהתפללו שבית המקדש ייבנה לטובת השכינה ולא לטובת עצמם. זהו 'תפילתי', שהתפללו בשבילי.

בית המקדש אינו יכול להבנות על רצונם של אלו שיבוא המלך המשיח כדי שהמה יהיו רגועים ושלווים, כי אם על רצונם של אלו שרצונם שיבוא כדי להקים שכינתא מעפרא!

גאון בחסד

קצות עבודתו בקודש ברדיפת השלום והחסד של הרה"ק רבי נפתלי צבי מבאבוב ז"ע

(נסתלק לגני מרומים י' באדר ב תשס"ה)

צדיק פלאי זה ידוע היה כאחד שמוסר את נפשו וקורע את עצמו לגזרים כדי להטיב לאחיו הישראלים. הוא קיבל על עצמו חובות ובזיונות וכל מה שאין אדם מן הישוב מאחל לעצמו, והכל היה לו כדאי כדי להטיב לאדם אחד מישראל. סיפורים לרוב ישנם על כך ונביא כמה מהם כדי שנוכל ללמוד ממעשיו ולהדבק בדרכיו, מה הוא גומל חסד אף אתה גומל חסד.

מעשה

היה יהודי אחד בעל עסק שהעסיק תחתיו שני אברכים צעירים. פעם שמע את אחד מהם מדבר עם רעהו ומתבטא תוך כדי שיחתו בגנותו של הצדיק מבאבוב נתרגז בעל העסק מאוד והתהלך נסער על כי אחד מעובדיו פצה את פיו כנגד קדוש ישראל. פנה אליו העובד השני ושאל בתמיהה: "מה אתה נרגז כל-כך וכי חסיד באבוב הנך?" אמר לו בעל העסק: "כנס עמי החדרה ואספר לך".

האברך נכנס ובעל העסק פתח וסיפר: לפני זמן קצר פנה אלי צדיק זה ושאלתו בפיו אם יש לי מקום עבודה פנוי. אמרתי לו שאין לי, אך הוא לא הרפה והתחנן בפני באמרו שיש לו אברך אחד שזקוק לפרנסה בדחיפות. עניתי לו שוב שאינני זקוק לעובד נוסף ועל כן נבצר ממני להיענות לבקשתו. הפציר בי הצדיק שוב ואמר שאוכל לשלם לאברך זה חצי מהמחיר המקובל בשוק. לא יכולתי לעמוד מול הפצרותיו והסכמת. אז אמר לי שהוא יבוא מידי שבוע ויתן לי את המחצית השניה כדי שאוכל לשלם את משכורתו של האברך בשלמות. קיבלתי את האברך לעבוד אצלי וכך נמשך הדבר תקופה ארוכה כאשר חצי משכורתו אני משלם מדי יום והחצי השני משל הצדיק.

בעל העסק עצר לרגע קט מסיפורו, הביט בעיני האברך ואחר שאל: "היודע אתה מיהו אברך זה שהצדיק פעל עבורו ועדיין משלם חצי ממשכורתו מידי שבוע?"

הבנה למעשה

הלא הוא עמיתך בעבודה שדיבר סרה כנגדו. שאל אותו האברך: "אם כנים דבריך, מדוע אין אתה מספר לעמיתך על כך?" אמר לו בעל העסק: "זמה אעשה ונאלצתי להבטיח לצדיק שלעולם לא אגלה לו דבר זה".

כך היה דרכו בקודש של צדיק זה, לעשות ולפעול למען אחיו מישראל ובדבד להזהר ולהזהיר שלא ייוודע הדבר לאיש. כן כתב במכתב לאחד מנכדיו לאחר שהאריך בגודל הזכות לעזור לאחרים, שכל זה בתנאי שנהרסים שלא ייוודע הדבר לאיש, כי אלמלא כן הכל מוטל בספק.

מעשה

הנה עוד סיפור שסיפר האדמו"ר מסקווירא שליט"א (נדפס בגליון "בחדר הקודש" פסח תשס"ה מיד לאחר הסתלקות הצדיק). בסוף שנות התש"ן נשפטו כמה יהודים מסקווירא למאסר ועסקנים עמלו הרבה כדי לשחררם ואף הצדיק מבאבוב (שאביו היה עדיין בחיי חייתו והוא היה רק "בן הרבי") השקיע בפרשה זו את כל מוחו ולבו כשהוא עושה כל מה דאפשר בשביל כך. איש הקשר שלו היה ר' אברהם משה זילברמן. פעם הגיעה הידיעה לסקווירא שיש איזה "פוליטיקאי" שיכול לעזור בנידון ושמעו שלחסידות באבוב יש קשרים אתו כך שהם יוכלו לדבר על לבו שיעשה מה שצריך כדי לשחררם. שלח האדמו"ר מסקווירא לשאול את הרה"ק מבאבוב שתי שאלות: הראשונה, האם אמת היא שיש לבאבוב קשרים עם אותו פוליטיקאי, והשנייה,

אם באמת יש לה קשרים אתו, האם הם מוכנים לנסות להשפיע עליו, או שמא הם רוצים להשאיר את הקלפים לצרכים שלהם ולא לבזבז אותם עבור עניינים שאינם נוגעים לקהילתם.

כששמע הצדיק את שתי השאלות, השיב כך: אמת היא שפלוגי מתייחס בכובד ראש למילה היוצאת מפי אבי מורי, ובענין השאלה אם אנו מוכנים לנצל את הקשרים בשביל אנשים שאינם מקהילתנו, הלא מה שנוגע לדין, אך ספק הוא שמא נזדקק לו בעתיד, ואילו מה שנוגע אליכם, הוא צורך ודאי, והרי כלל הוא בידינו שאין ספק מוציא מידי ודאי. אם כן הבה ונזמין פגישה אצל פלוגי ונראה מה אפשר לעשות...

ר' אברהם משה זילבערמאן ע"ה מספר שאמר לצדיק שכדאי להמתין עד שיקבל תשובה סופית מהאדמו"ר מסקווירא האם באמת לקבוע את הפגישה עם פלוגי, אך לא עברה שעה מאז והנה הודיע לו הצדיק שכבר קבע פגישה עם פלוגי במשרדו במנהטן בשעה שלוש אחר הצהריים כדי לראות יחד מה אפשר לעשות כדי להציל אותם יהודים ממאסר.

עוד הוא מספר שכאשר הגיעו למקום המיועד, היה זה בנין קטן שבו קבעו להיפגש, ראה שהבנין חשוך כולו וכל דלתותיו מוגפים, ובהיותו להוט כל-כך לפעול למען אחיו מישראל, התבונן סביביו והנה גילה שיש בנין גדול צמוד לאותו בנין. פנה אליו ואמר לו: "הבה ניכנס אל הבנין הגדול ואולי משם נוכל לעבור אל הבנין הקטן". הוא פקח עיניים תמהות - "מה הבנין הגדול קשור לקטן?", אבל הצדיק לא התייחס אליו, אלא אומר ועושה, נכנס אל הבנין הגדול והוא אחריו. הם נכנסו למעלית ובכל קומה עצר הצדיק את המעלית ושאל את העוברים ושבים אם יש איזו דרך להכנס משם אל הבנין הקטן. האנשים כולם הביטו עליו בתימהון, אך מה אכפת לו. הם עלו כך עד לקומה העליונה, ורק כשנודע שאין שום אפשרות לעבור מבנין זה לבנין הקטן, חזרו וירדו. וכיון שיצאו מהבנין, מצאו שם את הפוליטיקאי בא לקראתם. הוא התנצל על האיחור ונכנסו אל הפגישה.

הבנה למעשה

בדרכם חזרה מן הפגישה, טובב הצדיק את ראשו למלווהו ואמר לו: "סתם כדאי לך שתדע שמה שנכנסתי לבנין הגדול וחיפשתי דרך לעבור לבנין הקטן, לא היה זה מפני שאיני מיושב בדעתי. אף אני הבנתי שכפי הנראה אין שום קשר בין שני הבנינים, אך כשהדבר נוגע לפדיון שבויים, אין עושים חשבונות. לעמוד סתם על הכביש בחוסר מעש? הרי יתכן שהקב"ה יפתח לנו איזו דרך שלא כדרך הטבע..."

כשהאדמו"ר מסקווירא שליט"א סיפר זאת, הפטיר: סיפור זה מגלה מהותו של צדיק - בכל מה שנוגע להצלת יהודים, אין שום חשבונות, הגיוני או לא הגיוני, מתאים או לא מתאים. שום חשבונות.

מעשה

בחדש סיון שנת תשנ"ב חיתן הצדיק את נכדו הראשון, ויהי ביום החתונה, חיפשוהו ולא מצאוהו. ואפילו אביו לא ידע איה הוא. לאחר כמה שעות שחיפשוהו, נודע שעלה על מטוס ביחד עם האדמו"ר רבי אהרן מסאטמאר שליט"א וטסו לווינגטון לצורך פדיון שבויים. כשחזר, נתפעל אביו והתבטא לאמר: "אינני יודע עם מאז זקננו הגה"ק מצאנו זיע"א היה אחד שידע לעשות חסדים באופן כזה". כשנודע הדבר לאדמו"ר מסאטמאר, אמר לו: "מדוע לא סיפרתי לי שאתה מחתן את נכדך הראשון היום והיינו דוחים את הנסיעה ליום אחר?"

הבנה למעשה

השיב לו הצדיק: "חז"ל אמרו (מכילתא בא, פרשה ט) 'מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה', וכיון שנודע לי שיש שעת הכושר, לא הסתכלתי על כלום, אלא קמתי ונסעתי". מי יתן והיה לבבנו זה...

יעמדו על הברכה על אשר נדב לבם להרים תרומת קודש למען הפצת הגליון

ידידנו הר"ר ישראל יוחנן טוסיג שליט"א
לרגל נישואי בתו
עב"ג החתן הבחור המופלג
ה"ה שלמה נח פוטאש הי"ו
בן ידידנו הר"ר עמרם שליט"א
יה"ד שיזכו לבנות בית נאמן לה'
ולתרותו!

ידידנו הר"ר יוחנן ברמ"ב בוקשפן שליט"א
לרגל שמחת הולדת נכדו בן לחתנו הר"ר אברהם מרדכי בר"ד שלינגר שליט"א
יה"ד שיזכו לאות רוב נחת דקדושה מתוך הרחבה והרווחה!

ידידנו הרה"ח רבי נחום עקיבא בריזל שליט"א
לע"נ אביו הגאון החסיד רבי אהרן יוסף ז"ל בן הרה"ח רבי אלעזר ז"ל נלב"ע ד' אדר תשע"ז ת.נ.צ.ב.ה.

והימים האלו נזכרים ונעשים...

חדש אדר, החדש שמרביץ בו בשמחה הנה הוא עומד אחר כחולנו וימי הפורים קרבים ובאים, הזמן נרמז לעורר את אהבה - קבלת התורה באהבה, מבעוד מועד!

כ-30 שיעורים ערוכים ובהירים על מהות עבודת חודש זה ובהבנת קיום מצוות החג ושיעור להתעורר בהכנה מוקדמת לבוא אל המלך בהכנה ודרכה נאותה!

טלפון ישיר שע"י 'קול הלשון': 0732.951.337
לגישה ישירה לתיקית 'חדש אדר ופורים' לחצו בכניסתכם למערכת*, ולאחר מכן: 11180.

קול הבינני א"י - 072.257726 ברטניה - 0204.586.2115 ארה"ב - 718.686.8300 בלגיה - 03.300.0223

לקבלת הגליון בקביעות וכן להודיע והודיע בכל ענייני הגליון ירושלים תל אביב יפו תלמידי חכמים
אם אתם מעוניינים לקבלת הגליון ישירות בדוא"ר info@machonhavineini.com

כיצד מוכיחין?

עלון מס' 22

שמאל דוחה וימין מקרבת!!! חובת השעה!!!

למחרת ישבו שני השותפים עם הרב ובנו במסעדה, שוחחו על עניינים אלו ואחרים, ומפעם לפעם "התביית" הרב אלטמן במבטו על האיש, קרץ לו ואמר: "איזה איש מיוחד אתה!" ואז הגיע הרגע: הרב אלטמן שאל את האיש: "תגיד לי, אתה נשוי?" השיב: "לא!" - "נו, אם כך" - אמר הרב: "אני מברך אותך שהשנה תתחתן ואני אבוא לרקוד בחתונה שלך! אל תשכח להזמין אותי! אני אעשה השתדלות לבוא מארץ ישראל במיוחד, אני חייב לרקוד אתך בחתונה"...!

סיפר הרב: "הוא לא ידע שאני יודע, אולם ראיתי לאיזו טלטלה הכנסתי אותו; הבנתי מהן המחשבות החולפות בראשו: "הרב יבוא לרקוד אתי בחתונה והכומר יהיה 'מסדר הקידושין' שלי?...!"

השותף ניסה להתעשת ואמר לרב שיזמין אותו, כמובן, ובכך נפרדו דרכיהם, תוך שכל אחד משאיר את כרטיס הביקור שלו למשנהו.

בחודש אב תשע"ו, קיבל הרב אלטמן טלפון מהשותף התורם שבישר לו בדמעות: "חברי חזר בו מכל וכל, הוא ביטל את תוכניתו, ועכשיו התארס עם יהודייה, היא הרבה יותר חזקה ממנו ב'אידישקייט', והוא מקווה שהיא תקדם אותו ביהדות יותר. החתונה אמורה להתקיים בחורף, בדיוק בתקופה שהרב אלטמן רגיל להיות בארגונייה!" - ואכן קיים הרב את הבטחתו ורקד אתו בחתונה הכשרה שלו...

אנחנו צריכים להתבונן בסיפור המיוחד הזה. מה השפיע על אותו יהודי הרחוק מ'אידישקייט' מאוד, שלמרבה הצער אינו רואה שום בעיה שילדיו שיוולדו לו יהיו גויים? כיצד השפיעו עליו המילים המיוחדות של הרב אלטמן שליט"א?

ונגלה את הסוד הגדול הטמון כאן: חז"ל מספרים (מדרש איכה א', ט') על איש חכם מאתונה שפגש ילד ירושלמי והראה לו שני חריצי גבינת עיזים. גבינה אחת נוצרה מחלב של עז לבנה והאחת מחלב של עז שחורה. ביקש החכם מן הילד שיגלה איזו גבינה יצאה מן העז הלבנה ואיזה מן השחורה. בתשובה, לקח הילד שתי ביצים ואמר לחכם: ביצה אחת הטילה תרנגולת לבנה וביצה אחת - שחורה, איזו ביצה הטילה התרנגולת הלבנה ואיזו השחורה?" - מה מביעים כאן חז"ל?

מבאר מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצוק"ל, ראש ישיבת עץ חיים בירושלים, בטוב טעם: החכם האתונאי טוען לילד: אתם, ישראל, מתהדרים בנוצותיכם והולכים בתחושת עליונות שאתם הטובים והיפים. נכון, אבותיכם היו אנשים

סיפר הרה"ג יחיאל צוקר שליט"א, משגיח ישיבת תורה בתפארתה:

סיפור מפעם סיפר לי ראש ישיבת "עטרת צבי", הגאון רבי אברהם אלטמן שליט"א, על אודות מסעו השנתי לארץ מולדתו ארגנטינה יחד עם בנו הרב הגאון רבי אליהו מאיר שליט"א למען הישיבה הקדושה, בחורף תשע"ו. דרכם היא, שנותנים הם דרשות בכל בתי הכנסת, בעיקר בשבתות שאז הקהל מתכנס יותר. הם מתחלקים בין בתי הכנסת ונושאים בהם דברי חיזוק. את שהייתם שם הם מנצלים להביא את דבר ד' ולחזק את היהודים בגולה.

הבן, רבי אליהו מאיר, דיבר באחד מבתי הכנסת. בשבת בבוקר, בדרכו לאכסניה, פגש בו יהודי ברחוב והודה לו מאוד על דרשתו הנפלאה אמש בביהכ"נ בו התפלל. הם שוחחו יחדיו וערכו היכרות: התברר, שהיהודי הוא מנהל מפעל גדול לייצור מכנסיים. הציע לו ר' אליהו מאיר ביקור במפעל יחד עם אביו, הגר"א שליט"א. הלה נענה בחיוב והיא נועדה ליום ראשון. בשעה היעודה נפגשו, והביאו את דבר הישיבה לידיעת היהודי. מנהל המפעל התרשם מאוד ורשם המחאה על סכום מכובד.

לפתע, פנה אליהם בשקט ועננה של דאגה נסוכה על פניו, וכך סיפר: שותפו היהודי שרחוק מאוד משמירת תורה ומצוות עלתה במחשבתו אולי להתחתן עם מישהי שאינה נחשבת כיהודייה רח"ל. כמה שניסה להסביר לו את חומרת המעשה לא הועיל מאומה, מה עושים???

רבי אברהם ביקשו שיקרא לשותף. היהודי פחד מאוד לעשות זאת, לא נעים היה לו שהסגיר את שותפו לידי רב חשוב, אבל דרך ארץ הייתה לו והוא עשה זאת.

כשהגיע השותף, קיבלו הרב בסבר פנים יפות, לחץ את ידו ואמר לו: ראה, השותף שלך נתן לנו המחאה על סכום מכובד עבור הישיבה, אתה שותף לכך ואני חייב להכיר על כך טובה גם לך!!!

הרב אלטמן ניצל את ההזדמנות ושיתף אותו באופי הישיבה ובזכות שלהם בתרומה לה, ואז, תוך כדי שהוא מחזיק את ידו ומלטפה, הישיר הרב אלטמן מבט לתוך עיניו של השותף ואמר לו: "אתה יודע? אתה ממש מקסים אותי! אני מרגיש שאתה אדם נעלה ומרומם מאוד!"

האיש התרגש עד דמעות, והרב אלטמן לא הרפה וביקש להזמין את שני השותפים לארוחת ערב במסעדה למחר... מובן, ששניהם התרגשו מן ההזמנה המכובדת ונתנו את הסכמתם, לא לפני ש"הזהירו" שהם ישלמו על הארוחה...

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"נ, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

אמר להם החזון איש, שבקניינים הממוניים, קניין 'משיכה' הוא קניין חזק יותר ועוצמתי יותר מקניין על ידי 'חזקה'. כך גם לגבי חינוך, עדיף למשוך את הבחורים אליך בעבותות אהבה וקירוב, חיוך וחמימות, במקום להחזיק אותם בכח שלא יברחו ממך...

עד כאן אמר לי הגרא"ל שטיינמן זצ"ל.

לאחר מכן, כשלא פעם ולא פעמיים היינו צריכים לדון בדיני נפשות, וגורלן של תלמידות מהסמינר עמד על הפרק, לאחר שחרגו מהכללים בצורה משמעותית מאוד, והיה צורך לשקול את הפסקת הלימודים שלהן בסמינר, כמובן שהחלטות כאלו לא מקבלים בלי להיוועץ בגדולי התורה, והיינו הולכים למרן הגרא"ל שטיינמן ושואלים את פיו.

לא פעם ולא פעמיים הוא הורה לנו לפעול נגד כל היגיון והבטיח לנו שאנחנו נראה נחת מהתלמידות הללו, ואין צורך לומר שדבר מדבריו לא נפל ארצה.

בזכרוני עוד חי אותו מקרה בו היתה תלמידה אחת שלא היה מנוס אלא לסלק אותה מהסמינר, אני יכול לפרט בעניין, אבל זה היה דבר ברור באופן מוחלט שהיא לא יכולה להישאר בסמינר, מה גם שהיא לא הסתירה את התנהגותה וכל החברות ידעו שהיא בזה לכללים ופועלת בניגוד להם, דבר שיכול כמובן לשבור את כל המסגרת והמשמעת ועוד ועוד.

בגלל חומרת המקרה, גם מרן הגרא"ל זצ"ל הסכים עמנו, ונטה לאשר את הסילוק שלה מהסמינר עם כל הצער שבדבר, אבל אז הגיע מישהו מ'לב לאחים' שרצה להציל אותה, ואמר שיש איזו אשה אחת שמוכנה לקחת את התלמידה הזאת תחת חסותה, לטפח אותה ולעטוף אותה באהבה ובחמימות ולשקם אותה.

כששמע ראש הישיבה את הדברים, הוא מיד הודיע שאת הילדה הזאת לא מוציאים מהסמינר. אם יש מישהי שמוכנה לתת לה חמימות, יש לה סיכוי. "אתם עוד תראו ממנה הרבה נחת", הוא אמר לנו, "אם יש חמימות, היא תצא מהמצב הזה ותעלה על דרך המלך", וכך אכן היה.

לימים, כשהוקמה ישיבת 'תורה בתפארתה', ומן השמים זיכו אותי לקחת חלק ולהיות משגיח בישיבה, שוב ניצבת בפני מרן ראש הישיבה זצ"ל לקבל את ברכת הדרך.

נכדו של מרן הציג אותי בפניו ואמר "זה הרב צוקר מאשדוד, הוא נהיה משגיח בישיבה".

שמע מרן את הדברים ואמר לי בחיוכו המפורסם: "צוקער איז זיס... געדענק מ'דארף זיין א זיסער משגיח" - "הסוכר (תרגום של שם משפחתי 'צוקר') הוא מתוק, זכור! צריך להיות משגיח מתוק".

תפקידו של משגיח הוא למשוך את הבחורים לתורה וליראת שמים, ולא להחזיק אותם בכח הזרוע, כי קניין משיכה הוא קניין חזק יותר מחזקה.

מיוחדים ונעלים, אבל כל העם שלכם - ברחוב אינו שונה במאומה מן הגוי המצוי! - לכן הראה לו גבינות מן העז הלבנה ומן העז השחורה - לומר, ששתייהן מוציאות חלב לבן ואף אחד לא יזהה מה יצא ממי. כך הדורות האחרונים: אין כל הבדל בין היהודים לגויים בדורות הללו, ומדוע רואים היהודים עצמם 'לבנים' והגויים נשארים ה'שחורים'?

מביא לו הילד שתי ביצים - אחת של תרגולת לבנה ואחת של שחורה, ואומר לו: האם יכול אתה לזהות מי הטילה כל ביצה? לא ולא! אפילו תשבור את הקליפה לא תוכל לדעת איזו ביצה הטילה הלבנה ואיזו השחורה. אבל - אם תניח את הביצים תחת התרנגולת והן תיבקענה מכוח החימום של האם - תגלה מאיזו ביצה יוצאת תרנגולת לבנה ומאיזו שחורה.

כך בענייננו: אם תניח את הגוי להתחמם בחומם של אבותיו הגויים - יצא ממנו גוי, ולעומת זאת, אם תניח את היהודי תחת החום היהודי - יצא ממנו יהודי!!!

אבל כאן כדאי לחדד נקודה נוספת וחשובה לא פחות... אם החמימות הזאת, של אדם זר, הצליחה לגרום לאותו יהודי שהיה רחוק מדרך התורה והמצוות לחזור בו מכוונותיו הרעות, ולהתהפך מן הקצה אל הקצה, כמה החמימות הזאת יכולה להשפיע אם אנחנו נעניק אותה בתוך הבתים שלנו, לילדים שלנו, לתלמידים שלנו בבתי הספר, בתלמודי התורה ובישיבות. כמה נשמות מישראל אפשר להציל על ידי אותה חמימות, על ידי יחס אוהב ומכבד...

מוסיף הרב יחיאל צוקר שליט"א:

כשזיכתה אותי ההשגחה העליונה להקים את סמינר 'תפארת החיים' באשדוד, נכנסתי למרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, לקבל את ברכת הדרך.

אמר לי מרן הגרא"ל שהוא מציע שנחדש דבר מיוחד בעולם הסמינרים -

להכניס משגיח לסמינר... כמובן שאני התפלאתי מאוד, מה זאת אומרת משגיח בסמינר, איזה מן חידוש הוא זה?

אבל כדרכו, ההצעה הזאת היתה הקדמה לקראת מה שהוא רצה לומר לי מיד לאחר מכן, והיא נועדה רק לגרום לי להאזין ברוב קשב: "אני לא מדבר על משגיח רגיל", הוא אמר, "אני מדבר על משגיח מהסוג שהחזון איש רצה שיהיה..."

הסביר ראש הישיבה, שפעם באו למרן החזון איש עם טענה אודות ישיבה מסוימת שהיה שם משגיח קשה שהחזיק את הבחורים בצורה חזקה, ולאחר שהוא סיים את תפקידו החליף אותו משגיח רך כקנה, והיו שחששו שאולי הישיבה תתפרק ולא תחזיק מעמד עם כזה משגיח שאינו יודע להחזיק את התלמידים ביד חזקה.

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם על ידי ידיד נאמן לזיכוי הרבים

המשנה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 76

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

תרומה - תשפ"ג

עניין של הינוך

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כה, ח)

ידועים הם דברי המדרש, שהמשיל את רצונו של הקב"ה לשכון בתוך בני ישראל למלך שנתן את בתו היחידה למלך אחר, ואמר לו: בתי שנתתי לך יחידה היא לי. לפרוש ממנה איני יכול, לומר לך אל תיטול גם איני יכול, שכבר נתתה לך, אלא זו טובה עשו לי: שבכל מקום שאתם הולכים - אדור גם אני אצלכם. בפשטות מתאר כאן המדרש את רצונו של הקב"ה להיות יחד עם תורתו לאחר שנתנה לבני ישראל. והמשכן הוא הנמשל לקיטון הקטן שבו יכול המלך לשהות ליד בתו החביבה לו. מרן הגרא"מ שך זיע"א ביאר זאת כך: שכאן מתגלה כל ענינה של תורה. הקב"ה מבקש להיות יחד עמנו במחיצתנו, כאילו היינו משפחה אחת, ומאפשר לנו להיות שותפים להנהגת העולם, במדה מסוימת, כמובן. עצם קיומה של אפשרות הבחירה החופשית בידי האדם, היא הענקת בעלות מסוימת לאדם לנהוג לפי רצונו. ובהתאם לכך הוא יהיה חייב ליתן דין וחשבון על מעשיו העצמיים! כאשר יודעים אנו את כוחו הגדול של האדם שהעניק לו הבורא יתברך, מבינים אנו יותר את פשר הענין שמבקש הקב"ה להיות שרוי בסמוך לתורתו, יחד עמנו, בדוגמת בני משפחה הגרים בחדרים צמודים. ומשנדע ונבין זאת נתייחס אחרת למעשינו ולדיבורנו.

שבת שלום - מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחן מְלָכִים

מהי השמחה האמיתית בגדר 'משנכנס אדר'?

מספרים על גאון המוסר רבי ישראל סלנטר זצ"ל, שפשט את ידו בחג הפורים ואמר לתלמידיו: "הנה בפורים כל הפושט יד נותנים לו. הריני פושט את ידי ומוכן לבקש ולהתפלל עליכם. כל אחד יאמר לי מה הוא מבקש, ואתפלל עליו..." נענה רבי נפתלי אמסטרדם זצ"ל ואמר: "רבי! אני מבקש שיהיה לי הראש של רבי עקיבא איגר, הלב של בעל יסוד ושורש העבודה והמידות הטובות שיש לכם..." נענה רבי ישראל ואמר לו: "הקב"ה רוצה שעם הראש שלך, עם הלב שלך ועם המידות שלך - תהיה נפתלי. הוא לא מבקש שתהיה נפתלי עם ראש של רבי עקיבא איגר או עם לב של בעל יסוד ושורש העבודה. איך אמר רבי זושא: 'אני לא מבקש את הכוחות והתכונות שהיו לאברהם אבינו. איזו נחת תהיה לקב"ה אם יהיה עוד אברהם אבינו? כבר היה לו אחד! הקב"ה רוצה שיהיה זושא! וכדי שיהיה זושא - צריך שזושא ימצה את הכוחות שלו, את מה שהקב"ה חנן אותו, ויפיק מעצמו את המקסימום'. כאשר אדם עמל בתורה, לומד בהתמדה ובחשק ומנצל את הכוחות והכשרונות שהקב"ה חנן אותו בהם - הוא מגיע לידי שמחה. אין שמחה גדולה מזו של מי שממצה את הכוחות שלו לעמול ולהתייגע על התורה הקדושה! הוא אשר אמר רבי ישראל סלנטר לתלמידיו: יכול אני להתפלל על כל מה שתבקשו, אבל אין כל עניין להיות "נפתלי" עם ראש של רבי עקיבא איגר. החוכמה היא להיות "נפתלי" עם ראש של נפתלי, עם כשרונות של נפתלי ועם לב ומידות של נפתלי. כל אחד מאיתנו יכול לבקש ביום הגדול הזה, יום הפורים, שבו כל הפושט יד נותנים לו, סייעתא דשמיא לנצל את הכוחות שיש בו עד תום לעלייה בתורה וביראת שמיים, ולזכות לעמול בתורה עם הכלים שהקב"ה חנן אותו בהם. רק "פְּקוּדֵי ה'" הם "מְשֻׁמְחֵי לֵב" בשמחה אמיתית, שהגוף והנשמה שמחים בהם. כל הנאות העולם הזה הן הנאות מדומות, זמניות, שלאחריהן באים עצבות, ריקנות ושיממון. הרדיפה הבלתי פוסקת אחרי כסף וזהב מביאה רק להמשך רדיפה, בלי להגיע לשום סיפוק. וכבר אמרו: "עֲצֻבֵיהֶם פָּסַף וְזָהָב" - הכסף וזהב מביאים רק ל"עצבים"... וכמו שאמר החכם היהודי למלך שביקש להעשירו: "למה אשאל ממך, ואנוכי עשיר ממך?" המסתפק במועט, במה שחננו הבורא, הוא העשיר הגדול ביותר. העולם הזה - כותב הגאון מווילנא באיגרתו לאשתו ולבניו - דומה לשתייית מים מלוחים. ידמה לו שמרווה, וצמא יותר! אין אדם מת וחצי תאוותו בידו. בחודש אדר נשתדל להרבות בשמחה אמיתית, תוך התחברות לבורא יתברך על ידי לימוד תורה וקיום מצוות בשמחה, וכך נוכל להגיע אל השמחה האמיתית.

(חלק משיחה של הרה"ג מאיר צימרוט שליט"א מתוך 'דורש טוב - פורים')

מעשה שהיה...

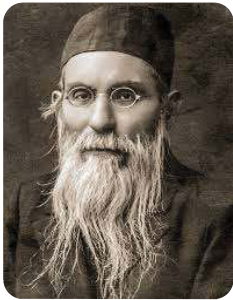
שלא לגרם צער לחבר

ספור על מרן הסבא מסלבודקא זצ"ל

מספר על הסבא מסלבודקה, מרן רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, שראה פעם את אחד מבחורי ישיבתו - ישיבת סלבודקה, שהתכופף להרים פסת נר שהיתה זרוקה בחצר הישיבה, בחושבו כי מדבר בדף קרוע מספרי הקדש הטעון גניזה. אולם, משנזכר לדעת שפיסת הנר לא הכילה דבר תורה, השליכה שוב לארץ. הבחין הסבא מסלבודקה בהתנהגותו של הבחור, קרא אליו והזכירו "איך אתה מעז לעשות דבר כזה? הלא אתה מזיק ברשות הרבים וכורה בור להכשיל בני אדם..."

תמה הבחור והשיב, "וכי מה זה שניך לקרינת בור ברשות הרבים? הסביר לו הסבא: "בור", אין זה דוקא אם אתה עושה מכשול ותקלה, שחברך עלול להרג או להנזק. אלא גם אם אתה מאלץ מישהו להתכופף ולהרים נר זה, אתה "מזיק" שהרי בכך אתה מבטל אותו מדרכו ומלימודו, ואתה מתחייב על כך משום "בור". יתר על כן, אף שאתה לא בעל הנר הזה ולא אתה השלכת אותו בראשונה על הרצפה אלא אחר, אבל מאחר והגבתה אותו, אתה הוא עכשו בעל "הבור" ובעל התקלה. שכן, כך אומרת הגמרא, שבמעשה זה של השלכת הנר שוב לרצפה, סלקת את המעשה הראשון ועכשו אתה הוא החייב. מהמעשה הנ"ל אנו למדים, כמה צריך האדם להזהר מאד לבל יגרם נזק או צער לחברו, וכל שכן להחזיר ספרים למקומם בגמר הלמוד כשם שאין הוא רוצה שאחרים יגרמו לו נזק וצער, "וכל המרחם על הבירות מרחמים עליו מן השמים". (בני ציון)

הילולא דצדיקייא

הילולת מרן רבי נתן צבי פינקל זצ"ל הסבא מסלבודקא

רבנו היה מייסד ישיבת כנסת ישראל בסלבודקה, מראשי תנועת המוסר במזרח אירופה, אחד החשובים שבהוגי הדעות שלה, אבי אסכולת סלובודקה בתנועת המוסר, ומגדולי ראשי הישיבות בליטא ובארץ ישראל בסוף המאה ה-19 ותחילת המאה ה-20 בשנת 1882 החל בהקמת הישיבה הגדולה בעיירה סלובודקא. בישיבה זו השקיע הרב פינקל את כל כשרונותיו, בה התעצבה דמותו החינוכית וההגותית, ובה כיהן כארבעים וחמש שנה. לימים מינה הרב פינקל את הרב משה מרדכי אפשטיין ואת הרב איסר זלמן מלצר לכהן בראשות הישיבה, כאשר הרב פינקל הוא הדמות המוסרית והחינוכית בישיבה, בתור "משגיח", ומורה דרך רוחני. בשנת 1897 הקים הרב פינקל ישיבה נוספת בעיר סלוצק, אליה שלח חלק מתלמידיו סלבודקה, ובראשה העמיד את רבי איסר זלמן מלצר, בעוד רבי משה מרדכי אפשטיין נשאר לצידו בסלבודקה. תלמידו מרן הרב אלעזר מנחם מן שך זיע"א נהג לומר שכל קיום הישיבות הוא בזכותו של ה"סבא מסלבודקא". רבנו נלב"ע בכט' בשבט תרפ"ז - ת.נ.צ.ב.ה.

זכותו יגן עלינו ועכ"א אמן

ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!

אופק חדרה

כניסת שבת	17:03	מקומי לוח	18:47
יציאת שבת	18:11	אור החיים	18:45
תם	18:07		

לכבוד שבת קודש
תרומה
פסוקי תורה

בישיבה גדולה, ההבדל הכלכלי ניכר היטב. כבר היינו בחורים והבנו את עלויות החיים, וההבדלים היו ברורים וחדים. אם רצינו לצאת לבריכה עם יוסי, הוא היה מנסה להתחמק עד שלמדנו מה קורה, ואמא היתה אומרת 'תקרא ליוסי, קניתי חבילת כרטיסים בהנחה' או 'קיבלנו כרטיסים מחבר של אבא', וזה קוד שמשמעותו 'תגידי ליוסי שיבוא איתך והוא לא צריך כסף בשביל זה, והוא לא צריך להתבייש כי גם אנחנו לא שילמנו'.

יוסי בא איתנו לכל מקום אפשרי. כשגדלנו והפסקנו ללכת לבריכות ולמקומות כאלו כי הפכנו לבחורים רציניים שלא מבזבזים זמן על מה שלא חייבים, התבטאו ההבדלים בשם הכובע או במקום הקניה של החליפה. לי היה תמיד כסף בכיס, ליוסי לא היה שקל מיותר. דמי הנסיעה ולא יותר. לא הייתי יכול לדעת עד כמה אין לו, לולא נתקענו פעם בעיר מסויימת אחרי שהפסדנו את הנסיעה הקרובה, כשהאוטובוס הקרוב הביתה יוצא רק בעוד ארבע שעות. אמרתי ליוסי שנקנה משהו לאכול, והוא אמר בשיא הטבעיות: 'אין לי שקל'.

אמרתי לו: 'אני אקנה לך, מה הבעיה'. והוא אמר: 'אני לא אוכל להחזיר'. לקח לי רגע להבין ואז אמרתי לו: 'מה אתה עושה עניין? אני מזמין אותך לפלאפל או פיצה או מה שנמצא. מה, אסור לי להזמין?'

יוסי נענה בטבעיות. התחלתי לעקוב וראיתי שהיכן שיש עניין של כסף, אפילו שקלים בודדים, יוסי מחפש תירוץ ו-נעלם. מתנה לחבר או למשגיח, נסיעה משותפת לשבת או למירון, גיליתי כי יוסי לא נרשם. בו במקום רשמתי את שמו, שילמתי ואמרתי לו ש'מה קרה לך? השם שלך ברשימה', הוא נתן בי מבט של הכרת טובה ואמר: 'אני לא אשכח לך את זה'. עשיתי פרצוף תמה ואמרתי לו: 'סליחה, אני לא מבין על מה אתה מדבר'. מאז דאגתי שבכל מקרה בו יש עניין של רישום עם כסף אגיע בין הראשונים, אשלים עבור שנינו וארשום אותנו ביחד, זה דבר מקובל בין חברים, אף אחד לא ידע שיוסי לא מחזיר לי אחר כך את הסכום כי אין לו, אבל יוסי ידע, ושנינו לא דיברנו על כך. לפני החגים שידעתי שיוסי צריך חליפה או נעלים הייתי הולך לחנות קודם ומדבר עם הבעלים ומשלם לו קצת כסף על החשבון, ואז היינו מגיעים יוסי ואני ועל מה שבחרנו ומצא חן בעינינו בעל החנות היה אומר: 'הרווחתם, היום זה בהנחה של שלושים אחוז', או 'היום יש מבצע קנה אחד קבל את השני בחינם'. אחרי הקניה הייתי חוזר לא החנות לסדר את החשבון. הוריי היו שותפים כמובן והם דאגו שכשצריך יהיה לי כסף לתת. בשלב מסוים כבר לא ידעתי אם יוסי מבין שאני מארגן את הדברים או שהוא חושב שזה באמת כך, אבל כל עוד הוא לא אמר כלום ולא שאל - לא העליתי את הנושא.

הגיעה עונת השידוכים. יוסי נישא ראשון ועבר לגור בפרוייקט מרוחק, היתה לו חתונה שמחה מאוד באולם ממוצע. אני התארסתי קצת אחרי שהוא נישא, ואת החתונה עשו באולם מיוחד. דירה כמובן קנו לנו סמוך להורים במרכז העיר, אמנם לא ארבעה חדרים ולא בניין חדש, אלא דירה פשוטה של שלושה חדרים קטנים, אך נוחה ובעיקר - בעיר הגדולה בה נולדתי וגדלתי.

שנינו יצאנו לעבוד מהר מאוד. מלכתחילה לא נועדנו ללימוד, לא ניחנו בכישורים הדרושים ושמחנו שצברנו צידה רוחנית לדרך בשנות הישיבה, כדי שתלווה אותנו לימים של עמל ושחיקה יומיומית בכל המובנים. כשהתכוננתי לצאת לעבודה, פניתי דבר ראשון לסבא במשרדו היפה. הוא נעץ בי מבט מופתע: 'אמא לא אמרה לך?': שאל. התברר כי המפעל עומד להיסגר בשנה הקרובה והתהליכים בעיצומם. בחוסר ברירה חיפשתי מקומות אחרים, ומאז אני עדיין מחפש. כבר שלושים שנה שאני עובר מעסק לעסק, מעבודה כזו לאחראת, ובכל פעם יש משהו חדש שמנוע את המשך העבודה, בדיוק כמו אבא שלי יוסי כך אני עובד כמה חודשים, מרוויח בסדר ואחר כך מוצא את עצמי בחוץ. פעם המקום נסגר, פעם הוא מחליף בעלות, פעם יש קיצוצים ופעם אני לא מסתדר עם הבוס.

בינתיים המשפחה גדלה, בלי עין הרע תוך פחות מחמש עשרה שנים מצאתי את עצמי עם מנין ילדים מבורך בביתי ועם יכולת מינימלית לפרנסם. ברוך ה' שאשתי עבדה, כך לא היינו בבעיה מבחינת היומיום וגם ההורים עזרו. אבל היה צפוף. מאוד מאוד צפוף. רצינו אלף פעמים להחליף דירה, אבל לא היה אף לא שקל אחד בשביל לתת מקדמה, ולא ראינו בשום צורה ואופן איך נוכל לשלם החזר חודשי למשכנתא.

"דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה" (כה, ב)

הקב"ה מצווה את משה לומר לעם ישראל "ויקחו לי תרומה". ולכאורה הפסוק צריך לומר 'ויתנו' לי תרומה ולא 'ויקחו'. רבינו הבן איש חי זצ"ל, אומר שמפסוק זה לומדים שמי שנותן הוא באמת המקבל, ומביא משל לאדם שראה בפעם הראשונה בחייו איכר הולך בשדה וזורק גרגירי חיטה על תלמי השדה, אמר: איזה טיפש הוא, שלוקח חיטים טובות הראויות למאכל וזורק אותם באדמה, אבל האמת אנו יודעים, כל הגרגרים האלו יצמיחו מאות שיבולים ויניבו תשואה גדולה פי כמה ממה שזרע, ועל זה נאמר 'זרעו לכם לצדקה', הצדקה כמו הזריעה, והנותן פרוטה לעני מקבל שקלים רבים והרבה ברכות.

הסיפור הבא ילמדנו, שמי שנותן - הוא שמקבל, ועוד שמקבל בכפל כפליים, והקב"ה זוכר לאדם חסד שעשה בנעוריו לחבירו, כמו שנאמר: "זכרתי לך חסד נעוריך" והנה הסיפור לפניכם:

גדלנו, יוסי ואני, כמו שני אחים, בעצם, אני לא זוכר את החיים שלי בתור ילד, נער ובחור בלעדי. כשנולדתי, ואחרי חודשיים גם הוא, כבר גרו שתי המשפחות בשכונת דלת מול דלת.

שנינו היינו בנים בכורים, יחד הלכנו לגנון ויחד שיחקנו בגינה אחר הצהריים. הרבה מאוד מחיי הילדות שלי התנהלו גם בבית של יוסי, והרבה מאוד מחייו - בבית שלנו. כשהוריו נסעו לסבא ולסבתא בחו"ל, הוא שהה אצלנו שבועיים, וכשהוריי נסעו למלון בצפון לחמישה ימים - אני הייתי אצלם. הרבה לילות ישנו זה אצל זה סתם, כי ככה יצא או רצינו.

אחר כך גדלנו, הלכנו יחד לתלמוד תורה והורינו הקפידו שנהיה באותה כיתה, כי החברות ההדוקה שלנו היתה ברכה לשתי המשפחות זו היתה חברות מבורכת, כי היינו דומים מאוד ביכולתנו: שנינו לא יצאנו במיוחד, לא חכמים גדולים ולא היינו אף פעם השפיצים של הכיתה, שנינו שקטים ומחפשים חיים בלי דרמות, לא היינו מהחברמנים הגדולים וגם לא מהשוליים. ההבדל היחיד בינינו היה ברמת ההכנסה של המשפחות.

בתחילה היו שני האבות שלנו אברכי כולל והאימהות שתיהן מורות, כך שההכנסה היתה כמעט שווה, מלבד העובדה שהורי אבי הם בעלי עסק גדול ומידי פעם לא דאגו לשמן את עגלתו הפיננסית - לכל חתונה במשפחה הם קנו את כל הביגוד לכל הילדים, לכל חג היה שלחו כסף. למשפחתו של יוסי היו הורים ממוצעי הכנסה, שאם הם הביאו בביקורים שלהם חבילת שוקולד - זה היה בסדר גמור מבחינת כל הצדדים ואף אחד לא רצה יותר מזה ולא חשב שחייבים לו.

אחר כך יצאו שני האבות לעבוד, אבא של יוסי התחיל לעבוד בכל מיני עבודות והמזל לא האיר לו פנים, ומידי יום קצר הוא היה מחליף מקומות. אבא שלי לעומת יצא לעבודה כמה שנים אחרי אבא של יוסי, וכשיצא לעבודה נקלט בעסק של אבא שלו שלא עשה לו חשבון שהוא עובד חדש בתפקיד זוט, וישר נתן לו משכורת מכובדת כיאה לבן.

אחרי כמה שנים אמא שלי עזבה את עבודתה כמורה ויצאה גם היא לעבוד בעסק של סבא, והיו לה כנראה כישורים מיוחדים לעניין כי סבא קידם אותה מהר, יותר מכולם, והיא מונתה לתפקיד רציני בשכר גבוה ואפילו יותר מזה של אבא. כך או כך, בבית שלנו יש מאז רווחה כלכלית גדולה, ובבית של יוסי - בדיוק להיפך. בבית הספר אחרי כמה שנים צמצמו את המשמרות ואמא של יוסי שהמשפחה הגדולה שלה צרכה יותר כסף למחיה, מצאה את עצמה עם משכורת מקוצצת, עם בעל מובטל לא פעם בבית ועם מינימום הכנסה.

שנים רבות אחר כך התברר לי כי ההורים שלי תמכו במשפחה של יוסי בדרכים שונות ועזרו להם לעבור את החודש בשלום יחסית. בתור ילדים לא היה כל הבדל בינינו. ההבדלים התחילו להתחדד כשיוסי ואני עזבנו את הבית, מזוודה בידינו, ובלב הולם עלינו על האוטובוס לישיבה בעיר סמוכה, כדי לקיים הווי גולה למקום תורה, כשאבא שלו או אבא שלי עומדים בתחנה ומנסים לא להראות כמה הם מתרגשים.

כשהגענו למצוות - נפקחו עיני שנינו. היינו מהקטנים בשיעור, ובר המצווה שלי נחגגה ברוב כבוד והדר כיאה לנכד הבכור של סבא וסבתא, שמיינו את החגיגה. את בר המצווה של יוסי חגגו בבית הכנסת השכונתי עם קייטרינג בינוני ומטה. יוסי אגב, קיבל יותר ספרים, אני קיבלתי יותר כסף ממתנות.

הזכרות

מנהג "זכר למחצית השקל"

א. נוהגים לתת לפני פורים מעות "זכר למחצית השקל" שהיו נותנים בזמן שבית המקדש היה קיים. ונוהגים לגבות המעות בבית הכנסת בליל פורים קודם מקרא מגילה, וכל מי שלא נתן קודם פורים, ייתן באותה שעה, וכמו שאמרו חכמינו זיכרונם לברכה (במסכת מגילה דף יג ע"ב): "גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל, לפיכך הקדים שקליהם לשקליו". ויש להזהר שלא לקרוא למעות הללו בזמן הזה "מחצית השקל", אלא רק "זכר למחצית השקל".

ב. שיעור "זכר למחצית השקל" הוא כמחיר השווה לעשרה גרם כסף טהור, ומכל מקום מי שקשה עליו לתת סכום זה, מחמת מצבו הכלכלי, די שייתן מטבע אחד "זכר למחצית השקל" כפי יכולתו.

ג. כל מי שהוא למעלה מן שלוש עשרה שנה ייתן הסכום הנזכר לעיל "זכר למחצית השקל". ויש אומרים שאין חיוב תרומה זו אלא מן עשרים שנה ומעלה. וטוב להחמיר כדעה הראשונה. והנשים יתנו גם כן "זכר למחצית השקל". וטוב לתת גם עבור ילדיו הקטנים. ויש נוהגים לתת גם עבור עוברים שבמעיי אימם. ומי שאין ידו משגת כל כך, ייתן הסכום השווה לעשרה גרם כסף בעדו, וייתן בעד כל אחד מבני ביתו סכום או מטבע אחד כפי יכולתו.

ד. המעות שהם "זכר למחצית השקל" צריכים להינתן לצדקה לעניים. ומה טוב ומה נעים לתנם לתלמידי חכמים עניים, או למוסדות תורה ולישיבות הקדושות, שנתניה זו היא צדקה חשובה ביותר, ועוד שהרי נתינת מחצית השקל בזמן שבית המקדש היה קיים, היתה "לכפר על נפשותיכם", ובזמן הזה אמרו חכמינו זיכרונם לברכה שתלמידי חכמים העוסקים בתורה מכפרים על ישראל, וכבר אמרו חכמינו זיכרונם לברכה (במסכת פסחים דף נג ע"ב): "כל המטיל מלאי לכיס של תלמידי חכמים, זוכה ויושב בישיבה של מעלה, שנאמר: "כי בצל החכמה בצל הכסף".

ה. הנוהג להפריש "מעשר כספים" מרווחיו מידי חודש בחדשו, אינו רשאי לתת מכסף "מעשר כספים" לצורך "זכר למחצית השקל", אלא אם כן רוצה להוסיף על חובתו ולתת נתינה מרובה ביותר לצורך "זכר למחצית השקל", שאז רשאי לתת התוספת מכסף מעשר. ומכל מקום אם בשעה שהתחיל להפריש "מעשר כספים" אמר בפרוש שעושה כן "בלי נדר", והשעה דחוקה לו, רשאי לתת ממעות "מעשר כספים" לצורך זכר למחצית השקל". (תורת המועדים)

פנינים

"ועשו לי מקדש, ושכנתי בתוכם" (כה, ח)

פירש הגאון רבי דוד נחמיהש זצ"ל בספרו 'מחנה דן'. שהקב"ה מצהיר כאן שהוא מוכן ומזומן להשרות שכינתו בינינו ולשכון בתוכנו ממש, בקרב ולב כל יהודי ויהודי - והשראת השכינה פירושה ברכה ומאור פנים, שלווה ואושר, חיים ובריאות, כל טוב ברוחניות ובגשמיות - אך זאת בתנאי קודם למעשה: "ועשו לי מקדש", אם האדם ינהג בקדושה, כלומר ישמור על גדרי הצניעות וטהרת המשפחה.

שהרי נאמר: "ולא יראה בך ערות דבר - ושב מאחריך". אין השכינה שורה במקום פריצות וטומאה!

"ועשו לי מקדש - ושכנתי בתוכם". נמלא אנו את חלקנו, בשמירת גדרי הקדושה, והקב"ה יבוא אלינו ויברכנו!

(מעין השבוע)

גם המחשבה הלא קלה שעברה במוחנו, לעזוב את העיר הגדולה וללכת לפרויקט מרוחק בו המחיר על דירתנו יכסה דירה כפולה ויותר - נמחק. לאחר שאשתי בדקה ולא מצאה עבודה במקומות המיועדים. לא יכולנו לוותר על המשכורת הזו לטובת רווחה מבחינת דיר, שהרי דירה מרווחת לא פותרת את צורכי הקיום היומיומיים.

באותו זמן יוסי עשה חיל דווקא במקום המרוחק. הוא איתר צרכים פוטנציאליים שמניבים תשואה יפה ועסק בעסקים שונים שהשווה בכלום היה הכנסה יפה. הוא כבר יכול היה לקנות יותר מדיירה אחת בעיר, אבל לא הצליח לעשות כן. "למה?" שאל אותי באחת משיחות הטלפון המרובות שניהלנו, "אני מצליח כאן, ומשנה מקום משנה מזל, לא רוצה לשנות אותו..." דיברנו הרבה בטלפון. הקשרים היו משמעותיים אבל רחוקים. לא יצא לנו להיפגש הרבה כי יוסי מיעט לבוא להתארח אצל הוריו, שהיה להם קשה לארח את משפחתנו הגדולה, ונפגשנו רק בזמנים מיוחדים: פגישת מחזור מטעם הישיבה, חתונה של חברים ואחר כך בר מצות לילדיהם.

כשנולד העשירי שלי הוא הגיע לברית, לאחר שבקודמים לא הצליח לפנות זמן, ואחרי הסעודה הקפיץ אותי ואת היולדת והחבילות הביתה ברכבו. הוא עזר להעלות הכל ונדחם כשראה את גודל הדירה. "זו קופסת גפרורים!" אמר, "איך אתם אוכלים במטבח?" "בכפולות של שניים", עניתי בצחוק, כי זה מה שהיה. "ובשבת? ליד השולחן בסלון גם אין לכם מקום!" - "נכון, מצטופפים" - "ואיפה ישנים כולם?" הוא היה המום ובצדק. הדירה היתה צפופה מאוד מאוד מאוד. יוסי ידע שהדירה צפופה, התלוננתי על זה הרבה בטלפונים, אבל הוא שיער לעצמו שאני מגזים, ומראה עיניו הפתיע אותי. אחרי שהוא נסע פעם נוספת אל בית הוריו, הכנסת להביא חלק מהילדים שלנו שחיכו לו שם להסעה, נפרדנו ל"מי יודע כמה זמן" ו"טוב שיש טלפון".

עברה כחצי שנה. הספקתי להחליף עוד מקום עבודה, הידקנו עוד קצת את החגורה המהודקת ממילא, אבל זה לא פגם בשמחה שהיתה בבית, הייתי גאה באוצרות שלי והם ידעו והרגישו את זה. לולא הצפיפות הייתי יכול להיות אדם מאושר. לא קל כשבכל מקום שאתה זו אתה נתקל במשהו: כיסא, שולחן, ילקוט של ילד או הילד עצמו. יום אחד יוסי צילצל. "שמע", הוא אמר, "אני מגיע לעיר, אני רוצה להראות לך משהו שקניתי ואני מאוד שמח בו. תוכל להגיע?" - "בשבילך", אמרתי "נען קצה העולם". הוא צחק וקבענו שהוא יאסוף אותי מביתי בבוקר, באותה עת היית שוב מובטל וכל שעה היתה נוחה לי. יוסי אסף אותי ונראה קורן. נסענו חמש דקות ויוסי עצר ליד אחת הדירות במפתח שבידו. "תראה", הוא אמר. נכנסתי אחריו בשתיקה מתחיל להבין. "קניתי?" שאלתי.

הוא אישר ועיניו בורקות. "תגיד לי מה דעתך. זו היתה דירה ענקית רחבת ידיים באמת שחבורה משתי דירות של שלושה חדרים. הריצפה רוצפה בקרמיקה אופנתית אבל פרקטית, כזו שלא רואים עליה כל טיפת לכלוך, המטבח גדול ומרווח והיו בו ארונות חדישים ומעוצבים יפה, גם מכשירי החשמל העיקריים כבר הוכנסו לתוכו, מקרר ענק במיוחד, לידו מקפיא כיריים גדולות ותנור של שני תאים. הסלון חובר משני חדרים והיה בו ארון ספרים יפה ושולחן ענק ממש עם כיסאות מרופדים ויפים. "ספיק לגדוד, אמרתי בהערכה, "כל המשפחה שלי יכולה לשבת כאן ברווח".

"ואפשר יותר", אמר יוסי, "השולחן נפתח בעוד איזה שני מטרים. גם לאורחים". מלבד הסלון היו עוד ארבעה חדרים יפים ומרווחים, אחד מהם הוכן כחדר שינה נוח להורים, ובשלושה אחרים היו מיטות נפתחות לארבע. החדרים עוצבו בצורה מיוחדת כך שנשאר מקום לארון ואפילו שולחן כתיבה לשניים. עבודות הנגרות היו מהסוג המעולה, ספרתי שלושה חדרי רחצה ומרפסת שרות גדולה ובה מכונית כביסה ומייבב, שהשלימה את התמונה. ניכר היה שהושקע בדירה הרבה אהבה שלא לדבר על כסף.

"מקסים", אמרתי. שמחתי באמת בשמחתו של יוסי, ובעיקר שמחתי כל כך שהוא חוזר לעיר ויגור די קרוב אלי. מרחק הליכה ממני. ומצד שני, משהו דיגדג לי בלב. אני לא מקנא ביוסי, באמת, מפרגן לו מכל הלב, אבל הדירה מתאימה למשפחה שלי כמו כפפה ליד, כמו רגל למגף, לו רק היה לי...

אמרתי: "תתחדש ותעשה בה הרבה שמחות. אני כבר קונה לך מקום לידי בבית הכנסת". יוסי צחק. "אל תטרח, זו אומנם דירה שקניתי אבל לא בשבילי. אני נשאר במקום שלי ולא זו". "אז למי?" תהיתי.

והוא אמר: "לך". הדקות הבאות עברו עלי בפעירת פה גדול ובשתיקה נדהמת. ניסיתי לעכל את מה שהוא אומר ומה זה אומר לגביי, הוא לא נתן לי לתהות הרבה. הוא אמר בשקט: "הדירה רשומה על שמי והיא שייכת לי, אבל היא שלך ושל אשתך לכל ימי חייכם, וזה מעוגן בכתב וחתום אצל עורך דין. תוכל לעשות בה כל מה שאתה רוצה וכל מה שנוח וטוב לך, חוץ מלהוריש אותה לילדיך".

"אבל למה?" הצלחתי להגיד אחר שקולי חזר אליי. "ככה זה בין חברים", הוא אמר, "כל אחד נותן כמה שהוא יכול מתי שהוא יכול. כל תקופה בחיים יש לה את הדברים החשובים שלה, לפעמים זו מנת פלאפל כשרעים, לפעמים טיול לפעמים כובע חדש. את חושב שהייתי טיפש? שלא ידעתי מה אתה עושה עבורי?" באותה מידה ידעתי גם שאתה לא רוצה שאדע, אז לא הודיתי ולא אמרתי כלום. בימים ההם כובע חדש כמו של כולם היה חשוב לי יותר מכל דירה, ומה שנתת לי היה איכות חיים ובצורה הכי יפה שאפשר. עכשיו זה הזמן שאני אתן את מה שאני יכול.

שבועיים אחר כך עברנו דירה ונפטרנו מהצפיפות לתמיד. (האמנתי ואדבר)

שבת שלום ומבורך

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

שבת תורה

הרגשים ורגשות על פי פרשת השבוע

בס"ד

פרשת תרומה | עלון מס' 15

'נתינה שמולידה אהבה'

ב: דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי:

רש"י: ויקחו לי תרומה - לי, לשמי:

ידועה השאלה המפורסמת מדוע כתוב ויקחו לי, ולא כתוב ויתנו לי תרומה... ועוד הערה, מדוע רש"י מדגיש כאן 'ויקחו לי לשמי' - מדוע כאן יש צורך שהנתינה תהיה לשם שמים, יותר מאשר בשאר מצוות...

ראית מה זה... את זוכרת את משפחת כהן... את זוכרת איזה מתנה הבאנו להם לבר מצווה ???

תראי מה הם החזירו... מה זה הדבר הזה... איזה התנהגות... פשוט בושה... אנשים אין להם הכרת הטוב... מאוכזב מהם...

כדרכנו, ננסה לפתח את הנושא של נתינה...

ישנה נתינה רגשית, וישנה נתינה שכלית... דהיינו, כאשר אני נחשף למקרה קשה וכואב... למקרה מצער... אני מרחם... אני משתתף בכאב... אני תורם... אני נותן... הנתינה הזו היא בעצם להרגיע את המצפון... אני עומד בבית הכנסת, ושומע על מקרה מצער שאירע למישהו המתמודד עם קשיים כלכליים וכדו', הלב שלי לא מסוגל להכיל, אני נותן... זה נתינה שבעצם מרגיעה במעט את הכאב שלי... אדם יוצא מחנות לאחר קניה, ובחוזך יושב קבצן האוסף נדבות... הרי נוצרת איזו הרגשה, הנה - לי יש, ולו אין... אני פותח את הלב ונותן... אדם הזקוק לישועה, ונופל לידו עלון של צדקה, הוא מרגיש בלב אולי הנתינה הזו תפתח לי את שערי הישועה... זוהי נתינה רגשית...

אך ישנה נתינה שכלית... אני נותן מרצוני... אני נותן כי אני מרגיש חיבור... אני מרגיש שייכות... כשקהילה נרתמת למגבית למען בית המדרש, אני מרגיש שותף, אני נותן... אני חלק מדבר גדול... מגיע לשמחה של בן משפחה, נותן מתנה... אני מבין שצריך לתת...

אך ישנה עוד נתינה - כדוגמת נתינה לילדים... נתינה לאשה... נתינה לחבר קרוב... זה סוג נתינה רגשית, אבל היא לא מגיעה מהכרח, היא יושבת על מקום של אהבה... של חיבור רגשי... וידוע שהנתינה מולידה אהבה... ויש כמין גלגל אני אוהב, ולכן נותן, וזה מגביר את האהבה שיוצרת שוב נתינה... ויש גם נתינה שמולידה אהבה, אני נותן וממילא אוהב ושוב נותן... זה גם בנתינה קבועה, אם אדם נותן ונותן באופן קבוע, זה יוצר חיבור פנימי וקרבה שמולידה אהבה... זו המציאות... הנתינה מהסוג הזה, יוצרת עוד משהו, היא יוצרת מצב שהמקבל רוצה גם להחזיר...

כל זה בתנאי שהנתינה היא בלא חשבון, אלא נתינה לשם נתינה... כאשר הנתינה היא לשם קבלה, אז הנתינה היא נתינה אגואיסטית... היא נתינה של קבלה... אני אתן לו בשביל שהוא בעצם יחזיר לי, זה לא

נתינה שיוצרת כלום... לא יוצרת אהבה... אלא יוצרת ציפייה ואכזבה... זו מתנה על מנת להחזיר... היא לפעמים יוצרת כעס ומשוואה מה אני נתתי ומה הוא החזיר... כשאני נותן על מנת לקבל חזרה - אני בעצם נותן לעצמי - וגם מתחילה המשוואה האם זה מקביל, האם זה יותר... אך נתינה בלי חשבון של קבלה בחזרה, היא הנתינה המושלמת, כי היא מגיעה בשלימות לתת על מנת לתת לשני... ודווקא זה מייצר אצל השני את הרצון גם לתת... ואין השוואה בכלל מה אני נתתי ומה הוא החזיר, כי אני לא נתתי בכלל על מנת לקבל...

זה פוגש אותנו בהמון מקרים בחיים... במתנות לשמחות... בין בני זוג... בין חברים... בין ילדים... בין שכנים... במשלוחי מנות... איך הסיטואציה הזו מוכרת... אדם חוזר משמחת הבר מצווה לבן, ויושב ועושה רשימה, מי הגיע... ומי הביא מתנה... ומי הביא סכום כסף... וכמה הוא הביא... פותחים פנקס... וכמובן הכל לשם שמיים, שנדע למי להודות... והחשבונאות מוכרת... מה הוא הביא ומה אני הבאתי לו...

נתינה לשם נתינה - מייצרת אהבה... מייצרת חיבור... מייצרת קרבה... נתינה לשם לקיחה, מייצרת ציפייה... מייצרת אשליה... ומייצרת אכזבה...

כשאבא נותן לילד כי הוא הילד שלו, הוא לא יכול לבוא בטענה - תראה מה אני נותן לו ומה הוא מחזיר לי... כי אין פה עסקה בין האבא לבן - אני נותן ואתה מחזיר... יש כאן נתינה של אהבה... אני נותן כי הוא הילד שלי... אני לא מצפה שיחזיר כי נתתי... גם אין סיכוי בעולם שהוא יחזיר במקביל למה שנתתי... הוא לא מסוגל להחזיר בכלל... ילד מסוגל להחזיר לאבא??? אני נותן לו שלוש ארוחות ביום ומצפה שבתמורה הוא יקשיב למלמד בכיתה??? אני מצפה שהוא לא יתחצף אלי... וכי זה תמורה על מה שנתתי לו ונפלה??? מה הציפייה??? ובכלל הילד מבין את הציפייה הזו ממנו??? אני נותן בלי חשבון... הוא יחזיר??? תלוי במידות טובות שלו...

ואולי לפי זה ניתן ליישב את הפסוק, אם היה כתוב 'ויתנו', היה אולי מקום לטעות שיש כאן נתינה עם התמורה של נתינה, על מנת להחזיר... על מנת לקבל... כותבת התורה 'ויקחו לי'. אתה לא נותן אתה לוקח בשבילי... לוקח מעצמך ונותן לי... ואל תטעה לחשוב שזו לקיחה בשבילך... אלא מוסיף רש"י תיקח לי לשמי - נתינה לשם נתינה... אתה לוקח מעצמך ונותן לי... לשמי... וזו נתינה

שמולידה אהבה זו נתינה אמיתית... רק במצב כזה הנתינה תהיה באמת לקיחה... אם זה לא לשמי אלא בשבילך, אז הנתינה היא לא נתינה, היא ציפייה ואכזבה... ואיזו נתינה אני רוצה, מאת איש אשר ידבנו ליבו... שהנתינה היא רגשית... מהלב... היא נתינה מאהבה... זו הנתינה המושלמת...

שבת שלום
ומבורך

'משנכנס אדר מרבין בשמחה'...

הגמרא בתענית כט. מביאה - משנכנס אב ממעטין בשמחה כו':
אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב כשם
שמשנכנס אב ממעטין בשמחה כך משנכנס אדר מרבין בשמחה.

נמצאנו למדים מהגמרא שלושה דברים, הדבר הראשון משנכנס
חודש אב עלינו למעט בשמחה. דבר שני אומר רב יהודה - כשם -
כמו שמשנכנס אב ממעטין בשמחה, דבר שלישי כך משנכנס אדר
מרבין בשמחה.

הם תלויים אחד בשני - כשם... אפי' שבעצם אין קשר בין שני
הדברים, יש חובה כאן למעט, ושם להרבות... בכל אופן אומר רב
יהודה - כשם.. כמו שבאב ממעטים כך באדר מרבין...

משמע שיש לנו איזו שמחה בסיסית שהיא קיימת כל השנה
והחיוב שלנו הוא בחודש אב למעט בשמחה הזו, ובאדר להוסיף
עליה...

מה זו השמחה הבסיסית??

ישנו רגש שנקרא שמחה, וישנו רגש שנקרא עצב... האם זה דבר
והיפוכו היינו שהעדר אחד מהם יוצר את הסיבה לשני, כשאני לא
עצוב ממילא אני שמח וכשאני שמח ממילא אני לא עצוב, זה לא
נראה... כי לפעמים אני לא עצוב ולא שמח... סטטי... לומר שיש
לי את שני הרגשות משמשות יחד גם שמחה וגם עצב, השאלה מה
אני מעצים כעת - גם לא נראה כל כך... אני לא שמח ועצוב... כשיש
סיבה לשמח שמחים וכשיש סיבה לעצב עצובים... אדם שמחתן
ילד תוך כדי שהוא באבל, יש לו עצב על דבר אחד ושמחה על
הדבר השני... רגשות מעורבים...

בעצם בשורש רגש השמחה - זה האושר.. אני מאושר כשטוב לי...
והאושר של האדם הוא תמידי, למעט במקרים של ניסיון...
וקושי... והתמודדות... אז האושר נפגם... אדם במצב סטטי הוא
מאושר... טוב לו... נעים לו... כשהוא מתחיל לחפש חסרונות, הוא
פוגם באושר, ונכנס הרגש של הצער... כשאדם מחתן ילד הוא
מאושר... כשאדם נולד לו ילד הוא מאושר... הוא מוצף באושר...
הוא בעצם שמח... אם אדם יעשה השוואה מה יש לו לעומת מה
שהוא רוצה, בסך הכל הוא צריך להיות מאושר... אתה חי? נושם...
יש לך חוש טעם וריח... יפה... אתה מאושר... כשמתחיל להיות חסר
לך אז האושר נפגם... התוצאה של אושר היא שמחה...

העולם כולו רודף ומחפש את האושר הנעלם... הנכסף... כולם
מחפשים ושואפים לאושר.. אך עדיין עד לרגע זה האנושות לא
מצאה את האושר... כי דווקא החיפוש וההשתוקקות לחסר, הוא
יוצר - אין אושר... אושר יש למי ששמח במה שיש לו... לאו דווקא
שהוא מסתפק במועט, אלא מאושר במה שיש לו, זה יוצר שמחה,

זהו רגש השמחה... רגע מזוקק של שמחה, הוא רגע מזוקק של אושר..
ההנאה ממה שיש לי היא אושר והיא רגש השמחה.. אומרת הגמרא,
שנתע שהשמחה היא קיימת אצלנו כל השנה... היא קיימת... אך
בחודש אב תמעט בו ובחודש אדר תרבה בו...

איך יוצרים ריבוי שמחה?

בשו"ע בהלכות ט' באב בהלכה שממעטין בשמחה כתוב (סימן תקנא סעיף
ב) **מֵרֵאשׁ חֲדָשׁ עַד הַתְּעֵנִית מִמַּעֲטִים בְּמִשְׁאֵא וּמִתֵּן וּבְבִנְיָן שֶׁל שְׂמֵחָה,**
כְּגוֹן בֵּית חֲתָנוֹת לְבָנוֹ אוֹ בְּנִיָּן שֶׁל צִיּוֹר וְכִיּוֹר, וּבְנִטְיָעָה שֶׁל שְׂמֵחָה,
כְּגוֹן אֲבוּרְקָי שֶׁל מְלָכִים שְׁנוּטְעִים לְצַל לְהַסְתוּפָה בְּצִלוֹ אוֹ מִיַּי הַדָּס
וּמִיַּי אֱהָלִים; וְאֵין נוֹשְׂאִים נְשִׁים וְאֵין עוֹשִׂין סְעֻדַת אַרוּסִין וכו'.

הדברים הללו הם בחינה של מיעוט שמחה... מה יש בדברים האלו?
למה הם גורמים למיעוט שמחה...

אומר הרב פינקוס זצ"ל ההתחדשות היא זו שיוצרת שמחה.. המילוי
שהתחדשות ממלאה אותי היא יוצרת שמחה.. ואם בחודש אב צריך
למעט בזה לא להתחדש ולא לחדש... אז ממילא בחודש אדר עלינו
להרבות בהתחדשות.. עלינו לעשות פעולות של התחדשות שזוהי
סגולת החודש הזה, כי הרי חודש אדר היה אמור להיות לאבל ונגזרה
הגזירה על כלל ישראל לאבדם.. ובלי החידוש העצום של **'זנהפוך הוא'**
שהקב"ה עשה... רח"ל הרי הייתה כליה על כנסת ישראל.. זה הכוח
של חודש אדר.. להתחדש... למצוא את נקודות האושר... למצא את
הסיפוק שלנו מעצמינו, זהו המרבין בשמחה..

וכמו שמצאנו אין שמחה אלא בבשר ויין - המילוי שאדם אוכל בשר
ושותה יין מביאו לידי שמחה... הוא שבע... ויין ישמח לבב אנוש - היין
כששותים ממנו בצורה סבירה, הוא מוריד ומסיר את המעכבים של
השמחה, הוא משכח את הצרות והקשיים, ואז השמחה הטבעית
פורצת מהאדם.. לעומת האדם המשתכר, שאז יוצאים ממנו הסודות
שלו... לפעמים רואים שיכור שכולו שבור ומרוסק.. לפעמים נתקלים
בשיכור אלים... זה הסוד שיצא ממנו... אבל היין הוא משמח... כי הוא
מסיר את החסמים שלנו לשמחה, ומה הם החסמים הרצון והצורך
לחפש את מה שאין לי... את השאיפה למצוא ולהשיג עוד... בברכת
שבע ברכות מברכים שהשמחה במעונו? מדוע? כי השמחה
מהתחדשות של בית יהודי שנבנה, היא היא נקודת השמחה...

הרי לנו, כי משנכנס אדר מרבין בשמחה, מכיוון שהשמחה היא קיימת
אצל כל אחד מאתנו, כי האדם בטבעו הרי הוא מאושר... ורק
השתרבבו עליו מעמסת החיים... אם כן משנכנס אדר, הרי האדם
מתבקש למצא את נקודת ההתחדשות שלו... למצוא את נקודת
האושר שלו... וע"י זה להרבות בשמחה... ומשמחת חודש זה נתמלא
כולנו לכל ימות השנה...

ופניהם איש אל אחיו - לחשוב על השני

בפסוק נאמר שהכרובים יהיו פניהם איש אל אחיו. ובמסכת ב"ב צט. פירש רשבי"ם: שישראל עושין רצונו של מקום הם הופכים פניהם זה לזה ואז זה סימן שהקב"ה אהב את ישראל; ורבי יצחק אלחנן ספקטור היה אומר כשפניהם איש אל אחיו כשכל יהודי מבטי ושמ לב אל זולתו לדעת מה מצבו ואיך יוכל לעזור לו זהו המצב של עושין רצונו של מקום, ואילו כשפניהם לבית כשכל אחד דוגא רק לעצמו ולביתו ואינו נוטן דעתו כלל להתעניין בגורל חברו רצה המצב של אין ישראל עושין רצונו של מקום, כי הקב"ה רוצה שהיה כל איש מיישראל נוטן עיניו ולבו לדעת את שלום אחיו ומצבם להרגיש אם חסר מה לרעהו ולבוא לעזרתו. **רבי חיים מוולאזין** היה אומר תמיד שכל בריאת האדם הוא רק בשביל להועיל לשני ולא לעצמו כלל. השבא מקדם אמר: אהבת עצמו היא המבוא לפניה הגדולה והתורה ביותר ברוחניות רח"ל. עוד אמר: כפי שאדם אוהב את עצמו, כך באותה מידה בדיוק רחוק הוא מהקב"ה. המשגיח רבי ירוחם כותב בהו"ל אהבת עצמו - מקור הרעה והתכליתו! כי כל מה שהאדם עושה בכונת הנאת עצמו - זהו ההיפוך מכונת הבריאה והיפוך טבעה ומציאותה באמת. **מצינו בדברי חז"ל** הקי' בתנא דבי אליהו שמשוה זכה לדברים גדולים בעבור שעמד בתפילה בשביל ישראל, להניין שחשב על זולתו. כך צריך להיות, לא לחשוב רק על עצמו, אלא לחשוב על השני מה הוא צריך ובמה אפשר לעזור לו. **סיפיה הרבנית קוטלר** אשת, אינה זוכרת איך פעם שדיבר אודות אמרו: בהספד שנשא רבי שמואל רוזובסקי על הרב מפוניבז' אמר: אנו שזכינו לראות את מרן הרב זצ"ל, ראינו לפנינו תמונה חיה ברורה ובהירה איך מגיע אדם לדרגה זו שהיא שלו, ויהי כלל ישראל - שהיאני שלו ולא יהיה נחשב בעיניו לכולם, אם לא מציאותו הוא איך בנוגע ובקשר לכלל ישראל. ומתוך שראה את היאני שלו רק מה שכולל את הכלל, על כן מסר לגמרי את היאני הפרטי והאיש שלו עבור הכלל, ומה שאינו נוגע לתורה ולכלל לא היה קיים כלל במציאותו, כי כך הרגיש וכך הכיר בהיאני שלו.

על רבי חיים פנחס שטינברג מסופר כדלהלן: בשנים האחרונות שמו לב כולם לתופעה מעניינת, כאשר ראה מיישר משקפיו ראייתו לא עומדים היטב היה נגיש ומתקן את משקפיו שיעמדו כראוי. יכול היה לעשות זאת לקטן שבקטנים ואף לגדולים. עולם הדבר היתה, שכאשר אינם עומדים היטב במקומם הם עוללים ולהשיבר, ולכן מצד יוהלת בדרכיו עליו לתקן זאת שלא תצא מן עגמת נפש. כך ליחידים וכך לרבים. פעם הגיע לסנדקאות בבית הכנסת ארצי, ולאחר הבדית כאשר ירד מהקומה השניה שם התקיימה הבדית, שם של שהגדר מאבן הסמוך למדרגות נמוכה מדי ויש בה חשש סכנה. מיד נעצר והראה למלווי שהגדר נמוכה. הם ניסו להרגיעו ולהסיח דעתו, אך הוא המשיך לדבר ולעורר על כך, עד שביררו מיהו הנבאי כאן; התברר שהוא בין משתתפי הבדית, קראו לו וכשהגיע אמר לו רבנו שלדעתו יש כאן חשש סכנה וצריך להגביה את הגדר ולהוסיף לה מעקה, כדי שילדים שמשחקים לא ייפלו חלילה משם, ורק אז נרגע. מידת החסד היתה טבועה בו עד שלא הבין מציאות אחרת. פעם הסביר שהמעמדות של כל התורה ועבודת ה' הוא בין אדם לחברו. ואמר, שמעם מרוב רבי ירוחם ליבוביץ' שכל בן תורה צריך לבחון את עצמו האם הוא עושה חסד בכל יום, היינו לאו דווקא חסד שנמי יאלם גם חסד רוחני להסביר לשני את הסוגיה, להאיר פנים לזולת וכדו', והתבטא רבי ירוחם ואמר שיום בלי חסד והטבה לזולת אינו יום. בעת יסוד שכונת מטרסדורף, כאשר עדיין לא חוברו קווי הטלפון בקהיה תהליך ממושך באותם ימים שיכול היה להימשך בקהיה ארוכים, ואף הצריך פרוטקציה של עסקנים וכדו' אזי לרח"פ שהיה מראשוני הדיירים בשכונה, היה קו טלפון בביתו ורבים באו להתקשר ולקבל שיחות. סיפורו אותם שכנים, שלא רק שר"פ ובעיקר הרבנית היו מקבלים את השכנים בשמחה ובעין יפה, אלא למרות שלא אחת היה צורך בסבלנות ואורך רוח להנחיל את הבאים שגוזלים לכאורה מפרטיותם, ולפעמים בלב שבעות לא עותו ולא כולם נהגו בעדינות, בכל זאת עשו חסד זה בשמחה וטוב לבב. דרכי היתה עד זקנה ושיבה לענות בעצמו לטלפונים בביתו, כך בשעות היממה ואף באמצע הלילה. מעולם לא הסכים שיתקן את הטלפון מהקו, ואף שוירדו את השופרת שיהיה צליל תפוס ולו "פיריעו" לו, שהרי הוא צריך לשאת בעול הזולת שבאים לביתו. גם כניהה באמצע אכילתו, אם בא שואל לביתו הפסיק לאכול ויגיש לענות לו. **סיפור מופלא** סיפר נהגו, רבי אסא ויטו: תחילת שיימושו לפניו היה כאשר בשנים הראשונות לייסוד הישיבה בארה"ב היה מלווה את רבנו לבתי נדיבי עם. רבנו לא נצרך לו שייכנס אתו לבתים, והוא היה מביאו עד בית הנדיב וממתין לו ברבנו מתחת לבית. יום אחד עלה רבנו לבית אחד הדיירים ומעבור כמה דקות שב, רבי אסא תמה למה חוזר, האם אותו אדם לא בבית? התברר שאותו עשיר התקין בביתו מיוזג אוויר, דבר שהיה נדיר באותם ימים. רבנו ירד והציע לרבי אסא לעלות, באומרו: איך ייתכן שאני אהנה ממזג אוויר נעים ולך יהיה חם ולא נעים ברכב, לכן הטרחה עצמו במיוחד לרדת לקרוא לו. כך עד זקנה ושיבה הוא לא ראה מניעה מקיום מצוות החסד בגופו משום זקן ואינה לפי כבודו. כששאלו מישוהו האם אין לו ביזיון כבוד התורה שעושה לטלפונים בביתו

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

בעצמו, השיב לו רבנו מיניה וביה: האין זה ביזיון לצלם אלוקים, שיהודי בן הקב"ה מתקשר ויש בפיו שאלמה או בקשה שאמתין שמישהו אחרי ענה. שוב היה מעשה בעולם שנות השיבה, שכאשר ירד פעם מביתו ראה לידה קטנה מורידה עגלה ולא מצליחה להסתדר אתה, הוא נגיש בעצמו לעזור לה להוריד את העגלה. הבחורים שיהיו ניסו לומר לו שהם יעזרו לה, אך הוא לא הסכים ונחלץ בעצמו לעזור לה להוריד את העגלה. בהפסקת בין הסדרים של שעות הצהרנים היו מגיעים לישיבה מוכרי כיפות וציציות ומוכרי ספרים וכד'. כמה פעמים אירע שנגיש לצוות מהם, וכששאלו אותו בני הבית: הרי כפי הידוע אין לו קנות בזה עכשיו, השיב: אכן כן, קשה לי לראותו יושב כאן ומחכה שמאן דהוא יפרנסו וכפי הנראה אף אחד לא קונה ממנו, סברתי, לפחות אני אקנה ממנו דבר שגם אם עתה אני זקוק לו אזדקק לו בעתיד בעו"ה. סיפר רבי אסא ויטו, שכאשר עמד לרכוש את הרכב שקנה כדי להסיע את רבנו, שאלו האם יש איזה פרט שכדאי לו להביא בחשבון. ניתן היה לחשוב שראש הישיבה ידבר על מקומו שהיה רחב שיוכל להכיל את הטליתות בלי לחץ ודוחק, אולם רבנו ייעץ לו שכדאי שהרכב יהיה בעל מושבים רבים ככל שניתן כדי שיוכל לקחת כמה שיותר אנשים ולעשות אתם חסד.

מספר בעל המעשה: בשנת תשנ"א הייתי צריך לנסוע למקום מרוחק, והזמנתי מוניית. נהגה היה נראה כיבעל תשובתי עם זקן קטן. באמצע הנסיעה שמתי לב שהפנים שלו מאוד מוכרות לי, ולא ידעתי מהיכן. ניסיתי להיזכר, עד שזוכרתי: אצתי אותו: תגיד לו, קוראים לך דוד! הנהג הבטי בן כמשתאה, ונהג: כן, מהיכן אתה יודע? אמרתי לו שאני זוכר אותו מהשכונה. הוא סיפר לי שהוא יושב בכלא עשר שנים, היום הוא גר באילת, הוא חזר בתשובה ויש לו בנים בתלמוד תורה, ברוך ה'. כמה דקות של שתיקה השרתו בלחולל הרכב, שנינו מביטים על הכביש, לפתע פונה אלי הנהג ואומר: אתה רוצה לשמוע משהו מהשכונה? נו, השבתי. כדי להבין את המעשה צריך להקדים ולספר את הרקע: מדובר בתקופה של לפני כחמששים שנה. בשכונה זו היו שני אדמים שהתגוררו באחד הרחובות באזור, והטלו חיתתם על כל בני השכונה: דוד ואחיו, הם נהגו כמו פושעים מהעולם המתחתן. כל גניבה שהייתה באזור, מיד היו חושדים שמסתמא התבצעה עי"ה האחים הללו. כמובן שאף אחד לא קינא במשפחה מסכנה זו, רק שנאו אותם. מזמין המוניית מגלה את שהרהר לעצמו במוחו באותם רגעים: איך פעם לא חשבתי שיהיה לי קשר עם הפושע הזה, ועכשיו אני מדבר אתו ברכב שלו, הוא נוהג לי למחוז חפצי. ודוד הנהג החל מספר: אגיד לך, אני זוכר מכל השכונה הזאת רק שחור. כולם היו רואים אותו ועוברים לצד השני של הכביש, היו פוחדים להתקרב אליו. אני גם זוכר שפעם אחת הייתה איזו גניבה בשכונה, אבל במקרה בפעם זו לא הייתי מעורב בה, אך פחדתי שכמובן מיד יעלילו עליה הגניבה עלי, לכן ברחתי מיד לכפר הרעבי הסמוך, עד יעבור זעם. מכל השכונה הזו אני זוכר רק רע ושחור, אבל דע לך, יהודי אחד בלבד אני זוכר משם לטובה. כל השנים חקוקה במחשבתי הדמות והטוהר של היהודי, קוראים לו ירב יוחנן שהוא האדמו"ר מערלוי. הוא היה האיש היחיד שהתייחס אלינו, שנה אחת בפורים, בזמן שאף אחד לא חילם לדבר אתנו, או בכלל לחשוב עלינו איזה דבר לטובה, דפק אצלנו ירב יוחנן עם משלוח מנות גדול, התיישב אצלנו, הניח את המשלוח היפה, ואפילו טעם ואכל אתנו ממשלוח המנות שהוא נתן, והתחיל לדבר אתנו כאילו שאנו הצדיקים הגדולים שבעולם, וכך הסביר הסברים יפים על מגילת אסתר, ועוד עניינים שמחים, עד שסיים והלך לו. עד היום אני זוכר את הדמות הזרחית של רבי יוחנן המלווה אותי כל הזמן. בכוח הארת הפנים של רבי יוחנן סופר, האדמו"ר מערלוי, שעמד לו כל הימים בזכרונו, זכה היהודי לחזור בתשובה. פעמים רבות ניתן להשפיע עי"ה חיוך קל או הארת פנים היכולה להשפיע על הזולת גם אחרי שנים רבות, וחבל לפסול היות הזוכה בה. עוד סיפורים רבים על עניין זה הבאנו רבות בעבר.

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. כבוד בית הכנסת
כתוב בזוהר הקי' רבי אלעזר פתח: כמה אהובים היה ישראל לפני הקב"ה, שבכל מקום שהם שורים, הקב"ה נמצא בניהם, משום שאינו מסיר מהם השלום שלו. מה כתוב *"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"* ועשו לי מקדש, נאמר מקדש סתם, כי כל בית כנסת שבעולם נקרא מקדש, ושכנתי בתוכם, כי כל השכינה מקדמת לבית הכנסת (וזהו פרשת נשא קכו א). כתב בספר בק הישר (פרק ט) כותב בית הכנסת הם קדושים מאוד ואור השכינה חופפת עליהם תמיד, ולכן מנהג כשר לנשק הכותלים של בית הכנסת מחמת הקדושה. כתב בילקוט שמועני יחזקאל רמז רנו ועכשיו בגלות הזה, הבתי כנסיות הן ידורות השכינה, ועל כן צריכין אנו לנהוג בבתי כנסיות שלנו כבוד וקדושה, ולא להראות בהן קלות ראש, וכל המתפלל באימה ובריאה ובכונת הלב, זוכה לחיות בנועם ה' ולבקר בחיכלו אמן: וכתב בספר ראשית חכמה (שער היראה פרק חמשה עשר: אות ממ) וה"ל: ומסוג הכבוד הזה לכבוד בית הכנסת ובית המדרש, שכיון שבית הכנסת הוא מקום שהשכינה שורה שם ולכן צריך לכבד ולרבוץ ולהסיר ממנו כל עפר וללכת וכיוצא, צדק שמכבדין בתי המלכים, ואמר בספר החסידים על זקנו של רש"י שהיה מכבד את מקום הארון שבו ספר תורה, בזקנו: מובא בחז"ל שבימינו בתי כנסיות ובתי מדרשות, הם במקום בית המקדש, החפץ חיים כותב

שמצות מורא מקדש, שלא לנהוג בביכ"י בבזיון, היא מצוה וחיוב מדאורייתא גם בזמן הזה, על בתי כנסיות ובתי מדרשות שלנו, וממשך החי"ח וכן הוזהרנו מן התורה, שלא להשחית דבר מבית הכנסת ובית המדרש או בכללים, ועי"כ צריך מאוד להיזהר לא לקרות בית הכנסת, כי יש בה איסור תורה, בספסלים או בקירות בית הכנסת, כי יש בה איסור תורה, ובעיקר להזהיר את הילדתי על זה. כל אלו המצוות מראות ואבנים טובות ולכונן בני כדורים ובינת לב, ובאמת בכל הדורות ידעו ישראל לחבב ולכבד ולפאר את בית הכנסת, והיום דורנו כמו כל דבר שקבדושה נחלשה מאוד ההתלהבות למצוה זו. **מומכלל** של מורא וכבוד בית הכנסת לשמור על הנקיין והסדר. סיפר הרב וואנר כי בלומדו בישיבת חכמי לובלין, באחד הימים נכנס ראש הישיבה רבי מאיר שפירא ונתן דפיקה על הבימה, הם הושלך בבית המדרש. הרב שאל, היכן פיסת ירי מושלכת על הארץ כפי שלשה ימים, כיצד יתכן שהבחורים לא ראו ולקחוה? למדנו ממעשה זה, כי ההתייחסות לבית הכנסת צריכה להיות לפחות כמו לבית הפרטי שלנו, אדם שיראה גי' מושלך בביתו על הרצפה ודאי שירים אותו, משום כך גם בהלכה שמותר לרוק בבית הכנסת, אם אמנם אדם יורק גם בביתו, ובביתו הכוונה לא במרפסת צדית, אלא בשלון האורחים. **ידוע** שרבים מגדולי ישראל הקפידו בעצמם על נקיין וטאטא שבעצמם את בתי המדרש, כך היה עם רבי נסים טולידנו שהיה בעצמו מנקה את ישיבתו שארית יוסף בשנות הקהמה, וכן סיפר רבי יעקב אדלשטיין בתחילת יסוד ישיבת פונבויז', למדנו בבית כנסת הליגמן בבני ברק, ובכל יום היו מתפללים בו הבעלי בתים, ואח"כ למדו עם התלמידים. רבי שמואל רוזובסקי לאחר שכל הבחורים הלכו, הוא היה נועל את בית הכנסת מבפנים, ונשאר לטאטא את הרצפה ולסדר את הספסלים. ומסופר שזקנו של רש"י זכה לנכד כמותו מפני שהיה מכבד בית הכנסת. לטאטא את הרצפה ולסדר את הספסלים. ומסופר שזקנו של רש"י סיפר הרב זילברשטיין על זקנו רבי אריה לויין שזכה לשבת של ת"ח אדירי התורה בזכות שהיה מנקה בצנעה את השירותים של התלמוד תורה עליו חיים.

סיפור מופלא מובא בספר רענו לשבח, שהתרחש בהיכל הכולל בהוד השרון שעמד בזמנו בראשותו של הרב עזרא ברזל בוקר אחד כאשר עשרות האברכים היו שקועים בלימוד, נכנסה להיכל אישה יחד עם בתה, והולומדים כמעט ולא הבחינו בה, רק כאשר נשמע קוליה המתנייח של האשה, הרימו את ראשם מן הגמרא, ושאלו את האשה לרצונה? הרב אליהו קירשברג שהיה אז אבדן ככולל מספר: שנתדהמת הנוכחים, החלה האשה לתאר את הצורה הגדולה שנחתה על משפחתה, כאשר הבת הזו, והצביעה על הילדה שעמדה לצידה, חלתה במחלה קשה, והרופאים חיוו את דעתם שצריך הטבע אין מזור למחלתה. כל מה שאני רוצה לבקש מכם, שתתנו לי רשות לנקות את בית המדרש, מקובלת אני מבית אבא, שבמרוקו, שזה דבר גדול מאוד, וברצוני להוכיח לבורא עולם שאני אוהבת אותו ומייחלת לישועתו. אם אנקה את החדרה בה שוכן הקב"ה, אולי ירחם עלינו ה' ואצילנו לעזור בכך לילדתי האומללה, האברכים שהתרשמו מאוד מהאמונה העזה המפעמת בקבריה, הודיעו בשמחה, שבעוד כחציית השעה מסתיים סדר לימוד, ואז הם נוסעים לבתיהם, ובחפץ לב נאפשר לך לנקות את בית המדרש. למחרת מספר הרב קירשברג, כאשר חזרו לכולל כמעט ולא הכירו את בית המדרש, המקום היה רחב ומצוחצח, עד שאפסר היה להרגיש בחוש האשה והבת שניקינו בניקיון מאמצים רבים ולא ויחזרו גם על הפינות הקטנות, ועשו כל שלא ידן על מנת שהכולל יצוחצח ויבורק. ואפילו לא היו להן עוד, ואשר של שחוב רגאה על פני האם, שבישרה לאברכים, שבבדיקה שנעשתה לילדה לפני שעתיים, נדהמו הרופאים להיווכח שהמחלה חלפה כלא היתה, הם שאלו אותי כיצד עשיתי את זה, ובאיהו בית חולים קינרנו? וכשמרתי להם את האמת שניקינו את בית המדרש היו הרופאים המומים, סיפרה האשה, ולא נרגעה עד שהרימה תרומה גדולה לנקות החול, וביקשה לפרסם את הדברים כדי להוכיח לכל העולם, מה רב ועצום שכור של המכבד את בית המדרש. **למענו של הבבא סאלי** הגיעו זוג הורים מזועזעים, הם ספרו כי בנם נתיקן עימם קשר, ולא קבלו ממנו אף דבר חיים, והם חוששים לגורלו. הבבא סאלי בקש כוס משקה ברוך ולגם ממנו מעט, ובעודו אוחז בכוס, קרא בקול, 'לחיים' והוסיף: וינקה לא ינקה! איש לא הבין את כוונת הרב, הרב פנה אל האב, ועוררו במילים חמות, הסיירו דאגה מלבבם, הבן בריא ושלם, וישוב לביתם תוך זמן קצר. סימחו בני המשפחה לשמע הבטחה מפורשת זו של הרב, והלכו. חלפו הימים, ועדיין אין שום סימן, אך ההורים לא איבדו תקוה והאימנו בדברי הרב בכל ליבם. ויהיה זו שעת בוקר מקדמתה, לאחר שבעות המתנה, נשמעה נקשה על הדלת, ובפתח עומד מאובק ויגע בנם האבד שניצל מידי מחבלים צמאי דם. את מסבית ההודיה חגגו אצל הבבא סאלי, ואז שאלו הרב: בני, איזו מצוה קיימת שהנהג עליך: נבדן הבחור והשיב: איני יודע, יהודי פשוט אני מתפלל בניקין, שמור שבת, וזהיר במצוות. בכי"א שאל: איזו מצוה מסתתרת קבלת על עצמך: התלבט הבחור אם נילה שוד, ולבסוף אמר: קבלתי על עצמי שבכל ערב שבת אנקה את בית הכנסת שעל די ביתנו, אף אחד אינו יודע על זה, מלבד הנבאי. אורו פניו של רבינו, וזכר ואמר: ונקח לא ינקה מי שקיבל על עצמו לנקות את בית הכנסת, לא ינקה לא ינקה, אלו שזמנו להרע לו.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל. ערך בדרך של שו"ת

שאלה: ויקחו לי תרומה. ידועה השאלה מדוע כתוב ויקחו? הרי תרומה נותנים ולא לוקחים? **תשובה:** מתרצים בעלי המוסר שאדם שנותן תרומה הוא עצמו מרוויח מכן, היינו שנתנית צדקה או כל דבר עבור הנצרך לכך, הנותן לוקח ומקבל פי כמה וכמה. לפעמים רואים את הדברים מיד, ולפעמים לאחר זמן, אך המכנה המשותף שמעטעט כל מי שנותן זוכה לראות עין בעין איך הוא מרוויח מכן. החזו"א היה אומר שנתנית מעשר כספים מונעת אסונות, מחלות ופגעים בבית. והסגולה הכי טובה שבצדקה היא לעשות בצענה כמה שיותר בלי פרסום ובלי כבוד. והסגולה שיש במעט כספים היא לתת עשירות מדוייק. ואם רוצה להוסיף פירוש בנפרד מהנושעריית.

שאלה: האם תפילות של אדם רשע וזבוי מעבירות שבידו התקרבות? **תשובה:** בוודאי. כתוב בפרק פנה אל היינו מערער ולא בזה את תפילתם וכתב זאת לדור אחרון. והיינו הבטחה שהקב"ה יפנה אל התפילות שלנו בדרות אלו דור עקבתא דמשיחא, אפי' שנהיה בבחינת ערער וכמו שפירש רש"י נשחת ונמאס. ויש לכך סברה הגיונית כי גם ילד שפשע באבא שלו המון, האבא רוצה מאוד בתשובתו ומעוניין שהבן יבקש ממנו בקשות ויתקשר עמו חזרה, וממורש בשמו"ע הרוצה בתשובה. כי עיי' שמבקש הוא מגלה שעדיין יש לו קשר עם הבורא ולא התנתק ממנו. ועצם התפילה זה הקרבה הגדולה להקב"ה.

שאלה: כתוב בחז"ל שמשכנס אדר מרבים בשמחה, יש לשאול מהי שמחה המותרת, ומהי ליצנות האסורה דכתיב ביה שבת ליצנים אינם מקבלים פני שכניה? **תשובה:** חז"ל אמרו באבות שנים שישבו ואין ביניהם דברי תורה רח"ל מושב ליצנים. מאידך גיסא מצוינו בבית בחז"ל ששבחו את האנשים המשמחים ואמרו עליהם שהם בני עולם הבא, וקשה למה זה לא נקרא מושב ליצנים הרי לא היה ביניהם דברי תורה? וביארו רז"ל שיש הבדל בין אמירת ליצנות בלא שום מטרה, עיי"ז אמרו חז"ל שהעושה כן אינו מקבל פני שכניה. לבין מה שעושה למטרה מסויימת, כגון לשחרור המתח שאדם נמצא בו לפעמים, או להרחיב ליבם של השומעים בדרשה כדי שישאר דברי המוסר ייכנסו לליבם, וכן לעשות אווירה טובה. ודבר זה הוא מעלה גדולה, ומצווה רבה לעשות כן. וכתב בספר שבט מוסר לעולם היו פניו של האדם שחוקות ודחולן שזוהו מורה על הבטחתו בקב"ה וכו' יגיש פי"ד טו. וכל המשנה באבות שהתורה נקנית במיעוט שחוק כותב שם במדרש שמואל וז"ל: הענין הוא כי מצינו בנמרא שמבאיים מילי דבדיחותא כי בזה מתרחבת דעתו כדי לחזור ללימודו ומיעוט הוא טוב ועל ריבוי נאמר שחוק וקלות ראש מרגילין לערוה. וכן כתב בתפארת ישראל שם וז"ל: מילתא דבדיחותא ג"כ מיעוט יפה, (ובוודאי נתכוונו לדביות, דבלא"ה אמאי ריבוי מביא לערוה). ורבי ניסים קרליץ הרחיב בזה (הליכות שני עמוד קטא) וז"ל: גדר ליצנות הוא דבירום שאין להם תכלית ותועלת, אך כשיש מטרה טובה בדבירום אלו כגון לשמש לב שבור או חתן, וכן להלהיב לב השומעים בדרשה, אדרבה צריך ומצווה לעשות כך, ומוסיף רבי ניסים: וזכות גדולה לדרשנים המתבלים בדברים מדברים המשמחים לב השומעים, כדי שיתקבלו דברי החיזוק על לב השומעים, וכן ראוי וצריך לעשות, עיי"ל. והכן הביא רבי אברהם גניחובסקי (מנחת שבעה עמוד צה. והובא בהרחבה ב"אגן הסהר ח"א עמוד 446). וז"ל: לומר דביות בבית הוא דבר טוב מאוד, ומביא שמחה ויש לזה חן גדול לפתור עיי"ז הרבה בעיות ורגישויות עיי"ש. ומובא במעשה איש ח"ה קל. פנע הגיע רבי שלום שבודרן לחזו"א ואמר לו שהוא אומר בדרשותיו כל מיני בדיחות ואנשים עוררו אותו שזה ליצנות האם להמשיך בכך או לא? אמר לו החזו"א עד לך שרק כך צריך למסור את השיעורים. והדוסף החזו"א שאילו בזמנו בליטא היו מרבים בכאלו דברים היו פחות ופחות נתפסים להשכלה רח"ל. ותפקידנו היום להרבות שמחה וחייות בעבודת השם. ויש להוסיף חשיבות עניין זה בפרט בדרות שחרוב קורף ומלא בפיתוים ורגישוים, ובתקופת הקורונה שמספר רב גרשון אולדשטיין שחיות אמר כמה פעמים שלימוד התורה הוא חשוב עד למאוד, אבל צריך שיהיה בשמחה ובחומור קצת ובאוירה נעימה ורגועה. ורבי חיים קניבסקי היה רגיל על לשוננו הרבה אמירת מילתא דבדיחותא לשמה את כל הסובבים ודעתו שד"ז יכול למנוע הרבה בעיות כגון בחינוך ילדים ובעיות בשלום בית. ופשוט שיש שהוא בן עליה ומרגיש שאין לו תועלת בזה, אצל הדבר נחשב בגדר שנים שישבו ואין ביניהם ד"ת, והר"י מושב ליצנים. וברור שצריך להשתדל שלא יהיה בגדר ליצנות מדברים קדושים או דברים ערכיים, ופשוט שלא לעשות צחוק מאנשים. ויהיה לא להגיע לידי הוללות וקלות ראש.

שאלה: איך שייך לקיים מצוות צדקה בלי כסף? **תשובה:** עיי' תרומת דם וביותר עיי' תרומת כליה. ודעת רוב גדולי ישראל דיש מצוה גדולה לתרום כליה להצלת חיי חברו אך אין חיוב, כתבו פוסקי זמננו שבתכתיבה עדיף לתרום את הכלה המשמאלית עיי' הגמ' ברכות סא. ששתי כליות יש לאדם ושמאלית יועצת לרעה, ויש לציין שעיי"פ המציאות ב-99% מהמקרים הרפואיים ממליצים מבחינה רפואית לתרום את השמאלית. והוא פלא.

שאלה: האם צריך להצטער בצרתם של עשרות אלפי המתים בטורקיה? **תשובה:** למרות שהם גוים צריכים להצטער בצרתם, והנביא בישיעי' אומר על הפורענות שאירעה בבבל, על כן מלאו מתני לחלה צירים אחוזני

כצירי יולדה נעויתי משמוע נבהלתי מראות, ורש"י שם פירש שהנביא הוא רחמני ומתאנח על פורענות האומות. ובקריעת ים סוף המלאכים לא אמרו שירה בגלל הפורענות. ובמצרים, ואמר הקב"ה מעשי ידי טובעים בים ואתם רוצים לומר שירה, ומה שעם ישראל אמרו שירה, הי' זה על חלק ההצלה שלהם ולא על הפורענות של מצרים, על הפורענות צריך להצטער. וראים שמדת רחמים של יהודי לרחם גם על גוים שמצטטרים. מתוך דברי רבי דב לנדא.

שאלה: עברו רק שלוש שנים מהמקרה הראשון, של מה? **תשובה:** לפני שלוש שנים בדיק בב אדר תשי"פ הגיע לארץ המקרה הראשון של קורונה. מאז למשך שנה שלימה היה פחד ואימה העולם השתנה שנה שנחסרה מהחיים של כלנו, אבל הנה לא למדנו כלום ואנחנו ממשיכים לתכנן דברים כאלו שום דבר לא ראינו לפני כ"כ קצת זמן איך כל העולם השתנה מקצה לקצה לתקופה כ"כ ארוכה.

שאלה: מיהו גדול מפרשי התורה והגמ' שזכה שאין ילד או ילדה שלא מגדלים אותו ולומדים בו מכל שכבות הציבור? **תשובה:** רש"י הקדוש שלפי המסורת הוא נולד בה' באדר לפני קרוב אלף שנים. מספרים כי הוריו של רש"י היו חשוכי ילדים שנים רבות. אביו היה סוחר באבנים טובות, וברשותו הייתה אבן טובה אשר הייתה חסרה למלך עבור עבודה זרה. אביו של רש"י הסתכן במוות והשליך לים את האבן הטובה בה היה גלום לך רכושו, כמו גם הבטחה לעושר רב, והראה עצמו בוכה על אובדנה. המלך פטר אותו, ועל המעשה הזה, נגלה לו אליהו הנביא והבטיח לו פרי בטן, שיאיר את עיניהם של ישראל. ואכן רש"י נולד לעת זקנותם של הוריו. מסופר גם שאמו ההרה של רש"י הלכה ברחוב ופרש נוצרי שדבר על סוסו כמעט פגע בה. האם נתנה אל הקיר שבשולי הרחוב ונלחצה אליו, ובקיר נוצר שקע, שבו הסתתרה. וזכר רש"י גם לכנדים גאונים הראשונים הרשב"ם, רבנו תם, רבי'ם. ועוד.

שאלה: מיהו הנדסות תודעה? **תשובה:** מה שעושה בימים אלו העיתונות הישראלית. והדוגמה האקטואלית הטובה ביותר היא הסערה הציבורית השוטפת את מדינת ישראל בימים אלו בנושא הרפורמה במערכת המשפט. שהרי מי לא יודע שמערכת המשפט הישראלית היא מערכת רקובה שרוב המכריע של השותפים בה הם אנשים בעלי דעות קיצוניות ומזוהים עם דעות השמאל הפוליטי הקיצוניות ביותר, ומבחינתם גם ההכרעות המשפטיות שלהם בהתאם. ולכן, בעקבות הבחירות האחרונות שנתנו כח למחנה הפוליטי המתנגד לעמדות השמאל הקיצוני המיוצגות בבית המשפט, קמו פוליטיקאים המבקשים לסנות ולתקן את העיוות שהשרש במדינה ופעלים ליצור רפורמה שתתקן את מערכת המשפט למערכת טובה יותר; מערכת שתיצג את רוב אזרחי המדינה; מערכת דמוקרטית יותר שתתחשב בצרכים של קבוצות מיעוט שעד עכשיו קיפחו אותם ופעלו נגד כל מה שהם מייצגים, ובמיוחד נגד החרדים והדתנים שמערכת המשפט קיפחה אותם ופעלה לעקירת הדת בכל מידי סיסמאות משפטיות שקריות ומעוותות. אבל אנשי השמאל המסרבים להכיר בזה שהפסידו בבחירות, החליטו להלחם בכל הדרכים נגד כל התקונים המוצעים והם משתמשים במה שנקרא "הנדסת תודעה", דהיינו הם שוטפים את מח הממונים על ידי זה שמציגים את השאיפה לתיקון העיוותים כ"סכנה לדמוקרטיה" וכ"פגיעה בבטחון המדינה". ועד כמה של בר דעת מבין שזה אבסורדי, הם עושים שטיפת מח באמצעות כלי התקשורת וכל מיני אנשים בעלי מעמד בכלכלה, ביטחון וכדו' - כאשר המשותף לכולם הוא היותם אנשי שמאל המזוהים עם האידאולוגיה השמאלנית של בית המשפט שאותה מנסים לסנות להם. בראש המערכת ל"הנדסת התודעה" עומדים כמובן כלי התקשורת שהם מתמחים בזה ושוטפים את מח הממונים בדיוחים מסיתים. יום ולילה הם בוכים על מה שהולך להיות במתנתם "הרס הדמוקרטיה"; הם מגייסים את כל האליטות שהשקפת עולמם דומה לשלהם, מראיינים אותם, נותנים להם בלי הגבלה להשמיע את האזהרות האבסורדיות ביותר, מבליטים את דבריהם ואת דברי כל מי שמוכן להזדהות איתם בכותרות ראשיות; מדברים כל הזמן על ההפגנות המוניות השוטפות את המדינה לאורכה ולרוחבה בלי להזכיר שכמות כל המשטפתים ביחד של כל המפגינים נגד הרפורמה פחותה ממספר המצביעים הדרושים כדי לעבור את אחוז החסימה (כ-250.000 הם גם אינם רותעים ולהפץ שמעות ואזהרות במטרה לפגוע בכלכלת המדינה; ואפילו מפעילים לחץ כלכלי בינלאומי לפגוע בכלכלת המדינה, ולבדד ששליטתם במדינה באמצעות מספר מועט של שופטים ואנשי תקשורת שמאלנים אל תישמש מידם - והכל במסגרת הנדסת התודעה שהם מציעים במטרה להסחוף כל מיני אנשים אפורים שאינם מכירים את העובדות, כדי לטעת בליבם ספק אולי באמת הרפורמה במערכת המשפט חריבה את המדינה. הדברים נאמרים לא רק כלפי עניין זה אלא כל עניין אפשר להנדס את התודעה שלנו בראיות ואמירות של צד אחד וכו'.

שאלה: אורח חיים בריא שמפחית את הסיכוי למות מכל מיני מחלות: מה הוא כולל? **תשובה:** דבר ראשון וחשוב חיים פעילים. פעילות ותנועה שורמים על גוף בריא ומסייעים למניעת מחלות, משפרים את יכולת הריכוז והזכירה שלנו. תנועה מסייעת למניעת ניוון ובעיות ארטופדיות כך שנשאר עצמאיים גם בגילאים מבוגרים. פעילות גופנית משפרת את הביטחון העצמי בקרב הילדים,

תנועה ופעילות מסייעות לשמירה על משקל תקין ועוד. חשוב ללכת הרבה וכן לא להשתמש כל הזמן במעליות. חשוב גם לעשות התעמלות. דבר נוסף וחשוב ביותר לחם תזונה נכונה ועיי"ז הבאנו בעבר הרבה בזה כולל אכילת לחם מקמח מלא והרבה ירקות ולהימנע מסוכרים מלחים ושומנים רוויים, למעט בקפאין, כמו"כ לעלות את האוכל היטב, ולא לאכול הרבה מידי. שינה טובה 8 שעות ביום, הכי טוב בלילה ובין שתיים לארבע בצהריים.

שאלה: מה יותר חשוב לבלעת הבית, שיביעו הערכה למה שעושה למנון הבית או להכיר בקושי שהיה כשעשתה את הדברים? **תשובה:** הערכה זה עדיין לא מראה שאתה באמת יודע מה עבר עליך עד שזה נעשה, והיא חושבת לעצמה האם בכלל לא יודע מה עבר עליה עד שארוחת הצהריים תהיה מוכנה, מה היה חסר לה וכמה הילדים הפריעו ואיך היתה צריכה לקום בשביל לא מוקדם וכו' וכו' ורק כשהוא מפרט ומביע אמפטיה ואומר וואו איך אדם חזק לתוכן למרות שהילדים היו בבית ולא ישנת בלילה והיה חסר לך מוצרים ואפי' הוא שואל שאלות אכזב באמת הצלחת וכדו', זה נותן את ההרגשה הכי טובה ויכול להמשיך לעבוד ולתפקד, וזה נותן פי עשר בהערכה ופרגונים. משלום בית לשלמות הבית.

שאלה: ילד שרוצה משהו מאבא שלו ואבא שלו החליט לא לתת לו איך יעשה את זה בצורה הטובה ביותר? **תשובה:** אם יכנע לו, הילד יאבד את כל הביטחון וירגיש שיש לו אבא חלש. אם יגיד לו שלא מסכים ללך, הילד ירגיש שאת מבינים אותו ושונאים אותו וכו', מה שעליו לעשות זה לומר לו אני מבין את הצרכים שלך אני מבין אותך מצויין גם כשאת הייתי ילד רציתי את זה מאוד אבל אני חושב שזה לא טוב לך ורק יכול להזיק לך ולכן אני לא מסכים שתעשה את זה כי אני אוהב אותך, כך הילד ירגיש שמבינים אותו ולא דוחים אותו מחוסר אהבה והבנה לנפשו. רבי מרדכי סלפנסקי.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת. יונינות שנשלחו לי השבוע: א. לגבי כתמי דם - שמעתי מהמוהל הרב ידידה קרביץ שמי חמצן מורידים בקלות כתמי דם מבגדים עדינים שלא פגיעה בגד. **אחד כתב:** לפני הכניסה להשרות את הבגד לפחות יום מים קרים, לשפוף לפני הכניסה ולכבס רגיל. מצויין גם בבגדים בצבע לבן. **ב.** לגבי לחות בשעון או אפשרות לא לשים בשמש כמה ימים או לשים בתוך קופסת אורז. **מישהו אחר שלח:** אצל "מושקוביץ שעונים" ברחוב כהנמן ב"ב, יש מכונה מיוחדת שמבישבת את הנוזלים. **ג.** פתרון לעצירות כרונית אם אתם לועסים את האוכל הדק היטב ושתייה מרובה (מים, לא קפה ותה) והפעילות הגופנית שלכם סבירה. כמו"כ ראוי לסנות להליכה אינטנסיבית בשמש. (עדיף של שעות הבוקר המאוחרות, לא קשור להיחשפות לשמש אלא להשפעה על המוח עיי' העינים אבמ"ל. יתכן שזה מחמת אופי נפשי של חוסר נמרצות ולבקר ברכת א"ה במתינות. **עוד כתבו** בהקשר לעצירות ישנו מוצר בשם מייץ שזיפים ראייתו אושר ביש חסד ואמרו להיות בחנויות טבע. שותים מעט זה עוזר מיד. **ויש שכתבו:** עצה מנחה רופאים - להשתמש בנורמלקס - תרופה על בסיס מינרל - ניתן להשיגה בכל בית מרקחת, כמו"כ שתיית הרבה מים יכולה לעזור במקרים קלים. דבר נוסף שמעיל הוא אקמול פוקוס. **מישהו נוסף כתב:** לשתות כל בוקר כוס מים עם חצי לימון סחוט. **עצה נוספת** ששלחו בעניין זה: לשתות מיד בבוקר 5 כוסות מים פושרים בדוק ומנוסה. **עוד אחד כתב:** לקחת פרוביוטיקה (25 בליון לפחות) כל לילה לפני השינה. **ד.** לגבי רוכסן שנפספס יש למרוח קצת סבון וייתכן ויפתח ויסגור מספר פעמים יח האמר להסתדר. מקסימום יקנה רוכסן חדש זה בכלל לא עולה הרבה. **ה.** עצה למיגרנה: כמובן אחרי תפילה וס"י: לשתות קוקה קולה מיד בתחילת ההתקף (כנראה שהקופאזן שבו הוא הגורם למניעת ההתקף. ולכן אפשר קוק"ק רגיל (אדום) ואפשר גם זירו (שחור). **המון כתבו** שיש לשתות הרבה מאוד מים. עכשיו. **יש שכתבו** לא לשתות כמעט קפאין דהיינו למעט מאוד בקפה. **ירידה בריאה אברך** שעלה לו המספר למי שכתב שיש איכאל גור פשוט טטיות במיץ עגבניות עצת אחיותופל אפילו לא בגדר בדיחה טועה מטועה ומסכן את הציבור. וכדאי שתתחילו לסנן תשובות ומטפשות מהסוג הזה כי זה כבר נהיה פחות מצחיק בתקופה האחרונה. אנשים שואלים שאלות רציניות (במקום ללכת לרופא) והתשובות מטופשות ועוד יאמינו להם. אציין שאני מגיע מרופא רפואת העיניים - ירידה בריאה באופן פתאומי חייב מיד מיד מיד לרוץ לרופא עיניים זה יכול להיות מגוון בעיות. אציין כמה מהם כמו לחץ תת עיני גבוה שעכשיו זה התעורר ועלול לגרום לנוקים בלתי הפיכים בשדה הראייה ועובי הקרנית ובשכבה שמכסה אותה (נקראת מרורן), או בצקות בעצב הראיה הגורמות למעשה פגיעה בריאה. אולי חשד ללאקוומה שנמצא בשלבים מתקדמים ועוד בעיות שהתסמין הראשון שלהם זה ירידה בריאה ובחדות שלה כמו קטרקט שזה פחות מצוי אצל צעירים אבל קיים. עוד דבר שיכול להיות אחוז דברים חיי' שקשורים לראש עצמו חלילה חלילה יש מרעין בישין שם.. אז התסמין הראשון גיי' זה פגיעה בעיניים אבל בדרך כלל זה מלווה בכאבי ראש ובאזור העיניים אצל לא מחייב. כל זה מובן בהנחה שראש חושב משקפיים מתאימות. עיניים זה לא משחק ילדים ולא צחוק ולא בדיחה. לגשת מיד לרופא שיעשה בדיקת לחץ תת עיני בדוק את עצב הראיה יש להם מסכיר מיוחד שעושה את

כל הבדיקות הללו קודם כדי לשלול חליה נזקים בעצבי ובשדה הראיה. רפואה שלמה ובשורות טובות.

התורה חסה: א. אבקש פתרון לפצעי קור באצבעות. ב. רצוני לבקש עצה איך לנקות את הרצפה שנשבר עליה מדחוס זכוכית (לא כספית) והיא נהיתה שחורה, (מדובר ברצפות ולא בגרניט פורצלן). ג. איך מורידים חלודה

ועשית מנורה לפני עשרות שנים בבית הכנסת הידוע זכרון משה בירושלים נזרקה חבילה גדולה של שטרות מהעניין לתוך האולם, ואישה אלמנה צעקה שהיא מקדישה את הכסף לבניית מנורה בבית המקדש. כעבור מספר ימים היא נפטרה והיורשים נפשם בשאלתם, אדיאטא בע"ז דאין מקדישין בזמן הזה ואם הקדיש יולכים לים המלח, וכן נפסק בשו"ע - כדי שלא יגיעו לידי תקלה. הם פנו לרב אלישיב כי כספם בנפשם, והוא אמר להם תבררו בבנק

חידות שינון הפרשה לפי סדר הא'–ב'–א: היכן היו מונחות לחות הברית? ארון. ב. מקל נקרא? ב. ג. עושים עם זה קידוש ויש אותו במנורה? גביע. ד. למה עשו את הסיירות? ז. פ. ה. על מה נתנו את לחם הפנים על: השולחן. ו. המשך: יעשו לי מקדש? ושכנתי בתוכם. ז. עם מה ציפו את הארון? זהב. ח. רוחב החצר: המישים אמה. ט. איזה זהב שתמשו במשכן וכליו? סהור. י. מה הוא צבע תכלת? ירוק. כ. כיסוי של הארון? כמורת. ל. למה צריך שמן? למאור. מ. אורך החצר? מאה אמה. נ. מאיזה חומר הקרסים היו עשויים? נחושת. ס. איך קוראים למה שעודף? סרח העודף. ע. עם נוצה של מי עשו את המשכן? עיזים. פ. איך היו נראים הכרובים? פרושי מלמעלה. צ. איך נקרא צידי המזבח? צלעות. ק. מה היו שלושה מכל צד במנורה? קנים. ר. ממה עשוי המכבר? רשת נחושת. ש. איזה חסוץ עץ נעשה הארון? שיטים. ת. חיה שבאה רק למשכן – תחשים.

חידות ידע תורני ומענייני הפרשה: א. איך יתכן אדם יהיה חייב לאכול מצה ולקרוא מגילה בסוכה? ב. איש שהוא וכנדו מוזכרים בפרשה והנכד נולד לו כשהיה בן 16 בלבד? ג. סוק בתניין? סוף המילה שלו הוא מס ונכתב במס פשוטה בלם בסופית? ד. ס"ת מהודר לכל הדעות ורק לאיש אחד מותר לקרוא בו? ה. בפרשה מוזכר מילה שבפרשת ויגש הוא שם אישה? ו. בפרשה שני אחים ושתי

מישהו יודע מה מקור המנהג לשבת בעת נטילת מים אחרונים?

אבי המיועדת לשידוך: הבת שלי לא מבינה את השפה של הבחור הזה. הוא אמר לה בפגישה שהוא מתפלל על עצמו כל ערב ראש חודש "אשוב לאיש תושב לא עוד אורח".

שאלו שמאלן אחד: את מי אתה שונא יותר, את יגאל עמיר או את נתניהו? - מה אתה משווה בכלל, הוא ענה, יגאל עמיר הוא בסך הכל רוצח מתועב.

נשיא מדינה שנבחר על ידי פוליטיקאים מתנגד לבחירת שופטים על ידי פוליטיקאים. מוזר, לא?

אם זה ראש האופוזיציה, נעבך, איך אפשר להעלות על הדעת שמצאו גם מישהו שמתאים להיות זנב האופוזיציה.

כשנאי אליה סבא אני לא אבקש מהנכדים להראות לי את התעודות שהיה

מתפללים ונכדים: עקב תקלה, בימים הקרובים יהיו רק 11סוגי קפה.

מחולצה לבנה מכופתרת. ז. נשמח לעצה איך לנקות את הגז בלי להשתמש בסנט מוריץ ודומיו.

שאלה בחושן משפט: אדם שהביא בגדים למכבסה והשאריו על בלם וזה הכתים את כל הבגדים שבמכבסה האם בעל העט חייב או לא? **תשובה:** לכאורה הוא חייב משום ממונו המזיק והוא כאבנו סכיני ומשאו שהניחם בראש הגג דחייב לשלם משום אש וכ"ת דהוי בור דדמי

הלכות הקשורות לפרשה ועוד הלכות שונות

ישראל אם אפשר להשמיד מולם את השטרות והם יעשו חדשים, וא"כ תעשו כך והם יעשו שטרות חדשים שתוכלו להשתמש בהם. וכן הו"ו.

ונתת על השלחן לחם פנים. הרמ"א ב"רמב" מביא את תקנת עזרא שתהא אישה משכמת ואופה ביום ו' חלות לכבוד שבת. ובה"ל הביא שבעוונותינו הרבים התחילו נשים להשבית המנהג, וקונים במאפיה לכבוד שבת, ע"כ

חידות

אחיות? ז. תשע מילים רצופות בפרשה המסתיימות באות ה?

תשובות: א. עיין ביאור הלכה הראשון בסי' שדי"מ. מרבי נפתלי הרט שליט"א. ב. בצלאל בן אורי בן חור ובסנהדרין סט: אבא של חור זה כלב ומבואר שם בגמ' שכשכלב היה בן 25 נולד בצלאל נינו. ג. נחמיה פ"ב: בחומות ירושלים. ד. ס"ית של מלך. ה. בפרשה וסרח העודף, וביגוש סרח בת אשר. ו. כרובים איש אל אחיו, יריעות אישה אל אחותה. ז. כה לא.

חידות לשאל את הילדים: א. איזה מצווה מהתורה עושים אותה עם פרי מסויים? ב. איזה מצווה אפשר לקיים אותה רק אחרי שאוכלים פת? ג. איזה מצווה מקיימים אותה הגברים כל יום כל ימות השנה בדרך כלל כל היום? ד. במה צריך להרבות בחודש אדר? ה. מה חודש אדר שונה מכל החודשים של השנה? ו. איזה דבר יש בחודש אדר שכשהוא נוהג במקום אחד יש מקומות שהוא לא נוהג כלל? ז. מה הקשר בין חודש אדר למאכל שאוכלים בשבת? ח. מה יש בחודש אדר שיש אותו בחודש תשרי טבת תמוז ואב? ט. איזה אבר של רעע אוכלים בחודש אדר? י. מה מסתיים בסוף חודש אדר?

תשובות: א. אתרוג. ב. ברכת המזון. ג. ציצית. ד. משכנס אדר מרבים בשמחה. ה. שלפעמים יש אותו מעובר. ו. 10דקות קודם.

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם בזה תועלת גם בחודש אדר

הצעת ייעול: שימכרו את הברכות בחופה כמו שמוכרים את העלויות לתורה, ואף אחד לא יעלב.

מה שהכי מפעים במראה של שקיעת השמש בין הערביים זה שתמיד זה מתרחש כשעדיין יש אור יום. אם היא היתה שוקעת חצי שעה מאוחר יותר כבר היה חושך ואי אפשר היה לראות כלום.

הרגע הזה שאתה מתבייש להמשיך לדפדף ולחפש בחומש איפה הפטרת פרשת שקלים וכדו', ואתה פשוט נעצר בהפטרה מקרית ומביט בחומש כאילו זה שם.

תודה לכל מי שמקריא את העלון לאמא שלו יה"ר שיזכה לכבוד הורים כל החיים. תודה מאוד לאברך שמפתיע כל יום מחדש בהתמדתו בשקדנותו בעיקביות מופלגת, כל רצונו הוא רק לסייע לשני בכל הכוח כולם אוהבים אותו כי הוא אוהב את כולם לא יכולים להיות לו שונאים, נותן עצמו לתורה עבודה וגמיח', כל חכמתו משקיע לצמוח בתורה ויר"ש **רבי אהרן מאיר שליט"א** בוגר עטרת שלמה רש"ל, שנתן לי טיפיה להצלחת העלון שמאוד עזרו.

היכן ניתן להשיג את העלון

אדרת אליהו בראשות הרב נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13 **בלוד - אחיסמך.** בחנות בראדרס רחוב הרב אלישיב 5 גני אילון.

במנצ'סטר אצל רבי שמואל א. הורביץ שליט"א: 4447425793110. **בארגנטינה:** קהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים.

לקבלת העלון בפקס יש להתקשר לטלפון: 03-61803383. **כמו"כ העלון** נמצא ביכל העלוניים בעיצוב בשם 'לבית התורני'. וכן העלון (מלבד ההערות שבסופו) מופיע ביקובץ גליונותי.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלוניים של כל ארבעת השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. לכתוב משרכת שבת. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאות העלון לפנות : 0527633431. או בינדרים פלוס' - רשת כוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחם 2422). זכות הרבים תלוי' במסיעים! אפשר לשלוח משהו חודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל.

קול תודה

עלון ההתחזקות החודשי בענייני השבח וההודאה לבורא עולם

בס"ד גיליון מס' 103 אדר התשפ"ג
נא לשמור על קדושת הגליון

לעולם אודך

קול תודה
ארגון להפצת ההודיה לה'

מאמר של הודיה

מרים בשמחת ההודיה

בגמרא תענית (דף כ"ט ע"א) כתוב: "כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה כך משנכנס אדר מרבין בשמחה", ומסביר רש"י: "ימי נסים היו לישראל פורים ופסח". גמרא זו טעונה ביאור.

מדוע העובדה שהחודש היה פעם זמן של ניסים מצריכה אותנו עכשיו להרבות בשמחה? אכן מובן שמצוה עלינו להודות על הניסים, אבל למה יש מצוה לשמוח?

עוד טעון הסבר, הרי כתוב בתורה (דברים כ"ח, מ"ז) "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה כו'", שיש מצוה לעבוד את ה' כל השנה בשמחה המושלמת והנהלה ביותר שבידינו לעורר, אם כן, מה משמעות יש לכך, שמצוה להרבות בשמחה באדר ולמעט בה בחודש אב? ומעל הכל יש לשאול, איך מקיימים מצוה זו בפועל, מה עלינו לעשות באדר כדי להרבות בו בשמחה?

שמחה נעלה אמיתית

נראה שהפתרון של השאלות מונח בדברי בעל "יסוד ויורש העבודה" (שער י"ב פ"ז) שכתב, שהשמחה של חודש אדר ופורים היא השמחה המרוממת המופלאה של הודיה לה'. וז"ל: "לשמוח ביוצרנו ובוראנו יתברך שמו, נגילה ונשמחה בו, נזכירה דודיו מיין, שיש לנו אלו-ק ופטרון כזה שעומד בתמידות למלט נפשנו מיד כל העריצים המבקשים את נפשנו". הודיה לה' אמיתית מלווה תמיד בשמחה מרוממת, השמחה הנפלאה של אהבת ה'.

וכן כתב המאירי (מגילה ז'): "לא נצטוונו [בפורים] על השמחה של הוללות ושטות, אלא בשמחה של תענוג שיגיע מתוכה לאהבת ה' יתברך והודאה על הניסים שעשה לנו".

המסתירים את טובו ית' וגורמים נתק בינינו ובין אבינו האהוב שבשמים. הסתר זה צריך לעורר בנו כאב שעדיין יש רע בבריאה, ואף בתוכנו, ושעל כן אין אנו משיגים בשלמות את גודל טובו ית', וממילא אין אנו מודים לו כפי הצורך ואין להקב"ה את נחת הרוח המיוחלת שבשבילה ברא אותנו ואת העולם כולו.

בלי שמצפים וכמהים להגיע למטרה זו של שלמות ההודאה לא נשיגה, על כן צריכים להקדיש זמן לעורר כאב על מה שעדיין חסר. זוהי עבודת חודש אב.

באדר עלינו להתרכז בכל הגילויים של טוב ה' שיש, ובאב עלינו להתגעגע לגילויים מושלמים נוספים שעדיין חסרים. על פי זה מבואר לשון הגמרא "כשם שמשנכנס אב ממעטים בשמחה" שהמילה "כשם" נראית מיותרת. אולם, כמו שברור הדבר שאין הוראה כללית בחודש אב להיות בדכאון ח"ו, אלא להרגיש כמיהה לגילוי כבוד שמים ומידת טובו של הבורא, גילוי שעוד חסר. כך המצוה להרבות בשמחה בחודש אדר אינה חלילה להרבות בשחוק ובקלות ראש, כי אם להרגיש תוספת שמחה על הטוב הא-לקי הקיים עתה ושהתגלה בעבר, גילוי המביא את האדם המתבונן להוסיף הודיה לה' על אהבתו אותנו.

החיד"א זצ"ל כתב (בספר "דברים אחדים") שאם היינו מנצלים את ימי הפורים בצורה הנכונה, ובמקום שמחה שטחית היינו משיגים את השמחה האמיתית הנפלאה של הלל והודיה לבורא העולם על החסדים הרבים שעשה ועושה איתנו, "כבר נושענו זה זמן רב". לשמחתנו זו מצפה אבינו הטוב והמטיב שבשמים, ובידינו הוא. ■

פנינים של הודיה

הגה"צ רבי זלמן בריזל זצ"ל היה רגיל לומר: תראה את כוס הקפה, אשר יכול להיות שחור או לבן, ובו משלבים סוכר מתוק עם קפה מר, וכשאתה מרים את הכוס, אתה מברך "שהכל נהיה בדברו", ומכריז: בכל מצב שהוא, בין שחור או לבן, מתוק או מר, בכל מקרה הכל נהיה רק על ידי ה' יתברך. ואם הכל מהשם יתברך אזי ברור שהכל אך ורק טוב, כי ה' יתברך הוא טוב ומטיב לכל!...

מפרש החיד"א זיע"א את הפסוק בתהלים (כב): "א-לי א-לי למה עזבתני, רחוק מישועתי דברי שאגתי"- שכאשר שואגים בתפילה ועדיין לא באה הישועה, אזי העצה היא "ואתה קדוש יושב תהילות ישראל" - להזכיר את התהילות שיש לבני ישראל לומר להשם יתברך, "בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטמו, אליך זעקו ונמלטו" - כשמספרים שבחי ה' יתברך ועוסקים בתהלות ישראל, אזי אפילו אם אין התפילות ראויות להתקבל כעת, הרי ששבח והודיה תמיד יתעלו.

יום אחד שמע מרן ה"חפץ חיים" זצ"ל, שבני העירה מתרגשים לרגל בואה של חיה משונה אשר לא ראו כמותה מעולם. אמר להם החפץ חיים: בואו ואראה לכם פלא הרבה יותר גדול!

כולם התרגשו ובקשו לראות את הפלא הגדול. אמר להם החפץ חיים שיש אצלו חתיכת בשר היכולה להלך, והצביע אל אצבעו, כשהוא מעורר אותם להכיר את פלאי ה' יתברך שבכל רגע ורגע, שכן זהו דבר שצריך לחיות אותו ולהפנימו, שאין "טבע" בעולם, והכל רק ניסים, נפלאות וחסדים של ה'.

מסופר על ה"חזון איש" זצ"ל (מעשה איש ח"ט, רפ), שאמר כי אחת הדרכים להתחזק באמונה, היא על ידי שיתרגל על כל דבר קטן וגדול שחפץ בו - לבקש מאת ה' שיתן לו, וכאשר יקבל אותו יתן תודה מיד בפה מלא להשם על שנתן לו.

להנצחות או הקדשות: 055- 6789852	טליה בת פנינה לזווג הגון	סיגל שרונה בת שרה לרפואה שלמה	מלכה אורה בת עליזה ויעקב בן אושרית לזרע בר קיימא	בן ציון בן שירה לכל הישועות	שירה בת מיכל לזיווג הגון	לע"ג מתילדה תהילה בת אמלי
--	-----------------------------	-------------------------------------	---	--------------------------------	-----------------------------	---------------------------------

חסד יסובבנו

להוביל את בני לחופה??? כשאני חש רע כל כך? בימים הבאים בדיקות אצל רופא א.א.ג ואצל כירופרקט, אך לא מצאו שום מקור לתחושות הנוראות שאופפות אותי.

ואז, כשאני בלחץ נוראי, בעוד שעות ספורות בני עתיד לעמוד תחת החופה ואני לא מסוגל אף לזוז מהמיטה, מתעוררת בי הארה: קול תודה!!! איך שכחתי?! איך שכחתי את ההודיה לה' שכל כך חיזקה אותי בכל החודשים האחרונים שלפני האירוע הזה? איך לא חשבת להודות...??

אני מתחיל להודות, על כל האיברים וכל המערכות בגוף שעובדות מצויין ב"ה, אני מודה גם על הנסיון הזה, ועל כל תחושה שה' נותן לי לחוש... תודה רבה אבא, כי הכל ממך

באהבה!!

ואז, לאחר כמה דקות מרגיעות ומרפאות של תודה, בוקעת ממני זעקת הלב אמיתית וכנה*: "ריבונו של עולם! רפא אותי! תן לי כח לזכות להיות בחתונת בני, אני כל כך תלוי בך ורק בך, הבא את ישועתי ובעזרת ה' אפרסם אותה ב'קול תודה'!"

לפתע אני חש רגוע הרבה יותר. כמה טוב שיש לנו אבא רחום בשמים ששומע אותנו בכל עת. כמה טוב שיש את התודה! השמש מתחילה לשקוע, ניגוני חופה ברקע ואני זוכה! זוכה להוביל את שמואל בני לחופה.

רגעים מרשימים, אני אמנם בכיסא גלגלים, אך שמח ורגוע ומתרגש. תודה לך אבא על ניסים, על חסדים ועל טובך הרב עמנו. ותודה לכם על הזכות לפרסם את גדולת ה' ברבים. ■

אני יושב בנחת, מרשה לעצמי לנוח מעט אחרי עוד יום מתיש של לימוד ועבודה... ברוך ה' אנו עומדים לקראת חתונה של בנו היקר. מי היה מאמין ששמואל כבר חתן... אני מהרהר בהתרגשות וצולל שוב למנוחה...

דקות חולפות ואני מנסה לקום מכורסא שאירחה אותי כל כך יפה... אך, לאחר שניה שב אליה מסוחרר כולי. מה קרה לי? מה זו הסחרחורת הזו? אני מברך 'שהכל' ולוגם מכוס המים שאחד הילדים הגיש. הם מסתכלים עלי מבוהלים, וכולם לא מבינים מה קורה לאבא שלהם. אני מחייך חיוך חיוור ונבוך אל הילדים, ופוסע בזהירות למיטה.

"אל דאגה, ילדים, בעזרת ה' הכל יעבור!" הם מביטים בי רגועים יותר ואני צולל לשינה עמוקה.

למחרת, שוב בצהרים ובערב אותו סיפור: אני מסתחרר וחש כי הכל מסתובב לי מול העיניים.

בבית החליטו שעליי לפנות לרופא באופן מידי, אך לא הייתי מסוגל אפילו לרדת את הקומה הבודדת שבבנין עד המזונית, ורופא פרטי הוזמן אלינו הביתה. בינתיים פתאום אני מתחיל לחוש ברע, והרופא לא מגיע... החלטנו לקום ולצאת ל'רפואה דחופה'. כיסא גלגלים הובא אלי ואני יושב כשידיי על עיניי והכל מסתובב לי....

הרופא במיון פסק ביבושת: "ורטיגו" יש לפנות לבית החולים". ביקשתי ממנו שיתחילו את הטיפול כעת, כי אני לא מסוגל לזוז לשום מקום. בחסדי ה' הוא הסכים והתחילו טיפול דרך עירוי ורידי. וכל אותה העת אני לחוץ עד אימה: יום ראשון ה-ח-ת-ו-ג-ה ואיך אזכה

*בדיקת כפי שכתוב בספה"ק, שפעמים רבות כשאדם רוצה להתפלל, הצרות והדחקות אוטמות את לבו ולא יכול לפתוח פיו בתפילה. אך כשמתחיל להודות ולשבח את ה' על כל החסדים שעשה עמו עד עתה - מתמלא לבו בבטחון שכמו שעזר לו ה' עד עתה, ימשיך ויעזור לו גם בעתיד. ואז נפתח פיו ויכול להתפלל ולהתחנן כראוי.

טובה התודה לכל

הדרכתני אותו לכתוב תודה גם על כך שהבת לא מדברת איתו, תודה שהוא לא רואה את הנכדים, וכך הלאה גם על הדברים שנראים כרעים.

הוא הסכים בכל לב, והיה תלמיד טוב ונאמן.

תאמינו או לא,

לאחר תקופה קצרה מאוד דוד הגיע לציון שמח ומאושר.

הבת שלו התקשרה אליו, ומוכנה ליצור קשר מחודש.

היא הודיעה לו שהוא יכול לבוא ולקחת את הנכדים.

התלהבותו היתה כה גדולה, עד שהוא פשוט בא וחיבק אותי: "אתה לא יודע מה עשית לי עם התודה הזאת!! איזה דבר נפלא זה התודה!"

דבר נוסף, ומרגש לא פחות:

עם הזמן התחלתי לשים לב שדוד פתאום לובש כיפה קטנה על ראשו, ולאט אף החל לגדל זקן.

הוא סיפר לי שהוא מודה לה' על הכל, ומבקש שה' יחזק אותו בשמירת תורה ומצוות. הוא הראה לי את מחברת התודה שלו, ושיתף אותי שהוא מרגיש שנהיה אדם אחר: רגוע יותר, פשוט שמח! אפילו בתו החלה לשים לב לשינוי שחל בו, ואף היא... התחילה לשמור שבת.

ישתבח שמו לעד... ראו מה יכולה התודה לחולל!

לאחד משפחה, להחזיר בתשובה, בעצם, מה לא ?? מודים לה' ורואים ישועות!

יהי רצון שכל עם ישראל יזכה לחזור בתשובה במהרה מתוך הודיה ושמחה. ■

אני גר בקרבת מקום לציון הקדוש של אחד התנאים הקדושים, ומרבה לבקר ולהתפלל שם על בסיס יומי.

מזה תקופה ששמתי לב, שמגיעים לציון כמה עובדים מבית המשפט המחוזי הקרוב לציון, רובם חילונים או מסורתיים.

אחד מאותם העובדים, ושמו דוד, התעניין מאוד בתפילות הנאמרות וניגש אליי לשאול מה אומרים ואיך אומרים...

מטבע הדברים נוצר בינינו קשר די קרוב עם הזמן.

יום אחד סיפר לי דוד, שהבת הנשואה שלו רבה איתו, ולא מוכנה שיבוא אליה. הוא היה שבור מאוד, שכן משמעות הדבר, שגם לא יוכל לראות את שני נכדיו האהובים, שהיה קשור אליהם מאוד.

כמוכן שהשתתפתי בצערו, ניחמתי אותו שהכל מאת ה' והכל לטובה, ואמרתי לו:

"אתה יודע מה? בוא תתחיל רק להודות להשם!"

כדי להסביר ולאמת את הדברים, הראיתי לו את מחברת ההודיות שלי: "כל בוקר אני בא לכאן וכותב תודות להשם יתברך. בלי זה אני לא מתחיל את היום!" שיתפתי אותו.

הראיתי לו דוגמאות של תודה מהמחברת, וסיפרתי לו שרק התודה יכולה לבטל את הגזירה ולהביא לשינוי מבורך לטובה.

הוא התלהב מאוד:

"אתה יודע מה... עוד היום אני הולך לקנות מחברת, ואתחיל לכתוב תודות!"

לקי"י
שעון חורף!

הדלקת נרות: 17:15
יציאת השבת: 18:07
רבינו תם: 18:45

ע"פ אופק תל אביב
ד' באדר התשפ"ג

טוב לחסות בה'

829

לתת לעצמך! תרומה התשפ"ג

"וַיְהִי הַכְּרֻבִּים פָּרְשֵׁי כַנָּפִים לְמַעַלָּה... וּפָנִיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו" – הכרובים במשכן אשר היו בדמות של תינוק ותינוקת, סימלו את הקשר בין הקב"ה לעם ישראל. כשהיו ישראל עושים רצונו של מקום – היו הכרובים סוככים את הכנפיים איש אל אחיו, וחלילה שלא – היו מפנים עורף אחד לרעהו.

מכאן למדו רבותינו כי כל זמן שהאדם מביט אל חברו ומנסה לראות מה חסר לו בכדי להיטיב לו, כמראה הכרובים – אזי זוכים שנעשה רצונו של בורא עולם ויש השראת השכינה על האדם. וחלילה, שמפנים עורף אחד לשני ולא עוזרים איש לרעהו – השכינה מסתלקת מישראל.

מספרים על יהודי אחד שהגיע לרבי בעל ה'בית ישראל' מגור זצ"ל, ואמר לו כי הוא סובל מעצבות נוראה. "לא חסר לי דבר", אמר האיש, "יש לי כסף, בית עם ילדים, כולם בריאים, הבית רחב מספיק, הכל זורם על מי מנוחות ובכל זאת חסרה לי שמחת חיים, ואיני יודע את נפשי מרוב צער. מה עליי לעשות?".

"בכל יום אתה בעצמך אומר מה הרפואה שלך ואינך שם לב לכך", השיבו ה'בית ישראל' מגור, "במזמור שיר חנוכת הבית" הינך אומר: "פיתחת שקי ותאזרני שמחה", כלומר, ברגע שהאדם פותח את השק שלו לאחרים ומחלק להם ממה שברכו ה' – הוא זוכה לברכה שיתמלאו חייו בשמחה. על כן, אם אתה עצוב, זה בגלל שאתה לא נותן מספיק לאחרים. עליך להרבות במידת הצדקה", פסק לו הצדיק.

כתב ספר חסידים (סי' קמ"ד): "גדולה ה'פרשת מעשר שאמר הקב"ה: 'בחנוני נא בזאת', מכל דברים אחרים שאסור לנסותו, שנאמר: "לא תנסו את ה' אלקיכם". כה גדולה וחשובה הנתינה והעזרה איש לרעהו, עד שהקב"ה מוכן 'להתחייב' שהאדם יראה ברכה בנתינת מעשר צדקה, ואף ינסה אותו בדבר זה!

מסופר על קבוצת עשירים, שכמעט כולם ירדו מנכסיהם אשר נכנסו לפני מרן הרב שטיינמן זצ"ל. הם תיארו את מעשי הצדקה והחסד שעשו בימים שהיו עשירים גדולים, ולא מבינים מדוע הגיעו למצב זה שירדו מנכסיהם. הרב שטיינמן זצ"ל התייחס אליהם בהוקרה ובחיבה, אך עם זאת הוא הכריז: "יקום כאן אחד שהקפיד מאז ומתמיד על מעשר כספים. 'מאז ומתמיד' – כוונתי לא רק כאשר העסקים היו בשיא פריחתם, אלא גם בתקופות שפל. יקום אחד כזה ויגיד שעם כל זאת הוא הפסיד כעת בנפילות הגדולות של הבורסה!". הכל שתקו והתביישו, ורק אחד הנוכחים קם ואמר: "אני חייב להודות שאני אכן הקפדתי בכל מצב, וב"ה באמת לא נפלתי מרכושי ויש לי ברכה עד היום, בשונה מחבריי".

אדם אחד הגיע אל ה'בן איש חי' וביקש שיתן לו סגולה לעשירות. "עֲשֹׂר בִשְׁבִיל שְׁתַּתְּעֶשֶׂר" – הורה לו הרב שיפריש מעשרות מרווחיו ויתעשר. כעבור תקופה הוא ראה את חברו שהיה יהודי פשוט כמוהו והתעשר אף הוא. "איך נהיית עשיר?", שאל אותו. "הלכתי לבן איש חי וביקשתי סגולה לעשירות, והרב אמר לי כי הגמרא מבטיחה כי מי שמכבד את אשתו – מתעשר. השקעתי באשתי כסף רב והתעשרתי. הלך הראשון ל"בן איש חי" ושאל: "למה לי אמרת לתת מעשרות, שבכך הוצאתי הכסף מביתי, ואלו לשני נתת סגולה לכבד את האשה ולקנות לה תכשיטים כך שהכסף נשאר בבית?".

אמר לו הבן איש חי: "שתי הסגולות נכונות. אבל המבט שלך מוטעה. התכשיטים לא נשארים אתך. אינך לוקח אותם אתך לעולם הבא. המעשרות, שהפרשת מכספך, הם נשארים איתך לנצח!".

לרפואה פרנסה
והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. דביר בן רויטל. ליאור בן פרידה. אריאל בן רויטל. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל.

זיווג הנזר: ניר ואודליה בני ציפורה.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. אליס בת פרידה. בת-חן בת גילה רותמה.

לעילוי-נשמות: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. הרב שמעון בעדני בן חביבה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן גליה. פרחת בת טובה. עלויזה בת מזל טוב מלכא. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שלמה בן סעדיה זנדאני. רוני אהרון בת מזל מלכה. עמרון יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמר. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. סוזן שושנה בת חביבה.

האָלון אַנדאָס
לְעִלְוֵי נִשְׁמוֹת
אָנְדֵר בֵּן סאַלמ
נָר צ״ל

זכר למחצית השקל

מתוך רבני ארגון 'הידברות'

מחצית השקל והזכר למצוה בזמן שהיה בית המקדש קיים, היתה מצוה מהתורה לתת למקדש 'מחצית השקל', אשר בהם היו קונים קורבנות ציבור על מנת לכפר על העם, ולכן כולם חייבים בה: עני ועשיר, כיוון שהיא באה לכפר על העוונות. אמנם, כיום שאין לנו בית מקדש כבר אין לנו מצווה, אלא רק מנהג כזכר למצווה. ולכן, בנתינת כסף זה יש להקפיד לומר 'זכר למחצית השקל', כדי שהכסף לא יחשב כהקדש.

זמן המצוה

בא' באדר בכל שנה היו מכריזים כי יש להביא את מחצית השקל, ואת הסכום עצמו נהגו לתרום את הכסף לפני מנחה של תענית אסתר או אחריה. עם זאת, אין בזה הקפדה מיוחדת וניתן לתת בכל חודש אדר, ובלבד לפני פורים. חז"ל קבעו כי יש לתת תרומה זו בחודש אדר, כדי להקדים את שקלי

מעלת וסגולת זכר למחצית השקל

(1) כותב המקובל רבי חיים פלאגי זצ"ל דברים נפלאים: "כל הנותן מחצית השקל מובטח לו שהוא בן העולם הבא, ולא יקרה לו שום פגע רע באותה שנה, ואפילו נגזרה גזרה עליו או על בני ביתו ח"ו היא מתבטלת. ואינו בא לידי חסרון כיס באותה שנה..."

זכר למחצית השקל

והמתמיד בה מידי שנה יראה זרע ויארץ ימים."

(2) עוד כתב המקובל רבי חיים פלאגי זצ"ל בספרו 'רוח חיים' כתב בשם כמה אחרונים כי "יש לתת המעות לתלמידי חכמים עניים השוקדים על דלתי תורתו הקדושה, כמו שכתבו חז"ל: 'אם בקשת לעשות צדקה - עשה עם עמלי תורה', וכן המנהג. וכבר אמרו חז"ל: 'כל המטיל מלאי לכיס תלמיד חכם, זוכה ויושב בישיבה של מעלה'."

גם השנה ניתן לתת זכר למחצית השקל לזכוי הרבים בעלון זה ע"פ הוראת הרבנים שליט"א

זכר למחצית השקל

מתוך רבני ארגון 'הידברות'

ישראל לשקלים שרצה המן לתת לאחשורוש בכדי להרוג היהודים. מי נותן המעות מצות התורה הייתה עבור הגברים בלבד, והמחלוקת היא האם חייבים מגיל 20 או מגיל 13.

עם זאת, ב'כף החיים' מובא כי גם נשים יתנו זכר למחצית השקל, משום שיש בזה כפרה לנפשן.

ולכן ראוי לתת זכר למחצית השקל גם עבור נשים וילדים מתחת לגיל 13, אך אין בכך חיוב.

למי נותנים?

בימינו נותנים המעות לצדקה לעניים, ואין ליתנם ממעות של מעשר כספים.

(בשנה שעברה - התשפ"ב פסק הראש"צ הרב יצחק יוסף כי יש לתת 28 ₪ לנפש).

האשכנזים נוהגים לתת שלושה חצאי שקלים לנפש, ואחינו התימנים לא נהגו בכך בתימן.

הרב פנחס ברייער

14 ח'ינוק, ארצה ואנחה הריב
GMAIL.COM@5704567 קשר

האדם האהוב

איך נהפוך לדמות אהובה שמשפיעה על הילדים? איך נפתח להם צהר לעולם טוב ומלא אהבה?...

השל"ה הקדוש אומר כי כל חינוך לעשה טוב מושג רק בדרכי נועם. לא ייתכן להעביר מסרים שאנו רוצים שהילדים יפנימו בדרך שאינה חיובית.

איך נוכל להפוך לדמות כזו שהילדים יראו בה כהורה אהוב שמתגעגעים אליו ורוצים לקיים את דבריו, עם כל זאת שהוא יודע לתת גבולות ולעמוד על עקרונות?...

אם נבחין טוב בחיי היום יום נגלה כי האנשים האהובים על כולם הם האנשים שיודעים להאיר פנים ולתת מילה טובה, יחס ומילים מעודדות - פירגונים.

לא נעים לנו להיות בסביבת אנשים הרגילים 'לעקוק' ולשלוח מילים קשות. דווקא האנשים שאומרים לנו כמה אנו חכמים, יפים וטובים - קונים אותנו.

אם כולנו מבינים את גדולתו של המפרגן, מדוע קשה לנו להרעיף מילים טובות לסובבים אותנו, ובמקום זאת אנו מביעים יחס טוב בנתינה גשמית?...

התשובה היא כי ברגע שנתתי לאדם מסכך כמה שקלים, עזרתי לקרוב משפחה בהעברת דירה או קניתי מתנה לילד - אני מקבל הרגשה טובה שאני מיוחד ושווה משהו, כי נתתי לשני משהו שאין לו, ואם נאמר את האמת, זה נותן גם תחושת עליונות כמה אני יותר טוב מאחרים. אגו.

2. המחמאה צריכה להיות אישית ולא משפט סתמי: "אתה עובד חשוב", "אתה משקיע". חשוב שמקבל המחמאה יבין ממה בדיוק נהנינו, וממה התפעלנו ממנו.

3. פרופורציה - אדם לא מאמין למחמאות מופרזות שאין בהם אמת. הוא מחפש להאמין בדברים ובוהן אותם.

4. לא להתניאש - גם אם האדם שמולך מגיב בחוסר נוחות למחמאה ודוחה אותה, אל יאוש! זה רק מעיד על חוסר שיש לו, וזו התגובה שלו לכך שרוצה עוד.

למילה הטובה יש כח עצום והיא יכולה לבנות, לחיות. אל לחסוך בה - לא בבית ולא ברחוב.

אדם או הורה שיוצר אווירה טובה סביבו המושתתת ביסודה על מחמאות - זוכה שאף ילדיו מחכים לבואו, מוכנים לקבל ממנו ויעשו הכל בכדי לרצות אותו, ובלבד שיוכל להמשיך לתת את המזון הכי חשוב לנפש - מילים טובות.

הנשק של מרדכי

מחנה ויז'נין 2016

היה זה לפני כ-2500 שנה באיראן. הממשל החדש של המדינה החליט פה אחד כי הוא יוצא למבצע גדול ונועז בו – תוך פחות משנה לא ישאר יהודי אחד בעולם.

המנ' – ראש מתקני הגרעין האיראני היה שונא ישראל מובהק והודיע בכלי התקשורת העולמיים כי בקרוב מאד היהודים ימחקו מהמפה. 'להשמיד, להרוג ולאבד את כל היהודים. מנעד ועד זקן, טף ונשים ביום אחד'.

היהודים בכל העולם, ובפרט באיראן שהיתה באותו זמן המעצמה הגדולה בעולם פחדו עד למאד והלכו אל גדול הדור מרן הרב 'מרדכי היהודי' זצ"ל, לשאול בעצתו.

"האם לצאת למבצע נגד הממשל? אולי לעשות הפגנה? להפיץ את הכור הגרעיני באיראן?"

אך מרדכי ואסתר הצדיקים אמרו לעשות רק דבר אחד: "ותאמר אסתר להשיב אל מרדכי. לך בנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה".

עצרת תפילה וצומות – זה הנשק שנשתמש בו.

נשאלת השאלה: מדוע? למה לא לצאת למלחמה נגד המן? למה לא לנסות לחסל את ראש הגרעין – המן, בדיוק כפי שעשו החשמונאים בחנוכה, ומהשמיים יסייעו להם? "התשובה הינה יסוד לחיים של היהודי", השיב הגאון הרב יאשיהו פינטו שליט"א, "כי בגשמיות, ובכל ענייני העולם הזה: בריאות, פרנסה, הצלחה, דירה, זיווג ופרי בטן – הכל נעשה ונגזר מהשמיים בלבד.

ואם חלילה יש קושי, אין מה לצאת ולהילחם – כי כל הדברים הללו בגזירת ה', כמאמר חז"ל: "הכל בידי שמיים" – כמה תרוויח וכמה תצליח, מתי תקבל דירה ואיך, כמה ילדים

יהיו לך ומתי תבוא הישועה לבריאותך. לכן, כל שיש לעשות הוא רק לדבר עם מי שקובע את המצב הזה – בורא עולם, ולהתפלל אליו מעומק הלב. (כמובן שיש לעשות השתדלות, אך לדעת שהיא אינה מעלה ומורידה, אלא הכל ביד ה').

אך ברוחניות, שיש חשש סכנה על התפילות והלימוד תורה שלך, על אוירת החינוך של ילדיך ועל העלייה הרוחנית של אשתך – כאן צריך להילחם ולעשות הכל, כי את זה השאיר הקב"ה בידיים שלנו. "הכל בידי שמיים – חוץ מיראת שמיים", כאן ה' מנסה אותנו ורוצה לראות האם נמסור את נפשנו לצורך הרוחניות.

אל מעונו של רבנו 'החזון איש' זצ"ל נכנסו שני רואי חשבון יראי שמיים.

השניים הינם חברים טובים המתגוררים בעיר חיפה, וכל אחד נכנס אליו כששאלה בפיו. "בחסדי ה' פרנסתי מצויה בעיר חיפה ולא חסר לי מבחינה גשמית מאומה. טוב לי בדירה ובעבודה", נכנס הראשון ופתח בדבריו, "אלא שחושש אני על חינוך ילדי בעיר חיפה. ילדי אינם מסתובבים בסביבה של ציבור יראי שמיים, וכי יש חשש שיתקלקלו וילמדו ממעשיהם חלילה".

"אם כך", הביט בו החזון איש והכריע, "קמים ועוזבים את המקום. שמירה על רוחניות המשפחה והילדים עומדת בראש הכל". ואכן כך עשה אותו שואל.

במסירות נפש עצומה, הוא ויתר על פרנסתו המרווחת בעיר ועזב את חיפה כשהוא הולך להתגורר בירושלים עיר הקודש.

אחריו נכנס רואה החשבון השני, ופנה אל

רבנו החזון איש בשאלה דומה לחברו ואמר: "רבנו, גם אני רואה חשבון בעיר חיפה, אך הפרנסה קשה עליי מאד, וברצוני לעזוב את חיפה כדי שאולי אצליח להתפרנס יותר טוב בעיר אחרת ובמקום אחר. מה דעת הרב?"

"ומה המצב הרוחני של הילדים במקום שלך?", עזר הרב ושאל.

"דוקא בענין הזה, המצב טוב מאד", השיב היהודי, "ב"ה אני מתגורר בסמוך לבית הספר החרדי. ילדיי סופגים הרבה יראת שמיים בבית הספר, ויש להם חברים טובים בני עליה.

ובנוסף, פעלתי רבות למען ביסוס החינוך החרדי בעיר, אך כיון שפרנסתי דחוקה, אני מסתפק אם לעבור לגור בעיר אחרת".

החזון איש הכריע באופן חד משמעי ואמר: "בשביל פרנסה לא עוזבים את המקום. פרנסה הקב"ה שולח בכל מקום". כמה מדהים!

מי ששואל על רוחניות – שיקום ויעשה מעשה, ומי ששואל על גשמיות – האמן שהכל מה' והשלך עליו יהבך!

"ויקחו לי תרומה" – אומר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א, שאם ראית 'התרוממות' (מלשון 'תרומה'), כלומר: הצלחה בעסקים, ישועה בבריאות, שגשוג בפרנסה ובילדים. תלה זאת בה' יתברך – ויקחו לי, קח זאת ותתלה זאת בי, שכך רצתה חכמתו יתברך שיהיה לך, והכל ברצון הבורא, ואין דבר שנעשה חוץ מרצונו וגזירתו.

אין זה תלוי בכוחך או בחכמתך, לא בכישוריך ולא בקשריך, כי הכל מעשה ידי ה' הגדול, העושה לבדו את הכל! בחג פורים אנו מצווים למחות את זכר עמלק – "אשר קרך בדרך", אומרים חז"ל שרצה להראות לך שהכל נעשה בעולם בדרך 'מקרה' – בזכות החכמה שלך, הכישרון והמשפחה שלך!

את זה צריך למחות! ולהחזיר שהכל רק בגזירתו יתברך לבד ברחמים!

"מדריך העולם שאומרים שמחמת שחבירו יושב בצידו ומסיג גבולו לכן ממעט פרנסתו. אבל באמת הוא טעות גמור, כי מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה, ואין אדם נוגע במוכן לחבירו אפילו כמלא נימא" (רוח חיים על פרקי אבות). הגשמיות – כולה בידי ה' ונקבעה על ידו, ורק על הרוחניות יש להילחם!

זהירות: פורים!

מהו יום הפורים

מאחורי הקיר הזה, גרה הרבנית 'במברגר'. היא אלמנה, לפני מספר חודשים נפטר בעלה, הגאון רבי בן ציון שהיה משגיח בשיבת פוניבז'. כל שנה הבחורים באו אליהם ועשו שמח, השנה יש שם שקט. כאשר היא תשמע את שירת וצהלת הבחורים כאן היא תזכר בבעלה ויהיה לה צער גדול. אז תאמרו לי כיצד אפשר שנרקוד ונשמח, ועל ידי כך היא תהיה עצובה?!" (נר לשולחן שבת)

מכאן אמר האדמו"ר בעל האהבת ישראל כי על אף המצווה של שתיית יין 'עד דלא ידע', הראשי תיבות של מילים אלו הם - 'ידע', שהעיקר לדעת איך לעשות מצוה זו בלא לפגוע או לצער אף אחד מסביב.

ואדרבה, אמרו בעלי רשומות כי 'שכור' הוא ראשי תיבות: 'ושפתותינו שבח במרחבי רקיע', כי על ידי המשתה יכול להתעלות בתוקף השמחה עד שיבוא להודות להקב"ה ולהגיע לדרגות גבוהות בקירבת ה'."

פעם לחש מרן הרב שטיינמן זצ"ל לתלמידו כי הוא מקפיד לשלשל מטבעות לצדקה מידי יום לעילוי נשמת יהודי אחד שהיה לו דין ודברים עימו. זו לא היתה מריבה וחלילה מרן הרב שטיינמן לא פגע בו, אך בכל זאת הרגיש הרב כי עליו "לפצות אותו" ולעשות בכל יום משהו לטובת נשמתו.

"אף שאני לא פגעתו בו, והוא כן פגע, בכל זאת - מי יודע, שמא היתה לי קצת אשמה בזה", חתם הרב את הטעם לנתינת צדקה לעילוי נשמתו בכל יום. נכין את עצמנו מראש לימים המרומים והקדושים הללו, ונזכור כי 'כל הקדוש מחברו - חרב מחברו', ככל שיש יותר קדושה, יש יותר יצר הרע וקשיים!

ולהאמין שהכל ממנו! היה זה לפני שנים, בישיבת 'נחלת יעקב' בבני ברק. בליל פורים היה ויכוח בין הבחורים אם ללכת לביתו של הגאון רבי עזרא ברזל, אביו של ראש הישיבה שליט"א, שהיה מוסר שיחות בישיבה. חלק אמרו: "הוא 'צדיק", זה לא יהיה פורים, אנחנו רוצים לחגוג, הוא ישבית לנו את השמחה". המבוגרים אמרו שצריך ללכת ויהיה טוב.

התלבטו, ולבסוף גבר כוחם של הבחורים

המבוגרים, ואמרו: "נלך, ואם לא יהיה לעניין נחזור לישיבה".

נכנסו לביתו ופצחו בשירה. רבי עזרא החל רוקד עימם בהתלהבות. אף פעם לא ראוהו שמח כל כך. עשה עיוותים ופרצופים. "שימח אותנו - היה באמת אווירת פורים", אמרו כולם.

ואז לפתע, לאחר שלש דקות רבי עזרא נתן מכה על השולחן והכריז: "מעכשיו כולם בשקט, מי שרוצה להישאר איתנו ישמח בשקט, מי שלא יכול ילך לביתו!". החלו הבחורים מתלחשים: "ראיתם? צדקנו!", התלחששו ביניהם.

לבסוף, העיז אחד הבחורים ואמר: "הרב, אפילו עכשיו בפורים שמצווה לשמות, צריכים להיות רציניים?!"

הסביר רבי עזרא ואמר: "דעו לכם כי בפורים יש עניין מיוחד לשמות. אך בדירה הסמוכה אליי, ממש מאחורי

המלך אחשוורוש היה שונא יהודים מובהק והיה מוכן לעשות הכל בשביל לאבדם מן העולם. אך הוא חשש. הוא ידע כי בכל תקופות ההיסטוריה, כל מי שרק העז לפגוע בהם - נמחק מדפי ההיסטוריה ונענש קשות.

"אתה צודק", אמר לו המן, "אך כעת ישנה שעת רצון לפגוע בהם בלי שהאלוקים שלהם ינקום בנו". "מדוע?", שאל אחשוורוש. והמן

הסביר ואמר: "ישנו עם אחד מפּוֹרְד וּמְפָרְד בֵּין הָעַמִּים... וְלִמְלֶכֶךְ אֵין שׁוֹה לְהַנִּיחֵם" כעת הם מפורדים ומפורדים - אין ביניהם אהבה ואחוה, אלא

להיפך, הם רבים זה עם זה ומקפידים אחד על השני, ואם כך - כעת אפשר לפגוע בהם ואין עליהם שמירה מהשמיים!". שמע זאת אחשוורוש ונחה דעתו, ומיד הוציא המן את הגזירה לפועל.

כמה צריך להיזהר בימים אלו שלא לפגוע ולא לצער. פורים הוא יום מיוחד של התרוממות מתוך שמחה, אך לא יום של פורקן והוללות.

לצערנו, ישנם אנשים המחכים לפורים בשביל לצחוק ולהתלוצץ על חבריהם, וגורמים לנזקים בשכרותם - אך אין רוח חכמים נוחה עימם, ומביאים הם על עצמם קפידות וצרות.

הרב בן ציון מוצאפי שליט"א סיפר: "זכיתי לראות פעם את רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל משתכר בפורים. תוך כדי שכרותו החל לבכות ולבקש: "תתפללו עלי שאדע הלכה אחת על בוריה:..."

"כך נראה אדם גדול ששותה ומשתכר. הוא אינו עובר עבירות ח"ו, ואינו פוגע באף אדם, אדרבה, השתיה מביאה אותו למטרה העיקרית - לדבקות בבורא עולם

לתגובות: 052-7151858

רחוב משה בריל 9, ת"א, מעפ" אחיאל DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

אדם נתן משלוח מנות לחברו שהיה שיכור - האם יצא י"ח משלוח מנות?

מילה

העלון מוקדש לעילוי נשמת האיש הכטר דניאל בן ויקטוריה ת.נ.צ.ב.ה

השכרת תחפושות לכל המספחה

במחירי גמ"ח. רח' מעפילי אגוז 91 ת"א מאחורי הבנין בימי עני ורביעי 20:00-22:00 ובמוצ"ש 19:30-21:30 מעפ" זא"י - 0533139866 בית - 037302953

מזל טוב!

לשמעון ונטלי לרגל חתונתם, יהי רצון שתבנו בית נאמן בישראל! ולינון ואיילה לרגל היכנסם בברית האירוסין, שתזכו להקים בית נאמן בישראל!

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: הרב רוני בן אורלי, אבשלום בן ויולט, יונה בדיחי בת טורקיה, גאולה בת דבורה, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו. לזיווג הגון: בן בן נאוה, אביגיל בת מול. לעילוי נשמת: ירדנה בת שדרה שושנה, הרב חיים בן מלכה, גרציה בת אודט עליזה, יוסף בן זוהרה.

{ אז נדברו }

פרשת משפטים תשפ"ג | לסדר: "מאת כל איש אשר ידבנו זיבו" | גליון מספר: 594

הצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם
בהוצאות הגדולות!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת
להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"
בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

משנכנס אדר מרבים בשמחה... רגע... ואם אני לא רוצה...???

מקובלנו מחז"ל: משנכנס אדר מרבים בשמחה... סליחה על השאלה המייבשת: מה העניין להיות בשמחה?? איזה מין מצוה היא?? לאיזה חלק ב"ד החזקה ברמב"ם זה שייך?? בעצם... בכלל מה המקור למצווה גדולה להיות בשמחה תמיד?? אז כן... זה מקובל משמיה דרבינו מוהר"ן מברסלב זיע"א... אבל היא גופא: מה המקור שלו?? אז ככה: בטח היה לך פעם חתונה משפחתית בדרג ראשון... אז בדרך כלל מקובל שבני המשפחה מגיעים מוקדם לאולם... (או לקבלת פנים או להצטלם וכדו...) ואם שמת לב: שעה שלפני החופה האולם עדיין ריק... אין סתם אנשים באולם בשעה הזו... ומי שבכל זאת נמצא כעת באולם זה בדרך כלל חלק מהצוות!! זה מישהו שצריך לעשות פה משהו... אז הצלם כבר נמצא באולם... כי הוא צריך לעשות תמונות... והמארגן נמצא כי הוא צריך לעשות את ההגברה של התזמורת. והמלצר פה כי צריך לעשות שולחנות. בקיצור: כל מי שנמצא פה זה כי הוא צריך לעשות פה משהו. אבל רגע... יש פה עוד מישהו שהגיע לאולם שעה לפני הזמן... זה הכל... מה עם הכלה? הרי גם היא פה... אז מה היא צריכה לעשות?

התשובה היא: הכלה היא היחידה שלא צריכה לעשות!!! למה??

כי היא צריכה להיות יונת!!! כל החתונה הזו בשבילה... העשייה הכי גדולה של הכלה מתבטאת בעצם היותה פה!! הכלה לפני החופה יושבת על הקתדרא ודווקא לא!!! לא עושה כלום!! וזה עקרוני... כי היא פה לא בשביל לעשות... היא פה בשביל להיות!!! להיות אשתו של בעלה... להסכים להיכנס בחופה וקידושין. להסכים להיכנס לחדר יחוד... ומה לעשות שם? להיות אישה לבעלה!!! (לא לחינם המושג של חלות קידושין שתופסין נלמד מ"היה כתיבה בה...")

על אותו משקל: אנחנו בתור יהודים עסוקים בלבנות את המרקם של הנישואין בין קוב"ה ושכנתיה... אנחנו עסוקים כל הזמן בלבנות את המדור ושכינה של הקב"ה איתנו... ולכן אנחנו חייבים בהרבה הרבה מצוות... מצוות ששייכות בעיקר לצוות ההפקה של האירוע... צריך שיהיה תזמורת... צריך שהאולם יראה טוב... צריך שיהיה לזה צורה... צריך שהבית יראה נורמלי... לא לקשקש על הקירות... בקיצור: כל התרי"ג מצוות קשורים איכשהו לרהיטים של הבית... לנורות... לכביסה... למטבח... לבישולים... למלאות את הארונות בבגדים וכו'... בקיצור: בעז"ה ש כשתתארוס... אתה תראה כמה דברים צריך לעשות לקראת החתונה...

ואז מגיע היום הגדול... יום החתונה... ואני הכלה... וכעת?? כעת מה אני צריכה לעשות???

כעת לא צריך לעשות כלום!!! כעת צריך להיות!!! פשוט להיות פה!!!

זה הרעיון של שמחה!!! שמחה במילים אחרות זה פשוט להיות... ניסית פעם לדבר בכח עם בן אדם שלא בא לו לדבר איתך...?? ניסית פעם להצמיד בן אדם לקיר במשך ארבעים דקות... ולהכריח אותו לדבר איתך?? פעם ניסית... זה לא הלך... דיברתי איתו והיה נראה לי שאני מדבר עם בובת שעווה... הוא לא היה פה!!! הגופה שלו הייתה פה... אבל הוא לא היה...

עכשיו הבנת מה זה שמחה??? שמחה במילים אחרות זה להסכים להיות פה עם ה'!!! והלהיות הזה חייב להגיע מרצון ונכונות אמיתית להיות פה... כי אם זה לא מגיע משמחה ורצון אז תכל'ס אתה לא פה... עכשיו הבנת למה מצווה גדולה להיות בשמחה?? כי ה' רוצה כלה!!! ואם היא לא שמחה להיות איתו... היא לא פה!!! אין לו כלה!!! בפרשת כי תבא יש תשעים ושמונה קללות... הקב"ה מאוד מאוד כועס... על מה?? "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל..." מה?? מה הבעיה רבש"ע?? מה חסר?? מה לא עשינו?? יש תזמורת... יש תפריט עשיר... יש הכל בחתונה... היהדות פורחת ומשגשגת. איזו מצוה עדיין לא קיימנו... מה חסר בצוות ההפקה של החתונה... עונה הקב"ה: יש הכל!!! כל הצוות נמצא... התזמורת... מלצרים... תורה... מצוות... הכל יש... חוצ מכלה!!! אני מחפש את הכלה!!! איפה היא... אני מחפש יהודי שמוכן להיות איתי!!! מוכן לשמוח איתי!!! לקבל אותי!!! לא להתלונן עלי... ולא לכעוס עלי... אני מחפש יהודי שיהיה לו מעניין במחיצתי ושלא כל הזמן יברח לכל מיני הסחות דעת של דורנו...

זה שמחה!!!! שמחה זה פשוט להיות!!!! ולהיות עם ה'... ובשביל להיות- הדבר היחיד שצריך זה שמחה... בשביל לעשות לא צריך שמחה... אתה עושה ועושה והנה יש... אבל בשביל להיות...?? כאן צריך נכונות!!! אוי אוי... לך תסביר את זה לבחור הלא מחובר שלמשגיח יש טענות עליו והוא לא מבין מה הבעיה... מה אני עושה או לא עושה... מה רע ביי?? לך תסביר לו שאתה לא פה!!! העיניים שלך מרצדות לכל כיוון רק לא להיות פה... מי שלא מחובר ולא שמח להיות פה... באמת אין לו שום בעיה... הוא פשוט לא פה!!!

והודש אדר הוא חודש שמסוגל לשמחה!!! וצריך להרבות בשמחה... מה זה שמחה??

להיות פה!!! להבין שיש "חפצא" כזו שנקראת להיות!!! לא כל דבר זה לעשות או לא לעשות... יש מה שנקרא להיות!!! אם אתה עדיין לא מבין... תיפול על איזה בחור שאתה לא מכיר ותכריח אותו לדבר איתך... תגיד לי איך היה... האם הוא היה שם... תחשוב שזה מה שהקב"ה לפעמים מרגיש בייחס אלינו... כן... אנחנו מגיעים... אנחנו דופקים כרטיס... אנחנו מוכנים להגיד את כל התהילים ואת כל הסידור... מוכנים לעשות הכל... אבל להיות?? להיות פה עם ה' לשבת בתפילה ולחשוב טוב לי יום בחצריך... מה ידידות משכנותיך... אני רוצה להיות פה איתך בורא עולם... מתי פעם אחרונה הרגשנו ככה?? הנה לך מרבים בשמחה!!! המשך בעמוד 6 בגיליון זה.

מה הקשר בין ז' באדר למגביות הצדקה והתתי"ם??

כבר כשהייתי בחור זה היה נקרא שבו' אדר מתחילים לחמם מנועים לקראת פתיחת המגבית של הת"ת... (אננס רשמית היו מתחילים לאסוף יותר מאוחר... אבל עדיין... לצפון הרחוק היו שולחים כבר בו' אדר את המתרימים... ככה בדרך למירון...) אבל השנה לראשונה מצאתי לזה מקור!!!

מה הקשר בין ז' באדר למגבית של הת"ת??? פסוק מפורש בפרשת וזאת הברכה:

התורה מספידה את משה רבינו ביום הסתלקותו- בו' באדר... המדרש מתאר שאורנו של משה היה נתון בידו של הקב"ה ארבעה מילין מחלקו של ראובן לחלקו של גד ומלאכי השרת מקלסין אותו ואומרים: צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל... שמשוה זכה וזיכה את הרבים... ומה?? מה הוא זיכה את הרבים?? על איזה פרט התמקדו באותו יום???

דורשים חז"ל: שדרש לישראל הלכות צדקה!!! כתוב שמושה היה דורש ועוסק ונכנס בעובי הקורה בענייני צדקה... ומשם מגיע המושג שמנהיג הדור נקרא פרנס...

אז הגה... הנה הקשר בין ז' באדר למגביות הצדקה שמתחילות לחמם מנועים בימים אלו לקראת ה"מתנות לאביונים" שישראל די בכל אחר ואתר נתבעים ונותנים... אז בבקשה: אם אתה מחפש לעשות הילולא לעילוי נשמת רעיא מהימנא... אז בבקשה... צדקת ה' עשה!!! תפתח רמב"ם הלכות מתנות עניים או שו"ע הלכות צדקה ותעשה שטייגן בהלכות צדקה!!! או יותר נכון: תכניס את עצמך בעובי הקורה... תדפוק עוד היום בקופת הצדקה שבעירך ותציע את עצמך... אני מבטיח לך שאתה אף פעם לא תהיה מיותר!!!

בעל התניא אומר: שמצוות הצדקה היא המצוה שהכי מקדשת את האדם מכל המצוות המעשיות ולמה?? **החסבר הוא מאוד עמוק ומעניין:** יש כלל ברזל: כל מצווה מעשית מקדשת את האברים ששותפים במעשה מצוה!! או לחילופין את החפץ שבו נעשית המצווה... המוזהה מקדשת את הבית... והתפילין של ראש מקדשים את המוח, והשל יד מקדשים את הלב... אם אתה רץ למצוה, אתה מקדש את הרגלים... אם אתה מקיים מצוה בידיים... אתה מקדש את הידיים וכו' וכו'... אבל צדקה?? במה היא נעשית?? **בכסף שלי!!!** מה זה כסף?? כסף זה משהו שמייצג את כל החיים!!! אני לא צריך לספר לך... מה אפשר לעשות עם כסף?? **הכל!!! והכסף יענה את הכל!!!** עם כסף אפשר לקנות אוכל... אפשר לקנות בגדים... עיתונים... חמוצים... גמרות... אם תשים לב: כסף הוא הכלי היחיד שהוא מייצג את כסכל כוחות הנפש שלנו... כי טוב: עם גרלים אפשר רק לרוץ... עם ידיים אפשר רק לעשות... עם פטיש אפשר רק לפתוח חדר אוכל... (ניסית פעם לפתוח עם הרגלים?? אל תנסה... אני כבר ניסית...) עם אבנים אפשר לפתוח ראש... עם אוכל אפשר להיות שבע... עם כסף אפשר לשבת... כל דבר חומרי ומגושם הוא **פרטני!!!** אפשר להשתמש בו למושחו אחד והוא לא מתאים לשני... חוץ!!! חוץ מכסף!!! כסף זה הדבר החומרי היחיד שהוא משמש כמטריה אחת מקיפה שאפשר להשיג בה ההכל... עם כסף אפשר לפתוח ישיבות... ועם פרושת הכסף אפשר גם להשמיד הכל רח"ל... עם כסף אפשר לקנות כסאות, פטישים, ועם תדהוף עוד קצת כסף ניתן גם לפתוח חדר אוכל בלי פטישים... עם כסף אפשר לעקור שן ואפשר גם להשתיל שן... בקיצור: כסף זה דבר שאפשר לעשות בו הכל... ולכן!!! מהסיבה הזו ברגע שיהודי נותן כסף לצדקה... הוא נותן פה משהו שמייצג את כסכל הנפש החיונית שלו לגמרי לגמרי!!! ולכן זה מקדש את כל הנפש החיונית שלו... (כמה זה מקדש?? זה כבר אולי תלוי בכמה צדקה הוא מוכן להויל מכיס... כמובן כל אחד לפי היכולת שלו...) זה לשון בעל התניא: ובזה יובן מה שהפליגו חז"ל במאוד מאוד במעלת הצדקה ואמרו ששקולה כנגד כל המצוות ובכל תלמוד ירושלמי היא נקראת בשם מצוה סתם, מפני שהיא עיקר המצוות מעשיות ועולה על כולנה, שבכל המצוות אין מתלבש בהן רק כח אחד מנפש החיונית בשעת מעשה המצוה בלבד אבל בצדקה שאדם נותן מיגיע כפיו הרי כל כח נפשו החיונית מלובש בעשיית מלאכתו או עסק אחר שנשאתך בו מצות אלו, וכשנותן לצדקה הרי כל נפשו החיונית עולה לה, וגם מי שאינו נהנה מיגיעו מכל מקום הואיל ובמצות אלו היה יכול לקנות חיי נפשו החיונית הרי נותן חיי נפשו לה, ולכן אמרו רז"ל: שמקרבת את הגאולה לפי שבצדקה אחת מעלה הרבה מנפש החיונית מה שלא היה יכול להעלות ממנה כל כך כוחות ובחינות בכל מצוות מעשיות אחרות".

היסוד הזה הוא מאוד מאוד חשוב!!! כי הגיע הזמן שנבין שצדקה זה לא רק פתרון לאיוושה בעיה... יש פה בעיה שחסר כסף... אז הנה... בשביל זה יצאנו לגיוס כספים!!! לא!! צריך לדעת שיש גם עניין בעצם הנתניה!!!

אני יכול להגיד בנימה אישית: שאחד הדברים שעושים לי טוב על הלב... שגיליון אז נדברו ממומן על ידי הרבה הרבה אנשים פרטיים שכל אחד נותן עשר שקל... שלושים שקל... חמישים שקל... להגיד לך שזה כיה?? לא יודע... יתכן שהייתי רוצה שיהיה לי עניינים גדולות כמו האלו שיודעים לעבוד והולכים לגביר ועושים לו ככה ככה ככה... והוא נותן שבעים אלף שקל לשנה הקרובה ושקט תעשייתי... אבל אחרי שב"ה אני לא כזה... (כי אם הייתי כזה אז...) ואחרי שב"ה הגיליון הזה כן ממומן בס"ד על ידי הרבה הרבה יהודים פרטיים שכל אחד נותן יצוג של נפשו החיונית בצדקה... הרי זה מקדש את הזיכוי הרבים של העלון שלי... בזה שעוד ועוד יהודים יראים ושלימים שותפים בנפשו החיונית להוצאה של גיליון זה (באמצעות ההוראת קבע הקטנה שלהם) אז יש לגיליון הזה בחינה של נדבת ציבור!!! זה כמו ההבדל בין תפילה של יחיד לתפילה של ציבור...

ככה זה בכל מגבית של צדקה... עזוב את הקופה הריקה... עזוב כעת את הפרסומת שאוי אוי... כמה המוצב קשה... יש לך כעת הזדמנות לתת את נפשך החיונית בצדקה לה'... ברגע שתרמות צדקה לבית הכנסת נתת פה חתיכה שמייצגת את הנפש שלך והיא נהיית חלק מבית הכנסת... כשאתה מתמסר למען החבר שלך הנוקק בת"ת... אתה זוכה להקין מדמך למען היהודי השני... וזו מטרה בפני עצמה!!! זה דבר שמקדש אותנו!!!

אני בצדק אחזה פניך!!! ברגע שאני נותן צדקה לפני התפילה... לקחתי חתיכה מהנפש שלי והצקתי אותה לפני ה'... זה לא מילים בשמים... זה לומד'ם הכי פשוטה... אם העשירים שקל האלו היו נשארים אצלי בכיס... אתה יודע מה הייתי יכול לעשות איתם... כסכל מיני דברים בחיים... אז ברגע שנתתי זה את לה' נתתי שטיקל מהנפש החיונית שלי... החלק שבנפש שלי שנמצא בעשירים שקל אלו הוא כעת מתקדש בצדקה לה'... ומרום אותי ל"אני בצדק אחזה פניך... תעביר את המסר הזה הלאה... אבל תכלים... לפתוח ארנקים...

אני בצדק אחזה פניך!!! ברגע שאני נותן צדקה לפני התפילה... לקחתי חתיכה מהנפש שלי והצקתי אותה לפני ה'... זה לא מילים בשמים... זה לומד'ם הכי פשוטה... אם העשירים שקל האלו היו נשארים אצלי בכיס... אתה יודע מה הייתי יכול לעשות איתם... כסכל מיני דברים בחיים... אז ברגע שנתתי זה את לה' נתתי שטיקל מהנפש החיונית שלי... החלק שבנפש שלי שנמצא בעשירים שקל אלו הוא כעת מתקדש בצדקה לה'... ומרום אותי ל"אני בצדק אחזה פניך... תעביר את המסר הזה הלאה... אבל תכלים... לפתוח ארנקים...

גם בשבוע זה של ימי השובבי"ם, ניתן לרכוש את יומן המסע- "זימאן"!

הנכתב מתוך חזית הקרב, והעוסק בתעמונות השליטה והחוסן הפנימי הנדרשים ל'בין ישיבה' בזרנו הרדוד והנסחף, ו'דע מה שתשיב' בכל בעניינים אלו, ספר זה בין הייתר משמש כמנת דחף ל'גיבור הכח' של זורנו שנאבק ללא ליאות לחוביל מנהיגות אסרטיבית מול הדחפים ורוחות זעף הנושבות גם במחוזותינו,

ניתן להשיג בפלא':

0527683095 0548446691

כמו"כ ניתן להשיג אצל הנציגים בישיבות ובמוקדי המכירה של גיליון זה.

וה' נתן חכמה לשלמה.. במה

מתבטא ???

ההפטרה של השבוע מתחילה במילים "וה' נתן חכמה לשלמה ויהי שלום בין חירם לבין שלמה..." כתוב כאן שבמה התבטא החכמה של שלמה?? בזה שהוא הצליח להסתדר עם חירם...

זה לא מובן מאליו!!! צריך להיות חכם בשביל להסתדר עם אנשים!!! רק מה... יבא אדם לא חכם במיוחד ויגיד: אתה... זה כל הסיפור?? צריך להיות שלמה המלך בשביל להסתדר עם אנשים... אם ככה... אז גם אני שלמה המלך... כי גם אני דווקא מסתדר עם כולם... מחייך לכולם... לא מתווכח... איש באמונתו יחיה... תשאל את כולם... כולם מסתדרים איתי...??

מה התשובה?? לא הבנת!!! להיות סתם בן אדם חסר ערכים ולהסתדר עם אנשים זה לא חכמה... גם הצבע השקוף מסתדר עם כל הצבעים... בטח... כל האנשים היפים והמכילים שדוגלים באיש באמונתו יחיה... בטח שהם מסתדרים אחד עם השני... אין להם את הזכות להביע דעה כי אין להם את הדבר הזה... ככל שהבן אדם יותר בעל דעה ויותר מבין ענייני... ככה יש לו יותר חילוקי דעות עם אחרים... ככה הוא פחות זורם ופחות מסתדר עם כל אחד... כי הוא לא מעגל פינות...

ממילא כשיש לך עסק עם שתי דעותייהם!!! כמו שלמה המלך וחירם שגם הוא היה חכם... כאן אמור היה להיות פיצוץ...

ומסתמא היו פיצוצים!!! מסתמא לשלמה המלך היו חילוקי דעות מאוד מאוד עמוקים ועקרוניים נגד חירם...

אבל סו"ס שלמה המלך היה חכם גדול ולכן הוא היה יודע להסתדר עם אנשים למרות החכמה שלו...

ואם כבר מדברים... אתה יודע מה היה אחת מהחכמות הגדולות ביותר של שלמה המלך?? שלמה המלך רצה להביא מאופירה אבנים יקרות... והחיד"א אומר שאופירה זו יבשת אמריקה... בקיצור: שלמה המלך ידע שיש אמריקה והוא רצה להביא משם אבנים לביהמ"ק... אבל הוא ידע שאם הוא יקח לשם יהודים הם יתעשרו ויפלו בניסיון העושר... לכן הוא לקח עבדים גוים ואותם הוא לקח לאופירה... ובאמת עבדי שלמה היו עשירים מופלגים וכלל ישראל סבל מהעשירות שלהם כי בגלל העשירות שלהם הם קיבלו עמדת כח והם הירשו לעצמם להתחתן עם יהודיות וגרמו תערובת... ושלמה המלך כנראה לקח את זה בחשבון... והיא היא!!! כנראה שהוא הבין שאם כאלו נזקים יצא לעם ישראל מהעבדים שלו שנהיו עשירים... אז תחשוב מה היה קורה לעם קשה עורף אם "כסף הרביתי להם" שלמה המלך בחכמתו מעדיף לחלק עושר לעבדים ולא לאדונים... כנראה שצריך להיות שלמה המלך בשביל להבין את זה... מה שבטוח: אם יש לך כסף... תביא לי.....

כל אחד שמקבל נזירות... מה שעומד לו מול העיניים:
זה הרגע הראשון! הרגע אני מתוסכל!!! הרגע אני מרוגש!! הרגע הזה אני באורות!!! ולכן הרגע אני מקבל על עצמי נזירות!!! כשככה זה נראה... **אז הרגע הראשון הוא רגע השיא!!!** ומכאן ואילך ההתלהבות רק יכולה לרדת ולהיכבות ולהתעמעם עד שזה נהפך לבוץ שאני כבר מחפש את הדרך האחורית ומחכה להתפטר מזה... **מי שרגע השיא שלו זה דווקא הרגע הראשון זה לא מריח טוב... זה לא הולך לכיוון החיובי...** לעומת זאת אותו בחור... אצלו הסיפור בדיוק הפוך... אצלו רגע השיא היה דווקא **הרגע האחרון!** כי הוא לא באמת חיפש להיות נזיר... אדרבה... הוא בעיקר חתר לשלב הסופי של הגילוח ביום האחרון... ממילא אצלו דווקא ההתחלה היתה מינונית... וככל שזה התקרב לסיומת... ככה זה הלך ולהתקרב לרגע השיא!!! אומר שמעון הצדיק: כזו נזירות מקובלת עלי! הבנת את הרעיון??? שמעון הצדיק מלמד אותנו פה קו ברור וחד בכל מה שנוגע לקבלות טובות: לפני שאתה מקבל קבלה... תבדוק טוב טוב איפה רגע השיא... אם רגע השיא זה דווקא עכשיו!!! אתה כעת מתלהב... כעת מתרגש... כעת מזועזע... כעת מתחלחל... ותכל'ס... אתה כעת בשעת חימום... ולכן היד קלה על ההדק לקבל קבלות על ימין ועל שמאל... רגע רגע... חכה רגע... לפני שאתה מקבל קבלה לחודש ימים... תעשה רגע חשבון: מתי רגע השיא??

אם רגע השיא זה עכשיו!!! אז חכה... חכה עם זה... אל תמרה לקבל על עצמך קבלה שעוד יומיים אתה לא יוצא איך לצאת מזה... הבנת?? **אז רגע... בעצם איך אני יכול לבדוק מה הוא רגע השיא אצלי??**

אתן לך דוגמא: פעמיים יצא לי לקבל על עצמי לעשות סיום!!!

פעם אחת זה היה כשבאתי לנחם בשבעה על מישהו קרוב... שהייתי נסער וכאוב וזה היה שעת חימום והרגשתי צורך להתבטא ולהתחזק לעילוי נשמתו... ובדיוק חיפשו לחלק את המשניות לע"נ ונפלו עלי והכריחו אותי לקחת את מסכתות כלים אהלות ונגעים... אמנם קצת נבהלתי מזה... (מצטער... עדיין לא זכיתי להיות ר"ע שאמרים לו "כלך אצל נגעים ואהלות...") והוא שט בזה... אבל לא התווכחתי... כי זה עשה לי ככה טוב על הלב... כי אחרי הכל הייתי בשעת חימום... היתה לי בעירה פנימית לעשות משהו לעילוי נשמת... אז יאלה... הלכתי על זה... עברו יומיים שלוש... השבעה נגמרה... ואז התחלתי לדפדף ולדפדף... ואוה... כמה פרקים עוד נשאר לי... ואיזה מסובך... וזה הרי לא לימוד חובבני... וצריך למצא לזה זמן... וזה בכלל לא קשור לי עכשיו... כי אני לומד משהו אחר לגמרי... ואין לי איפה לדחוף את הלימוד הזה... אוה... אין אני מתפטר מזה... בקיצור: בסוף סיימתי את הלעילוי נשמת... אבל על הדרך הוצאתי את הנשששמה...

לעומת זאת!!! נשאר לי חור שנקרא מסכת כתובות שלא למדתי אותה!!! חיכיתי ללמוד כתובות... זה היה חשוב לי... יקר לי... בוער לי... אבל תמיד התחמקתי... כי אני אוהב ללמוד דברים מוכרים וכתובות זה היה חומר חדש בשבילי... אז יום אחד החלטתי להתחיל וניחמתי את עצמי... נכון... בהתחלה יהיה קשה... כי זה חומר חדש... אבל אדרבה... ככל שאני יותר אלמד ככה יותר אתחבר

לגמור עם זה... והנה... סו"ס סיימנו את ה-ל' יום... וכעת צריך להקריב קרבנות... וזה כסף... זה לא צחוק. מדובר בשלוש קרבנות... ועל מה?? על איזה רגע של תסכול שנכנסתי לאורות ובום... אוף... מה הייתי צריך את זה?? נו... יאלה... בא נגמור עם זה כבר... וחכה... הסיפור הגדול עוד לפנינו... עוד מעט מגיע השלב של הגילוח שזה אומר שמורידים לי את כל השערות ואני נשאר מגולח למשעי... ועל מה?? על שעתיים שהייתי קצת נסער?? אאאאוףף... וככה הוא מגיע עצבני לבית המקדש... הוא ניגש בקול צרוד לאחד הכהנים ומבקש ממנו... תעשה טובה... בא תתקתק לי פה את הקרבנות... אני רוצה לסיים עם זה כמה שיותר מהר... ואז מקריבים לו... ואז הוא הולך ללשכת הנזירים כמו אחד שהולך לגרדום... והכהן מגלח אותו ומוריד לו את ככלל השערות... והוא מסתכל במראה ואומר לעצמו: אוה אוה... אני נראה זוועה... ה' ישמרו... אף אחד לא מכיר אותי... איזה מטטטוטמטם הייתי!!! כעת יארוך לי חודשים שלימים לחזור לפרצוף הנורמלי שלי... והכל בגלל מה??

בגלל הנזירות האומללה הזו שקבלתי על עצמי ברגע של אטראף...

עד כאן הרקע... אז זהו!!! שבדיוק על זה אומר שמעון הצדיק: אני לא רוצה לאכול מקרבן שכזה!!! ולמה?? כי סו"ס נזירות זה הרי לא חובה!! זה אמור להגיע ממקום של נדר ונדבה... ותכל'ס- אומר שמעון הצדיק: תראה איך הנזיר הזה נראה?? אתה רואה אצלו זכר לנדבת לב?? תראה איך זועק ממנו שכל כולו מחכה להתפטר מהנזירות... אז נכון... שבהתחלה הוא באמת התלהב... אבל ההתלהבות ממזמן נמוגה... והוא נשאר עם בוץ... עם קבלה שהוא לא יודע איך להתפטר ממנה... בקיצור: כעת הוא בא לכאן לא כדי להקריב קרבן נדבה... אלא קרבן בוץ!!! ומעתה: אם בקרבנות כתוב 'יורח ה' את ריח הניחוח', אז כאן אבל ה' לא כ"כ מריח ניחוח... זה יותר מריח בוץ מאשר ניחוח...

אומר שמעון הצדיק: אני מתרחק מכאלו ריחות נודפים!!! אני לא מחפש לאכול נדבת לב שמטיחה בוץ... עוד נדבת לב אחת כזו ואבדננו...

לעומת זאת!!! הייתה פעם אחת ויחידה ששמעון הצדיק כן הסכים לאכול איל נזיר... היה זה בחור בן עליה שהגיע למסקנה שהוא מוכרח להוריד את הפיאות שלו משיקולי קדושה... דא עקא שיש לאו דבל תקיפו... מה עושים?? אוה... בשביל זה יש דין נזירות שביום אחרון של הנזירות... יש מצוה מיוחדת שהנזיר מגלח בתער את כל השערות!!! (וזה דוחה לאו דבל תקיפו...) ולכן החליט אותו בחור... אני אקבל על עצמי נזירות... **אבל לא** בשביל הנזירות עצמה... אלא בעיקר **בשביל הסיימת!!!** אני חותר בעיקר ליום האחרון שאז אני אוכל לגלח לשמים ולהגיד לאבא שבשמים אני קדוש ונאמן לך!!! פה שמעון הצדיק התלהב... כזה קרבן נזיר אני רוצה לאכול... **מה קרה?? מה יש בקרבן נזיר הזה??**

אז פעם הבנתי בשטחיות ששמעון הצדיק פשוט התפעל מיראת השמים של אותו בחור... אבל לא!!! הנקודה היא אחרת לגמרי:

קבלות טובות ונפלאות... אבל גם

נכונות!!!

פרשת תרומה היא פרשת הקבלות הטובות או המגביות!! פרשה שממנפת את נדבת הלב הנשפכת והמפעיעה של כלל ישראל לדורותיו!!!

גם בדורנו מרנין לראות צעירים שמקבלים קבלות ועומדים בהם בגבורה. **אבל!!! תתפלא לשמוע: צריך לדעת לקבל קבלות בצורה נכונה!!!**

כלומר: נכון שלקבל קבלות זה דבר נפלא... אבל גם אם מצידיך יש נכונות לקבל קבלה מסוימת וכל הכבוד לך... אבל לפני שמקבלים קבלה... צריך לדעת האם זה נכון לקבל את הקבלה הזו!!!

אמנם בדרך כלל לא מעיזים לדבר על זה... (רק לפני הימים הנוראים... אז תמיד מדגישים שצריך לקבל קבלות קטנות) כי מי שרק מוכן לקבל משהו אז ברוך הבא... **אז זהו!!! שצריך לדעת שלא תמיד!!!** יש קבלות שעדיף יותר לעשות אותן באופן ספונטני ולא ממקום של קבלה...

כן... בדיוק בימים אלו אנחנו עוסקים במסכת נזיר... ושמעון הצדיק מפתיע בהנהגה שלו!!! הגמ' אומרת ששמעון הצדיק היה מסתייג באופן מופגן מלאכול את הזרוע בשילה של הנזיר... כלומר: מידי יום היו מגיעים נזירים לבית המקדש לכבוד מעמד הסיום שלהם... הנה... סיימתי את הנזירות... ושמעון הצדיק הוא הרי הכהן גדול... ובאופן טבעי כל נזיר חולם שהכה"ג יסכים לאכול מה'מורם' מאיל נזיר שלו... אבל שמעון הצדיק לא!!! לא מעוניין!!! ולמה?? מה יש לשמעון הצדיק נגד קרבן נזיר? אז בשביל להבין למה... צריך להבין את הרקע הכללי...

אז ככה: הכל התחיל מיענקלה שהייתה לו איזה מעידה רוחנית חד פעמית... בדיוק בליל ר"ח אדר הוא התבטל מלימוד ודיבר שטויות כל הלילה... ועבירה גוררת עבירה והוא קם בבוקר בשעה 12.00... הוא הרגיש כ"כ רע... הוא היה פשוט מזועזע מעצמו... הוא גם נכנס ללחץ... אם ככה היה נראה **הראש** חודש שלי... מי יודע מה הולך לקרות לי בחודש הזה... בקיצור: כל הצהרים הוא הסתובב אחוז תזזית ולא הצליח להירגע... ואז פתאום נפל לו רעיון... מצאתי דרך איך לכפר על החודש הזה!! באופן פתאומי הוא קם והכריז: אני מקבל על עצמי נזירות לחודש הקרוב!!! אוה... כעת נחה דעתו!!! שלוה ננסכה בכל ישותו... עצם קבלת הנזירות נתנה לו תחושה של טוהר ודף חדש... והוא התחיל את הנזירות עם כל המרץ... **דא עקא... שאני לא צריך לספר לך מה קרה אחרי יומיים...** פתאום הוא נרגע... הוא כבר לא עושה כזה עסק ממה שקרה... הרבה פחות מזועזע... חלף שבוע ואז לאט לאט הנזירות התחילה להיות מסורבלת... עבר עוד שבוע... ואז הגיע אאאוף... איזה עצבים... למה בכלל קבלתי על עצמי את הנזירות הזו?? אז נכון... לפני שבועיים קרה משהו... אז מה... אבל מאז עברו הרבה מים בירדן... בקיצור: הוא כבר מחכה בכיליון עיניים

לי עוד איזה סדר לימוד שאני מהרגע הראשון לא בקטע... ועוד איזה חברותא בנושא מסוים שממזמן הייתי מפסיק אבל אין לי לב... אז זהו שלא! לא תמיד תוצרת זו הישג... שמעון הצדיק לא מתפעל מכל סיוס... שמעון הצדיק לא מתפעל מעוד נזיר שהנה... הגיע לבית המקדש כדי לסמן וי... עשיתי את זה... לא!! שמעון הצדיק לא מתפעל מאותו נזיר שקיבל ע"ע מאה יום נזירות... אמנם כולם מתרגשים... אוה... איך עשית את זה... אבל שמעון הצדיק ראה בעיניים של אותו נזיר... ש... שמחר לך תחפש אותי בשחרית... תן לי לחיות... אני גמממור מהיהדות... שמעון הצדיק מתרחק מכאלו הישגים... הוא יותר מעדיף את הנזיר הרגוע של ה-ל' יום...

וכאן!! כמובן צריך להסתייג!! סו"ס כל קבלה כרוכה בקושי ובמאמץ... ובל נשכח שעמל התורה הוא תמיד קשה... ותורה שלמדתי באף וכו'...

אבל!! יש הבדל אחד מאוד מהותי שהזכר כאן לא פעם...

כשקשה לי ללמוד... בדרך כלל הקושי לא מגיע מהתורה!! הקושי מגיע **ממני!!** אני דווקא הייתי רוצה ללמוד... אבל מה אעשה **שאין לי** חברותא נורמלי... מה אעשה **שאני** עייף... **יש לי** קנאה ותחרות... כן... יש קשיים... אבל הקושי הוא שלי... לא של הגמ'!! הגמ' לא אשמה... גם אם מתחשק לי להרביץ למישהו... זה לא לגמ'... בא לי להרביץ לעצמי שהלכתי לישון מאוחר... להרביץ לחברותא ששוב מהתלבי... אבל הגמ' נשארה לבנה!!

אבל ברגע שקבלתי ע"ע כל מיני סדרים ולימודים שהם עלי לנטל... שאני לא אוהב ללמוד כעת את מסכת כלים!! ולא מתאים לי בכורות!! ואני תמיד עייף בלימוד של 6.30 בבוקר... ומצטברים אצלי יותר מידי הרבה שעות של תסכול מול התורה שאני אמור לאהוב אותה... אז אח"כ מגיע בן אדם בן ארבעים בוגר ושיבוב ושואל: למה אין לי טיפת חשק ללמוד?? למה לא נשאר לי כלום מהברען של הישיבה?? אדוני... השתוללת... לא שמרת על ייחסים תקינים... לא היססת לשרוף קשרים עם התורה...

אז כמובן שיש דבר כזה לקבל קבלות!! וצריך ויש עניין!! רק מה???

לא לקבל קבלות בלי קשר... אתה כבר מתחיל זמן בישיבה... ומתחילים מסכת בבא מציעא... ואתה רוצה להיכנס לזה!! וחשוב לך... אז קדימה... תקבל על עצמך... ואז!! דווקא הקבלה תתן לך דרבון ודחף ללמוד מתוך מחייב!! אנא... אני סומך על הברורות שלך שתבין את המאמץ הזה נכון... תמשיך להיות נדיב לב והקב"ה מקבל את הקבלות הטובות שלך כאישים וניחוחים... אבל תדאג שזה יגיע מנדבת לב אמיתית!!!! הכי טוב להתיעץ במידת הצורך עם הרב שקרוב אליך... ודו"ק.

הראשון הוא היה באורות... כוכבים בעיניים... אבל אני פגשתי אותו ביום האחרון של הנזירות... אני פגשתי את התסכול מתי אני כבר אתפטר מהנזירות... אומר שמעון הצדיק:

אני מתלהב רק ממי שמקבל על עצמו קבלה שרגע השיא יהיה רגע האחרון ולא הרגע הראשון!! מי שהיה ברגע של אאורות וקיבל קבלה ואח"כ הוא מרגיש שהוא מבוסס בבוץ שהוא לא יודע איך לצאת ממנו... שמעון הצדיק לא רואה בסיוס שלו יומא **טבא** לרבנן... מי אמר שזה כ"כ טוב... בן אדם שמסכם באנחה רווחה ואומר היה טוב וטוב שהיה... זה נשמע לך כ"כ טוב?? עוד יומא **טבא** לרבנן כזה ואבדנו...

אז כמובן!! כאן המקום להסתייג... שסו"ס יש סוג של קבלות קריטיות כמו אחד שמקבל ע"ע להתנתק מקווי הנייעס/רשת או שאר התמכרויות... ששם באופן טבעי רגע השיא זה הרגע שהוא שבר את המכשיר... ואילו הרגע האחרון זה הרגע שהוא נעבאך קנה חדש... זה מובנה ככה!! וזה לא יכול להיראות אחרת!! אבל אני לא מדבר כעת על הסוג הזה של הקבלות... כי זה מסוג הקבלות שאני בלאו הכי מושבע ועומד מהר סיני, והקבלה היא רק בשביל תוספת חיזוק!! כאן אדרבה... צריך לנצל כל רגע שיא של התלהבות למרות שהוא הולך וכבה...

אני כעת מתמקד בעיקר בנדבת לב שאדם יזום משהו חדש ב-עשה טוב...

כבר נכתב כאן לא פעם ולא פעמיים: יש המון בני עליה בדורנו שאם הם רק ימשיכו ללמוד בהתמדה כמו שהם עכשיו ולא יותר... הם יצמחו כמו ר' חיים קנייבסקי... הם לא צריכים להתמיד יותר!! רק מה כן?? מה כן שיעורי הבית העיקריים שלהם?? הם צריכים מאד מאד להיות מחושבים... איך אני ממשיך לשמור על ייחסים טובים ותקינים מול הגמ' כדי שאני אזכה להמשיך להיות מיווד איתה עד גיל 94... זה! זה הנושא!! זה הכסף הגדול!! זה מה שמפריד בינינו לר' חיים קנייבסקי!!!

לא חסרים לך שעות התמדה... ולא חסר לך רצינות בשביל לצמוח ר' חיים... אתה מספיק רציני כבר עכשיו!! אם יש משהו שמטריד... זה כל מיני חתולים שחורים ומיותרים שנכנסים לך בין דפי הגמ' ואתה לא מנסה למנוע אותם... אתה לא חושש שהם עלולים יום אחד לצנן לך את החיבור והאהבה הרווחת שיש לך לגמ'...

זה!! זה הסיפור!! כה!! פה נמצאת הנקודה!! ועל זה צריך לשים את כל הפרוז'קטורים... אנחנו מאוד טובים **בתוצרת**... אנחנו מאוד מעודדים **תוצרת**... בחור עסוק כל הזמן בלהעריך את עצמו לפי גודל **התוצרת**... כמה שעות הצלחתי לסחוט מעצמי בכח... כמה סדרים הצלחתי עוד להעמיס על עצמי... ואם הצלחתי לדחוף עוד איזה מסכת שלמדתי אותה בלי טיפת חשק... אז בכלל אני מרגיש מבוסס שהצלחתי לנצח את עצמי... לא תמיד שמעון הצדיק מתלהב מכאלו דברים...

בחור שקיבל על עצמו כמה קבלות מיותרות שהוא לא היה אמור לקבל אותם... מסוג הקבלות שמה לעשות... היה לחץ חברתי וקבלתי על עצמי 1500 דפי גמ' לשנה הקרובה... ופה מישהו דחף לי סדר טהרות ללמוד לעילוי נשמת עד סוף שנה... ופה מישהו דחף

ואהיה יותר בפנים... ואז אתמכר למסכת הזו... וכך הווה!! ההתחלה דווקא הייתה קשה... וככל שצברתי עוד דפים במסכת כך התחברתי יותר ויותר... וביום האחרון שהגיע הזמן להגיע סליקא לה מסכת כתובות... כבר לא רציתי להגיד סליקא... אמרתי הדרן עלך!! אני רוצה מיד להתחיל שוב לחזור...

שים לב: לפניך שני סיומים!! סיוס אחד היה בבחינת ברוך שפטרני... והסיוס השני היה בגדר יומא טבא לרבנן... **מה ההבדל??**

כשקבלתי על עצמי ללמוד כלים ואהלות... הרגע הראשון הוא היה **רגע השיא!!** אוה... איזו טרגדיה... אני לא מסוגל... אני חייב לעשות משהו לעי"נ יך אפשר שלא... זה!! זה היה רגע השיא!! מכאן ואילך זה רק נכבה ונחלש והגעתי למצב שלא ידעתי איך להתפטר מזה... לעומת זאת כשהחלטתי ללמוד כתובות זה היה ההיפך הגמור, רגע השיא היה דווקא הרגע האחרון... שאני אזכה יום אחד לדעת כתובות...

(ואגב: תקבל על עצמך ללמוד לעי"נ... רק מה?? לי יש כלל... כשאני מקבל על עצמי ללמוד לעילוי נשמת... אני עושה את זה במקום!! יש לי כמה מסכתות שאני בקי בהם... אני מתיישב בבית עצמו ולומד את המסכת בחצי שעה והולך... זה התנאי שלי...!!)

בקיצור: כלל ברזל: לפני שאתה מקבל על עצמך קבלה... תבדוק טוב טוב איפה **רגע השיא**! אם רגע השיא זה עכשיו... אז עצור!! אל תמהר... זה לא חכמה לקבל ע"ע משהו שאתה לא יודע איך להתפטר ממנו... אין לך רשות ליזום במו ידיך להפיל על היהדות עוד ועוד תיקים מיותרים שיהיו לנטל ולעול שמעצבנים אותך ואתה לא יודע איך להתנער מהם... וכאן תכנס רגע לראש שלי!! אני די מפחד להגיד את המשפטים האלו... כי זה מאוד רגיש!! כי באיזהו מקום זה נשמע שאני כביכול מדבר נגד המושג הקדוש והנפלא שנקרא קבלות טובות... ואתה מבין לבד שבוודאי שלא... ברור שלקבל קבלות זה הדבר הכי נפלא!! ובדיוק בשביל זה יש לנו את פרשת תרומה "מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי..." יהודי שבא עם כל הלב לתת את נדבת לבו... זה מתקבל אצל ה' כאישים וניחוחים... וכל דבר טוב שבעולם התחיל מקבלה טובה...

אבל!! בכל זאת... בכל זאת צריך לדעת להיזהר מקבלות לא נכונות!!

כי אדרבה... דווקא מהסיבה שקבלות טובות במקום הנכון זה הדבר הכי מחייב והכי נפלא ומביא אותנו למקומות הכי נכונים... דווקא מרוב העוצמה החיובית של קבלות טובות!! **אז קח בחשבון שבאותה מידה** אם קבלת קבלה לא נכונה, במקום הלא נכון... הקבלה הזו עלולה להיות הדבר הכי משעבד והכי מעצבן והכי מרחיק אותנו מעבודת ה'... וזה בדיוק מה שמלמד אותנו שמעון הצדיק!! עם כל הכבוד לנזיר ה' שקיבל על עצמו להתנזר ולהתקדש... שמעון הצדיק לא ממחר להתלהב בכל מחיר!! למה?? **אומר לנו שמעון הצדיק:** אתם פגשתם אותו **ביום הראשון** של הקבלה... ביום

תזכורת!!! נא להניח תפילין...

אם אתה זוכר... לפני חודש דיברתי על חוסר המודעות בנושא של תפילין של ראש שמונחים שלא במקום... וסיכמנו שלקראת פורים נעשה תזכורת בעניין ה"ששון וקצר" אלו תפילין...

נו... אז מה באמת קורה עם זה??
האם ביקשת ממישהו שיסדר לך את הקשר??
שיקטין לך אותו??

מה... לא?? אני בהלם!!!!

מה... אתה עדיין לא הבנת עניין?? לא... לא... זה לא עובד ככה... אני רוצה שתסביר לי את הראש שלך...
האם אתה עדיין חושב שאני סתם מביא פה איזה מנהג עתיק יומין שסבא שלי הביא איתו מהונגריה?? אתה עדיין חושב שהלכות תפילין זה משהו ששייך לבתים מאכער... לא... תסביר לי... זה לא צחוק... אנשים לא מניחים תפילין!!! איך מישהו אחד צעק עליי?? אני כבר חמישים שנה מניח תפילין... ואתה לא תגיד לי איך?? לא ענית לו... וחבל שלו... הייתי צריך לענות לו: אתה חמישים שנה לא מניח תפילין והגיע הזמן שתתחיל...

אז שוב אני חוזר על הדברים כמו שזה... ונא לחתום לי למטה ה"הוסבר לו..." כדי שאני אדע שיצאתי ידי חובה...

ובכן: צריך להניח את התפילין בגובה שבראש!! שהקצה של התפילין יהיה מונח בעיקרי השיער, ולפי כמעט כל הפוסקים אפילו הם מקצת מהתפילין נמצאות מתחת לעיקרי השיער זה מעכב בדיעבד ואל תאמין לי!!! (תבדוק!!! כעת חשוב להדגיש: הסיפור מתחיל ונגמר בקשר של התפילין... אחת לכמה חודשים הקשר של התפילין נמתח (בדיוק כמו הנעלים החדשות שלך שבתחלה לחוצות ואח"כ מתרחכות ואם תשים לב, הם כל הזמן מתרחכות)

ולכן הקשר של התפילין צריך תחזוקה!! צריך שאחת לכמה זמן מישהו יקטין לך את הקשר... ברגע שהקשר הוא טוב ומתאים לראש שלך... אז גם אם במשך התפילה התפילין זזות ימינה שמאלה למעלה ולמטה זה לא כ"כ איכפת לנו כי לכה"פ היה פה את הרגע הראשון שהתפילין היו מונחות במקום אבל ברגע שהקשר גדול אז התפילין לא יכולות להיות מונחות במקום ואתה לא הנחת תפילין... אפילו לא בצחוק!!! אתה לא צריך להתחפש בפורים... כי אתה כבר מחופש... מחופש לאחד שחולם שהוא מניח תפילין... זהו!! אני את שלי עשיתי! מיציתי... מה שבטוח: כשרבי אליעזר רצה לנוח במישהו בהקשר של תפילין הוא התבטא בלשון "כמדומה שאין לו מוח בקדקדו..." מי שקרא שורות אלו ועדיין לא הבין עניין... עליו נאמר: "כמדומה שאין לו מוח בקדקדו..."

עוד הערה נחוצה: היו כמה וכמה אנשים שטענו לי... שנכון... באמת בדקתי ולפי כל הדעות זה ממש מעכב... אבל אני מכיר באופן אישי כמה וכמה צדיקים שאני אוהב מהם והם ככה עושים בשיטתיות!!! ואם כך אני לא צריך להיות יותר צדיק מהרבי שלי... **כתב:** אם הייתי ליטאי יבש הייתי אומר לך: הוכח תוכח אפילו לרבך... תורה היא וללמוד אני צריך... תבקש ממנו שינמק לך... אבל היות ואני קצת חסיד... אז אני חושב שתנאי הסף לחסיד אמיתי, זה רק בתנאי שהוא מבין שיש דברים שלרבי מותר ולי אסור... מי שלא מבין ככה... זה אומר שהוא חושב שהוא במדרגה של הרבי... אם ככה... אתה לא יכול להיות חסיד שלו... לדוגמה: אם אתה רואה צדיק צועק ומבזה יהודי... כל זמן שאתה מבין שיש פה עניינים נשגבים והמתקת דינים... מה טוב... אבל ברגע שאתה חושב שיאלה... גם לי מותר להתחיל לבזות אנשים... אז אין לך זכות להיות חסיד שלו כי אתה מרגיש בדרג שווה אליו... על אותו משקל: גם אם הצדיק מניח תפילין כך או כך... אם אתה חושב שאתה שווה אליו ויכול לעשות כמוהו... אז שהרבי יהיה החסיד שלך?? ודו"ק

המקווה שנמדד ונמצא חסר... לא רק באזכרות ובמשניות נשמ"ה...

הפעם כולם היו בהלם... על כזו בעיה אף אחד לא חלם... ובכן... מידי שנה כשמגיע א' באדר שבעה טובי העיר נכנסים להיכון... א' באדר זה אומר שאנחנו לקראת ביקורת שנתי מקיפה!!! בימים אלו יוצאים שלוחי בית דין מלשכת הגזית לביקורת מקיפה אודות כל ענייני העמדת הדת על תילה...

אז הביקורת בדרך כלל מתחילה בשדות... הם בודקים את הזרעים... האם יש תערובות כלאים... אח"כ הם עוברים לבדוק את הקברות... ואז מגיע השלב של הבית דין המקומי... יש רשימה ארוכה של משימות שברוך כלל נדחים לרגע האחרון... אם זה כל חייבי המלקיות מהחורף האחרון... כן... היה פה סיפור לא נעים... בתחילת החורף שהיה פה איזה סלון תספורת שהספר אחד שטען שהוא בקי בהלכות "לא תקיפו" ולמעשה הוא גילח בתער בצדעיים ובפיאות והכשיל אנשים בזה אחר זה בכמה וכמה לאוין... והתרו בו ובכל מי שהולך להסתפר אצלו... והוא המשיך לצפף... והעמידו עדים והם התרו... והיו פה איזה שמונה אנשים שהתחייבו כמה וכמה מלקיות... ולבנתיים זה נדחה... ובקיצור: כעת בחודש אדר... לקראת סוף שנה עברית צריכים לסיים את זה... וכן הלאה וכן הלאה... כל מיני חיובי תשלומין שנדחים...

והביקורת יום אחד באמת הגיעה... ודווקא זה עבר די בשלום... ואז!!! כחלק מהפרוטוקול הם נכנסו גם לביקורת שגרתית לבדוק את בורות המקווה... שהכל בסדר... ואז!!! כשהם הגיעו לבור השלישי מימין... מישהו בדק שם את גובה המים... בדק ובדק... והופ!!! מקווה שנמדד ונמצא חסר... מתברר שאין במקווה הזה ארבעים סאה... כן... היה מדובר במקווה מאוד צר... שכל אחד שנכנס לשם 'המים עלו לקראתו' זה אולי העניק תחושה שיש מספיק מים... ותכל'ס... מתברר שלא!!! מי חשב על זה... מי בכלל חלם על כזו בעיה...

אתה יודע איזה בלגן זה עשה?? אתה יודע מה המשמעות של מקווה שנמדד ונמצא חסר?

כל המהרות שנעשו על גביו בין ברשות היחיד ובין ברשות הרבים טמאת (עד שיוודע זמן שנמדד בו והיה שלם)!!! כן... כל מי שפעם היה באזכרה בעליה לקבר... הרי לומדים שם משניות אותיות נשמ"ה... הרי זו המשנה שמתחילה באות מ"ם של נשמ"ה... כעת מה עושים??? מאיפה מתחילים בכלל??

אז דבר ראשון: למרות שכבר הגיע שעת ערב... העבירו כרוז דחוף בכל העיר: רבותי: שתי הודעות חשובות: כל מי שטבל או הטביל כלים במקווה... בבור השלישי מימין... כיוון שמתברר שהמקווה חסר הרי כל הכלים הטמאים שהוטבלו בו או האנשים הטמאים שטבלו בו... הרי הם בחזקת טמאת!!! באותה שעה ר' ירמיהו הכהן כבר נטל ידיים לאכול בתרומתו... גברת הן הכינה לו שתי מקרצות של הפרשת חלה ועוד סלט ירקות מתובל בשמן זית של תרומה... לבנתיים יענקי ראה את אבא שלו נטל ידיים לאכול בתרומתו... והוא הבין שהגיע זמן ק"ש של ערבית בירך שתיים לפניה והיטה לקרות כב"ש... ר' ירמיהו כבר התיר חגורו ובירך המוציא ואשר קדשנו בקדושתו של אהרן... לאכול תרומה... טיבל את החלה בשמן זית והכניס לתוך פיו...

ואז נשמע הכרזו!! רגע רגע... מה אומרים שם?? אני לא שומע... יענקי קורא ק"ש... אבא חידד את אזניו... רגע יענקי... נראה לי שזה משהו חשוב... תהיה רגע בשקט... (יענקי הפסיק באמצע ק"ש... בטח... מותר לו אפילו לשאול באמצע הפרק מפני היראה... של אביו... כ"ש להפסיק) והכרוז חוזר "מי שטבל או הטביל במקווה בבור השלישי מימין הרי כל הכלים או האנשים שטבלו בו... בחזקת טמאים!! ר' ירמיהו התחיל לרעוד כולו... התרומה נמצאת לו בתוך הפה ו... והעניינים שלו מרצדות ימינה ושמאלה... זה נראה שגלגלי המוח שלו מעבדים נתונים...

רגע... הבור השלישי מימין... לא!! אני ב"ה לא טובל במקווה הזה... זה בור קטן מידי בשבילי... (ר' ירמיהו הוא מהכהנים המיתולוגיים שנותנים להם לעשות קמיצה כי הם בעלי בשר ואין להם ריוח בין האצבעות וכך חוסכים את הספק מה הדין של הסולת שמבצצת בין הביניים של הקמיצה...) אבל!! את הבגדים שלי אני דווקא כן מטביל שם... אז רגע... מה קורה פה... אני לא טמא!!! אבל התרומה כן טמאה... כי החולצה שלי כן נשארה טמאה (כי אותה כן הטבלתי שם) והחולצה טמאה את התרומה... את כל החשבונות האלו ר' ירמיהו עושה בשברירי שניות... בלי לדבר... התרומה עודה בתוך פיו!! רגע... ומה אני עושה עכשיו?? האם לפלוט את התרומה או לבלוע? הרי אני תלמיד של רבי אליעזר שהוא סובר שאם הייתה תרומה בתוך פיו ואמרו לו נטמאה התרומה... הרי זה יבלע... כן לא... לבנתיים יענקי הספיק לגמור ק"ש והוא יגיש לאבא... אבל אבא... ר"א דיבר רק כשהתרומה נטמאה אחרי שנכנסה לתוך פיו וכאן זה נטמא כבר לפני כן... אוה נכון... בן המחכים את אביו... זהו!! ר' ירמיהו פלט את התרומה מפיו ורץ מהר מהר לשטוף את הפה... עוד באותו ערב היה שם מעמד של שריפת התרומה... כל החלה ותרומה שהצטבר בבית נטמאו... כי המקווה הזה היה מאוד דומיננטי אצלנו בבית... ולא תשכח שברגע שהמקווה הזה נהפך להיות חסר... זה יהיה רטרואקטיבי!! זאת אומרת: כעת תקח כמה חודשים אחרונה... כל מה שהטבלנו בו נהיה למפרע טמא... אתה יודע מה המשמעות?? אגב: שכחתי להוסיף שזה היה ההמשך של הכרוז: הודעה נוספת: מי שידע או יכול להעיד על תאריך מסוים שהוא או מישהו אחר, יצא לו לבדוק את המקווה ויכול להעיד שהוא ראה שהמקווה שלם יבא ויעיד... כן... זה מאוד משנה... כי אם לא נמצא מישהו כזה אז המקווה הזה פסול שנה למפרע... (מפעם שעברה שהם בדקו אותו) אז באמת בסוף הגיע ר' חצקל ועידכן ששבוע שעבר הבן שלי היה כאן, והוא אחד כזה שיש לו שגעון כזה... שכל מקווה שהוא הולך... הוא בודק את כל המקוואות שהכל בסדר... (אגב: זה לא באמת שגעון!!! לא סתם הוא עושה את זה... הוא התחיל לנהוג כך בעקבות מעשה שהיה באחד מעירי הכהנים שמיום כיפורים שעבר עד יום כיפורים לא בדקו את המקווה כלל וברגע שהוא נמצא חסר זה בבת אחת טימא עשרות סאין של תרומה שמשפחות כהנים בנו על זה את מקור ההכנסה של כל החורף שלהם... ואם רק היה משועבד אחד שהיה בודק פעם אחת באמצע החורף הוא היה מקצר את תקופת האי וודאות בחצי... מאז ככה הוא נוהג בכל מקום לתועלת הרבים) ביניי ניסים הסיפור נגמר במינימום נזקים!!! כל אחד מתושבי הישוב ניסה לשחזר האם במשך השבוע האחרון הוא טבל או הטביל במקוה זה.

אבל אל תשאל... בדיוק אתמול יצאה השיירא הקבועה לירושלים!! מידי שבוע יש פה שיירא שיוצאת לירושלים... כל מי שצריך להקריב קרבן יולדת או להעלות מעות מעשר שני... ויש לפחות עשרים יהודים שיצאו לכיוון ירושלים ו... ולך תדע!!! הם כבר עמוק בדרך... ותחשוב שאחד מהם טבל לטומאת מת בדיוק במקווה הזה ואם לא נעצור אותו בזמן הוא עלול להיכנס למקדש טמא... אין ברירה!! אין ברירה... ר' זונדל רץ מהר לאורווה... הוציא את הסוס... ויצא למירוץ!!! רץ ורץ ורץ... ותכל'ס... הוא לא מוצא אותם... איפה הם... שעון החול הולך ואוול... אם עוד כמה שעות אני לא מוצא אותם... מתחיל להתעורר חשש שאוטובו הם כבר נכנסים לעזרה... מה עושים?? לא הייתה ברירה זונדל כבר הצטייד עם אישור חירום להגיש אותו למוצב שעומד בראש הר מבשרת ציון... שהוא נמצא בקשר עין תמידי עם הצופה שעומד בגג העזרה... ויש ביניהם קודים מוסכמים שמתואמים ביניהם... והוא סימן ונפנף לו בסודר קוד שמסמן על סגירת כבישים מיידית... (כן... כמו שהיום אתה נוסע בכביש ואתה רואה שהמטרה פתאום מופיעה ללא הודעה מוקדמת ומוסמת את הכביש... אותו דבר כאן...) התקבלה הוראה מגבוה לחסום את כל הנכנסים בעזרה לשעה הקרובה... לבנתיים הקפיצו בזריזות את זונדל שהגיע להר הבית ואז יצא כרוז והודיע את סיבת העיכוב: כל מי שהגיע כעת מעיירת מרישה... נא לעצור לבדיקה ובירור ולא להיכנס ואתם- השאר עלו לשלום אל אביכם... יכולים להיכנס לשלום... ואכן ביניי ניסים מישהו ברגע האחרון ניצל ולא נכנס טמא למקדש...

האם יש מה לעשות ב--"להיות" ? ! ?

פרשת תרומה ופתחת בארון ברית ה'... כולנו מבינים שארון ברית ה' הוא הכלי החשוב והקדוש והיקר ביותר מכל הכלים שבמקדש... ללא ספק... כולו זהב ומקומו בקודש הקדשים... אבל מצד שני... לא נעים לומר... אבל הוא גם הכלי הכי מיותר... הכי פחות שימושי... בינינו... תחשוב רגע: מה הארון עושה? כלום!! לא עושים איתו כלום... הוא בסה"כ מונח על הריצפה בקודש הקדשים ויש בתוכו את לוחות הברית וזהו... בזאת מסתיים תפקידו... (תנסה לחפש בכל סדר קדשים איזושהי סוגיה שעוסקת בדיני הארון... כלום!! למה? כי אין על מה... כי לא עושים איתו כלום... תבין: בבית שני בכלל לא היה הארון... נו... קרה משהו? לא!! במשך 420 שנה עם ישראל מקיימים קרבתו ועסקים כרגיל ומסתדרים בלי הכלי החשוב ביותר... בלי הארון... אם המזבח נפגם כציפורן הלכה כל העבודה... אם חסר יום אחד שמן למנורה לא תשאל... הופכים את כל העולם... אבל אם אין ארון... לאף אחד זה לא חסר... מסתדרים בלעדיו... אז ארץ אתה מסביר את זה? ארץ אתה אחד הארון הוא הכלי הכי חשוב וקדוש וזהב טהור... ומצד שני הוא הכלי הכי פחות שימושי ולמעשה אנחנו לא עושים איתו כלום??

אז הנה! זו התשובה: כל המשכן וכליו הם צוות ההפקה של ברית הנישואין בין קוב"ה ושכנתיה... כל אחד מהכלים צריך לעשות משהו... המנורה צריכה לעשות אור... המזבח עושה לחם אשה... מזבח הקטורת עושה ריח ניחוח... ואילו ארון הברית הוא היחיד שלא צריך לעשות כלום כי הוא מייצג את הכלה בעצמה!! בארון נמצא הספר תורה שזה הכתובה... בארון נמצא הטבעת הנישואין שזה לוחות העדות... ולכן הארון צריך להיות!! התפקיד של הארון הוא בעצם היותו!! הוא פה בשביל להיות!! ולא שום דבר אחר!! ואדרבה... זה פרנציפ שהארון לא יעשה כלום חוץ מדבר אחד ויחיד: להיות!!

תבין: הארון הזה דווקא נראה ארון טוב... היה אפשר להיעזר בו לכמה דברים... ודווקא חבל... חבל שהוא עומד מהצד ולא עושה כלום... כן... גם הכלה... כולם שיבחו אותה שהיא מאוד חרוצה ונמרצת... אז חבל... למה היא יושבת שם בחוסר מעש... אולי היא תתחיל להושיט יד ותעזור למלצריות לשים את הלחמניות והצלחות?? לא!! פרנציפ לא!! כי היום היא כלה וכלה צריכה להיות!! והיות זה דבר הרבה חשוב ומהותי מאשר לעשות!! החתן שרוצה ליום לישא אישה... אז חסר לו צוות מקצועי שיוודעים לעשות כל מיני דברים מה שהיה חסר לו בן זוג שתסכים להיות!! להיות איתו!

--- הנה"ק מפליג בגודל קדושתו של יוסף הצדיק... אומר הנה"ק: מה היה השפיץ של השיעור קומה הכי גבוה שהגיע אליו יוסף הצדיק? שעליו נאמר: וישם בארון!! המעלה של יוסף התבטאה בזה שהוא הגיע למדרגה שהוא נטמן בארון!! ובאמת אם תשים לב: לאורך כל השנים היה מכנה משותף בין ארון ברית ה' לארנו של יוסף שבמשך ארבעים שנה במדבר היו מוליכים את שתי הארונות... ארון ברית ה' וארנו של יוסף אחד אחרי השני והיו מכריזים: קיים זה מה שכתוב בזה... והשאלה הנשאלת: מה באמת הקשר בין ארון הברית לארנו של יוסף? במה מתבטא הגדלות של יוסף בזה שהוא בארון??

התשובה היא: שעיך עבודת ה' של יוסף הצדיק בחייו היה אותו סוג תפקיד של הארון... התפקיד שלו היה להיות!! להיות!! להיות!! עם ה'!! להמשיך להיות עם ה'!! להיות ספון בארון ברית ה' ולא לצאת משם... ולחיות אז עבודה הכי מרוממת שמקומה בקודש הקדשים!! --- אנחנו נמצאים כעת בשבוע אחד שלאחר ימי השובב"ם... לאורך כל ימי השובב"ם נכתבו כאן כמה וכמה מאמרים בענייני תיקון החטא ותשובה ופגעי הטכנולוגיה וצריך לעמוד בניסיונות וכו' וכו'... והנה יום אחד ניגש אלי בחור בן עליה נקי טהור ושומר ושואל אותי: רגע... מה קורה איתך?? איפה אני פה בכל הסיפור הזה?? מה אעשה שב"ה אין לי התמודדויות מיוחדות בקדושה... גם אף פעם נפלתי באינטרנט... וגם אין לי שום דחף לזה כי אין לי שום מושג בזה ב"ה... וממילא... כתוצאה מזה אני מרגיש כאילו בשארתי מחוץ למשחק... מדברים פה על ניסיונות... וכמה רוממות וזכה מי שמתגבר וכו' וכו'... ותכל"ס... מה איתי שאין לי ניסיונות ויחידים ואני יושב ולומד ושקוע בלימוד... אז איפה המקום שלי במידת הקדושה??

אז כן: בחור בן עליה יקר... אתה צודק... התפקיד שלך הוא שונה!! אל תצפה שידברו מידי הרבה על התפקיד שלך... כי הוא תפקיד מאוד חדוגני ובורו!! התפקיד שלך זה פחות לעשות... אלא בעיקר להיות!!

התפקיד שלך זה בבחינת וישם בארון!! להמשיך להיות בארון!!
להסכים להמשיך להתייחד עם ה' ולהיות הכלה שלו!!
כן... יש הרבה כאלו שהתפקיד שלהם בעבודת ה' זה בעיקר לעשות... לפעול... לייצר... אבל אם תשים אותו בתוך הארון ספון בתוך קודש הקדשים ותגיד לו התייה! התייה פה ותישאר פה בשביל ה'... זו משימה יחודית שלא כל אחד מסוגל לה... רק בן זוג של ה' שהוא מבין שהוא פה בשביל להיות... רק הוא מסוגל לזה... וזה התפקיד שלך!!

במשך כל הפרשיות האחרונות היינו עסוקים עם כל השובב"ם... אלו שהעבודה שלהם זה בעיקר מחוץ לקודש הקדשים... הם מצאו את עצמם בחוץ והוא נדבו את ליבם לשוב בתשובה לה'... זה התפקיד המוכר והדומיננטי שלי ושל החברים שלי שאנחנו שייכים לצוות ההפקה... שאנחנו צריכים לעשות כל מיני תפקידים בעבודת ה'... יש אחד שהעבודה שלו להקריב ולזכות לה'... יש אחד שצריך להאיר לפני ה'... ויש אחד שצריך לעשות ריח ניחוח לה'... אבל אתה? התפקיד שלך הוא להיות!! להיות!! להיות!! כן... יש כאלו שהתפקיד שלהם זה להמשיך להיות!! יש לך נטיה טבעית להיות שתול בבית ה'... יש לך איזה טוהר פנימי שאתה נמשך בטבעך לטוב... וכל מה שנדרש ממך זה להמשיך להיות!! להיות שם בשביל ה'!! ויש כאלו שמקנאים בך מאוד... ויש כאלו שהם עד כדי כך מקנאים בך... עד כדי שהם לא מסוגלים להאמין שיש בכלל כזה דבר... מה... יש כזה דבר בחור שנולד עם סטנדר ביד ונמשך להיות צדיק מטבעו??

אז כן... פעם גם אני הייתי מכחיש את המושג הזה בקנאות כזו... כי לא פרגנתי... מה... שאני אצטרך לעבוד בפרך בשביל להיטהר ולהתקדש בקדושתו העליונה... ואילו חבר שלי נולד לו ככה כמו המלך יואש בתוך קודש הקדשים?? אבל לאחרונה הפסקתי להכחיש את זה... ולמה?? כי קלטתי שאין מה לקנא במי שנולד כזה... כי אמנם נכון שאני צריך לעשות ולפעול כדי להתקרב... ואילו הבן עליה מטבעו נמשך לעבודת ה'... אבל תכל"ס... יש לו עבודה אחרת שאני בחיים לא הייתי רוצה להחליף איתו!! הוא צריך להיות!! להיות!! להיות ספון בתוך

הארון ולהישאר שם בתור כלה של ה' ולא לצאת מהחדר יחודי!!!! ותכל"ס זה לא יותר קל!!! אני לא מקנא בו... להיות זה עוד יותר קשה מלעשות!! אז העבודה שלי זה בעיקר ה-לך אזבח זבח תודה... בחצרות בית ה'!! אנחנו צריכים להקריב קרבנות ולהגיש לה' כל מיני התגברויות והתמודדויות שהבאנו איתנו מבחוץ... מקום ההקרבה זה בחצרות בית ה'... אבל אותו בן עליה... העבודה שלו זה לא בחצרות בית ה'... אלא בתוך בית ה'!! להיות ארון בית ה' שמעולם לא יצא החוצה... אתה צריך להמשיך להיות מה שאתה ולא לפזול החוצה!! אגב: אחד מסימני ההיכר של יהודי קדוש... זו שלימות סטאטית וקבועה ולא משתנית!! יש כאלו שהתבטאו על מרן הסטיפלר... שהסטיפלר של גיל שלושים והסטיפלר של גיל שמונים זה אותו אחד!! זה אותם הנהגות!! אותה בעירה של יראת שמים!! זה לא כ"כ אדם שטיפס ועלה והתעלה עד שהוא הגיע למדרגת... אלא ההיפך... הוא כבר בגיל שלושים אחז במדרגתו של שרף קדוש!! ועיקר התפקיד שלו לאורך כל עשרות השנים שלאחמ"כ זה להמשיך להיות כזה!! (זו הגדרה מאוד מעניינת שאם תשים לב... היא מאפיינת דמויות של יהודים קדושים... ואכמ"ל) לעומת זאת קח אותי ואותך... לי כל חצי שנה יש תגליות מפתיעות ביותר... כל שנה אני מגלה איזה טעויות עשיתי שנה שעברה... כל חודש אני עסוק בלהבין מה לא הבנתי...

זה שני סוגי תפקידים!! וצריך לדעת שבניגוד למה שמקובל להרגיע את כל בעלי השאיפות ולכן מטייחים להם שאף אחד לא נולד עם סטנדר ביד... אז זה... שקח בחשבון שיש!! יש כאלו! יש בני עליה שמטבעם נמשכים לרוחניות... רק אוי... מה נעשה עם הקנאה הצורבת שלי ושך למה ה' עשה אותי כזה קדוש ואילו אותי ואותך הוא זרק אי שם במבואות האפלים?? אז זהו שלא!! אל תמהר לקנאות בו... כי אתה לא היית רוצה להחליף איתו אפילו לא ליום אחד... אם אתה מאוד רוצה לנסות להיות כמוהו... בא ניתן לך חודש אחד להיות במקום אחד ולא לזוז... נראה אותך... אתה לא רוצה!! כי זה לא התפקיד שלך ולא שלי... אנחנו חיים על הרצוא ושוב... הנפילות הנקודתיות הם חלק בלתי נפרד מהדינמיקה של העבודה ה' שלנו... אשרי חלקנו... ה' אוהב אותנו ככה...

לעומת זאת אתה הבן עליה... תדע את התפקיד שלך!! אתה כן בנוי לזה ולכן התפקיד שלך "אני פה מלך שמו"!! להמשיך להיות כזה!! והפסגה הכי גדולה שאתה יכול להגיע אליה: זה וישם בארון!! אשריך שאתה זוכה להיות מושם בארון ברית ה' ולא יוצא ממנו... כי אני לא מסוגל להישאר שם ברציפות יותר מיומיים... תודה לה' שזכית להיות קדוש כ"כ... ובמקביל תן כבוד לכל הצוות שעושה את העבודה הקשה...

--- כבר הגענו לכאן... אז מעניין לעניין באותו עניין... צריך לדעת שהיסוד הזה יכול להיות נכון גם בעוד כל מיני תחומים בעבודת ה'... צריך לדעת שיש תחומים בעבודת ה' שהם מספיק חשובים ומהותיים... שהם טובים אך שהם!! לא בטוח שיש להם לאן להתקדם הלאה... הם צריכים בעיקר להיות!! להיות!! להיות מה שהם והלוואי!! כלפי מה הדברים אמורים?? ניקח דוגמא: בשנים האחרונות יש תופעה כזו שנסות ישראל הצדקניות מסתובבות בשעות הערב מערב חיזוק אחד לעצרת התעוררות אחרת... ורוצות להתחזק... להיות יותר טובות... נו... מצוי... מה יכול להיות יותר טוב מעצרות חיזוק והתעוררות... בפרט כשלפעמים צריך לשאוב כוחות ותעצמויות... אבל... הההל... אחרי כל החיזוקים ואחרי כל הקבלות... רגע... מי אמר שצריך בכל מחיר להיות יותר טוב? אולי צריך להמשיך להיות!! להיות מה שאני?? נא לא לשכוח... מדובר פה באם בישראל שהיא כבר משמשת במשרה מלאה כביביסטר של האוצרות של ה'... וזו משרה של 24/7... (זה חוץ ממה שיתכן והיא עוד יוצאת לעבוד בשביל שהבעל ישב וילמד) ואחרי כל המעל והמעבר שהיא עושה... היא עדיין עסוקה בלהתחזק... להיות יותר טובה... מי אמר ששייך להיות יותר טוב??

אולי צריך להתחזק בלהיות ? ! ? בלהמשיך להיות מה שאני כבר?? אולי להמשיך להיות מה שעד עכשיו אני עושה זה הפואנטה המרכזית שעליה צריך בעיקר להתמקד?? כן... צריך לקחת בחשבון שלא תמיד החיזוק הוא בלעשות יותר... לפעמים החיזוק צריך להתמקד בלהיות!! כן... אני כבר שם... ואדרבה... התפקיד שלי להתחזק בעצם היותי בתפקיד שלי... ולהסכים להיות שם ולא לנסות לחפש את עצמי ולהתקדם במקומות אחרים... אז נכון שהכוונה היא טהורה... יש רצון ותשוקה להיות יותר טובים... כן... גם אותו בן עליה בא אלי בתשוקה... אני גם רוצה להיות שובב שהקב"ה קורא לו ואומר לו: שובו בנים שובב"ם!! נו... מה אני אמור לענות לו? לא!! יש מושג של ילד טוב ולא שובב שהתפקיד שלו זה להמשיך להיות מה שהוא ואדרבה... לא לברוח מהמקום הזה: תכיר במקום שלך... ותדע שזה עיקר התפקיד שלך... להמשיך להיות!!

אותו דבר בצניעות... אז חיזוק בשמירת הלשון וכו'... יש כאלו שיש להם תמיד מה להתקדם בזה... ואת זה כולם מבינים וכולם יודעים להגיד... ולכן כל הזמן מתחזקים בזה עוד ועוד כי אף פעם לא ממצים... אבל!! צריך לקחת בחשבון שיש את היחידים האלו שהם כן טובים... והם בסדר בזה ולגמרי... ואז מותר לדעת שיתכן שיש שלב מסוים שזהו!! אין מכאן לאן להתקדם... וגם אין צורך!! אה... אם רוצים להתחזק בכל זאת... החיזוק מתמקד בלהיות!! בלהמשיך להיות מה שאני כעת... (וכשלא מבינים את זה ומתעקשים להמשיך להתחזק בצניעות על ריק... זה מאבד את הטעם הטוב ומרחיק אחרים...) כמוכן שתמיד אפשר להמשיך להתחזק בשאר תחומים אחרים בעבודת ה'... אבל בייחס לתחום נקודתי... מותר לדעת שקיים שלב של מיצוי!! שמכאן ואילך אם כבר להתחזק זה בלהמשיך להיות מה שאני!! וכן הלאה וכן הלאה בשאר חלקי עבודת ה'... צריך לדעת שיש מקום מסוים בבית ה' שנקרא קודש הקדשים שכאן צריך להיעצר... ולא נותר לי אלא להמשיך להיות כן!! ולהמשיך להיות זו עבודה בפ"ע... בהצלחה...

השמה בעניני דינא

תרתין!

**יצא לאור ספר
הבדיחות**

228 עמודים

**1,500 בדיחות
על הכל בכל מכל.**

**כל 9 החוברות
שיצאו עד ע"י
ממלכת השמחה**

בספר אחד.

מחיר הספר 70 ₪

אך 70 הראשונים

מחיר הספר 50 ₪

בלבד!

עוד פרטים:

0534-135-183

בדיחות

1. אם זה ראש האופוזיציה, נעבך, איך אפשר להעלות על הדעת שמצאו גם מישהו שמתאים להיות זנב האופוזיציה.....

2. הרגע הזה שאתה מתבייש להמשיך לדפדף ולחפש בחומש איפה הפטרת פרשת שקלים וכדו', ואתה פשוט נעצר בהפטרה מקרית ומביט בחומש כאילו זה שם.....

3. איזה חוצפה, העיפו אותי מהעמדה של החמוצים בסופר לפני שהספקתי לברך ברכה אחרונה.....

4. שאלו שמאלן אחד: את מי אתה שונא יותר, את יגאל עמיר או את נתניהו? - מה אתה משווה בכלל, הוא ענה, יגאל עמיר הוא בסך הכל רוצח מתועב.....

5. הפחד זה לנוסע בכביש עם וויז מחשש שהוא יגיד לי להיצמד לשמאל.....

ניתן לקבל את הגיליון במייל:

ניתן לשלוח 'בקשה' למייל: a0503210@gmail.com

המשטר - בריתה

6. משנכנס אדר מרבין בשמחה. אני מקפיד להכניס את אדר 10 דקות קודם.....

7. דיברתי עם איזה שף בכיר גדול על כל חג פורים ואז הוא אומר לי: יש לנו לפורים גם "אוזני ושתי". זה אותו מתכון כמו "אוזני המן", רק בתוספת קרן.....

8. נשיא מדינה שנבחר על ידי פוליטיקאים מתנגד לבחירת שופטים על ידי פוליטיקאים. מוזר, לא?.....

פרשת שבוע!

9. למה משפטים לאחר תרומה? כי לכל אחרי משפט צריך תרומות ושקלים.....

10. "מרבים בשמחה" איך? כמו שהמעטים באב זה במקלחת, בשר ועופות, כך אולי המרבים באדר.....

הבדיחות הן באחריות הקורא בלבד.

ניתן לקבל את הגיליון במייל:
ניתן לשלוח 'בקשה' למייל: a0503210@gmail.com

הגיע הזמן לפאר ולשמח את השבת חתן שלכם.

בחוברת המצחיקה 'משמח חתן וכלה'

-בהקדשה אישית-

28 עמודים || מעל 200 בדיחות.

אפשרות להרבה הוספות.

0534-135-183

לא נבס"ק אתג השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 0534-135-183
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו

ווארט על הפרשה פנינים יקרים לפרשת תצוה

וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' (פכ"ז פ"כ)

ידוע שבפרשת תצוה לא מוזכר שמו של משה רבינו הרועה הנאמן. והשאלה למה? וכמה תשובות בדבר. א - שבשנה רגילה לא מעוברת בדרך כלל יוצא ז' באדר בפרשת תצוה שזה יום פטירת משה רבינו ע"ה. ב - שמשנה רבינו אמר לקב"ה בחטא העגל - ואם אין, מחני נא מספרך אשר כתבת. ואמר הגאון מוילנא שאם נחלק את המילה מספרך, יצא לנו מְסַפֵּר כ, שזה פרשה כ, ופרשת תצוה היא פרשה מספר עשרים מתחילת התורה (כמנין האות כ).

ופירוש נוסף שהקב"ה דחה את מחני נא מספרך מפרשה לפרשה. עד שהגיע לפרשת תצוה שכבר אי אפשר לדחות כיוון שבפרשה הבאה כבר חוזרים שוב לנקודה שמשנה רבינו אומר מחני נא. ומה שאנו צריכים ללמוד מזה הוא שגם שהקב"ה צריך להעניש אותנו זה נדחה ונדחה עד לרגע האחרון.

לעילוי נשמת ר' יוסף בן שרה זצ"ל

מזל טוב!!!

ברכת מזל טוב!

לידידנו מזכה הרבים

הגאון הרב יובל דהאן שליט"א

לרגל הבר מצווה לבנו

היניק והחכים

ר' אלחנן דהאן הי"ו

יהי רצון שיזכה לראותו גדול
בתורה וביראה אמן.

שר השמחה: מאיר פנחסי הי"ו
וכל חברי ממלכת השמחה.

מילתא דבדיחותא

1. "שבע ועשרים ומאה מדינה" א. למה לא כתוב כמו אצל שרה מאה עשרים ושבע? ב. למה לא כתוב מדינה אחרי כל מס' א. אולי ונהפוך הוא. ב. אולי כי כך כותבים מספרים 127 וכשכותבים במילים כתבו הפוך.....

2. "ויאמר המן אף לא הביאה אסתר המלכה... אל המשתה... כי אם אותי" מהמן לומדים לא לדחוף את האף.....

3. "ביום אחד" למה? כי המן ידע שאם לא יצליח יהיה חג חודש לכן רצה יום א', ובכ"ז נהיה יומיים.....

רוצה להפתיע את החבר במתנה מושלמת לחג פורים ולמשלוח מנות??

עוד פרטים בעמוד 3

מילתא דבדיחותא

4. בפורים אתה רואה מולך אנשים בתחפושות שונות: זה מחופש לליצן, זה למפלצת, זה לחיה, זה לסתם-משהו-לא-ברור. אבל לא יעלה על דעתך לכעוס או לרגוז: הרי זו רק תחפושת! גם בחיים אנו פוגשים הרבה אנשים 'מחופשים': זה מחופש לקמצן, זה לגס-רוח, זה לחצוף, זה לסתם אחד שלא איכפת לו משום דבר. אולם אין זו דמותם האמיתית של האנשים. זו רק 'תחפושת'. עמוק בתוך הלב, כל אלה הם יהודים חמים, מלאי טוהר ויופי. אין צורך לכעוס ולרגוז. צריך פשוט לגשת אליהם בעדינות, להסיר את ה'תחפושת' ולחשוף את הנשמה הטהורה שבפנימיותם... וזו המשמעות האמיתית של אהבת-ישראל!.....

5. למה אחשוורוש אמר "הכסף נתון לך"? פחד מוועדת חקירה שיגידו שקיבל שוחד, ואח"כ אסתר אמרה לו "כי נמכרנו" ז"א שמישהו גילה לך מיד שאל "מי הוא זה"? אמרה המן, "והנה העץ... אשר דיבר טוב על המלך" ז"א העץ טוב למלך, מיד תתלו את המן זה לא חבר.....

לקבלת העלון במייל: a05832349@gmail.com

6. "דתיהם שונות" - הביאור אמר המן כל מלך שצער את ישראל עשו חג על שמו ורק אתה לא עשית להם חג "ודתי המלך אינם עושים" - נתחיל איתם ואז יהיה חג על שמך.....

7. בכל מסכת מגילה אין את המילה תיקו אולי כי הכל גלוי או ר"ת תשתה יין קוניאק וערק.....

8. הגמ' אומרת שאחשוורוש נתן לכל אחד יין יותר מהגיל שלו למה? שלא יאמרו שיין יותר צעיר ממך סיבב לך את הראש.....

9. "ובביזה לא שלחו את ידם" א. בפורים רק מזומן כי בויזה לא שלחו את ידם. ב. או כרטיס אשראי - אשריך. באידיש אשראי זה צעקה, בסוף החודש שאין כסף. חשבון עו"ש - עושר ושמחה או עצבות ומרה שחורה, אוצרות או צרות.....

נשאר כמות מצומצמת מאוד מחוברת הבדיחות לא נפסיק את השמחה.

'חג פורים'

16 עמודים מפוצצים בבדיחות ||| במחיר מצחיק של 5 ₪

ניתן לקנות את החוברת ברחוב דוד 9 הכניסה בצד ימין

עוד פרטים: 0534-135-183

החוברת נמצאת בתוך ספר הבדיחות!

מילתא דבדיחותא

10. מה זה 'וחפוי' תשובה מי שראה אותו מרחוק אמר חה חה חה כשהוא התקרב הוא אמר פוי.....

11. ונחתם בטבעת המלך איך מגיע הנחתם האופה לטבעת המלך?

אל תחשבו הרבה כי תתעיפו ולא תהיה תשובה,

זה מפורש בהמשך 'אין להשיב'.....

12. היכן מכים במגילה:

ליטאים ב"עץ", גברים ב"ביזה" {ויזה}, סאטמר ב"מדינה....."

13. למה מכל צוררי ישראל דוקא המן זכה לכינוי "המן הרשע", דבר שלא זכו לו צוררי אחרים

שעינו בפועל את עם ישראל, לא פרעה, לא טיטוס, לא נבוכדנצר וכו' אלא שהמן היה כזה רשע,

שכן הוא רצה להרוג את היהודים דווקא בפורים, ביום הכי שמח בשנה.....

משנכנס אדר מרבין בשמחה!

ואין שמחה אלא בספר הבדיחות מבית "ממלכת השמחה"

בסייעתא דישמיא

דבר כזה בתולדות השמחה לא היה מעולם.

חדש! חדש! חדש!

יצא לאור ספר הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה'

כל 9 החוברות שיצאו עד עכשיו בספר אחד, 1,500 בדיחות, 228 עמודים.

חגי תשרי, חג חנוכה, חג פורים, חג פסח. וכמובן חלקים: 1, 2, 3, 4,

חתן כלה חלקים 1, 2.

ניתן לקנות את הספר בירושלים ברחוב: רחובות הבוכרים {דוד} 9.

בתיאום מראש במספר: 0534-135-183

מחיר מיוחד לרגל ההשקה 50 ₪ בלבד! במקום 70 ₪

משלוחים ח-י-נ-ם במרכז העיר ירושלים.

חדש! משלוחים חינם גם בשכונת רמות.

מילתא דבדיהותא

14. ש. למה מתחילים את המגילה בגוי (ויהי בימי אחשורוש) ולא עם יהודי {מרדכי אסתר} ת. כי אם יהודי לא מתחילים!.....
15. אחד הניסים הגדולים במגילה הוא - 'וחמת המלך שככה'... כששויגער יכולה לשכוח זה באמת נס.....
16. למה קוראים למגילת אסתר ולא מגילת מרדכי או מגילת אחשורוש? ללמדכם שאישה, מכל סיפור עושה מגילה!!!.....
17. מהיכן יודעים שושתי היתה יתומה? כי היה לה קרן.....

לכבוד חג הפורים בקשו מהמפיצים את גיליון המיוחד
לכבוד חג הפורים (מספר 156) או ניתן לקבלו במייל של המערכת.

לקבלת העלון במייל:

a05832349@gmail.com

ואלה יעמדו על הברכה!

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת!

הבטחתי לפרסם

התפללתי בציון הקדוש של חכם ששון מזרחי זיע"א

אמרתי פרשת הקטורת, נתתי פרוטה לצדקה, קבלתי על עצמי לשוב בתשובה,
בקשתי בקשה ולאחר כמה זמן נושעתי.
הציון נמצא בבית החיים סנהדריה בירושלים

חדש באזור:

הבוכרים - שמואל הנביא.

-צ'ונלט בייתי-

רמה גבוהה, אווירה טובה,

מחירים טובים.

ליל שישי החל מהשעה:

20:00 עד השעות הקטנות.

רחוב: הרב שלמה מוסאיוף

מאחורי אשפר בשר.

פרסם ותתפרסם.

פרסום בעלון החל מ- 10 ₪

העלון מופץ ב- 8,000 עותקים
+ 5,000 בדיגיטלי.

0534-135-183

גמ"ח הקלדות

דברי תורה | מסמכים

0534-135-183

הנחות לכמות

מכירה | התקנה | שירות

ברי מים / מערכות לסינון מים

טל: 0522775007

שבת ד' אדר התשפ"ג

הדלקת נרות	צאת השבת	י-ם
17:18	18:10	18:49
17:15	18:07	18:45
17:15	18:07	18:46
17:17	18:09	18:48

כל הזכויות שמורות

פרשת תרומה

המאור שבתורה

הפסרה "זה" בתך"

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מר"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

נחש גדול התדפק על דלתו של איכר. **נגש האיכר** לפתוח ונחרד. מיהר להיכנס לביתו וטרק אחריו את הדלת. "אנא ידידי", דבר הנחש במתק שפתים, "אל תסגור את הדלת, ידיך אני, **ואת טובתך אני דורש**". שמע האיכר ופחדו סר מעימו. נגש אל הדלת ופתחה שוב. "רעב אני", אמר הנחש "ומבקש להרוויח את לחמי ביושר, רוצה אני להנך את ילדיך". ראה הנחש את בהלתו של האיכר וחנן את קולו: "דע לך, אין אני ככל הנחשים. קצתי ברעל, **ולבי מלא טוב וחסד**."

טוב שבנחשים אני, ומאושרים יהיו בניך ללמוד אצלי". ענה האיכר: "יתכן שטוב בנחשים אתה, אך מקובל בידי, כי גם הטוב שבנחשים- מוטב לרוצץ את מוחו... ברח לך מן הרשע, גם אם **מראה הוא** לך פנים **שוחקות**. אל תפקיד בידי דבר, ואל תאמין לשפתיו החלקלקות...
חן כבר הורונו חז"ל: "טוב שבנחשים רצוץ את מוחו".

לע"נ רחל (רשל) אלבו בת קלרה

מי שיש לו עושר והוא מעושר בחכמה וגבורה, יש לו על מה להתגאות, אם למרות זאת הוא נכנע, **ראוי** הוא לתואר העניו השלם. ובו יבחר ה' להשרות שכינתו עליו.

ויקוו לי תרומה מואת כל איש אשר ירבו לבו
בזמן שיש לישראל רצון ונדיבות הלב לקיים מצוות **לשם שמים**, אומר השם יתברך: "לי תרומה"- אני בא על ידי כך לידי התרוממות.
"כישראל עושיין רצונו של מקום מוסיפים **כח בפמליה של מעלה**"... (קדושת לוי)

אין לך דבר אשר ישוה במעלתו למעלת לימוד התורה

פעם הוזמן הגאון רבי **עזרא עטיה** זצוק"ל לאזכרה של רב מסוים. בקשו בני המשפחה כי יספידו, אך רבי עזרא הודיע מראש כי יבוא **אך לא ישא** דברי הספד. בהיותו במקום, חש שהמשפחה נעלבה ורצה לפיסה. קם והודיע: אני לא ידעתי על הרב שנפטר שבחים גדולים כאלה. אחרי ששמעתי את כל ההספדים, **למדתי להכיר בערכו**. טוב שלא דברתי עליו, כי לו הייתי עושה זאת, הייתי ממעט בערכו ולא מספידו כראוי... "כך-בפקחות רבה, הצליח רבי עזרא לפיס את כולם, וגם להיות נאמן לאמת..."

ראוי לקיים כל מצווה ומצווה בהתלהבות וברגשי קודש.

לפעמים מה שעוצר אותנו מלהתקדם

זה הכל בדמיון...

כרכות מצא אב
מעומקא דליבא שלוחות בזה לעורך העלון
הרב יובל דהאן שליט"א
ובני משפחתו הי"ו
לרגל שמחת הכנס בנו הבה"ה **אלחנן נ"י** לנועם עול המצוות
יהא רעוא שיזכה וירוח רוב תענוג ונחת דקדושא מכל יוצאי הלציו מתוך בריאות גופא ונהורא מעליא

לרפואת: אברהם נח בן יהודית הי"ו

ענין הזהירות הוא- שליטת האדם על עצמו שיכול להתאפק ולהיות סבלן.

דוקא בנקודה החשובה ביותר במקום בו צריך היה לרדוף אחרי גדולי המומחים מחליט האדם להסתמך על שיפוטו העצמי וסולל דרך בעצמו, ולא שואל מה התכלית בחיים.

הגאון רבי קופל רי"ד זצוק"ל, רבה של בודפשט, היה מפורסם כדרשן בחסד עליון. פעם בא אחד מבניו לבקר, **ומצא אותו מכין דרשה**. התפלא הבן: "אבא, האם זקוק אתה להכנות מרובות כל כך לפני הדרשה?!" השיב הרב: "אכן, בני. אולם **אינני מתכוון** כדי לדעת מה להגיד, אלא מה לא להגיד. הן כתוב: 'ואני ערל שפתים', שתרגמו: 'ואנא יקיר ממלל', דהיינו, אני מוקיר את המלים- אני כובש את דברי, נזהר במה שאין צריך להגיד..."

נקודה לפהששה
איש וילדו הקטן טיילו יחדיו ביער. לפתע מעד הבן ועיקם את רגלו. "איייי!" צעק הבן בכאב. "איייי... ענה לו קול מן ההרים. הילד, **שהקול הפתיעו**, הסתקרן וקרא "מי זה?"
הקול ענה לו - "מי זה?" מאוכזב ומעוצבן מכך שלא קיבל תשובה צעק הבן: "פחדן! מי אתה?!" והקול ענה לו - "פחדן! מי אתה?!" הביט הבן באביו בתמיהה ושאל: "אבא, מה קורה כאן?" "שים לב", השיב לו האב. "אני מעריץ אותך!" "אני מעריץ אותך!" השיב לו הקול מבלי להתמהמה. "אתה נהדר!" "אתה נהדר!" השיב הקול. הבן, שהיה מופתע מכל העניין, עדיין לא ממש הבין מה קורה.
הסביר לו האב: "אנשים נוהגים לכנות תופעה זו כ"הד". אבל למען האמת יש לכנותה "החיים". החיים כמו הד, תמיד **מעניקים לך חזרה** מה שאתה מעניק להם. החיים הם המראה של פעולותיך. רוצה עוד אכפתיות? תן עוד אכפתיות! רוצה הבנה וכבוד? תן הבנה וכבוד! רוצה שאנשים יהיו יותר סבלניים ואכפתיים כלפיך? **היה סבלני ואכפתי בעצמך**. חוק טבע זה חל בכל מישורי חיינו". החיים מעניקים לך חזרה את שאתה מעניק להם. התנהלות חייך אינה מקרית.
התנהלות חייך הגנה מראה של מעשיך (העורך)

לאחר פטירת אביו הביא הגה"ק רבי רפאל ברוך טולידאנו זצ"ל את אמו חנה ע"ה לגור בביתו. אין לתאר במילים את **מסירותו הרבה** לאמו ואת הכבוד הרב שחלק לה, גם בימים שבריאותה התרופפה.

בשבת ישבו בביתו של רבי רפאל ברוך ליד **שני שולחנות**. סביב שולחן אחד ישבו רבי רפאל ואורחיו, וסביב השולחן השני אשתו הרבנית וילדיהם. אך את אמו היה רבי רפאל ברוך מושב אל שולחנו, לידו, והיה משרת אותה בעצמו ומכבד אותה כבוד גדול כל הסעודה...

כל חטא פועל השחתה נוראה בפרט ובכלל.

עיר מלאה יראת

רבי **הירש מברלין** אמר פעם: "ברלין היא עיר מלאה יראת שמים". "הכיצד?" השתאו השומעים. "פשוט מאוד", השיב רבי הירש, "כל הבא לברלין עם קורטוב של יראת שמים, סופו שהוא **מתנער ממנו** ומשאירו כאן, וכך העיר מלאה יראה..."

אחריות גדולה

נושא בן תורה על כתפו וחובת זהירותו כפולה ומכופלת. באשר בפגם כל-הו

מחלל את התורה.

כגודל מעלתו כן יכבד עוונו.

אל נא לנו לולול בקטנות ונאמר שאין זה חטא חמור

למה נאמר "ויקחו" ולא "ויתנו"? לפי שבאמת הרי הכל שייך להשם יתברך. "ממך הכל ומידך נתנו לך" - אלא בזה שאדם עושה **מעשה טוב בממונו** לשם שמים, הריהו קונה אותו לעצמו. (כדרך שאמרו חכמינו, כי על ידי הברכה מתקיים "הארץ נתן לבני אדם"), ונמצא איפוא שהוא נתן את שלו.

אם כן יוצא, כי רק עם נתינת התרומה לה' זה **נעשה בבחינת** "ויקחו" - שהם לוקחים וקונים זאת לעצמם... (מלבים)

ופניהם איש אל אחיו

וכתוב אחד אומר "ופניהם לבית" כאן בעושי רצונו של מקום כאן באין עושי רצונו של מקום (בבא בתרא) אם רוצה אדם לעשות **רצונו של מקום**, אין לו לתת דעתו רק על עצמו, כי אם לדאוג גם לזולת,

שגם רעהו יהיה יהודי נאמן, שגם בנו של רעהו ילמד תורה- "ופניהם איש אל אחיו" - שיהיו פניו מופנים רק לביתו הוא - "ופניהם לבית" - **הרי זה סימן** שאינו עושה רצונו של מקום... (פרדס יוסף)

רשימת תפוצה
info@hamaor.net

בבית כנסת אחד עשו

מכירות. הגיעו למפסיר, בווגלו צועק 100 שקל. העשיר של הקהילה, שגם לו היה אזכרה באותה שבת, צועק 200. בווגלו 1000, העשיר 2000. בווגלו מתעצבן, וצועק 20 אלף שקל! הקהל משתק, ובווגלו, נפוח כולו, עולה למפסיר.

לאחר סיום ההפסדה הגבאי מתחיל לברך בהתלהבות: "מי שברך אבותינו". בווגלו צועק: "רגע, חכה חכה, **קודם כל התרת נדרים!**"

בתזוילה יתן את העדות ואזור כך את הכפורת. אם רוצה אדם להכיל בקרבו את התורה, את העדות, עליו להיות תחילה בבחינת ארון של זהב טהור- **נקי מכל פסולת** כזהב. אם אין הגוף טהור, אי אפשר לשים תורה בקרבו. ורק לאחר זה באים הכפורת והכרובים- **שיכול הוא להתרומם השמימה**- "והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה..."

הדרך הנכונה לחנך בני אדם היא להיות להם לדוגמה

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלוס בן אורה רפאל אור בן הדסה צביה

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, לאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עיזיה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אלעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סגן, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, **מור הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

"וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתֵם זֶהב וְכֶסֶף וְנְחֹשֶׁת" (שמות כה, ג)

ישנם **שלושה סוגים** בנותני התרומה ללימוד התורה, לחסד ועזרה לזולת, סוג אחד הנודבים מיד את ליבם לתרום ולעשות צדקות ומעשים טובים **אע"פ שלא מבקשים מהם**. הם נרמזים במילים " **אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבָבוֹ**". סוג שני שלא נותנים מיד מעצמם, אלא כשבאים אליהם ומבקשים צדקה הם פותחים את ידם וליבם ונותנים. הם נרמזים במילים "תִּקְחוּ אֶת הַתְּרוּמָתִי". וסוג שלישי שגם כשבאים אליהם הם לא מיד נותנים, קשה להם, וצריך לקחת מהם בכח. הם נרמזים במילים "וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתֵם" - תקחו מאיתם בכח, וכפי שאמרו רבותינו (קידושין עו ע"ב) ונפסק בשו"ע (י"ד סימן רמ"ח ס"ב) ממשכנים על הצדקה.

וסימן לדבר, **זהב** - זה הנותן בריא, אדם שבריא ומרגיש טוב, ובכל זאת נותן את תרומתו. **כסף** - כשרואה סכנה פודה, כשרואה שיש סכנה פודה את עצמו, נותן פדיון נפש ותרומות... **נחשת** - נתינת חזקה שאומר תנו, לא נותן בחיים חיותו אלא אומר שיתנו רק לאחר פטירתו מהעולם, אמנם זו תרומה, אך זו תרומת נחשת...

התרומה הטובה והרצויה ביותר זה כשנותן האדם כשהוא שלם ובריא ומחפש שיהיה לו חלק במצוות ה'.

לפני הגאון רבי **עקיבא איגר** זצ"ל, הגיעו שני בני אדם עשירים, אחד היה זקן בגיל שמונים, והצעיר בגיל שלושים וחמש. הזקן טען: "כבוד הרב, אני באמת רוצה לתרום, אך אני מפחד שמא אאריך ימים ולא יהיה לי כסף כדי להתקיים...". ואילו הצעיר נתן לרב סכום כסף גדול ואמר: "כבוד הרב, אני מפחד, אדם לא חי לעולם, הנה, פלוני נפטר בגיל צעיר, לכן אני רוצה לתרום, שיהיה לי מצוה גדולה לעולם הבא..."

לפני שיצאו בירכס הרב ואמר: "יהי רצון שהקב"ה יציל אתכם ממה שאתם מפחדים...". את הזקן שמפחד להאריך ימים ולכן לא תרום יהי רצון שהקב"ה יציל אותו מזה וימיתוהו מוקדם... ואילו את הצעיר שתורם ומפחד שמא לא יאריך ימים יסיר לו הקב"ה את הפחד ויאריך ימיו בטוב ושנותיו בנעימים.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

גבר אחד ממתין ליד חדר הילודות, מזיע, לחוץ, מתנשף, מעשן 3 פיסות סיגריות - מצפה לראות את הרך הנולד. כעבור שתיים מגיעה האחות ומודיעה לו: "אדוני, מזל טוב, נולדה לך בת!". "וואו, איזה מזל", ענה הבעל, "לפחות היא לא תצטרך לעבור את הגיהנום **שהיה לי**" פה היום".

אשה גדולה? העושה מעל יכולתה להמליך את בעלה בשעתיו הקשות.

כא עשיר לפני הרה"ק רבי יהושע אוסטורובצא זיע"א והתפאר: ארבע מאות רובלים תרמתי לבית הכנסת בעיר, והתקינו לכבודי טבלה של אבן. ומה ערכה של הטבלה? שאל הרבי. הטבלה תזכיר לכולם את מעשי הגדולים,

הוסיף העשיר להתייחר. נד רבי יהושע בראשו ואמר: בוא וראה מה כוחה של גאוה. תורה שלמה נתנה לנו כדי **להסיר את לב האבן מקרבנו**, ובאה הגאוה וברגע אחד מחזירה טבלה של אבן...

המונית צפרה למטה, והרבי הרה"ק רבי **אברהם אבא**- הרבי מפיטסבורג זיע"א כבר עמד לצאת מהבית בדרכו לשדה התעופה. לפתע נשמעו דפיקות חזקות על הדלת. בפתח עמדו שתי נשים מתיפחות, זקוקות לישועה. הגבאי סירב להתיר להן להכנס. הרבי עלול **לאחר את המטוס**. שמע הרבי ודרש כי תוכנסנה פנימה. הגבאי הביט בשעונו במתיחות, אך הרבי עמד של שלו: "יהודי כואב, **הכיצד אפשר לדחות!**" הגבאי ניסה שוב לבקש מן הנשים שתלכנה, אך הרבי אמר: "הכנס אותן, אם אינך מבין זאת, אין מקומך כאן!" הנשים נכנסו, ואחרי כרבע שעה יקרה מפת, כשהיחך של הקלה נסוך על פניהן... איזו רגישות למצוקתו של הזולת, לכאבו של יהודי. האם כולנו חשים ומרגישים ומתחשבים??

שירות
מהיר
ואיכותי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

עבודתכם

הדפסת חוברות עם הידוק רגיל, הידוק מרובע, הדבקה בחום, ספירלה. • הדפסות צבע, שחור"ל, קאפות, שמשוניות, מודעות מאורסים גדולות, רולאפים, והדפסות לפי מטר. • הזמנות לאירועים, הזמנות בר מצוה וחתונה. • כרטיסי ביקור, פנקסי קבלה, מדבקות + הכנה למיזוג דואר. • עיצוב גרפי

שעות פתיחה: ימים א'-ה לפנה"צ 10-14 אחה"צ 15-19, יום ו' 10:00-12:00

המוטו שלנו: שירות + איכות + מחיר << תבדקו אותנו, לא תתחרטו!

נצלנו אתן לחיות מקצת למען מהמיתות ולמיתן דפוס בס"ד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים
דוא"ל S025004569@Gmail.com
<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 59 >>

שפיד

דפוס מהיר ומתקדם